

ស៊ីវិនិច្ឆ័យ

ពិធីសេឡាន់រៀនខេត្តមេគ្រែក ក្រុងបុរាណ ពាណិជ្ជកម្ម នូវក្រសួង

ប៊ូណ្ឌាន់ទិភាព

๗៥ ปี พระพรมมังคลาจารย์ ประวัติชีวิต • การงาน • หลักธรรม ปัญญานันทกิกขุ

ChangeFusion เครือข่ายจิตอาสา

เนื้อหาทั้งหมดใน OpenBase ถูกเผยแพร่ภายใต้สัญญาอนุญาต Creative Commons Attribution-Noncommercial-Share Alike 3.0 Unported License ห้ามสารบบนำเนื้อหาไปใช้และนยแพร์ต่อได้ โดยต้องอ้างอิงแหล่งที่มา ห้ามนำไปใช้เพื่อการค้า และต้องนำไปสู่ภาษาอุบัติญาณนี้เมื่อเผยแพร่ผลงานที่ดัดแปลง เว้นแต่จะระบุเป็นอย่างอื่น

การพิมพ์หนังสือธรรมะเป็นอนุสรณ์และที่ระลึก นอกจากเป็นการจัดทำสิ่งที่มีประโยชน์ที่คงอยู่ยืนนานแล้ว ยังเป็นการบำเพ็ญธรรมทาน คือ การให้ทานที่พระพุทธเจ้าตรัสสรรเสริญว่าเป็นทานอันยอดเยี่ยมอีกด้วย ผู้ปฏิบัติเข่นนี้จึงชื่อว่าได้มีส่วนร่วมในการเผยแพร่องรม อันจักคำนึงประโภชน์สุขที่แท้จริงแก่มนุษย์ทั้งมวล

ธรรมสภាជัดพิมพ์หนังสือธรรมะที่มีคุณภาพ อุดมด้วยเนื้อหาสาระ เป็นที่ระลึกในทุกโอกาสของงานประเพณี เป็นการใช้จ่ายเงินที่มีคุณค่าและให้ประโยชน์อย่างถูกต้อง ทานที่เห็นคุณค่าและประสงค์จัดพิมพ์เผยแพร่เป็นธรรมทานโปรดติดต่อได้ที่...

- ธรรมสภा สถาบันบันลือธรรม และ ศูนย์หนังสือพระพุทธศาสนา
เลขที่ ๑/๔-๕ ถนนบรมราชชนนี เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๓๐
โทรศัพท์ / โทรสาร : (๐๒) ๔๔๑๖๕๓๕, ๔๔๗๗๘๔๐, ๔๔๑๖๕๙๙

การให้ธรรมะชนรากการให้ทั้งปวง การรับธรรมะและนำไปปฏิบัติย่อมช่วยการรับทั้งปวงเช่นกัน

คำนำในการจัดพิมพ์

ในวรรณคดีของชนมายุ ๙๕ ปี พระพรหมมังคลาจารย์

การจัดพิมพ์ “ชีวิต การงาน หลักธรรม ของ ปัญญาอันทวิกฤต” เป็นเล่ม ในคราวนี้ เป็นการกระทำของคณะพุทธบริษัทที่เป็นมาราภัสเราโดยตลอด เพราะจะ ป้องกันข้อครหาว่า ท่านเจ้าของประวัติมีวิธีโปรดปักนกตาตัวเอง ทั้งนี้ก็เป็นเพียงเล็บ ป้องกันอกศรีษะให้แก่บ่างคนเท่านั้น นอกนั้นเห็นแต่ประโยชน์ ที่มีแต่ทางที่แก่ผู้ที่ ต้องการให้ถูกหลานหรือบุคคลที่สมควรได้พบได้ยิน เพื่อเป็นแนวต่อจากบุคคลหนึ่งมีถือล่า ชีวิต ที่ใช้วันเวลาลดอกอยาจัย ให้เกิดประโยชน์แก่สังคมจนมีหนังสือพิมพ์บางฉบับ เรียกท่านว่า “คนของประชาน” ซึ่งตัวท่านเองก็มิใช่ชื่อรหบคำเรียกที่โลกเขานึกว่า ตีเติมประดาอย่างนั้น ท่านเคยติงว่า “คนของพระ” หรือ “คนของธรรมะ” จะถูก กว่า แต่คำว่า “คนของประชาน” ทางโลกเขานิยมเรียกในสมัยเห่อประชาชิปใหญ ก็จะไปห้านเข้าไม่ได้

ในประวัตินี้ทั้งเล่ม ท่านคงเลือกอ่านตอนใดตอนหนึ่งดูເถີດ จะไม่พบว่า ท่านกล่าวเล่าໄວ້อย่างยกตัวเองเดียว คงเล่าໄປอย่างชีวิตคนธรรมชาติ ๆ ที่ต้องเผชิญ กับชีวิตร้าย ฯ ในฉากแห่งชีวิต ยังมีพวกเราหลายคนเสียอีกที่เคยได้ติดตามรู้เห็น

เหตุการณ์ชีวิตริงของท่าน ที่ท่านได้ต่อสู้ฟันฝ่ามาเจริญ ๆ ภารมีน้ำทัศเข้มข้นมากกว่า ที่ท่านเล่าเช่นมากมาย แต่นี่ท่านก็กล่าวไว้แล้วว่าเป็นประวัติสังเขป ตอนใดที่จะเห็นไปว่า เป็นการยกตัวเอง ท่านก็คงไม่เล่าเป็นแน่ เป็นหน้าที่ของผู้รู้ ผู้เห็น ที่จะเรียนเล่าสืบต่องกันไว้ ในเมื่อท่านหมายถึง ประวัติของท่านจึงจะสมบูรณ์

หนังสือ “ชีวิต การงาน หลักธรรม ของท่านปัญญาณทกิกุ” เล่มนี้ จัดพิมพ์ขึ้นเพื่อเป็นที่ระลึก และเทิดทูนพระธรรม ในวาระที่ท่านพระพรหมมังคลาจารย์ (หลวงพ่อปัญญาณทะ) มีชนมายุครบปีที่ ๙๕ ในวันที่ ๑๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๘ นี้ ธรรมสภាជึ่งร่วบรวมประวัติ ผลงาน และหลักธรรม โดยคัดเลือกและเรียบเรียงหนังสือเด่นนี้ขึ้น จัดแบ่งเป็นสามส่วน คือ

ส่วนที่ ๑ ภาคชีวิต เป็นประวัติที่ท่านได้เมตตาเล่าไว้ให้ญาติโยมฟัง เป็นชีวิตอย่างที่นำข้าศรรย์ใจว่า ทำในท่านจึงสร้างคนและสร้างงานได้ขนาดนี้

ส่วนที่ ๒ ภาคผลงาน เป็นการเรียบเรียงผลงานที่ท่านได้สร้างขึ้น พร้อมทั้งฝ่าฟันอุปสรรคต่าง ๆ ที่ได้ประสบและเคยผ่านมา บังเกิดผลสำเร็จเป็นรูปธรรมและนามธรรมอย่างมากมาย

ส่วนที่ ๓ ภาคหลักธรรม เป็นการรวบรวมพระธรรมเทศนา และปาฐกถา ครั้งที่สำคัญที่สุด ได้แก่ พระธรรมเทศนานานัพระที่นั่ง และปาฐกถาธรรมครั้งสำคัญที่itanayosko กวัดมหาธาตุ เรื่องความอยู่รอดของพระพุทธศาสนา และที่อื่นอีกหลายครั้ง

ธรรมสภាជึ่งทำหนังสือ ประวัติ ชีวิต การงาน และหลักธรรม ของพระภรากรในประเทศไทย เพื่อให้เป็นธรรมาธิศรัทธิ์สัพนาริโวในแต่เดิม มีดังนี้

๑. ชีวิต การงาน หลักธรรม ของ สมเด็จพระญาณสังวร ฯ
๒. ชีวิต การงาน หลักธรรม ของ สมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต)
๓. ชีวิต การงาน หลักธรรม ของ หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต

๔. ชีวิต การงาน หลักธรรม	ของ	หลวงปู่เทสก์ เทสรังสี
๕. ชีวิต การงาน หลักธรรม	ของ	หลวงปู่คุณย์ อคูโล
๖. ชีวิต การงาน หลักธรรม	ของ	หลวงปู่ขาว อนาโล
๗. ชีวิต การงาน หลักธรรม	ของ	หลวงปู่บุญดดา ชาโว
๘. ชีวิต การงาน หลักธรรม	ของ	พระอาจารย์ฟัน อาจาโร
๙. ชีวิต การงาน หลักธรรม	ของ	พระธรรมวิสุทธาจารย์
๑๐. ชีวิต การงาน หลักธรรม	ของ	หลวงพ่อพุทธทาสภิกขุ
๑๑. ชีวิต การงาน หลักธรรม	ของ	หลวงพ่อปัญญานันทภิกขุ
๑๒. ชีวิต การงาน หลักธรรม	ของ	หลวงพ่อสุด วัดปากน้ำ
๑๓. ชีวิต การงาน หลักธรรม	ของ	หลวงพ่อพุธ ฐานิโย
๑๔. ชีวิต การงาน หลักธรรม	ของ	หลวงพ่อชา สุกัลโท
๑๕. ชีวิต การงาน หลักธรรม	ของ	หลวงพ่อจรัญ สุคันธโน
๑๖. ชีวิต การงาน หลักธรรม	ของ	พระธรรมปิฎก (ป. อ. ปัญโต)

ท่านสาขานี้ได้สัมผัสกับหนังสือเล่มนี้ ขอได้โปรดมองแผลในแห่งที่เกิด ถึงความประทับใจของเรา ที่ได้ให้วัสดุในการจัดทำหนังสืออย่างดี เข้าเล่มปกแข็งทัวยการเย็บกีที่อยู่ได้นาน เพิ่มสีลับและจักรูปเล่มให้สวยงามยิ่งขึ้น ตัวบทกว้างประมาณหนึ่งหนังสือเล่มนี้มีอายุยืนนานนับ ๑๐๐ ปี เพื่อว่าในกาลต่อไปภัยภาคหน้าไม่มีผู้ใดจัดพิมพ์หนังสือธรรมะที่ดีออกเผยแพร่ ชนรุ่นหลังและลูกหลานของเราระดับหนึ่งที่อ่านได้ยากที่สุด ที่ได้ศึกษาเป็นประทีบส่องทางชีวิต

ทั้งความสุขริบและหวังดี
ธรรมสถาบันฯให้ได้กอบกุณลงบสุข

สารบัญ

วัยต้น	๙
สู่เพศธรรมจารย์	๓๑
เดินธุดงค์ไปกับพระโลกนาถ	๔๓
การเทคโนโลยีแห่งวัฒนธรรม	๕๓
เข้ากรุงเทพฯเรียนบาลี	๖๓
ปักหลักธรรมที่เชียงใหม่	๗๗
ท่านปัญญาตีขันดاحพญานาค	๘๑
ชีวิตที่พิจารณาแล้ว	๙๙
แม่ทัพโลก	๑๐๗
แปดสิบปีปัญญานันทภิกขุ	๑๒๗
พระธรรมเทศนาครั้งสำคัญ	๑๔๓
พระธรรมเทศนาน้ำพระที่นั่ง	๑๖๗
ความอยู่รอดของพระพุทธศาสนา	๑๘๗
หลักธรรมเรื่องพระพุทธศาสนาที่แท้	๒๐๗
วันเกิดของข้าพเจ้า	๒๑๕

วัยต้น

ประวัติที่ทำแล่ลงเนื่องในโอกาสสัญครบ ๕ รอบ

ญาติยม พุทธบริษัทหงษ์หลาย.

ณ บัดนี้ ถึงเวลาของการฟังปาฐกถาพิเศษในวันนี้แล้ว ขอให้ทุกท่านอยู่ในอาการสงบ ตั้งอกตึ้งใจฟังด้วยดี เพื่อให้ได้ประโยชน์อันเกิดขึ้นจากการฟังตามสมควรแก่เวลา.

การแสดงปาฐกถาในวันนี้ ก็ครั้งจะพุดถึงเรื่องเกี่ยวกับตัวของตัวมากกว่า แต่ว่ามันก็มีธรรมะอยู่ในตัว. เมื่อได้นั่งพิจารณาตัวเองตลอดเวลาแล้ว บางทีก็นึกช้ำตัวเอง บางทีก็สงสารตัวเอง แต่บางทีก็นึกได้ว่า เออ วันนี้มันผ่านพ้นหลุมนรกมาได้อย่างไร มีชีวิตมาได้ถึงขนาดนี้โดยการอยู่อย่างไร. นั่งพิจารณาแล้วก็รู้สึกว่า สบายใจในเมื่อมองเห็นสิ่งที่ตนได้กระทำ อันเป็นเรื่องเกี่ยวกับการบำเพ็ญชีวิตให้เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่นมาตลอดเวลานาน โดยเฉพาะตั้งแต่บวชเป็นสามเณรเป็นพระมา ก็ได้ใช้ชีวิตในแบบที่เป็นประโยชน์ เป็นคุณแก่ญาติยมพุทธบริษัทหงษ์หลาย

อันนี้มองดูแล้วก็เกิดความสบายนิ. ญูก็ยอมจำนวนมากหลายได้เคยถามว่า ทำไม่ไม่พิมพ์เรื่องประวัติของท่านชายบ้าง ยังไม่เคยคิดว่าจะทำอย่างนั้น. แต่ว่าบางคนบอกว่าอย่างจะรู้ เพราะว่าชีวิตของคนนี้เป็นเรื่องสำคัญ เป็นเรื่องที่มีบทเรียนถ้าหากว่าได้เขียนขึ้นก็จะดี. ธรรมานันท์ซึ่งเคยบัวพระเป็นศิษย์อยู่ด้วยกัน ก็ได้ขอร้องหลายครั้งหลายหนาให้เขียนเสียที แต่ไม่มีเวลาที่จะนั่งลงเขียนได้. เพราะว่าถ้าเขียนแล้ว มันต้องเขียนกันจนจบต้องใช้เวลา ไม่ยุ่งกับคริสต์มาส แต่ในหน้าที่ที่เป็นอยู่เวลาต้องยุ่งกับคนมาก ๆ ไม่มีโอกาสที่จะนั่งเขียนได้ตลอดไป จึงนึกว่าในวันทำบุญวันนี้จะได้กล่าวไว้ในเบบไปเสียเลย ใจจะเอามาพิมพ์เจ้าจ่ายอะไร ก็ได้ ในการต่อไปข้างหน้า เพื่อประโยชน์แก่คนที่อยากรู้ อยากเรียน ในเรื่องเกี่ยว กับประวัติชีวิตต่อไป.

ข้าพเจ้าเกิดที่จังหวัดพัทลุง อันเป็นจังหวัดทางภาคใต้ของประเทศไทย. เอ่ยชื่อจังหวัดพัทลุงลงมีคนสันทิหักันมาก เพราะว่าเป็นเมืองที่มีชื่อเสียงในทางดูๆ อยู่ โดยเฉพาะเวลาเนื้อร่องพาก คอมอยู่ในจังหวัดนั้น ไปอยู่ชื่อชื่อนี้ที่เห็น เขา ก็สันทิหักว่าเป็นเมืองที่น่ากลัว. แต่ว่าความจริงนั้นไม่มีอะไรที่น่าจะต้องกลัวมากเกินไป จังหวัดพัทลุงในสมัยที่ข้าพเจ้าเกิดนั้น ไม่เหมือนกับพัทลุงเดิมวันนี้ คือเมื่อก่อนนี้ตัวเมืองอยู่ทางทะเลสาปชาเรียกตามลำคำป่า บ้านที่ข้าพเจ้าเกิดนั้นอยู่ห่างเมืองถึง ๗๕ ก.ม. ในสมัยก่อนนี้ต้องเดินทางด้วยเท้าไม่มีรถ ไม่มีอะไรไป นับว่าอยู่ห่างไกล กับความเจริญที่เขามี ๆ กันอยู่พอสมควร โรงเรียนสำหรับศึกษาภักนในเวลานั้นก็ไม่แพร่หลาย มีอยู่เฉพาะในตัวเมือง ในตัวบล็อกที่ข้าพเจ้าเกิดนั้นยังไม่ได้มี แต่ว่า มาเมื่อในตอนหลัง ก็พอได้เล่าเรียนกับเขา. มาตราบีด้าของข้าพเจ้าก็เป็นคนธรมดา ชาวนาชาวไร่ คือทำนา ไม่มีที่ดินเป็นของตัวมากماอย่างไร ลองสำรวจจะนัก ๆ ดูว่านาที่ยอมมีอยู่นั้น รวมเข้าแล้วก็ประมาณสัก ๒๐ ไร่เท่านั้นเอง. โยมจะต้องไปเช่านาคนอื่นทำทุกปี เพื่อจะได้มีข้าวสำหรับเลี้ยงครอบครัว. แต่ว่าก็ไม่ลำบากยากเข่น

อะไร เป็นครอบครัวที่เรียกว่าอยู่เย็นเป็นสุข เพราะว่ามารดาบิดาเป็นคนสัมมาทิฐิ มีความเห็นชอบประพฤติดีในธรรมะอย่างเรียบร้อยตลอดมา. ประติโน่ในครอบครัวนั้น ตั้งแต่ข้าพเจ้าจำความได้ อยู่กันด้วยความสงบ ไม่มีเรื่องอะไรที่จะต้องทะเลาะเบาะแว้งกัน. คุณป่อมหั้งสองคนนั้นเป็นผู้พูดน้อย แต่ว่ามีใจเยือกเย็นอยู่ มีเรื่องอะไรเกิดขึ้นก็พูดกันเบาๆ ไม่เคยถกเถียงอะไรกันมากนัก โดยเฉพาะป่อมผู้ชายนั้น พูดน้อยที่สุดคงจะรีบมีตลอดเวลา เป็นคนมีรูปร่างที่เรียกว่ามีหนวด มีเครามาก หน่อย โครงการ มักจะล้อเลียนว่าแขก แต่ความจริงก็เป็นไทย ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ ส่วนป่อมผู้หญิงนั้นมีปากติ่งเป็นๆ แต่อารมณ์ดี ไม่เคยทะเลาะกับเพื่อนบ้าน เธออยู่กันด้วยความสุข ความสนาย.

ในสมัยที่ข้าพเจ้าเป็นเด็ก พ่อเติบโตขึ้นพอสมควรพอจะทำงานทำการได้ ก็จะต้องทำงานคือเลี้ยงชาว ต้องเอาความไปเลี้ยงในทุ่งนา เวลาที่รำคาญใจที่สุด คือเวลาตีนเข้าๆ ในฤดูใบไม้ผลิ เพราะจะต้องเอาความไปก่อภัยแต่เข้ามีด. ข้าพเจ้าเป็น คนกลัวผี แต่ว่ามันกลัวอยู่ในใจไม่กล้าบอกคุณพ่อว่ากลัวผี กลัวถูกดู. เวลาเข้าใช้ ให้ไปไหนแล้วใจมันไม่สบายทุกที ในเวลาลงคลังคิน โดยเฉพาะตอนไก่ลิ้ง จุงควาย ให้ออกไปกินหญ้าเสียก่อน แล้วจึงจะเตรียมไส้สำหรับถุงนา. เวลาเอาความไปกิน หญ้าตอนเข้านี้ กลัวเหลือเกิน เวลากลัวจะทำอย่างไร ไม่มีอะไรเป็นที่พึ่ง ต้องเดิน กับความไปด้วย ความไปกินหญ้าตรงไหนก็เดินตามมันไป เมื่อันกับคุยกับมัน ไปด้วยนั้นเอง เอาความเป็นเพื่อน นึกในใจว่ามีเรื่องอะไรขึ้นก็ขึ้นขึ้นหลังแล้วก็ขับ หนีไปเท่านั้นเอง แต่ก็ไม่มีอะไรบางที่เห็นต่อไม่รักกลัว นึกว่ามีอะไรเป็นอยู่ตรงนั้น เลยเดินทางไปด้วยความรีบอยู่ไป แล้วก็มองดูที่ตัวไม่นั้นตลอดเวลาว่ามันแสดงอาการ อย่างไร ดูไปปดูมาจนสว่าง พอดีวันนั้นก็เห็นว่า อ้อตัวไม่นั้นเอง ไม่ใช่ผีที่ไหน แต่ว่า ความกลัวก็ยังมีอยู่ในใจนั้นเอง.

ความสุขในสมัยเป็นเด็กนี้ เป็นความสุขประชาทเด็กเลี้ยงชาว คือว่าวัน

ใน ความกินหญ้าอีเมื่อท้อง เอไปนอนน้ำตอนเย็น ๆ นั่งดูมันด้วยอารมณ์สุดชิ้น แจ่มใส. แต่ถ้าวันไหน Crowleyไม่อีเม รู้สึกว่าไม่สบายใจ. เวลากลางวันไปเลี้ยง Crowley ในทุ่ง ข้าพเจ้าไม่ชอบคลุกคลีกับเด็กเลี้ยง Crowleyอีน ๆ เพราะว่าเขากูชน ชอบล่น ในเรื่องที่เรียกว่าบุ่ง ๆ บอย ๆ จึงไม่ชอบคลุกคลีกับเด็กเหล่านั้น. พากเด็กเลี้ยง Crowley โดยมากมักจะเล่น เขาเรียกว่าเสือกินวัวคือขึ้นเป็นตาตรางคล้ายหมากรุก แล้วก็มีเสือสีตัว มีวัวสีบลอกตัว. ที่นั่นก็เดินไปๆ เดี่ยวก็เสือกินวัวหมด. ถ้าหากว่า ใครถือวัวก็แพ้เสือ ถ้าแพ้เสือก็มักจะเซกหัวเข้ากัน. เวลาเขากางคนมักเซกเจ็บเจ็บ ๆ คนถูกเซกก็โกรธ พอกิจธึ่นมาเก็ตอยู่ปากกัน. ได้เห็นเพื่อนเด็กเลี้ยงวัวเลี้ยง Crowley ต่อยกันแล้วไม่ค่อยจะพอใจ เพราะไม่ชอบการซักต่อย ไม่ชอบความชันในรูปนั้น จึงหนีตลอดเวลา. ถ้าเพื่อนชวนต่อย เรากับก่อว่าไม่เอาด้วย แต่หนีไปเลี้ย. ตาม ปกติมักจะไปนั่งคนเดียวในกลางแจ้ง แม้เดดจะร้อนเปรี้ยง ๆ ไม่มีร่มไม้ แต่ก็ ไปนั่งอยู่อย่างนั้น ไม่มีเสือใส่ นุ่งผ้าขาวม้าผืนเดียวแล้วก็ไปนั่งอยู่อย่างนั้น เพื่อดู ราก Crowley ว่ามันกินหญ้าอย่างไร บางทีก็เกิดความคิดขึ้นในใจว่า อื้อ เรายังเลี้ยง Crowley กันไปถึงไหน เมื่อไหร่มันจะต้องหยุดเลี้ยง Crowley กันเสียที . งแล้วมันเกิด ความคิดขึ้นอย่างนั้น แต่ก็ยังไม่คิดอะไรมากไปกว่านั้น คงทำงานเลี้ยงวัว เลี้ยง Crowley ไปตามปกติในฤดูที่มีการ大雨. เวลาไปไหนเรา Crowley ไปเลี้ยงเข้าๆ นี้ มันจะ กินอาหารก่อน อาหารที่ให้กินประจำบ้านภาคใต้ก่อนไปไหนนี้ เขาให้กินข้าวเหนียว ไม่รู้ว่าเพราะอะไร ปวดท้องบอย ๆ เวลาโตขึ้นจึงรู้ว่า อ้ออาหารมันแข็งกินไปย่อย ยาก เวลาไปนั่งหัวคุณไม่ยอม大雨นี้นั่งปวดท้องตลอดเวลา ปวดอยู่ท้ายๆ ช้ามองแต่ก็ไม่รู้สาเหตุ ตื่นเข้ากินข้าวเหนียวอีก ข้าวเหนียว เข้าหุงสุว แล้วก็ ไม่มีกับอะไร จึงน้ำผึ้งน้ำตาลโคนด เพราะแแกว่าเราจะโน่นนั่นเมื่อต้นตลาดมาก ชื้อน้ำตาลโคนดเอิร์ว เป็นน้ำตาลเหลว เอาข้าวเหนียวจมน้ำตาล กินเข้าไป ๒-๓ บัน ๒-๓ ก้อน แล้วก็เป็น ปวดท้องทุกทีมารู้ว่าเมื่อไหร่ ข้าวเหนียวปวดท้องเมื่อเด็กนั้น

มันเรื่องกินข้าวเห็นยังไง เนื่องจากเป็นอาหารที่บ่อยมาก ทำอยู่อย่างนี้ตลอดมา ยังไม่ได้เริ่มเรียนหนังสือเวลาไหน.

เมื่อเริ่มจะเรียนหนังสือนี้ ไม่มีครูอีกสอน แต่ว่าโดยผู้ชายนั้นแหละเป็นครูสอนเอง จำความได้ว่าในวันจะเริ่มเรียนหนังสือนี้เป็นวันพุธทั้งสับดี ข้าพเจ้าเกิดวันพุธทั้งสับดี ถ้าันบตามจันทรคติ ก็ชั้น ๑๔ ค่า เดือน ๖ แต่ว่าทางสุริยคติเป็นวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ปีกุน พ.ศ. ๒๕๕๘. เวลาจะเรียนหนังสือนี้ก็เริ่มเรียนในวันพุธทั้งส่า จำได้วันนั้น เพราะเป็นภาคติดต่อ คุณโยมหญิงได้จับตัวไปอ่านหน้าทาเป็นแต่งตัวเรียบร้อย. ทิว่าเรียนร้อยนี้คือว่าบุตรท่านน่อง แต่ไม่ได้สามเสือ มีแต่ผ้าบุ้ง แล้วก็มีผ้าขาวที่มีเคลือบเงาอีกผืนหนึ่ง เขายัดที่ลำหัวไว้ครุก่อนเรียนหนังสือ มีผ้าขาวปูนิห์นึง มีมัตตาเล็กๆ เตี้ยวๆ เอกماภังไว้ตรงนั้น แล้วก็มีหมากพลู ๙ ค่า มีเทียนข้อสองซี่โดยผู้หญิงปักด้ายฝีมือ ๙ เล่ม เอกมาติดไว้ทั้มันนั้น พอก่อนน้ำ แต่งตัวเสร็จแล้วก็เข้าไปกราบ ๓ ครั้งก่อนจุดเทียน จุดเทียนเสร็จแล้วกราบอีก ๓ ครั้ง แล้วก็นั่งประนมมือ มีคนๆ หนึ่งชื่อลุงตั้ง เป็นผู้มีความรู้จักที่ให้ครูได้แก้กันให้ให้ครู ค่าให้ครูนั้นว่ายกจำไม่ได้ จำได้แต่ชื่อตันว่า สวัสดี เจ้าข้าเอ่ยจะมาถึงกุข้าวนา ข้าน้อยขอเรียนขอรถเรียนหั้งธรรมคณา แล้วว่ากันไปยืดยาวว่าอยู่ประมาณลัง ๑๔ นาทีเห็นจะได้ ว่าจะเรียนแล้วคุณโยมผู้ชายก็จับมือข้าให้ถือดินสอ ซึ่งขุดได้จากพื้นแผ่นดินเมืองพัทลุง มันมีเนินอยู่เนินหนึ่ง เขายัดก่าว “คน” ปักชี้ให้กันแน่นอน ฯ ขายเรียกว่า “คน” ภาคเหนือเรารอเรียกว่า “ม่อน” แต่ภาคกลางนี้ เขายัดก่าวเนิน. เขายัดก่าว “คนดินสอ” อ้ายคนดินสอเนี้ยมีดินลีข้า คล้ายกับดินสอพอง เอกมาเลือยทำเป็นดินสอเหลาแห่งกลมๆ ดินสอเนี้ยเรียนหนังสือในแผ่นกระดาษ กระดาษที่ใช้เขียนนั้น เป็นกระดาษชนวนแผ่นดินใหญ่ เป็นกระดาษที่ยอมเคยใช้เมื่อสมัยอยุธยา แล้วก็ยังเง็บไว้用人ให้ลูกชายเรียน เดียวดายที่กระดาษแผ่นนั้นมันไม่เหลืออยู่แล้ว ถ้าเหลืออยู่จะเก็บไว้เป็นพิพิธภัณฑ์ของชีวิต

ท่านจันมีขอให้จับดินสอน แล้วก็ลากบันกระดานนั้น ลากตัว ก ตัวเดียว เชิญนั่ง ก.ก่อนเพื่อนที่เดียว แล้วก็เชิญนอยู่วันยังค่า ว่างๆ ก็ลงไปเล่นเสียมั้ง แล้วขึ้นมา เชิญน่อ บางครั้งคุณโยมก็ไม่โทเหมือนกัน เพราะว่าเชิญไม่ถูก ก็อาจอื้อกะกระดาน เสียบ้าง แต่ก็ไม่ได้ลงโทษอะไรรุนแรง เรียนอย่างนี้ทุกๆ วันที่บ้าน ไม่ได้ไปเรียน ที่โรงเรียน ไม่ได้ไปเรียนที่วัด เชิญแบบนี้จังกระหงจำ ก. ช. จำสาร์ได้ และมี การเจอกลุก ก กะ ก ก กี กือ เรื่อยไป ช ชะ ชา ชิ ชี ชิ เรื่อยไปจนจบ รูปสรระ แล้วก็เริ่มเรียนหนังสือ ที่เป็นแบบเรียน.

ตอนเรียนหนังสือแบบเรียนเร็วนี่ แบบเรียนเร็วเล่มหนึ่ง สมัยนั้นเขากะ ไปตามวัด ท่านสมการที่วัดใกล้บ้านเขายังกว่า วัดนางลาด คุณโยมที่เป็นคุณยาย คุณยายนี่ทางภาคใต้เขาเรียก “แม่แก” เรียกว่าแม่แก่คุณตาเขาเรียก “พ่อแก” ถ้าปู่ กีเรียกปู่ ย่ากีเรียกย่า คุณโยมก็พูดอกกว่า นั่นวัดเรา พุดบอกเสมอว่าวัดเราแล้ว ต่อม้าได้ไปถามว่า ทำไม่เรียกว่าวัดเรา ก็เพราะว่าบรรพบุรุษ ข้างฝ่ายมารดาเป็น ผู้สร้างวัดนั้นขึ้นมา แล้วก็เรียกว่าวัดเราเสมอมา ตอนที่ไปอยู่วัดนี้พระน้ำชาย บัวช น้ำชายนี่ได้ไปเรียนหนังสือที่โรงเรียน ล่าปা สมัยที่เขายังไม่ได้มาก ฯ มีพระเป็น ครูใหญ่ ชื่อคุณครูเทียน ไปจากเมืองนครา น้านมีความรู้หนังสือ พอดีเวลาหน้า บัวชก็เลยเป็นลูกศิษย์ ไปอยู่วัด ก็ได้สอนให้ วันหนึ่งน้ากอนว่าให้ไปหาท่านหลวง คือหัวตานนเอง ปักษ์ใต้เขายังกว่า “ตาหลวง” หากหลวงขอหนังสือสักเล่ม ไปถึงก็จะบอกท่าน ท่านบอกว่าหนังสือนี้ของหลวง เช้าให้ม้าไว้กับวัดต้องเก็บไว้ เลย ไปบอกหลวงน้า น้าก็บอกว่า ย้า เขาจะให้เด็กอ่าน ไม่ใช่เก็บไว้ในตู้ เลยน้าก็ไป บอกเอง ตาหลวงก็เลยให้มาเล่มหนึ่ง เป็นแบบเรียนเร็วเล่มหนึ่งที่นี้น้านนแหล่ เป็นครูสอน เริ่มต้นแบบเรียนเร็วเล่มหนึ่งเรียนแบบเรียนเร็วเล่มหนึ่งนี้ไปจนกระทั่ง ครึ่งเล่ม เก็บจบเล่มแล้ว ก็พอดีมีโรคภัยไข้เจ็บเกิดขึ้นในร่างกายยังไม่ได้เข้าโรงเรียน โรคที่เกิดขึ้นนั้น ถ้าหากว่าไม่หายจะกวนนักเรียนแน่ ไม่ได้มาเทศน์กับญาติโยมวันนี้

ແນ່ງ ຄູ້ເປັນໂຮຄລມຫັກ ວັນທີໜຶ່ງຫັກຫລາຍໆ ຄຣັງ ນັ້ນອຸດື່ຖ້າ ກົດມີໄປ ນ້ຳລາຍ ພູມປາກ ນອນດີ່ນອຍ່ງຕຽບນັ້ນເອງ ບາງທີ່ຫັກເວລາກິນຂ້າວ. ກາຮ້າກ້າວເວລາກິນຂ້າວນີ້ ເພື່ອນ ຕ່ອວ່າຕ່ອຂານທ່າວ່າຕະກະຕະກາລາມກິນຈະລັ້ມລັງໄປໃນສໍາຮັບ ບາກວ່າໄມ້ໃຊ້ອ່າງນັ້ນ ໄນໃຊ້ເກລັງທ່ານຍ່າງນັ້ນ ມັນເປັນເອງ. ບາງທີ່ກໍາລັງດີນອຍ່ມັນກົດລັ້ມລັງໄປເລີຍ ແຕ່ວ່າຫວ່າ ໄນຝາດພັ້ນໄມ້ຄື່ງແກເປັນອະໄປ ນຶກແລ້ວກົດສື່ກວ່າ ເອ ເກົ່ານີ້ມັນຮອດຕາຍມາໄດ້ ກົນບໍ່ ວ່າເປັນບຸນຍຸໂຂອຍ່ ເປັນລົມຫັກຍ່າງນີ້ບ່ອຍໆ ທລາຍຄຣັງຫລາຍຫນ ເປັນອຸດື່ປະມານ ເດືອນທີ່ໂຍມຜູ້ຫຍົກເຫັນຈະຕ້ອງຮັກຫາເສີຍທີ່ ເລີຍເຂົ້າໄປຫາພະທີ່ເປັນຫລວງລຸ່ງ ດື່ອ ທ່ານເປັນລູກພູ້ລູກນັ້ນອັນກັບໂຍມຜູ້ຫຍົງທ່ານເປັນເໝອຍ່ດ້ວຍເໝືອນກັນ ໂມຍາໂນຣານ ໂມຍນອກວ່າຈະມາຂອຍາແກ່ລົມຫັກໄປຮັກຫາເດືອກຫນ້ອຍ ທ່ານຄາມວ່າເດືອກຂະໄຮກົນອກວ່າ ເປັນລູກຫຍົກ ທ່ານນອກວ່າ ເອ! ເຄາມຖຸກຫາເອງ ເລຍກົດຕ້ອງໄປອຸດື່ວັດ ຍ້າຍວັດໄປອຸດື່ ວັດຄູຫາສວຽດ ຊຶ່ງເປັນວັດໄກລັດລາດພັກລຸງເດື່ອວັນນີ້. ຫລວງລຸ່ງທ່ານອຸດື່ທີ່ນັ້ນ. ຫລວງລຸ່ງ ນີ້ມີປັກຕິເຄີຍ່ຂໍມ້າຫັກເຫຼືອເກີນ ວັນທີ່ນີ້ໄມ້ຢືນກັບປົງເຮັດເລີຍນັ້ນແລ້ວ ນັ້ນອຸດື່ທີ່ເດີຍ ຕລອດວັນ ໄນໄປທັນນັ້ນອຸດື່ຍ່າງນັ້ນໄດ້ຮັບຂຶ້ນມາກົດຄໍາສອງຄໍາ ຄ້າທາກວ່າພູດຈາໄມ້ເໜັກ ກົມໄປພູດດ້ວຍ ເຊັນຄາມຄື່ງທ່ານຄາມວ່າມາຮູຮະອະໄຣ ຄົນປັກຍົກໄດ້ຂອບໃຈ່ຕ່າປະປົງເສີເສຫ ກ່ອນພູດ ຄູ້ພູດວ່າ “ໄມ້” ພອຕອບວ່າ “ໄມ້” ແລ້ວໄມ້ຕ້ອງພູດກັນຕ່ອໄປ ຮູຮະອະໄຮກົນໆ ໄປເກົ່າ ລັນໄມ້ພູດກັບແກ່ແລ້ວ ເພົ່າແກນວ່າ “ໄມ້” ແລ້ວ ຂ້າກົນໆນັ້ນເຊີຍອຸດື່ຍ່າງນັ້ນ ແລະ ອ່າຍ່ານີ້ຕໍລອດໄປທີ່ນີ້ຮັກຫາ ທ່ານກົນໆໄທກິນຍາ ກິນຍາທີ່ວັດນັ້ນ ແລະ ຄຣັງທ່ານນີ້ ກົດພົດເຖິງກາລເຫັນພຣະຫາ ທ່ານໄປປ່ອຍ່ຈໍາພຣະຫາທີ່ວັດກູພາເນີກທີ່ຕໍ່ປຳລະເຫັນສັນ ຈັ້ງຫວັດ ສົງຂລາ ດື່ອຕຽບຂ້າມກັບຕັ້ງເມືອງດ້ານທີ່ຕະວັນຕົກ ໄປອຸດື່ທີ່ນັ້ນ ພ້າປະດ້ວຍໃນພຣະຫານັ້ນ ຈຳໄດ້ວ່າເປັນລົມຫັກເພີ່ງ ແລະ ຄຣັງ ແລ້ວກົນໆກິນຍາທຸກວັນ. ຍ້າທີ່ກິນນັ້ນຂົມທີ່ສຸດເໝືອນກັນ ບຣເພີດ ກິນຍາທີ່ໄຮ້ຕ້ອງເຄົ້າຕາລ ໃຫ້ອ້ານັ້ນມາວັງໄວ້ຂ້າງໜ້າລ່ອທຳນ່ອຍ ພອກິນຍານັ້ນ ກິນນັ້ນຕາລຕາມໄປລ້າງຄອ ທ່ານໄດ້ຮັກຫາໃຫ້ໃນພຣະຫານັ້ນຫາຍເຮີບຮ້ອຍ ອອກພຣະຫາ ແລ້ວມັນກົນໄມ້ເປັນອະໄໄລຍກລັບນ້ຳນັ້ນ.

เมื่อครั้งอยู่กับท่านที่วัดคุหาสวรรค์นั้น ท่านไม่ค่อยพูดค่อยจา แล้วก็ดู เจ้า ระเบียบเคร่งครัด ทำอะไรติดหนอยกทุบกันเลย เช่นสมมุติอาชของเข้าไปประเคน นั่งไม่เรียบร้อย ไม่ใช้คำพูด ใช้ฝังมือตอบเมรึยังเข้าเลขตามล้มลงไป จึงได้รู้ว่าต้องเปลี่ยน ทำใหม่ แล้วก็อย่างนี้บ่อยๆ เลย นึกว่าคณ พ่อร้าวคณหนักเข้าก็เลยปิดหน้าไป แต่หน้าไปแล้วไม่ไปบ้าน ไปเที่ยวตามสถานีรถไฟ ไปเที่ยวแอนดอร์รากาที่ต่างๆ เข้าไปตามจังหวัด จับมาได้ท่านก็ลงโทษ คือการเผื่ยน เมื่อครั้งอยู่บ้านนั่นไม่เคยถูกเผื่ยน เพราะว่าลูกชายในครอบครัวมีสองคน แต่ว่าพี่ชายตายเสียก่อนด้วยโรคบิด ยังจำภาพพี่ชายนั้นถ่ายได้ วาร้องให้ครัวร้าว เพราะถ่ายไม่ออก แล้วก็ถึงแก่ ความตายไป. ที่นี่ก็เหลือแต่สาวมานเดียวก็เป็นหัวแก้วหัวเหวนของครอบครัว โอมไม่ได้ตี โอมผู้หญิงตีบ้างแต่ก็ไม่ได้ตีด้วยไม้ เอาฝามือตอบตะโพกแรงๆ แต่โอมผู้ชายนั่นไม่เคยตีเลย. ที่นี่มีอมาอยู่ด้วย เมื่อซุกชนอย่างนั้นหลวงลุงก็เลยเผื่ยนเสีย งอมไปเลย มัดมือแขวนกับเขากาวงแล้วก็เผื่ยนๆๆๆๆ เนื่องจากนั่งลงไป ลูกชิ้นมาเผื่ยนใหม่. ท่านจ้าคุณที่อยู่วัดจักรวรรดิเดียวนี้ เจ้าคุณราชบัณฑุญาเวลานั้น เป็นพระหนุ่ม ท่านนั่งหันอยู่ในห้องอีกหนึ่งห้องที่เรียกว่าทรี ท่านนับได้ว่า ๓๐๐ ที่ ไม่ได้เผื่ยนด้วยไม้เรียบธรรมชาติ เผื่ยนด้วยหวยเท่านั้นก็อย เผื่ยนจนท่านเจ็บมือของ ท่านเอง แล้วก็ไปนั่ง นั่งแล้วก็มาเผื่ยนต่อเผื่ยนอย่างนี้ครั้งหนึ่ง แล้วก็ทุกไม่ เที่ยวไปไหนพักหนึ่งต่อมา มานก็ร้าวคณ อีกนั้นแหละ เด็กนี้มันก็อย่างนั้นมันต้อง ระบายบ้าง ไปอิก ไปอิกก็จับมาเผื่ยนกอกอิกเผื่ยนครบวันเผื่ยนหนักมาก เผื่ยนจน กระทั่งตะโพกน้ำม้าห้าเหลี่ยม เแล้วเออโซ่ลามไว้ในกุญแจ ท่านลงไปลับข้าวที่โรงลับท่าง จากกุญแจที่พัก. อ้ายกุญแจนั้นมันมีล่องพолжะลอดลงไปได้ สายโซ่ที่สามมีน้อหัวรวมๆ เลยก็ถอยออกเสีย พอกดออกแล้วลงทางล่องลงใต้ถุน ออกไปทางหลังเข้าหิศ หนีเดินกลับบ้าน ไปสวนทางกับคุณป้าซื้อฟัก แก๊กถามว่าเออ! อ้ายขา คือว่า เมื่อเด็กนี้มีหลายชื่อบางคนเรียกอ้ายขา, บางคนเรียกว่า อ้ายเผือก, คุณยายเรียก

อ้ายหมุน, แต่โดยมผู้หญิงเรียกอ้ายหมาตลอดเวลา. อ้ายหมานี้เรียกว่ารักที่สุดแล้ว เรียกอ้ายหมานี่. คนไทยเรียกันมาก เรียกว่าอ้ายหมา นิมันเป็นค่าน่ารักแล้ว หลาย ชื่อย่างนี้. ท่านถามว่าเป็นใจอ้ายขา บอกว่ากลับบ้าน ทำไม่เดินง่อนແง่อนอย่าง นั้นล่ะ บอกว่าถูกเผื่อน เลยกลับไปบ้าน กลับไปถึงบ้านโดยมก็เอาก้าวไปломาฝนหา แพลงให้แล้วขอภัยที่จะไปพอกนิมันยังเป็นแพลงอยู่จนบัดนี้ มันเป็นแพลงเปื้อยลีกลง ไปอย่างนี้ เวลาอาบน้ำต้องเอาน้ำรดลงไปชำระไข่คือหหนอง อันนี้ไม่ได้รักษาด้วย อะไร ด้วยน้ำมนต์ ความจริงน้ำมนต์ถึงไม่สักกิรักษาได้ เพราะว่าธรรมเนียมฯ แม้นไม่มีเวลาตั้งหนองขึ้นมา เอาผ้าขาววาวันไว้ซึ่งบันแล้วก็รดนองนรด เวลารักษาแพลง กินอะไรก็ไม่ได้ กินแต่ข้าวกับปลากรາด. ปลากราดเป็นปลาที่เมืองชนิดหนึ่งทาง ภาคใต้ใส่เกลือ กินแต่ข้าวกับปลาใส่เกลือน้อยๆ ๒-๓ เดือน กว่าแพลงจะหาย พอย้ายแล้วโยมผู้ชายถามว่า เอօจะกลับไปอยู่กับหลวงลุงอิกไหมล่ะ บอกว่าเห็นจะ ไม่ไหวแล้ว ถ้าขนาดนี้เห็นจะลำบาก เลยก็ไม่ไปต่อไป. เมื่อไม่ไปเลยก็เปลี่ยนเข้า โรงเรียน.

โรงเรียนเวลานั้น เพียงตั้ง เพียงย้ายขึ้นมาตั้งที่หน้าวัดประดู่ห้อม มีอาจารย์ ใหญ่ชื่อ เลียง เทารังษี ครูน้อยมีหลายคนยังจำชื่อครูได้ทุกคน. ครูที่สอนชุดนั้น ครูที่ดูที่สุดชื่อครูดำ นามสกุล ม้องกี ถ้าเราเรียนภาษาอังกฤษแล้วก็จะครูในนามสกุล พังไม้เข้าท่า แล้วนามสกุลแกอย่างนั้นจริงๆ ที่นี่แกก็ติดใจจริงเหมือนกัน แต่ตามมา ไม่ถูกติมากโรงเรียนนั้น เพราะอ่านหนังสือคล่อง อ่านแบบเรียนเร็วมากเกือบจะเล่ม แล้วนี้ ชั้น ป.๑ อ่านคล่องกว่าเพื่อน เขียนคล่อง เรียนมาโดยลำดับ จนมาถึง ชั้นประถม ๓ ครูที่สอนชื่อครู แหง โสภณ เดี่ยวนี้เปลี่ยนเป็นครูฉัตรมากอยู่กรุงเทพฯ วันนั้นพบกันที่หัวลำโพงก็ต้องดีใจ บอกว่าเอ้อ มันก็เปลกนี่อุ่นกันก่อนผ่านเห็น เจ้าคุณว่าอย่างนั้นผันเห็นเจ้าคุณกับเร็ม ขณะรัตน์ นักเรียนร่วมชั้นกันคนหนึ่ง ซึ่งเดียวนี้เขาออกจากราชการแล้ว เพราะเขาเกิดปีระกา อาทิตย์เกิดปีกุน บอกว่า

ผู้ว่าแม่จะชี้นรถไฟแล้วก็ไม่มีสตังค์ แล้วเจ้าคุณบอกว่าไม่เป็นไรคุณครูอาทิตย์ตัวให้เอง แต่ลังไปลังมา มีสตังค์อยู่ร้อยหนึ่งเลี่ยไม่ต้องรบกวนเจ้าคุณ ผู้ไปอย่างนั้นวันนี้เลยมาเจอกันได้. ครูคนนี้น่าพอเขียนเลขลงในแผ่นกระดาษ เสร็จ立刻ทำผิดตีมือข้อละ ๒ ที แรมเดือดร้อนอึกแล้ว พอกฎว่าอย่างนั้นใจมันไม่สบาย แล้วชอบทำผิดเดียด้วย ทำเลขผิดเรื่อยๆ ถูกตีบ่อยๆ ตีหนักเข้าก็เลยไม่มาโรงเรียนเลียนเที่ยปีไป ๗ วัน พอยาไป ๗ วัน ครูเขียนจดหมายไปถึงโยมให้เพื่อนคนหนึ่งนำไปให้ พนักงานทางพอดีถามว่าไปไหน จดหมายครูใหญ่ เอาไปให้ลุงหน่อยไม่ต้องไป เอาไปเองก็ได้ เลยก็รับจดหมายนั้น อ่านดูแล้วก็รู้ว่าเรื่องอะไร เลยก็เอารับจดหมายนั้นฉีกทิ้งเสีย แล้วก็ไปบ้านทำผิยบไม่รู้ไม่ซึ้ง แต่รู้ว่าเรื่องมันไม่อย่างนั้น พอยาไปถึงบ้านตอนเย็นน้ำชายกถ่านว่าเมื่อตอนเย็น แบ้นมาทำอะไร ถ่านชี้อย่างนั้น ตอบว่ามาเยี่ยมมาเยี่ยนอย่างนั้นนะ อ้า เองมันโกหกนี่ เช้าถึงจดหมายอีกroma เลยรู้เรื่องพอยรู้เรื่องโยมก็เลยสำคัญไม่ตี แต่นั้นบัน นั่งพิรีพิริว่า เออ มันไม่รักดื้อย่างนั้นอย่างนี้ ทำนุ่มท่าน่า ไม่รักดี รุ่งห้าก็เอาก้าไปส่งโรงเรียนครูถามว่าทำไม่ถึงไม่เรียนหนังสือ บอกว่าผูกกล้าวครู ครูตีเจ็บนัก ครูบอกว่าที่นี้ไม่ตีลัง เรียนให้ตัด เอ้า ก็เลยไม่หนีต่อไปตั้งใจเรียน.

เรียนในโรงเรียนชั้นประถม จนสอบได้สมัยนั้น มันมีเพียง ๓ ชั้น คือพอกลับชั้นประถม ๓ แล้วก็หมัดเพียงเท่านั้น ต้องไปเรียนต่ออีกแห่งหนึ่ง. ในขณะที่อยู่โรงเรียนนี้เพื่อนฝูงบางคนชอบรังแก เพราะว่าอาทิตย์มันเรียกว่าเป็นคนประเภทตัวเมีย ไม่ค่อยจะสู้รับตามือกับใคร เพื่อนรังแกก็มักจะหนี บางทีมันก็ไปดักต่อยถ้ารู้ว่าเข้าไปดักเส้นทางนั้นก็ไม่เดิน เดินไปเส้นอื่นเสีย. อ้ายพากันนักไปคอยเก้อไม่ได้ต่อย วันรุ่งขึ้นมันก็ทำว่า เข้าย เองมันคนพากชี้ขาดตาขาว เมื่อวานทำไม่ไปทางนั้นล่ะ บอกว่าไปให้พากเองต่อยทำไม่ มันเงินจะตายไป ข้า หนีไปทางอื่นดีกว่า. แล้วการไปโรงเรียนเพื่อนรังแกอย่างนั้น ก็ต้องอยู่อย่าง ทำให้ต้องทน

เพื่อน เมื่อ klub เพื่อนจะไปไหนล่ะ ก็ต้องไปอยู่ในห้องใกล้ ๆ ครู ที่นี่ไปนั่งเลย ๆ ก็ดูกระโրอยู่ ก็เลยต้องค้นหาหนังสือมาอ่าน มีหนังสืออะไรก็อ่านกันเรื่อยไปจนติดนิสัยชอบอ่านหนังสือ. เวลาโรงเรียนหยุดพักไม่ไปเล่นกับเพื่อน เพราะกลัวเพื่อนจะต่ออย่าง เลยแอบไปอ่านหนังสือการอ่านหนังสือบ่อย ๆ นะทำให้กล้ายิ่นนักพูดขึ้นมา เพราะว่าสิ่งที่เก็บไว้ในสมองตั้งแต่เป็นเด็กโน้นมันหลายเรื่องเลยได้ประโยชน์. ความจริงเพื่อนรังแกมันก็เหมือนกันทำให้ klub ไปอึกมุ่นหนึ่ง ก็เป็นประโยชน์แก้วิตต่อมา.

ที่นี่เมื่อจบชั้น ป.๓ แล้ว จะต้องไปเรียนต่อที่ลำปาง โรงเรียนจังหวัดอยู่ที่โน่น ห่างบ้าน จะไปเรียนอย่างไรymapที่ไปฝ่าgwด ฝ่ากัวกับอาจารย์ ชื่อพุ่มเหมือนกันท่านอาจารย์นี้ดีมาก จะเล่าให้โดยพังตอนต่อไป. ที่นี่ไปอยู่โรงเรียน เอกไปฝ่ากเรียน โรงเรียนเข้าเมิดวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ได้ไปฝ่ากเรียนเจาะจริง ๆ เมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน มันสายมากไปหน่อย ที่นี่พ่อเข้าเรียน ก็เข้าเรียนภาษาอังกฤษ สมัยนั้นใช้หนังสือเรียนภาษาอังกฤษ บี ไอ คารา ไรท์ เข้าให้เรียนห้องศัพท์ เอบี อีบ อีบ อีบ อะร้ออย่างนั้นนั้น เพื่อนเข้าเรียนได้ อดทนไปถึงนั้นเลยไม่รู้เรื่อง เอบีกี้ยังไม่รู้เลยจะไปเรียนอย่างไร นั่งไปอย่างนั้นไม่รู้เรื่อง. แทน! น่าจะไปคุณครูเหลือเกิน วันนั้นตอนเย็นคุณครูก็เรียกไปที่หน้าชั้นเรียน กะว่า เธอทำไม่เพียงมากอกกว่าบ้านมันอยู่ใกล้รัตน มาช้ำมาสายมาหลังเขา อย่างนั้นมันไม่ทันกิน ครูว่าอย่างนั้นตอนเย็นฯ ว่างไฟ灭 ก็ไม่มีอะไรนอกจากเล่นพุตบลอล์เท่านั้นเอง บอกว่าไม่ได้เย็นนี้ไปที่บ้าน ฉันจะสอนให้เป็นพิเศษ เลยต้องไปเรียนพิเศษกับครู. ครูสอนนั้นนั่นสอนเด็กเป็นพิเศษนี้ ไม่พูดเรื่องเงินเรื่องทอง พูดแต่เรื่องสอนเท่านั้นเอง สอนไปเรียนไปทุกวัน ตอนเย็นเลิกเรียน กินข้าวเสร็จ ไปหาครูเดินไปบ้านครูประมาณสัก ๓๐๐ เมตรไม่ไกลอะไร ครูตามตะเกียง cavernous ใช้น้ำมันกานต์ ไม่มีตะเกียงหลอดตาม สอนไปตีมือกันไปบัง ซุกันไปบัง วันไหนไม่จ้างกูกูตี ว่ากันไปตาม

เรื่อง ครูคนนั้นเดี่ยวนี้ยังมีชีวิตอยู่ ยังไม่ตายเวลาไปบ้านไปเทศน์ที่ไหนครูมักจะไปพังฟังแล้วก็มักจะมาหันหน้าหันหลังให้ลูกศิษย์เห็น ว่ามาฟังกับเข้าด้วย. เวลาเทศน์จบลงไปแล้ว ครูมักจะเข้ามาใกล้ๆ มาถือจับแขนแล้วบีบแรงๆ บีบเหมือนสมัยเป็นเด็ก ครูแกะบีบแรงอย่างนั้น แล้วก็บอกว่าเออ พุดจากล่องแคล้วดี ครูรักคิชช์ย์น้ำใจครูมันเป็นอย่างนี้. ครูสมัยก่อนเป็นอย่างนี้. แต่ครูสมัยนี้จะเป็นเหมือนครูสมัยก่อนหรือไม่นั้นเป็นปัญหา เลยก็เรียนรู้อยู่ที่นั้น ม.๑ ม.๒ ม.๓ ขึ้นไปตามลำดับ.

การอยู่ที่วัดในสมัยนั้น มีเด็กมากถึง ๔๐ คน ทำนาอาจารย์นี้ใจดีเหลือเกิน ทำข้าวสารมาเลี้ยงเด็ก วันหนึ่งจำได้วาพากเกรกลับมาจากโรงเรียน มาถึงก็เที่ยวปีนต้นมะพร้าวอ่อน ต้นผึ้ง อะไรกินได้ กินหันนั้น เที่ยวปีนให้ว่อนไปเลยทีเดียว. อาจารย์ซักสักสัย ทำไม้ไม่ทุบข้าวต้มแกงกิน เที่ยวปีนต้นไม่วุ่นวาย เรียกมาถาม ถามว่าทำไม้ไม่กินข้าวกินปลา กินรีวันนี้ บอกว่ามันไม่มีข้าวสาร. พอนานกว่าไม่มีข้าวสาร เท่านั้นแหล่ะ ทำนาทั่วทั่วทันที แบกร่วมคันใหญ่ เดินออกจา>vัดไป คือไปทางถนนกันที่อาหมอยู่ ห่างจากเมืองไป ๑๕ กิโลเมตร ไปทางข้าวสารลูกคิชช์ยอดข้าวสารแล้ว ต้องไปทาง ไปคืนหนึ่ง รุ่งเช้ากลับมาพร้อมด้วยข้าวสาร ๓-๔ กะรสอบ กระสอบ ที่ใช้ภาชนะพื้นเมืองเชาเรียกว่าตันจุด คล้ายกับตันกานั้นแหล่ะ เอามาทำเป็นกระสอบใส่ข้าวสาร เอามาให้. พากเราได้กินข้าวสารนี้แล้วก็นั่งคุยกันว่า นี่อาจารย์ของเราดีเหลือเกิน พอก็เห็นพากเรามีข้าวสารก็จวยย่างแบบกร้มไปหันที. ในสมัยนั้นมันก็เคยๆ ไม่คิดอะไรรอ ก็เด็กมันคิดไม่ได้ แต่มาโตแล้วนี่ นึกว่า แฮม! อาจารย์ดีนี่เหลือเกินรักคิชช์ย์ไปทางข้าวสารมาเลี้ยงคิชช์ย์ พากเราเกิดกินได้อุ่นอย่างสุด najbliay ผลัดเปลี่ยนเกรกันทำกับข้าวตอนเย็นไว้กินตอนเช้าโดยมากก็เงงผักบุ้ง เพราะในหนองมีผักบุ้งอุ่นหนองหนึ่งวัดนั้นมีมะพร้าวมาก แกงกะทิทุกวันๆ ลูกคิชช์ย์วัดไขมนันเต็มตัวไปเลยทีเดียว แกงกะทิก็คันนอนอย่างดี เรียกว่ามันวันไปเลยทีเดียวแกง

ผักบุ้ง ช่วยทำครัวกัน.

มีเรื่องเกิดขึ้นวันหนึ่ง เรียกว่าเป็นเรื่องที่ควรจะเล่าให้ยอมฟัง คือไปทำครัวกันอยู่ที่บ้านครัวนั้ntonแกรนเด็มี่ครุคนหนึ่งพายเรือเข้าไปในป่าสัก (ต้นสาคูน้ำภาคกลางไม่มีภาคใต้เยอะ ชอบขึ้นริมคลอง ริมหนอง) เข้าไปในป่าสัก เอาอะไรไปซ่อน ลูกศิษย์คนหนึ่งคนใหญ่ชื่อครุกลันนาลูกชายก็บรูฟเป็นพระชื่อพระสิงห์ ก็ได้มาอยู่กับอาตามาเหมือนกัน. ที่นี่ครุกลันนี้เข้าไปในป่าสักถูปเจดของดีเข้า เหล้า เนื่องในใหญ่เลยที่เดียว ไปซ่อนไว้ในป่าสักครุกลันนี้ เรายังรู้ว่าพกกลันสมัยนั้น เพราะแกอย่างมากกว่าเพื่อน ก็เลยตักกินเข้าไป พอกินแล้วอามาอีกหนึ่งกระปอง ล้านจี อามาแจกพากเรา บอกว่ากินซิ อร่อย, เด็กนี้ไม่รู้อะไรกินกันใหญ่ กินกันหมดทั้งวัดเลย กินหมดไฟแน. เจ้าของต้องมาบอกอาจารย์ว่าไม่ไหวจะลูกศิษย์วัดนี้ ผอมอาเหลามาซ่อนมันกินหมดเลย. ท่านบอกว่า อ้าว ก็ของเก้อนนี้อามาซ่อนไว้ ทำไม. ที่นี่กินกันแล้วก่ออะไรกันบนครัวคุยกันด้วยเชียว อาจารย์ก็เออบฟังและไม่ဘอกะไรไปแบบฟังเฉยๆ แต่ท่านจำได้ว่าพูดอะไรรักันมั้ง. มีตอนหนึ่งครุกลันแกรบอกว่า นี่มีเหล้า กินเหล้ายังนั้น อย่าไปหาอาจารย์ ให้จะไปหาอาจารย์เดียวข้าวสารเสียก่อน กลืนนั้นจะไม่ออกร อาจารย์ได้ยินก็จำได้ แล้วก็เที่ยวมาอะไรเข้าไปในวัด บางคนมาแล้วมันเที่ยวอะไร. ที่นี่ก็เลยยุ่งกันใหญ่ อาตามานั่นอาเจียนใหญ่ อาเจียนออกหมดเลยในห้องเพราเมga ที่นี่พระหลวงพ่อคำมาถึงก็ถามเออเองกินอะไรเข้าไป. ถามอย่างนั้นนั่นจะออกทางไหนเดินดีเห็น เลยบอกว่ากินข้าวมากันน้ำซึ่นเข้าไป ๒ ห่อ น้ำซึ่นข้างวัดแกขายข้าวมาก เลยบอกว่ากินข้าวมาก ก่อนนั้นลีกลีนเหมือนข้าวมาก เลยผสมโรงไว้ เลยไม่เป็นไร เลยเอาขี้เด็กมาทำหน้าอกผสมกับอย่างไรก็ไม่รู้ ทางเสียงด่าไปเลย ลูบหลังลูบหน้าให้หายอาเจียน ความจริงกินเหล้า กินเหล้าผิดศีลข้อหนึ่งแล้วゴิกห ก็ยังแรมอึกช้อ มันจะเสียคน ไม่ได้การแล้ว. ที่นี่รุ่งเข้า ก็ขึ้นไปกินข้าวบนครัวตามปกติ แต่ว่าไม่เคยไปเจต่างคนต่างมอง

หน้ากัน ไม่รู้ว่าใครจะว่าอะไร อาจารย์จะว่ายังไง ประดิษฐ์เดียว อาจารย์พูดขึ้นกับ อาจารย์อีกองค์หนึ่ง อาจารย์สุข อาจารย์พุ่ม ๒ องค์ อาจารย์ทั้งสององค์ ก็อคืนนี้ได้ความรู้ใหม่ อาจารย์สุขตามว่าอะไร อาจารย์พุ่มบอกว่า ก็อคืนนี้ ได้ความรู้ใหม่ แต่พากเพียรแล้ว มองตกันใหญ่เลย เห็นจะแย่วันนี้ รับกิน รับล้าง แต่งตัวไปโรงเรียน ไม่อีไรทั้งนั้นรีบไปเลย ตอนเย็นกลับมาอาจารย์เรียก ประชุมใหญ่ เทคนิคกันเป็นการใหญ่ยังนั้น ไม่เทคนิคปล่าหรอกนะ วงวัสดุสี่ด้าน คนละ ๓ ที่ ๓ ที่ เลยได้วันวงวัสดุไปตามๆ กัน นี่เรียกว่าเป็นครั้งแรกในชีวิต ที่ได้เปลี่รสน้ำเม้าเจ้า เป็นครั้งแรก จ้าได้วันนี้ได้ เม้าแล้วนั้นได้เรื่อง ที่นี่ก็ไม่ได้ตื่มต่อไปแล้ว สมัยเป็นเด็กวัดก็ไม่ได้ยังต่อไป ในเรื่องอย่างนั้น การเรียนก็เป็นไปเป็นปกติ จนสอบได้มัธยม สมัยก่อนนั้นเป็นมัธยมปีที่ ๓ เข้า จัดการย้ายเมืองพังลงชั้นไปตั้งอยู่ที่ตั้งอยู่เดียวันนี้ ย้ายเมือง โรงเรียนก็ต้องย้าย ไปอยู่ที่วัดประดู่ท้อมที่ศาลาชั่วคราวอะมาก็ต้องไปอยู่บ้าน.

ที่นี่ตอนนี้เกิดมีอุปสรรคขัดข้อง เกี่ยวกับการศึกษา ก็พยายามผู้ชายนี้ ไม่สบาย เป็นโรคปอด โอมาก แล้วก็เป็นโรคตามตัว เป็นแพล เป็นแพลลิกๆ ลง ไปในเนื้อแล้วก็โอมาก โถนไม่ได้ อตาหมากต้องล่องเรียนเพื่อไปโถน ล่องเรียน บ่อยๆ ลับบอยๆ มันก็เรียนไม่ทันเพื่อน เมื่อไม่ทันเพื่อนก็นึกในใจว่า อย่าเรียน เลย เรียนไปมันก็ไม่ทันเข้าแล้ว สอนไม่ลีมันก็ไม่ได้มันจะเสียชื่อเล่นบอกยอมว่า อย่างนี้ไม่ไหวแล้ว เลี้ยงความบัง โถนบัง ไปเรียนมันก็ไม่ทันเข้า ลากอกดีกว่า เสนออย่างนั้นขึ้นไปโยมก็ไม่ขัดข้อง เพราะว่าไม่มีใครทำนา ลูกชายมีคนเดียวเลย ต้องลากอกจากโรงเรียนไปโถน โถนก็ดีคือโถนนี่ได้บหเรียนว่า การโถนนี่มัน ลำบากอย่างไร โถนนี่ใช้ร้า ๒ ตัวเทียมໄก วันหนึ่งไก่ไปๆ ไก่หักหมดคือว่าคันไก หัก หักไม่ถึงได้หัก อ้ายหัวหมูมันกินดีลีกเกินไปวัวลากไม่ไหว เอาไม่เรียวยังตีมันแรง มันกระโดดเลยหัวหมูลุดจากทางยาม คันไก่หักหมดแล้วกอลับไปบ้าน

บอกอยู่ว่า วันนี้ยุบยับหมดแล้ว คันไก่ทางยามหลุดหมดแล้ว แยกกัน พรุ่นจะได้อะไร ต้องเที่ยวแบบหัวหมูกับหางยามไปหาซ่าง ให้เข้าช่วยซ้อมให้ จะซ้อมเองก็ไม่มีปัญญา เลยต้องไปให้เข้าช่วยซ้อม. ในการทำนานีมีความทุกข์อยู่อย่างหนึ่ง คือว่า พอเชาโภคนักมาก ๆ แล้วไม่มีทุ่งหญ้าเลี้ยงวัว ต้องเอาวัวไปเลี้ยงบริเวณคลาภากลาง แกะโรงพัก แกะที่ต่าง ๆ ต่างจักก็ค้อยญี่สียเรือย ชูว่าอย่ามาเลี้ยงแกะนั้นนะ เลี้ยงจะจับนะ เอ้า เลยล้ำบาก ต้องค่อยหลบคอยหลึก นีกว่า เอ มันเป็นทุกข์เลี้ยงแล้ว เป็นชាតานี่เป็นทุกข์เสียแล้ว แต่ก็หันไปปoyerงปกติ จนเสร็จก็ดูปoyer ผู้เสร็จถูกด่าแล้วก็ว่า. ที่นี่มีอะไรงาน มือญี่ราวนานีเขามีการแต่งงาน เขายังในบุกการ กรุงเทพฯ เรียกว่าการดเชญ บังษ์ใต้เขารายในบุกการ เรียนได้กระดาษมากว่าจะแต่งงาน ขอเชญทำนกร่วมรับประทานอาหาร โถมไปปnieได้ เพราะป้ายเลยส่งลูกชายนไปแทน ต้องไปหั้งสองบ้าน บ้านเจ้าบ่าวก็ต้องไป บ้านเจ้าสาว ก็ต้องไป ขันแรกไปกินข้าวบ้านเจ้าสาวก่อน กินแต่ข้าวกับแกงไม่ได้กินอื่น แต่ว่าคนที่นั่งกินอยู่นั้นเห็นเข้า ก็บอกว่า เชี้ย เองมันโตปานนีแล้วกินแต่ข้าวไม่เข้าทำ ต้องกินอ้ายนีด้วย เลยเอาเหล้ามาให้กิน บอกว่าไม่ได้ กินไม่ได้ กินแล้วอาเจียน ลูกผู้ชาย ลูกเมืองลุ่มไม่กินเหล้ามันจะใช้ได้รึ มันว่าอย่างโน้นอย่างนี้ ก็เลยกินเข้าให้ กินเข้าไปเก้าทัฟ กินราดเดียวหมดเลยหั้งแก้ว พากนันหัวเราะชอบอกชอบใจ หน้าแดง พอหน้าแดงใบหน้าเลือดผัดดี เลยกินต่อไป เสร็จบ้านนั้นแล้วไปกินบ้านโน้น พากนันใหญ่ให้กินเหล้านี เลยกินอีกครั้ง. คราวนี้กกลับบ้านมาถึงอาเจียนอีก แหละ อาเจียนโยยกก์ปันว่าเออ มันไปกินเข้าทำไม่ โยมนี่ ไม่ดีม โยมผู้ชายนี้ไม่ดีมเหล้าเลย คือสมัยหนุ่มเคยดีม ดีมเหล้ามา Manaแล้วถูกตัวรัวจับ เอาไปไว้ในกรง ตื่นเข้าขึ้นมาออกจากกรงได้กับอก กุตังแต่บัดนีเป็นตันไปจะไม่ดีมของมาเป็นอันขาด แล้วไม่ดีมเลย จนกระหังตายไปด้วยโรค ก็ไม่เคยดีมอาตามาไปดีมโยยก์ บันแต่ว่าครั้งนั้นเป็นครั้งที่สอง แล้วก็ไม่ดีมอีกเลย จนกระหังบัวซึ่มายังดีมอีก

ต่อไป มันเป็นบทเรียนว่าไม่ใช่ กินเข้าไปแล้วมันแ疼 มากแล้วมันอาเจียน นั่มันเกิดความเดือดร้อน เลยก็ไม่กินอีก ไม่ดื่มอีกด้วย ปีนั้นก็รวมความว่า ทำนาแล้ว ภูดูปักคำเสร็จแล้วก็เกียร์ข้าว ก็เมียข้าวเสร็จขึ้นบ้านเรียบร้อยเสร็จแล้วก็เที่ยวเฉยๆ ในตอนนี้จะล่อแหลมต่ออันตราย เพราะว่าเป็นเด็กหนุ่ม เมืองพัทลุงนั้นคนมัน เกาะกะ เขาซึมชอบในเรื่องความเกะกะกัน คนไหนลักษณะเป็นมังกิใช่ไม่ได้ทำท่านักลงไม่เป็นมังกิใช่ไม่ได้ มันต้องหัดเป็นนักลงกับเขาบ้าง แต่ว่าอย่างไม่ได้ฝึกหัด ลักษณะยังไง พอเดี๋ยวหัวมันเหมะเข้า หลวงลุงที่เคยเชี่ยญเคยดีกันคราวก่อนนี้ แทบท่านไปอยู่บ้าน แล้วก็กลับมา

ตอนกลับมา เล่าตกไปหน่อย ไปพบกับหลวงลุงอีกรอบหนึ่งตอนหลังนี้ ตอนเรียนชั้น ม. ๓ นี้ คือว่ากลับบ้านเพื่อจะไปเสา庄严คันนี่ ที่นี่ไปແທ້ທີ່ວັດຄູຫ-ສຽງົບົນມັນຕາກ ເລີກຂຶ້ນໄປທີ່ທ່ານພັກໄປເຈອພອດີ ພວເຈອກັນເກົ້າໄປກວາບຕ້ວສັນ ຫັນກາ ທ່ານກົມມາທຳໄມ້ຕ້ວສັນ ບອກວ່າກຳລັງ ກລັວຫລວງລຸງ ດາມວ່າກູ່ມີໃຊ້ເສືອນີ້ ກລັວ ອະໄຮ ວ່າດີເສັນນັກ ກລັງ ທ່ານນົມກວ່າ ສື່ບີ່ ມີຕັ້ງກຳລັງ ກູ່ມີຕື່ແລ້ວເວລານີ້ ເລີກຄືນັ້ນ ກົກພັກກັນທ່ານ ທ່ານເຄົາລົງໄປອານົ້າຕັກໜ້າອານົ້າອົງຮັດຕັ້ງແຕ່ຫຼັກສູນໃຫ້ ອຸປະກິດພູດ ພົບກວ່າ ເອ ກູ່ມີໄດ້ອານົ້າໃຫ້ມີ້ໆຫລາຍປີແລ້ວ ວ່າວ່າຢ່າງໜັນ ແລ້ວກົມານົ້າໃຫ້ເຮັບຮ້ອຍ ແລ້ວກົດເລີນອົນທີ່ນັ້ນ ຮູ່ເຊົ້າຂຶ້ນຈະໄປບ້ານ ທ່ານດາມວ່າໄປທ່າອະໄຮ ບອກວ່າໄປຂອງ ສັຖາງຄົມ ສື່ບີ່ໄມ້ຕັ້ງໄປ ເສົາ庄严คົມທີ່ນີ້ກົດແລ້ວກັນ ເດີໄປເປີດທີ່ມີທີ່ເກີບ庄严คົມ ໃຫ້ ທີ່ຍົບເຄົາຕາມຈິຈະບົນ ອາຕາມຫຍົບເຄາທ່າໃຫ້ຮົມຮູ້ໃໝ່ ທີ່ຍົບເຄາ ໂ ນາທເທົ່ານັ້ນເອງ ທ່ານຫວ່າເຮັດຍື່ມ ດາມວ່າເຄາທ່ານັ້ນວິ ບອກວ່າເຄາທ່ານັ້ນກົດພອແລ້ວ ອ້າຍນີ້ລັຍເກງຈິຈັນນີ້ ມັນມີມາຕັ້ງແຕ່ເຖິງໆ ຄວາມຈົງເຄາມລັກ ໂອ ນາທ ທ່ານກົມໄວ່ວ່າອະໄຮ ແຕ່ກົມໄວ່ເຄາ ໂ ນາທເທົ່ານັ້ນເອງ ແລ້ວກົດເດີນກລັບໄປເຮັນ ໄດ້ເທົ່ານັ້ນພົບກັນໃນຕອນນັ້ນ.

ແລ້ວຕ່ອມາເນື່ອກມາຍູ້ບ້ານນີ້ ທ່ານກັບມາถື່ງພັກລຸງທ່ານກົບຄາມວ່າ ເອ ມັນໄປຫຼາຍ ໂຍມັງຜູ້ຫຼັງໄປຫາທ່ານນົມກວ່າຍູ້ບ້ານ ໄກນາເກີບຂ້າວ່າໃຈສົງເລັກໂຍ້ມູ້ບ້ານ

เอ้อ ไม่ได้เขียนปล่อยไว้มันจะเสียคนอา莫ให้กูเลย์ต้องพาไปหาท่าน ท่านก็เลยพา เศลิดเปิดเบียงปืนโน่นนั่น เวลาจะไปปืนนี่ยอมผู้ชายกำลังป่วย ท่านก็ไม่อยาก ให้ไป อย่างก็ให้อยู่บ้านช่วยกันทำไร่ในไปตามเรื่อง แต่ว่าหลวงลุงก็ไม่ยอม ท่าน นึกว่าเขียนอยู่มันจะเสียคน มันจะเป็นใจเป็นผู้ร้าย จะเป็นขอ Miyak กับเข้าด้วย รู้ไหม มันต้องเป็นแน่ๆ ละ เพราะว่าถ้าไม่เป็นรักษาทรัพย์ไม่ได้ เพื่อนผู้ต้องชักจูงให้ ไปลักไปขโมย มันล่อแหลม ท่านเลยเอาไปเสียเลย พาไปปืน ความจริงจะให้ไป เรียนต่อ แต่ว่าเมื่อไปถึงแล้วไม่สะดวกในการจะเข้าเรียน ก็เลยอยู่วัด ทำกันข้าว ถวายพระอazole ไปตามเรื่องอยู่ไปลักพัก ๒-๓ เดือน ท่านก็ว่า เออ! อุยุ่เดียว ไม่ได้เร่องอะไร ไปเรียนไปทำงานที่โรงงานไฟต์เครื่องยนต์เถอะ จะได้มีความรู้เรื่อง รถยนต์กลับบ้านไปจะได้ชั้นรถอะไหล่กับเขามั้ง ท่านคิดว่าอย่างนั้นไปก็ไป ไปทำงาน ในโรงงานซ่อมรถยนต์ที่เป็นของพวงแขก กินข้าวกับเข้าทำงานกับเข้า สถาค์ไม่ได้ หักอก ให้หานเลิกๆ น้อยๆ เรียกว่าค่ากาแฟหน้าที่ไปลักเดือนหนึ่งมันเกิดอาการ ไม่สบายบวมที่เท้า บวมเท้าบวมมือ บวมหน้าต้องไปรักษาภินยา. ยกโภคิตชาวจังหวัดตรัง ไปเป็นหมออยู่ที่นั้น ช่วยรักษาจนหาย ไปหักอีก หักอีกเย็นอีก เด้า รักษายาไทย ไปหัก อีก ถึงสามหน สามครั้งก็นิ่งกว่าสำนารมีมันไม่เหละกับเป็นคนขับรถยนต์แล้ว เป็นสารถแบบนั้นมันไม่ได้ เรียนเครื่องยนต์กลไกกับเขามาได้แล้วเลิก ไม่เรียน ออ กะ เลยไม่ไปทำงาน. ที่นี่ก็มีคนมาชวนบอกว่าไปภูเก็ตดีกว่า มีความรู้ขั้นดี ม.๓ นี้ทางานทำได้ ที่โน่นคนเข้าไม่ชอบทำราชการ เข้าชอบทำเหมืองแร่เลยก็ไปเสnoon ความคิดกับหลวงลุง ท่านบอกว่า เออไปก็ได้เลยชวนเพื่อนอีกคนหนึ่งชื่อนายปาน อาทุมกานีมันชื่อปัน แล้วก็เพื่อนคนนั้นชื่อ ปาน เวลาไปไหนไปกับสองคนละก็มักมี เพื่อนชื่อตัว ป. ทุกที่ เวลาจะมาเรียนหนังสือคนครา ก็มากับเพื่อน ชื่อ เปี้ย ป. ด้วยกันเหมือนกัน. ที่นี่ก็ไปเล่า ก็มากับเพื่อน ชื่อ เปี้ยไป ไปนี่ท่านให้เงิน ๑๐ บาท ๒ คน คนละ ๑๐ บาท เสียค่าเรือ ๘ บาท เวลาเข้าฟังเหลือ ๒ บาท ๒ บาท

เสียค่าเรือข้ามฝั่งขึ้นไปบนฝั่งอีก รวมความว่าไปขึ้นภูเก็ตนี่ไม่มีสถานศึกษาตัวไปเลย เสียค่าเรือหมด เพราะท่านให้ไปคนละ ๑๐ บาทเท่านั้น แต่ว่าคนที่พาไปเป็นเข้าช่วยเหลือ ไปฝากไว้ที่บ้าน คนนั้นเป็นชาวกระเบื้อง ชื่อนายชวน ภารยางเกชื่อเมืองเชียง ทำงาน เป็นนักการคลังที่ภูเก็ตสองคนเท่านั้นไม่มีลูกมีเด็กพ่อไปอยู่

อาทิตย์นี้มันมีนิสัยอยู่อย่างหนึ่ง คือเป็นคนไม่เชื่อกิจอยู่บ้านใครนี่คราวๆ เอาไปรังเกียจหรอกเพราจะยัน ไปอยู่บ้านนี้ตื่นแต่เช้าไปทำงานให้เช้า น้ำหนักอยู่ที่ตัด มงคลนิมิตรบ้านอยู่อีกถนนหนึ่ง เดินทางจากบ้านไปถึงวัด บ่อน้ำนี่ประมาณ ๒๐๐ เมตร เช้ามีเด็กปีไปทำงานน้ำมาให้เช้าใส่รองเท้ามันจะกีบานก์ตามใจใส่ให้ มันเต็ม ไม่ฟันมีผ้าให้เช้า ก้าดบ้านให้เช้าไม่อยู่นึง เจ้าของบ้านก็พอใจ ให้กินข้าว กินน้ำสะอาดสบายอยู่มุ่งได้ลักษ ๗ วัน เจ้าของบ้านก็คงนึกว่ามันจะไม่ไหว เลี้ยง คน ๒ คน นี่มันจะไม่ไหวภูเก็ตนี่อาหารมันแพง ทางน้ำให้ทำเต้อะ เลยกีทางน้ำให้ ทางน้ำก็คืองานกรรมการที่เหมืองแร่เจ้าฟ้า เขาดูเรียกว่าบวงอะไรมันยังนั้น เดียวนี่เข้า เรียกเหมืองเจ้าฟ้า ของหลวงอนุภาพภูเก็ต เช้าไปทำงานที่นั้นไม่เคยทำงานเหมืองแร่ ทำไม่เป็น พ้อไปถึงจังหวัดโภคิน เขาเก็บเงินแล้วว่าทำไม่เป็น เมื่อทำไม่เป็น หัวหน้า งานที่เรียกว่ากั้ง เด็กหัวหน้าเข็นออก โน้มต่ำ ล้อซื่อกองซี่ บอกเมืองภาษาจีนว่าซื่อกองซี่ๆ ก็นิกว่าให้ไปนอนเสีย ไม่ต้องทำคละ พากเจ้า ๒ คนก็กลับมานอนเสียที่กงสี นอน เนย พอตอนเที่ยงเพื่อนผู้งุงเลิกงานกลับมา อ้า ยังนอนอยู่อีกรึ ล้างเขนออกให้มา นอนนี่ ก็ซื่อกองซี่นี่ บอกว่าไม่ใช่ซื่อกองซี่นั่น ก็อีเขนออกให้กกลับบ้านไม่ให้งานทำ อ้า แล้วกัน แล้วเวลาจะไปทำงานนี่ขอปลาระป่องไป ๒ กระป่อง มีด ๑ กระป่อง แล้ว น้ำซื่อ ๑ ขาด ก็มีดแล้ว อื้ ไม่ให้ทำงานจะทำไง อ้ายปลา ก็มีดแล้ว กิน ก็ยังไม่หมดจะทำยังไง เลยให้เพื่อนกรรมการที่ไม่รู้จักบ้านนั้นจะเอ้าไว้ เรากลับแล้วกี กลับมานั้นอีก พร้อมด้วยปลา ๑ กระป่อง อ้าย ๑ ขาดนี่ให้เขาเสียตัวย อาทิตย์พากกันเขาต่อไปอีก พากอยู่อีก ๗ วัน แม่บ้านนั้นแกก็ชัยทางน้ำให้ ทำให้

กิจกรรมกรทุกที่ เลยก็หาให้อึก เข้ามีการถมภูเขา กักน้ำเพื่อจะเอไปทำเหมืองแร่ ณ ที่ราบภาค อ่าหากะทู้ งานนี้คืองานทบทวน ทบทวนไปป้อมภูเขา ว่าอย่างนั้นเถอะ ไม่มีเครื่องมือนิสมัยนั้น. เออ อ้ายนี่พอทำได้ เลยเข้าไปทำแต่่ว่าເພື່ອທັນຄົວແຮງ นີ້ທັນປິບແລ້ວເທິນໄມ່ເປັນ ເຊາຫາປິບຄືນ ເຊາກະດີກົບໃຫຍ່ ໄນຕ້ອງວາງຫາບ ແລ້ວເທິລະບຸນກໍ ທັວໜ້າງານນອກກວາມໄດ້ ທ່າຍ່າງນັ້ນໄມ້ໄດ້ ຕ້ອງເທັນທີ. ເວ ມັນທີ ໄນເປັນນີ້ ເຂົ້າທັດ ເວລາທັດໄມ້ທັນມັນທີທັວເອນນ່ອຍໆ ເພຣະໄມ້ຫຳນາຍ ແຕ່ວ່າທັດຈົນ ເປັນ ທ່າຍໄດ້. ແຕ່ວ່າທີ່ນີ້ທ່ານີ້ປິບຄືນທີ່ສ່ວນທີ່ສາມທີ່ປັກມັນເກີດກາດດ້ານມັນບວມເຊື້ນມາ ເຊິ່ງ ເພຣະໄມ້ເຄີຍຫາບຂອງທັນກອຍ່າງນັ້ນ ບວມສູນເຊີ້ມາຕັ້ງຄານທັບໄມ້ໄດ້ ມັນປັດ ແຕ່ວ່າກີ່ຜູ້ນີ້ປິບຫານ ໄນທັນມັນກີ່ໄມ້ໄດ້ຂ່າຍກິນຊີ ຕ້ອງຫານປັດກົດຕ້ອງຫານ.

ທີ່ນີ້ເຂົ້າຕ້ວອດອຍ່າງໄຣ ທ່ານີ້ກຳນົດກິດເຫັນໂຈຍ່າງໄຣ ອັນນີ້ ຄວາມຮູ້ຂ່າຍຕົກໄດ້ ຈ້າວີເຄອະ ໃນປົກລູກນອກທະລານ ຄວາມຮູ້ຂ່າຍຕົວເພຣະວ່ານ້ານສື່ອ ມາກນີ້ອຸ່ຍ່ຖືໃຫ້ອ່ານໜັງສື່ອ ແຕ່ທີ່ນີ້ພົບໄປຄືນວັນນຸ່ງກົ່າປຸນ ເລົາເຮືອງຂ່າຍໃຫ້ພວກ ໂກຍົດຟັງ ເລົາມີຈົນທຽກເຫຼົາໄຫ້ຫາບຫາຕ່ອດຍົກມາກວາງຫາບ ເລົາຕ່ອ ພວກນັ້ນມັນ ສົງສາຮ ມັນໄສດີນັ້ນນ່ອຍໆ ມັນໄມ່ແກລັງ. ອ້າຍພາກໂກຍົດຟັງ ຊັ້ມນັ້ນແກລັງແລ້ວ ຫານ ໄນໄທຫວຽກ ມັນນົກຍາພຸນສູນ ແລ້ວຫາປິນໄທຫວຽງໆ ແຕ່ວ່າມັນໄມ່ໄສມາກ ເລົານີ້ຫານ ໄທ້ໄທມັນພັງ ພອດອນກລາງວັນເທື່ອຍ່າຍຫຼຸດກິນຂ້າວເສົ່ງແລ້ວ ອາຕມາໄປພັກໃຕ້ດັ່ນໄມ້ ກົມມາກວາງຫາຕ່ອມານັ້ນລ້ອມເປັນວະເລີຍ ອາຈາຣຢຈະສອນຫຼາມແລ້ວເລົານີ້ຫານ ມາ ຄົງເລົານີ້ຫານບັນນັ້ນນີ້ຫານເມືອນນີ້ ມີໄທຍົກສລາມອູ່ຫລາຍຄົນ ໄນຮູ້ເຮືອງຄາສານຂອງ ຕົວອາຕມາເຄີຍອ່ານເຮືອງພຣະນາບີມທະໜັດ ແລ້ວບອກວ່າ ເຊົ້າພວກເຮົາສລາມວັນນີ້ຈະ ພຸດເຮືອພຣະນາບີ້ໄພັກກັນ ແກ່ມ ມາກັນໃຫຍ່ເລື່ອ ເລົາເຮືອງພຣະນາບີ້ວ່າເກີດອຍ່າງໄຣ ມາຍ່າງໄຣ ເລົຍເຊີຍກັນວ່າຍ່າງນີ້ ຕ້ອງເປັນອົສລາມຄົງຈະດີ ມັນຈະຫວານໃຫ້ໄປເຫັນແຂກ ໄທ້ໄດ້ ບອກວ່າໄມ້ໄດ້ເປັນພຸຖະ ເປັນໄມ້ໄດ້ອົສລາມ. ເລົາໃຫ້ຟັງ: ວິຫາຄວາມຮູ້ທີ່ໄດ້ອ່ານໜັງສື່ອ ໄວນີ້ຂ່າຍຕົກໄດ້ມາກ ດ້ວຍການສັນຫາເລົາເຮືອງ ກລາງຄືນກີ່ເໝືອນກັນອອນໃນກົມສົມນ

หน้าเยือกเย็นฝันตก ถูกุ忿นี ๒ คนต้องนอนไกลักษณ์ເຫັນເຜົ່າຜົ່ນເດືອກລຸມທ່ານ
ເປັນກາໄທຢູ່ແລ້ວກົນອນໄກລັກອົງໄຟ ມັນຄ່ອຍອຸ່ນໃຈທີ່ອຍ ທ່ານໄປໆ ເພື່ອນຄົນທີ່ໄປ
ຕ້າຍນັ້ນ ເກີດໄສ່ສນາຍເປັນໄຟ້ ຂາເຊີ້ນປັບຂ້າງທີ່ນີ້ ຕ້ອງທານສ່ວຽງພຍາບາລ ແລ້ວພລ
ທີ່ສຸດ ຕ້ອງສັງກັນບ້ານ ເຊິ່ງນີ້ອຳກຳບ້ານາຢູ່ແລ້ວເປັນຄຽງໃຫຍ່ ເພື່ອນຄົນທີ່ໄປສອນອູ່
ທີ່ໂຮງຮຽນ ຕໍ່ມະລິໄຫວບຸຣີ ອາຕມາໄປທອດກຽນສົ່ວນໂຮງຮຽນໄວ້ລັກທີ່ນີ້ ເມື່ອຫລາຍປີ
ມາແລ້ວທີ່ນັ້ນ ເພື່ອນເປັນຄຽງໃຫຍ່ທີ່ນັ້ນ. ທີ່ນີ້ເພື່ອນກົກລັບເລີຍອາຕມາອູ່ຄຸນເດືອຍ
ເມື່ອອູ່ໄປຈະເຫດມີດິນເຕີມບຣິວເວນແລ່ມທົດານ ໄປໃຫນລະ ອາຕມານີ້ມັນຂອບວັດຖຸເກີດ
ກີໄປວັດຈີ ໄປອູ່ທີ່ວັດເຫັນວັກຈະຈັງສຽງສຽງ ມີພະຫວານຄວາ ສື່ອທ່ານທີ່ຍິນ ອູ່ໃນ
ໂປສລີໄປຝາກເໜືອຝາກຕ້ວເປັນຄື່ງຍໍຂອງທ່ານ ຕື່ນເຫັນກວດໂນສົກ ກວດບຣິວເນໂນສົກ
ຕັກນີ້ໄສໂອ່ງ ຈັດທີ່ຜົນເຮັບຮ້ອຍ ທ່ານກົໍສົງສາຣ ອູ່ກັນ ເວລາກີນອາຫາດເສົ້ວງແລ້ວວ່າງ
ອ່ານຫັນສື່ອຮຽມະ ທັນສື່ອຂອງທ່ານມີອ່ານທັນນັ້ນ ພຸຖອປະວັດ ນວກວາກ ແມ້ຄ່າ
ຫານາຄ ໄມີຄົດຈະນວຍກີ່ທ່ອງເຄີ່ນໆ ເຄສທ່າ ລາລາ ນີ້ທ່ອງຕັ້ງເຕີມໄມ້ຄົດຈະນວຍນັ້ນ ທ່ອງ
ໄວ້ກ່ອນເລີ່ນໆ ເກົ່ານັ້ນ ອູ່ຢູ່ເປົາທ່ານ ທ່ອງໄປເຮືອຍໆ ແລ້ວກໍາມີເລັກວ່າງກີ່ໄປສົມສර
ເຈົ້າ ອ່ານຫັນສື່ອພິມພໍ ໜ້າວັນຫັນສື່ອພິມພໍລາຍ່າ ຈົບນົກໄປອ່ານກັນເຫຼັກທີ່ນັ້ນ ໄມ້ຂອບ
ໄປເຫຼັກ ດູ້ຫັນດູລະຄຣນີ່ນານໆ ໄປດູສັກທີ່ ອູ່ຢູ່ເກີດນີ້ໄມ້ດູຄືນແຮກຂອງໂປຣແກຣມ
ຄືນສຸດທ້າຍລະກີ່ໄປລະເພົະເພົະຄນມັນນ້ອຍນັ້ນສນາຍດີ ໄປດູກັນເຫັນນັ້ນ. ການເຫຼັກເທິ່ງ
ໃນເຮືອງເຫຼວໄທລຸຄູ່ໄດ້ວ່າ ໄມ້ເຄຍ ໄມ້ມີ ເພື່ອນຫວັນໄປເຫຼັກສຸນຸກ ໄມ້ໄປ ໄມ້ເຂົາ ບອກ
ອ່ານ່ານ້າໄມ້ຮອນ ເຊິ່ງມັນຈະເກີດຢູ່ເປັນໂຮດ ເປັນວັຍ ຂ້າຍຫັນນຸ່ມຫຼັກທັນຫລາຍ
ແຕ່ວ່າຂອນອ່ານຫັນສື່ອ ສອບອູ່ກັນພຣກກັນເຈົ້າອູ່ທີ່ວັດນັ້ນ ມົງນວ່າງທີ່ໃຫນກີ່ໄປກ່າ
ຄຣາວທີ່ໄປຂອງຈາກເຫຼັກທ່ານ ຈາກທີ່ແພັກສຸຂາກົບາລ ເຫັນອກວ່າງານໄມ້ມີ ມີແຕ່ງານໂກຍ
ຂະຫຼັກນຽນຮຽນຮູກຂະຫຼັກຂະຫຼັກ ຢື່ເຂົາ ພຽງນີ້ມາທີ່ໄດ້ແຕ່ວ່າເກັນທີ່ຈະຕາມນັ້ນຢັງໄມ້ຄືນນັ້ນ ພວຍ
ໄປທາງານເຫັນຫຍະ ໂກຍຂະຫຼັກໄດ້ແລ້ວນີ້ ກລັບໄປດຶງວັດ ກົມືຄົນມານອກວ່າອ່ານໄປໂກຍຂະຫຼັກ
ເລີຍມັນສັກປາກ ໄປທ່ານທີ່ສ່ວນຍາງດີກ່າວ່າ ຕັກທູ້ຕາຍຫຼັງ ເລີຍໄມ້ຕ້ອງໂກຍຂະຫຼັກ

ຍັງເສີ່ຈົອຢູ່ທີ່ໄມ້ໄດ້ໂກຍຂະຍະ ຕ້າໄດ້ໂກຍລັກທັນໜ່ອຍກີຈະດີເໜືອນກັນແຫລະ ຈະໄດ້ເຂີຍໃໝ່ໃນປະວັດຕ່ວ່າ ເຈົ້າຄຸນນັ້ນຢູ່ນີ້ເຄີຍໂກຍຂະຍະສຸກວິບາລມາແລ້ວ ແຕ່ນີ້ມັນໄມ້ທັນໄດ້ໂກຍເລີຍມັນຫັດໄປທັນໜ່ອຍ. ທີ່ນີ້ໄປກ່າວນສ່ວນຍາງ ສ່ວນຍາງນີ້ເປັນຂອງພະທິກັງໝືນປະຫາເຈົ້າອັນສ່ວນອຸ່ນບັນມັງກູເກີດນັ້ນແຫລະ ໄປກ່າວກົງທັງຫຼັກ ວັນລະ ៩០ ສຕາງຄົກ ກິນຂອງເຮົາເອງທີ່ຕ້ອງທ່ານ້າວສ໌ຮັບໄປທຸກກິນ ທ່າກັນ ກີ່ໄປກ່າວເຫັນເຫັນໄປໄດ້ປະມານລັກ ໂດຍເດືອນວັນທີນີ້ມັນຄັງທັງຫຼັກເພີ້ນຫຼັກມັນມາກ ມີດຍກາເປັນຂອງເໜືອນເຄີຍວ ດາງເພີ້ນໄປ ເລີຍຕັດຕ້ານຍາງຕັ້ນທ່ານໜີ້ກ້ອຍນີ້ຫັດໄປ ៥ ຕັ້ນ ພອຫະດໄປ ៥ ຕັ້ນ ເຫັນປັບຕົ້ນລະ ១ ບາທ ນີ້ກີນໃຈຈະກູມນັ້ນແຍ່ວັນລະ ៩០ ສຕາງຄົກນີ້ ປັບໄປ ៥ ບາທ ຕັ້ນລະ ១ ບາທນີ້ ມັນກີ່ ៥ ບາທເຫັນໄປແລ້ວ ເຮົາເອົາເພີ້ນທີ່ໃຫນເສີຍຄ່າປັບກົດຕ້ອງທັກເຮືອຍໄປ ເລີຍເຫັນວ່າ ມັນໄມ້ຍຸດືອຣົມ ເພຣະວ່າເຮົາກີ່ໄມ້ໄດ້ແກລັງຕັດອ່າຍໆນັ້ນ ຈະເຂົາແພັງອ່າຍໆນັ້ນມັນໄມ້ຍຸດືອຣົມ ນີ້ກີນໃຈຈະກູມນັ້ນໄຫວ ອອກດີກ່າວ ລາອອກ. ລາອອກກົກລາຍເປັນຄົນວ່າງງານໄປອູ້ຈົດຊະຈະຕ່ອໄປ ນ້າທລວງເທີຍນີ້ຍັງຈີດອູ້ ຕອນແລ້ວມີ້ອົບວິຊແລ້ວນີ້ກົດອາກຈະໄປການ ແຕ່ວ່າພອນໄປເຄີ່ມໄດ້ໜ້າວ່າຕາຍເສີຍແລ້ວ ກີ່ເລີຍໄມ້ໄດ້ການທ່ານ. ທີ່ນີ້ໄປອູ້ທີ່ວັດອີກ ອູ້ວັດຕ່ອມາ ກີ່ໄປກ່າວນເໜືອນແຮ່ຝັ້ງ ກີ່ໄປໄປກ່າວສົມເສມີຍນະໄວກັບເທກໂຮກເປັນກຽມກර ເຫັນເຮີຍກ່າວ ຈານຈົບກັງ ຈົບກັງນີ້ແປລວ່າງານ ១០ ອ່າຍ່າງ ຈານຈົບປະຕະເດືຍໄປໂກຍດິນ ເດີຍໄປປຸດທ່ອໄປຢັກອ້າຍໆນັ້ນ ຍັກອ້າຍໆນີ້ ຈານຈົບກັງ ດາວກ້າທັນງານເປັນຄົນຈົນ ແຕ່ວ່າກີ່ຈົດໄມ່ດຸ ໄມຮ້າຍ ທ່າງນັ້ນອູ້ອີກປະມານ ໂດຍເດືອນ ວ່າງງານອີກແລ້ວ ຈານໄມ້ມີເປັນກຽມກරເຮືອຍໄປ ມາອູ້ວັດອີກ

ສູ່ເພົ່າພວກມະຈວຍ

ປະວັດທີທ່ານລ່າອົ່ງເນື່ອໃນໂຄກສາຍຸດຽນ ຂະ ຮົບ

ທີ່ເກີດຫຼັກສຳຕະຫຼາດແລ້ວ ວັນທີນີ້ມີພຣະຊື່ອສຸ່ຫຼັກຂອງ ທ່ານລັ້ນບຸນໄປແລ້ວ
ມານອກວ່າປັ້ນເວັ້ຍ ໄປເມືອງຮະນອງໄທມ. ທ່ານພຣະຄູຖ່ານຕ້ອງການເອາດີກໄປເປັນຄຽ
້າ ເກີດຫຼັກ ທ່ານນະຈະດີແລ້ວກວານນີ້ ຈະໄດ້ມີຕ້ອງເປັນກຣມກຣເລ້ວຈະໄດ້ໄປເປັນ
ຄຽກັນເຫັນເສີຍທີ່ ອາຕມານອກວ່າເຄົາຮັບ ທ່ານກີ່ເລີຍພາໄປທ່ານພຣະຄູພິພັນໆສມາຈາຍ
ເວລານີ້ເປັນເຈັດຜະອໍາເນັກອກທຸກ ກູກີ້ຕ ເວລານີ້ເປັນເຈັດຜະຈັງຫວັດຮະນອງຍັງອູ້
ຜັກຄຸນຮະນັກວິນຍີ ຍັງອູ້ເດືອຍນີ້ ພາໄປຝາກເນື້ອຝາກຕັກ ໃຫ້ໄປດ້ວຍ ມີພຣະແນຣີໃນຫັດ
ຊາວນອກວ່າ ໄປກົຍໜີໄດ້ ທ່ານພຣະຄູຖ່ານເຫັນມາດກວດກັບຂັ້ນ ທ່ານຕື່ນແຕ່ເຫຼົາ ເວເຕີນ
ໄມ້ທ່ານທ່ານດ່າ ອ້ອ! ໄມລໍານາກ ອຍ່າງນີ້ຮູ້ແລ້ວມັນທຳງ່າຍ ທ່ານຕື່ນເຫັນເວເຕີນກ່ອນທ່ານອີກ
ໃຫ້ທ່ານເຫັນວ່າເຮັມໜ້ານາດໃຫນເໜີອັນກັນ ແລ້ວກີ່ເລີຍບອກວ້າຈະອູ້ໃຫ້ດູ ເລີກີ່ໄປ.
ກວານນີ້ເມື່ອໄປແລ້ວ ທ່ານນອກວ່າເດືອຍກ່ອນ ຜັນຈະໄປປັ້ນ ຕ ວັນ ກລັນມາ ນອກວ່າ
ວັນນີ້ໄທ້ມາພັນກວັນນີ້ໄປນັ້ນອູ້ວັດນັ້ນ ວັດທີ່ທ່ານອູ້ ແຕ່ເຫັນເພື່ອຮອບພບອຍ່າໃຫ້ມັນ

สาย ให้ท่านเห็นว่าເຂາໃຈສີ ພອດຕອນທ່ານອອກມາກີເຈອກັນ ເອ ພຽງນີ້ຈະຈະລອງຄວ້າ
ຫ່າຍກວາດຄວ້າຫຸ່ນໄອ່ຍ ຕັກນໍາໄສໂລ່ງ ເກີບຕ້າຍມາເຮືອງເປັນຄາດ ຖ້າ ທ່ານເດືອຍ ຕັກນໍາ
ໄສໂລ່ງ ແລ້ວ ແກ່ ບ່ອກຸກົກີຕົນມັນລໍານາການ ໂຍມີມີເທັນ ນ້ຳມັນລຶກ ກວ່າຈະໄດ້ມັນ
ລໍານາກ ຕັກເຕີມໂລ່ງ ຕັກເສົ່ງແລ້ວເຂາໃຈມາໃສ່ຄາດ ວັງໄວ້ຄົນຈະໄດ້ເອາມໄສອາຫາຣ.
ໄສໄວ ๔๐ ຄາດ ວັງໄວ້ເຮົບຮ້ອຍ ເສົ່ງແລ້ວມາເຮືອງທ່ານວ່າເຮົບຮ້ອຍ ຄວັບຜົມ ໄປດູ
ວ່າອ້າ ໃຊ້ໄດ້ ແລ້ວນອນໃຫນລະ ບອກວ່ານອນວັດທີ່ເຫຼືອ ພຽງນີ້ນຳມາແຕ່ເຫັນາ ອາຕາມ
ມາດີວັດທ່ານຢັງໄມ່ຕື່ນເລີຍ ມານັ້ນຫັວນໄດ້ແລ້ວ ພອຕື່ນເປີດປະຕຸມາຢືມາແລ້ວຮີ່ຂອບໃຈ
ບອກວ່າຍັນດີ ມາດີງຈັດຈານຈັດການ ວັງສ້າງນີ້ໄສກັບຫັກວ່າໄຣເລື່ອງພວ ເລື່ອງຫວັນ
ເຫຼື່ອງເສົ່ງເສົ່ງເຮົບຮ້ອຍແລ້ວຈຶ່ງຮັບປະທານ ຮັບປະທານເສົ່ງແລ້ວລ້າງກັນເປັນງານ
ໃຫຍ່ ຕັ້ງຫລາຍຫ້ວິໄມ ລ້າງເສົ່ງເຖິງເຫັນທີ່ເຮົບຮ້ອຍຕາມເດີມ ເສົ່ງແລ້ວໄປຮ່າງຈານ
ບອກວ່າທ່ານເສົ່ງແລ້ວ ທ່ານໄປດູອີກ ເອ ເຮົບຮ້ອຍ ພຽງນີ້ລົງເຮືອໄປປະນອງດ້ວຍກັນ
ທ່ານເສີຍຄ່າເຮືອໃຫ້ ກີ່ເລີຍໄປລົງເຮືອ ລົງເຮືອໄປປະນອງ ເຄີນນີ້ຈະໄດ້ວ່າ ເປັນເດືອນພຶກ່າກົມ
ເດືອນ ๖ ຫ້າງແຮມ ລົມແຮມ ຄລື່ນແຮມ ພວລົງເຮືອອາກາຈາກວ່າກຸກົກີທ່ານ້ຳແລະ ມັນ
ກຸກົກີລື່ນໃຫຍ່ ແກ້ນໄມ້ໄດ້ສໍາ ໄນໄດ້ກິນອາຫາຣໃນເຮືອ ໄປຫຼັ້ນຜົ່ງຮະນອງແລ້ກີມາກຸກົກີລື່ນ
ໄປຫລາຍວັນ ພວໄປດີງວັດກີ່ຍູ້ເປັນຄີ່ຍົດ ເພວະຈະໄປເປັນຄຽງ. ທ່ານອາຈາຍກີ່ເລີຍ
ເຮືອກວ່າຄຽງຫຼຸດເວລາ ຄຽງກວາດຂະຍະ ຄຽງທະໂຄນ ຄຽງຫຼູ້ ແກ່ມຽນມັນແຍ່
ຢັງໄມ້ໄດ້ເປັນຄຽງ ແຕ່ວ່າ ເຮືອກວ່າຄຽງ ແຕ່ວ່າໃຊເສີຍທຸກອຍໆຢ່າງ ທ່າທຸກອຍໆຢ່າງເຮົບຮ້ອຍ ຕື່ນ
ເຫັນທຸກວັນ ຕື່ນກ່ອນທ່ານ ໄປດູກົງກ່ອນແຕ່ທ່ານຍັງໄມ້ຕື່ນ ສູແລ້ວ ພອຕື່ນກີ່ເກລື່ອງແຍ່
ກະໂຄນສະອາດ ປັດກວາດເຮົບຮ້ອຍ ນີ້ສັຍມັນເປັນອຍ່າງນັ້ນ ຕົ້ອທລັກເກີນທີ່ໄວ້ໃນໄຈ
ໄປຢູ່ໃຫນໄມ້ໃຫ້ເຫຼື່ອດ້ວນ ທ່ານທ່ານທີ່ໄປ ກີ່ຍັງໄມ້ໄດ້ເປັນຄຽງ. ວັນທີນີ້ກິນອາຫາຣ
ກາລັງວັນ ເລື່ຍພົບເສົ່ງແລ້ວ ທ່ານກີ່ຄຳນວ່າ ຄຽງວ່າໃຫຍ່ແນວເອົາໄທມ? ຄຳມາເພີຍ ຖ້າ ໄນມີ
ປິ່ມີຂຸ່ຍອ່າໄຣ ດາມວ່ານີ້ແນວເອົາໄທມ? ເຄີນນີ້ອາຍຸມັນ ๑๘ ແລ້ວ ບອກວ່າເຂາຮັນ
ໂກນຫວ້າເດືອນນີ້ແຍ່ ໂກນຫວ້າເລີຍ. ເຄຣະທີ່ດີທີ່ໄດ້ທ່ອງໄວ້ກ່ອນນາ ຄ້ານີ້ທ່ອງໄວ້ກ່ອນລະ

มันจะเยี่ยน นีได้ท่องไว้เล่นๆ ไว้ก่อนแล้ว พอบอกว่าเอาใหม เอาเลยไปโภนห้า กโภนหัวราชนุ่งผ้าขาว ไม่มีคราในกระบาน มีแม่ชี ๒ คนเท่านั้น แม่ชีนั่นคนหนึ่ง แก่ อายุ ๘๐ ซื้อ แม่นวลด แล้วลูกแม่ซื่นวูลือกคนเป็นแม่ชีเหมือนกัน นั่นแหล่กระบานแท้ เรียกว่าเข้าโนบส์ไม่ได้เดียนรอบโนบส์อะไร เข้าไปในโนบส์ แต่เนี้ย่อน คนหนึ่ง มีสายสร้อยห้อยคอ บอกว่า เชี้ย นาคคือปลา เอาสายสร้อยแขวนหน่ออย เชี้ย จะบวชแล้วจะไปแขวนทำไม้ แขวนหน่ออยๆ เลยให้สายสร้อยแขวนเสียสาย หนึ่ง ความจริงไม่เคยแขวนสายสร้อยกับเขา ตั้งแต่เด็กๆ มา ก็ไม่ค่อยชอบใช้ ถ้า เขาให้บุญผ้าให้มันนี่ ต้องพับไว้ใต้ที่นอนให้มันยูดีเสียก่อน จึงเอไปปุ่ง มันเป็นอย่างนี้ มันแปลกมนุษย์อยู่หน่อยเรื่องนี้ คือไม่ชอบใช้ของใหม่ๆ กับเขาเลยเขาแขวนสายลร้อยประดิษฐ์ด้วย แล้วก็เข้าบวช บวชแล้วก็อยู่วัดนั้น.

ในพระราชานั้นแหล่ ครุฑყุลาออก ก็เลยได้เป็นครุ ความจริงเป็นครุนีก เคยนีกตั้งแต่เมื่อเด็กๆ เคยนีกว่าไหม เรटอชั้น ต้องเป็นครุ ทำไม้จึงได้นักอย่างนั้น เพราะว่าเห็นครุไม่ถูกตีเมื่อ ไม่ถูกดุมันสบายนี่ในใจอย่างนั้น นึกว่า ภูโตชั้น ต้องเป็นครุ เลยได้เป็น เป็นครุใหญ่ เป็นครุน้อย เป็นการ์โนงด้วยในตัว แล้วโรงเรียน ก็ไม่น่าพิสมัยอะไร เป็นโรงมุจจากฝากันไม่มี มีลูกกรงติดห้างๆ ไม่ให้วัวเข้าไปได้ เท่านั้นเอง มีเด็ก ๓ ชั้น ป. ๑-๒-๓ รวมแล้ว ๓๔ คน ก็ต้องวังสอน สอนชั้น นั้นนิด สอนชั้นนี้หน่อย วิ่งกันอยู่ในห้องแคบบินิดเดียว สอนโรงเรียนไป เรียน นักธรรมไปด้วย เป็นนักสอนนักธรรมมาก เพราะว่าบุญกับสอนเด็ก ไปสอนนักธรรมครับ ไม่ได้ เป็นห้าเรียนใหม่ สอนเด็กไปด้วย เรียนด้วย ที่นี่ก็สอนนักธรรมตรีได้ สอนได้ ที่นี่อาจดีเลย ได้ที่ ๑ เวลาที่ได้ที่ ๑ นี้ หนึ่งห้องนักธรรมกูเก็ต พระชาวภูเก็ต องค์หนึ่ง ชื่อพระแวง ได้ที่ ๑ เมื่อันกัน แต่เวลาอมาตรงใหญ่ ทรงกระหุน เองเข้าเอกสารหุ่มอ่าน 朗瓦ลที่ ๑ มี ๒ องค์ เลยให้อาการหุ่มอ่าน อ่านก็สู้ อาทิตย์ไม่ได้ เข้าให้แต่งกระหุ่ว่า น สิยา โลกาทุณโน อย่าเป็นคนรกโลก นืออาทิต

แต่งเสียส่วยเลย พอดีมาอ่านแล้ว เจ้าคุณเนกขัมมุนี เจ้าวากสวัดสัมพันธวงศ์ เป็นแม่กอง บอกว่า อื้อ ต้องให้องค์นี้กระหุ้เข้าแต่งตีมาก เลยได้ตี ๑ ได้รับรางวัล นาพิกาตั้งเรือนหนึ่ง ของพระยาอมราภักดีประลิทธี (พ่วง บุนนาค) เป็นเจ้าเมือง ภูเก็ตเวลานั้น ผ้าไตร ๑ ไตร กับนาพิกา ๑ เรือน ก็เป็นเรื่องภูมิใจว่าได้รางวัล.

ทันทีก็อยู่ที่รัตนอง ตอนเป็นครูอยู่ ก็พอดีอายุครบบวช ๒๐ ปี คุณโยม ผู้หญิงส่งไว บอกว่าไปไหนแม่ไม่รู้แต่อายุครบบวชต้องกลับบ้าน ก็มานบ้านบวช นักถึงคำสั่งนี้อยู่ตลอดเวลา ว่าอายุ ๒๐ ต้องไปบวชให้แม่ ที่บวชเป็นสามเณรนี้ ไม่คิด ไม่เข้าบัญชี แต่ต้องไปบวชพระให้แม่ เลยไปลาอาจารย์ บอกว่าจะต้องไปบวชแล้ว งานครูไม่ลาออก เพราะคิดว่าจะกลับมาอีก แต่ว่า ขอให้โยมฟังต่อไป...

พอไปถึงบ้านที่พักลุงได้ ๕ วัน ก็บวชพระเลย ไม่ได้มีงานอะไรที่รุ่นรา ตามแบบที่เข้าทำ เมื่อพักลุงนี้ถ้าบวชลูกนี้มันใหญ่ อย่างน้อยต้องล้มวัวตัวหนึ่ง ต้องมีเหล้าเดือนสัก ๒-๓ ใบ ถึงจะมีเชือกเสียง ความจริงโยมนี้ก็ชอบอย่างนั้น แต่ว่าตอนหลังโยมก็ไม่ชอบ เลยไม่มีอะไร บวชง่าย ๆ บวชเสร็จแล้วคิดว่าจะกลับ รัตนอง แต่เพื่อนที่ซื้อเป็น นี่ เรายืนเก็บข้างเก็บของ จัดเนื้อจัดตัวอยู่ ถามว่า ไปไหนนี่ จะไปบ้านครา พรุ่งนี้ อ้างไปด้วย นึกขึ้นมากอย่างนั้นเองแหละ จะไปด้วย อ้างไปทำไม้ ก็เราไปทำไม้ล่ะ ไปเรียนหนังสือ ผูกก็ไปเรียนด้วยซิ; ไปไม่ได้ ไม่มี ที่จะอยู่ ก็ซ่อมมันเดือะไปก็แล้วกัน เลยก็เขียน จม.ไปทางระนองว่าลาออก ไม่ เก้าแล้ว จะไปเรียนหนังสือเมืองนครา จะไปเรียนบาลี ก็เลยมาครามาทั้ง ๆ ที่ ไม่รู้ว่าจะมีที่ซูกหัวหรือไม่ มาถึงก็ไม่มีที่จริง ๆ ในวัดหน้าพระธาตุนั้นไม่มีที่นอน แล้ว ก็เที่ยวเดินหา เดินไปเดินมากว่ากัน ห้องนอนนี้หัวใจฝาโน้น หัวชนฝานี พอดี ถ้าจะการแขวนอย่างนี้ไม่ได้ ห้องมันแคบ การได้เพียงแค่นี้เท่านั้นเอง แล้วก็ นอนอยู่ในห้องนั้น อาทิตย์ในห้องนั้น ๒ ปี เพื่อนที่มีที่อยู่นั้นย้าย ๓ ครั้ง

เดียวย้ายๆ อาทิตย์ไม่ย้าย อยู่มันในห้องน้อยนั้นแหละ ข้างบน สามเณรอุป พระอยู่ข้างล่าง เสน่ห์คงอยู่ข้างบน ชื่อสามเณรเรียน เวลาเนี้ยก็อยุคราภัน ความจริงเรียนมากด้วยกัน แต่แก่ไม่ได้บัวช่างเท่านั้น กวดขี้ทรายใส่ทุกที กวดให้มันลงในห้องอาทิตย์ทุกที เผยไม่รู้ไม่รึซึ่งเขากะเอย กวดก็กวดไป เรามันไม่สันใจ เรากำเรียนหนังสือก็เรียน เรียนนักธรรมโมก ที่วัดหน้าพระธาตุได้ เรียนนักธรรมเอกได้ที่นั้น.

ตอนได้นักธรรมชั้นโภนี เริ่มเป็นนักเทคโนโลยี ภารกิจจะเริ่มเป็นนักเทคโนโลยีนั้น น่าช้า คือว่า ยังเทคโนโลยีกับเทคโนโลยีเป็นโทร กะเอยได้นักธรรมโภแล้วไปเรียนพระป่าปฏิโมกข์ ให้ได้เพื่อสอบธรรมชั้นเอก มีพระองค์หนึ่งบอกว่าคุณห้องป่าปฏิโมกข์ไปท่องที่วัดปากนครดีกว่า วัดปากนครนะมันไม่ล้ำากเรื่องบันชาต ยืนแห่งเดียวคนมาใส่ เต็มบาร แล้วอนห้องสถาบัน เลยไปที่นั้น. ที่นีวันนั้นเป็นวันพระ ๙ ค่ำ ญาติโภymaga กันหลาย อาทิตย์มาว่ามาทำไม่ มาฟังเทคโนโลยี ไครเทคโนโลยี ท่านแหละเทคโนโลยี เทคโนไม่เย็น ยี่ ได้นักธรรมโภแล้ว มันต้องเทคโนโลยีได้ เอ จะແຍ่นา บอกตัวเองว่ามันจะແຍ่นา เขาก็เก็บไว้ให้ขึ้นธรรมสถานเทคโนโลยี. พอกขึ้นนั่งบนธรรมสถานจับพัดให้ศีล นีมันสั่นเออย่างนี้เชียลล์โยม มันสั่น สั่นจนธรรมสถานไหวเชี่ยวะ ยื่อ ทำไม่อย่างนั้น แต่ก็ให้ศีลได้ นะโม ตัสสะ ภาควโต กว่าไปได้ ให้ศีลเรียบร้อย แล้วก็เทคโนโลยี หั้งๆ ที่สั่นอย่างนั้นแหละ เทคโนบรูดีไปเลย ไม่รู้ว่าก่าวอะไร ว่าไปได้ ญาติโภymaga ยื่อ เทคโนคล่อง อือ ฉันไม่รู้ว่าจะเทคโนโลยีอะไร. เขาก็ฟังสนุกไปเลย; ครั้งแรก.

ทีนีต่อมา วันหนึ่งเขากะพระเทคโนโลยี ที่วัดหน้าพระลาน วัดหน้าพระลาน กะล้า แควนั้น พระมหาพลอยถามว่า ปันไปเทคโนโลยีกับเขานะอย่าได้ไหม? อ้ายเทคโนโลยีกูนีเทคโนโลยีอย่างไร บอกว่า ถามตอบกันเชิ คนหนึ่งถาม คนหนึ่งตอบ. แล้วจะให้สมตอบหรือผิดถามล่ะ? ตอบ เอ้า ได้ก้าอย่างนั้น ทีนีก็ไปเทคโนโลยี พอก็งวันเทคโนโลยี

ชื่อ เทคน์คุ้มันต้องการ้มภกษา ต้องหน้าธรรมานំ เอว่าไงล่ะ เลยไปขอหนังสือ คุ้มีนักเทคน์มา เอามาอ่าน ชื่อ ท่ามจะว่าไม่ได้ มันเพิงทัดนี่ เทียนดีกว่า คัด ใส่ใบลาน ไปถึงกัวเพระพรึ่งไปอย่างนั้น เพระคัดของเข้าไปนี่ ไม่ได้กว่าปากเปล่า ว่าได้เรียบร้อย ตอนลงกัวอีก ก็คัดไปด้วย ตอนตันๆ ตอบมันไม่ยกazole เทคน์ เรื่องบุญญากริยัวตุสาม ทานคีลภกษา องค์โน้นก็ถามว่า ทานคืออะไร ทานคือ การให้ ก็ตอบไปอย่างนั้น มันจะยกazole เราเรียนมาแล้วนี่ ตอบคล่องไปเลย อ้ายตอนขึ้นก็ต้องลงก็ตี คนซมว่า ซู้ ท่านปันเทคน์ดี ความจริงตัวเองมันแย่ ยังรู้ว่ามันไม่ได้ความอะไร แต่ว่าที่เมืองนครนี้มันต้องอย่างหนึ่ง นครศรีธรรมราช นี่ยอมไม่เคยไป มีพระชาตุอยู่ รอบๆ พระชาตุนี้เขามีวิหารคด เรียกว่าระเบียง อ้ายระเบียงวิหารคดนี่มันเป็นที่ฝึกนักเทคน์ เพระหัวมีธรรมภกษ์มาก โยมตั้งธรรมานំ ไว้ บางธรรมานំมีคนฟัง ๓ คนเท่านั้นเอง บางธรรมานំ ๕ คน บางธรรมานំ ๑๐ คน บางธรรมานំ ๒๐ คน นักเทคน์ใหม่ๆ ก็ไปเทคน์ธรรมานំ ๓ คน ก่อน เรียกว่าฝึกໄตบันไดดาวรอย่างนั้นแหล่ะ ໄตบันไดดาวของการเป็นนักเทคน์ ไปเทคน์ธรรมานំ ชนิด ๓ คน ๕ คน ค่อยก้าวขึ้นไปโดยลำดับ แล้วไปเทคน์ ธรรมานំที่ติดกับบองค์พระชาตุ ๓ ธรรมานំนั้นคนมาก อาท만ีไม่ได้ໄต่ลำดับ อย่างนั้น เอกก์เอาขันใหญ่เลย ขันยอดเลย ไปเทคน์ธรรมานំติดเชิงพระชาตุด้าน ตะวันออก ที่นี่ไปเทคน์ธรรมานំเก่าโนราณขึ้นไปนั้นแล้ว ถือหนังสือไปอ่านก็ได้ หนังสือแบบธรรมดานี่แหล่ะ วันไหนคิดอะไรไม่ออกก็แบกหนังสือไปอ่าน ให้ฟัง เพระพรึ่ง ใช้ได้.

ที่นี่ต่อมา เมื่อเข้าฟังกันพร่ำหลายขึ้น ในวันหนึ่งคนปฎิบัติงานรับใช้ท่าน หญิงกลาง เขารียกท่านกลาง ณ นคร บ้านท่านกลางนี้มีเทคน์ตลอดพระชาตุ องค์ หนึ่งเทคน์ ๓ ครัว ยกที่หนึ่ง โยมนั้นฝากฟังแล้วก์ขอใจไปแล้วให้ท่านกลางฟัง ท่าน กลางอยากฟัง ก็เลยต้องไปเทคน์ ที่นี่ก็ต้องปฏิภากณแล้ว มันก็เทคน์ได้คล่อง เพระ

เทคโนโลยีกับมนุษย์แล้ว ไปถึง ไอย ทฤษฎีนักบ้านท่านกลางนี้ เที่ยวนทำนเล่มแค่นี้ ถ้าเทคโนโลยีเที่ยนไม่หมดทำนวันอ้ายไป ถ้าเที่ยนหมดแล้ว เทคโนโลยีจะจบทำนวามากไปว่าอย่างนั้น เทคโนโลยิก. บอกว่าไม่เป็นไร เรามันเทคโนโลยีจะพอดีกับเที่ยนทุกที อาตมา เทคโนโลยีจะจบพอดี. พอก็ขึ้นเทคโนโลยีดูเที่ยนไปด้วย ว่าไปด้วย พอเที่ยนดับก็จะจบพอดี ทำนวามชุมชน แม่เทคโนโลยีพอดี ๆ ให้พอดีกับเที่ยน ไม่ใช่เรื่องอะไร แล้วก็เทคโนโลยี กับมนุษย์แล้วได้เทคโนโลยี ๆ ที่นี้คือยังเทคโนโลยีมากขึ้น ต่อมาก็ไปเทคโนโลยี ไป เทคโนโลยีที่เข้าเรียกว่าทางหนีของเมืองครา ทางทิศตะวันตกมีภูเขาหัน เขาเรียกว่าวังไทรครีกัน ดินดอน ทำดี มีสวนทุเรียน สวนพลอยอะไปเทคโนโลยีกลอกอกไป เทคโนโลยีอย่างนั้นก็เป็นนักเทคโนโลยีเรื่อยเวลาได้นักธรรมโถ เรียนนักธรรมเอก ก็เป็นนักเทคโนโลยีเรื่อยมา เทคโนโลยีหยุด เทคโนโลยีไปในที่ต่าง ๆ เริ่มเป็นนักเทคโนโลยีอย่างนี้.

ต่อมาก็เมื่อยเมืองครา นี้ ในปี พ.ศ. ๒๕๗๕ นี้ ต่อ กับ ๗๖ นั้นจะมีพระร่วงมาเมืองไทยองค์หนึ่งเวลาหนึ่นชื่อพระโลกนาภ. มาถึงหนังสือพิมพ์ลงข่าว เกรียงกราว อาตามานีมันเป็นคนชอบอะไรเกรียงกราวอยู่ในสมัยนั้น พอก่อนเสร็จแล้วใจมันคิดขึ้นมาเรีย แม่ต้องไปกับพระโลกนาภ. จะไปเฝ่าศาสนา แต่ความจริงเป็นความคิดเด็ก ๆ. สมัยนั้นมันยังเด็กนี อายุมันเพียง ๒๑-๒๒ มันยังเด็กอยู่ไม่รู้อะไร อยากจะไป. เลยเที่ยวไปเดินพุดในวัดว่า เออ เรามันต้องไปครัวนี้แน่ ไปเผยแพร่ศาสนา ไปถึงกรุงโรมแน่ เดินไป ต้องไป. เพื่อนผุ่งบางคนก็ว่า ยื้ออย่าไปเลย แต่บางคนบอกว่าไปด้วย มันหลายองค์นี พระจะไปหลายองค์นี จะทำยังไง เกา十足ที่ไหนเลี้ยวค่าราไฟลั่ว จากนครา ถึงกรุงเทพฯ เวลาหนึ่น ๑๐ กว่านาทีมันแพงนะ ผินลีล่าทายังไง. ก็บอกว่าไม่เป็นไร เดียวเรียกประชุมพระ ๓๐ องค์ ได้พระ ๓๐ องค์ แจกกระดาษองค์ละแผ่นเขียนตามคำบอกว่า อาตมา กับเพื่อนผู้อีก ๑๐ รูป จะเดินทางไปเผยแพร่ศาสนา ไปบลิวโซนแน่ให้พระช่วยเที่ยน ๓๐ องค์

ເຂົ້ານ ๓๐ ແຜ່ນ ເຂົ້ານ ๓ ຄຣັງໄດ້ ๙๐ ແຜ່ນພອແລ້ວ ແຈກໃນເມືອງ ເຄີປະເຈກ ແລ້ວກັດຝັກທັນເກີນ ເກີນໄຫຍ່ຕື່ນນັ້ນເກີນຄຸ້ດ້ວຍ ດັນມາຝັກກັນອ່າງມາກມາຍ ໄດ້ ປັຈຢ້າທ່ວນເປັນຄ່າເດີນທາງພຣະ ๑๐ ຮູບ ແລ້ວພວັນຮູ່ຈິ້ນກີ່ເດີນທາງ ທ່ານຈົວຄວ່າ ສະພາຍນາຕຣ ໄນມີກົດຈະແບກ ເດີນຈາກວັດທຳພະຮາຕຸມາທ່າວັງ ໄປສະຖານີຮັກໄຟ ເດີນໄໝເຊື່ອຮັກ ໃຫ້ຄົນອື່ນຕື່ນເຕັ້ນທຶນໜ່ອຍ. ຂາວບ້ານກີ່ເດີນຕາມກັນເປັນແຕ່າ ພຣະຈຳໄປ ເມືອງນອກກັນແລ້ວ ໄປດຸກນີ້ໃຫຍ່ຍື່ນວັນນັ້ນໂຍມມາ ໂຍມຜູ້ທຸງນ່າມາເລີຍ ໂຍມຜູ້ຫຍາຍ ກໍາລັງປ່າຍອຍຸ່່ມ ມັດຶງ ບອກວ່າໄປຢັ້ງໄວ ໄປເມືອງນອກເມືອງນາມັນໄກລ ໂຍມຜູ້ຫຍາຍກົ່ວຍອຍຸ່່ມ ແກ່ມໂຍມຈະໄມ້ໄທ້ໄປ. ອາຕມາຕ້ອງເກີນກັບໂຍມກ່ອນ ເກີນນີ້ອກວ່າໄປອ່າຍັ້ນໄປ ເພື່ອຄາສານ ໄປກ່າວການເປັນປະໄຍ້ໜີ້ນ ເກີນໄທ້ໂຍມຝັງ ໂຍມກີ່ຍື່ນເຫັນດ້ວຍອຸ່ນນັ້ນເອງ ແຕ່ວ່າໄມ່ກຳລັດຕັ້ນ. ໂຍມມາເຫັນດ້ວຍຕຽງໃຫນ? ຕອນມາດຶງສະຖານີຮັກໄຟ ເຄົ້າມາ ຕ້ວັນນີ້ ອາຕມາຂຶ້ນຍື່ນບັນຫລັງມັກທີ່ທັລັງສະຖານີ ທັງພຣະທັງໆຂາວບ້ານເປັນຈໍານວນພັນ ຍື່ນກັນເຕີມໄປໜົດ ອາຕມາຂຶ້ນປະສູກຄາຍື່ນພຸດູເຮັດວຽກໄປແພຍແພວ່າຄາສານ. ໂຍມບອກ ທີ່ທັລັງວ່າ ໂຍມສາຍໃຈຕຽງນີ້ ສະບາຍໃຈຕຽງທີ່ເຫັນລູກຫຍາຍໄປຢືນພຸດທ່ານນັ້ນເອງ ໄຈມັນ ສະບາຍຕຽງນັ້ນ ເລີນີ້ກວ່ານັ້ນລູກຖຸມຍື່ນພຸດອຍຸ່່ນນັ້ນນັ້ນ ແລ້ວລີ່ນໄໝ້ຂັດຄອ ໄປກີ ໄປເດີ ເພີ້ວ່າມີວັນເດືອນຍື່ນໃໝ່ໃນໜ່າຍຸ່ນກັນເທົ່ານັ້ນ ພ່ອແມ່ກີ່ຍ່າງໜັ້ນແລະ ຊຽມດາ ພ່ອໃຄຣແມ່ໄຄຣກີ່ເມືອນກັນດີໃຈຕຽງນັ້ນ. ແລ້ວກີ່ເລີຍອອກເດີນທາງມາຂຶ້ນຮັກໄຟ ຈຳໄດ້ວ່າ ນາຍອ່າເກົມເມືອງມາດ້ວຍ ເວລານັ້ນເປັນໂຍມໄວ້ຍກຈັກ ສັງອາຫາຣອະໄຮມາ

ຄຣັງແກ່ໄມ້ເຄີຍເຫັກຮູ່ເກີນ ໄນຮູ້ຈຳໄປພັກທີ່ໄທນແຕກີ່ໄດ້ໂທຣເລີມກີ່ທີ່ຄຸນຄຽດ ຄັດ ພຣມມານພ ສິ່ງເປັນຄູ່ຖືກັນບອກວ່າສິ່ງກຽງເກີນ ເວລານັ້ນຮັດດ່ວນ. ຄຽງແກ້ງນີ້ ແມ່ອນກັນ ເອ ມາກັນທ່າໄມ້ຕົ້ງມາກມາຍ ແກ້ໄປຮັບທີ່ຫົວລໍ່ໂພງ ວັບແລ້ວກາມກ່າຈະໄປ ໄທັນແນະ? ໄນກ່າວພັກທີ່ໄທນ? ໄນຮູ້ໄໝມືອນກັນ ຈະພັກທີ່ໄທນ ຄຸນຄຽດເລີຍຄາມວ່າ ຄັດອ່າຍັ້ນແລ້ວຈະໄປໄທນຕ່ອ? ບອກວ່າຈະໄປກັບພຣະໂລກນາຮັດ ກີ່ຮູ້ວ່າອຸ່ວັດນວາຮາ ກີ່ພາໄປພັກວັດນວາພັກຄະສູງ ພັກວັດນວາໄປຄື່ນ ຮັມນັ້ນສິ່ງກຽງເກີນ ເທິງນີ້ ຮ້ອນ

ที่นี้ก็จะอาบัน้ำ ตามพระในวัดว่าເຫေນกัน พระก็ชี้ไปในคุนั้นแหล่ คุณในวัดอกอาบที่นั้นนีกินใจว่า เอ เว้มันคนบ้านนอก เข้ากรุงเทพฯครั้งแรก ชากรุงเทพฯจะตั้มให้อบัน้ำสักปีกเลี่ยแแล้วน้ำในคุณน้ำสักปีก มองแล้วน้ำบ้านนอกสะอาดกว่า น้ำก่าวไม่ไหว ดูก่อนหนร้อนไปก่อน อย่างไปอาบเดียวเข้าจะหัวเราะ เลยนั่งเฉยๆ พอตอนเย็นเห็นทั้งพระทั้งเนื่องลงไปปัดผุดด่าวยกันในคุนั้น อ้อ เท่านี้หลอกหรือแล้วก็ลืมไปอาบกับเข้าด้วย นอนกลางคืน ไม่มีมังกาก็คืนเดียวเท่านั้น หน้าพรุนไปหมดทุกรูปเลย เมื่อันกับเป็นไข้ทรพิษ ยุงบางกอกเล่นงาน ตื่นเข้าออกไปบินหาตา แต่นั่นรอบๆ กำแพงนั่ง ได้เข้าห้องน้ำสักห้องเดียวหละ ท่านเห็นหน้าภารกู้ห้ามไม่ให้หน้าตาอย่างนั้น บอกว่ายุงกรุงเทพมันต่อย ครัวผมไม่มีมังกี้รึ? ไม่มี ท่านเลยล้างพระให้เอาม้ำไปเจอกองคละหลังๆ เลยได้นอนมั่ง ต่อจากนั้นก็พากอยู่ดูลักษณะ อาทิตย์ แล้วก็เดินทางออกจากกรุงเทพฯ วันที่ ๑๕ มกราคม จำได้ปี พ.ศ. ๒๕๗๖ หลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง เดินทางออกจากวัดบวรฯ เป็นกระบวนการประมวล ๔๐ องค์ไปวัดพระแก้ว ไปบูชาพระแก้ว เสร็จแล้วเดินจากวัดพระแก้ว มาตามถนนราชดำเนิน ผ่านวังปารุสกวัน เวลาันนคุณหลวงประดิษฐ์มนูธรรมยังอยู่ หลวงวิจิตรวาทการ หลวงอวงไรา หลายหลวง ออกมาคุยกับพระโลภานาถแล้ว พากเราก็เดินทางออกมา ถึงพี่ยงบางซื่อเท่านั้นเอง นอนที่นั้น นอนพักที่นั้น ชากรุงเทพฯ ยังอาอาหารมาถวายในตอนเช้า ข้าพเจ้าได้เห็นคุณลักษณ์ ธรรมศักดิ์ สมัยนั้นท่านยังหนุ่ม นุ่งผ้าม่วงโง่กระบวนการ เจ้าคุณลัดพลีธรรมประคัลป์ กินนุ่ง โงกระบวนการ มาเป็นลูกศิษย์พระโลภานาถ มาปฏิวัติวัชรูป เรื่องนั้น ติดต่อเรื่องหังสือเดินทาง ใบหังสือในรัชกาลที่ ๗ ทรงอุปถัมภ์ให้รูปละ ๕๐ บาท ได้หนังสือเดินทางด้วย ได้เรียนร้อยก็เลยเดินทาง.

เรื่องการเดินทางนี้ก็ไม่ฟัง ยืดยาวเล่าให้โดยมีฟังแล้วสนุกกันใหญ่ แต่ว่า กลางนั้น ๑๐ โมงครึ่งแล้ว หยุดจัดแขงอาหารถึงพระกันเสียก่อนตอนเพล ถ้าไม่

ไม่เมื่อไม่หน่าย ตอนน้ำย่างเล่าต่อ กินข้าวที่นีกันก็ได้ คงจะมีอาหารเลี้ยง โอมบอก มีอาหารมาเลี้ยงยะ พระทีมกันก็ไม่ได้ในนั้น เพราะว่าไม่รู้ว่าจะมีอาหารสักเท่าไหร่ โครงการก็เลี้ยงทั้งนั้น เลี้ยงกันไป เหลือก็แจกญาติเจกโอมต่อไป.

ที่นี่การทำบุญอายุในวันนี้ กับปารุกถาตอนเช้านี้ขอหยุดไว้เพียงนี้ก่อน ตอนน้ำย่างฟังต่อ ถ้าโอมจะอยู่ฟังต่อตามสมควรแก่เวลา ขออุติไว้แต่เพียงนี้ ขอ ความสุขความเจริญจะมีแก่ญาติโอมทั้งหลาย จงทั่วทั่วทุกวันเทอญ.

เดินธุดงค์ไปกับพระโลภานาถ

ประวัติที่ทำแผ่นเหลืองเนื่องในโอกาสสหายครุบ ๕ รอบ

ญาติโยมพุทธบริษัททั้งหลาย ตอนต่อไปนี้ก็จะได้เล่าต่อไป ต่อจากเมื่อ
ตอนเช้า เมื่อตอนเช้าเล้าค้างไว้ถึงตอนที่ว่า พระชาติ่งประเทศไทยซึ่งพระโลภานาถ^๑
ได้เดินทางมาประเทศไทย แล้วซักชวนพระภิกษุใจลิงห์ จำนวนลัง ๔๐ รูป เพื่อ^๒
ให้ร่วมเดินทางไปกับท่าน เพื่อเผยแพร่พระพุทธศาสนา ตามเวลาหนึ่นเมื่อพระบาท^๓
ได้เพียง ๒ พรรษา กำลังหนุ่มจิตใจกำลังคิดว่าควรจะทำสิ่งนั้นสิ่งนี้ โดยไม่ได้
คิดให้ร้อนคอบเท่าไนัก ความจริงเรื่องการไปนั้นจะทำอะไรก็ไม่ได้รอ ก 因為
ว่ายังไม่มีความรู้ความสามารถพอ แต่ว่าอารมณ์ที่เกิดขึ้นอย่างจะไปนั้นมีมาก ก็
เลยออกเดินทางจนมาถึงกรุงเทพฯ แล้วก็ได้ออกเดินทาง จากกรุงเทพฯ คืนแรก
พักที่บางซื่อ ใน การเดินทางไปตลอดทางนั้น เรายังมีสุข nonduklai.com
อาจจะนิ่งเงียบไม่ลงในนรบกวน เพราะยังมันไม่นิ่งกว่ามีคนอยู่ในทุกๆนา มันนิ่งกว่า
คนอยู่ในตลาดทั้งนั้นเลยมันแทบไม่เป็นคนในตลาด พระที่นอนอยู่ในทุกๆไม่เต็อดร้อน
นอนได้สบาย. นอนกันอย่างนั้นเรื่อยไปเวลาออกเดินทางนี้เป็นฤดูหนาว เดือน

มกราคม กลาง ๆ เดือน อากาศหนาวมาก พ้ออกบ้านชื่อ "ไปถึงรังสิตตอนเมืองประตุน้ำพระอินทร์" เรือยืนนิ่งนานมาก ลมแรงในเวลากลางคืน พากเราที่ออกเดินทาง เมินหัวด้วยมือและมองไปตาม ๆ กัน เพราะร่างกายยังไม่คุ้นกับธรรมชาติ แต่ก็ไม่เป็นไร เมื่อเดินทางต่อไปได้ ๒ อาทิตย์นั้น ร่างกายเกิดความต้านทาน หนา ก็ทนได้ ร้อนก็ทนได้ หัวดีที่เคยเป็นมันก็หายไป ไม่ต้องล้าปากเด็ดร้อนอะไรเดินทางไปตามเส้นทางรถไฟบ้าง หลีกออกจากถนนไฟบ้างถ้าเป็นเมืองใหญ่ก็พักหล้ายก็ทนได้ เช่น อุดรธานี พะโน นครสวรรค์อย่างนี้พักนาน.

ในการเดินทางไปนั้น เราได้จัดให้มีการแสดงธรรมแก่ประชาชนที่มาพบปะในตอนค่ำ พระที่แสดงธรรมได้ในหมู่ที่ไปนั้น ไม่กี่รูป แล้วอย่างจะบอกญาติโยมไว้กันอย่าว่าเป็นพระที่มาจากภาคใต้ทั้งนั้น ที่เป็นนักแสดงธรรมในหมู่นั้น คือมีท่านเจ้าคุณประกาลศิริพุทธคานธ์เวลานี้เป็นเจ้าคณะจังหวัดชุมพร เวลาันนี้เรือท่านบุญชวน เชิงมาริตร เป็นนักเทศน์องค์ที่นึง อะโามาเป็นนักเทศน์อีกองค์ที่นึง แล้วก็มีพระอีกองค์ที่นึงเทศน์ได้ พากเราผลัดเปลี่ยนแทนแสดงธรรมแก่ประชาชนทุกทุกแห่ง ในบางแห่งพระโลกนาถเทศน์ก่อน แล้วมีคนแปลเป็นภาษาไทย ล่ามที่ช่วยแปลเป็นภาษาไทยในสมัยนั้น ชื่อครูเหลี่ยมเป็นนักเรียนไปเรียนต่างประเทศสมัยเดียวกับเจ้าคุณธรรมศักดิ์มนตรี แต่ว่าสติดสัตห์ท่านไม่ค่อยจะเรียบร้อย เลยก็อภิมหาท่านเท็นพากเราเดินทางก็ไปด้วย ไปอย่างชนิดธุดงค์เหมือนกัน คือผู้ผ้าเพียง๓ผืน เหมือนกันมีกางเกงไปตัวหนึ่ง เสื้อตัวหนึ่ง หมากใบหนึ่ง ผ้าอวนหนึ่งผืน หนึ่งเท่านั้น ไม่เท้าอันหนึ่งแก่ก็ไปกับพากเราได้จนกระทั่งถึงเมืองย่างกุ้ง ในฝั่งซ้ายนั้นแหลกไปได้เปลี่ยนชุดกันต่อเมื่อไปถึงนครสวรรค์ มีครรภ์ที่เคยเรียนเป็นลูกศิษย์มาเห็นเข้าก็เลยจัดแจงเชื้อทางเงินใหม่ เสื้อใหม่ให้ ได้เปลี่ยน เป็นคนที่เปลี่ยนรูปตาม เก่งมาก ภาษาอังกฤษเลิศที่เดียว แปลแล้วขับชันหัวเราะกัน很多อย่างไปก็มีเปลี่ยนถ้าพระโลกนาถเทศน์แล้ว พากเราเก็บเศษที่ต่อ กับญาติโยมต่อไป ทำกันไปอย่างนี้

ทุกวันๆ ไปถึงนครสรรศ์นี้พักอยู่ตั้งเดือน พักอยู่ที่ป่าช้าวัดพรหมจริยาภัส วัดทลีชั้น ญาติโยมชาวนครสรรศ์นี้ มาแก้นเป็นการใหญ่ มาฟังธรรมเทศนา บางคน ก็มาวับสืบ กินผักตลอดชีวิตไปก็มีเหมือนกัน. ออกจากราชสรรศ์ ก็เดินทาง ต่อไปขึ้นรถไฟไปลงเอ้าพิชนูโลกเลยที่เดียว. พักพิชนูโลก ๗ วัน ญาติโยมก็มาฟังธรรมกันอย่างเคย แล้วเดินทางต่อไปอีก จนกระทั่งไปถึงสรรศ์โลกไปสุขาทัย. พอดitonไปถึงสุขาทัยนี่ เรายังกันออกไป คือมีพากหนึ่งส่วนมากก็มาจากปักษ์ใต้ ๑๐ รูปด้วยกัน เรากลับแยกไปก่อน พระโลกนาถก็อนุญาต ไปกิไปถึงเมืองตาก สัญญันนั้น ระหว่างสุขาทัยกับตากนี้ยังไม่มีถนนรอยนั้นไว้ไปในป่า พากเรามีกะติกันกันไป คนละไปแตกหมดเลย กะติกันนี้เป็นแก้วหัวขังในแตกทุกไปไม่มีเหลือ รวมนั้นกระแทกหมด ไปถึงเมืองตาก ก็ไปพักอยู่ที่วัดพรารามแม่น้ำปิง ๔ คืน แล้วเดินทาง ข้ามภูเข้าไปเมื่อสอดใช้เวลา ๔ คืนเหมือนกัน ถึงเมื่อสอดก็ไปพักอีก แล้วก็เดินทาง ออกจากเมื่อสอด. ในวันสองงานต่อติดๆ เข้าเขตประเทศไทย. ที่นี่เมื่อเข้าเขตพม่า ก็เดินทางกันไปเรื่อยไปไปพักอยู่ที่โคจะริป คนไทยเรียกถูกดิก พักอยู่ที่นั้น ๔ คืน ๑๐ รูป เรายัง แล้วก็เดินทางต่อไปถึงจังโก้ ไม่มีเรือ คือว่าไม่มีสตางค์ค่าเรือ ไม่ใช่เรือมีมี. เลยเดินไปตามทุ่งนา เอาเส้าโทรศัพน์เส้นทาง ตามเข้าว่าเส้าโทรศัพน์นั้น มันไปไหน เข้าอกว่าไปมะละแหมง เราก็เดินตามสายนั้นไป. ในการเดินทางนี้ น่าสงสารสุนัข ๒ ตัว มันติดตามเราไปตั้งแต่เมื่อสอด พระชนกอาหารมื้อดีเย็น มัน ก็กินมื้อดีเยวด้วย พระชนกกลامแจ้ง มันกินอนาคตแจ้งด้วย. เวลาอนาคตคืน ได้ยินเสียงห้องหมานะร้องจักกๆ พากเรามองว่ามันพิว มันไม่ได้กินข้าว แต่มัน กินได้ ไปด้วยกัน. เวลาเดินทางจากจังโก้ไปทุ่งนาจะ เป็นบ้านมอญหันนั้น หมาย ก็ไปด้วยกัน ไปๆ ก็ไปถึงเม่นใหญ่ ไม่สามารถจะวายข้ามได้แล้วพากเราก็นั่งลง. มองหน้าม่องตากัน ท่านเจ้าคุณประกาสิตบอกว่า สิงห์โตรมันจะหมดฤทธิ์ตรงนี้ ถ้าสิงห์โตรชินว่ายน้ำก็จะจนน้ำกันตรงนี้ล่ะ เลยบอกว่าไม่เป็นไร บุญมีก็คงจะมี

อะไรมาหรอก ประเดิมเมฆแขжаเรือ เอี้ยดอ้าดๆ มา เลยเรียกมา บอกว่าจะไปฝังนัน ทำมือทำไม้กัน พุดกันไม่รู้ภาษา. เลยก็บอกว่าให้ช่วยข้ามเรือหน่อยมันก็ข้ามให้. พอข้ามไปแล้วเรายืนให้ส่องลึง กะติกน้ำกับกันน้ำ แขกมันเอกสารน้ำ ไม่เอา กะติก มันเอกสารน้ำไปแล้วมันถามว่ามียาบังไหม? มันก็แสดงอาการปวดท้องนั่น แล้วบอกว่ามียาเก็บไว้ พุดภาษาใบ้ พากเรามียาติดเนื้อติดตัวไป เลยเจกให้มัน แล้วก็ทำหัวใจกันยานี้ เช้าก็ต้องวิงกันละ ต้องวิงให้มันดูเสียหน่อย ว่ากินยาแล้ว มันต้องถ่าย มันก็ได้ยาไป แกะให้เข้า แล้วก็เดินทางต่อไป ผ่านบ้านมอญหลายบ้าน โดยมากก็ได้พักอาศัยภารกษา. ที่นี่ไปถึงบ้านมอญบ้านหนึ่ง เรียกว่าเป็นบ้าน สุดท้ายไกลจะเข้ามະละແໜ່ງแล้ว เจ้าของบ้านฯ ที่นี่ ชอบหมา ๒ ตัวนั้น อย่างได้รับ เลยมาขอ บอกว่าเอามาไปก็ได้เลยเข้าจับไป จับเอามาปุกไว้ที่บ้าน พากเราเดิน ผ่านบ้านนั้น หมามันร้อง มันกระโจนใหญ่เลย เหมือนกับจะบอกว่า หลวงพี ทำไม่ทึ้งผมไว้นี่เล่า มาด้วยกันเคยยกกล้ามกดด้วยกัน แล้วไม่เอามาปีดด้วย มันเหมือนจะร้อง อย่างนั้นแหล่ะ พากเรามองตาภัน สองสารมัน แต่ก็เรียกว่าให้มันอยู่นั้นตีก่าว เลย ก็ถูกจับไว้ที่นั้น เดินทางต่อไป ใกล้จะถึงมະลະແໜ່ງนี้ ก็มีแม่น้ำกันอีกสายหนึ่ง พากเราเดินไปถึงที่นั้นเย็น เห็นอยู่ ขี้ผุนทึ้งนั้น ชาวบ้านเห็นเช้าก็เลยนิมนต์ให้นั่ง ให้นั่งแล้ว เขยากเก้าอี้มาให้นั่งทุกคงค์ แล้วเข้าเอนน้ำปานะมากวาย. น้ำปานะที่เอามากวาย คือสัมมะขามเปีຍกันนี้ เอามากรอกับน้ำ น้ำตาลใส่หวานๆ 佛รี้ยวๆ อร่อยดีเหมือนกัน ฉันแล้วซึ่มใจ เขากลั้ยพากเราลันกัน ฉันเสร็จแล้วบอกว่าจะไป มະลະແໜ່ງ นี่จะไปกันยังไง เขากborgว่าต้องข้ามเรือ เรานอกกว่าสตางค์ไม่มี พุดภาษาฟรังก์กับคนหนุ่ม บอกว่าสตางค์ไม่มี. อุบาลิกคนหนึ่งบอกว่าไม่เป็นไร ดีฉันเสียให้เราก็เลี้ยงข้ามฟากไปได้ด้วยความเรียบร้อย แล้วก็เดินไปเข้าเมือง พอดีน ไปได้ลักษหน่อยมีคนวิ่งมาดักหน้า มาถึงดักหน้าแล้วบอกว่า นิมนต์ให้ไปเวลาที่บ้าน พากเราก็ไปเวลาที่บ้าน พากเราก็ไปเวลาที่บ้านนั้น เท้าเบื้องหนี้ผุน เข้าเอกสารขา

สละอดหั้งผืนเลยมาเข็ดเท้าพระทุกองค์ แล้วนิมันต์ให้นั่ง ให้ฉันน้ำป่านะเสร็จแล้ว เทบ廓กว่า พระโลกนาถโกรเลขามกว่า พระ ๑๐ รูปมาก่อน ถ้าผ่านบ้านละ กี ให้ต้อนรับด้วย เป็นทางกของแก เขาก็ต้อนรับให้ฉันน้ำอีกเรื่องก็พาไปไว้ที่วัด พักอยู่ที่วัดนั้น ในกลางแจ้งเหมือนกัน เจ็ดวัน.

ถึงเมืองพม่า นี่ฉันกันไม่ไหว อาหารการกินมันเหลือเพือ พากเราฉันผัก ไม่ฉันปลาฉันเนื้อ เขาก็จัดอาหารประทุมผักนี้ ถ้า ผักกาด กล้าปีสี อะไรที่มัน เป็นผักพิชชะกีทำปรุមາดีหรือ กันน้ำไม่หวานได้ ออกบินหาบารมีได้เปิดฝา นาตร เพราะถ้าจะให้ใส่มันก็ใส่ไม่หมด เลยเอาให้ประคนหัวແຕว เอาเมือแตะ ๆ แล้วขันใส่รถไปเลย พาไปวัด ไปถึงก็ให้พระตักฉันเอาเองตามชอบใจ ฉันในนาตร อย่างนี้ทุกๆ วัน มากมายก่ายกอง. ครัวข้าของชาวพม่าเห็นเหลือเกินในพระศาสนานา เราก็พักอยู่ที่มະยะแรมแห่งนี้ ๗ คืน แล้วก็ขอเดินทางไปก่อนอีก เขาก็ให้เรือข้ามฟาก เดินไปรถไฟฟ้า แต่ว่าไม่ขึ้น อยากจะเดินกัน เดินไป ๒ วันแรก นับว่าสะดวกสบาย พอกลางวันที่ ๓ ซักจะเดือดร้อน เดือดร้อนตรงที่ รองเท้ามันขาดไป แล้วไม่มีรองเท้า จะใส่ ที่นี่เดินย่างลูกกรวด ลูกรังเจ็บเท้าไปตามๆ กัน เวลาจะก้าวเดินนีกีต้อง "ย่าง หนอน" ทุกองค์ ไม่กล้าเดินໄวกลัวหยิบกรวด ต้องค่อยๆ ย่องเดินไป แล้วทุก องค์หน้าตากล้าด้วยความร้อน พุดอะไรกันก็ไม่ได้ เวลาฉันไม่ต้องพูดกัน รู้ใจกัน ว่ามันเจ็บเท้าเท็มที่ เดินไปจนกระหั้งถึงเมืองใจดู ที่มีพระเจดีย์เข้าเรียกว่า "เจดีย์ แขวน" นะ ที่จริงไม่ได้แขวนทรงก้อนหินยื่นออกไป แล้วไปสร้างเจดีย์ไว้ บนนั้น แต่เข้าลือว่า ห้างใต้อาเรือกสอดได้ ลือกันให้มันยุ่งไปเท่านั้นเอง ไปที่นั้น มีโรงพยาบาล เดอะแบงไปที่โรงพยาบาล ให้เขางบเงอน้ำที่เท้าออก หายูกทายกัน พักอยู่ ๓ คืน ให้เท้าสบายแล้วเดินทางต่อ เดินทางต่อไปมันก็รูปเดียวกันอีกนั้น แหละ พอยไปเหยียบเข้ามันก็เจ็บอีกบวมช้ำหนองอีก เลยไปถึงป่าช้าก็เลยนีกว่า พัก นี้ลักษันนี้ม่ายสามโมงพักได้แล้ว ชินไปปกเห็นจะไม่ไหวละ พอพักประเตี้ยว คนมา

แล้ว ชาวบ้านมา อุบลสิกาบางคนมาเห็นเท้าพระแล้วน้ำตาไหลลงสาร แล้วก็บอก อย่างไปเลย นอนนี่แหละ เรายืนนอนกัน บอกว่าไม่มีอาน พอบอกห่านนี่แหละ โยมคนหนึ่งเข้าไปในบ้าน พากผู้หญิง ทุนน้ำกันมากเป็นแกะเชี่ยว อาบพากเราเสีย สั่นไปตามๆ กัน น้ำมันมาก จะห้ามก็ไม่ไหว อาบตามใจชอบเลยอนป่าช้า กลสคิน นั้นเทศโน้ให้เช้าฟัง มีล้านเปลเปลเป็นภาษาพม่า ชาวพม่าฟังกัน คุยธรรมะกัน เข้ามีต ยังไม่ทันสิ่ง อาหารมาแล้ว มาตั้งแต่ตี ๕ ครื่นโน่นพากเรย়ันไม่ได้ลังหน้ากัน เลย อาหารมาแล้ว เลยต้องขอโอกาสลังหน้า ลังตาจึงจะฉัน. ฉันแล้วเดินทาง ต่อไปอีก ไปอีกแห่งหนึ่ง ที่นั้นไปไม่ໄวง ชาจึงเท้าเต้มที่เลยหยุดข้างสถานีรถไฟ ญาติโยมมาเห็นเข้า ก็บอกว่า โอ้ไม่ได้ เดินไม่ได้ อย่างนี้อันตราย ยังไกล กว่าจะ ถึงย่างกุ้งยังไม่ได้ข้ามแม่น้ำสโตร์เลย. กองหัพพระเครัวไปถึงเมืองน้ำสโตร์ ยังยัง พม่าเวลาันนั้น หนีพะต่ำเรย়ันไม่ได้ข้ามเขนบอกว่าไม่ให้เดินแล้ว พรุ่งนี้จะให้ขึ้นรถไป เลยอนหันทีนั้น เข้าเลยตีตัวแจกองค์ละใบ ๆ ย่นระยะทาง. พระอินทร์ช่วยย่นระยะทาง เลยไปถึงย่างกุ้งเรียบร้อย.

พอไปถึงย่างกุ้ง เข้าออกบินนาที ไม่ได้ข้าวสักช้อนเดียว กลัววัดบำบัด แปล มากถึงปีดฝันบำบัดให้พระพม่าดู บอกว่าไม่ได้อไรเลย พระพม่าหันหัวเรา หันบนอกว่าไม่รู้จักเวลา หันว่าอย่างนั้น หันพุดเป็นภาษาบาลีว่า นาโภโล บอกว่า ไม่ใช่เวลา. เอ้อ แล้วเวลาไหนล่ะ? หันบนอกว่าต้องออกไปตั้งแต่ไม่รุ่ง ศิสิครึ่งนี้ต้อง ไปแล้วจึงจะได้ข้าวมา. ถ้าพันเวลาันนั้นต้องไปสามโมงเช้าจึงจะได้แล้วเรามันดันไป ๖ โมงเช้ากัน เลยไม่ได้ข้าวเดือดร้อนทีนี้. พระพม่าต้องเอาข้าวมาแจก ก็ได้ฉัน เห็นอกัน พอชุ่นอีกันเรรู้เวลาแล้ว ๔ โมง เวลา ๔ โมง เตรียมตัวทั่วทั้งจีรเดินเป็น แกะ เดินเป็นระเบียง พระพม่าเขากเดินเพ่นพ่าน เราเดินเป็นระเบียงตามหลังกัน แล้วเดินซ้ำๆ นำดูพอใช้ ชาวบ้านแท้กันมาใส่ใหญ่เลยที่นี่เต็มบาร์ไม่มีที่จะใส่ มากันใหญ่. วันต่อมา ก็มา กันใหญ่อีกไม่ต้องลำบากแล้ว ตอนนี้รู้เวลาแล้ว เลย

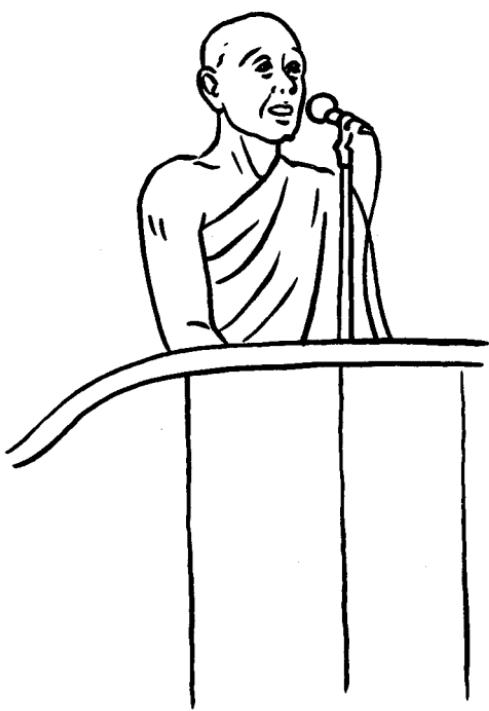
พักสบาย.

ต่อมาพระโลภานาถไปถึง ก็ไปรวมกันที่พระราชที่รั่งรัง ไปพักกันอยู่ที่นั้น แต่ว่าไม่ได้เสียดายที่การเดินทางคราวนี้ มีเรื่องยุ่งยาก เรื่องยุ่งยากที่ได้เกิดนี่ เพราะเหตุว่ามากเกินไป ความจริงของการจากกรุงเทพฯ ๔๐ วู๊ดี้ เรียบร้อยไม่ยุ่งยากอะไร แต่ตอนหลังนี้พระโลภานาถไปเชียงใหม่ล่าปาง ไปเทศน์อยู่ที่นั้นตั้งนาน แล้วมีเด็กหนุ่มๆ ทางภาคเหนือนั้นบัวช เข้าไปตั้ง ๑๐๐ นาทีแล้วไม่ได้รับการฝึกฝนอบรมอะไรกัน พ้อไปถึงไก่ลัจจะถึงแม่สอดที่เข้าเรียกว่าน้ำดิน ตรงนั้นเกิดสิกรรม พระเม่นพากเหนือ กับพากกลาง กับพากใต้ แบ่งพากกัน ตีกันจนหัวลังข้างแตกไปตามๆ กัน. เวลาตีกัน พากอตามไม่มีอยู่ไปเสียก่อนแล้ว นิกเสียใจ แท้จริง เรานี้ไม่น่าจะทึ่งหมู่มากให้เกิดเรื่องอย่างนั้น ถ้าอยู่ก็ไม่มีไร. เด็กปักษ์ใต้ที่เป็นสามเณร คนหนึ่งชื่อเมตตา ใจเกร็งอันเป็นพินเป็นไฟ ถ้าว่าพุดผิดใจจะกี ประยิบปรังเข้าไปทีเดียว ที่นี่เลยตีกันใหญ่ตีกันจนกระซั่งกระซ่องสังตัวไปก่อน ไปพบกันที่มะละแหงมีแพลทีหน้าหากที่แก้ม ตามว่าไปซักกับไครມบากอกเล่าให้ฟังสนุกกันใหญ่ เอ้า แล้วกัน. เลยพอไปถึงมะละแหงนี้ต้องคัดเลือกสังกลับ ใช้คำว่า ยี บี หมายความว่า go back กันเป็นงานใหญ่ สักลับกันมาก แต่ว่าบางองค์ก็ไม่กลับไปกันจนถึงยังกุ้ง. พ้อไปถึงยังกุ้งก็มีเรื่องอื้อ ยุงกันใหญ่พากเราเลยร้าคญ ไม่เข้าไปร่วมวงแล้วมันยุงเต็มที่ อาทมา ก็ไปพักอยู่กับพากด้วยกัน ๑๐ องค์นี้ อยู่ๆ มาวันหนึ่งนี้กำลังนอนอยู่นี้ สายๆ มันเกิดความคิดขึ้นมาว่า กลับบ้านได้คิดขึ้นมาอย่างนั้น เลยบอกกับเพื่อนเจ้าคุณประกาสิตที่เป็นเพื่อนไก่ลัจซึ่งจะกลับบ้าน เพื่อนอื้อ ๒ องค์ก์ บอกว่าจะกลับตัวยกัน เลยกลายเป็น ๓ ที่นี่ ออกจากยังกุ้งเดินทางกลับ เหลือนอกนั้นก็คงยังอยู่ต่อไป ทึงความวุ่นวายไว้เมืองหลัง. เพราะโลภานาถแก้กีทั้งพากเราไปแล้ว แกไม่เหลียวแล้ว. พากเราก็เที่ยวเพ่นพ่านที่นี่ แต่ว่าจับกลุ่มไว้ได้ให้อยู่กันเป็นหมู่เป็นคณะอูกบินชาติพร้อมกัน ชาวบ้านก็ยังช่วยเหลือเป็นอันดีแต่

อยู่ฯ ไปปรึกษาญายกนิภกัลบันยันตีกว่า

ที่นี่เมื่อกลับบ้านนี้ พอมากถึงบ้านแล้ว ไปเยี่ยมโยมในตอนนั้นเมื่อออกจาก
แม่สอดดี วันออกจากแม่สอดดันนั่ง โถมผู้ชายถึงแก่กรรมแต่ไม่รู้ มากู้อาห์หลัง
เมื่อกลับมาถึงกรุงเทพฯ มาถึงกรุงเทพฯ นิความตั้งใจจะจะอยู่กรุงเทพฯ เพื่อจะ
เรียนหนังสือต่อไป ถ้าหากว่าได้อยู่ในคราวนั้น การเรียนก็คงจะไปไกล ไม่มาเที่ยว
ติดสังคมไว้มันยุ่ง แต่ไว้ไปวัดใหญ่ มีใครเขานอกกว่าศิษย์โลกนาถไม่มีใครรับ
บางวัดบอกว่าไม่เอาลูกศิษย์พระโลกนาถ ท่านที่ไม่รับให้อาتمาอยู่นี่ยังมีชีวิตอยู่หัว
นั้น ถ้าจำความได้ ก็คงจะนึกเสียดายว่า อื้อ ถ้ากรุณาวิาก์ด่องคนนี้ เพราะว่าไม่ทำซื่อ
เสียงด้วยเสียงด้วย กล้ายเป็นคนสำคัญขึ้นเพอสมควร แต่ว่าในสมัยนั้นท่านมองไม่
เห็น ไม่ยอมรับหัวนั้น เมื่อไม่ยอมรับจะทำอย่างไร อยู่กรุงเทพฯไม่ได้ วัดใหญ่เขาก
ไม่ยอมเขารังเกียจว่าเป็นพากโลกนาถหัวนั้นแหละ แต่เขามิเรย์โลกนาถ เขารายก
ว่าโลกวินาศไปเลย แต่พากลูกศิษย์โลกวินาศนี่ไม่รับหัวนั้น เข้าไปวัดใหญ่ก็ไม่
เอาหัวนั้นอยู่ไม่ได้ เดือดร้อน ความจริงจะเรียนต่อ เมื่อยูนไม่ได้ก็มิเพื่อนองค์
หนึ่งเสนอว่าไปอยู่สังฆลาดีกว่า ตอนนี้ไปอยู่สังฆลาเสียก่อน แล้วค่อยตั้งต้นใหม่
ก็ตกลงตามคำเสนอหัวนั้นรักกรุงเทพฯ วัน ๑๕ ค่ำ กลางเดือน ๘ ไปถึงสังฆลา
แรกค่ำหนึ่ง ไปพักที่วัดอุทัย วัดนี้เรียกว่าเป็นวัดที่ทรงด้วยที่สุดในสังฆลา ท่าน
สมภราญา ๘๔ ลูกวัดก็ ๙๐,๗๐ ขนาดหัวหั้นนั้น ขนาดหนุ่มนั่นไม่ค่อยมี มีอยู่
องค์เดียวอายุรุ่นเดียวกับอาทิตย์ อาทิตย์ไปอยู่หัวนั้น ตั้นเข้าออกไปบินบาทหมาจิ้ว
คร่าฯ กลับมาถึงก็ฉัน เขาง่วงคาดใส่ด้วยใส่ชามไว้บันอกกว่าใส่ไว้ทำไม้ เอาของใน
น้ำตรามใส่แล้วก็ฉัน บอกว่าไม่ต้อง ฉันในน้ำตรากะ ในนั้นพันท้ายใบนักยุ่ง
เปล่าๆ หนังสือจะอ่านลักษณะไม่มีที่วัดนั้น ฉันแล้วก็พักอยู่เฉยๆ มันมีแต่คัมภีร์
ใบลาน อกิธรรม ๗ คัมภีร์นี้กองตั้งแต่พื้น ถึงเพดาน อ่านไม่ออก เพราะไม่ได้
เรียนขอรบกับหลังถึงเรียน.

การเทศน์ที่แหวกเนว

ประวัติที่ทำแล้วเงื่อนในโอกาสอายุครบ ๕ รอบ

ที่นี่ก็อยู่ในสงขลา นั่นแหละ วันเข้าพรรษา มีคุณมาฟังเทศน์ ๒ คน ส่อง
คนนั้นแหละคือสามีกับภรรยา ตายิ่ง กับยายแซม จำชื่อแก่ได้ ๒ คนเท่านั้นมากัน
ฟังคุณที่สองมาเป็น ๓ คนขึ้น คือแก่อาหาวนน้อยมาด้วยคุณหนึ่งก็เทศน์ให้ฟัง
เทศน์ปฎิภัณเสียด้วย ไม่ถือหันสือ ที่สงขลาแห่งเดียวเทศน์ต้องถือคัมภีร์ ถ้าไม่ถือ
คัมภีร์ ชาวบ้านก็ว่าแก่กว่าเอาร่อง ไม่ใช่คำสอนของพระพุทธเจ้า คนไม่สนใจเลยก็
เทศน์ให้ฟัง เทศน์ให้ฟังอย่างนั้นก็ว่าทำนี่แม่นท่อมาได้หมด อ้าว ว่าไม่เสีย
อย่างนั้นเสียอีก ท่าว่าจำมาเสียอีก ไม่ได้ว่า ๆ เอาร่อง เลยก็เทศน์ให้ฟังวันแรก
ค่า ๑ แรม ๒ แรม ๓ นี้ เทศน์ทุกคืน ก็มีคุณเพิ่มขึ้นเพิ่มขึ้นทุกคืนนะ คืนสุดท้าย
คือคืนแรก ๓ คืนนี้มีคุณ ๘ คน ในจำนวน ๘ คนนั้น เป็นคนครอบครัวของ
ตายิ่งเสีย ๔ แล้วก็มาจากอื่น ๔ คน ๔ คนที่มาจากอื่นนี้ ทำให้เพร่หลายคือ
๔ คนนั้นมาจากເທົອສູງ ที่ເຫັນອີງຫາຍືພັນແລ້ວໄປປອກກັບເຈັ້າຂອງເທົອສູງ ซึ่ອນນັ້ນເຫັນຍາ

บวกว่าอ้อ ที่วัดอุทัย พระอะไรก็ไม่รู้ เทคน์ไม่ถือหันสือ ว่าอย่างนั้นเทคน์ว่า คล่องไปเลย ที่นี่คุณน้า้นแกอยาฟังพอดرام ๙ ค่า แกก็นมินต์ไปฉันเพล ฉัน เพลแล้วก็เทคน์ให้คุณงานฟัง เลยได้ไปเทคน์ทุกราม ๙ ค่าของเดือน จึงได้ปัจจัย ไปซื้อยาลีฟัน แปรสีฟันอะไรอุ้ย มิฉะนั้นละก็เที่ยวแห้งไปเลย ไม่ได้เรื่องเลย อุ้ยนั้นเนก็ได้ไปเทคน์ราียนนั้น ได้อะไรเจ็บจ้ำยิช้อยู่บัว กือยู่เรือใบปุ่นกระหง ถึงวันออกพรรษา คือวัน ๑๕ ค่า มีคืนข้างวัดคนหนึ่งชื่อน้ำขาด วัดนี้น่าคลามี แต่ว่ามีแต่ขัน เด็กไปเล่นล้อตอก หลังคากริ้ว ภูภูมิหลายหลัง แต่ก็พออยู่ได้ ไม่เป็นไร ที่นี่แกก็มากาวดคลาเอง เอาตะเกียงมาตามเอง ตะเกียงที่วัดมันก็ไม่มี อาทิตมาไม่ได้ตามตะเกียงอยู่วัดนั้น ค่าถึงก็นั่งเฉยๆ ง่วงกันอนไปเลย ไม่ได้ใช้ ตะเกียงกับเข้าไฟฟักก็ไม่มีตอนนั้น ก็อยู่อย่างนั้นแหล่ะ อยู่อย่างสันโดษไม่ยุ่งอะไร แต่ก็ทำอะไรไปตามเรื่อง ที่นี่พ่อวัน ๑๕ ค่าไนแกบอกว่ามากาวดคลา อาทิตก็ไป ตามว่า ทำอะไรน้ำดี เทคน์ให้คุณฟังมังชิ เลยร้องอ้าย ตีระฆังรักคุณพร้อมให้ตีระฆัง ฉันจะมา ที่ไหนได้ คนที่มาฟังเทคน์ไม่มีใครเด็กถึงราสามล้อทั้งนั้น มีหัวหมด ๑๗ คน เลยก็ต้องเทคน์เรื่องอาชีพกรรมการถึงสามล้อ เรื่องอะไรต่ออะไรให้รู้จักเก็บathom รวมกัน อย่าเล่นการพนัน อย่ากินเหล้าเบียไปตามเรื่อง พอจนแล้ว น้ำขาด แก วันนน ๑๕ ค่าหันมาฟังกันอีกนั้น เดือน腊月ครั้งว่ากันอย่างนั้นເຂົ້າພົກອ່ອນເງິນ ๑๕ ค่า เดือน ๑๒ ເຂົ້າມີການຫອດກຽນ ເຂົ້າປິນມິນຕໍພະມາຫາຈວນ ວັດເກາະຄ້າມາເທັນ ເພຣະ ໄມ້ຮູ້ວ່າວັດນີ້ພະເທັນໄດ້ ເພຣະນີ້ກວ່າມີແຕ່ພຣະເກົ່າ ໆ ທັນນັ້ນ ເຂົ້າມາເທັນກັນ อาทิตກີ່ໄປນັ້ນຮັບໄທຢານອະໄຮຕ່ອະໄຮ ພອເລົຮຈັດລ້າ ນ້າຍົດນີ້ແລະແກບອກວ່າ ວັດນີ້ມີພະເທັນໄດ້ທີ່ມີອົນກັນແລ້ວສື້ມາທີ່อาทิต ແລ້ວບອກວ່າເກືນ ๑๕ ເດືອນ ๑๒ ສີ້ ໄນໃຫ້ມາຟັງກັນ ເລີພວກທີ່ມາກຽນນ່າມາຟັງກັນ ສ່ວນມາກເປັນພ້ອດັກທີ່ມາຟັງກັນ ມາຟັງ ກັນກີ້ພວໃຈ ເອຟ ພັດໄດ້ ມີອູ້ຄຸນທີ່ໃນໜຸ້ນັ້ນ ແກ້ມີຄວາມຖຸກໝົມກາ ຄວາມຖຸກໝົມເຮື່ອງ ຖຸກຈັບສິນຄ້າເດືອນ ຄວາມຈົງແກໄມໄດ້ຄ້າ ແຕ່ມັກໃສ່ຄວາມ ສັງຂອງມາໃນນາມຮັນ

ของแก่ บุญยังช่วย คือเจ้าหน้าที่จับเสียก่อนที่จะถึงร้านแล้วเปิดของเสียก่อน แห่งนี้ หมายสู่ได้ แต่ว่าคอลัชันตันนี่ตัดสินปัจจุบัน หนึ่งหมื่นหนึ่งพันหนึ่งร้อยบาท จำเลย เป็นลมกลางคากล เลยที่เดียว ที่เป็นลมกลางคากลนั่นเสียใจว่ามันไม่ยุติธรรม เลย อุทธรณ์เอาจรายได้ ปานิกบุตรไปเป็นพนักงาน ชั้นอุทธรณ์หลุดไป แต่ก็มีความทุกข์ แคมองเห็นกฎหมายกรรมว่าด้วย สุขทุกข์ เสื่อม เจริญ มันเข้ากับการกระทำแก่ เห็นเลยก็ไปวัดวันนั้นด้วย แล้วต่อมาคน ๆ นี้ไปทุกยืน ๆ ไปคุยธรรมะกัน แก่ สหายใจ เมื่อได้ไปคุยธรรมะ ความทุกข์ความยุ่งยากในปัญหาต่าง ๆ มันเบาไป ได้ เห็นผลธรรมะที่ศาลานี้ แล้วคนอื่นก็ติดตามไปฟังกันตอนยืน ๆ หลายคน. เวลา ไปเทศน์นี่ฝันมันตกเดือน ๑๒ ลงคลาลัมแรง เขารายกว่าลมตะเกา ตะเกียงเดี่ยว ดับ ๆ อะตามไม่สนใจ มีหน้าที่เทศน์ฯ เรื่อยไปตะเกียงดับก็เทศน์ สร้างก็เทศน์ ไม่ทายดูแผนตากใบไม่ทายดู เพราะว่าพระไม่เมียก นั่งบนธรรมานั่นหลังคาอีกดอนหนึ่ง ธรรมานั่นไปราชนั่งเทศน์เรื่อยไป. พวคนนั่นก็หลบแผนไปทำลาย ทำไม้รู้ไม่เชื่อ พอ เทศน์จบมีคนร้อง อ้อตะเกียงอย่างนี้เอามาตามอยู่ได้ มันร้าคัญ คนที่พูดนั่นเป็น คนค้ายามีฐานะดี เพื่อนผู้ก็บอกว่าเด็กแก่อาชีวภาพอยู่หน้าวัดแล้วนี่ เอօ 逮จัดเอง เลยก็จึงไฟมาสามดวงไม่มีหม้อใช้เสียค่าไฟรายเดือน สร้างขึ้นหน่อย พอ สร้างมองดูหลังค้า อ้าว ยะ กระเบื้องไม้มีมันถึงรัวย่างนี่ ก็พวคนนั่นแหล่เข้าจัดการ กันเอง จัดการไปเรียกันในหมู่พื้นของเข้า มาช่วยมุงหลังค้า มาช่วยทำฝาคากา แล้วก็อาไฟฟ้าเข้ามา อะตามทำหน้าที่เทศน์เท่านั้น ไม่ขอร้องในเรื่องให้ซ้อมกฎ ซ้อมคากา เม้เขากะมาหนึ่งอยู่ก็ไม่บอกเข้าเห็นเอง ทำหน้าที่เทศน์ อันนี้เป็นอุดมการณ์ ที่เกิดขึ้นในใจตั้งแต่เริ่มสั่งสอนคน คือมีอุดมการณ์ว่าจะเทศน์สอนคนจะไม่รุ่นกวน เขาในเรื่องการอ่สร้าง สังไรที่เข้าจะสร้างให้เข้าเห็นเอง รู้เอง แล้วสละของเข้าเอง จะไม่แจกรู้ภาระจะไม่ขออะไรเข้าหันนั้น เป็นอุดมการณ์ที่ตั้งมาตั้งแต่เริ่มแรก แล้ว ได้ปฏิบัติตามโดยลำดับ แม้ขณะอยู่ที่วัดอุทัยนี่ก็ได้ทำอย่างนั้นจนมีไฟฟ้าใช้ มีคากา

ใช้ คนพังเทคโนโลยีเพิ่มขึ้น แล้วก็เทคโนโลยีรือยไป อยู่ที่นั่นนาน อยู่มา ๒ ปี. เอกายุด
ไว้ตรงนี้ก่อนกลับไปบ้านเสียหน่อย...

เมื่อกลับไปสังฆา แล้วก็เลี้ยงบ้าน พ่อไปถึงบ้านก็จัดแจงทำบุญกระดูก
ให้โยมหน่อย แล้วก็ผงในแผ่นดินในวัดเรานั้น คือวัดที่ถือว่าเป็นวัดเราฝังไว้ที่นั้น
แต่นี่ไม่ยอมทุบงาบกว่า ตั้งแต่คุณไปแล้ว (แต่บักช์ใต้เข้า ไม่เรียกว่าคุณเขารอ
ว่าตอน คือพระนี้ก็เรียกว่าตอน ถ้าเป็นสมการ เชารือกว่าท่าน) เลยบอกว่าตั้งแต่
ตอนไปแล้ว นี่คือทุกเช้าทุกเย็นให้กลับมา. อิทธิพลของความคิดของโยมนี้ แรงไม่ใช
น้อย นอนๆ อยู่ ก็ลุกขึ้นว่างกลับบ้านเหมือนจะไร้ภาระตุนอย่างนั้นเหละเลย
กลับบ้าน แล้วสังเกตมาทุกคราว จะไปไหนจะทำอะไรในนี้ ถ้าไม่มีเต้มใจแล้วไม่
สำเร็จ ไม่ว่าจะในไม่สำเร็จ แต่ถ้าไม่มีบอกว่าไปเทื่องไปให้สบายน คล่องทุกที. อันนี้
ก็น่าคิดอยู่เหมือนกัน ผู้ใหญ่นี้มีอิทธิพลทางด้านจิตใจ เลยกรุ้ง ้อา โยมคิดถึงมาก
จังไปไม่ได้ ต้องกลับมา. ที่นี่กลับไปสังฆา อยู่ที่สังฆานีก็เริ่มเป็นนักเทคโนโลยี ตอน
นั้นเรียกว่าเริ่มเทคโนโลยีออกไปพร้อมๆ ไปเทคโนโลยีตามงานศพในตลาดบ้าง ที่ในน
บังที่นั่ง.

ที่นี่การเทคโนโลยี มันแห่งแหน ไม่เหมือนคนอื่นเขา ที่เทคโนโลยีกันอยู่ทั่วๆ ไป
คนจึงสนใจในการที่จะฟัง ในการที่จะนิมนต์ไปเทคโนโลยี ต่อมาก็กล้ายเป็นนักเทคโนโลยีคู่
คือเทคโนโลยี ธรรมะสัน พราะที่เทคโนโลยีด้วยกันเวลาเนี้ยงอยู่ซื้อห่านนาคทำนายอยู่รุ่งเทพบ
อยู่วัดประยุรวงศ์ เรียนเทคโนโลยีไปจากที่นี่ เทคโนโลยี เทคโนโลยีเพราเพรช์ตัวอย่าง
เช่นว่า ห่านเทคโนโลยีว่า “ทำบุญแล้วไปเกิดในสวรรค์มารพิมานไม่ต้องหากเดตหากฝน
ทนความร้อนความหนาว ชาไม่ไม่ต้องพุงกินเอง” ห่านว่าอย่างนั้น ว่ากันเป็นพวง
ไปยังนั้นเหละที่นี่อามานว่าอย่างนั้นก็ไม่ได้ว่าแบบสำนวนง่ายๆ แล้วก็ขึ้นเทคโนโลยี
ที่เรට้องนิมนต์ห่านนาคห่านมันให้ไปเทคโนโลยีคู่กัน เทคโนโลยีที่ใหม่แล้วคนฟังลับลม
คราวหนึ่งเทคโนโลยีที่คลาวด์หนึ่ง คลาหักโรมลงไปเลย เชาก็ลือกันว่าແມ່ พระนัก

เทคโนโลยีกันจนคลาหักไปเลย เพราะว่าค่ามันเก่าไม่ใช่เรื่องอะไร คนมันก็มากเหมือนกัน. ไปเทคโนโลยีนั้นที่นี่เทคโนโลยีกันอย่างนี้เรื่อยไป. การเทคโนโลยีในสมัยนี้ไม่ใช่สิบอย่างเดียว ที่นั่นที่นี่เทคโนโลยีกันอย่างนี้เรื่อยไป. การเทคโนโลยีเดินไปเทคโนโลยีระโนด เดินวันนี้ต้องนอนที่สะพิงพระ รุ่งขึ้นเดินถึงระโนด แล้วเทคโนโลยีตอนบ่ายเทคโนโลยีเสร็จแล้วเดินทางกลับอีก ๒ วัน ก็ลงชลาก ก็ลงชลาก่อน คืนหนึ่ง เดินไปอ่าหาจะนะไปเทคโนโลยีที่อ่าหาอนันต์อีก มันไก่ๆ หันนั้น เดินจนริมสบงน้ำขาดด้วยอ่านางสูสีกันแข็งกันขนาดนี้ เดินไปเทคโนโลยีคุกันก็เดินไป ๒ องค์ กับลูกศิษย์ลักษณหนึ่งไปกันเรื่อยไป นานๆ จะได้นั่งเรือยนต์เดียวกันนี้ แต่ส่วนมาก ก็เดินไปเที่ยวเทคโนโลยีที่อย่างนั้น. คราวหนึ่งเดินไปเทคโนโลยีกลมมากเวลาขากลับอาทิตย์ เดินก่อนหัวใจพระผู้หักคนคุกู้ไว้รักษาหลังไก่เลย มาถึงกีเวะบ้าน มันกระหายน้ำเต็มที่ เลยเข้าไปถึงไปเพื่อจะน้ำมี บอกเข้ายปอกมะพร้าวถายพระลักษณ์ ๒ ผลไว้ย พากก์ซึ่งมาให้ ตามว่าองค์เดียวกันทำไม่ฉัน ๒ ผลว่าฉันฉันผลเดียวกัน อีกผลหนึ่งเชือ ก็เป็นรัวะ อีกองค์ที่นี่เดินช้าๆ อยู่ข้างหลัง ท่านมากแล้วก็โน้มต์ท่านฉันด้วยเลย องค์นั้นก็ได้ฉัน. อาทิตย์เดินมาถึงอ่าหาจะนะยังทันได้ฉันเพล แต่เพื่อนอีกองค์ หนึ่งไม่ทันได้ฉัน พอมถึงกีเวะว่าฉันเพลหรือเปล่า แกก็โนโหน้อย ฉันอะไร เดินไม่เหลี่ยมแล้ว่อนเลย ตามว่าเมื่อต่อกันฉันจะน้ำมีพร้าวอ่อนหรือเปล่า ฉัน อ้าว่าไม่ เหลี่ยมแลยังไงเข้าอีกให้ จึงได้ฉันนั่น ถ้าไม่เหลี่ยมแลก็อดฉันนั่นซึ่งพอดอย่างนั้น แกก็ยื้อมอก เพราะว่าได้ฉันจะน้ำมีพร้าวแล้วเดินกันอย่างนี้ ไปเที่ยวเทคโนโลยี กัน เดินกันจน ว่าเต็มทันแล้วก็ไม่ใช่ว่าได้มากมาย หน้ากันคนนั่น ที่หนึ่งไปนะ ๒ นาที ๒ นาทีนั่น อย่างมากแล้วนะ ๓ นาทีนี้เรียกว่าสูงแล้วก็เท่าความนะบางวัดไม่ถาวรเลย ค่ารถก็ ไม่ให้ต้องคิดการเสียอีกด้วยซึ่งไป มืออย่างนี้ก็มี เกล้าไปเทคโนโลยีอย่างนั้น.

มืออยู่บ่อยๆ ที่มือไร้เปลกๆ เวลาไปเทคโนโลยีตามบ้านนอกนี้ คราวหนึ่งไป เทคโนโลยีระโนด เดินทางวันหนึ่งไปนอนที่สะพิงพระ เข้ามีดไม้ฉันอาทิตย์เดิน นิ กว่า

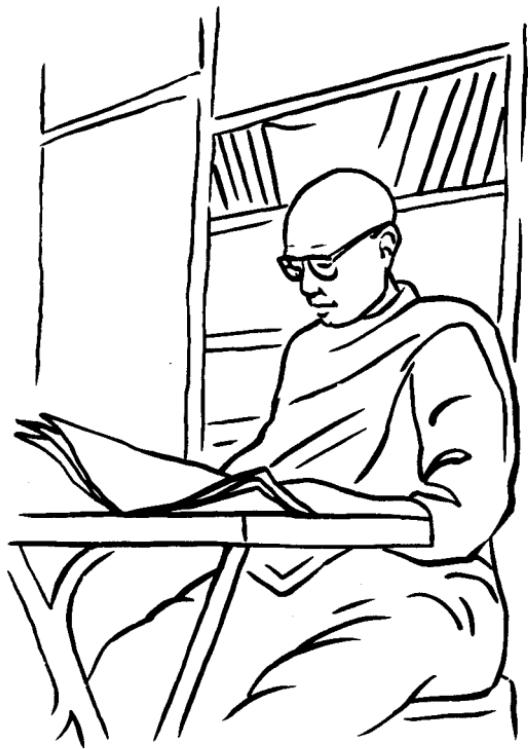
ໄປຈັນວັດໄທຫົກໄດ້ ວັນມັນຍອຂະ ວັນໄທນີຕຶກລອງກີເຫັນໄປເລີຍ ພອເສີຍຕຶກລອງຕົ້ມໆ ແລະເຫັນໄປວັດໄດ້ວັດທີ່ໄຟ ໄປຈັນເສີຍ ຈັນສົງຈຳແລ້ວຕຶກທາງຕ່ອໄປ ເດືອນຈົ່ງທຸລາ ລົມໂມງ ໄປຄົງຄາລານັ້ນນະກີໄປນັ້ນເຊຍ ຖໍາມີຄາບອນນ້ຳອູ້ຄຸນທີ່ໄຟ ພອເກາບອນ້າສົງມາຍມີອີ່ໄວ້ ຕາມວ່າທ່ານຈະໄປໄທນບອກວ່າຈະໄປປະໂນຕ ເລີຍັ້ງມີຮ່ອງຮອຍ ຮອຍເສາສ້າງໂຮງ ຄວ້າ ຜົ່ງເຫຼົ່າພື້ນຈະທ່ານບຸກຮູກກັນເສົ່ງໄປ ຕາມວ່ານີ້ຮອຍທ່ານຂ່າຍໄ ແກນອກວ່າ ທ່ານເກາຮະດຸກແມ່ເຫັນບັວ (ຄົວເຫັນຮຽຖືບ່ຽງຈຸ ເຫັນກວ່າບັວ) ແລ້ວ ການໃຫຍ່ ທັນອ່າຍ່ດີ ໂນຮ່າທີ່ ດີທັນຕົ້ງ ໂນຮ່າທີ່ເຕີມ ເຮີກວ່າມີຫຼືທຳກັນປັກໝືໄຕ ນັກເທັນກີນິມົນຕົ້ນຕີ ແຕ່ແກ້ໄມ່ມາຄາມວ່າໄຄຣະ? ທ່ານປັນວັດອຸທິຍ່ນ່າ. ເລີຍຈຸດີໄຕ້ຕ່າຕອເຫັນໃຫ້ແລ້ວເລີຍ ຕາມວ່າທ່ານໄມ່ແກ້ໄມ່ມາລະ ຮັບແລ້ວໄມ່ມາເສີຍນີ້ ຕິດສອບໄລ້ ວັນນັ້ນຕິດສອບໄລ້ເລີຍໄມ່ມາ ແກ້ຍັງໄມ້ຮູ້ຈັກ ນັ້ນພຸດກັນອູ້ແລ້ວໄມ່ມາກີໄມ່ມາ. ໄມ່ມາເສີຍໄຈໃໝ່? ຢື່ອ ດັນຄອຍຝັ້ງກັນ ແຢີໄປເລີຍ ທ່ານໄມ່ມາເສີຍຕາຍແຍ່ ແລ້ວກີດຳທ່ານນັ້ນ ແລ້ວກີຈົບໄປທາອາຫານມາເລີຍເພີ້ມ ຂ້າວຍ່າມ໌ຂ້າຍຍອຂະແຍ ແກ້ນນັ້ນມາເລີຍເລີ່ມເລີ່ມເພີ້ມ ເລີຍເສົ່ງຄຸຍກັນຕ່ອໄປ ແກ້ຍັງ ໄມ້ຮູ້ວ່າຄຸຍກັນໄຄຣຸຍເຮືອໄປລະ ພຸດໄປພຸດມາເດີຍາຄນໍ້າເດີນຜ່ານມາ ມາດົງຍົກມີອີ່ໄວ້ ກຣາບແລ້ວກີດຳທ່ານວ່າ ນີ້ທ່ານຈະໄປໄທນີ້ ຈະໄປປະໂນຕ ເລີຍອກຄນິ້ນຄຸຍຊື່ອ ນາຍທັນນັ້ນວ່ານີ້ແທລະທ່ານປັນວັດອຸທິຍ່ ພອບອກອ່າຍ່ນັ້ນທ່ານນັ້ນແທລະແກ້ກັ້ມລົງ ກຣາບໃຫຍ່ເລີຍ ກຣາບທີ່ເຫັນເລີຍທີ່ເດືອຍ. ກຣາບອກວ່າແໜ່ງ ນັ້ນຄຸຍກັນເສີຍນາໄມ້ຮູ້ ນອກວ່ານີ້ຈະໄປປະໂນຕ ຈະເທັນນີ້ເອົາໄລ່ ກີເທັນພຽງນີ້ນັ້ນບ່າຍ ອ້ອາ ເທັນເສົ່ງແລ້ວ ນິມົນຕົ້ນເດີນມາ ທີ່ມີມານັກພ ອູ້ຄັກພນີ້ ຈະໃຫ້ທ່ານເທັນ ຄືນພຽງນີ້ ຕ ທຸ່ມ ມາໃຫ້ທັນກີແລ້ວກັນ ເກີດທີ່ເອົາຄື່ນຫາດນັ້ນມັນໄມ້ໃຫ້ທາງໄກລ້າ. ທີ່ນີ້ກີຕ້ອງໄປເທັນ ທີ່ໄຟນັ້ນ ເສົ່ງຈາວບ່າຍສາມລົງຈາກຮ່າມສານນີ້ເດີນ ອາຕມານີ້ມັນຄົນເດີນເວົ້ວກ້າມັນ ຍາວ ເດີນມາຄົ່ນນັ້ນເວລາ ຕ ທຸ່ມເປັນທີ່ເດືອຍ ພອມາຄົ່ນນັ້ນປະເທົ່າຍືເດືອຍ ເຫັນອົມິນຕົ້ນ ອານ້າ ໃຫ້ຮັບໄປອານ້າຄົນກໍາລັງຮອຈະພັ້ງເທັນ ກີເລີຍຮັບອານ້າ. ອານ້າສົງຈົກໄປ ເທັນໃຫ້ເຫຼົ່າພື້ນ ພອເທັນໃຫ້ພັ້ງແລ້ວ ເຫັນອກວ່າພຽງນີ້ໄປເທັນອົກສັກກັນທີ່ທີ່ປ່າຊ້າ

ต้องหยุดอยู่อีก เทศน์ให้เข้าฟังอีกกัณฑ์หนึ่ง แล้วเดินทางต่อไป. ต้องเดินแบบนี้ การเป็นนักเทศน์ สมัยนั้นจะเป็นอย่างนี้ ต้องเดินไปมาระยะทางไกล ๆ ไปกันอย่างลำบาก บางแห่งก็นอนกลางทางตั้งคืน ๓ คืน จึงจะกลับมาถึงวัดได้ เป็นอยู่อย่างนี้ตลอด ๒-๓ ปีที่อยู่สังขละ.

ที่นักgalต่อมาก็มีเพื่อนที่ไปอินเดีย รุ่นเดียวกัน ครั้งพระโลเกนาถ คือ ท่านเจ้าคุณประภาสิต นิเกกไปปถีนินเดีย ไปปถีนินเดียแล้วก็ได้ด้วยมา บอกว่า ให้ไปอินเดีย พบที่จะเรียนหนังสือศาสนาพุทธ ให้ไปอยู่ในนั้นก็เลยลาญาติดลิโโยม เดินทางไปอินเดีย ขึ้นรถจากสงขลาไปตรัง ไปpronong ไปโน่นแวง ไปเกาะสอง แล้วไปย่างกุ้ง และลงเรือจากย่างกุ้ง สมัยนั้นค่าวีรื้อมันถูกจากย่างกุ้งไปอินเดีย ๑ วัน เท่านั้นเอง รูปหนึ่งมัน ๘๐ สถาคร์เท่านั้นและ มีเงินลัง ๑๐๐ บาทก็ไปปถีนินเดีย ได้แล้ว ก็ได้จากโยมให้สถาคร์แล้วก็ไป แต่ว่าพอไปถึงย่างกุ้งนี้ ท่านเจ้าคุณประภาสิต แกกลับเสียแล้วไปปถีนินเดีย เขานอกกว่าแกลงเรือกลับแล้วเมื่อวานนี้เอง อาทมาถึง เรือล้านนั้น แกก็ลงเรือล้านนั้นแหล่ะ อาทมาถึงวันนี้แกก็ลงเรือวันรุ่งขึ้นนั้นแหล่ะ ไปถามที่วัดเขานอกเชียง ลงเรือไปเมื่อวานนี้ อ้าว ต้องเดินทางกลับมาทางระนองมาถึงระนองจะไปชุมพร เลยไปพบกันที่ชุมพรนั้นพบกันที่ชุมพร เออ ดีแล้ว น้องท่านมากดีแล้ว จะไปใช้ยา ไปเยี่ยมท่านพุทธทาส ยังไม่เคยพบกันกับท่านเจ้าคุณพุทธทาส ไม่รู้จักได้ยินแต่ชื่อ เท่านั้น ก็เลยพาภันไปใช้ยา ไปใช้ยา ก็เลยจำพรวาทที่ใช้ยา ๑ พรวาทที่นั้นเลยได้ คุ้นเคยกับท่านเจ้าคุณพุทธทาส ได้เป็นสายร่วมงานร่วมการกัน ความจริงไปอยู่ ใช้ยาในพรวาทนั้น ก็ไม่ได้ออยู่สบงนี้หรอก พระที่สอนนักธรรมที่วัดพรวาตุแก ก็ติดป่วยหนัก สอนไม่ได้ เลยต้องไปสอนหนังสือแทนเขา. ต้องสัตตตะหะคือ ๗ วัน ไปสอน กลับมาตอนสามโมงคืนหนึ่ง ทากันอยู่ตลอดพรวา ไม่ได้ทำเรื่องอื่น แต่ก็ได้ผลทางจิตใจ คือได้กำลังใจจากท่านเจ้าคุณคือการทำแนะนำกว่า จะทำงานสำสนา

ต่อไปข้างหน้านี้ต้องรู้บาลี ไม่ได้เรียนบาลีมันก็ลำบาก แกเรียกอาตามกว่าน้องท่าน ต้องไปเรียนภาษาบาลี. อาทماก็รับคำไว้ว่าออกพระราชแล้วก็กลับลงชลาอีก กลับไปลงชลา ก็คิดถึงเรื่องว่า จะมาเรียนต่อที่กรุงเทพฯ เรียนภาษาบาลี เพราะได้เริ่มเรียนไว้บ้างแล้วเมื่ออุปนิษัตรรธรรมราช คือเรียนจบไวยกรรม ขึ้นแปลคัมภีรธรรมบท ได้บังนิด ๆ หน่อย ๆ แล้วก็เดินทางไปกับพระโภกนาถเสีย ถ้ามาต่ออีก็คงจะไม่ลำบาก เลยคิดว่าจะต้องมากกรุงเทพฯ มาเรียนต่อ.

เข้ากรุงเทพฯเรียนบาลี

ประวัติที่ทำแล้วเนื่องในโอกาสอjuryครบ ๕ รอบ

ในปี พ.ศ. ๒๔๗๑ นั้นนั่ง ได้เข้ากรุงเทพฯ มาอยู่วัดสามพระยา เรียนบาลี ตอนนี้ครั้งจะเล่าความในใจสักอย่างหนึ่งกับญาติโยม คือตอนที่มานครคริธรรมราช เมื่อเข้ายังไม่ได้เล่า ไปลาหหลวงลุง ที่ตีมากันนั้นแหล่ห่านก็บอกว่า เอกไปเรียนหนังสือไปได้ ไปตั้งใจเรียนไปถึงเมืองนครฯ แล้วให้ไปนมัสการพระธาตุ ให้ตั้งจิตอธิษฐานว่าจะทำอะไรไว้ในชีวิตนี้ จะทำอะไร ให้ไปตั้งอธิษฐานใจเสียก่อน อาทิตย์มาถึงนครฯ ก็เอาฐูปเทียนไปจุดบูชาพระธาตุที่นครฯ นั้น ตั้งจิตอธิษฐาน อย่างไร คือ ตั้งจิตอธิษฐานว่า ข้าพเจ้าขอถวายชีวิตจิตใจนี้แด่พระพุทธ พระธรรม พระสังฆ์ ขออบรมกายใจถวายพระพุทธศาสนา จะทำงานให้แก่พระศาสนาจนตลอดชีวิต ถ้าพูดตามภาษาบาลี ก็เรียกว่า พุทธศาสนา อุร ทตัว นิวัตติสามี พุทธจริยประรายในฯ แปลว่า ข้าพเจ้าขอถวายชีวิตแก่พระพุทธศาสนาจะไม่กลับไปสู่เพศครุฑ์สัตต์ ได้ตั้งใจอย่างนั้น อธิษฐานที่หน้าวัดพระธาตุเมืองนครคริธรรมราช.

เมื่อคราวเข้ามากรุงเทพ นีก์เหมือนกัน เข้ามาครั้งแรกก่อนที่จะไปกับพระโลภนาถ นีได้ไปที่ในสัตพ��แก้ว ซึ่งถือว่าเป็นปูชนียสถานสำคัญ จุดธูปจุดเทียนบูชาอธิษฐาน ว่าช้าพเจ้ามอนกายนายธรรมชีวิตแด่พระพุทธศาสนา จะทำงานเพื่อพระพุทธศาสนา จนตลอดชีวิตเป็นครั้งที่สองที่นั้น. เมื่อเดินทางกับพระโลภนาถไปถึงวัดพระพุทธชินราชที่พิษณุโลก ซึ่งถือว่าเป็นพระพุทธรูปที่มีชื่อเสียงสำคัญในดวงใจชาวพุทธ ก็ได้กราบตั้งจิตอธิษฐานเช่นเดียกัน. ครั้นเดินทางไปถึงเมืองย่างกุ้ง อันเป็นเจดีย์สถานที่คนเชื้อชนบ้านไปไหว้ในปูชา ก็ได้ตั้งจิตอธิษฐานเช่นเดียกันว่า ขอมอนกายนี้ ถาวรเป็นเครื่องบูชาแด่พระพุทธ พระธรรม พระสัทธรรม จะทำงานเพื่อพระพุทธ ศาสนาตลอดไป อันนี้เป็นความตั้งใจมาตั้งแต่เริ่มแรก. ที่ได้เกิดความตั้งใจนี้ขึ้น ก็ เพราะว่าศึกษาพุทธประวัติ เลื่อมใสในความเป็นมาของพระพุทธเจ้า แล้วก็อยาก ที่จะทำงานให้กับพระพุทธศาสนา เคยพูดบ่อยๆ กับเพื่อนฝูง เมื่อสมัยอยู่นครฯ บอกว่าเรามันต้องเห็นกันจริงๆ เสียที่ ที่เห็นๆ กันอยู่นี่มันเห็นกันเล่นๆ เห็น เอาหน้ากันทั้งกัน ไม่ค่อยได้สาระ ไม่ได้เห็นกันเกัก ไม่ได้ปรับปรุงจิตใจคน ให้มันดีขึ้น ต่อไปนี้ ต้องเห็นกันจริงๆ. เพื่อนฝูงก็บอกอย่างพูดอย่างนั้น คนพูดอย่าง นั้นมันต้องไม่สืก บอกว่าอ้าว! ก็ต้องไม่สืกกันละซิ เมื่อจะเห็นกันแล้วมันต้อง ไม่สืก สักไปทำไม่ คนอยู่ในโลกมันเยอะเยะแล้ว เราอาจริงเออจังกันเสียบ้าง. เพื่อนฝูงบอกเชี้ย อย่าพูดไป เดี่ยวมันจะเป็นบ้าภายในหลัง. ถ้าม่าว้า เพราะอะไร ถ้า ว้ามันอยากสืก แล้วไม่ได้สืก เลยทำบ้า เพราะได้พูดไว้มากแล้ว. กว่า ใจเราเรา บังคับได้ เมื่อเราตั้งใจแล้วมันต้องบังคับได้ อธิษฐานแล้วตั้งจิตรักษาการอธิษฐาน นั้นไว้. พระพุทธเจ้าทำท่านทำจริงเราก็ต้องทำจริงบ้าง. อันนี้เป็นความคิดที่เกิดขึ้นใน ใจตั้งแต่เริ่มแรกเกิด ตั้งแต่เป็นพระแล้วก็คิดอย่างนั้น เพราะฉะนั้นเรื่องการมา กรุงเทพนี้ มาเพื่อเรียนหนังสือ เมื่อมาถึงกรุงเทพก็อ้าคัญคุณครู ถัด พระมหาพ พาไปฝึกที่วัดสามพระยา เพราะว่าท่านเป็นครูอยู่ที่นั้น มีความคุ้นเคยกัน

ທ່ານເຈົ້າຄຸນວັດສາມພະຍາເດືອນນີ້ ທ່ານກີ່ຮັບດ້ວຍຄວາມເຕີມໃຈ ເມື່ອຮັບແລ້ວທ່ານກີ່ຄຳມ
ວ່າພຣະຫາທ່າໄຮ ເຖິງນັ້ນມັນພຣະຫາສົບເຂົ້າໄປແລ້ວ ທ່ານນອກວ່າຈະໄປເຮີຍໄວຍກຣົນ
ອູໝູມັນຫ້າເຄີຍເຮີຍນາມນ້ຳແລ້ວໄມ້ຕ້ອງໄປເຮີຍຫຼັກອົກ ແປລຄົມກົງຮຽມບທເລຍ ເລຍ
ກີ່ໄດ້ເຮີຍຕ່ອໄປ ໄດ້ພັກອູໝູທີ່ນັ້ນ ວັດສາມພະຍາ.

ເວລາມາອູໝູໃນກຽງເທິງເທິງ ນີ້ ອຍກຈະເລົ່າໄຫ້ໂຢມັງສັກຫຸ່ຍ ວ່າພຣະໃນ
ກຽງເທິງເທິງ ນີ້ລໍານາກອ່າງໃໝ່. ອາຕມາອູໝູກຽງເທິງເທິງ ນີ້ຮູ້ສຶກວ່າລໍານາກ ຄືອໍລໍານາກໃນເຮືອງ
ອາຫາກກາຮັບຊັ້ນ. ໄດ້ອອກນົມຫາຕາຫຸກວັນ ໄປເຫັນຫລວງຕານັ້ນຈັນກາແພີຕາມຮັນ
ຫຼັກແຮງເມື່ອມາໃໝ່ ຖ້າ ນີ້ກີ່ ພຣະຫລວງຕາພັນພັນ ໄປເຫັນຈັນກາແພີ ນີ້ກີ່ທ່ານ.
ແຕ່ພວມາອູໝູກຽງເທິງເທິງເຫົ້າ ໄມ້ນີ້ກີ່ ທີ່ມີນີ້ກີ່ເພຣະຂອງໃໝ່ ເພຣະມັນເກີດກັບຕັ້ງອົງ
ເວລາອອກນົມຫາຕາຫຼັກ ບາງວັນນີ້ມັນທີ່ ນ່ອງມັນຫຍ່ອນ ເດີນມັນເຫັນເຫື່ອ ມັນທີ່
ທີ່ກີ່ນີ້ເພຣະຂອງໃໝ່ ເພຣະເມື່ອວານນີ້ຈັນອາຫາໄມ້ເປັນຮສ ທີ່ມັນໄມ້ເປັນຮສເພຣະໄມ້ມີ
ຈະຈັນ ມັນມີແຕ່ຫຼັກ ຫັ້ນໃຈປັດແທ້ງ ອະໄຮອືນກີ່ໄມ້ມີກິນແທ້ງ ທ້າໄປອ່າງນັ້ນ
ມັນເກີດກັບເຫັນເຮືອນແທ້ງອ່າງນັ້ນແທ່ລະ ຈັນເຫຼົາໄປອ່າງນັ້ນແທ່ລະ ມັນໄມ້ມີ
ໂອຮະສ່າຫຼັບເລື່ອງຮ່າງກາຍ ຕື່ນເຫຼົາເດີນໄປບົນຫາຕານີ້ມັນເພີ້ຍ ພອເພີ້ຍອ່າງນັ້ນກີ່
ນີ້ໃຫ້ອັກຍ ໂອ ດັນແກ່ທ່ານເຫຼື່ອມາກວ່າເຮົາ ເລີມໄມ້ຕິທ່ານຕ່ອໄປ ເຫັນອົກທີ່ນີ້ໃຈ. ທີ່ນີ້
ກາຮັບຊັ້ນເຫັນຫາຕານີ້ ເດີນອູໝູວັດສາມພະຍາເດີນຜ່ານບາງລໍາພູ ໄປຄົນຫ້າກສາຮ ໂນ່ນ
ໄປໂນ່ນໄປສະພານເສື້ອຍ ເລື່ອວາຮັດຕ່ານີ້ເຫັນເຫັນຫະນາ ວັດສາມຫ້າກສາຮ ເພຣະວ່າ
ນັ້ນຄຸນຄຽງແກ່ອູໝູທີ່ນັ້ນ ແລ້ວກີ່ໄດ້ໄປເຂາແກນໂຄກນີ້. ເຫຼົາໄສໂດໃຫ້ຫົ່ວໂທງເທິງ ຈຸກລັບວັດ
ໄດ້ຫ້າວ່າມາໃຫຍ່ກີ່ພອດຈັນແລ້ວ ແຕ່ກີ່ເດີນເຮືອຢືນໄປ ບາງທີ່ກົກໄປຫັນວັດນວາ ໄປຜ່ານທີ່
ເລືບຄລອງບາງລໍາພູເຮືອຍ ມາຕາມມີຕາມເກີດ ເດີນໄວ້ປັນໄວ້ຮອນ ນີ້ໃຈໃຈວ່າ ໄດ້ກີ່
ຈັນໄມ້ໄດ້ກີ່ໄມ້ເປັນໄຣ. ແຕ່ໄມ້ເປັນໄວ້ຮອກ ໄດ້ທຸກວັນ ແຕ່ວ່າບາງວັນມັນກີ່ສືດ ບາງວັນມັນ
ກີ່ອ່າງນັ້ນແທ່ລະ ກີ່ຈັນໄປຕາມເຮືອງ.

ເວລາມາເຮີຍທັນສືອກເທິງເທິງ ນີ້ ຜູ້ຕີໂຢມຄວາຍປັຈຍມາສໍາຫັກປັບເຂົ້ສອຍ

ในเวลานั้นได้มา ๓๔๕ นาท่าแม่น เพราว่าผินก้อนนั้นมันจำได้แม่น เอกามได้เท่านั้น อาท忤านีมีหลักอยู่ในใจอย่างหนึ่ง ตั้งแต่ออกจากโรงเรียนแล้ว นึกว่าโตแล้ว ไม่เคยขอสตางค์โดยไม่จัดจะอยู่กรุงเทพฯ กลับไปบ้าน ไม่เคยบอกโยมว่า ลับนาอกตอนว่าสบายนดี ไม่เคยแสดงอาการว่า อยากได้สตางค์จากโยม ถ้าโยมนึกให้ເຂົາ ถ้าโยมไม่นึกก็ไม่ເຂົາ ໄວເຮືອງຂອນนີ້ໄມ່ຂອ ເພະມານີກວ່າ ທ່ານເລື່ອງເຮັດກົມກົກພວແລ້ວ ອຍ່າໄທທ່ານຕ້ອງລຳບາກໃນການເລື່ອງເຕັກໂທ່າ ຕ່ອປັບອົກເລຍ ເລີ່ມໄປນິການໄຟ່ຂອງຫວາງໄວ້ ອີ່ຍຸ່ຍ່າງໜີດທີ່ເຮົາກວ່າ ຕາມມີຕາມກົດ ເພະເຄົ່າງໃຫ້ມີສອຍ ໄມມີຂອງໄຣ ມີຂັນນີ້ໃນເດິຍາ ຫັນແຮກເປັນຂັນທອງເຫຼືອງ ແຕ່ວັນທີ່ແລ້ວເອງເວກໄວ້ ທີ່ຝ່າໄວ່ທັນທ້ອງ ມີໂອ່ງນ້ຳໃນທີ່ ຕັກນ້ຳປະປາໄສໄວ້ ທີ່ກົດໆມີນ້ຳປະປາ ທັນເຫັນແລ້ວ ໄມຈັນອື່ນອາກຈາກນ້າປະປາ ທີ່ຂັ້ນມາຈັນນ້າປະປາ ທີ່ຂັ້ນມາກົດໆຈັນນ້າປະປາອັນອື່ນກັນໄນ້ມີຈັນ ໄນໃຫ້ເຮືອງຂອງໄຣ ຄວາມຈົງມັນກີ່ຍົກຈັນ ແຕ່ມັນໄມ້ຈະຈັນ ວັນໄທນີ້ສຕາງຈະຈັນ ກົບອົກຕັວເອງວ່າໄມ້ຈັນກັ້ໄມ້ມີເອັ້ນຈະຈັນຂອງໄຣ ອຍ່າຈັນດີກວ່າ ເລີກໄນ້ຈັນມັນເສີຍພෙරວ່າສຕາງຄໍທີ່ໄດ້ມາໂດຍມາກໄນ້ຂໍ້ອ່ອງກີນ ໄມເຊື້ອຂອງເລັ່ນ ແຕ່ ຂໍ້ອໜັງສູ່ ເຮືອງທັນສູ່ອື່ນຮອນນັກຂໍ້ອ່ານຸກຕັ້ງແຕ່ສໍາມແນວຍຸ່ຽນອອນ ໄດ້ຜົນເດືອນ ๒๕ นาທ ຈາກການເປັນຄຽງ ໃຫ້ຂໍ້ອໜັງສູ່. ທັນສູ່ຂອງທລວງວິຈິຕາ ອອກຫຼຸດແຮກເຫັນ ວິຊ້ແປດ, ມັນສົມອງ ພຸຖານຸກາພ, ຈິຕານຸກາພ, ຄວາມຝັ້ນ, ລະຄຽດທ່າງໝັ້ນ ບໍລາ ກີ່ເລີ່ມ ຈີ້ອ່ານຸກ ຂໍ້ອ່ານຸກ ສູ່ອື່ນເປົ່ານ ຮອນອ່ານ. ແລ້ວທັນສູ່ຕ່າງ ທີ່ເຫັນພົມພໍ່ຫຍ່ ນັ້ນຮອນອ່ານ ແນ້ທັນສູ່ອ່ານເລັ່ນໜີດທີ່ຂໍ້ອ່ານຸກ ສົມຍ່າທຸ່ມ ຈີ້ອ່ານຸກ ອ່ານ ມາກ ອ່ານຈຸນຍຸ່ຕັ້ງ ຈັນເນື້ອ ອ່ານແລ້ວກີ່ນີ້ກຽບສຶກວ່າ ໄມໄດ້ຄວາມ ເລີກ ໄມເຊື້ອທັນສູ່ ອ່ານເລັ່ນຕ່ອປັບ ແຕ່ຂໍ້ອໜັງສູ່ທີ່ເປັນສາຮ ເຮືອງເຂາສຕາງຄໍໄປໃຫ້ເຮືອງອື່ນນີ້ມີ ໃຫ້ ແຕ່ເຮືອງເປັນປະໂຍ່ນ ກາຮເປັນຍຸ່ໃນກຽບ ໄມຄ່ອຍໄດ້ເທັນເພຣະວ່າເປັນພຣະ ຜູ້ນ້ອຍ ເທັນກັບເຫັນໄດ້ ເທັນໄດ້ເຫັນກີ່ໄທເທັນ ແຕ່ໃນພຣະມີໂອກສແສດ ຜົນ້ຄ້າຍມີອັນງ ຄວ່າວ່ານພຣະເຂາເທັນເຫັນເທັນນ່າຍ ຕອນນ່າຍເທັນໜ່າຍອົງ ຄັ້ງ

ທລາຍອງຄົກົມໂອກສ້ານໄປແສດງຟິມືອກັບເຫັນວັນ ວ່າພຣະນັນອກນີ້ມີຜິໄນ້ລາຍມືອ
ເໜືອນກັນ ຄົວເທດນົບປົງການໃຫ້ຖາດໂຍມພັງ ຖາຕີໂຍມກົງພວອກພອໄຈ ແຕ່ກີໄປໄມ່ຮອດ
ເພຣະວ່າງມັນຈໍາກັດ ຕ້ອງການສຶກຫາ ຍັງເທດນັກປິຄໄມໄດ້ກົງຢູ່ອ່າງນັນ ສັຕາງຄົກທີ່
ໄດ້ມາ ๓๔๕ ນາທີນ ໃຊ້ ๓ ປີໄປໜົມດ ເພຣະວ່າໄມ່ຄ່ອຍໃຊ້ ໂນໃຊ້ເຮືອງຂ່າຍ ແລ້ວກົມ
ອູ້ກ້ອນທີ່ນີ້ ເກັນເງິຍນ ໄສ່ອງເພື່ອກລັນມັນລຸກເຈີນ ເຊິ່ງເກີດມີຫຼຽກຂ່າຍໄໝ ໄນມີ
ສັຕາງຄົກຈະລໍານາກ ເລີຍເຈີດໄສ່ອງໄວ້ໄມ່ແຕ່ຕ້ອງ ພອມເຮືອງແລ້ວໃຊ້ຕີຕໍ່ຮັດໄດ້ທັນທີ
ກລັນມັນອກນີ້ກົງເກີນໄວ້ ກາຣໃຊ້ຈໍາໄມ່ຄ່ອຍມືອະໄໄມການັກ ເປັນອູ້ອ່າງໆຢ່າຍໆ ທ້າ
ໄປດູຮູປ່າຍໃນສັນຍັນ ພອມເຕັມທີ່ທັນທາຕາເປັນກຮະດູກ ໂກໂໂກໂລໄປທີ່ເຕີຍ ເຮືອ
ມັນໄມ່ມີຈົກນັ້ນແອງ ໂນໃຊ້ເຮືອງຂ່າຍ ຈຶ່ງໄດ້ພອມຍ່າງນັນ ອູ້ວັດສາມພຣະຍາ ๓ ປີ
ກີເຫັນສອນນາລີ ສອບຄັ້ງແຮກຕາເລຍໄມ້ໄດ້ ໄວ້ທີ່ໄດ້ນີ້ ມັນຕກໄວຍກຣົນ ເພຣະວ່າ
ເຮືອນມານານ ແລ້ວມາກີ່ໄມ່ຄ່ອຍໄດ້ທ່ອງ ເວລາໄປປອບເຫຼົ້າ ມັນຕອບຜິດ ແປລໄດ້ ສັນພັນຮີ
ໄດ້ ແຕ່ໄປຕົກໄວຍກຣົນ ໄນເປັນໄຣ ປີ້ທັນເຂອໃໜ່ ແຕ່ພອຕາກແລ້ວ ຜົນໜົມດແລ້ວ ๓ ປີ
ສັຕາງຄົກນັຈະໄມ່ມີເຫຼືອແດ້ວ ທ່າຍ່າງ່າງ ຈະເຮືອນຕ່ອຕ້ອງອອກໄປໜູມພຣ ທ່ານເຈົ້າຄຸນ
ປະກາສີຕີ ເພື່ອນເກົ່າອູ້ນີ້ໄປຫາທ່ານກົງພາໄປເຫິຍເທດນັ້ນ-ວັດນີ້ ກີໄດ້ທັນກັນທີ່
ອັກນັງ ທາກິນດ້ວຍປາກຕົດເວລາ ໄນມີເຮືອງອື່ນ ເທດນີ້ໄດ້ສັຕາງຄົກທັນກັນທີ່ມາບັງ
ພວສມຄວາ ເວລາຈະກລັບທາງຮາໄຟມັນລໍານາກ ກລັບຮັດໄຟ ເຂົ້າອົງໄປໄມ້ໄດ້ ກລັບເຮືອດີ
ກວ່າລົງທີ່ທ່າປາກນ້າຫຼຸມພຣ ໄດ້ມະພຣວັກມາ ២០០ ພລ ໄດ້ກະປົມາ ១ ໃຫ້ ນ້ຳປລາ ១ ໃຫ້
ຊ້າວສ່າງອົກ ១ ກຣະສອນ ນີ້ປັບຈີຍຈາກຫຼຸມພຣ ບຽບຖຸກເຮົອມາເລຍ ມາຫັນທ່ານ້າຮາງວົງ
ຢືນອູ້ນີ້ກ່າວ ຖຸຈະທ່າຍ່າງ່າງໄຣ ມະພຣວັກຕັ້ງ ២០០ ນີ້ ຈະເຂົ້າໄປໄທສົງວັດຍ່າງໄຣດີ ຮກວາ
ມັນກີໄນ້ມີ ຍິນເງູ້ເລີຍເຮືອກຮາຈັກມາ ៣ ຄັນ ບອກວ່າລື້ອຂນມະພຣວັກໄສ ៣ ຄັນນີ້
ແລ້ວກີໄປວັດສາມພຣະຍາ ຄົງໄກລ ຮັກລາກມັນກີເຂົ້າເມືອນກັນ ເລຍພາມສົງ. ຕັ້ງແຕ່ມີ
ມະພຣວັກຫັ້ນແດ້ວ ຕອນເພີລໄມ້ໄດ້ຈັນຂ່າຍໄຣ ຖຸ້ຫ້າວມັນຈັນທຸກວັນ ຈົນກວ່າມະພຣວັກຈະ
ໜົມດ ២០០ ພລ ຈັນແຕ່ຫ້າວມັນນັ້ນແລລະ ພອຖິ່ງເພີລກີຈັນຫ້າວມັນ ພອຖິ່ງເພີລກີຈັນ

ข้ามัน เพราะว่ามีพราหมณ์อย่าง ข้าวสารก็มี กะปิก็มี ฉันกับไป เรียนหนังสือต่อเรียนต่อไปอีกปีก็สอบได้ ก็ปราบภู่ว่าปัญหาข้อสอบบาลีมันรัว ไม่ใช้มันรัว มันระเมิด ให้หล่อห่วงกรุงไปเลยที่เดียว อาทิตย์ไม่ได้สนใจไปทางขวา ไปบินทางใต้ชา บอกว่าไวยากรณ์นู้นแล้วหรือยัง มันรัวแล้ว บอกว่ายังไม่รู้ เขาเก็บอกว่าเอาไปเลยฯ พอเข้าห้องสอบ ปัญหาไวยากรณ์ออกมาก็มี่อนทุกอย่าง ตอบมันก็ถูกซึ่ง เพราะมันรัวแล้วนี่มันรัวจนทุ่มเมืองไปเลย แล้วก็มีคนบางคนมาขายปัญหาจากการสอบ๗ วันนี้ เอา ๕๐๐ เรากล่าวก่าว่าไม่เอา จะสอบอีก ๓ วันนี้ ๓๐๐ ก็พอเราไม่เอา; พรุ่งนี้จะสอบขอ ๑๐๐ เดียว เราเก็บอกว่าไม่เอา ฉันไม่มีสตัตค์หรอก ฉันเรียนมานานแล้ว ไม่ต้องชื้อทรัพยากรายสอบ สอนแล้วนึกไว้ในใจว่ามันได้ เพราะว่ามันรัวเหลือเกินเลยก็อกไปสังขลาโน่น ไปเยี่ยมญาติ เยี่ยมโยม กำลังเพลินเทcnologyแล้ว โน้น เขาโกรเลขตาม ว่าต้องตอบใหม่เดือนพฤษภาคม เพราะว่าปัญหารัว ต้องกลับกรุงเทพฯ อีกแล้ว มาสอบใหม่ ที่นี่สอบครั้งใหม่นี่มันไม่รัว สอบได้สอบครั้งที่หนึ่งนั้นมันรัว เดยสอบ ๒ ครั้งในปีนั้น บันนี้เลยได้ทั้ง ๒ ประโยค คือว่าสอบประโยค๓ ได้ในปีนั้น เพราะว่ามันรัว ปลายปีสอบประโยค ๔ ได้อีก เวลาจะผ่านประโยค ๔ นี้ต้องเรียนข้อม เรียนอักษรข้อมนี้ไม่เคยเรียนมาก่อน แล้วไม่ยกการเรียนด้วย เพราะมันไม่ค่อยได้ใช้ เรียนคืนนั้นก็ไปสอบคืนนั้น เรียนให้มันจำอักษรวิธีเรียนเท่านั้น แล้วก็ไปเข้าสอบ พอเสร็จแล้วลีมหมดเพียงสอนได้เท่านั้นเอง ยังลีมจนบัดนี้ อ่านไม่ออก ว่าข้อมนี้รู้ด้วย คือตัว นะ เรียนง่ายกว่าเพื่อนนอกนั้นไม่รู้.

พอสอบได้ ป. ๕ แล้ว มันเกิดสิ่งกรรมมาหากษัยบูรพา ที่นี่ยังกันใหญ่ เรียนประโยค ๕ ก็ไม่ได้เรียนอยู่กรุงเทพฯ ก็จะเบิดมันตกที่นั้น-ที่นี่ วันนั้นนี่กว่าหนึ่งระเบิดจากวัดสามพระยา ไปบนยอดวัดวิเศษการ ถนนบูรพ์เพื่อนที่ซื้อเป็น เขาอยู่ที่นั้น มันไปทึ่งลงที่นั้นเลย ทึ่งวัดวิเศษการ เตาเผาพพังไป กุดังคงพังกระจาย สถาบันนีบงกอกน้อยแหลกไป ไฟไหม้ແກวนนั้นยังกันใหญ่ ลงไปบนอนอยู่ในคู พระ

ອົງຄົນຝຶ່ນ ລົງໄປນອນຍູ້ໃນປອ ອົງຄົນຝຶ່ນໃໝ່ເຕີລິດເປີດເປີງ, ໄປພບໜ້ານ້ຳນັ້ນ ບອກວ່າ ໂຍມຊ່າຍດ້ວຍ ຜ້ານ້ຳນັ້ນບອກວ່າພຣມັນຕ້ອງຊ່າຍພມທີ ພມຈະຊ່າຍພຣອຍ່າງໄຮ ພອ ຜ້ານ້ຳນັ້ນບອກຍ່າງນັ້ນ ແກ້ນີກໄດ້ ນີກໄດ້ວ່າ ອ້ອ ເຮັມພຣະນີ ເລຍກລັບວັດ ໄປຄື່ນວັດ ຂາດຄລອກປອກເປີກ ພູ້າຄົາ ຂາກທໍານາມໃນສວນມັນບາດເລຂະເທອະໄປໜົມດ ເລຍກີ ນີກວ່າ ມັນໄມ້ໄທວ ອຍ່າງນີ້ແຍ່ເຕືອງເດີນທາງລັບມັນແລ້ວ ໄປຫວ່າເມືອງເຄວະ ເລຍກລັບ ໂດຍຊັ້ນຮັດໄຟທີ່ບ່າງກອກນ້ອຍ ຮັດຕ່ານໄມ້ມີແລ້ວເລານັ້ນ ມີແຕ່ຮອດຮຽມດາ ນອນເພີ່ມ ນອນຫຼຸມພຣ ແລ້ວຈຶ່ງຖຸງສົງ ແລ້ວຄື່ນພັກລຸງ ຄຣານັ້ນເຕີກທີ່ມາອູ້ກຸງທ່ພາ ໄປດ້ວຍ ທ່ານຍົມ ອາຕມາໄປແຕ່ເຫັນ ໄດ້ທີ່ນັ້ນເຮັບຮ້ອຍ ເດີຍາເດີກມັນມາກັນເຍຂະ ກົດລຶກໃຫ້ ເຕີກນັ້ນ ພລທີ່ສຸດຊັ້ນໄປນັ້ນພັກພິງ ທີ່ເປະຊັ້ນ ຕາ ນັ້ນບັນພັກ ນັ້ນໄປຈົນຄື່ນເພີ່ມ ປົງເພີ່ມທີ່ໃຫ້ເຕີກນອນທີ່ສະກັນ ອາຕມາໄປນອນວັດ ບອກວ່າພວກເຂອດຕື່ນເຫັ້າ ຈະ ພວກຮຸມພຣເຫັນແລ້ວໃຫ້ນັ້ນໄວ້. ເຫັນມີອາຕມາລັບມາຊັ້ນຮັດ ພວກນັ້ນຍັງກຣົນຝຶ່ນ ອູ້ ເຕີກຍັ້ນໄມ້ຕື່ນສັກຄນແລະປຸລຸກໃຫ້ຕື່ນບອກວ່າໄປທາທີ່ນັ້ນ ເຫັກໄປທ່ກັນອາຕມາທ້າກະເປົ່າ ຈັນບຸນໄປໄບດ້ຍ່າ ເທິຍາດີນເມີນໄປເສມາ ໄມຮູ້ຈັ້ນຕຽນໃຫ້ ຮັດໄພມັນເຕີມທົມດ ແລ້ວ ໃນເລານັ້ນມັນໄມ້ມີຂໍອມືເສີຍດ້ວຍ ເປັນພຣະຮຽມດາ ນີກໃນໃຈວາດກາຟໄວ້ວ່າ ຮະໝັກອອກ ກົດຕ້ອງຊັ້ນໃຫ້ໄດ້ ທີ່ຫ້ອກຮົດ ພວກກາຟດວ່າ ໄມໄດ້ເຂົາມືອຍັນອອກຊັ້ນໄມ້ໄດ້ ທີ່ນີ້ໄມ້ໃຫ້ໂດຍສາຣ ວ່າເຂົານັ້ນແນະ ອາຕມາບອກວ່າ ຮູ້ແລ້ວວ່າໄມ້ໃຫ້ໂດຍສາຣ ແຕ່ທີ່ມີນັ້ນ ທ້າວສລອນຍູ່ນັ້ນ ເຈົ້າທ່າທີ່ທັງນັ້ນຮີ ພວກນັ້ນໄປໄດ້ ພຣະໄປສັກອົງຄົນຝຶ່ນມັນຈະກົດ ອະໄຣນັກທ່ານ ພູ້ດີພລາງ ກົບຂົນພລາງ ພອຂົນໄປແລ້ວ ເຫັນມີເຂົ້ອເພື່ອ ໄມມີເອົາໃຈສ ທັງນັ້ນ ໄມໄທ້ນັ້ນ ໄມໄທ້ກິນນັ້ນກິນທ່າ ວັນນັ້ນໄມ້ໄດ້ດີມັນນັ້ນເລີຍ ຕັ້ງແຕ່ອອກຈາກເພີ່ມ ໄດ້ໄປໄດ້ມີເອົາໂນ່ນແນະ ທີ່ສະກັນປະທິວໂນ່ນ ມີມູນຫຼີຍ້ຂັ້ນມາຄຸນທີ່ປະທິວນັ້ນ ເຫັນ ສັນກັນ ເຫັນມາກັນ ເຫັນກັນໃຫຍ່ ອາຫາຮກລາງວັນທີເຫັນກັນ ພຣະນັ້ນຍູ່ອ່ອງຄ ທີ່ນີ້ ໄມມີໂຄຣນີກື່ນອາຕມາກີ່ໄມ້ໂກຣດ ແຕ່ນີກວ່າພຣະພຸທ່າເຈົ້າເອງ ກົດຕ້ອມມາຮລໃຈ ຜ້ານ້ຳນັ້ນ ໄມໃຫ້ໄສປາຕຣ ພຣະພຸທ່າເຈົ້າຢັ້ງມີມາຮລໃຈຄົນໄມ້ໃຫ້ໄສປາຕຣ ເຮັມພຣ

ธรรมดามารมณ์อย่างเดียวที่นั่งเฉยๆ สบายๆ บำเพ็ญบารมีไปก็แล้วกัน ไม่ได้ฉันถ้าเขานี่ก็ได้ ว่าເຂອ ข้าวราดແກງถวายพระลักษณะนี้ก็ได้ฉัน แต่ปล่าว นั่งกินอยู่ตรงนั้น พระภิกษุยืนอยู่ตรงนี้ อาทิตยานี่กว่าจะนี่พากมิจชาทิฐิทั้งนั้น เวลาันนี้เป็นเวลาส่องคroma เหตุการณ์นี้จำแม่น ไม่ฉันเลย พระภิกษุไม่ได้นั่ง ได้แต่ยืน เขาไม่ให้เก้าอี้นั่ง ยืนมันเฉยๆ ก็ยืนมันอย่างนั้น ช่างมันเกอะ ไปจนถึงปะทิว มีเจ้าหน้าที่รักษาไฟ ๓ ดาว ขึ้นมาคนหนึ่ง พอขึ้นมาถึง ยกมือไหว้อาทิตยานี่กินใจว่ามนุษย์มาแล้ว บอกกับตัวเองว่ามนุษย์มาแล้ว พอยกมือไหว้ เขาก็เอาก้อ้มมาให้ท่านนั่นนั่ง ท่านไม่นั่ง บอกว่า nimattāนั่งสิครับ อาทิตย์นั่ง นั่งแล้วก็นึกใจว่า เอօ เป็นได้นั่งເຂາຕอนนี้ ยืนมาตั้งแต่ทกโมงเช้า ได้ไปนั่งເຂາຕอน ๒ ทุ่ม โยมคิดดู เกอะว่าต้องอดทนขนาดไหน ถ้าหากเป็นคนอายุ ๖๐ วันล้มนานแล้ว เวลาันนั้นมันยังหุ่ม ไม่เป็นไร ยืนได้ ที่นี่ดีกว่าเดียว พากษายของในรถเสบียงนั้นแหล่ เอาโอลีเยี่ยมมากมาก มากยืนให้คนนั้นแหล่ คนนั้นแก้กัยก้อา ๑ แก้วมากาย ได้ฉันตอนนี้เอง ตอนที่ ๓ ดาวขึ้นมาหนึ่ง เป็นมนุษย์มະนาหน้อย noknānที่มีไม่มีหมอนบนบ่ามันแบ่งหั้นนั่น ที่นี่ก็งั่งไปถึงชุมพร พอถึงชุมพรก็ลงรถไฟไปเจอครูเก่า ท่านเคยสอนเหมือนกัน ชื่อครูไวย ท่านถามว่าไปไหนมา? เรากล่าวว่า หนูลูกะเบิดกลับบ้าน แล้วท่านนอนไหนเหละ? นอนตรงนี้ คืนนั้นอนหน้าสถาานนีแหล่ ถ้าไปที่อื่น รุ่งขึ้นหาที่นั่งลำบาก ก็เลยรออยู่ พอรรถไฟเข้าชุมพรขึ้นนั่งไว้ก่อนกลางดึกนั้นแหล่ มิใช่นั้นจะไม่มีที่นั่ง นั่งหลับไปบ้าง อะไว้ไปบ้างซึ้มีเด็กมันเคยอยู่ที่วัดอุทัย เป็นเด็กวัดรุ่นนั่น บังเอญมาตรวจงาน อยู่รัฐไฟ มากถึงเห็นเข้า ว่าอาจารย์ไปไหนมา เรากล่าวว่ามาจากกรุงเทพฯ ตามคำเดียบแล้วแต่ไปปลายกลับมาอีกที หอบอาหารมา เอามาให้ญี่ ข้าว กระเทงหล่ายกระเทง บอกว่าวันนี้ได้บุญมาก เพราจะว่าเมื่อวานนี้ไม่ได้ฉันเลย นี่เป็นอาหารพิเศษที่ເຮົາຍวันนี้ บุญเหลือเกินแล้ว เขาก็ถวายอาหาร น้ำแข็งໂອລีเยี่ยงໃຫຍ່ໂຕເລຍ พອรู้ว่าไม่ได้ฉันเมื่อวาน ได้ฉันເສີເຕີມ

อัตรา รถออกจากนั้น ก็เดินทางต่อไปเรียบร้อย จนกระทั่งถึงทุ่งสีป่าปันหนองที่วัดไบถึงเรียกพระที่อยู่ในห้อง ไบเรียก...ท่านครับ ขอพักด้วย ท่านก็ตอบว่าไปนอนคลาโน่น ท่านว่าส่งเชือปอย่างนั้นแหละ ไม่รู้ว่าใครเป็นใคร เราก็ไปที่คลา ไปนอนอย่างไร หมายเรื่องทั้งนั้น เลยไปนั่งๆ มันจะสว่าง เสร็จแล้วก็ไปขึ้นรถไฟต่อไป พระรูปนั้นเสื้อไปป่านแก้ว เดียวเนี้ยไม่อยู่ ถ้าอยู่ ก็จะได้ไปเทศน์ให้ฟังอีก สักกัณฑ์ พากใจจีดๆ นี้มันเมื่อยลายของค์เหมือนกัน มีที่จังหวัดตากนี้ ก็พากใจจีดจีดอยู่ของค์หนึ่ง ไม่มีเกลือเลยมันห่างห gele คือสมภารวัด ตอนเดินทางกลับ กลับจากย่างกุ้งครั้งนั้น เดินไบถึงก็ไปพักที่วัดนั้นอีก ข้าไปก็พักวัดนั้นแหละ แต่ว่า พักกลางวันด้วยเวลาขามา เรากลับออยเพียง ๓ องค์ เข้าไปกราบสมภารตามระเบียบ แสดงความเคารพควรจะ บอกว่าจะขอพักด้วย ท่านถามทันที ว่าใบสุทธิมีไหม แน่ว่าเข้านั้นเชีย สมัยก่อนใบสุทธิเป็นเล่มยังไม่มี มันเป็นแผ่น ก็เลยยื่นให้ท่านดู บอกว่า นี้ฟังไม่ได้แล้ว มันพังแล้ว ๓ เดือน เขากอกใหม่แล้ว เราก็ถามว่า ออ ก็เมื่อไหร่ครับ ท่านก็โยนແຄลงการณ์มาให้แกะออกดู ແຄลงการณ์คณะสงษ์ยังมัวน อยู่เลย ยังไม่ได้เปิดดูเลยว่า ແຄลงการณ์คณะสงษ์ยังมัวนอยู่เลย ยังไม่ได้เปิดดูเลยว่า ແຄลงการณ์มัวนนี้ ออสุทธิแบบใหม่ ถามว่าที่วัดได้เท่านี้แล้วหรือยัง สุทธิแบบใหม่นี้ ตอบว่ายังไม่มี แล้วจะเดินเอากับพากผอมอย่างไร ผอมมันมาจากต่างประเทศ จะเอาอย่างไร ท่านบอกว่า จะเมียนเชาตั้งม่ายอย่างนั้น เลยก็ไม่ไหว อย่างไร ผูกก็ต้องพักที่นี่แหละ ท่านบอกว่าพักได้ แต่ต้องไปพักที่คลา นึกว่า ถ้าไปพักที่คลาจะเข้ามาให้ไว้ให้เสียมือทำไม้ แต่ก็ไม่พูดเพียงนี้กินใจ ถ้าพูดออกไปมันก็เสียหาย เลยก็กราบอีก กราบเรียบร้อย ไม่ถือโทชา กราบแล้วมานอนคลา แต่ว่า ยอมมาเห็นเข้า ยอมก็อาเลือสาดอาสนะมาให้ อาหมุ่งมาให้แล้วก็ยกอาหารมาให้ ฉัน เลยล่าให้โโยมฟัง ยอมบอกว่า ผอมอยู่ใกล้ลัวด้น แต่ผอมไปทำบุญวัดโน้น วัดนี้ ผอมไม่ทำบุญหรอก เพราะว่าสมภารมันเต็มทัน นี่พากใจจีดมันเป็นอย่างนี้แหละ

มืออยู่รำปีโถนเข้ามันก็ล้ำบาก.

ที่นี่ก็พับคนใจดีบ้าง เล่าถึงคนใจดีให้โยมฟังเลียหน่อย พอดีเดินทางตอนนั้นแหล่ะ ตอนเมืองตากนั้นแหล่ะ ขอเล่าในตอนนี้หน่อย เกี่ยวกับคนใจดี เดินทางกลับจากพม่าคราวนั้น มาทางเมืองตาก เมืองกำแพง แล้วมาทางนครสวรรค์ อำเภอ界 ลี่ยงผึ้งแม่น้ำปิงเรื่อยมา มาถึงวัดแห่งหนึ่ง เรียกว่าเก้าเลี้ยวนครสวรรค์ นี่ สมการใจดี พากเจ้า ๓ องค์ ไปปั้งต่อหน้าท่าน ทั้งๆ หน้าตาหนวดเครารุ่มร่วม ทั้งสามองค์ ผิวเกิดล้ำ เพราะตาแดงมาตลอดเวลา พอดีสูงกลองดึงๆ สมการ กิลงคนนิมนต์ไปปั้นเช้า พ้อชื่นไปปั้ง ท่านนั้นอยู่แล้ว ท่านร้องว่าอี พากเจ้าก็ไม่ พุดอะไร นั่งฉันเฉย ฉันเรียบร้อย อตามาก็กล่าวขอบคุณกรุบที่ให้ฉันอาหาร ท่านเลยร้องอีกว่า อี พุดไทยได้ละหรือ สามอย่างนั้นเสียด้วย สามเรว่าพุดไทย ได้หรือ? ก็ยอมเป็นคนไทยนี่ ที่ท่านแสดง อี ท่านนิก่าว่าไม่ใช่คนไทย มันเป็น เสียอย่างนั้น พอบอกขอบคุณท่านเลยจะน่าพุดไทยได้หรือ อ้าว แล้วกัน ก็ยอม ทั้งสามเป็นคนไทยนี่นา ท่านเลยว่า อี ผมนิก่าว่าแขก เพราะหนวดเครามันดกอยู่ ไม่ได้โภน เพราะเดินทางจึงรุ่มร่วม นิก่าว่าพระแขก ว่าอย่างนั้น บอกว่าพระไทย นี่แหล่ะ ท่านเลยถามว่าจะไปไหนต่อไป ไปนครสวรรค์ จะเดินไปท่านเลยว่า ไม่ต้อง ยอมจะไปอาภูนชิเมนต์ ล่องเรือไปเร็วกว่า ก็เลยลงเรือมาขึ้นตลาด พักวัดตั้งชั้น นครสวรรค์ เจ้าคุณราชพราหมณ์เดี่ยวนี้ น้าใจประเสริฐจริง ให้พักเรียบร้อย วันนั้นไปกราบ ท่านก็ไม่สามารถอะไร ท่านลีมไป พากเจ้าก็เดินออกจากวัด เดินเลียบ แม่น้ำปิงขาเรื่อยมา มาถึงวัดอะไรตรงนั้น ท่านมาบวชนาคยังไม่ได้เข้าโบสถ์ เห็น พากเจ้าเดินไป ให้คนวิงตามมา บอกว่าลีมตามไป เมื่อเข้านี้ว่าจะเดินไปหรือไปเรือ ถ้ารู้ว่าเดิน ก็ไม่ต้องเดิน เลยชวนว่า ให้บวชนาคเสร็จแล้ว ไปเรือตอนเย็นดีกว่า เลยก็พักอยู่นั้น พอท่านบวชนาคเสร็จเรือเย็นล่อง ท่านให้คนไปตีตัวถึงกรุงเทพฯ นั้น รายนี้พระใจดี แต่ไปถูกเข้าบางแห่ง แรม เทลือเข็นเหมือนกัน ไม่ยอมรับ

อะไรทั้งนั้น เลยต้องลำบากเดือดร้อน น้มันเป็นอย่างไร การเดินทางนี้ ได้พบสิ่ง
แปลก มือไรเปล่าๆ ได้ฝึกใจ ดีเหมือนกัน ให้อุดหน หนักแน่นในเมืองพม่า
นั้น พุดภาษา กันไม่รู้เรื่อง ตอนแรกกลับนี้ ไปถึงก็จุ่มมือไปนอน ตื่นเช้าก็มาจุ่มมือ
ไปกินข้าว ใจถึงขนาดนั้น ขนาดจุ่มมือไป มาวัดที่เป็นวัดจีนมหายานให้พัก
สบาย วิเศษทุกอย่าง เวลาหากลับอาทิตย์เท็นว่าท่านรับรองดี ก็เลยให้ว่าท่านหน่อย
เป็นพระจีนแก่แล้ว ยกมือให้ มหาเดิคที่ไปด้วยกันคราวนั้น ท่านอยู่วัดเพทคิรินทร์
ดึงแขนทันที ถามว่าไปให้พระจีนได้หรือ บอกว่าไม่ได้ให้พระจีน แต่ให้วังค์พระ
ให้ไว้แต่พระที่ว่า จีนไทย-หรืออะไรนั้นไม่รู้ เรายังไง ชี้่ท่านเลี้ยงเรามา ๓-๔ วัน
แล้ว ควรจะให้แก่ได้แล้ว และไม่ใช่เพียงแก่เลี้ยงเท่านั้น ยังมาส่งถึงสถานีรถไฟ
ติดตัวให้มาะละแท่ม่องตอนขากลับ มาถึงมะละแท่มงแล้ว ยังมีจดหมายนำมายังบ้าน
บ้านเจ็บบ้านหนึ่ง ให้ตัวเรือส่งมาจนถึงหมู่บ้านเข้าเขตไทย ใกล้เมืองไทย อย่างนี้
มันต้องให้ไว้แล้ว เพราะว่ามีใจสูง ไ้อากงเกงที่นั่น จีวรที่ห่มนั้นไม่ใช่เรื่องสำคัญ เรา
ไม่ได้ให้ตัวคน ไม่ได้ให้เปลือกพระ เรายังไงเนื้อแท้ของพระ ที่มีอยู่ในน้ำใจ ท่าน
ก็ใจดีอย่างนี้ เรายังต้องยกย่องนับถือได้ อย่างนั้นมันไม่เลียหายอะไร นี่เป็นตัวอย่าง
ในการผ่านท่ออย่างนี้.

ที่นี่กลับมาเล่าถึงตอนตะกี ว่ามายุ่งกรุงเทพ ออกไปเที่ยวเห็น ได้สักงานค์มา
ก์มาเรียนต่อ จนเริ่มสมความต้องเดินทางกลับบ้าน กลับบ้านที่นี่ ก็ไปอยู่สังฆา
atham dem ที่วัดที่เคยอยู่นั้นแหล่ง ไปลงชลา กลับถูกกระเบิดหนักยิ่งขึ้นไปอีก เพรา
เมืองมันแคบ ชาวอยู่ในกรุงเทพ นั้น ลุกระเบิดไม่ได้ตักใจ ถ้าทึ้งบ้างซื้อเรา
อยู่บ้างลำพูไม่เดือดร้อน ทึ้งสาร เรออยู่บ้างลำพู ก็ยังสบายใจ ไม่ยุ่ง แต่พอไปอยู่
สังฆา พอเครื่องบินบินมาแล้ว เสียหัวนั่นไม่ได้ อยู่ที่วัด ต้องลงไปชายทะเลไป
น้ำชายทะเล ตอนมันฝนตกๆ ที่ต้องน้ำในใจ พอมันบินผ่านก็ก็กว่า ถ้ามีมิงกุ
กุฎาย ถ้าไม่ถูกยิง ก็อยู่ต่อไป ว่าได้เพียงเท่านั้น นึกใจ เท่านั้นแหลง แล้วก็

อยู่ได้ไม่เป็นไร มีเพื่อนองค์หนึ่งคือ เจ้าคุณวิเชียรฯ อยู่ด้วยกัน นอนด้วยกัน ทูลนภัยไปด้วยกัน อาทิตย์เดินหน้า เหลียวมาท้ายไปแล้ว หายไปเห็น หายไปตั้ง ๑๐ กม. แกเดินทางไป วิ่งหนีระเบิด ๑๐ กม. พอต่อนมีดกลับมา เข้าชั้นมาดู มีแต่หานมต่า เยี่ยบงักสามวัน เพราะหานมต่าที่เห้า บอกว่าก็ไม่เคยเพื่อนเชีย ท่านว่า มันไม่รู้สึกตัว ควรย่ามห้อยคอไว้ไปเลย จากสังฆลัทธิงากกระดาน มันตั้ง ๙ กม. ถ้าเดินทางเป็นเส้นทาง เลยต้องไปหนีระเบิดที่สังฆลาอิก.

จนกระทั่งเสร็จสิ่งคราม นิ กว่าจะกลับกรุงเทพฯ จะมาเรียนต่อ แต่ว่ามี เหตุการณ์ผู้คนงานเกิดขึ้น คือว่าท่านอาจารย์อุปัชฌาย์ของอาทิตย์นี้ ท่านเคยไปอยู่ ศรีตะวัน รัฐปรัครในมาลัย ไปสร้างวัดที่นั้นในเวลาสิ่งครามอยู่ที่นั้น ท่านสืบบุญ พระที่อยู่ฝ่ายวัด ถูกทหารอังกฤษจับไปสิงคโปร์ แล้วก็ไปตกใจลุกระเบิด ผู้ออยู่ ในคุกตาย วัดก็เลยร้าง เจ้าเข้าไปอยู่แทน ไปขายกระดาษ ขายธูป ขายเทียนอยู่ เผ่าแก่เห็นว่าซึ่งเป็นเจ้าของวัดเป็นทุกข์ในการที่คนจีนเข้าไปอยู่แทน ไม่มีพระอยู่ ก็เลยเชิญจดหมายมาถึงวัด ตั้งครึ่งเดือน ไม่มีใครอ่าน อ่านมากลับไปบ้านพักลุง เยี่ยม โอม แล้วไปเยี่ยมวัด เข้าก็ส่งจดหมายนั้นให้อ่าน อ่านแล้วก็ນ้อกว่าเข้าต้องการพระ ถ้าพระอะไรต้องการไป เขาจะช่วยเหลือค่าเดินทาง ไปเมืองหรือให้บอกท่านอาจารย์ พระคงเพชรซึ่งเป็นรองของอยู่เวลาหนึ่น ท่านบอกว่า คุณจะไปไหมล่ะไม่กลับกรุงเทพฯ ก็ไปมาลัยซึ่ ไปอยู่วัดที่นั้น อาทิตย์ก็เลยว่า เอาอย่างนั้นก็ตีเหมือนกัน ก็เป็นอันว่า ไปเลย สำหรับอาทิตย์แล้ว มันง่าย ตอนบวช ก็ง่ายจะไปเห็นก็ง่าย มันไม่เข้าเรื่อง อะไรที่จะตัดสินใจ. ท่านก็ว่า ถ้าไปก็เชิญจดหมายตอบซิ ก็เลยเชิญตอบไปว่า จะไป แต่ว่าจะไปวันไหน จะบอกอีกทีหนึ่ง พอจดหมายถึง เข้าก็ส่งเงินค่าเดินทาง มาให้ เวลาหนึ่นสองครั้งเสร็จใหม่ ๆ ไม่ต้องขอพาสปอร์ต เพราะอังกฤษยังไม่ออย แต่ถูกบุน ยังวุ่นวายอยู่ จัดไม่เรียบร้อย ไม่มีหัตสือเดินทาง ออกไปพร้อมกันกับ

หลวงตาองค์หนึ่ง ไปจนถึงวัดนั้น ไปก็ไปอยู่อย่างนั้นแหล่ ไม่ได้ทำอะไร ก็ใช้เวลาอยู่นั้น เรียนภาษาอังกฤษ ชื่อหนังสือมา สั่งไปที่สมาคมมหาโพธิอินเดีย หรือ เทศบาลไทยที่ไหน ก็ซื้อมาสอนอ่าน อ่านคนเดียวจำคำพูดจำเสียง ห้องมันคนเดียวไปเรื่อย เพราะว่าไม่มีอะไรจะทำ ว่างๆ ก็มีคนมาขอให้รดน้ำมนต์บ้าง ก็รดๆ ให้ไปตามเรื่อง

มีเรื่องหนึ่งเข้า จะเล่าให้ฟังด้วย ก็อว่ามีคนๆ หนึ่งเป็นหญิงจีน แกล้มถึง ถามว่า พ่อท่านทำเสน่ห์ได้ไหม? แกล้มเป็นภาษาอังกฤษว่า “Can yon make a charm?” บอกว่า “yes, I can” ถามว่าทำได้ไหม? ตอบว่าได้! แต่ว่าก่อนจะทำนี่ ต้องบอกก่อน ว่ามันทุกข์ร้อน เพราะเรื่องอะไร ต้องบอกให้ลับเอียด แกก็เล่าให้ฟัง เล่าให้ฟังแล้วเมื่อก่อนนี้ครอบครัวสามี เพราะไม่มีคนที่สาม เดี่ยวนี้มีคนที่สาม คือพ่อผัวเข้ามาอยู่ด้วย พ่อผัวนี้เป็นจีนเก่า ลูกสะใภ้คือตัวแกนี้เป็นจีนใหม่ คือจีนเกิดในเมลายู ถ้ามาก็เมืองไทยก็เป็นคนไทยไปแล้ว แต่ถ้าเกิดที่โน่นมันก็ต้องเป็นจีนอยู่อย่างนั้น เราเลยถามว่า แล้วว่ามันเป็นอย่างไร พ่อผัวมาอยู่ด้วยกันเช่นนั้น แกก็บอกว่า พ่อผัวค่อยพ่องผัวตลอดเวลา ว่าเมียไม่เอาใจใส่ต่อพ่อผัว ไม่เอาห้ามต้ม มากให้ ไม่เอาหัวร้อนมาให้ ไม่ทำอย่างนั้น ไม่ทำอย่างนี่ ผัวจึงไปงาเมีย เมียเป็นคนสมัยใหม่ ก็เลยถึงผัว ผัวก็รำคาญ พอกลับบ้านฟ้อกับอก ก็ฟ้องผัวเข้าเป็นนายไปราชณิย์ เลิกงานเลยไม่มา พอกลิ้งงานก็ไปแหงบิลเลียด กลับดีก็ดีน ไม่พูดไม่จา กับฝ่ายใด เทินห่างไป เมียก็เป็นทุกษ์ก็เลยไปพบอาจารยาเข้าก็ถามว่าทำเสน่ห์ได้ไหม? เลยตอบไปว่า อ้อ อย่างนี้ง่าย ทำได้ ง่ายนิดเดียว แกล้มว่าต้องการอะไรมั้ง บอกว่าไม่ต้องอะไรคุณกลับไปบ้าน แล้วไปปรนนิบัติพ่อผัวเสียใหม่ แกลอยากกินเข้าหัวต้ม ก็ให้แกอกินเข้าหัวต้ม อยากอาบน้ำร้อน ก็ให้อบก้นน้ำร้อน อยากอาบแಡด ก็เข็นรถให้ไปนั่งกลางแดด แล้วเข็นแกกลับมา กลางคืนก็ปัดที่นอน การมั่งให้ค้อยถามเตี้ย ต้องการอะไร เดี่ยวก็ร้อนอะไร ถามเท่านั้นแหล่ เดี่ยก็จะรักคุณ แล้วเดี่ยก็จะไม่

พ้องผัว ผัวก็จะรักคุณต่อไป พอบอกอย่างนั้น แกว่า “I can't” บอกว่าทำไม่ได้ ถ้าม่วง มันเป็นอย่างไร แกว่าเกลียดพ่อผัวจนเข้ากระดูกเลี้ยแล้ว เลยบอกว่า ถ้าอย่างนั้นก็หมดอ่านาจเสนห์แล้ว มันก็ทำอะไรให้ไม่ได้ เลยก็ไม่ได้ให้อะไรแก วันหลังมีคนอื่นไปตั้ม เอาเสียร้อยกว่าเหรียญ นี่เรื่องเหลวไหล มันย่ออมเป็นอย่างนั้น แหลก เพราะคนทางมลายูมันชอบอย่างนั้นแหลก ชอบเสนห์ ชอบอะไรต่ออะไร พระองค์ใหญ่ก็ทำไม่ได้ ก็ว่าเป็นพระอะไร ทำอย่างนั้น ทำอย่างนี้ ก็ไม่ได้ อาทما ก็ไม่ค่อยได้ยุ่งกับเข้าครอบครอง เพราะว่าที่ไปสักนั้นมีคนอยู่ อาเปี๊ยะกอยู่แล้ว ค่อยขายซุปขายเทียน ดูแลที่ไปสัก อาทมาก็อยู่ที่กุฎิ นอนอ่านหนังสือหนังที่ไปตามเรื่อง อยู่ถึง ๒ ปี เผด়แก่เห็นยาตาย พอดตายแล้วก็นึกว่า เรمامต้องถอยหัวเพื่อให้ ขันอยู่ที่นี่ต่อไป มันจะปลัก ไม่ได้เรื่องอะไร ชีวิตไม่ก้าวหน้าก็เลยพาพระอื่นมาไว้แล้วก็ถอนมาปีนัง.

ที่มาปีนังนี่ก็นึกว่าจะอยู่นาน เพราะมีทางแยกแพร่ถ้าพูดภาษาจีนพื้นบ้าน ได้คล่อง ก็ทำงานได้ในการแยกแพร่ศาสนา แต่ว่าอยู่มาได้เพียง ๘ เดือน หานเจ้าคุณพุทธทาสโตรเลขไปว่า ให้กลับเมืองไทยด่วน จะให้ไปอยู่เชียงใหม่ เลยก ว่ามันด่วนไม่ได้ เพราะจะเข้าพระราชวัง ๒-๓ วันแน่นแล้ว ต้องอยู่จุนออกพระราช ถึงจะกลับ ก็เลยได้ออยู่ที่ปีนัง ๑ พรรษา ในพระราชานั้น ก็ได้พบ สีล้านนา ที่นั้น เทบราซีใหม่ เลยสนใจสมมภัน ก็มาลงเมืองไทย ก็เคยช่วยด้วยอาทมาพไปเชียงใหม่ เทลจะไปเชียงใหม่นี้ ก็มาเวะไซยก่อน อยู่ไซยก่อนหนึ่ง แล้วก็เดินทางไปเชียงใหม่ เพื่อไปทำงานพื้นฟูพระศาสนาที่นั้น ตามความต้องการของทายกที่นั้น

ปักหลักธรรมที่เชียงใหม่

ประวัติที่ทำแล้วเงื่องในโอกาสส้ายครบ ๕ รอบ

การไปเชียงใหม่นี้ มีคนเตือนหลายคน ที่แรกก็มีพระเดือน เตือนว่าเชียงใหม่ นี้มันเป็นเมืองคนงาม เราย่าไปหลงตกไม้เข้า บางคนก็บอกว่าไปเชียงใหม่ต้อง ระวัง เพราะว่าเมืองเชียงใหม่ เข้าถือพระราชอิทธิพล โดยเฉพาะพระนี้ถือนัก เขา บอกไว้ มาถึงกรุงเทพฯ ก็มีคนเตือน บอกว่าที่เคยมีครอยู่ ๆ นั้น อยู่ไม่ค่อยได้ เพราะว่าถูกกีดกันอย่างนั้นอย่างนี้ อัตมาก็จำสิ่งที่เขียนบอกไว้หมด คิดแก้ไขไปแล้ว ว่าไปอยู่นี่จะต้องแก้อีก จะทำอย่างไรเจิงจะอยู่ได้ ก็เลยไป ถึงเชียงใหม่วันที่ ๑๓ เมษายน ๒๕๗๙ ถึงวันส่งงานต่ออดีต พอร์ตไฟล์สถานีเชียงใหม่ฟันเท็จก ๆ ลง มาเลย ชุมชนสบายน เช้าก็พากันไปวัดอุโมงค์ ซึ่งเป็นวัดที่ได้อยู่มาตั้งแต่ ๑๐ ปี ตั้งแต่นั้น

เมื่อไปอยู่นั้น ก็เริ่มดำเนินงานเผยแพร่ศาสนาด้วยภาษาไทย ไม่ไปเทศน์ วัดใดวัดหนึ่ง เพราะว่าคนเชียงใหม่ถือวัดเช้า-วัดเรออยู่ ถ้าไปเทศน์วัดนี้ ก็ว่าไม่ใช่วัดเรา ถ้าไปเทศน์วัดโน้น ทางนั้นก็ว่ามีใช้วัดเรา มันลำบากนักในใจว่าต้องไม่เข้าวัด

ได แต่เราจะต้องหาที่ต่างหากแล้วก็ไปเทcn์ เลยไปสร้างโรงมุนในตองขัน ในที่ของชาวบ้าน แล้วไปเทcn์ที่นั้นทุกวันอาทิตย์ ทุกวันพระ คนก็สนใจ แต่ว่ายังไม่พอ ผู้ใจดีไม่ได้ ต้องเขียนเรื่องลงในหนังสือพิมพ์ด้วย น.ส.พ. “ชาวเหนือ” ออกอยู่ในเวลาหนึ้น ต้องผูกมิตรกับ น.ส.พ.ไว เลยเขียนเรื่องไปลงในหนังสือพิมพ์ บทความทางธรรมะนี้ เขียนลงไว้ ผลที่ติดต่อกับ น.ส.พ.นี่แหลกได้ผล คือต่อมามีผู้คัดค้านเรื่องอะไรหลายอย่าง เขียนลงไปใน น.ส.พ. บรรณาธิการ เขาก็ชอบเอามาให้อาตามาอ่านเสียก่อน อ่านแล้ว อาตามาว่า ลงก็ได้ ไม่เป็นไร tro กดเพื่อนกัน คนจะได้รู้แต่บรรณาธิการไม่ยอมลง เพราะว่าเป็นการคัดค้านที่ไม่เข้าเรื่อง เลยก็ไม่ลงให้ คนที่เขียนนั้น เวลาเข้าสักข้าไปแล้ว ก็เปลว่าพ่ายแพ้ไปแล้ว เพราะว่าสักไป สู้ไม่ไหว ที่นี้ต้องผูกมิตรให้กับพวกรหังสือพิมพ์ไว ผูกใจชาวบ้าน ด้วยการเทคโนโลยีจะเหตุผลให้คนเข้าใจ เทcn์อย่างนี้เรื่อยไป เทcn์ในศตวรรษที่ ๑๐ ทุกวันพระ วันอาทิตย์ออกไปเทcn์บ้านนอก ไปทุกวันเลย เพราะมีรถถอยต์ มีเครื่องขยายเสียง ไปเทcn์มาก จนโยມบ่น โยมบอกว่า รถเสียงซื้อดี เครื่องขยายเสียงเสียงซื้อดี แต่ถ้าทำนเสียงนี ผู้จะซื้อที่ไหน ไม่รู้ว่าจะไปซื้อที่ได้อย่างไร ถ้าหากคนเสียง ถ้าคอดแตกแล้ว เราไม่อาจซื้อดี บอกว่าให้หยุดๆ เสียงบ้าง อย่าให้มันมาก นัก บอกว่าไม่เป็นไรโยม ยังแข็งแรง ราชภูมิพื้นเมืองเชือกยากพัง ก็ต้องไปให้เช้า เลยไปเทcn์ จันกระทั่งว่ามีเชียงใหม่ที่เชียงใหม่ คนรู้จักท่าน “กิกขุปญญา-นันทะ” เพราะอยู่เชียงใหม่นี่.

อยู่เชียงใหม่นี้ ทำงานต่อสู้กับลึ่งต่าง ๆ ชีวิตร้ายกาจที่ไม่ใช่พุทธศาสนา นี้มาก แก้ทลายเรื่อง ที่เห็นง่าย ๆ มืออยู่เรื่องหนึ่งที่แก้ไขได้ คือเรื่องการใส่บาตรกลางคืนตอนต้นเดือน วันเดือนไหนเป็นวันเพ็ญพุช แล้วก็คนใส่บาตร เพราะเขาก็อ้วว่าพระอุปคุต มาจากสะตือทะเล มากับนาตา ถ้าใครได้ใส่บาตรพระอุปคุต จะเป็นเศรษฐี แล้วที่ที่เขากดอยใส่บาตรกัน ก็คือ สีแยกอุปคุตนั้นเอง เชิงสะพานนวรัฐ

วัดอุปคุตนั้นแหล่ อันนี้มันเป็นเรื่องตำนานของพม่าเช้า พระพม่าฉันข้าวตีหนึ่ง อาทิตย์เคี่ยไปฉันกับເຫາหนหนึ่ง เมื่อครั้งไปย่างกุ้ง ไปอีกครั้งหนึ่ง ไม่ใช่ไปครั้งพระโลกาภานา อาทิตย์มาไปหลายครั้ง ล้าหัวบ่าย่างกุ้งนี่ เมื่อก่อนหน้านี้ก็เคยไป ครั้งเมื่อเป็นสามเณรที่รรนองก์เคี่ยไป ตอนหลังเป็นพระแล้วก็เคี่ยไป nond หลับแล้ว พระมาปลุก ปลุกแล้วอกกว่า ไป-ໄປ-ໄປกันเลย ก็อกว่าเช้าไปทำอะไร ไปถึงบ้านนั้นใหญ่โตคอบดี พระหลายสิบกำลังฉันข้าวกัน ดูนาพิกามมันบอกเวลาตีหนึ่งเท่าหนึ่งสอง ฉันข้าวกันแล้ว ที่นี่เราไปยืนๆ เช้าก็ว่านั่งลงฉันข้าว พุดอย่างเด็ดขาดบอกว่านั่งลงฉันข้าว ก็เลยต้องตกข้าวใส่จาน เดียวเล่นไปบ้างnid หน่อยๆ มันไม่ทิจจะไปฉันลงได้อย่างไร แต่ว่าจะไม่ฉันเสียเลย เช้าก็จะวันนี้ไป ก็เลยเอานิดหน่อย ฉันไปกับເຫາหน่อย ธรรมเนียมนี้ติดมากถึงเชียงใหม่ อาทิตย์มาไปถึงวันเพ็ญ แรกนั้นมันตรงกับวันพุธพอดี แหล่เช้าใส่บาตรกันใหญ่ ข้าราชการก็ไปใส่ เวลาหนึ่งขออธิบายคลา คือ หลวงจักรปราณี แยงคุยว่า เมื่อคืนตีหนอนดึก ไปใส่บาตรกันสนุกสนาน เรายืนนี้กเปลกใจไว้ไม่ได้การ ใส่บาตรกลางดึกนี้ มันไม่ไหวนะ เลยเตรียมข้อไว้ ใกล้จะมีเพ็ญพุธอีก จะต้องแก้วันนี้ ได้ໄล่ปฎิทินดู มันไปเพ็ญพุธอีก เดือนต่อไป ก่อนจะถึงวันเพ็ญพุธนั้นแหล่ เริ่มเทคโนโลยี ประวัติศาสตร์ที่หอบรรชุมพุทธสถาน เวลาันนั้นยังไม่ใช่ชื่อพุทธสถาน เทคน์ให้ฟังว่า มันไม่ถูก ผิดวิสัย อาหารที่พระรับไป ก็ฉันไม่ได้เสียหาย ไม่ควรทำอย่างนั้น พุดกับชาวบ้านแล้ว ก็เขียนลงใน น.สพ.ด้วย เสร็จแล้วไปหาเจ้าคณะจังหวัด พุดกับพระบอกว่าให้เท้อถ่ายทุกชีร้อนเรื่องนี้ ผสมออกกับประชาชนแล้ว ประชาชนเข้าเชือแล้ว ให้เท้อสั่งพระอย่าให้ออกในตอนวันเพ็ญพุธ ท่านก็สั่งไปทุกวัด และเราก็สั่งญาติโยมให้ดู ว่าพระวัดไหนออกบ้าง ยอมหลวงครีประกาศ แกตืนตอนดึกเที่ยวເຄารถออกดู มีพระบ้านนอกเดินเข้ามาองค์หนึ่ง gapen เข้าบอกว่า เอ้า มาทำอะไร เช้าเลิกกันแล้ว และพระองค์นั้น ก็กลับวัดไป เดียวนี้ไม่มีแล้ว การใส่บาตรวันเพ็ญพุธที่เชียงใหม่ไม่มีแล้ว เพราะว่า

ไปเทคโนโลยีอย่างนี้ แก้ทายไปแล้วพยามแก้อยู่ท้ายเรื่อง ที่เป็นเรื่องที่เรียกว่าไม่เข้าที่ ก็พยามเทคโนโลยีไปเรื่อย ๆ งานที่ทำเชียงใหม่ ๑๐ ปีนี้ ทำให้ชาวเชียงใหม่ตื่นขึ้นพอสมควร ในเรื่องปฏิบัติการพระศาสนา มีความตื่นตัว มีความก้าวหน้าช่วยกันส่งเสริมตื่นขึ้น พระสงฆ์องค์เจ้าก็ตื่นตัวกันขึ้น รวมพากرامหมุนในการที่จะเผยแพร่องรมะต่อไป

เมื่อเทคโนโลยีที่เชียงใหม่ ก็เทคโนโลยีทางกับประชาชน ชาวบ้านตามที่ตั้ง ๆ ท้าไปใน ๗ จังหวัด คือก็มาเทคโนโลยีลำปาง ไปเชียงราย มาเมืองแพร่ ก็ค่อย ๆ ดังขึ้นกระหึ่งว่ามาถึงกรุงเทพฯ เวลาอตามาเทคโนโลยีปัจจุบันนี้ ทำไม่เจิงเช่นปัจจุบัน ทำไม่ไม่เหมือนแบบเก่า ขอบอกตรง ๆ ว่าเบื้อเต็มที่ ในการเทคโนโลยีแบบเก่า เทคโนคุณภาพกันไป-ภายนอกมา เล่นล้านวน ล้ำด้านนานกัน เสร็จแล้วโดยมิได้อะไร ว่าโยกไปโยกมา องค์นี้นัวเด้ง องค์นี้ว่าดี ไม่เลยไม่รู้ว่าดีหรือแดงกันแน่ เศรษฐกิจมาแล้ว เห็นว่ามันไม่ได้ประโยชน์ เดียววันนี้เทคโนโลยีเดียว เคยไปเทคโนโลยีตามงานศพ งานอะไรต่ออะไรไว้ พระอื่นเทคโนโลยี ก็ไปฟังโดยมากก็ไปอยู่เจ้าภาพ เจ้าภาพเป็นคนดี มีศรัทธา คนที่นอนอยู่ในลงก็เป็นคนดีอย่างนั้นอย่างนี้ ความจริงบางที่ก็ไม่ดีหรอกแต่ก็ว่าดีนั้นแหล่ะ เป็นเชิงประจุภูติไม่ไป ไม่ได้พูดในเชิงธรรมะอันเป็นเนื้อแท้ที่ญาติโยมจะเข้าใจ เทคโนไปเทคโนโลยีมากยิ่ง รู้สึกว่าประโยชน์มันน้อย คนไม่ก้าวหน้าในการศึกษาธรรมะ เราก็จะเทคโนโลยีในรูปใหม่ เลยคิดว่า ปัจจุบันดีกว่า ขึ้นไปเชียงใหม่ จึงได้เริ่มแสดงปัจจุบันในรูปใหม่ พูดให้ฟังง่าย ๆ ตรงไปตรงมา อันได้ผิดกับอกว่าผิด อันได้ถูกกับอกว่าถูก อันได้ควรแก้ไขก็แก้ ไม่ต้องเกรวใจครับ แม้ประโยชน์ที่เคยทำมา ที่เห็นว่าไม่เหมาะสมกับ ถูก กับออกเลิก ให้คิดเลิกกันอันนี้ไป กระบวนการกับคนอื่น คนที่เข้าได้ประโยชน์จากสิ่งนั้นเป็นการทำลายเขา เช้าก็ไม่พอใจ แต่ว่าคนที่มีปัญญานั้นมีมากกว่า เราไม่ต้องทุกข์ร้อนอะไร เทคโนเรื่อยไป มีคนสนับสนุนเห็นดีเห็นงามกับสิ่งเหล่านี้ก็มาก.

ครั้งหนึ่งเคยมีผู้เขียนคัดค้านลงใน น.ส.พ. แต่คนในกรุงเทพฯ ช่วยเขียนแก้ คนที่ช่วยเขียนแก้สมัยนั้นคือคุณกุหลาบ สายประดิษฐ์ เขียนลงใน น.ส.พ. "ไทย" บอกว่า ท่านทำถูกแล้ว ไม่มีพระองค์ใด ที่จะกล้าเทศน์อย่างนี้ เรายาไปชัดคอ กัน ให้ท่านทำงานต่อไป เราก็ทำไปตามเรื่อง เทศน์ไปตามความบริสุทธิ์ใจ ที่คิดเห็นเท่าที่นึกว่าจะต้องเทศน์ ตามความคิดเห็นเยี่ยมพุทธบริษัทให้ชาวพุทธได้รู้ได้เข้าใจในสิ่งที่ถูกต้อง อะไรที่เป็นความหมายไร้สาระ ควรจะเลิกกันเสียบ้าง ก็ เทศน์กันตรงไป-ตรงมา พุดกันให้เข้าใจเรื่อง แล้วญาติโยมที่เข้าใจเรื่องก็มีมากขึ้น พระคพาก็มีมากขึ้น ในเรื่องอย่างนี้.

ที่นี่ในการอยู่ที่เชียงใหม่นั้น ไม่ใช่แต่เพียงเทศนาอย่างเดียว แต่ตัวได้ช่วยเหลือในด้านสังคม ในบางครั้งบังคราว เช่นว่าเกิดน้ำท่วม อาتمมาภีเป็นตัวตั้งตัว ตีซักชวนญาติโยม เอาของมาบริจาคที่พุทธสถาน และพาไปแจก ไปทุกวัน ตอนไปแจก ๆ คราวหนึ่งไปเจกบ้านพวกริสเตียน คือพวกริสเตียนนี่ มืออยุ่หlays หมู่ มีหมู่หนึ่งได้มีมอง น้ำท่วมก่อน เข้าพวกริสเตียนก็ไปแจก แต่เข้าแจกแต่บ้านคริสเตียน ชาวพุทธไปขอ เขานอกว่าให้ไม่ได้ ของนี้เป็นของพระผู้เป็นเจ้าส่งมา สำหรับพวกริสเตียน ชาวพุทธก็เลยไม่ได้ อาتمารู้เข้า ก็ต้องแก้ล่าแก้โดยจะไม่บอกให้ชัด วันหลัง ไปหมู่บ้านใหญ่ที่เขาเรียกว่าบ้านเบนเลียม อยู่ที่เขต ลำพูน เชียงใหม่ต่อ กัน น้ำท่วมหมดเลย ไปไหนไม่ได้ ผู้คนไปไหนไม่ได้เลย บ้านนั้น อาตามาเรอไป ไปกับคุณไกรสีตัวย พอยไปก็ไปจอดที่โบสถ์เลย พอดีจอดที่โบสถ์ ก็สั่นระฆังใหญ่ของโบสถ์เลย พวgnั้นตกใจ อึ้ง ไกรมาตีระฆังที่โบสถ์ มีเรื่องอะไร มากันใหญ่เลย มาถึงกามว่า ตุ้มเจ้า มาตีระฆังทำไม ว่างั้น บอกว่าพระผู้เป็นเจ้าสั่งมาให้ช่วยพวกราที่มันอดข้าว อดน้ำ นั่งซี้ พระผู้เป็นเจ้าสั่งให้อาช่องมาช่วย ไปป่าวรังพระคพากมา พวgnั้นเลยไปป่าวประกาศ แจกข้าวสาร แจกปลาแห้ง ปลาเดิม แจกหมาก แจกเมี่ยง ของอะไรมีก็แจกหันนแหลก แ昏 พวgnั้นดีอก

ดีใจ ยกมือให้วรักันสลอันไปเลย บอกว่า นີແຫະພຣະຜູ້ເປັນເຈົ້າທ່ານໜ່ວຍຢ່າງນີ້ ແລະ ຄ້າໄມ້ພຣະຜູ້ເປັນເຈົ້າ ມັນກີແຍ່ລະພວກເຮົາ ແກ່ກອດທັ້ນມັນຫາວົກສົດ ຂ່າວ ພຸຖທັນສືອພິມພົກລົງວ່າງເກົ່າງວາງວິວ່າຮ່ວມການແຈກຂອງ ທີ່ນີ້ມີກາງຮູງເທິພາ ມາກຽງເທິພາ ຄຣວັນນີ້ ເຂົ້າໄປທາມທາເຄຣະອົງຄົ້ນໜຶ່ງ ພອໄປຄົງທ່ານດຸເຂາເລີຍທີ່ເດືອຍາ ດຸວ່າແກນີ້ໄປ ແຈກ້າວແຈກຂອງ ນ.ສ.ພ.ລງຄນເຕີຍາ ດັນອື່ນເຫັນທ່ານໄມ້ລົງວ່າໄປອ່າຍ່ານັ້ນ ອາຕາມ ບອກວ່າ ມັນເຮືອງຂອງ ນ.ສ.ພ.ເຫຼາ ເຂົ້າໄປເຫັນແຕກຮົມນັ້ນທ່ານ ພຣະອົງຄົ້ນແອນ ໄປສັກປະດີເດືອຍາ ໄປນອນຕີພູງເສີຍ ແລ້ວມັນຈະເຂົາໄປລົງໄດ້ອ່າຍ່ານີ້ເຫັນນີ້ ຈະເຂົາໄປ ລົງໄດ້ອ່າຍ່າໃຈ ນັ້ນມັນເຮືອງ ນ.ສ.ພ.ຈະມາດເຂົາກັນກະຮົມຍ່າງໃຈ ທ່ານບອກວ່າ ມັນ ລໍາເຊີຍນີ້ມີ ແຕ່ພູດຄົງເຮົອນີ້ ບອກວ່ານັ້ນມັນເຮືອງ ນ.ສ.ພ. ໄມໃຫ້ເຮືອງຂອງກະຮົມ. ນີ້ ໄມໃຫ້ເຮືອງຂະໄຣ ຄື່ອທ່ານເປັນຄຸນຫຼູມເຂົ້ອງຍ່າ ລຸກຄືຍ່າມນັບອກຂະໄຣເຂົ້ອທັ້ນນີ້ ທ່ານ ປັບປຸງຢາໄມ້ເຫັນເຮືອງ ໄປອູ້ຍໍເຂົ້າເຮືອງນີ້ ທ່ານໄໝຮັນຂາວງຫຼູ ຂ່າວຕາໄປກອດເຫຼີຍາ ເຈ ທີ່ໄດ້ຕ່າທຸກທີ່ ຕ່າທຸກທີ່ ອ່າຍ່ານີ້ໄມ້ດີ ອ່າຍ່ານີ້ໄມ້ດີ ໄມເຄຍຮົມວ່າດີສັກຄັງດີເດືອຍາ ພຣະມາທາເຄຣະໃນເມືອງນີ້ ທີ່ໜີທ່ານປັບປຸງຢາວ່າດີນີ້ ມົອຄົດເດືອຍາທ່ານນີ້ ຄື່ອ ລົງພ່ວດ ພຣະເກີຍຮົດ ລົງພ່ວດພຣະເກີຍຮົດນີ້ເຫັນທີ່ໄປບອກວ່າທ່ານພູດເກັ່ງ ພູດໄມ້ເໜີ້ອຍ ພູດເປັນປະໂຍ້ຍນີ້ ວ່າຍ່ານີ້ທຸກທີ່ ໄມໄດ້ຕີໄມ້ໄດ້ວ່າ ແຕ່ອົງຄົ້ນໄມ້ໄດ້ ເຈອໜ້າຕ້ອງ ວ່າທຸກທີ່ ຫາເຮືອງວ່າເສີຍເຮືອຍ ໄມມີອ່າໄກຣົດຕ້ອງຫາເຮືອງວ່າ ເຊັນຄວາມທີ່ໄປປະຫຼຸກຖານ ໄປການທ່ານຕາມຮອມເນື່ອຍ ພອການທ່ານ ທ່ານກີດເລີຍ ດຸວ່າຄວາມກ່ອນໄປປ່າດ່າຕ່າງຈາກ ຢ້ອງ ບອກວ່າດ່າຕ່າກ່າທີ່ໃຫກັນກະຮົມ ທ່ານວ່າດ່າຕ່າກ່າວັດມາຫາຕຸ້າ ກະຮົມໄມ້ໄດ້ດ່າວ່າເຂົ້າເລີຍ ຍື່ ເຫມນັບອກກະຈັນນີ້ ເຮັກເລີຍວ່າ ທ່ານພຣະເຕີພຣະຄຸນອຍກຈະຟັງກີໄດ້ ດົມອັດໄວ້ມີ ພວກວ່າຍ່າງນີ້ ທ່ານເນີຍບ່າຍເລີຍ. ບອກວ່າ ຕ່າງຈັນນີ້ ທ່ານໄມ້ຖືກຕາມເຮືອງຕາມຮາວ ເກ ໄມໄດ້ວ່າເຫຼົາ ແຕ່ກົພູດເທິ່ງທີ່ເຫັນທ່ານໄມ້ຖືກ. ສົມເດົຈທ່ານກີວ່າຍ່າງນີ້ແລ້ວ ແລ້ກົພູດຄົງ ວ່າ ວັດມາຫາຕຸ້າ ເຫຼົກຕີ ເຫັນທ່ານມັນຫຼູການ ທ່ານກີວ່າ ນັ້ນມັນເມື່ອນກະທັດແວກທາງ ວ່າໄປອ່າຍ່ານີ້ເສີຍອືກນີ້ ເຮືອງມັນໄມ້ຮອບແລ້ວ ມັນກີດໄດ້ທັ້ນນີ້ ເລີຍໄມ້ໄດ້ເຮືອງ ຄ້າ

อารมณ์ไม่ชอบมันก็ว่าไปอย่างนั้นแหล่ะ อาตามาไม่ได้ถือสาหาความอะไร กับท่านหัวหน้าที่เคยติ เคยว่าเราทำงานให้พระพุทธเจ้า ไม่ได้ทำงานให้คริส ทำงานเพื่อพระพุทธ พระธรรม พระสัมมา โครจะชม ก็อย่างนั้นแหล่ะ โครจะติก็อย่างนั้นแหล่ะ แต่มุ่งหมายอย่างเดียว คือให้ถูกธรรมะ ถ้าถูกธรรมแล้ว ไม่เกรงคริส ไม่กลัวคริสทั้งนั้น ถ้าพิดถึงจะกล่าว ถ้าถูกแล้วไม่เมื่อยร่อง เพราะฉะนั้นพูดรื่อยไป.

ที่เข้าพูดว่า ท่านปัญญา นี่ ไปเห็นที่ไหนก็ถ้าหันนั้นแหล่ะ มันก็ถูก เมื่อันกัน เพราะว่าไปที่ไหน ก็พยายามแก้ญาติแก้โอม แก้ตั้งแต่กรุงธนบุรี จน การนั้นเป็นแค่ เป็นแนว การกราบพระทุก挂ด ทางบ้านนอกต้องไปไปเห็น แก้ทุก挂ด แต่ว่ามันเสียดาย อาตามาไปแก้วางรูปไว้แล้ว พอกลับมาไม่มีคริจัดต่อ เมื่อไหหนึ่นี้มันเสียดายอยู่อย่างหนึ่ง คนไทยเรานี่ มันหยิ่ง ไม่สร้างเสริมสิ่งที่คนอื่นทำไว้อยากจะทำเอง ถ้าทำเองไม่ได้ ก็ไม่ยอมเดินตามคริส นี่มันเสียหาย ความจริง เข้าตั้งฐานไว้แล้ว ควรจะก่อสถานต่อไป ไม่เอา โครมตั้งฐาน ก็ตั้งไป ให้มีฐาน ร้างอยู่นั้นแหล่ะ ฉันจะตั้งฐานของฉันให้ แม้ตั้งเองไม่ได้ ก็ไม่ยอมตั้งต่อไป นี่ มันเป็นปมด้อย อยู่ในประเทศไทยเรา วัดวาอารามก็อย่างนั้นแหล่ะ อาตามาเห็น มากตั้งนานปีแล้ว ไปเห็นแก้ขอไว้ พอไปที่หลังหมดแล้ว ไม่มีคริรักษาในร่อง นั้นไว้ เช่นให้โอมนั้นเป็นแค่ เป็นแนว ไม่ให้จุดธูปเหมือนจะไหว้ในเวลาฟัง เห็น เวลาไปแก้วัยแล้ว ไปอีกที่ก็จุดกันเหมือนจะไหว้ ต่อไปอีก ไม่มีคริอา อย่าง เพราะว่าผู้ที่อยู่ประจำถิ่นไม่รักษา ไม่แนะนำไม่ถือโอกาส ที่เขามาช่วยแก้ไว้ เราก็รักษาไม่เอา เรื่องมันก็ลำบาก แต่ก็ข้อนี้ไม่เป็นไร ต้องทำต่อไปตามหน้าที่ ช่วยเหลือต่อไป.

ช่วยเหลือที่เชียงใหม่เรื่องน้ำท่วม บางครั้งก็มาถึงกรุงเทพฯ เช่นคราวหนึ่ง ที่บ้านเมือง ก็ได้ไฟไหม้ อาตามาอยู่ในกรุงเทพฯ พากอยู่ที่คณะ ๒ วัดมหาธาตุ เจ้าคุณ เทพฯ จะไปช่วยอุดร เลยชวนว่าท่านปัญญาช่วยท่านอยู่ก็เลยประกาศในหนังสือพิมพ์

ออกช่าว่า ญาติโยมआผ้ามาให้กองเต็มห้องเลย มากมาย เป็นปัญหาจะเอาไปอย่างไร
มากอย่างนี้ ก็เลยไปติดต่อขอร้องคุณลังช์ พัฒโนทย์ได้รถคันหนึ่ง รถบัส เอาไป
จาก พอไปถึง เจ้าหน้าที่บอกว่า ท่านไม่ต้องแยกห้อง เนื่องอยู่ ทึ้งไว้นี้แหละ ผสม
จากเอง ดูๆ เช่นไม่เต็มใจให้เราแยกด้วยมือเอง ใน ๑๐ วันที่อาทิตย์มาประภาสทาง
น้ำพอกไป เวลาหนึ่นเม้มไม่ได้ติดต่อทางวิทยุ คนก็อาเงินมาให้ ให้สื้อลง ซึ่งได้
ครับจำนวนเรียบร้อย พาไปแจก แจกเสร็จแล้ว ทำรายการลงในสถานีวิทยุประชา-
สัมพันธ์ ให้ช่วยออกແลงการณ์ให้หน่อย ว่าได้นำไปแจกแล้ว เพราะเห็นเขากำ
อะไร เขาก็ประภาสกันทั้งนั้น สงไป ๓ ครั้ง เช่นไม่อ่านออกอาภารเลย ที่หลังนึก
ในใจว่ามันเพราะอะไร ที่นี่นายตัวร้าวคนหนึ่งมากะซิบบอกว่า ท่านอย่างุ่นให้มัน
เห็นอยู่เลย เขากล่าวว่าท่านเป็นคอมมูนิสต์อยู่น่า ที่ไปแจกเสื้อแจกผ้าอยู่นี่ เอา
แล้ว! จะให้เป็นแดงเสียให้ได้ จะให้ท่านปัญญาเป็นคอมมูนิสต์เสียแล้ว บอกว่า
ที่สถานีวิทยุเขามิอ่านนั้น เช่นไม่ส่งเสริมท่าน เพราะมันล้าหน้าเข้า ท่านทำอะไร
ไม่เอาชื่อเข้าไปใส่ด้วย อันนี้ถูก เพราะว่าเราทำอะไรก็ไม่คิดใส่ชื่อใคร อาทิตย์เอง
ก็ไม่อยากเอาชื่ออยู่แล้ว จะไปเอาชื่อคนอื่นใส่อกีทำไม่ ที่นี่ทำไปมันก็ล้าหน้าเข้า
เห็นไปเที่ยวสร้างโรงเรียน สร้างอะไร ทำแล้วมันเกิดปมด้อยแก่คนอื่น คนอื่นเขาก็
ไม่ชอบ เลยก็ไม่ส่งเสริม แต่ก็ไม่หวั่นไหว มีโอกาสก็จะทำเรื่อยไป ทำอยู่อย่างนั้น
หลายปี ช่วยเหลือประชาชนที่เกิดทุกข์ร้อน ช่วยยกหมากแพง เกิดไฟไหม้ที่ไหน
ที่ติดไฟ บ้านหมู่ใดท้าอยู่เสมอ ช่วยอยู่ เป็นงานด้านลังคมสงเคราะห์ที่เป็น
งานช่วยเพื่อนมนุษย์ตลอดเวลา.

งานวิสาขบูชาในนานหนึ่ง ที่ไปเพราะชั้นที่เชียงใหม่แล้วก็ได้ผล แต่เดียวัน
หนึ่งเข้าเต็มที่ วิหารวัดสวนดอกนันยางตั้งหนึ่งเล็กกว่า ครูบาศรีวิชัยสร้างไว้ ตั้งแต่
สร้างแล้วท่านก็ตายไป คนไม่เคยนั่งเต็มตัววิหารสักที่ อาทิตย์ชั้นไปปีแรก เอาคน
มาเนื้เต็มวิหาร คือทัวร์วิสาขะ ก่อนวันวิสาขะ มีโฆษณาป่าวร้อง เชียนหนังสือพิมพ์

เหตุนั้นแน่น่าจะ ควรทำอย่างไร ชาวเชียงใหม่นั่นเข้าดี สอนง่าย ถ้ามีคนสอนแล้ว ไม่มีผู้หักอก คนหนึ่อนี้ ที่ยุ่งนี้ เพราะไม่มีคนสอน สอนก็ไม่ถูกเรื่อง แต่ถ้าทำให้ดีๆ และไว้ไปกล คงชาวเหนือนี้เข้าใจดี ว่านอนสอนง่าย.

พอถึงวันวิสาขเข้าจริงนะ โญมนนะ ทุกบ้านทุกช่องประตูบานประดังทิว โคมไฟสร้างไว้ไปหมดเลย ทุกถนนทุกบ้านทุกช่อง วัดวาอารามก็ทำ แต่ว่าก่อนถึงวันนั้นนี่มีบัตรสอนเท็พพิมพ์แจกเมื่อวันกัน ว่าอย่าไปเชือกท่านบัญญา ท่านไม่ใช่พระพากเรา พระแขกมาจากไหนก็ไม่รู้ จะมาทำลายประเพณีบ้านเรา เราอย่าไปเชือมือออกแจกเหมือนกัน เข้าอาจมาให้ดู อาตามากอไม่เป็นไร ในบลิตเล็กๆ ไม่น่ากลัว ค่อยดูวันวิสาขก็แล้วกัน คนทำเรียบร้อยหมด ทุกหน ทุกแห่ง ได้ประชุมเด็กนักเรียนทั้งเมือง ในเขตเทศบาลก็โรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนราษฎร์ โรงเรียนพากมิชชั่นนารีมหาด นักเรียนสี่พันเศษ นั่งกันเต็มศาลา แล้วก็ป្យាកุถะอะไรต่ออะไร ตอนเข้าเดิมพระ แจกข้าว แจกของ แจกสมุด แจกดินสอ แจกของเล่น แก่เด็ก กลางคืนเดินแท่นโคมไฟแห่มีบทเพลงด้วย เมื่อคราวนั้น สนิท ศ.เข้ายุ่งเชียงใหม่ เข้าแต่งเพลงวิสาขบูชา ร้องเพลงกันก้องเมืองไปเลย สนุกกันใหญ่ แล้ววันรุ่งขึ้นนำคนแก่ไปเยี่ยมคนป่วยโรคเรื้อรัง คนแก่ๆ ที่เชียงใหม่ อายุ ๕๐-๖๐ ออกปาก “อุ้ย! ข้าพเจ้าอายุ ๕๐-๖๐ แล้วยังบ่เคยมานี่ลักษ์เต้อ” ไม่เคยไปดู มัวร่าน ยิ่ยมไปโรงพยาบาลโรคเรื้อรังนี่ แล้วก็ฟ้าไปให้เห็นสภาพคนเป็นโรคเรื้อรังนะ ภูติโอม สมสารให้โอมหลงครีปะกาศ เก็บสตางค์ได้อึกยอด เอาไปแจกคนเหล่านั้นต่อไป นำคนไปในทางอย่างนี้ ซักจุ่งภูติโอมไปให้รู้จักว่าอะไรควรทำ อะไรไม่ควรทำ แก่ไขเรื่อยไป ในเรื่องที่ควรจะแก้ไข.

อยู่เชียงใหม่นี้ ก็พยายามทำอย่างนี้เรื่อยมา เมื่อเวลา ๑๐ ปี ไม่ใช้น้อย อยู่ถึง ๑๐ ปี ออกหนังสือพิมพ์ชื่อพุทธให้คนได้อ่านด้วย ต่อมาก็ได้ลงมากุรุเทพา คือว่าหน้าหานกนี้ อยู่ไม่ได้เชียงใหม่เม้นหนา ผัวหนังมันแพ้อกผึ้นคัน ต้องหนี

ทุกปี หนึ่งมากรุงเทพฯ ก็มารอยู่วัดมหาธาตุถนน ๗ (เดิม) เจ้าคุณเทพฯ พักพาอาศัยพโลยกินข้าวແಡງແກ່ວັນເຫຼົາ ແລ້ວຄົນກົມນຕີໄປເທດນີ້ໄປປະຈຸກຖາກທີ່ໃນນີ້ທີ່ນີ້ບ້າງ. ເວລາປະຈຸກຖາໃໝ່ໆ ນີ້ ມີຂ້ອຕີກອຍ່າງທີ່ນີ້ ເຫັດກັນເລືອເກີນ ທ່ານປັງຢູ່ຢາຍືນພູດ ໄນພູດ ໄມດີຕີທັງນັ້ນແລະ; ຄືວິເປັນຈຸດດຳທີ່ຕີອາຕມາ ວ່າຍືນພູດ.

ตอนນີ້ກໍາອາຕມາ ມາເທດນີ້ກຽມກົມທີ່ນັ້ນວັດບວຣນິເວສົນ ກຽມກາຮຸບສາມາຄມ ກລັວເຂົາຈະວ່າວ່າຍືນພູດ ອຸດສ່າຫຼັດເກົ້າວິໄວ້ໃຫ້ຝ່າ ອາຕມາສັ່ງໃຫ້ເກົ້າວິໄວ້ອົກທັນທີ່ ພວຈະຂຶ້ນພູດບອກໃຫ້ເກົ້າອອກ ອາຕມາຈະຍືນພູດໃຫ້ໂຍມຟັງ ດູວ່າຍືນພູດກັບນັ້ນພູດມັນເປັນຍັງໃໝ່ ອັນໄທນະເຫຼົາໃຈ່ຍ່າກວ່າກັນ ແລ້ວກີ່ໄລຍືນພູດ. ເດືຍວ່ານີ້ຄົນທີ່ຕີອາຕມານະຍືນພູດທົມດແລ້ວ ຍືນພູດກັນທົມດແລ້ວ ພຣະສັງໝາງຈັກຍືນພູດເວລານີ້. ກ່ອນນີ້ກໍຕີວ່າໄມ້ດີ ທີ່ທ່ານປັງຢູ່ຢາຍືນພູດ ແຕ່ເດືຍວ່ານີ້ກີ່ຍືນພູດກັນແລ້ວ ເດືຍວ່ານີ້ຍືນພູດກັນທ່ານໄປແລ້ວ. ມັນໄມ້ໃຊ້ເຮື່ອທີ່ຈະຕ້ອງຕີ ອ້າຍຂອງເລັກນ້ອຍອ່າຍ່າງນັ້ນນະ ສິ່ງໃດເປັນປະຍົບຍົນລະກົກທ່າເຫັນໄປເຄົຂະ ກິນຂ້າກັນຕະເກີນ ກິນກັບຂ້ອນ ກິນກັບລ້ອມ ອື່ມ ທີ່ຮູ່ເປົ່າ ອື່ມເທົກກັນ. ເມື່ອອື່ມແລ້ວມັນກີ່ກິໄດ້ຕາມກາລເທະບະ ຈະນັ້ນຈະຍືນມັນກີ່ເດີທັງນັ້ນແລະຍືນພູດກີ່ໄດ້.

ท่านปัญญาตีชนดทางพญานาค

ประวัติที่ท่านเล่าเอองเนื่องในโอกาสอحادุครบ ๕ รอบ

เมื่อคราวอูฐเรยิงใหม่ใน มือยุครังหนึ่งอยากจะเล่าให้โอมฟังอึกคือว่า มัน
เรียกว่า สนั่นหัวน้ำใหญ่ เหมือนมีการวางแผนบิดกลบมีองค์ราชนั้นนะ คือเข้าประชุม
พระเจ้า คณะจังหวัด เจ้าคณะอำเภอมาก แล้วก็เชิญพระผู้ให้จากกรุงเทพฯ ไป
ด้วย วันนั้นจึงได้รับ ท่านเจ้าคุณสังฆมนตรีอยู่ด้วย. เข้าให้อาتمาพูดข้อคิดในการ
เผยแพร่ แต่ว่าข้อคิดนั้นพูดแล้วมันกระเทือน กระเทือนมาก. หนังสือพิมพ์ชาว
เหนือลงว่า “ท่านปัญญาเจ้าสอนเหล็กตีชนดทางพญานาคราช” จ้าหน้าร่าวย่างนั้น
 เพราะว่าพูดเรื่องมันแรง หาว่าพระเร-na-ไม่ค่อยเงางาน. พระที่มีต่าແນ่งเผยแพร่
 ไม่ได้ไปเผยแพร่ แต่อนเผยแพร่ยุบหลัก ว่าไปอย่างนั้น. สมเด็จท่านฟังแล้วท่านลูกชิ้น
 ท่านนั้งอย่างงี้ ลูกชิ้นไปยืนทางซ้ายนั้นยืนเฉพาะหน้า ยืนดูอตามา. อัตมาพูดให้ท่าน
 ยินดู เพ่งให้ถูก เลย คงจะเพ่งให้หยุดพูดนั้นเองแหละ แต่อัตมาก็ไม่หยุด ยังคง
 พูดต่อไป พูดใหญ่ พูดวันนั้น รัฐมนตรีวารการศึกษานั้นฟังอยู่ด้วย. รัฐมนตรีศึกษา

สมัยนั้น ชื่อ ส.สวัสดิเทียรตี ไปนั่งฟังด้วย พอฟังจบ ท่านบอกว่า โอ พุดแบบนี้ ต้องเอาไปพูดกรุงเทพฯ เวลาเนี้ยประชุมพระอยู่ที่วัดโพธิ์ ให้ท่านไปพูดที่โน่นด้วย พรุ่นนี่ เลยได้ชื่อเรือนิ วันนั้นนะเป็นครั้งแรกในชีวิตที่ได้ชื่อเรือนิ เรือนิสองແ霎 ไม่ใช่เรือนินั่งเก้าอี้ เป็นเรือนิสำราญนั่งสองแกร แล้วขึ้นมาพร้อมกันกับสมเด็จ ด้วย. เรียนว่าสมเด็จท่านฟังอยู่ด้วย ซึ่งท่านนั่งเรือนิมาด้วยกันเสียด้วย มาถึง ลงที่สานมบิน เขามีรถไปรับอาทิตย์ แต่ไม่มีรถรับสมเด็จ. สมเด็จก็เลยต้องผลอย อาทิตย์เหมือนกันวันนั้นนะ. พลอยไป เพราะที่วัดก่อน แล้วก็ไปวัดโพธิ์ ไปวัดโพธิ์ ก็เลยไปเทศน์กับพระที่วัดโพธิ์ พระเจ้าคະหะทั้งนั้น เทศน์แล้วเข้าอัดเทปไว้ อัดเทป แล้วเขามาเปิดที่พุทธสมาคม. วันที่เขานั่งมาเปิดที่พุทธสมาคมนั้น อาทิตย์ไม่ได้ไป ทรงอ แอบไปที่หลัง เขาก็เปิดไปครึ่งหนึ่งแล้ว ก็แอบเข้าไปนั่งอยู่ข้างหลัง พอไปนั่ง อยู่ข้างหลัง เปิดจบ ก็มีคนเห็น เขาก็เชิญเข้าไปให้พุดปากเปล่าไม่ใช่เทป พอดูด ออกไปคราวนั้นเสร็จแล้ว มีคนลูกขึ้นค้าน คือพระราชธรรมนิเทศน์ ลูกขึ้นค้าน ค้านให้หยุด เหม วันนั้นผู้ฟังจะวางมายกันเลียให้ได้. พากษ์ “ถือทาง” อาทิตย์ ไม่ชอบในการค้านเช่นนั้น แต่ว่ายังมีเจ้าคุณภราดา นีไปดึงคุณพระอ กไปเสีย ไม่ อย่างนั้นแล้วมันจะวางมายกัน เพราะว่าไปค้านสิ่งที่ไม่เป็นเรื่องเข้า. คำที่อาทิตย์ พุดนั้น ท่านว่ามันไม่ถูก แต่คุณอื่นเขาว่าถูก มันไปกันอย่างนี้ เลยค้านกัน แต่ก็ดัง เวลานั้นดัง หนังสือพิมพ์ก็อาไปลงข่าว มีชื่อมีเสียง ว่าอย่างนั้นแหละ ก็ได้เป็นเรื่อง ตั้งขึ้น แต่ต่ำงคราวนั้นก็ยังไม่เต่าได. คราวนั้นมากรุงเทพฯ เขามีการประชุมพระ วัดสามพระยาตามปกติไปช่วย วิงเต้นยกโถะ ยกเก้าอี้ เพราจะเดยอยู่วัดนั้น. ว่างๆ เจ้าคุณก็วิ่ง เอ้อ ปารุกพาหน่อย เลยขึ้นไปพุดให้หยุด เพดเรื่องสำคัญสักกิตะ伽 แรงๆ จอมพลผินนั่งฟังอยู่ด้วย ช้อนอกชอบใจ บอกว่า เออ! อย่างนั้นต้องเอาไป เทศน์วิทยุบ้าง เลยเข้าบอกให้ไปเทศน์วิทยุ เจ้าหน้าที่เขามาว่าเอาตันฉบับมา. เรา ตอบว่า อ้อ จะเทศน์พรุ่นนี้จะเอาอะไรกัน ไม่ต้องตันฉบับ. โดยปรกติวิทยุกรม

ประชาสัมพันธ์ นี่เข้าต้องมีต้นฉบับ อัตมาไม่ได้เขียน ไปไหนเลย เทคนิคกันที่นั้นมันรุนแรง เทคนิคเรื่องกินขอบ กินเสียม กินเหล็ก กินไฟลนั่ง กินกันใหญ่ แล้วก็ยกเรื่องกลบ ว่าเรื่อง “พารา สาวัตถี ไครไม่มีปรานีไคร ดูดือกือแต่ใจ ถึงที่ได้ โภยกันให้พ่อ” ว่าอย่างนั้นแหละ ได้ข่าวว่าท่านจอมพลเดิองใหญ่ บอกว่า นิมนต์พระอัฐิรเมทน์ ทำไม่ไม่ตรวจสอบล้านนา เช่นอกว่าตรวจสอบไร ท่านเทคนิคปากเปล่า ไม่ได้ตรวจสอบล้านนา แทน! หนังสือพิมพ์ก็ประโคมตามหลังอีก นิมันดังออกไปตอนนี้เองแหละ มันดังตอนพุดแรงๆ ในกรุงเทพฯ หลายครั้ง มีการเชียร์แรงหลายครั้ง เลยก็ดังออกไป. ความจริงมันก็เป็นอารมณ์แรงสมัยนั้นนะ เพราเว่วยังหนุ่ม ความคิดมันก็เล่นไป. เดียวโน้นไม่แรงแล้วเทคนิคปกติ ไปเทคนิคที่ใหญ่ก็ไม่ค่อยจะรุนแรงธรรมชาติ ถ้าว่าจะร้อนก็พออุ่นๆ ไม่ถึงกับว่าความร้อน ๕๐ ดีกรี สมัยก่อนนี้มันร้อน เทคนิคแรง เพราเว่ความคิดมันแล่น อยากจะจัดด้อยาก จะทำ เรื่องอะไรต่ออะไร. แต่เมื่อทำงานนานๆ เข้า มันมีประสบการณ์ เกิดความคิดความก้าวไม่ไหว ปล่อยเงาๆ หน่อย แต่ก็ยังไม่เท็งอุดมการณ์ ยังถือหลักการเดิมว่า ต้องแก้ไขสิ่งบกพร่องยังเก้อญี่เรือยๆ ไปเทคนิคที่ใหญ่ยังแก้เรือยไป หลักการมันเป็นอย่างนั้น.

ที่นี่อีกอย่างหนึ่ง อยากจะบอกโดยไม่ได้รู้ว่า อัตมาไม่นิยมการก่อสร้าง วัดถูกที่ใหญ่โต คือไม่จำเป็นก็ไม่ทำอะไรมากอย่างนั้น มุ่งสอนธรรมะอย่างเดียว ไม่ว่าอยู่ที่ไหนก็อย่างเดียว เรื่องธรรมะ สอนธรรมะ เรื่องก่อสร้างนั้นไม่ค่อยสนใจ ก้าวไม่จำเป็นลงก็ไม่สนใจ เพราะฉะนั้นจึงไม่มีเรื่องแยกภูมิ ขออะไรกันญาติกับ โยม เพราถือว่าเรื่องมันยุ่ง เรายุ่งแต่เรื่องจากธรรมะก็แล้วกัน แม้ในการทำบุญ อายุครัวนี้ ก็มีพระมาถามบังเอิญเมื่อก่อนกัน ถามว่าอยากรจะทำหรือยุ่งหลวงพ่อปัญญา แจก ทำแล้วเอาไปให้เข้าเสก. เราก็ว่า ไม่ต้องเอาไปเสก ถ้าทำแล้วก็จะต้องเสกเอง แต่ว่าไม่ทำ เพราเวจะเอารูปไปแจกนี่ ไม่เก็บก็เอาไปหล่น้ำหมด แจกธรรมะพอ

แล้ว พระธรรมย่อมาใช้ก่าวรูปร่างกาย แจกธรรมดีกว่า ในการทำบุญอุทัย แจกธรรมะ พิมพ์หนังสือแจก แทนพระพุทธเจ้า พระธรรมนั้นเป็นเนื้อแท้ของพระพุทธเจ้า เรากาธรรมกันดีกว่า แจกธรรมะ ใจจะทำเรื่องอื่นนั่นไม่ส่งเสริม ไม่อยากให้ทำ ที่ได้มายุ่งชิดประทาน ๑๑ ปีนี้แล้ว โภมจะเห็นว่าอุตมาไม่ได้ทำอะไรเลย ในทางที่เรียกว่าเหมือนคนอื่นเขาทำทำอะไรมันก็เวกแหกแนวเขามาเสมอ ทำบุญอุทัยก็ไม่เหมือนเพื่อน ไม่นิมนต์พระมาสาวดมนต์ นี่ที่จริงควรนิมนต์สมเด็จทั้งหลายมาสาวดมนต์นะ เพราะว่าตามวัดด้วยความเข้าทำอย่างนั้น แต่อุตมาคิดว่านั้นเป็นการเมืองมากไป การนิมนต์พระผู้ใหญ่นี้ โดยมากนิมนต์แบบการเมือง ไม่ใช่นิมนต์พระเลื่อมใสศรัทธาแท้อะไรนัก เท่าไหร่หรอก มันการเมือง เช่นให้ทำน้ำดีมาเห็นวัดด้วยความให้ได้รู้จักต่อไปข้างหน้าเพื่อเลื่อนยศเลื่อนตำแหน่ง มันง่ายหน่อย เลยกอกว่าเราไม่ได้ทำบุญแบบการเมือง ทำบุญธรรมด้วยที่ควรจะทำได้ เพราะฉะนั้นไม่มีการนิมนต์โดยมาฉันเข้ามาเลี้ยงแต่พระในวัดก็พอ พระวัดอื่นหากมาก็เลี้ยงไม่รึงเกียจแต่จะเลือกนิมนต์คนนั้นคนนี้มานั้น มันลงทุนมาก ต้องเที่ยวไปรับกวนรถยกตัวเข้า ต้องจัดอาหารพิเศษต้องมีที่นั่งชา ที่นี่มันก็ไม่มีเสียด้วย อุตมากับน้ำชามันก็อย่างนั้นแหล่ะ ไม่ค่อยได้ฉัน ฉันน้ำเย็น จะต้องมีน้ำชา มีอาสนะ มีหมอนอิง ทำไม่ถูก เดียวเข้าหากว่าทำนปัญญานี้มันไม่รู้อะไร มีแต่สอนคน ปฏิสัตถารกิมไม่เป็น เดือดร้อนอกແຫະ นิมนต์มาแล้วมันก็เดือดร้อน เลยก็อย่างนิมนต์เลี้ยงล้ำปาก มากินนต์พระที่ฉันง่าย ๆ ดีกว่า แล้วก็ทำบุญอย่างนี่ เนอะ มันไปอย่างนั้น มันแพลง คือเป็นคนแพลงตั้งแต่เด็ก ๆ มา มันก็แพลงอย่างนั้นแหล่ะ ไม่ค่อยเชื่อว่าเรื่องอุทัยต่ออะไร เรื่องฝีปากศักดิ์สิทธิ์อย่างนี้ไม่ค่อยเชื่อถ้าเขานอกกว่าตรงไหนศักดิ์สิทธิ์จะ ก้าวมา ก็จะแอบขอภัย เนอะ ไปเยี่ยวด้วยนั้ง ลองดูว่ามันจะศักดิ์สิทธิ์จริงหรือไม่ เปล่าไม่เห็นเป็นอุทัย เช่น ก้าวเข้าไปยังนั้นศักดิ์สิทธิ์ บางทีก็ชุดไปทึ่งเสียเลย ตอนเด็ก ๆ นั่นแบบนี้โถเข็มมา

ใจมันยังชันแบบนั้นอยู่ คือไม่เชื่อสิ่งเหลวไหลเชือต่ำส่วนของพระพุทธเจ้า ทำดีได้ ทำช้าได้ช้า เชื่ออย่างนี้ แล้วก็เอาตัวรอดมาอย่างนี้ โดยอาศัยหลักการอย่างนี้ ไม่มีหลักการแบบอื่นที่เข้าทำ ๆ กัน อาทิตย์ไม่เห็นด้วยกับการทำพิธีปลูกเศกลงเลข ลงยันต์ ทำตามกรุดทำผ้าประเพิจจาก เพื่อเอาเงินสร้างนั้นสร้างนี่ ไม่ได้สร้างก็ไม่สร้างแต่ถ้าจะสร้างก็ให้ได้มาตรฐานความบริสุทธิ์ ให้ยอมครั้ทราเลื่อมใส ให้ด้วยความบริสุทธิ์ใจ แต่ถ้าไม่มาทำบุญ ต้องการได้เกรียง ต้องการได้ผ้ายันต์ ต้องการได้สิ่งนั้นสิ่งนึ้นก็เป็นการແຄะเปลี่ยนไป เป็นสิ่งค้าในการค้าสนใจค่าในการค้า ไม่ค่อยชอบในเรื่องอย่างนั้น จึงไม่ทำ ไม่ส่งเสริมดังที่โดยเคยเห็นกันอยู่ ที่มาอยู่วัดนี้ก็ ๑๑-๑๒ ปี กระทั้งเข้าพระราชบ้านก็อยู่อย่างนี้ ทำอะไรก็ทำมาเรื่อย ๆ ตามเท่าที่จะทำได้ ไม่ได้ทำด้วยใจร้อน ทำตามสบาย ได้มาก็ทำไป ไม่มีกัทยุดมันเสีย. โอนอามาให้ก็ทำต่อไป เพราะงานมันไม่จบหรอก สมภารนี้ตยาสมการอื่นก็ทำต่อไป วัดวาอารามก็อยู่อย่างนั้น เรายังไประอ่อนอกร้อนใจเป็นทุกข์ เที่ยววิ่งเดินแจกภูกิจให้มันเหนื่อยทำไม่ ทำหน้าที่สอนธรรมะไปดีกว่า งานการมันก็ไม่ยุ่งไม่เดือดร้อน. อันนี้เป็นเรื่องที่เรียกว่าผลงานที่ได้กระทำมาโดยล้ำต้น จนกระทั้งมาอยู่ที่นี่.

อยู่นี่ก็อยู่ไปยังนี้แหละโดย แต่ไว้เม่นเน่นา วันหนึ่งอาทิตยอาจจะไม่อยู่ก็ได้ ถ้านิ ก็หลังเข้มงวดในหน้าลาออกจากสมการ แล้วก็ไปอยู่ป่าดงพงใหญ่ก็ได้ อยู่ตามวัดร้างที่ไหนก็ได้ หรืออาจจะไปจำพรรษาอยู่เมืองอุบลสักพรวษาร่างกายแข็งแรง ก็ไปเมืองอุดรธานี ไปหนองคายบ้าง หรืออาจจะลงไปสองสามโน่น ไปภูเก็ตโน่น ตามเรื่อง เท่าที่จะไปได้ ไม่ใช้อยู่อย่างผูกมัด. อยู่อย่างนี้ให้ผูกมัดไม่มีข้อผูกพันในทางจิตใจ ว่าจะต้องอยู่กันนานเท่านั้นไม่เมื่อยอย่างนั้น. อาทิตยจะลาออกเมื่อไหร่ ก็ได้ ไม่มีข้อผูกพันอะไร ไม่ได้อ้าลัยอาการในตัวแทนสมการ. การเป็นสมการนี่กว่าสายรุ้ง พระทั้งหลายที่ไม่เคยเป็นอย่างเป็นจุณตัวสั้น บางองค์คัน อยากเป็นสมการ อุตสาหไปแบ่งเชมา เรื่องอะไรที่ไปอาเจ้ากรรม มากพั้ดหัวให้เลือดไหล.

เป็นสมการนี้ไม่ใช้มันสบ้ายอะไร คราวเมเป็นก็ไม่รู้ ถ้าเป็นเข้าแล้วก็รู้ว่า อ้อ มัน
หนักอกหนักใจ ถ้าหนักไม่รู้จักวางแผน ก็อนไม่หลับเลยที่เดียว เป็นโรคประสาทไป
เลย. แต่ถ้าปล่อยว่างเป็น มันก็ไม่หนัก อยู่สบ้ายไม่เดือดร้อน เพราะว่าต้องรับ
ภาระตั้งแต่ใบสัตว์ จนถึงเจตุภูมิ อยู่ในอกของสมการทั้งนั้น อะไรเกิดขึ้นก็สมการ
เด็กไม่ดีก็สมการ เดรีมเด็กก็สมการ พระลูกวัดไม่ดีก็สมการ หญ้ารากก็ว่าสมการ
นกพิรนช์ใสโนบลส์ คนมาเห็นเข้าก็ อ้อ สมควรดันไม่เอาใจใส่ มันลงบนหัวสมการ
ทั้งนั้น ไม่ว่าเรื่องอะไร. คราที่สบ้ายอยู่แล้วอย่างใบแบกເຄາ “หัวสมการ” เข้า มัน
เดือดร้อน แต่ถ้าเป็นแล้วก็ต้องเป็นให้ดีทำหน้าที่ให้เรียบร้อยให้สมบูรณ์ เรื่องมัน
ก็ไม่ยุ่งยากลำบากเดือดร้อนอะไร.

ชีวิตที่พิจารณาแล้ว

ประวัติที่ทำนเล่าเองเนื่องในโอกาสอายุครบ ๕ รอบ

อันนี้อาจมาเล่าให้ญาติ ให้โยมพัง ถึงชีวิตที่ผ่านมาในอดีต ตั้งแต่สมัยก่อน ในนั้น จนมาถึงปัจจุบันนี้โดยก็เห็นอยู่แล้ว ว่าอาتمมาปัจจุบันนี้อยู่อย่างไร ทำอะไร ดำเนินชีวิตอย่างไร ญาติโยมก็เห็นอยู่ ออยู่มาได้ ๖๐ ปีนี้ ก็นานวันญูนแล้ว. โยมผู้ชายอาตามานะ ๕๔ ปีเท่านั้น ตายแล้ว เพราะว่าเป็นโรคปอด สมัยนั้นไม่มีการรักษา อาตามอยู่ถึง ๖๐ นีดีใจแล้วว่า เอก เรานี่มันอยู่เกินโยมผู้ชาย แต่ยังไม่เท่า โยมผู้หญิง เพราะโยมผู้หญิงอยู่ถึง ๘๘ ปี อาตามอยู่สัก ๘๐ ก็ยังนับว่าดี แต่วันก้าวไปไม่ได้ สังขารร่างกายไม่มีครากรากหนดได้. โครงการให้พรไว้ห้อย ๑๐๐ ปี ไม่ขอรับ, ๑๐๐ ปีนี้มันจะไม่ไหวเอ มนต์ลามาก อยู่ให้ออยู่อย่างนั้นเลย ให้แต่เพียงว่า ขอให้ท่านสบายก็พอแล้ว คือถ้าสบายก็พอแล้ว. ถ้าอยู่ ๑๐๐ ปีนี้มันจะง่อนแgn เต็มทีมันจะไม่ไหว. สุดแล้วแต่เรื่อง เรื่องอายุานามอย่าไปยุ่งมัน ทุกชีวันกับ มันอยู่ไป ทำหน้าที่ไปตามหน้าที่อันได้ดีก็ทำไป อันได้มีดีก็หยุดทำมันเสีย ชีวิต

ก็จะก้าวหน้าไปในทางที่ถูกที่ชอบตามคำสอนในทางพระพุทธศาสนา.

อาทิตย์นั้นพิจารณาดู ชีวิตของตนเองตั้งแต่ห้อยมาจนกระทั่งบัดนี้นั่น 俄อ เรานั้นบุญ ไม่มีความแห้งแห้งชีวิตให้ มันเป็นของมันเอง ไม่ได้ตั้งใจว่าจะเป็นอย่างนั้นจะเป็นอย่างนี้ เรียนก็เรียนไปอย่างนั้นเองโดย เรียนไปตามเรื่อง ครูบาอาจารย์ก็สอนไปตามเรื่อง แม้ว่าบุชเป็นสามเณรเป็นพระ ก็เรียนไปตามหน้าที่ครูก็สอนไปตามหน้าที่ แต่ครูไม่ได้เพาะอุดมการณ์ลงในใจว่าการทำอย่างนั้นควรทำอย่างนี้ ชีวิตจะต้องเป็นอย่างนั้น ครูไม่ได้บอกไม่ได้สอนให้คิด สอนแต่ให้รู้ ไม่ได้สอนให้คิด แล้วก็ไม่ได้ให้อุดมคติประจำจิตใจ อันนี้เรียกว่าผิดพลาด. แต่นี่มันเกิดขึ้นเอง นี่เรียกว่ามันเป็นบุญของตัวเอง เกิดความคิดความนึกขึ้นมา คิดจะทำอย่างนั้น คิดจะทำอย่างนี้ คิดจะแก้ไขอะไร นี่มันเกิดเอง ไม่ได้เกิด เพราะคนนั้นคนนี้แนะนำตักเตือนให้ แต่มันเป็นความคิดอันเนื่องจากอ่านหนังสือธรรมะแล้วเออไปเหียบดูกับการปฏิบัติของพุทธบริษัท เห็นว่ามันไม่ตรงกัน แล้วก็คิดจะแก้ไข มันเกิดขึ้นในใจ ชีวิตก่อผ่านมาโดยลำดับ เรียกว่าบางทีถึงหัวเลี้ยวที่อันตราย มันก็เลี้ยวไปได้อย่างเรียบร้อยหลับไปได้ ไม่มีอันตราย. ถ้าสมมติว่าไม่ได้บัวชเป็นสามเณร ไม่ได้ออกจากบ้านในวัยหกปีหกเดือน ฝ่าฟ้าจะเป็นคนร้ายไป จะมีซื้อเป็นนักเลงไปเสียก็ได้ เพราะว่าที่บ้านของอาทิตย์นั้น คุณโยมไม่ได้ประพฤติชั่ว แต่เป็นคนรักเพื่อนรักผู้ บ้านเป็นเหมือนกับห้องรับแขกที่คนมาไม่ขาด คนเดินทางมาจะกินอาหาร มาถึงเข้าให้กินเช้า มาถึงเที่ยงให้กินเที่ยง มาถึงบ่ายหุ่งข้าวให้กินบ่าย มาถึงกลางคืนหุงให้กินกลางคืน บางทีโยมผู้หญิงหัวหน้าในใหญ่ เพราะแขกมากัดตั้งสิบคนพร้อมกัน หุ่งให้กิน กินแล้วไปนอน นอนแล้วบางทีก็ยังไม่ไป นอนอีกสองวันถึงจะไปอาทิตย์เป็นเด็กนี้ดู ๆ เออ บ้านเรานี้เหมือนกับห้องรับแขกมาก็ทั้งนั้น นึกถึงภาพเหล่านั้น แล้วก็ยังนึกว่า เออ! เหาอยู่กันดีไม่มีภัย. ในบริเวณบ้านนั้นอยู่กัน ๑๐ ครอบครัว รักกันเหมือนกับพี่น้อง. รักกันด้วยอะไร? อาทิตย์

จำได้ว่าครั้งเด็กๆ นี้ เมื่อที่สุด ในการที่จะต้องเอาแกงไปแจกบ้านโน้นเอามาโน้มไปแจกบ้านนี้ ต้องแจกเขา. ยอมทำอะไรกิน ได้เนื้อมาก่อนหนึ่ง เอกماถึงแกงขึ้นหม้อ หนึ่ง ต้องตักไปแจกทุกบ้าน ไม่มาก ถ้ายังเล็กๆ เอาไปให้หมดบ้าน. ได้ทุเรียนมา๒-๓ ผล ทำน้ำกากทิ่งใหญ่ ต้องเอาไปแจกทุกบ้าน ถ้าได้ปลามามากดังเช่นต้องแบ่งเป็นกอง ๆ ๆ ๆ เด็กต้องเอาไปแจกเรือนนั้นกองเรือนนี้กอง ได้อะไรมากไปแจกกันอยู่อย่างนั้น. สมัยเด็กๆ นี้เมื่อเต็มที่ พอดีกันเข้าแบ่งกองปลาออก กิดว่า กุญแจอีกแล้ววันนี้ วิงกันเต็มที่ลับนิเกย์อีก. แต่ครั้นเป็นผู้ใหญ่นี่มานิกว่า อ้อ เขาทำถูกโดยมาทำหัวถูก คือว่าอื้อเพื่อเพื่อแบ่งปันบัดิตามคำสอนของพระพุทธเจ้าที่ทำให้คนรักนี้ด้วยการให้ พุดจากอ่อนหวาน แล้วก็ทำตนให้เสมอ ประพฤติดนในสิ่งที่ เป็นประโยชน์ต่อกันท่านประพฤติอยู่ เทืนคุณธรรมเหล่านี้เมื่อบวช ว่าโยมนีประ พฤติธรรมเหล่านี้สมบูรณ์ที่สุด. เมื่องพัทลุงนี่จรมากสมัยอาทิตย์เป็นเด็กนี่จรอใหญ่ กักใหญ่ เขายังว่า “ด่าหัวพร” “รุ่งดอนทราย” “อ้ายสิเงินหนวดแดง” “อ้ายหมึกหนวดด่า” ไอ้ มากมายละ ยิงกันทุกคืน ปลันกันทุกคืนเลี้ยงความอยู่ในทุ่ง มาถึงເວລີນຍິງປັງ ๆ ๆ ต้อนไป ๒๐ ตัวต้อนไปหมดเลย เอาไปหมดเลย แต่ว่าความ ของโยມไม่เคยถูกต้อน ถ้าเข้าต้อนไปวันนี้ของใคร บอกซื้อยิมจรมันไม่เอา. ทำไม่ พากใจไม่เอา คือว่าจะเอาไปใช้เมื่อไรก็ได้ความของโยมนี่ มาถึงบวกว่าลุง น้า เอา ว่าไปเถอะ ขอความยังไงบันลัก ๒-๓ เช้า เอาไปเถอะ เอาไปเลย เอาไปเหียบ นา เทศาเหียบก็ต้องหั้งผูงไปบ่ำในนา เขายังว่า “เหียบนา” ไม่ต้องได้ นวด ๆ ให้หอยมันตายด่าข้าวได้เลย. ขอไปเถอะ ๓ วัน ๗ วัน ไม่ว่าເກາไป; ใครไม่เป็น อะไรก็มาเถอะ. โยມมีความ ๒ ตัวใหญ่ คนหนึ่งมาถึงบอกว่า น้าผุมมันไม่มีความ เหลือตัวเดียว บอกເກาไปมีเมืองເก้าไปเหลือตัวเดียว โยມผู้หყົງบอก อือ! มีสองตัวให้ เข้าไปแล้ว เราจะถอยไว้ โยມผู้ชายบอกว่ามันจนกว่าเรา เรากำไม่เดือดร้อนหรอก พรุ่งนี้ไปเอาจาใหม่ ไปເຂາของเพื่อนบ้านมาอีก เอกมาได้ต่อไป ก็ทำอย่างนี้ คน

มันถึงรักใคร่ นับถือ ไม่มีโขมยขอ. ในเวลาหนึ่นชาวบ้านชาช่องหนองนเรือน ไม่ได้ต้องหอบผ้าหอบหมอนไปปอนในคงห้างบ้าน แต่ที่บ้านนี้ไม่มี โยมบอก ว่าไม่ต้องหนี บ้านเรามีมีครอปลัน ขอให้นอนให้สบาย แล้วโยมนี้ก่อหนองนหนองสาด มนต์ทุกคืน อาทิตย์ได้ยินเสียงสาดมนต์ สาดมนต์ให้พระเสร็จแล้วนอน แล้ว บอกลูกหลานว่าไม่ต้องเป็นทุกข์ไป บ้านเรามีมีครอปลัน. อ้ายที่ไม่ปลันแหะ เพราะ อะไร? เพราะว่าเป็นมิตรกับทุกคนทุกเหล่า อยู่กันอย่างสบาย มีการเจกการให้ กันอยู่เสมอ มีความเอื้อเฟื้อ. งานของคนอื่นมาลงตัวด้วยตัวมี ตามประสาของ คนบ้านนั้น. อันนี้คือธรรมะที่เห็นอยู่ในครอบครัว ตั้งแต่เล็กแต่น้อย จนกระทั่ง มาเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ ก็นึกได้ว่า อ้อ เช้าพระพุทธิธรรม จึงอยู่กันด้วยความสุข ความสบาย.

สมัยก่อนนี้ ที่บ้านอาทิตย์ไม่มีการพนัน ไม่มีเลย ถ้าจะมีการพนันก็ต้อง ลงกรานต์ เท็นเซาเล่นสะบักกัน ยิงสะบักกัน ลงกรานต์นี้ ๓ วันเท่านั้น พ้นจาก นั้นแล้วก็ไม่มีเล่นอะไรกัน. แต่เดียวันผิดเข้าไปแล้ว ป่อนการพนันเยอะเดียวันนี้ คน รุ่นเก่าตายหมด เด็กรุ่นใหม่มีนรับอารยธรรมแผนใหม่ เลยมันยุ่งกัน เดียวันนี้ เกิดความทุกข์ ความเดือดร้อน. คันแต่ก่อนนี้เข้าไม่ถูง เช้าพระพุทธิธรรมอยู่กับ ฉันพี่น้อง มีแต่ความสุขความสบาย. นี่คือธรรมะที่ได้พัดได้เห็นติดมาในวิสัย.

แต่ที่อยากจะบอกนั้น ที่เรียกว่ามือทิพลเหนือจิตใจ คือเมื่อเด็ก ๆ นั้น นอนกันแม่แก่ คือคุณยายนั้นเอง คุณยานนี้มี ๒ คน คือยายใหญ่ ยายน้อย ยาย ใหญ่นะคือพี่ของยายตัว ซื่อย้ายหนู ยายของอาทิตย์นี่ ซื่อยานุ่มอยู่บ้านเดียวกัน นอนแพ้เดียวกัน ยายสองคนนี้ อยู่ด้วยกันตลอดเวลา เวลาหนึ่นอาทิตย์เป็นหลานชาบ คันเดียวนในครอบครัว. ยายหนูไม่มีหลานชาย ยายนุ่มมีหลานชายคันเดียวน อาทิตย์ ต้องนอนตรงกลางยาย ก่อนนอนนี้ยายต้องให้กราบหมอน อ้ายหมายอ้าย! เองกราบ หมอนหรือยัง เอ้า ต้องลุกขึ้นกราบหมอน กราบอยู่แต่หมอนนั้นแหละกราบทุกคืน

ไม่รู้ว่ากราบอะไร กราบแต่หมอนนั่นก็กราบไป เพราะยายแกรูเพียงเท่านั้น. ต่อมานี้ เมื่อมาบวชมาเรียนว่า อ้อ หมอนก็คือพระ สอนให้กราบพระก่อนนอน. แต่ว่ายายแกรูเรียนน้อยก็สอนให้กราบทมอนมีอิทธิพลมีใช้น้อย ทำให้ใจใจโน้มเอียงไปในทางคำสนา อาทมาไปเพื่อยาเครื่องเตร์ ไปเพื่อยกเก็ตไปเพื่อยา เมืองที่มันยุ่ง มีอย่างมุขยะอะยะ กำลังล่อคอกหุ่มอยู่ แต่ความคิดที่จะเรเข้าไป มันไม่มี ที่จะไปบ่นการพนันจะไปเพื่อยาเสพ. ถ้าจะไปก็ดูหนังเท่านั้นแหละ แต่ไปดูโปรแกรมในวันสุดท้ายนั้น ดูเงินๆ ไม่ไปเพื่อยาถูกใจไม่คุบเพื่อนช้ำ ไม่ไป กินเหล้ามา เพราะมากما ๒ ครั้งแล้ว มันเมื่อแล้ว ดังที่เล่ามาในตอนเช้า. อันนี้ มันเกิดจากอะไร? เกิดจากน้ำใจที่ได้รับจากการอบรมบ่มนิสัยจากแม่แก่คุณยาย ท่านเสมอ เทลาจะนอนท่านก็มักจะเล่นนิทานกันๆ เรื่องสุวรรณแหงเรื่องวรรณรัตน์ เรื่องจำปาสีตัน บางตอนยกกลอนมาไว้ให้ฟังเสียด้วย. ไม่รู้หนังสือหรือ ก แต่จำ กลอนและเล่าให้ฟังได้ อบรมมาอย่างนั้น ตื่นเช้าใส่บาตรก็ไปใส่ด้วยกัน วันไปวัด ยากรูพไป และบอกว่าไน้วัดเรให้รู้ว่าวัดเรา ให้ยิดก็อิวัดด้วย แล้วก็ไปกันอย่างนั้น จนกระทั่งมาบวชเป็นสามเณรเป็นพระ นิสัยมันก็โน้มเอียงไปทางคำสนาด้วยอิทธิพล ของผู้เฒ่าผู้แก่ ที่เคร่งครัดปฏิบัติปฏิบัติซ้อม ตามหลักพระธรรม คำสอนของ พระพุทธเจ้าจึงมีชีวิตปลดภัยมาด้วยดี จนกระทั่งถึงสมัยนี้ ๖๐ ปีแล้ว มองดู ตัวเองก็สบายใจ เพราะไม่มีอะไรที่จะเรียกว่าช้ำร้าย ที่จะทำให้ต้องเดือดร้อน เทลา ตายจะต้องไปเกิดในรถตามที่เขาว่าอันนั้น มันไม่มี. มองเห็นแล้วเราทำแต่ความดี ทำสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ตน แก่ชาติ ตามสมควรตามฐานะเป็นความชื่นใจ.

อันนี้เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับประวัติส่วนตัว นำมาเล่าให้ญาติโยม เพราะญาติ โภมอยากจะรู้ ก็เลยเล่าให้ฟัง.

รวมความว่าอาทมาในนี้ เกิดเมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๓๔ ค่า เดือน ๖ วันพุธที่สุด ปีกุน พ.ศ. ๒๕๓๔ คนเกิดปีเดียวกันหลายคน นักเรียนร่วมชั้นเกิด

ปีเดียวกันหลายคน เขาไปเป็นใหญ่เป็นโต้มี เป็นผู้พิพากษา เป็นอาจารย์ใหญ่ เป็นอะไรต่างๆ แต่มาเป็นพระองค์เดียนักเรียนร่วมชั้น ๓๐ กว่าคน เป็นอะไร ยังไง แต่มาเป็นพระองค์เดียว คือท่านปัญญา นี้เท่านั้น ก็สมควรแก่ก้าล แก่เวลา ชีวิตต่อไปนั้นโดยดูเขาเอง ว่าจะไปอย่างไรอ้ายที่ผ่านมาโดยไม่เห็น ก็นำมาเล่าให้เห็นให้ฟังกันในวันนี้ จะได้รู้ว่า คนๆ หนึ่งเกิดมาแล้ว ทำอะไร มีชีวิตอยู่ด้วยอะไร เพื่ออะไรตายไป เมื่อไหร่ได้ทำอะไรที่ไว้ในโลกนั้น เพื่อจะได้เป็นการเตือนคนข้างหลัง เมื่อไหร่ เหยียบรอยไว้ให้คนอื่นเห็นแล้วคนอื่นเขาก็ได้เดินตามรอยนั้นต่อไป ดังที่ได้กล่าว กับปัญโต้มหั้งหลาย ก็สมควรแก่ก้าลแก่เวลา

ในที่สุด อาทماข้ออ้างເຄຸນພຣະຄຣິຕັນຕຣຍ ຄືພຣະພຸທ໌ ພຣະຊຣມ ພຣະສ່ງ ຈົມຕົ້ງອູນໃຈຂອງປຸງຕົ້ມໂຍມທັງຫລາຍ ຂອໃຫ້ປຸງຕົ້ມໂຍມທັງຫລາຍມີປະກອນ ດ້ວຍຄຸນຊຣມ ອື່ອຄວາມຫຼືອສັດຍ ຄວາມອດທນ ຄວາມຮັງຈັກນັ້ນຄັບໃຈຕົວເອງ ຄວາມ ເລີຍສະລະມີປຸງຕົ້ມຮູ້ແຈ້ງເຫັນຈິງ ໃນລຶ່ງທັງຫລາຍຕາມທີ່ເປັນຈິງແລະຂອໃຫ້ພັນຈາກຄວາມ ຖຸກໍ່ຄວາມເດືອດຮັນໃນຫີ່ຕົນນີ້ ຈົງທັກນຸກທ່ານທຸກຄຸນເຫຼຸ່ມ.

แม่ทัพโลกา

ป้าภักธรรมเนื่องในโอกาสอายุครบ ๘๐ ปี

ญาติโยมหึ้งหอย ที่มาประชุมกันเพื่อถวายความแก่ของหลวงพ่อ

หลวงพ่อแก่มาโดยลำดับ แต่วันนี้แก่ครู ๘๐ ปีบวญญาน์ ญาติโยมก็มี
ความปลาบปลื้มใจที่หลวงพ่อมีอายุมากได้ถึงขนาดนี้ ไม่ตาย ไม่เจ็บเสียในระหว่างนั้น
ได้ใช้ชีวิตให้เป็นประโยชน์ในการสร้างเสริมธรรมะให้แก่ประชาชนมาเป็นเวลากว่า
ประมาณ ๕๐ ปีแล้ว และก็ยังจะพุดธรรมะต่อไป จนกว่าจะจากโลกหรือพุตดไม่ได้

ญาติโยมที่ได้ฟังธรรมทางวิทยุบ้าง ทางโทรทัศน์บ้าง มาฟังเทศน์ที่วัดบ้าง
ฟังตามสถานที่ที่ไปเทคโนบ้าง ก็มีความปลื้มอกปลื้มใจในการที่ได้ฟัง คนที่เคย
ได้ฟังวิทยุโทรทัศน์ไม่เห็นด้วยจริง ก็อย่างจะเห็น เลลาไปไหน คนก็รู้ ได้เห็นทาง
โทรทัศน์ได้ฟังแต่เสียงทางวิทยุ ไม่ได้เห็นด้วยจริง

เคยบอกว่าตัวจริงมันไม่มีทรงอยู่ มีแต่ตัวประกอบกันเข้าเป็นลังชา
ให้ไปตามอ่านจากของการปูรุ่งแต่ง แล้วอาจจะถึงแก่ความแตกตัวในเวลาหนึ่ง

ก็ได้ แต่ถ้ายังไม่แตกไม่ดับ ก็จะทำประโยชน์แก่พระศาสนาต่อไป เพื่อประโยชน์เพื่อความสุขแก่ญาติโยมทั้งหลาย

ก่อนที่จะพังอาตามพูด อยากจะให้โญมฟังเสียงห่านเจ้าคุณพุทธาส ห่านอัดเทปส่งมา เนื่องในวันเกิดของหลวงพ่อในวันนี้เพาะฉะนั้น เรามาฟังเทป กันก่อน พังดูว่าห่านเจ้าคุณพุทธาส ห่านพุดว่าอย่างไร อันนับเนื่องกับวันเกิดครั้งนี้ ญาติโยมตั้งใจฟัง

“เพื่อนสหธรรมมิก สพรหมจารี และห่านสาธุชน ผู้มีความสนใจในธรรมห้างหลาย

การ polym. อาตามไม่สามารถจะมาร่วมสัมนาบที่ในงานนี้ได้ด้วย ข้อขัดข้องทางร่างกาย เดินทางไม่ได้ แต่ก็จะต้องขอมาโดยจิตใจ มาโดยเสียง และก็มาถวายของขวัญในรูรณะของ “พุทธาส” ซึ่งเป็นพิธยแด่ห่านปัญญา คือน้องชาย ถวายเป็นการอุปโภคจากผู้ที่เรียก ตัวเองว่า “พุทธาส” ห้างหลายด้วยมาเพื่อถวายของขวัญในโอกาสอัน สำคัญยิ่งขาดของน้องชายคือถวายต้นแหง “เมตตาโลก” เพื่อทำสิ่ง karma โลกกับโลกแห่งความเห็นแก่ตัว ซึ่งกำลังมีอยู่ในบัดนี้

เป็นเมตตาพชของโลกฝ่ายพุทธบริษัท ทำสิ่ง karma กับมารร้ายแห่งโลกผู้มีความเห็นแก่ตัวในปัจจุบันนี้ เป็นเมตตาพชของพระพุทธศาสนา ของพระพุทธเจ้าและของทุกๆ ศาสนา

นี่คือของขวัญของถวายแด่น้องชายที่รักใคร่ที่สุดผู้ร่วมกิจการ กันมาหลายสิบปีเต็มที่แล้ว แม้มีไม่ได้มาร์ด้วยตนเอง ขอให้ได้เข้าใจ ตามนี้

ຂອແດລງຄວາມໃນໃຈຕໍ່ໄປເອົກສັກທັນຍ່ວ່າ ຄວາມເຫັນແກ່ຕັ້ງກຳລັງ
ຄຣອງໂລກ ແລະ ຄຣອງຢືນໜີ້ນໆ ໂລກຖືກລັດຄວາມວິນາຄພະວະຄວາມເຫັນແກ່ຕັ້ງ
ທັນທຶນທ່າຍກົບພວະສັງເກດເຫັນໄດ້ ອາຕມອາຍາກຈະຫື້ແນະ ໂຕ-ຕ ຂ້ອວ່າ
ເມື່ອໂລກຍັງໄມ້ຮູ້ຈັກທ່ານ້າແຊີງ ທ່ານ້າແຊີງໄມ້ເປັນ ຍັງໄມ້ມືນ້າແຊີງ
ຈະກິນນະ ດັນໃນໂລກມີຈີຕີໃຈເຍືອກຍືນກ່ຽວຢຸກທີ່ມີນ້າແຊີງກິນ

ເມື່ອ ດັນຍັງໄມ້ມີໄຟຟ້າໃໝ່ ໂລກທີ່ຍັງໄມ້ມີໄຟຟ້າໃໝ່ ຈີຕີໃຈຂອງ ດັນ
ສ່ວນໄສວ່າ ດັນມີມີມີມີມີເມືອນ ແມ່ນອັນກັນຄຸນຢຸກທີ່ມີໄຟຟ້າໃໝ່

ໃນຢຸກທີ່ໄມ້ມີຮາຍນ ໄມ້ມີເຮືອບິນ ດັນໄມ້ໄປເຖິງວັກໃນທົ່ວໂລຈ
ມາກແມ່ນອັນເຕີຍວັນ ເຕີຍວັນດັນໄປເຖິງລົ່ນສຸກສານສວາລເສເຍ່າ
ມີລັກຜະເປົ່ອໂຄຈະມາຂຶ້ນ ສິ່ງໄໝ້ເຄຍມີໃນສັມຍ໌ທີ່ໂລກໄມ້ມີຮາຍນ
ແລະໄມ້ມີເຮືອບິນ

ເມື່ອສິ່ງເລັ່ນເພີ່ມຂຶ້ນ ມັນທ່ານຍາມວ່າ ດ້ວຍອ່ານາຈຂອງຄວາມ
ເຫັນແກ່ຕັ້ງ ສິ່ງເປັນກີເລສ ເປັນວິຊາ ໂລກຖືກລັດຄວາມວິນາຄເຫຼົ່າໄປທຸກທີ່
ເຕີຍວັນມີປະຫາຍືປີໄຕຍໍລ້າຮັບເຫັນແກ່ຕັ້ງ ໄກຈະໃຫ້ປະຫາຍືປີໄຕຍໍເພື່ອ
ເຫັນແກ່ຕັ້ງທ່າງໄກ້ໄດ້

ຂອທັງຂ້ອງຮັບເກີຍຈາກເຫັນແກ່ຕັ້ງ ໃຫ້ເປັນທີ່ເຫຼົ່າໃຈກັນໃນມັດນີ້ວ່າ ມັນ
ເລົວຮັຍສັກທ່າງໄຮ ຈະຄົງກັບຕົ້ນມີກອງທັພໂລກ ລ້າຮັບປາມປາມຄວາມ
ເຫັນແກ່ຕັ້ງສິ່ງມີອູ້ໃນໂລກ ຂອງທ່ານທຶນທ່າຍຕັ້ງໃຈພັງໄດ້ ຖ້າ ລັກຜະ
ຂອງ ດັນແກ່ຕັ້ນນັ້ນເປັນຍ່າງໄຮ

ດັນເຫັນແກ່ຕັ້ນມັນຂີ້ເກີຍຈ ໄມ້ກ່າວງານແຕ່ມັນຈະເອົາພລງານ ສັມຍ
ເຕີກວັດອາຕມາຮູ້ສຶກດີມາກ ເຕີກວັດດັນໄທນເຫັນແກ່ຕັ້ນມັນຂີ້ເກີຍຈແລະ
ກີເປັນທີ່ເກລີຍດັ່ງຂອງເຕີກວັດທັງໝົດ ດັນເຫັນແກ່ຕັ້ນມັນຂີ້ເກີຍຈແຕ່ມັນ
ຈະເກົາປະໂຍ້ນ

คนเห็นแก่ตัวมันเอาเปรียบทุกอย่างทุกประการที่มันจะเอา
เปรียบได้

คนเห็นแก่ตัวมันอิจฉาริษยา ไม่อยากให้ใครได้ดี

คนเห็นแก่ตัวเต็มไปด้วยกลโงงส่าหรับหลอกลวง และพร้อม
กันนั้นก็จะหองพอชน ยกัญชูหัง

คนเห็นแก่ตัวนี้ยุแหยให้คนแตกกันเป็นพากๆ เพื่อประโยชน์
ของตัว

คนเห็นแก่ตัวไม่มีความสามัคคี ชวนคนเห็นแก่ตัวมาร่วมกัน
สามัคคีพัฒนาประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่ง มันไม่ไหว มันไม่มา
มันชวนยาก ชวนข้างลอดครูเข้มเสียยังง่ายกว่า เพราะว่าคนเห็นแก่ตัว
นี้ไม่เห็นแก่อะไร มันเห็นแต่แก่ตัว ไม่เห็นแก่ความถูกต้อง ไม่เห็น
แก่เพื่อนมนุษย์

ทิ้ยใจจักกี้คือ คนเห็นแก่ตัวนี้มันชอบรายลัด ตามคำพูดของ
อันชาพลาว่า “รายลัด” มันทำงานหนีอิให้คลาย้อนนีมันรายช้า
 เพราะฉะนั้นเปรียบรายลัด ปลัน จี เอกซึ่งหน้าเดียวันน ไม่เกินห้ากิริวย
 นี่คนเห็นแก่ตัวมันชอบรายลัด

หังหنمดนีเป็นลักษณะเฉพาะของคนที่เห็นแก่ตัว และการทำ
แก่ตัวเอง และค่ายๆ ออกใบถึงสังคม ทำให้สังคมพลอยเดือดร้อน
 ก็ขอให้พิจารณาแก้นอกลักษณะหนึ่งว่า

คนเห็นแก่ตัวนั้นแหลมมันสร้างมลภาวะ มลภาวะในหมู่บ้าน
 ในประเทศชาติหรือในโลก คนเห็นแก่ตัวสร้างมลภาวะเกือบไม่ต้อง
 อธิบายก็เห็นกันอยู่แล้วว่า มลภาวะนีมันมากจากความเห็นแก่ตัวของ
 คนเห็นแก่ตัว

ຄວາມເຫັນແກ່ຕ້ວມີມາກເຂົ້າມັນກີ່ເພີ່ມອຸບດີເທິງ ອຸບດີເທິງທີ່ເລວຮ້າຍ
ໃນທ້ອງຄົນ ໃນແມ່ນໍາລຳຄລອງທີ່ໄຫ້ກີ່ຕາມ ບຽບດາອຸບດີເທິງທີ່
ມັນມາຈາກຜູ້ທີ່ແກ່ຕ້ວ ບາງທີ່ເປັນນາຍຖຸນໃໝ່ເຈົ້າຂອງກິຈການ ເຫັນແກ່ຕ້ວ
ລູກຈັງກີ່ເຫັນແກ່ຕ້ວ ດັນຂັບຮົກກີ່ເຫັນແກ່ຕ້ວ ດັນຂນຂອງກີ່ເຫັນແກ່ຕ້ວ
ເມືດໂຄກສີທີ່ເກີດອຸບດີເທິງແລວຮ້າຍທານປະກາຣາ ເພະຄວາມເຫັນແກ່ຕ້ວ

ທີ່ນີ້ຄົນເຫັນແກ່ຕ້ວທ່າລາຍຮຽມຈາຕີ ທ່າລາຍຮຽມຈາຕີໄມ້ຄິດຄຶງ
ປະເທດຈາຕີ ໄມ້ຄິດຄຶງຂອ່ໄຮໜົດ ຕ້ອງການປາຍໄຍ້ໜົນແລ້ວກີ່ທ່າລາຍ
ຮຽມຈາຕີ ໂດຍເຈັບວ່າຍ່າງຍິ່ງຄົວປ້າໄມ້ຄູກທ່າລາຍຍ່າງວິນາຄ
ຮຽມຈາຕີທຸກຍ່າງມັນທ່າລາຍ ແລ້ວມັນຍັງທ່າລາຍສິ່ງທີ່ເຫຼົາສ້າງໄວ້ດີແລ້ວ
ຄົນທ່ານທາງ ຫ້ວຍທ່ານຄລອນປົງທີ່ເຫຼົາສ້າງກັນໄວ້ດີແລ້ວ ມັນທ່າລາຍ ຢົນ
ຈັກໂຄງເຂົ້າປັນຂອງຕ້ວເສີຍໜົດ

ອີກກາງທີ່ນີ້ຄົນເຫັນແກ່ຕ້ວ ເຫັນແກ່ຕ້ວທີ່ລະນິດໆ "ໄປລອງຢາເສີດີ
ແລ້ວກີ່ໄດ້ຕິດຢາເສີດີ ຈຶ່ງກຳລັງເປັນປັ້ງຫາໂລກເດືອນນີ້ຢາເສີດີເປັນ
ປັ້ງຫາໂລກ ໄທ້ລົງມັນທ້ວາເຮົາ ຕິດອນຍາມມຸ່ງ ດີມນ້ຳນາກ ເທິງກລາງຄືນ
ດູກເລີ່ມ ອະໄຮກີ່ຕາມ ຕິດອນຍາມມຸ່ງ ເພະຄວາມເຫັນແກ່ຕ້ວ ທີ່ແສງກ
ຄວາມເພີດເພີ່ມໃຫ້ແກ່ຕ້ວຍ່າງໂຟ່ເຫຼາ

ທີ່ນີ້ມີຄົງຄວາມເລວຮ້າຍ ຄືວ່າຄົນເຫັນແກ່ຕ້ວ ມັນໄດ້ເປັນໂຮຄເລວທ່ານ
ເລວທ່ານທີ່ສຸ່ນຊັກີ່ໄມ້ເປັນ ແຕ່ຄົນເຫັນແກ່ຕ້ວມັນເຂົມາເປັນ ໂຮຄອດສ ທີ່
ກຳລັງເປັນປັ້ງຫາທ່າໂລກກົດ ໂຮຄກ່ອນທ່ານ້ຳ ໂຮຄຊີພິລິສ ໂກໂນເຮີຍກົດ ທີ່
ທ່ານມັນໄມ້ເປັນ ດັນເຫັນແກ່ຕ້ວມັນກີ່ເຂົມາເປັນ ສຽບຄວາມຈ່າ ດັນເຫັນ
ແກ່ຕ້ວຕ້ອງເປັນໂຮຄທີ່ແມ່ແຕ່ສຸ່ນຊັກີ່ໄມ້ເປັນ ໄທ້ລົງມັນທ້ວາເຮົາ ແລ້ວກີ່ເປັນ
ຍ່າງໃຈ

ນີ້ອີກກາງທີ່ນີ້ເຫັນແກ່ຕ້ວທ່ານກເຂົ້າ ມັນກີ່ທ່ານທາງ ທ່າອະໄຣມ່ຄູກົງທ່ານທາງ

มีอาการแห่งคนบ้า ไปอยู่ในโรงพยาบาลบ้า คนบ้าทุกคนในโรงพยาบาลบ้าในเก้าตาม จุดตั้งต้นของมันก็คือเห็นแก่ตัว ๆ จนลงทางออกไม่ถูก เลยเป็นบ้า

หรือว่าคนเห็นแก่ตัวมันลงทาง ขนาดฝ่าลูก ฝ่าเมีย ฝ่าพ่อ ฝ่าแม่ ฝ่าตัวเองตามตามไปเลย นี่ความเห็นแก่ตัว มันถึงกับจะตัวเองตามตามไป

ความแล้ววัยกำลังรำบัดทั่วโลก คนมั่วมึนก็เห็นแก่ตัว คนยกกัน ก็เห็นแก่ตัว เศรษฐีก็เห็นแก่ตัว คนขอทานก็เห็นแก่ตัวนายจ้างก็เห็นแก่ตัว ลูกจ้างก็เห็นแก่ตัว กำลังเป็นปัญหาระหว่างนายจ้าง ลูกจ้าง เป็นปัญหาของประเทศทั่วโลก นี่เรียกว่ามันจะไม่มีอะไรเหลือ

เมื่อครูบาอาจารย์เกิดเห็นแก่ตัว ก็ทำนาบนหลังลูกศิษย์ทำนาบนหลังนักเรียน ทำนาบนหลังผู้ปกครองของนักเรียน

เมื่อหมอยเห็นแก่ตัว ก็ทำนาบนหลังคนเจ็บไข้ คิดดูเอาเถอะ เมื่อตุลาการเห็นแก่ตัว ก็ทำนาบนหลังจำเลย

เมื่อนักบุญ พระสาร เห็นแก่ตัว ก็ทำนาบนหลังทายาท ทายิก อย่างที่เห็น ๆ กันอยู่ทั่วไป

ถ้ายังผิดสังเวชดาเห็นแก่ตัว ยังจะยุ่งกันใหญ่ มันกินสินบนพรีถ้าเกิดมีพระเจ้ากินสินบนเข้ามาอึกเสียกระยะก็ยุ่งใหญ่ที่นี่ก็หมดเลย อันวะนะพระเจ้าผู้เห็นแก่ตัว ไม่มีทางจะล่าเริ่ง

นี่เรียกได้ว่า ความเห็นแก่ตัว เต็มไปด้วยปัญหา เพราะมีลักษณะดังกล่าวแล้ว โลกนี้กำลังวินาศ เพราะนิยมความเห็นแก่ตัว นิยมปัจจัย เครื่องสวยงาม เอร์ดอร์อย สนุกสนาน สวยงาม สำหรับบ่าเรือบารุงความเห็นแก่ตัว เอาเครื่องจักรอุตสาหกรรมมาผลิต ๆ

ແລ້ວໂມຊະນາອຍ່າງເກົ່າທີ່ສຸດ ພາຍໃດໜົມດ

ເຫັນຂອງກິລັສນີ້ຂາຍໝາດໄດ້ໜົມດ ດັນຂຶ້ອໝາດ ເຫຼືໂມຊະນາເກົ່າ
ໄວ່ຈະນາຈຳໄທ້ຄຸນຍາຍທີ່ຂຶ້ນເຫັນຢັ້ງຢືນກີ່ໄດ້ ນັບປະສາອະໄກກັບຄົນ
ທີ່ໄວ່ປັບຂໍອ້ອງຮຽມດາສາມັງນີ້ໄມ້ໄດ້ ມັນເຫັນແກ່ຕົວໆ ແລ້ວອອກອຸນາຍ
ທີ່ຈະລັງການເປົານອື່ນດ້ວຍການໂມຊະນາ ເພື່ອກໍາລຳເຈົ້າ ຄວາມເຫັນແກ່ຕົວໆ
ກີ່ເພີ່ມຊີ ເພົ່າວ່າຂອງຄຸນຄວາມເຫັນແກ່ຕົວໆໄທ້ຫລົງກິລັສ ເຫັນແກ່ຕົວໆມັນມາກັ້ນ
ໃນໂລກ ດັນໃນໂລກກີ່ເຫັນແກ່ຕົວໆມັນກັ້ນ ໂລົກກີ່ຈະຖື່ນຄວາມວິນາຄ ເພົ່າ
ຄວາມເຫັນແກ່ຕົວໆ

ໄດ້ລັກຂະແນຕ່ຕົວໆ ດັ່ງທີ່ກໍາລຳວາມແລ້ວ ຂອໃຫ້ເຮົາປະກາສົງຄວາມ
ກັບຄວາມເຫັນແກ່ຕົວໆໃນໂລກ ຕັ້ງກອງທັພໂລກ ລ້າທັນທຳສົງຄວາມກັບໂລກ
ແທ່ງຄວາມເຫັນແກ່ຕົວໆ ຕ້ອງຮະດມກັນເປັນການໃຫຍ່ປະດົມກໍາລັງຂອງທຸກໆ ຖ.
ຄາສານາ ມາຮ່ວມມືອັນກຳກໍາຈັດຄວາມເຫັນແກ່ຕົວໆ

ເມື່ອມີຄວາມສ້າງໃນເຮືອນີ້ ເກີດຄວາມໄມ້ເຫັນແກ່ຕົວໆມັນມາແລ້ວ
ກີ່ຈະມີຜົລຕຽບກັນກັ້ມ ຕ້າປະຊານທຸກຄົນໄມ້ເຫັນແກ່ຕົວໆ ຂອພູດກ່ອນວ່າ
ກີ່ໄມ້ມີໄຄຮ້າງຄົນໃຫ້ເລືອກຜູ້ແທນແລ້ວໄມ້ມີໄຄມາຮັບຮ້າງເລືອກຜູ້ແທນ
ປ້ອງທາມໜ່າຍໃປເທົ່າໄຣ ເມື່ອຄົນໄມ້ເຫັນແກ່ຕົວໆມັນກີ່ໄມ້ມີຜິດທາງ
ອາຊຸກາກົມໄດ້ ຖ. ເກີດຂຶ້ນ ແມ່ແຕ່ຄວາມແພ່ງມັນຈະໄມ້ເກີດດີທັງທາງ
ແພ່ງແລະອາຍຸ

ຄົກມັນໄມ້ເຫັນແກ່ຕົວໆ ໄນມີໄຄຮ້າ ໄນມີໄຄຮ້າໂນຍ ໄນມີໄຄຮິດ
ໃນເກມ ໄນມີໄຄຮ້າຫລົກຄວາມ ໄນມີໄຄຮົມໜ້າແກ ໄນມີໄຄຮັດສີລື້ອ້າໃຫນ
ໄນມີຄົນເສີຍຄືລົງຮຽມຈິຍຮຽມຂ້ອໃຫນ ມັນກີ່ເຕີມໄປດ້ວຍສັນຕິສູ່
ສັນຕິພາບ

ຟື່ນເທັນຂອໃຫ້ສັນໃຈເປັນພິເຕີງເຮອະວ່າ ຕ້າໄນ້ມີຄວາມເຫັນແກ່ຕົວໆແລ້ວ

ไม่มีความลับหากยุ่งยาก ไม่มีปัญหาอะไร เอกากฎหมายไปทึ้งทะเล
ให้หมด เลิกตัวจ้า เลิกคุก เลิกตะรง เลิกศาล เลิกใจพยายามบัน្តได้
ถ้าทุกคนมันไม่เห็นแก่ตัว

ถ้าทุกคนเห็นแก่ตัว มันก็จะมีอย่างที่ว่ามาแล้ว สร้างคุกตะรง
เท่าไรก็ไม่พอ ตัวจะเท่าไรก็ไม่พอ ศาลสถิตย์ธรรมเท่าไรก็ไม่พอ
ใจพยายามบัน្តไว้มันก็ไม่พอ เพราะมันมีความเห็นแก่ตัวแล้วมันก็
สร้างขึ้น ๆ ขอให้ภาคิดนิภถึงเรื่องนี้

อาทิตยานเรืองที่รุสกีประทัดจ้าไว้ได้ไม่ลืมว่าเหลาจื้อ
ศาสดในประเทศจีน รวมสมัยกับพระพุทธเจ้า เป็นศาสดอาจารย์ใหญ่
มีลูกศิษย์ไป Kramer ว่า “ห่านอาจารย์ การบักกรองที่ดีที่สุด วิเศษ
ประเสริฐที่สุดนั้นคือการบักกรองอย่างไร” อาจารย์เหลาจื้อตอบว่า
“การบักกรองที่ไม่ต้องมีการบักกรอง” ทำให้ลูกศิษย์คนนั้นเห็น
อาจารย์ตอบมัน ๆ นาๆ อย่างนี้ พุดกันไม่รู้เรื่อง เลิกกันไม่ต้องพูดกัน

แต่เดียวันอาทิตยานสังเกตเห็นว่า เป็นคำพูดที่ประเสริฐวิเศษ
ถูกต้องที่สุด มันมีการบักกรองที่ไม่ต้องมีการบักกรองคือ เมื่อ
ประชาชนทุกคนไม่เห็นแก่ตัว ไม่มีอาชญากรรมอาชญากรใด ๆ ทั้ง
ทางแห่ง ทางอาณาฯ ก็ไม่ต้องมีการบักกรองคนทุกคนไม่เห็นแก่ตัว
การบักกรองนั้นไม่ต้องมีการบักกรอง

ไม่มีการจับไครมalign ไม่ต้องมีการคอยผ้าดู ผ้าจับโนย
จับปีโจร จับอะไรต่าง ๆ ไม่ต้องมีการบักกรอง ไม่ต้องมีตัวจ้า ไม่ต้อง
มีศาล ไม่ต้องมีอะไร เมื่อทุกคนมันไม่เห็นแก่ตัว

เมื่อทุกคนมีความไม่เห็นแก่ตัวแล้ว การบักกรองชนิดที่ไม่ต้อง
มีการบักกรองมันก็เกิดขึ้น มีความสงบเย็น เป็นสันติสุข สันติภาพ

ສັກທ່າໄຮເລົາ ລອງຄ່ານວານດູເດີດ ຂອເຮົຍກສກວະອ່າງນີ້ ລັກຊະແຂວຍ່າງ
ນີ້ວ່າ “ແພ່ນດິນເພົ່າ” ເຫັນພຸດກັນແຕ່ແພ່ນດິນຊຣມ ແພ່ນດິນທອງ
ເຮົາຂອເສນອແພ່ນດິນເພົ່າ ຍຶງໄປກວ່າທອງ ເນື່ອປະຈຳທັງຫລາຍ
ໄມ້ເຫັນແກ່ຕ້ວ່າ ມັນກີ່ເປັນແພ່ນດິນເພົ່າ ແນີ້ອແພ່ນດິນທອງໄປເສີຍອົກ

ແພ່ນດິນເພົ່າສ້າງດ້ວຍແພ່ນດິນທອງ ແພ່ນດິນທອງສ້າງດ້ວຍ
ແພ່ນດິນຊຣມ ແພ່ນດິນຊຣມສ້າງດ້ວຍແພ່ນດິນໄກ ໄກຕົອອສະໄໝເປັນ
ທາສຂອງກິລເສ ຕັ້ນຫາ ຍາເສພດິດ ອະໄໄຣ ແພ່ນດິນໄກ ແລ້ວກີ່ສ້າງ
ແພ່ນດິນຊຣມ ແລ້ວກີ່ສ້າງແພ່ນດິນທອງ ແລ້ວກີ່ສ້າງແພ່ນດິນເພົ່າສໍາເລົຈ
ທຸກຄົນໄມ້ເຫັນແກ່ຕ້ວ່າ ທາຂະຢູກກໍາທ່າຍຫຍອດຕາໄມ້ໄດ້ ດ້ວຍກໍາຈັດ
ຄວາມເຫັນແກ່ຕ້ວ່າອອກໄປເສີຍໄດ້ແພ່ນດິນເພົ່າກີ່ຈະເກີດຂຶ້ນມາ

ນີ້ແທລະເຮົຍກວ່າ ສິ່ງເວລາແລ້ວທີ່ຈະຕ້ອງຮ່ວຍກັນຕ່ອງສູ້ກໍາຈັດຄວາມ
ເຫັນແກ່ຕ້ວ່າ ຈະເຮົຍກວ່າ ຜິວ້າຍ ທາດານ ພຸ່ມານກ ອະໄໄກໆເຮົຍກວ່າຮັ້ນ
ສຸດຍອດທັງນັ້ນ ຄວາມເຫັນແກ່ຕ້ວ່າ ຕ້ອງຈັດອອກໄປ

ພຽມໄມ້ໄດ້ໂດຍຕ້ວ່າກີ່ຂອສົງເສີຍ ສົງຈິດໃຈ ສົງຄວາມປະສົງ
ມາຍັງນັ້ນໜ້າຍທີ່ຮັກຄົວທ່ານບັນຍຸງຍາ ຂອແຕ່ງຕັ້ງທ່ານໄດ້ເປັນແມ່ທັພໂລກ
ເພື່ອທ່າສ່າງຄວາມໂລກ ໂຄຮະຫວ່າງໂລກຂອງຄວາມເຫັນແກ່ຕ້ວ່າກັບຄວາມ
ໄມ້ເຫັນແກ່ຕ້ວ່າ ຂອອັນວອນໃຫ້ວັນທັນທີ່ອັນນີ້ ໂດຍຄວາມປະວາງນາຂອງ
ພວກທີ່ເປັນ “ພຸຖ່າກສ” ຖຸກຄົນ

ພຸຖ່າກສມື່ຂລາຍໝົມ່ຂລາຍແສນຄົນ ອຸປໂລກນີ້ເປັນນ້ຳເສີຍ
ເດືຍກັນວ່າ ຂອຄວາມທັນທີ່ອັນນີ້ແກ່ນັ້ນໜ້າຍທ່ານບັນຍຸງຍາ ເປັນແມ່ທັພໂລກ
ເພື່ອຈະທ່າສ່າງຄວາມໂລກ ກັບໂລກທີ່ມັນເຫັນແກ່ຕ້ວ່າໃກ້ລາຍເປັນໂລກທີ່ໄມ້ມີ
ຄວາມເຫັນແກ່ຕ້ວ່າ ເປັນໂລກຂອງພະຫຼຸມຄະການ ແລະຂອງທຸກໆ ຄະສານ
ລົງຄວາມສົງເຢົກເຍັນ ໃນຄວາມທ່າຍແກ່ພະນິພານ ຈະເຮົຍກວ່າມັນນີ້

“แผ่นดินเพชร” เกิดขึ้นมา มีความเยือกเย็น เย็นออกเย็นใจ
เย็นทุกอย่างเย็นทุกประการ ในความหมายแห่งพระนิพพาน นี้เป็น^๔
แผ่นดินเพชร

ข้อนี้ไม่ต้องค้นในว่าจะชนะหรือไม่ชนะ แต่แนวใจว่าต้องเอาชนะ
ให้จนได้ เราจึงขอความเห็นที่สูงสุด แม่ทัพโลก ทำสิกรรมโลก เพื่อ
ชนะโลกแห่งความเห็นแก่ตัว นี้ไม่ได้มัดด้วยตนเอง แต่มัดด้วยจิตใจ
หัวหมด มาด้วยเดียง มากด้วยหลักฐานการอ้วang อย่างที่กำลังพูดอยู่นี้
ขอให้ผู้ที่มีความเห็นด้วยทุกคนจะแสดงอนุโมทนาสาธุการและใช้ye
กันให้ถึงที่สุดเด็ด

ผลของจิตของขวัญการแต่งตั้งให้เป็นแม่ทัพโลกแต่น้องชายซึ่ง
เป็นผู้สุดที่รัก ทำงานเพื่อพระศาสนาหลายสิบปีแล้ว มาถึงสุดยอด
และขอแต่งตั้งให้เป็นแม่ทัพของโลก ทำสิกรรมโลกต่อสู้กันระหว่าง
โลกของผู้เห็นแก่ตัวกับโลกของผู้ไม่เห็นแก่ตัวของบุคคลของขวัญ ขอให้
ทุกคนอนุโมทนาสาธุการ ใชye แม้อยู่ในใจก็ได้ ไม่ต้องออกเดียงก็ได้

สาธ สาธ สาธ

ญาติโยมได้ฟังสารที่ส่งมาจากท่านพุทธทาส ซึ่งเป็นสมุองหนึ่งพี่ชายของ
อาตามา ฟังแล้วโวยรู้สึกอย่างไร รู้สึกในใจอย่างไรอาตามาฟังแล้วตื้นเต้น ตื้นตันใจ
พูดอะไรไม่ค่อยออก ท่านพุทธมากจากดวงใจที่แท้จริง เป็นดวงใจที่เป็นพุทธทาส คือ^๕
เป็นทักษะพระพุทธเจ้า

ท่านเป็นทักษะพระพุทธเจ้ามาเป็นเวลา ๕๐-๖๐ ปีแล้วอาตามาก็ไปร่วมวง
ความเป็นทักษะของพระพุทธเจ้า ในฐานะเป็นน้องชาย ท่านเป็นพี่ชาย พี่ชายโดยธรรม
เป็นน้องชายโดยธรรมะ

เราทำงานร่วมกัน แม้จะอยู่ไกลกันก็เหมือนกับอยู่ใกล้ใจเป็นอันหนึ่ง อันเดียวกัน คือใจที่มีความถวายพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสัทชี ความมุ่งมั่น อย่างแน่นในการที่จะทำงานเพื่อพระศาสนา เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุขแก่ มหาชน โดยไม่ต้องคิดถึงอะไร ทำงานเพื่อให้ไม่ได้ทำงานเพื่อจะเอาอะไร คิดอยู่ อย่างเดียวว่า ชีวิตนี้เป็นสิ่งที่เกิดมาเพื่อประโยชน์ เพื่อความสุขแก่เพื่อนมนุษย์ทั้งหลาย

เมื่อได้รู้จักราชพุทธเจ้า รู้จักราชธรรม พระสัทชีอย่างถูกต้องแล้ว ดวงจิตที่เป็น “พุทธทาส” ก็เกิดขึ้นในใจ ยอมรับถวายถวัตแด่พระรัตนตรัย คือพระพุทธ พระธรรม พระสัทชีตั้งใจทำงานเพื่อพระศาสนา ไม่ละเลยไม่พิการ ทำงานโดยไม่หวังอะไรตอบแทน ไม่หวังคำเยินยอด ไม่หวังคำสรรเสริญจากใคร ๆ ไม่หวังลาภ ไม่หวังยศ อะไรแม้แต่น้อย มีความคิดอย่างเดียวว่า ทำงานเพื่อให้ ไม่ได้ทำงานเพื่อจะเอาอะไรจากใคร

แต่ว่าเพราะอ่านจากแห่งการให้ มันยิ่งได้ จึงเขียนหนังสือไว้ “ยึ้งให้ ยึ้งได้” ยึ้งเรให้ก็ยึ้งได้ คนที่ให้ได้นั้นคือคนที่ให้ไม่เอา ถ้าให้จะเอามันไม่ได้ ได้ก็เหมือน ไม่ได้ ได้มันน้อยไปได้ไม่สมใจ ได้ไม่สมอยาก จึงเหมือนกับไม่ได้ แต่ถ้าเราทำงาน เพื่อให้ โดยไม่เอาอะไร ได้มากก็เหมือนกับว่าไม่ได้ ใจเมื่อได้ยินตีในสิ่งที่ได้ ไม่เพลิด เพลินมากในสิ่งนั้น มันเป็นสิ่งที่เกิดขึ้น เพราะการทำดี ทำสิ่งที่เป็นประโยชน์เป็น ความสุขแก่เพื่อนมนุษย์ทั้งหลาย และก็ได้อารมณ์

เช่นว่าได้สมณศักดิ์ ไม่เคยคิด ไม่เคยหวังว่าจะได้ เพราะว่าไม่ได้อยู่ใน วงการอะไรของคณะสงฆ์ แต่ทำงานเพื่อพระพุทธเจ้าทำงานเพื่อพระธรรมทำงาน เพื่อริยสัทชี ลักษณะของพระพุทธเจ้า ผู้หลักผู้ใหญ่ก็ท่านไม่ได้เลยต้องให้ แล้วนาน ๆ จึงจะได้ออกที ได้เป็น “พระบัญญานทุมนี” อยู่ ๑ ปีกว่าปี จึงได้เป็น “พระ ราชนันทุมนี” เป็นอยู่อีก ๑๐ กว่าปี จึงได้เลื่อนเป็น “พระเทพวิสุทธิเมธี” นี่คือ การได้ที่ไม่ใช่ขanhชาวย ไม่แสงหา ไม่ได้ประจบประแจงผู้หลักผู้ใหญ่เพื่อจะให้ได้อะไร

หลวงพ่อไม่ได้ไปหาผู้หลักผู้ใหญ่ เพราะไปหาพระพุทธเจ้าก็พอแล้ว ไปหาพระธรรมก็พอแล้ว ไปหาพระสังฆสาวกของพระพุทธเจ้าโดยน้ำใจก็พอแล้ว ผู้อื่นนั้นเป็นผู้ต่าต้อย แต่สิ่งสูงสุดของชีวิตก็คือพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสังฆ ต้องน้อมจิตไปคิดถึงพระรัตนตรัย ทำอะไรไร้กิจทำเพื่อพระพุทธ ทำเพื่อพระธรรม ทำเพื่อพระสังฆ ไม่ได้ทำเพื่อตัวเอง

ท่านเจ้าคุณพุทธทาส ซึ่งเป็นเหมือนพี่ชาย ท่านกับอกกว่าต้องเทศน์เพื่อทำลายตัวตน เมื่อวันที่ ๕ เมษายนนี้ไปเยี่ยมท่าน พ่อนั่งลงท่านก็พูดว่า ต้องเทศน์เรื่องการไม่เห็นแก่ตัวให้พ้น กะเทศน์ให้มาก เพราะคนเวลาไม่มีความเห็นแก่ตัวกันเหลือเกิน ความทุกข์ความเดือดร้อนในสังคมไม่ได้เกิดมาจากอะไร แต่เกิดมาจากการเห็นแก่ตัว เพราะฉะนั้น เราจะต้องต่อสู้ทำลายความเห็นแก่ตัวให้น้อยลงไปให้มากที่สุดที่จะมากได้

อาทมาภารก์วันนโยบายนี้มา ก็เทศน์อยู่ ความจริงก็เทศน์แนวโน้มพระธรรม แนวเดียวกันกับท่านเจ้าคุณพุทธทาส วันนี้ท่านตั้งให้เป็นแม่ทัพเสียแล้ว ไม่ใช่แม่ทัพธรรมด้วย เป็น “แม่ทัพโลก” เลยทีเดียว เป็นแม่ทัพโลกที่จะต่อสู้กับข้าศึก คือความชั่วร้ายทั้งหลายอันมีความเห็นแก่ตัวเป็นต้น ก็เป็นความหนักใจในตัวแห่งที่ได้รับ แต่ก็ไม่หนักใจที่จะทำ เพราะว่าทำอยู่แล้ว ปฏิบัติตามตั้งนานแล้ว จนกระทั่งวันนี้เป็นวันครบรอบวันเกิดครบรอบ ๘๐ ปี

อายุมีถึง ๘๐ ก็เรียกว่า แก่ ๘๐ ปี คณะศิษยานุศิษย์เข้าก็คล่องกัน คล่องความแก่ ความแก่ที่มีฐานะที่เป็นประโยชน์เป็นความสุขแก่เพื่อนมนุษย์ทั้งหลาย ไม่ใช่แก่ปล่า ไม่ใช่แก่แดดแก่ลม หรือแก่ตามเรื่องตามธรรมชาติ แต่เป็นความแก่ที่เป็นสาระเป็นแก่นเป็นสาร คนอื่นเข้าเห็นว่าเป็นประโยชน์ว่าทำสิ่งที่ดีมีคุณค่า เป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติ เป็นประโยชน์แก่พระศาสนา จึงได้มีการคล่องความแก่กัน

ໃນງານຈະລອງຄວັງນີ້ ວາຕາມເຊຍໆ ຄືອໝູ່ເຊຍໆ ໄນແສດງຄວາມຄິດຄວາມເຫັນ ອະໄຮຖັນນັ້ນ ແຕ່ວ່າຄະນະກຣມກາຮອນມີທັງຝ່າຍພຣະ ຝ່າຍຫວານບ້ານ ຝ່າຍພຣະໃນວັດກົມື ທ່ານພຣະມທພລ ຮອງເຈົ້າວາງສເປີ່ນປະການ ແລ້ວກີ່ໄປນິມນົດພຣະສຸມເຫຼົບດີ ວັດທະຫາດຸ ເຈົ້າຄະຈັງທັດພຣະນຄ ມາຮ່ວມເປັນກຣມກາດ້ວຍເປັນປະການດ້ວຍ ຝ່າຍຄຖ້ຫສົດ ກົມືຄຸນລັບຢູ່ຢາ ດຣມຄັກດີ ມາເປັນປະການ ໃນກຣມເປີ່ນມີວານນີ້ ຄະນະຄື່ຍົກມື ຄຸນພດລ ເສຣິມຄື່ຽມຄລ ອັນພາຕ້າ ຄຸນໂລສຄ ເລຂະກຸລ ຜຶ່ງເປັນທົມອແລ້ວ ຄອນໆ ອົກທາລຍຄນດ້ວຍກັນ ຜຶ່ງມີເຕີວັດບອກນາມ

ຄວາມຈົງທ່ານເຫຼຳນີ້ທ່ານກີ່ໄມ້ຕ້ອງການເອົາເຊື້ອເອາເສີຍໄມ້ຕ້ອງການເອາເກີຍຮອດໃຂໄຮຖັນນັ້ນ ແຕ່ທ່າດ້ວຍນີ້ໃຈ ທີ່ມີຄວາມຮັກມີຄວາມເຄາປໃນຫຮຣມະ ໄນໃຊ້ຮັກ ຕ້ວທ່ານປ່ອງຢານທະ ແຕ່ວ່າຮັກຫຮຣມະທີ່ຍູ່ໃນຈິຕິຈົງທ່ານປ່ອງຢາ ເທັນວ່າຫຮຣມະ ເປັນລົງທີ່ເປັນປະໂຍ່ຈົນ ເປັນຄຸນເປັນຄ່າແກ່ຫົວດ ແກ່ປະເທດສາດີທ່ານເຫຼຳນີ້ໄດ້ ມາບາຈ ມາເຮັດໃນວັດຊລປະການຮັງສຖາງໝັງ ໄດ້ຮັບຫຮຣມະເອົາປະປະພຸດຕິປົງບັດຕີ ສ້ວງເນື້ອສ້ວງຕັ້ງ ກົມືຄວາມສຸຂມີຄວາມກໍາຫຼານ ຕາມສົມຄວາມແກ່ຈູນະ ແມ່ອນິກົງ ພຣະຮຣມ ກົນກໍາວິໄຄຮີທີ່ພຣະຮຣມແກ່ເຈົ້າ ເຮົກຕ້ອນບຸ້ຫາຜູ້ນັ້ນ

ມີຜູ້ໄປກາມທ່ານພຣະວານນີ້ ວ່າຈະບຸ້ຫພຣະຮຣມນີ້ ຈະບຸ້ຫທີ່ຕຽງທິນ ພຣະວານທ່ານ ໃຫ້ ບຸ້ຫຄນທີ່ໃຫ້ຫຮຣມະແກ່ທ່ານນັ້ນແລ້ວ ທ່ານໄດ້ຮັບຫຮຣມະຈາກໃຄຣ ທ່ານຜູ້ນັ້ນວ່າຄວັງແຮກກີ່ໄດ້ຮັບຈາກພຣະສາວົງຕຸຣ ກົມືພຣະສາວົງຕຸຣນັ້ນແລ້ວ ເປັນບຸ້ຄລທີ່ ຄວບປຸ້າ ເປັນປຸ້ນຍັນບຸ້ຄລ ທ່ານຄວາມເຫຼົ້າໄກລີ ຄວາມກາປ່າໄຫວ້ ຄວາມຕ່າຍທອດຄວາມນາມ ຄວາມດີຈາກທ່ານຜູ້ນັ້ນ ເຄມາໄສໄວ້ໃນຈິຕິຈົງທຸນ

ຄ້າເຈົ້າໄດ້ຮັບຄ່າຍຫອດຫຮຣມຈາກຜູ້ໄດ້ ເຮົກຕ້ອນຜູ້ນັ້ນພຣະວ່າການເຄາປ ນັ້ນກີ່ເປັນຫຮຣມະ ເປັນກຣມປົງບັດຫຮຣມອຍ່າງທຶນເກີນກັນ ຜູ້ທີ່ເຄີຍບາງເຄຍເຮັດ ມີຄວາມສ້ານິກໃນເຮົອງຫຮຣມະສ້ານິກໃນເຮົອງຜູ້ໄທ ສ້ານິກດຶງສະຖານທີ່ຄືວັດຊລປະການຮັງສຖາງໝັງ ຈຶ່ງຄືຕ່ວາງທຶນຈະທ້ອງຫອບແກນໃຫ້ຄານໄດ້ຮູ້ໄດ້ເຫັນເປັນປະຈັກຮົງແກ່ໄຈ

มันอยู่ในใจ คนก็ไม่รู้ไม่เห็นแต่แสดงออกมาด้วยการกระทำจึงได้มาประชุมกัน ประชุมกันแล้วประชุมกันอีก ประชุมกันหลายครั้งหลายท่าน ถูกเฉียงกันในเรื่องว่าจะทำอย่างนั้น จะทำอย่างนี้ ต้องถูกเฉียงกัน ตกลงกันเป็นมติอย่างไร ก็ตามอย่างนั้นเป็นเรื่องที่ควรภูมิใจ อาتمไม่ต้องเข้าไปเกี่ยวข้อง ทำอะไรก็ทำไปตามชอบอกชอบใจ ในสิ่งที่เห็นว่าเป็นประโยชน์

บางเรื่องอาทماก็ไม่ค่อยจะชอบเท่าใด เช่น พิธีการมากันไม่ค่อยชอบ แต่ว่าก็ต้องให้ทำ เพราะเป็นการกระทำด้วยน้ำใจที่มีความรักมีความเคารพต่อผู้ให้ธรรมะ ก็เลยให้ทำด้วยความพอใจ

บางเรื่องเช่นไม่ให้รถเข้ามายังวัดนี่ ในใจอาทมาก็นึกว่าจะไม่สะดวกแก่ญาติโยม แต่ว่าคนมากก ให้รถเข้ามายก็ไม่มีที่จะเดินรถจอดเต็มไปหมด คงหนึ่งมารถคันหนึ่ง หรือสองคนมารถคันหนึ่ง เที่ยวนอนวันอาทิตย์ โยมก็จะเดินล้านก นั่งล้านกแล้วรถก็ถอยไปโดยไม่เสียดัง ทำให้เกิดเป็นปัญหา เลยก็ต้องยอมแต่ญาติโยมที่มากบานคนก็ไม่สามารถก็ไม่สามารถเข้ามาในวัดนี่ ผลต้องเดินมากจากโรงเรียน เดินถือพานชนบัตรที่ทำเป็นดอกบัวสายๆ เดินถือมาลงแล้วก็มีโยมสองคนจะมาทำบุญคุณและสอนศาสนา ไม่ให้เข้าวัดเลยก็อาจจะชุนๆ เลยกลับไปเสีย บอกว่าไม่เป็นไร กวันหลังปีดพรี มาได้โยมแกะแก่ แกเดินไปทาง ความจริงก็มีรถรับอยู่แต่กว่ากันไม่รู้

กับกว่าต้องขอโทษ มันเป็นระเบียบที่ตั้งขึ้นเพื่อความเรียบร้อย เพื่อความสวยงาม เพื่อความสงบเงียบ เพราะในการทำงานครัวนี้มีความมุ่งหมายอยู่ที่วัดสะอาดอยู่ มีความสวยงามทางธรรม มีความสงบทางด้านจิตใจ ให้โยมที่มาในงานนี้ได้มีความสงบใจ ได้มีความสะอาดทางใจ

ในวัดนี้ก็ต้องอย่างสวยงามเรียบร้อย ปลูกต้นไม้ ทำสวนหย่อม ให้สวยงาม ตั้งแต่ประตูวัดเข้ามาให้โยมเดินมาได้เห็นถ้าันรักก็ไม่เห็นถ้าเดินมาก็จะเห็นสวนหย่อม

ได้เห็นดอกไม้ ได้เห็นต้นไม้ ก็เกิดความชื่นใจ ความเห็นดีเห็นดีย์ เพราะการเดินก็จะหายไป เพราะได้เห็นสิ่งที่สวยงาม ๆ งาม ๆ ที่ประดับประดาไว้

โดยเฉพาะที่ตรงนี้ทำสวนทิbin หินสวย ๆ หลายสีหลายอย่างเอามาประดับประดาตกแต่งไว้ เวลาประดับเสร็จแล้วอาทิตย์วิ่งกังวลว่า เดี๋ยวจะเหยียบหินกระเจาไปหมด แล้วจะเอาหินซึ่งว่างกันเล่น แต่ว่าไม่มีเด็กทำเช่นนั้น หังเมื่อawan และวันนี้

ที่ทำอย่างนั้นก็เพื่อฝึกคน ฝึกคนให้รู้จักสวยงาม รู้จักความเป็นระเบียบเรียบร้อย ตามต่างประเทศที่เข้าเจริญ เข้าทำสิ่งสวยงาม ๆ งาม ๆ ไว้ข้างถนน คนก็ไม่เหยียบไม่ย่า เข้าไม่เดินไปที่ของสวยงามเหล่านั้น มันก็สวยงามอยู่ตลอดไป เรายังต้องการฝึกคนที่มากัด ให้รู้จักรักษาภารกิจ รักความประณีต รักความเป็นระเบียบเรียบร้อย จึงตอบแต่งไว้อย่างดี ในไม่สักใบในก็อย่าถูกดีดไป หินสักก้อนก็อย่าถูกกีบไป

แล้วก็อย่าทำอะไรให้แปดเปื้อน ท่านเข้ามาในวัดแล้ว อย่าทิ้งอะไรไว้ในวัด นอกจากจารอยเท้าที่เหยียบย่าไป อย่าทิ้งขยะมูลฝอยอย่าทิ้งอะไรไว้ ถังขยะเขามีทางไว้ทิ้งไว้ไป เพื่อให้คนอาชญาไม่ใส่ เราก็ต้องเอไปใส่ที่หินนั้น เจ้าหน้าที่หากอยกีบปัดภาดทำความสะอาดอย่างเรียบร้อย นี่เพื่อฝึกคนหันนั้น เพราะเรามาประชุมกันมาก ๆ ต้องมาฝึกฝนอบรมจิตใจ

การวัดของเราแต่ละคนนั้น ต้องมาเพื่อการศึกษาและทำการปฏิบัติ มากเพื่อการชัดเจนาสิ่งที่มันไม่ถูกต้องให้เป็นความถูกต้องดีงาม จุดหมายเป็นอย่างนั้น เพราะฉะนั้นไม่ยอมย่ออีกด้วยด้วยใจ ขอให้มีความสงบใจ

แล้วขอให้นึกว่า ที่ไหน ๆ เขาก็ไม่ได้ทำอย่างนี้ แต่ว่าที่วัดชลประทานฯ มีการทำอย่างนี้ทำไม่เหมือนใคร เข้าฉลองกันที่อื่นนั้นไม่เหมือนเราฉลอง เข้าฉลองแบบคริสโตร์ม สนุกสนานแล้วก็มีอร่าหลายอย่าง แต่ที่นี่ไม่มีอะไร นอกจากเรื่องของธรรมะพระวัดนี้เป็นวัดเผยแพร่ธรรมะ เป็นวัดประการธรรมะตั้งแต่วันเริ่มเปิดวัดมา

ຈນບັດນີ້

ວັດຊາປະຫານາ ເປີດມາ ๓๑ ປີ ຍ່າງເຂົ້າປີ ๓๒ ແລ້ວຍັງໄມ້ມີຄວາມສຸກໃນ
ເຮືອງອື່ນ ແຕ່ສຸກກັນໃນဓຣມະ ເຮັດສຸກກັນທຸກວັນພະເຮົາສຸກກັນທຸກວັນອາທິຖຍໍ
ຢູ່າຕີໂຍມກົມມາສຸກມາຮັນເງິ່ນ ມີဓຣມປິດ ມີဓຣມປຣມໂມທິ່ນ ເກີດຄວາມສົດເຊື່ອງເງິ່ນ
ກາງດ້ານຈົດໃຈ ເປັນຄວາມສຸຂອຍ່າງທີ່ນີ້ ເປັນສຸຂໍ້ໄມ້ເຈັບປັດຍັດຖຸເຄື່ອງລ່ວງໃຈ

ດ້າເຮາຫາຄວາມສຸຂາຈາກເຄື່ອງລ່ວງໃຈ ກີ່ຕ້ອງຈ່າຍເຈັນມາກເພື່ອຫາ
ຄວາມສຸຂນັ້ນໆ ຜົນໄມ້ພວຈ່າຍກົມປັງທາຄີຂອງຄວາມທຸ່ນຄວາມເດືອດຮ້ອນໃຈ ແຕ່ດ້າເຮາທ່າ
ໄດ້ເກີດຄວາມສຸຂສນຍາທາງຈົດໃຈ ເກົ່າໄມ້ຕ້ອງໄປກ່າວຂ່າຍ ເຮັມານັ່ງສນຍາໃຈ ດູລື່ສຽບນາ
ຕ້ວເຮົາ ມີແຕ່ຄວາມສະອາດມີແຕ່ຄວາມສວ່າງ ມີແຕ່ຄວາມສົງນາທາງຈົດໃຈ ນີ້ຕ້ອງການທີ່
ເປັນຍ່າງນັ້ນຈີ່ໄດ້ຈັດຍ່າງນີ້

ໃນເຮືອງອາຫາດກາරບົຣິໂກ ຢູ່າຕີໂຍມກົມໄມ້ຕ້ອງເດືອດຮ້ອນຂະໄຮພະເຮົາມີຄົນມາ
ຕັ້ງໂຮງການ ຄົວຫາອາຫາດເລື່ອງເປົ່າໆ ໄນເຂາສຕາງຄ່ອງໄຮ້ກັ້ນນັ້ນ ມູລືນີ້ຮ່ວມກົດຢູ່າ
ມາກ່າວອາຫາດປະເທດຂອງສົດ ຂອງຄາວ ຄົວໄກຣິກິນເນື້ອກິນປິກາກົມປັງກິນທີ່ນັ້ນ ແລ້ວກີ່
ໂຮງອາຫາດເຈ້ອງຄະແຄຸນຈໍາລອງ ຄຣີເມືອງ ຜູ້ວ່າງ ໄດ້ເຂາອາຫາດມາເລື່ອງພິຣີ ໄນຕ້ອງການ
ເຂາຍໄຮ້ກັ້ນນັ້ນ ທ່ານໄປເປົ່າໆ ທ່ານດ້າວຍຄວາມຮັກຄວາມເກາຮັນໃນພະຊາຍາມຈຶ່ງໄດ້ມາຕັ້ງ
ໂຮງການອາຫາດ ຢູ່າຕີໂຍມໄປທານໄດ້ ເວລາໄປທານອາຫາດກົມປັງກິນແຕ່ພອດໆໆ ຕັກໃສ່ຈານ
ໄທພອດໆຕັກຫັກແຕ່ພອດໆ ເຂາກັນພອດໆ ກິນໃຫ້ທົມດ ໄນໃຫ້ເຫຼືອລັກເມັດເດືຍ ເພະ
ດ້າກິນເຫຼືອ ດັນນາກ່າ ອ່າງນີ້ ກິນເຫຼືອກົມຈະກອງເປັນຄົງໄມ້ຮູ້ຈະເຂົາໄປເລື່ອງໝູກ໌ໃຫນ
ມັນເປັນກາສູນເປົ່າໆ

ເຮົາຈິງກິນແບບຜູ້ປົງປົງບັດທິຫານແລະຜູ້ປົງປົງບັດທິຫານນັ້ນກິນ່າຍໆ ຊ້າວັດແກງ
່າຍໆ ໄນຕິດວສອຫາດ ໄນຕິດປັງຢັງຕິດທານໄນ້ຕິດມັນຕິດເຄີມ ກິນໄດ້ທັນນັ້ນ ກິນເພື່ອຍູ່
ໄນ້ໃຫ້ອູ່ເພື່ອກິນ ກິນເພື່ອໃຫ້ຮ່າງກາຍເປັນໄປໄດ້ ແລ້ວກີ່ໃຫ້ຮ່າງກາຍນີ້ປະພຸດທິຫານຕ່ອນໄປ
ອ່າຍ່າງນັ້ນກິນສນຍາ ແລ້ວໂຍມກົມເຂົາໄປໃຫ້ບ້ານມັນກົມສນຍາ ໄນຕ້ອງລ່າບາກໃນເຮືອງ

การกินการอยู่ ไม่เกิดความฟุ่มเฟือยไม่เกิดความสุรุ่ยสุร่าย แต่จะเกิดการประยัดด

พระพุทธศาสนา นี่สอนให้คนประทัยดอด้อมไม่สอนความฟุ่มเฟือย สุรุ่ยสุร่าย ในลักษณะตัดสินธรรมวินัย มีกล่าวว่า ธรรมเหล่าใด เป็นไปเพื่อ ความสุรุ่ยสุร่าย ไม่ใช่พุทธศาสนา ธรรมเหล่าใดเป็นไปเพื่อความประทัย นั้นคือ พุทธศาสนา เราเป็นลูกศิษย์ของพระพุทธเจ้า ต้องอยู่อย่างประทัยดอด้อมไม่สุรุ่ยสุร่าย

บางคนนิกว่าหาเงินได้ก็ต้องใช้ให้เต็มที่ใช้ในทางที่สุรุ่ยสุร่ายไม่เกิดประโยชน์ ผิดหมวดค่าหมวดราคาก็ควรเก็บเงินนั้นไว้ใช้ในทางที่เป็นประโยชน์แก่เพื่อนมนุษย์ พระพุทธเจ้าท่านสอนให้ทำทาน ก็ไม่ใช่เพื่อจุดหมายอะไร แต่เพื่อให้เราทุกคนทำทานให้เป็นประโยชน์แก่เพื่อนมนุษย์ เสียสละความสุขความสบายส่วนตัว เพื่อให้มนุษย์ทุกคนพolloยได้รับความสุขความสบายด้วย

ถ้าเรามั่งมีทรัพย์สมบัติมีคนเดียว กินคนเดียว ก็ไม่ได้เรื่องอะไร แต่ถ้าเรา เคลื่ียความมั่งมีนั้น ไปช่วยเหลือคนอื่นที่ยังขาดแคลน คนในบ้านในเมืองของเรา นี้ มีประเภทที่ขาดแคลนอยู่มากมาย แต่ว่าไม่มีใครช่วยเหลือ เราก็ควรตั้งใจว่า เราจะช่วยเหลือคนเหล่านั้น ปฏิบัติในข้อที่เรียกว่า “การทำทาน” การการทำตนนั้นเพื่อทำการชดเชยเจตใจ ไม่ใช่การทำทานเพื่อจะเอานั้นเอานี่

เราจะบริจาคอะไรก็อธิฐานมาก ๆ เพื่อจะเอานั้นมาใช้ต้องเราต้องไม่ อธิฐานอะไร ถ้าจะอธิฐานก็บอกว่า ขอให้ข้าพเจ้าเป็นผู้ชนะความชั่วความร้าย ขอให้ข้าพเจ้ามีความอดทนหนักแน่น ขอให้ข้าพเจ้ามีสติปัญญา รู้จักบังคับตัวเอง ควบคุมตัวเองได้ อย่างนี้จึงจะเป็นการถูกต้อง

พระสงฆ์องค์เจ้าเราก็ต้องช่วยสอนคนให้ถูกหน่อย อย่าสอนคนให้เกิดกิเลส เช่น โยมจะทำอะไร ก็อธิฐานเอาจะเอกสารไว้ก็อธิฐานเอา นี่ยุ่งให้โยมอยาก ให้มีตัณหามีรากะ มีความต้องการมาก ๆ ทำบุญเพียง ๑๐ บาท ยกอยู่ตั้งนานกว่าจะ

ลงไปในขัน เพราะว่ามีความต้องการยอดเยี่ยง ลงทุนนิดเดียว แต่จะเขามากๆ อย่างนี้ เขายังไงก็ทำกำไรเกินควร ไม่ได้กำไร ถ้าทำอย่างนั้น

เรามีต้องนึกอะไร ถ้าจะนึกก็นึกอย่างหลงพ่อว่า ด้วยอำนาจงานที่ข้าพเจ้า บริจากนี้ ขอให้ข้าพเจ้ามาร่วมความอดทนมีความเข้มแข็ง มีปัญญา มีสติ มีความละเอียด บาน มีความกล้าบ้ามากขึ้น เราก็จะมีกำลังทันใจ เราอาจชนะก็ได้ด้วยการใช้หัวงาน

การรักษาศีลก็เหมือนกัน เรายังคงรักษาศีลเพื่อชุดเวลาเพื่อบังคับตัวเองให้ ระเบียบมีวินัยทุกสิ่งทุกอย่าง เช่นเรามาอยู่วัด มาสุ่งชาห่มชา ไม่ใช่กือแต่คีล แปดข้อเท่านั้น แต่เราต้องนึกว่าศีลนั้นคือความมีระเบียบวินัย เราเดินอย่างมี ระเบียบ นั่งอย่างมีระเบียบ กินอย่างมีระเบียบ ทำอะไรก็ทำอย่างมีระเบียบ นั่น เป็นคนมีคีล ถ้าเรามีมีระเบียบ มันก็ไม่มีคีล

บ้านเมืองของเรายังต้องการคนมีคีล มีระเบียบ มีวินัย การมีคีล มีระเบียบ มีวินัย เป็นฐานแห่งการสร้างชาติสร้างประเทศ ประเทศชาติจะไม่รอด ถ้าคนขาด ระเบียบวินัย คือไม่มีคีล แต่ถ้ามีระเบียบวินัยมั่นคงสบายน ไม่ต้องมีอะไร เมื่อตักษัน ท่านเจ้าคุณพุทธทาส ท่านพูดว่า เหล่าจิตเป็นอาจารย์ในสมัยเดียวกับพระพุทธเจ้า แต่เกิดที่เมืองจีน มีลูกศิษย์ลูกหามาก และมีคนไปถามว่า การปกครองนี้จะ ปกครองระบบอะไร ท่านก็ตอบว่า ปกครองโดยไม่ต้องปกครอง นั้นแหลกเป็น การปกครองที่ถูกต้อง

ปกครองโดยไม่ต้องปกครอง คืออะไร คือทุกคนปกครองตัวเองควบคุม ตัวเอง ไม่ต้องมีระเบียบ ไม่ต้องมีข้อเตือนใจ ไม่ต้องมีศาล ไม่ต้องมีตำรวจ ไม่ต้องมีอะไร เพราะทุกคนปกครองตัวเองได้ การปกครองตัวเองได้นั้นเป็น การปกครองที่สูงสุดเป็น “ธรรมชาติปั้น” แล้วก็เป็นประชาติปั้นโดยที่ถูกต้อง

เรามีประชาติปั้นโดยที่ไม่แท้เรื่องกันอยู่ในสมัยนี้ ไม่เฉพาะแต่บ้านเมืองของเรา แต่เมืองทั่วโลก ยังใช่ไม่ได้ เพราะว่าคนไม่รู้จักปกครองตัวเอง หลักธรรมในทาง

พระพุทธศาสนาสอนคนให้รู้จักปักษ์ของตัวเอง คุ้มครองตัวเอง ควบคุมตัวเองได้ ไม่ว่าเราจะทำอะไร เราปกปักษ์ของตัวเองได้ เราจะเดินไปไหน เรายึดปักษ์ของตัวเอง เดินมีระเบียบเรียบร้อยเดินตามกันไป เป็นแบบเป็นแนวไม่รีบไม่ร้อนใจเย็น เวลาจะไปทำอะไรไรก็ไปกันอย่างมีระเบียบ นั้นคือการปกปักษ์ของตัวเองได้

เราไปขึ้นรถก็ไม่แหงขึ้นไม่แหงลงกัน ขึ้นให้มีระเบียบเรียบร้อยเรียกว่า ปักษ์ของตัวเองได้ แม้ในเรื่องบินคนมีผิวน้ำหนึ้นโดยสารเรื่อยบินหลวงพ่อไปพบบ่อยๆ แต่สังเกตว่าคนนั้นเรื่อยบินไม่มีรู้จักปักษ์ของตัวเอง พอกลับนี่ คนข้างหลังจะแซะขึ้นมา จะลงก่อน จะรีบไปไหนที่จะไปก่อนนั้น มันต้องให้คนข้างหน้าออกก่อน บางที่พระน้ออยู่มันก็ออกไปเสียก่อนพระ แต่บางคนก็ว่าให้พระไปก่อน พระได้ลงก่อน ก็ค่อยยังช้ำหน่อย แต่นกในใจว่าเหם...ถ้าเขายิ่งดีมากสักไฟหัวกระอกในเรื่อยบินจะเล่นงาน คนโดยสารสักทีหนึ่ง แต่เขาก็จะไม่ให้ทำ เพราะจะทำให้เขาเสียคนโดยสารไป

มันไม่เรียบร้อย ไม่มีระเบียบ ต้องบังคับ ต้องทำอย่างนั้นถ้ายังต้องบังคับ ว่า ต้องทำอย่างนั้น ต้องทำอย่างนี้ แสดงว่าไม่มีระเบียบไม่มีวินัย คนที่มีระเบียบ วินัยคือคนที่รู้จักตัวเองว่าจะต้องนั่งตรงไหน จะยืนตรงไหน จะเดินอย่างไร จะทำอะไรอย่างไร มันมีความสำนึกรักษาขึ้นในใจว่า เราชารจะทำอย่างไร เราชารจะประพฤติอย่างในที่เซ่นนี้ในเหตุการณ์เซ่นนี้พุดตามภาษาง่ายๆ ว่า “รู้จักกาลเทศะ” เท่านั้นประเทศนี้ บุคคลเหล่านี้ เราชารจะประพฤติดอนอย่างไร เป็นเรื่องที่ต้องฝึกฝนอบรมกันแต่ก่อนบรรยายไม่ค่อยทั่วมันก็ยังไม่มีระเบียบเรียบร้อย

เช่น เวลาขึ้นเมรุเผาศพนี่มันเป็นตัวอย่าง แสดงให้เห็นว่าการไม่รู้จักปักษ์ของตัวเอง แหงกันขึ้นเบียดเสียดยัดกันขึ้นไป เหตุฉุนกับความเข้าอกออกอก กอกอกอย่างนั้นแหละ มันไม่เรียบร้อย ดูแล้วน่ารำคาญ ทิวดันนี้จึงบอกว่าอยู่เดินให้เป็นแบบเดินมาถึงก้าวทางดอกไม้ได้ลองแล้วคนขวางอุขวาง คนข้างออกซ้าย ก็ต้องยืนคุ้มอยู่ เพราะมีคนแตกແຫວอยู่มีคนเกเรอยู่ คนไม่รู้จักบังคับตัวเอง

ไม่มีระเบียบวินัย พูดไปแล้วก็ไม่เป็นไทไม่เป็นมนุษย์ไม่เป็นพุทธบริษัท มันเป็นเรื่องอย่างนั้นจึงเกิดความเสียหาย

เพราะฉะนั้นในการปฏิบัติงาน ในชีวิตประจำวันที่เราทำกันอยู่นี้ เราทำงานเพื่อการปฏิบัติธรรม การปฏิบัติธรรมก็คือการฝึกฝนอบรมใจให้ถูกต้อง มีระเบียบวินัย รู้จักบังคับตัวเองควบคุมตัวเอง มีความอดทน มีความอดกลั้น มีความเสียสละ มีความละอายในการที่จะทำความช้ำความผิดแม้มเล็ก ๆ น้อย ๆ นั้นจึงจะได้ผลจากการกระทำ ถ้าเพียงแต่ว่าลักษณะการทำเพื่อความสนุกสนาน ยังไม่ถึงเป้าหมายเรามาต้องการอย่างนั้น แต่ต้องการให้บรรลุเป้า คือเกิดความสงบ เกิดความเรียบร้อยในการเป็นการอยู่ทุกประการจึงจะเป็นการถูกต้อง

พุดกะโดยมเล็ก ๆ น้อย ๆ เพราท่านเจ้าคุณพุทธทาส ซึ่งอาตามารียกวา “พีท่าน” พุดมาหนักแล้วหนักพอสมควรจะอัดเทปนี้ไว้ ครั้งต้องการเอาได้เอาไป เปิดฟังที่บ้าน เอาไปเปิดฟังที่ไหน ๆ ที่เขามีการประชุมอะไรกันแล้วจะถอดเทปนี้ พิมพ์เป็นหนังสือเล่มน้อย ๆ ไว้เจกจ่ายแก่ญาติโยมต่อไป

อาตามาขอโน้มทนา ในน้ำใจของคณะศิษยานุศิษย์ทุกผู้ทุกคน ที่ได้มีความเสียสละท่านเห็นด้วยอย มากเป็นเวลาหลายวันจนถึงงานคือวันนี้ อันเป็นงานเรียกว่า ฉลองความแก่ของอาตามาซึ่งเป็นครูบาอาจารย์ของท่านทั้งหลาย จึงขอขอบใจ ทุกท่านที่มีความเสียสละ ขออวยพรให้ทุกท่านมีจิตสูงพ้นจากความเห็นแก่ตัว จงทั้งกันทุกท่านทุกคน เทอญฯ

ແປດສິບປີປຸງລາວນໜ້າທິການ

ປາຊູກຄະຮົມຕ່າງກາລຕ່າງວະ

ອົບັນຈານໃຈ

ອາຕມາມາດຶງนครສຽງມະນາດ ກີເຂາຫຼຸບເທິຍໄປຈຸດບູຫພະຫາດຖື່ນຄວາ
ນັ້ນ ຕັ້ງຈີຕອອົບັນຈານຍ່າງໄວ ຄືອຕັ້ງຈີຕອອົບັນຈານວ່າ “ຂັ້າພັເຈົ້າຂອງວາຍຫົວຫຼີຈີໃຈນີ້
ແດ່ພະພຸທ ພຣະຮົມ ພຣະສົງ” ຂອມອນກາຍໃຈຄວາຍພະພຸທຄາສານາ ຈະທ່າງນາ
ໄທແກ່ພະຄາສານາຈະນັດລວດຫົວຫຼີ” ດ້ວຍພຸດຕາມກາຫານາລື ກີເຮັດວຽກວ່າ ພຸທຫສໍາສັນ ອຸ່ວ
ທ່າວາ ນິວຕຸຕິສຸມີ ພຣະມະຈິຍປາຍໂນ ແປລວ່າ “ຂັ້າພັເຈົ້າຂອງວາຍຫົວຫຼີ ແກ່ພະ
ພຸທຄາສານາ ຈະໄມ້ກຳລັບໄປສູ່ເສດຖະກິດ ຈະມຸ່ງໜ້າປະປຸດພະກິດພຣະມຈຈະຈົບຕ່ອໄປ”
ໄດ້ຕັ້ງໃຈຍ່າງນັ້ນ ອົບັນຈານທີ່ທັນວັດພະຫາດ ເມືອງນັດຕິຈິນ ສຽງມະນາດ.

ເມື່ອຄວາມທີ່ເຂົ້າມາກຽງເຫັນ ນີ້ກີເໝືອນກັນ ເຂົ້າມາຄັ້ງແຮກ ກ່ອນທີ່ຈະໄປກັບ
ພຣະໂລກນັດນີ້ ໄດ້ໄປທີ່ໄປສົ່ງພຣະແກ້ວ ຜົ່ງຄົວວ່າເປັນປູ້ນີ້ສັກນຳຄົງ ຈຸດຫຼຸບປັ້ງເທິຍ
ບູຫພະ ອົບັນຈານວ່າ “ຂັ້າພັເຈົ້າຂອງກາຍຄວາຍຫົວຫຼີແດ່ພະພຸທຄາສານາ ຈະທ່າງນາເພື່ອ

พระพุทธศาสนา จนตลอดชีวิต” เป็นครั้งที่สองที่นั่น.

เมื่อเดินทางกับพระภิกษุในปีถึงวัดพระพุทธชินราชที่พิษณุโลก ซึ่งก็อว่าเป็นพระพุทธรูปที่มีชื่อเลียงสำคัญในดวงใจชาวพุทธ ก็ได้ทราบตั้งใจอธิษฐาน เช่นเดียวกัน.

ครั้งเดินทางไปถึงเมืองย่างกุ้ง อันเป็นเจดีย์สถานที่คุณเข้าขอบไปให้ไว บูชา ก็ได้ตั้งใจอธิษฐาน เช่นเดียวกันว่า “ขออบรมกายนี้ถาวรเป็นเครื่องบูชาแด่พระพุทธ พระธรรม พระสัทธรรม จะทำงานเพื่อพระพุทธศาสนาตลอดไป” อันนี้เป็นความตั้งใจมาตั้งแต่เริ่มแรก.

ที่ได้เกิดความตั้งใจนี้ขึ้นก็ เพราะว่าศึกษาพุทธประวัติเลื่อมใส่ในความเป็นมาของพระพุทธเจ้า แล้วก็อยากที่จะทำงานให้กับพระพุทธศาสนา. เด'yพุดบอยฯ กับเพื่อนฝูง เมื่อสมัยอยู่ใน kra บอกว่าเรามันต้องเทศน์กันจริงๆ เลี้ยที่ ที่เทศน์ฯ กันอยู่นี่มันเทศน์เล่นๆ เทคน์เอาหน้ากันเหรอ ก็ไม่ค่อยได้สาระ ไม่ได้เทศน์แก้กัน ไม่ได้ปรับปรุงจิตใจคนให้มันดีขึ้น ต่อไปนี้ ต้องเทศน์จริงๆ.

เพื่อนฝูงก็ว่า “อย่าพูดอย่างนั้น คนพูดอย่างนั้นมันต้องไม่สัก” บอกเขาว่า “อ้า! ก็ต้องไม่สักกันละซิ เมื่อจะเทศน์กันแล้วมันต้องไม่สัก สักไปทำไม่ คนอยู่ในโลก มันยอดเยี่ยมแล้ว เราอาจริงอาจจังกันเสียบ้าง” เพื่อนฝูงบอก “เขี้ยว! อย่าพูดไปเดี่ยมันจะเป็นบ้าภาษาหลัง” ถามว่า “บ้าเพราะอะไร?” “อ้า! มันอย่างสักแล้วไม่ได้สัก เลยทำบ้า เพราะได้พูดไว้มากแล้ว” ก็บอกเขาว่า “ใจเรารenant คับได้ เมื่อเราตั้งใจแล้วมันต้องบังคับได้ อธิษฐานแล้วตั้งใจตรักราการอธิษฐานนั้นไว้. พระพุทธเจ้าท่านทำจริงเราก็ต้องทำจริงบ้าง” อันนี้เป็นความคิดที่เกิดขึ้นในใจตั้งแต่เริ่มแรก เกิดตั้งแต่เป็นพระแล้วก็คิดอย่างนั้น

(แสดงเมื่อ ๑๕ พ.ค. ๒๕๑๕ ณ รร.พุทธธรรม วัดชลประทานรังสฤษฎ)

ເຫດຖືເປັນສມກວັດຊລປະທານາ

ອາຕມາອົບຈູານໄວໃນໃຈວ່າ ໄມ່ຍອກເປັນສມກວັດ ເວັນໄວແຕ່ວ່າວັດສັຮັງໃໝ່
ໄມ່ມີໂຄຣເຄຍເປັນເລຍ ຈະເປັນກັບເຫັສັກທີ່ໄທເປັນຮູບແຮງຂອງວັດນັ້ນຈຶ່ງຈະເຫຼາ ທີ່ອ
ມີຂະນັ້ນວັດໃດທີ່ມັນຮັງໜົດ ໄມ່ມີພຣະເທີລືອຍຸ່ມແຕ່ອົງຄົດເດີຍ ຄົ້ມ່ມີເທີລືອ ຮັງ
ໜົດເລຍ ດັ່ງຄົມານີມິນຕີໃຫ້ໄປເປັນກີໄປເປັນໄດ້

ທໍາໄມ່ຈຶ່ງຕັ້ງໃຈອົບຈູານໄວ້ອ່າຍັ້ນ ຄົ້ມ້ວັດໃໝ່ເຮົາໄປຢູ່ ມັນທ່ານໄວ່ຮ່າຍ
ຕັ້ງຂອ່າຮື້ນງ່າຍ ໄມ່ມີຂອງເກ່າຍຸ່ມ ທ່ານໄຮໄດ້ງ່າຍ ດັ່ງນີ້ມີກຳນົດທີ່ໄປທ່ານໄມ່
ກົດກັນ ດັນເກ່າທ່ານອູ່ມາກອນ ທ່ານວາຈະໄມ່ພ້ອມໃຈໃນສິ່ງທີ່ເຮົາຮະທ່າ ເພື່ອທ່ານມີ
ພຣະຄົມພວກຂ້າງວັດ ພູດໂຄມກົດຈະມາຄືອ່າທັງພຣະເຫັນ ພຣະເບາງຄວາງມີທັງໝົດອັນກັນ
ຄົ້ມ້ວັດໃຫ້ໜ້ານັ້ນເກີດ ທີ່ນີ້ເມື່ອມີໜ້ານັ້ນຄືອ່າທັງກົດຈະເຂັ້ມຂຶ້ນມາ ເກີດຂັດຄອ
ກັບສມກວັດ ທໍາໄດ້ເກີດເປັນປຸ່າທາ ຈຶ່ງໄມ່ຍອກຈະເປັນສມກວັດທີ່ມີພຣະອູ່ເລັວ ອຍາກ
ຈະເປັນສມກວັດທີ່ໄມ່ມີພຣະ ເພວະວ່າສະດວກແກ່ກ່າວທີ່ຈະປົງຮູບກິຈกรรมຕ່າງໆ ໃຫ້
ກ້າວໜ້າ ທີ່ວ່າດັ່ງນັ້ນຮັງໜົດໄມ່ມີໂຄຣອູ່ເລີຍເຫັນແມ່ວັນກັນ ເພວະວ່າໄມ່ມີໂຄຣ
ແລ້ວ ເຮັດກ່າວກັນໄດ້ເຮັບຮ້ອຍຕັ້ງໃຈໄວ້ອ່າຍັ້ນ ກົດກວ່າໃນຫາຕື່ນີ້ຄົງຈະໄມ່ໄດ້ເປັນ
ສມກວັດໃຫ້ອັກ ເພວະຈະຫວັດໃນຮູບເຫັນນັ້ນຈະໄມ່ໄດ້

ຕ່ອມທ່ານອົບດີກຣມຊລໃຫ້ຄົນໄປນິມິນຕີ ອາຕມາກົດພິຈາຮານວ່າວັດຊລປະທານ
ນີ້ ຕັ້ງອູ່ໜ້າກຣມຊລາ ຕິດຄານໃໝ່ ຈັງຫວັດນັ້ນທຸຽດຕ່ອໄປໜ້າຄົງຈະເປັນເມືອງ
ທີ່ຈີ່ຢູ່ ບຣິເວນນີ້ເປັນຫຸແງ ກາຮສັງຈິກປົກກົດສະດວກ ດັນກົດຈະມາກຂຶ້ນ ເປັນສະຖານທີ່
ໄກລັກຮູ່ເຫັນ ເປັນຈຸດຄູນຍົກລາງທີ່ເຮົາຈະໄປເຫັນອົງໄດ້ ໄປໄຕກົດໄດ້ ໄປຕະວັນອອກອະໄ
ກົດໄດ້ ເປັນທ່າເລເທັກທີ່ຈະຕັ້ງຈຸດຂຶ້ນ ເພື່ອແຜ່ຮ່ວມມະແກ່ງູດໂຄມກົດຈຸດຂຸ້ນ

ເມື່ອພິຈາຮານໃນແໜ່ງດັ່ງກ່າວນີ້ແລ້ວກົດເລີຍອມຮັບວ່າເຂົາຈະໄປເປັນສມກວັດ
ຊລປະທານໃຫ້ ເຫັນທີ່ໃຈກັນ ວ່າໄດ້ພຣະທີ່ເທົາມແລ້ວທີ່ຈະມາອູ່ທີ່ວັດນີ້ ພອຄົງວັນ
ຖານຍົງມາຍົມດີ ທ່ານອົບດີທ່ານຄືອຖຸ໌ ຕ້ອງໄປຄາມສົມເດືອຈົວດສະເກີດ ວ່າຈະເປີດ

ວັນໃຫນ ສມເຕົຈາວ່າວັນໃຫນມັນກີດທັນນັນ ເພຣະວ່າເຊື້ອສມເຕົຈ ເຊື່ອທັນບ້ານ ໄນວ່າທ່ານອອິບດີ ຄຸນມາຮາດທ່ານ ທ່າວະໄຮຕ້ອງຄາມສມເຕົຈ ຄ້າສມເຕົຈຈຳຈັດແລ້ວກີໃຊ້ໄດ້ເລີຍໄປທ່າຖານຍັງກັບສມເຕົຈ ວ່າເປີດວັດເວລາໃຫນວັນໃຫນຖານຍົ່ວໂຍ້ນ ສມເຕົຈກີທ່າຖານຍື່ອເຮີບຮ້ອຍຕິດອູ້ທີ່ສູານພະປະຫານໃນໂປສົກ

ໃນວັນນັນກີນິມັນຕົ່ງພະເຄົາຜູ້ໃຫຍ່ ມີສມເຕົຈຈຳຈັດສະເກດເປັນທັວນ້າ ແລ້ວກີເຈົ້າຄຸນວັດສາມພະຍາຍັງໄມ້ໄດ້ເປັນສມເຕົຈ ວັດໂພຮີກີຍັງໄມ້ໄດ້ເປັນສມເຕົຈ ແລ້ວກີສມເຕົຈທ່າຍອງຄົ້ນ ພຣະຜູ້ໃຫຍ່ທັນນັນທີ່ເຂົານິມັນຕົ່ງມາ ອາຕມາກົມານັ້ນຝຶກພະສວມນົດວ່າໄປໄປຕາມເຮືອງ ພອດີເວລາເຫັນເກີມອົບປັດຕັ້ງສມກວາໄທ໌ ໄນມີການຮັງຕໍ່ແຫ່ງເປັນກັນເລີຍທີ່ເດີຍ

ສມເຕົຈວັດໂພຮີທີ່ເປັນລັ້ງອະຣາຊທ່ານວ່າ ແຮມ! ຍິນດີເໜື່ອນກັນໄດ້ໂສຟສ ຍິນດີດັ່ງໄດ້ໂສຟສ ເປັນຄ່າກລອນໃນເຮືອງຮາມເກີຍຕົ້ນ ທ່ານເຈັບທ່າກລອນ ເລຍນອກວ່າ ຍິນດີເໜື່ອນດັ່ງໄດ້ໂສຟສທີ່ໄດ້ເປັນສມກວັດນີ້ ກົດຕັ້ງກັນເສົງເຈົ້າເຮີບຮ້ອຍ

ມີພະຮອງຄົ່ນທີ່ນີ້ໃນທຸນ້ນັ້ນ ລົງມາເດີນດູບຮົວແວນວັດ ເດີນດູແລ້ວກີພູດເປົາຢ່າງໆ ຫຼືນມາວ່າ “ທ່ານປັບຄຸນຢານທະຈະພາໄປໄດ້ທ່ຽວວັດນີ້” ພູດເປັນເຫີງດູ່ມື່ນທ່ອຍ ວ່າອາຕມານັ້ນໄວ້ສືມເອີ້ນ ວ່າຍ່າງນັ້ນ ດີເຕີເຖິງເຫັນເຖິງເຫັນ ເກີມານອກອາຕມາວ່າເຫັນວ່າຍ່າງນັ້ນ ອາຕມາກົມອກວ່າເຮືອງຂອງເຫັນ ເຫັນຈະວ່າອິກີໄດ້ ດັກເປົາກຈະພູດກີພູດໄປຕາມເຮືອງຕາມຮາ ເຮົາໄສ້ອ່ານີ້ ເຫັນວ່າອະໄຮກີໄມ້ ແຕ່ວ່າຄອຍດູ່ມື່ອກີແລ້ວກັນ ວ່ານັກເຫັນອ່າງທ່ານປັບຄຸນນີ້ ຈະພວດໜີປະປາກນັ້ນສຸກໜີໄປໄດ້ທ່ຽວໄນ່ ແລ້ວກີຕັ້ງທີ່ນັ້ນຕັ້ງຕາກົມອກໄປ.

(ແສດງ ນ ວັດສະປະການ ອາທິຕິຍີ ۲۴ ພ.ຄ. ۲۳)

ພ້ມນາໄປສູ່ຄວາມຄຸກຕ້ອງ

ຄວາມຄົດຂອງອາຕົມາໃນເຮືອກາຣເປັນສົມກາຣນິກົກົວ ຈະຕ້ອງເປົ້າຍແປລງ ອະໄຮທລາຍອຍ່າງ ເພື່ອໃຫ້ຊັ້ນ ເຫັນເປົ້າຍແປລງຄວາມເປັນອຸ່ນຫຼຸ່ນພຸທ່ອບຣີ່ຫ້າໃຫ້ຊັ້ນ ໄທເປັນລັ້ມມາທີ່ງວິມາກຂັ້ນ ໃຫ້ມີຄວາມເຂົ້າຄຸກຕ້ອງຕາມຫລັກພຣະພຸທ່ອຄາສະນາມາກຂັ້ນ ອັນນີ້ເປັນອຸດມກາຣົນເກົ່າແກ່ ດັ່ງແຕ່ມີໄດ້ເປັນສົມກາຣ ຄືອດັ່ງແຕ່ເຮົາເທັນສອນຄົນມາກ ກົດຕັ້ງຈຳວ່າສອນເພື່ອແກ້ ໂມ່ໃຫ້ສອນເພື່ອໃຫ້ຄູາຕີໂຍມເບາໄຈສບາຍໃຈເໜືອນທີ່ເຫົາເທັນ ກັນທຳໆ ໄປ ແຕ່ເທັນເພື່ອປັບປຸງແກ້ໄຂຄວາມຄົດຄວາມເຫັນຂອງຄູາຕີໂຍມທີ່ຜິດໃຫ້ ກລາຍເປັນຄຸກ ທຶ່ມງາຍໃຫ້ກລາຍເປັນຄວາມຈະລາດ ໃຫ້ກ້ວ່າໜ້າ ນີ້ເປັນຫລັກໃຫຍ່.

(ແສດງ ດນ ວັດສະບປະທານາ ອາທິຕິຍ ແຂວງ ພ.ຄ. ແຕ)

ເປີດປາກູກຄາ

ອາຕົມາມີຄວາມຄົດໃນເຮືອກາສອນຮຽມມາກ ກົດຕັ້ງເປົ້າຍເປີດກາຣເທັນວັນອາທິຕິຍ ຂັ້ນໃນພຣະຫັນນັ້ນ ເຮົາໃນພຣະ ເພຣະວ່າຈະອູ່ປະຈຳທີ່ແລ້ວ ໃນພຣະ ແຂວງ ແຕ່ເອົາ ກົດຕັ້ງເທັນໃນຫລາຍຄາລາ ກ່ອນຈະເທັນກີ່ໄປຂອງເກົ່າເຊົ້າ ຈາກພາກສະປະທານ ໃຫ້ ສ້າງເກົ່າເຊົ້າໃຫ້ລັກ ១០០-២០០ ຕົວ ເພື່ອໃຫ້ຄົນມານັ້ນຝັ້ງປາກູກຄາ ເຕີຍມຫຼື້ອເຄື່ອງຂໍຢາຍ ເສີ່ຍ ລໍາໂພງ ແຂວງ ແລ້ວກົດຕັ້ງເຫົ້າ

ພອດື່ງວັນອາທິຕິຍກົດຕັ້ງເປີດສະຫະມົມ ດັນມາຝັ້ງຮຽມໄມ່ກ່າວົນໃນວັນນັ້ນ ເພຣະ ດັນຍັ້ງໄມ່ຮູ້ ແຕ່ກີ່ໄມ່ເປັນໄຮ ນີ້ກີ່ໃນຈຳວ່າ ມັນຕ້ອງຕັ້ງຕັ້ນດ້ວຍຂອງນ້ອຍໆ ແລ້ວກົດຕ່ອຍ ກ້ວ່າຕ່ອນໄປໂດຍລໍາດັບ ຈະກະທັງກ້ວ່າຂວາງອອກໄປເຮືອຍໆ ທໍາເຮືອຍໆ ໄປ ມີຄົນຮູ້ເຂົ້າກົດຕັ້ງ ມາຝັ້ງປາກູກຄາຈ່ານວນມາກເພີ່ມຂຶ້ນ

ພູດແຕ່ໃນວັດອຍ່າງເຕີຍໄມ່ພ່ອ ດັນຍັ້ງໄມ່ຮູ້ກັນນາກ ກົດຕັ້ງເປີດຕ່ອສະຖານວິທຸຍ ຍານເກຣະ ນອກວ່າ ຂອິໃຫ້ເວລາສັກຄົງໜີໂມນີໃນ ១ ລັ້ມ ເພື່ອພູດສະຮຽມແກ່ປະຫາພັນ ກົດຕັ້ງພູດທາງຍານເກຣະ ມີອໍໄກກົບອົກໄປໃນຍານເກຣະໃຫ້ຄົນຮູ້ວ່າທີ່ວັດມີອໍໄຣນັ້ນ ມີ

การเทศนาຖຸກວັນອາທິດຍ ເລາ ၅ ໂມງຄົງສຶກ ၁၀ ໂມງຄົງ ດີຍືນເຫັກົມກັນ ແລ້ວເຫັນມີນຕີໄປເຫັນຕາມວັດຕ່າງໆ ເຫັນວັດໃຫນກົມໂຂ່າງທຸກແທ່ງ ບອກວ່າວັດ ທະປະການຮັສສຸກ໌ ປັກເກົດ ນະຫຼວງ ມີການພູດຮຽມະທຸກວັນອາທິດຍ ໃຫ້ຢູ່ຕົ່ມຢືນ ໄປຝັ້ນໜັງ ໄປດູ້ນັງ ໍຍມເຫັກົມກັນ ດັນຄ່ອຍມາກຫຸ້ນ ເຕັມຄາລາແລ້ວກົມແສດງຍູ່ໃນ ຄາລານັ້ນເປັນເລາທາຍີ່ ເພົ່າວ່າໄມ້ມີທີ່ອື່ນທີ່ດີກ່າວໜັນ ແສດນານາ ທ້າມີຄົນມາກ ຫຸ້ນ ກີ່ເຫັນວ່າມັຈໄປໄມ້ໄທ ກີ່ຕັ້ງຂໍບັນຍາຍທີ່ກ່າວຕ່ອໄປ

(ແສດງ ດະ ວັດທະນາ ອາທິດຍ ២៥ ພ.ສ. ២៣)

ແຜຍແຜ່ຮຽມບຣິສຸທີ່

ເນື່ອມາເປັນສົມກາວັດທະນາ ອາຕາມມີອຸດມາກຣົນໄວ້ວ່າ ວັດນີ້ຈະໄດ້ ເປັນວັດທີ່ແຜຍແຜ່ສັຈະຮຽມຂອງພຣະພູທະເຈົາ ເຮົາວ່າແຜຍແຜ່ຮຽມບຣິສຸທີ່ ໄນໄໝ ແຜຍແຜ່ສັງເລວໄທລ ເຊັ່ນທຸມອຸດຂອງຂລັງໂສຄລາງເວົ້ອຂະໄຕຕ່າງໆ ຜົ່ນໄໝໃຫ້ພູທະຄານາ ຈະໄມ້ໄທມີ ເພົ່າລະນັ້ນວັດນີ້ຈຶ່ງໄມ້ມີທຸມອຸດ

ຄຣວ່ານີ້ພຣະມາພັກທ່ານເປັນທຸມອຸດ ຢູ່ຕົ່ມຢືນມາບອກໃຫ້ກຣາບວ່າ ພຣະທີ່ ມາພັກທີ່ກຸງນິ້ນ ມາຈາກຈັງທັດທີ່ນັ່ງກາງປັກ໌ໃດເປັນທຸມອຸດ ອາຕາມເລີຍໄປປອກກ່າວ່າ “ຄຸນ ກລັບວັດໄດ້ແລ້ວ ມາຍຸ່ນີ້ທ່ານໄດ້ເສີຍອຸດມາກຣົນຂອງວັດ” ພຣະບອກວ່າ “ຂອຍຢູ່ອົກ ២ ຄືນ ຈະໄມ້ຕູ້ໂຄຣແລ້ວ” ພວຍຮົບ ២ ຄືນ ໄປໄດ້ ໄລກລັບນັ້ນ ເພົ່າມານັ້ນແອນເປັນທຸມອຸດ ວັດນີ້ໄນ້ມີທຸມອຸດ ໄນມີກາරກໍາພື້ນອກຮົຕນອກຮອຍ ເຊັ່ນປຸລຸເສກລົງເລຸລົງຍັ້ນຕໍ່ ທຽງເຈົ້າ ເຂົ້າຜົວໃຈຕ່າງໆ ໄນໄທມີ

ັ້າໄຄຈະມາດູວ່າຈະແຕ່ງງານວັນໃຫນກົດ ຕ້ອງຄາມເຫັກກ່ອນວ່າຈະແຕ່ງວັນໃຫນ ຈະສະດວກວັນໃຫນ ອະໄຮມັນພຣອມກັນໄໝມ ກັ້າພ່ວມຈະເຂົາໄກລ໌ ຖ້ອງວ່າໄກລ໌ ກັ້າໄກລ໌ກໍເຂົາວັນເສົ່າງທີ່ຈະສຶກນີ້ທັນໄໝມ ບອກວ່າທັນ ເຂົວວັນເສົ່າງກົມແລ້ວກັນ ກັ້າວ່າເຂົາທ່ານ ທ່ານອ່ຍ ເຂົ້າອົກ ២ ເສົ່າງໃໝ່ສະດວກ ວັນເສົ່າງສະດວກໄມ້ເດືອດຮັກນ ທ່ານຍ່າງນັ້ນ

bang គັງເຂົາມານິມນີ້ ບອກວ່າໃຫ້ສຳດົມນີ້ເວລານີ້ ຈະສົມແຫວນເວລານີ້ ສາມມົກຄລເວລານີ້ ອາຕມາບອກວ່າ ຕ້ອງມອບໃຫ້ອາຕມາ ນິມນີ້ອາຕມາມາແລ້ວຕ້ອງໃຫ້ ອາຕມາເປັນໃຫຍ່ ໄກຈະມາເປັນໃຫຍ່ເຫັນທ່ານປັ້ງຢານໄມ້ໄດ້ຕອນນີ້ “ຈັນຕ້ອງເປັນໃຫຍ່ ຕ້ອງທ່າມຈັນ ດ້ວຍໃໝ່ທ່າມຈັນ ຈັນຈະພາພະກລັບທຸມດຕອນນີ້” ຍືນຄໍາຂາດເລຍ “ດ້າວຍໆຢັ້ງນັ້ນກີ່ແລ້ວແຕ່ທ່ານເຈົ້າຄຸນໆ ກີ່ແລ້ວກັນ” ກີ່ທ່າມຂອງເຮົາ ເຂົາເຈົ້າປ່ວງເຈົ້າສາວ ມາຈຸດຫຼູບເທິ່ນໄຟກໍພວກຮັບສີລື ພົງສຳດົມນີ້ ສຳດົມທີ່ນ່ອຍໄມ້ຕ້ອງຍືດຍກວະໄຮ ເສົ່ງ ແລ້ວເຂົາຂອງມາຈັນ ຈັນເສົ່ງ “ນັ້ນລັ້ນຈະສອນເຈົ້າປ່ວງເຈົ້າສາວ” ສອນເສົ່ງຈຸກລັບວັດ ໜັ້ນທີ່ສົມແຫວນເປັນທັນທີ່ຂອງເຈົ້າປ່ວງຈະສົມເມື່ອໄຣກີໄດ້ ເພຣະເປັນຂອງ ເຫັນແລ້ວ ຈະສົມເນື່ອໄຣກີຕາມໃຈເຫຼາ ໄນໄດ້ເກີນພະເຮົ່າອັນນີ້ ພຣະກົກລັບວັດເທິ່ນນັ້ນເອງ ດ້ວຍປາມໄໂຍມມັນເລີຍເວລາຄອຍຖຸກໍ່ເວລານີ້ເວລານີ້ ເຮັມງານແຍະແຍະທີ່ຈະຕ້ອງ ທ່ານີ້ ນັ້ນມັນເຮືອງໂຍມ ຈັນມີທັນທີ່ມາສອນເຈົ້າປ່ວງເຈົ້າສາວ ສົມແຫວນແລ້ວແຕ່ ສົມເວລາໃຫ້ ແຫວນມັນເປັນຮູ້ຮູ່ແລ້ວຈະສົມເວລາໃຫ້ມັນກີ່ເຫັນກັນ ແລ້ວຈະຫາ ຖຸກໍ່ຂະໜາດໃຫ້ມັນຊັ້ນໄປ ນີ້ແກ້ກັນ ອ່າຍ່ນັ້ນ.

(ແສດງ ລະ ວັດຈຸບັນປະທານາ ອາທິດຍົກ ແລະ ພ.ຄ. ແລະ)

ເນື້ອເປັນອຸປະນາຍ

ໃນປີ ແລ້ວ ທີ່ມ່ວນທຸກໆຫຼວງຂອນ ອີສຣຄັກດີ ຈະນວຍ ມາປරວກວ່າ “ຜົມຈະ ນາງທີ່ວັດນີ້ ຕ້ອງໃຫ້ຄຸນເປັນອຸປະນາຍ”

ອາຕມາບອກວ່າ “ເປັນໄປໄດ້ອ່າຍ່ງໄຣ ຄຸນຕັ້ງໄດ້ເມື່ອໄທ່ ຍັງໄມ້ໄດ້ເປັນອຸປະນາຍ ນາງທີ່ໄຟໄດ້”

ແກ່ຄາມວ່າ ໄກຮັດຕັ້ງໃຫ້ເປັນໄດ້ ບອກວ່າ “ໂນັ້ນ ສັງມຽນ ວັດສະເກດຕັ້ງໃຫ້ເປັນ ໄດ້”

ແກ້ກີ່ໄປເອງ “ໄປທາພຣະສັງມຽນ ບອກວ່າ “ເກົ້າກະທຸກ່ມ່ວນຈະນວຍທີ່ວັດຈຸບັນ-

ປະທານ ແຕ່ວ່າທ່ານເຈົ້າຄູນຍັງໄມ້ໄດ້ເປັນອຸປ່ອະນຸຍຳຝ່າພຣະບາທຕັ້ງທ່ານໃຫ້ເປັນພຣະອຸປ່ອະນຸຍຳ ໄດ້ກົກຂອໃຫ້ຕັ້ງແລ້ວເກົ້າກະໜ່າຮ່ວມຈະບາຍ”

ສມເດືອນວັດສະເກສທັວເຮົາທີ່ ၇ ວ່າ “ເຂອ! ໄນໄປນີ້ ລັນຈະຕັ້ງໃຫ້ ແຕ່ວ່າໃຫ້ ພ່ມອມຫຼູ້ຈາຕີເຂີຍແໜ້ນສື່ມາສັກ ၂-၃ ຕ້ວ ເພຣະວ່າວັດນີ້ເຂົາເປັນວັດຂອງກຣມຈລາ ໜ້າອຸປ່ມກົກໍຕ້າງຈຸນອູ່”

ໜ່ວມຫລວງຂອບກົມາຫມ່ວ່ອມຫລວງຫຼູ້ຈາຕີ ມີຄັດດີເປັນນັ້ນ ບອກວ່າເຈົ້າຄູນ ຍັງໄມ້ໄດ້ເປັນອຸປ່ອະນຸຍຳ ແຕ່ວ່າໄປຫາສມເດືອນແລ້ວສມເດືອນກວ່າໃຫ້ເຂີຍຈົດທໝາຍຄ່າຂອ້ສັກ ၂-၃ ຕ້ວ

ໜ່ວມຫລວງຫຼູ້ຈາຕີເຂີຍທັນທີ ເຊັ່ນຫຼືໄສ່ໂຮງໃຫ້ມາເຂົາໄປໃຫ້ສມເດືອນ ເລີຍຕັ້ງໃຫ້ເປັນພຣະອຸປ່ອະນຸຍຳ ບອກວ່າເປັນໄດ້ແລ້ວ ແຕ່ຕ້ອງໄປທີ່ກຣມາ ເຂົາໃນຕັ້ງມານັ້ນ ຈະໄດ້ເຊັ່ນໃຫ້ ເພີ່ມໃນຕັ້ງໄປກົງກຣມາ ກຣມາ ບອກວ່າໃນຕັ້ງຍັງໄມ້ມີ ກໍາລັງອາຄາແບນອູ່ ຍັງໄມ້ເຮີຍບັຮ້ອຍ ໄປຮຽນສມເດືອນ ແຕ່ສມເດືອນຕັ້ງແລ້ວກົກວ່າໄດ້ ກຣມາ ເລີຍເຂີຍແໜ້ນສື່ມາ ၂-၃ ຕ້ວ ບອກວ່າ ເຈົ້າຄູນບາຍໄດ້ແລ້ວພຣະສມເດືອນຕັ້ງແລ້ວ ສ່ວນໃນຕັ້ງນັ້ນຮອ່ວິກ່ອນ ເສັງນິ້ນໄວ້ໂດຍຈະເຄົາໄຫ້.

(ແສດງ ດະ ວັດຈົກປະທານາ ອາກີຕິຍີ ၂၅၃ ພ.ຄ. ၂၃)

ເຮັ່ມດ້ວຍກາຮວວັນ

ເມື່ອໄດ້ຮັບແຕ່ຕັ້ງເປັນອຸປ່ອະນຸຍຳແລ້ວ ກົກວ່າໃຫ້ໄດ້ ແຕ່ມີຂໍອແນ້ກັບຄູາຕິໂຍມ ທີ່ຈະມາບາຍວ່າ ຕ້ອງນັບແບນປະຫຍັດ ໄນໃຫ້ນັບແບນຝຸມເພື່ອສຸຮົ່ງສຸຮ່າຍ ດັ່ງທີ່ຄູາຕິໂຍມ ທັ້ງຫລາຍທ່າກັນອູ່ ໃຫ້ປະຫຍັດ ຕີ່ມີເນື່ອຕ້ອງທ່ານັ້ນາດ ໄນເຫັນມີລືກລອງ ໄນຕ້ອງ ເລີຍແລ້ວເລີຍຫັກນອຍໆຈຸນດີກົດ໌ເຖິງຄືນ ທີ່ເຂົາໄປ ໄປບວວັດອື່ນເຂົາທ່າກັນອູ່ຢັ້ງນັ້ນ ຮຳຄາງມອງດູແລ້ວໄໝໄຫວ ສັ້ນເປັນເລື່ອງເງິນທອງ ແລ້ວກົກໍທ່ານວາກຫຼູ້ຈາວບ້ານດ້ວຍ ກົກເລີຍຄືດວ່າ

ວັດເຮັນຕ້ອງແກ້ ເລາໄຄຣະມາບາຈົກບອກເຫຼວ່າ ຕ້ອງບາຍອ່າງນີ້ ຈາ ເກຫົວໝາຍ
ກໍາໄມ່ເກົໄປບ່າງວັດອື່ນ ເຫັນເກົອຍໆ ກໍລະມົຽນປິກການບາຈົດື້ຂຶ້ນ

ໃຄຣມາບາຈົດທີ່ນີ້ໄມ່ເປີລືອງສົຕາງຄືໄມ່ຝຸມເພື່ອສຸຮູ່ສຸ່ຍ ແຕ່ວ່າຕັດເຮືອງສຸຮູ່
ສຸ່ຍແລ້ວ ຕ້ອງມີທາງທີ່ດີໃຫ້ເຫັນວັນທີແນະນໍາວ່າ ເພີນຍ່າຍ່າມີເຫັນເຮືອງ ເຊັນປັບຫຼື້ອ
ດອກບັນມາກາຍພຣະ ຂຶ້ນມັນໄມ້ໄດ້ເຮືອງໄດ້ຮາວອະໄຣ ກິນກີໄມ້ໄດ້ ເກົໄປວັງ ຈາ ເຖິວ
ກົໂຍນກົ່ນກົ່ນໄປ ແຕ່ດອກທີ່ນີ້ຈະເກົໄປໃຫ້ເຫັນ ຮອບໃຫ້ອົດອົກໄມ້ກະຮະດາຍແກ້
ເສາສີ່ງໜ້າ ທີ່ເຫັນໄວ້ສ່າຍ ຈາ ເຄມາໄມ້ເກົໄປໃຫ້ຜູນທາຍກີຍິ່ງຈັນ ໄນກາຮອະໄຣ ໄນຈຳເປັນ
ຕ້ອງຫຼື້ອ ເຊັ່ນເລາບາຈົດ ເຫັນມີການນ້ຳຮັບປະດັບດ້ວຍກະຮະດາຍສ່າຍ ທຳໄວ້ເຍຸອະ ເລານີ້
ໄປດູເດວະ ແກ້າເສາສີ່ງໜ້າເຫັນເຕີຣີມແລ້ວ ມັນອ້າງວັກຈັດເຕີຣີມໄວ້ສ່າຍ ຈຶ່ວມາຕົມາ
ເຫັນວ່າມັນໄມ້ໄດ້ເຮືອງພະຮະແພງໄປໂດຍໃຫ້ເຫັນ ເສີ່ວັດອົກໄມ້ປະດັບໜັດ້ວ່າ ກໍາຈະ
ຈົ້ອກຈົ້ອແຕ່ໜັດ້ເລີຍ ຈົ້ອແຕ່ການ້າເລີຍ ແຕ່ວັດນີ້ໄມ້ໃຊ້ການ້າ ເພະວ່າໄມ້ໄດ້ກິນ້າຫາ
ເລີຍບອກວ່າໄມ້ຕ້ອງຫຼື້ອອົກໄມ້ກະຮະດາຍກີໄມ້ຕ້ອງຫຼື້ອ

ເລາບາຈົດໃຫ້ທ່ານ່າຍ ທ່າກະທົງໃບຕອງໄສດອກໄມ້ສ້ອງສາມດອກ ມີຝາຄອນ
ຕາມຫຼຽມເນີຍມີບາຣານ ໄນເປີລືອງເຈີນເປີລືອງທອງ ທ່າຍ່າງນີ້ ພອປະຫຍດື້ນີ້ໃນການ
ໃຊ້ຈ່າຍ ໃຫ້ເປະຫຍດໃນເຮືອງໄປ່ຈຳເປັນ

ແລ້ວແນະນໍາວ່າ ເຮັນຈຸກຄວາມນີ້ ຕັ້ງທຸນໄວ້ເປັນອນຸສຣົນໃຫ້ວັດສັກກົອນ
ນີ້ ເຮົາກວ່າເປັນທຸນຂອງສຸກຸລຸຂອງຄຣອບຄວ້າ ເຊັ່ນສຸກຸລຸຈັນທຽດນີ້ເຂົ້າມາບາຈົດ
ກົເຮີກວ່າທຸນຈັນທຽດນີ້ ຈະເກົໄປ ອຍ່າງນ້ອຍ 1,000 ບາທ ແຕ່ວ່າບາງຄນໃຫ້ທ້າພັນ ບາງຄນ
ໃຫ້ມື່ນນີ້ ບາງຄນໃຈດີໃຄຣມາຫວຍເຈີນທຳນຸ່ງໃນວັນນີ້ ໃຫ້ວັດທົມດີໄມ່ເກົເຂົກຮະເປົ່າ
ເກົເຂົວດທົມດີ ປີທີ່ນີ້ກີໄດ້ເຈີນເຂົວດ ໂດຍໄໝໄໝຕ້ອງທອດຜັກປັກ ໄນຕ້ອງຫຍພຣະເຄື່ອງ
ທີ່ໄມ້ຕ້ອງທ່ານໄວ້ທຸນວາຍ ປິລະແສນກວ່າທຸກປີ ແສນທ້ານັກ ແສນແປດບັກກີໄດ້ມາ
ທຸກປີ ເຈີນເລານີ້ ໄນໄດ້ໃຊ້ ຝາກເຫັນຫາຄາຣ ຝາກເປັນປີ ແຕ່ເດືອນນີ້ ເຫັນໄຟຝກທ້າປີ
ດອກເນີຍມັນເພີ່ມຂຶ້ນເປັນ ອະ ບອກວ່າຝາກ ອະ ປິລະ ເພະວ່າໄມ້ຕ້ອງໃຊ້ເຈີນເລານີ້ ໃຊ້

ແຕ່ດອກ ດອກມັນກົມາກຂຶ້ນ ເຄີໄປຝາກໄວເປັນທຸນຮອນຂອງວັດຕ່ອໄປ ບອກຢາຕິໂຍມໃຫ້
ກະທ່າຍອຍ່າງນັ້ນ ເປັນການພັດທະນາໃນການວັດທະນາທີ່ປະຫຍັດ.

(ແສດງ ຄ ວັດຈຸລປະການ ອາທິດຍທີ ۲۵ ພ.ຄ. ۲୩)

ເມື່ອເຂົ້າໂບສົດໃນພຶ້ມບວຊ

ທີ່ວັດຈຸລປະການ ນີ້ ໃນພຶ້ມບວຊ ເມື່ອເຂົ້າໂບສົດແລ້ວ ໄນໃຫ້ກິນອະໄຣ ໃຫ້ກ່າ
ແຕ່ງຈານ ຢາຕິໂຍມເຂົ້າໂບສົດໃໝ່ໄທສູນບຸທ່ຽນ ໄນໃຫ້ກິນທຳມາກ ໄນໃຫ້ດືມນໍາສັນນໍາຫວານ
ອັນເນື້ນເຫັນວັດອື່ນແລ້ວມັນຍຸ່ງ ພອເຂົ້າໂບສົດແລ້ວ ເດືອຍເຄົານໍາອັດລມເຂົ້າປັກາຍ
ເດືອຍບຸທ່ຽນທີ່ເຍົາມາກ ອາຕມາຮ່າຄາມຸນານາແລ້ວ ຕັ້ງແຕ່ເປັນພະຫຼຸມ ໄນໄຫ້

ເຂົ້າໂບສົດຕ້ອງເງິນ ນັ້ນເຮັດວຽກ ຈະມາສູນບຸທ່ຽນມາຄຸຍກັນໃນໂບສົດໄມ້ໄດ້ ຖຸກ
ຄົນເຂົ້າໄປຕ້ອງນັ້ນເງິນ ໄນໃຫ້ມີເສີຍ ເຮັດວຽກ ສອນນາຄ ພຸດຈາອະໄຣ
ກົດລ່ອງແຄລ່ວ ນີ້ໂຍມມາຄຸຍກັນມັນທ່ານວຸທຸ ດູວັດອື່ນຄຸຍກັນລັ້ນ ພະກົນນັ້ນທຳງານໄປ
ໂຍມກົຍກັນໄປ ດືມນໍາສັນກິນທຳມາກສູນບຸທ່ຽນຄວນໂໝ່ມງ ທຳກັນຍູ້ໄດ້ ໄນມີຄວາມຄິດ
ກ້າວທຳເສີຍບັ້ງແລຍ ອຍ່າງນີ້ກີ່ໄຫວ້ທີ່ນີ້ແປລືຢັນແປ່ງໄປ ນີ້ອັນທິ່ນ.

(ແສດງ ຄ ວັດຈຸລປະການ ອາທິດຍທີ ۲۵ ພ.ຄ. ۲୩)

ຕາມຮອຍພຣະພູທຮອງຄ

ພຣະພູທຮອງຄເຈົ້າຂອງເຮົານີ້ເປັນນັກປົງປົງ ອະໄວທີ່ໄມ້ດີທຽບເປົ້າມີແປ່ງແປ່ງ ກວງ
ແກ້ໄຂໃຫ້ດີງຂຶ້ນ ຂັບຮອມເນື່ອມປະເພີ້ນຂອງໜາວອິນເດີຍ ທີ່ຮຸ່ມຮ່າມຮຸ່ງຮັງ ໄນເປັນ
ປະໂຍື່ນພຣະວອງຄົກແກ້ໄຂ ປັບປຽງທຳໃຫ້ຊື່ໜ່າຍປະກາຍ

ອາຕມໄປປີ່ໃຫ້ແລ້ວກີ່ຄິດວ່າ ແລ້ວເຮັດວຽກຈະເປັນອຸ່່ຍ່ອຍ່າງນີ້ ຄວາມແກ້ໄຂ
ກະຈະປັບປຽງ ອຍ່າໃຫ້ຄົນມັນທ່ານ ເຊັ່ນວ່າ ໄປເຫັນໄວ້ດ້ວຍກາຈຸດປະກັດ ຈຸດ
ອູ່ກຸກວັນ ທ່ານວຸທຸຈະຕາຍ ແລ້ວທຳໄມ້ແກ້ເຫັນມີນັ້ນອັກເຫຼົາເສີຍບັ້ງ ບອກວ່າ ມັນ

ໄມ່ຖືກຕ້ອງ ດັນເຂາຈະໄດ້ປ່ລີຍຄວາມຄົດໄປ ເຫັນຄົນມາ ຄ້າເຮົາໃຫ້ອົງດີແກ່ເຂົາ ຂອງທີ່
ແທ້ໆ ນີ້ເຮົາໃຫ້ອົງດີຈອມປລອມ ໄມໄທ້ອົງແທ້ ຂອງປລອມ ມັນຈະໄປໄດ້ສັກກິນ້າ ມັນ
ໄປມີໄດ້ທ່າໄດ້ເປັນເຮືອນນໍາຄົດໃນເຮືອງອ່າງນີ້

ພຶ້ມກົມມືນຕ່າງໆ ໃນທາງຄາສານນັ້ນ ຄ້າເຮົາໄມ່ຄົດແກ້ໄຂທ່າທີ່ເກີດປະໂຍ່ຍນໍ
ກີຈະເປັນຄຸນເປັນຄ່າແກ່ພະສານາ ແຕ່ຄ້າເຮົາໄມ່ຄົດແກ້ໄຂທ່າທີ່ເກີດປະໂຍ່ຍນໍໃນທາງ
ຮຽມມະນັກໍໄມ່ເກີດອ່າໄນອອກຈາກຄວາມມາຍຄວາມທຸລົງຜົດ ເກີດຄວາມເຂົາໃຈຜົດກັນ
ອູ້ດ້ວຍປະກາດຕ່າງໆ ເມື່ອນຄົນແຍ່ງຫວາຍກັນໃນງານຜູກພັກສີມາຫວາຍທີ່ກ່າວເປັນ
ສາແຮກແຂວງລູກນິມິຕຣ ພອຕັດລູກນິມິຕຣລົງຫລຸມໍ່ແຍ່ງຫວາຍກັນ ແຍ່ງກັນໄປແຍ່ງກັນ
ມໍາໄນ້ຮູ້ຈັກຈຸນ

ທີ່ວັດຊະປະຫານນີ້ ຕຽບຜູກພັກສີມາເກັບຫວາຍໄວ້ ຖຸ້າຕີໂຍມນັ້ນເປັນກຸລຸມ
ເປັນກັນ ໄມກຳລັບບ້ານ ອາດມາເຫື່ຍາເດີນຄາມໂຍມທ່າໄມ່ໄມ່ກຳລັບບ້ານ ອີກໄດ້ຫວາຍ
ຄາມຕຽບໄທ່ນີ້ອຍກາໄດ້ຫວາຍ ເລຍຕິດເຄື່ອງຂໍ້ຍາເສີ່ງເຮັກປະໜຸມ ໄກຮອຍກາໄດ້
ຫວາຍເຫື່ງມານີ້ມາກັນພວ່ມ ເລຍຄາມວ່າ “ໂຍມອຍກາໄດ້ຫວາຍທຣີວ່າ” “ຄະ່” “ເຂົາໄປກ່າ
ຂອ່ໄຮ” “ເຫຼວວ່າດີ” “ດີອ່າງໄຮ” “ໄມ່ທ່ຽນ” ຕີ ແຕ່ໄມ້ຮູ້ວ່າ ດີອ່າງໄຮ ຄາມໂຍມອີກຄົນ
“ໂຍມຕ້ອງການຫວາຍທຣີວ່າ” “ຕ້ອງການ” “ເຂົາໄປກ່າຂອ່ໄຮ” ເນັບອກວ່າ “ເຂົາໄປຜູກໄວ້ທີ່ບ້ານ
ຂາຍຂອງດີ” “ໂຍມເຂາຫວາຍຜູກໄວ້ ແລ້ວນັ້ນໜ້າບອກນຸ່ມໄວ້ຮັບ ຂາຍດີໄໝ່ ມັນໄມ້ດີ
ທຮອກ ຕ້ອງຢືນກັນເຂົາບ້ານ” ແລ້ວກີ່ຄາມຄນໂນ້ນຄົນນີ້ຕ່ອປ່າຍຄຸນ ຄາມແລ້ວເລຍ
ເທັນໃໝ່ເກົ່າ ພອອົບນາຍສັກຂ້າໂມງ ເທັນອູ້ກັນທີ່ທີ່ ພອຈນແລ້ວໂຍມສາຮຸ ທ່າຍໄໝ
ກັນເສີຍທີ່ ໂກັນມາຫລາຍສົບປີແລ້ວ

ວັດໄທຜູກພັກສີມາຄົນຕ້ອງການໄປເຂາຫວາຍ ໄດ້ມາຕັ້ງຫລາຍອັນແລ້ວ ເຄມາ
ເກັບໆ ໄວເກົ່ານັ້ນແຫລະ ເມື່ອນກັບເຕັກເກົບລູກທີ່ໄວ້ເລົາ ນີ້ເກົບໄວ້ເປັນທອນໆ ເລຍ
ຕ່າງພັກນັບອກວ່າ ສາຮຸ ທ່າຍໂໝ່ເສີຍທີ່ ມັນກີ່ຕີ້ຫຸ້ນພະຍາຍໃຫ້ຄົນພັງຄົນກີ່ໄໝຕ້ອງການ
ອ່າງນັ້ນຕ່ອປ່າຍ

ທີ່ໄມ່ແກ້ກັນກີ່ເພຣະລາກຕ້ວເດີຍວ່າ ຕັ້ງກາຣົມຈັຍເພີນທອງ ຄ່າຫວາຍມັນແພງ
ວັດທຶນີ່ຜູກພັກສີມາແລ້ວ ດົກກີ່ແຍ່ງໃນແນ່ຍັງນີ້ກັນ ພຣະອົກທຶນີ່ອຸຕົຮົມປັບໄມ້ໂຄຣົຟັນ
ແລ້ວປະກາຄວ່າ ໄມ້ຮັກໄກ້ນັ້ນດີເໜືອນກັນ ເຂົາໄປປັກໄວ້ທີ່ນັ້ນປັ້ງກັນເສີນຍົດຈັງໄຣ...
ເຮັບ...ໄມ້ມີເຫຼືອສັກອັນເດີຍວ່າ ດົກແຍ່ງກັນຄອນໄປທົດ ທັນບຣິເວນເລຍນີ່ແຫລະຄນມັນ
ຕົ່ນເຕັ້ນໄມ້ເຫັນເຮືອງ ທັນຕາຕົ່ນ ໄມ້ລືມຕາຕົ່ນ ພອຫາພູດຂອ່ໄວເດືອກເຫັນນັ້ນ ແຍ່ງມີຮັກ
ໄກ້ກັນໄປທົດໄມ້ມີເຫຼືອສັກອັນທີ່ນີ້ ເປັນອັນຍ່ອງນີ້

ເນື້ອເຮົາອົບສ່ວງເສົມລົງເຫຼວໄທລີທີ່ຄົນ ອົບສ່ວງເສົມຄວາມໄມ້ມີປັບປຸງຢາ ໄມ້ມີ
ຄວາມຮູ້ຄວາມເຫັນໄຈ ມັນຈະດີເຊື້ນໄດ້ອ່າຍ່າງໄຣ ພຸຖນບຣິຍັກທະເປັນຜູ້ຮູ້ໄດ້ອ່າຍ່າງໄຣ ເປັນ
ຜູ້ຕື່ນໄດ້ອ່າຍ່າງໄຣ ເປັນຜູ້ເນີກບານໄດ້ອ່າຍ່າງໄຣ ເນື້ອເຮົາໄມ້ສອນໃຫ້ເຫັນ ໄມ້ສອນໃຫ້ເຫັນຕົ່ນ
ໄມ້ສອນໃຫ້ເຫັນເນີກບານໃນທາງທີ່ຖຸກທີ່ຂອບ ມັນກັງມາຍກັນອູ້ຍ່ອງນັ້ນເຮືອຍໄປ ມັນ
ເກີດຄວາມເສີຍຫາຍ

(ແສດງ ນ ວັດຈຸບັນປະປະທານາ ອາກີຕິຍີທີ່ ២០ ກຸມພາພັນນີ້ ២៥៥៦)

ມທຣສິນວັດ

ບັຈຈຸບັນນີ້ເຮືອງທີ່ວັດໃຫ້ໆ ອົບທໍາກັນ ຂີ່ອມີງານມທຣສິພເຂົມສຸກກັນ
ຂອບໃຫ້ວັດມື່ມທຣສິພ ມົງການປະຈຳປີ ອາຕມາຕັ້ງໄວ້ໃນໃຈວ່າ ວັດນີ້ຈະໄມ້ໄທມື່ມທຣສິພ
ໃນວັດຈະໄມ້ມົງການປະເທການປະຈຳປີປົດທອງພຣະ ທຣີອງນອກໄວ້ກັ້ນນັ້ນ ຈະໄມ້ມີເລີນ
ໃຊ້ກີ່ໄມ້ຈັດ ລອງດູ໌ ວ່າທໍາດີທໍາຂອບມັນຈະເຈີນໄໝທີ່ມີໃຫມ່ໃນຫລັກການນີ້ ມີເນື້ອວັນເປີດວັດ
ເທົ່ານັ້ນເອງວັນເປີດ ກຣມຊາດ ເຂົາຈັດໄທມີກັນ ເພຣະອາຕມາຍັງໄມ້ເປັນເຈັວດ ໄປວ່າ
ອະໄຮເຫັນໄດ້ວັນນັ້ນເຂົມ່ຈ້າວັດ ມີອະໄຮຕ່ອະໄຮຍອະຍະ ມີກັນໃຫ້ຢູ່ ແຕ່ກີ່ໄມ້ລະດວກ
ເພຣະຝນຕກທລຶກກັນລໍາບາກກ ເປົ້ອຍເໝືອນໄປຕາມໆ ກັນ

ພອາຕມາເປັນສມກາຣເສຣົງເຈົ້າຮ້ອຍກີ່ຕັ້ງອົທິຽນໃຈວ່າ ວັດຈຸບັນປະປະທານາ
ຈະໄມ້ໄທມື່ມທຣສິພແສດງຕ່ອໄປຕລອດຍາກຸກາເປັນສມກາຣ ດານມາທີ່ຫລັງມັນເຮືອງຂອງ

ເຫຼືກ ແຕ່ວ່າຈະເຂີຍເປັນອົບຮົມນຸ່ງໄວ້ ຈະສລັກແຜນທີ່ໃຈວ່າອຸດມກາຣົນຂອງວັດຈຸບປະການ ຄືອ່າໄຮ ຕິດໄວ້ທີ່ກຸ້ມາເລີຍ ທີ່ວ່າຈະຕິດໄວ້ທີ່ໂຮງເຮົາຍນີ້ ຕ້ອງອ່າງນັ້ນ ໄຄຣມາເປັນສະມາກ ໂປຣດັກບໍາຊາອຸດມກາຣົນນີ້ໄວ້ດ້ວຍ ອຍ່າປ່ລິຍແປລັງແລຍເປັນອັນຫັດຕັ້ງໄວ້ໄຫ້ຮູ້ ຕ່ອັນປ ຈະຕ້ອງເປັນອ່າງນັ້ນ ໄມ່ອ່າງນັ້ນຄົນມາທີ່ຫລັງ ໄມ້ໄຫວທ່ານບໍ່ຜູ້ໃຈໄໝທັນສັນຍັ່ງສຳນຸກ ເຮົາເລີ່ມລຶກກັນດີກ່ວ່າ ວັດກວ້າງຂວາງດີ ແລ້ວກົບເປີດລຶກ ໂຮງ ຍຸ່ງກັນໄປທຸມດ ອາດາມ ໄມ່ນີຍມອ່າງນັ້ນ

ສອນໃນເຮືອງທີ່ແທ້ຈົງ

ເຮົາພູດໃນນາມຂອງພຣະພູທູຈຳ ພູດໃນນາມຂອງພຣະຮຣມ ພູດໃນນາມຂອງພຣະສົງ ເພື່ອປຸກໃຈທ່ານກັ້ນທຸລຍໃຫ້ຕື່ນຕົ້ວ ໃຫ້ກັວໜ້າ ໃຫ້ທັນເຂົາຫັກຄໍາສອນທີ່ຄູກຕ້ອງ ແທ້ຈົງຂອງພຣະພູທູຈຳ ໄມ້ໃຫ້ເຂົາສິ່ງເຫຼວໄທລມາໃສ່ໃຫ້ແກ່ພຣະພູທູຈຳສານາ

ພຣະພູທູຈຳຕັ້ງຮ່າວິໄນທີ່ແທ່ງທີ່ນີ້ວ່າ ມີກລອງອູ້ໃນທີ່ນີ້ກຳດ້ວຍໄມ້ອ້າຍ່າງດີ ແລ້ວຕ່ອມາສ່ວນທີ່ນີ້ມັນລືບປ່ວມ ຄືວ່າມັນຜູ້ໄປຢ່າງນັ້ນແລະ ແລ້ວເຂົາໄມ້ອື່ນມາສອມໄວ້ ຕ່ອມາສ່ວນເອົ້ນມັນຜູ້ອົກ ກົບເຂົາໄມ້ອື່ນມາສ່ວມໄວ້ ຜ່ອມີປ່ອມມາເນື້ອກລອງເດີມທາຍີໄປ ທົມດໄໝຮູ້ວ່າໄມ້ອ້າຍ່າງໃຫ້ເຂົາມາສ່ວມໄວ້ ຈັນນັ້ນ ຮັບຮົມວິນຍະຂອງຕັກຕົກທີ່ເໝືອນກັນ ໃນ ກາລຕ່ອັນປ່າຊ້າງໜ້າ ຈະມີສັຫລະຮຽມປົງປົງ ຄືຮຽມປະປລອມເຂົາມາແກຣກແຮງອູ້ໃນ ຄໍາສອນຂອງຕັກຕົກ ເຂົາມາໃສ່ໃນປາກຂອງຕັກຕົກ ແລ້ວຄົນກົຈຈົນກ່າວ່ານີ້ເປັນຄໍາສອນ ຂອງພຣະພູທູຈຳເລີຍໄມ້ຮູ້ວ່າເນື້ອແທ້ເປັນອ່າງໄຮ ເພະໄປເຫັນແຕ່ໄມ້ທີ່ເຂົາສ່ວມ ໄມ້ເຫັນ ເນື້ອແທ້ຂອງພຣະພູທູຈຳສານາ

(ປະກຸກຄາມເມື່ອ ១៧ ມກຣາມ ២៥១៨ ນ ລານອວໂຕກ ວັດມາຮາຕູ)

ລັກຂະນະກາເທັກນີ້

ກາເທັກນີ້ສອນຄົນນີ້ ໃຫ້ຄືອຸດມກາຣົນໄວ້ອ່າງທີ່ນີ້ວ່າເທັກນີ້ເພື່ອແກ້ ໄມ້ໃຫ້ ເທັກນີ້ເພື່ອອ່າໄວ້ນີ້ ເຮົາຍ່າເທັກນີ້ເພື່ອເຂົາໃຈຄົນ ແຕ່ເທັກນີ້ເພື່ອແກ້ ອ່າຍກລັວວ່າເທັກນີ້ດ້າ

ເຂົາແລ້ວ ເຂົາຈະໄມ່ນິມນົດເທດນີ້ ໄນຕ້ອງກລັວ ພລວງພ່ອປັບປຸງຢາເທດນີ້ແກ້ຄົນ ກີເທດນີ້ ໄນໄດ້ທຸຍຸດໄດ້ທ່ຍ່ອນ ເວລານີ້ຄົນຍັງນິມນົດຍູ່ ແສດງວ່າເຫັນພອໃຈໃນການທີ່ເຮົາໄປແກ້ເຂົາ ເວັນໄວ້ແຕ່ເຊື້ມານຳກຳນາເກົ່ານັ້ນ ທີ່ເຂົາໄມ່ພອໃຈ ຈຳນວນມັນນ້ອຍ ໄນຕ້ອງໄປຄົດຄຶງພວກນັ້ນ

ສັມຍັນີ້ພຣະຕ້ອງເທດນີ້ໃຫ້ກະຈັບກະເໜັງທ່ານຍ່ອຍ ເທດນີ້ໃຫ້ທັນຫຼຸກທັນໃຈ ເດືອນນີ້ ເພັ່ນລມພັດຊາຍເຫົາໃຄຣເຫຼາຂອບຟັງ ເຫັນພັ່ນລູກທຸກກັນທັນນັ້ນແລະ ເພົ່າວ່າຟັງມັນທັນຫຼຸກທັນໃຈດີ ພຣະເທດນີ້ກີດໝໍມອນກັນ ຕ້ອງທັດເທດນີ້ແບບປີໄທເວລານີ້ ຕ້ອງເທດນີ້ໃຫ້ທັນຫຼຸກໃຫ້ທັນອາກທັນໃຈ ເພົ່າຈະນັ້ນຈຶ່ງທີ່ຕ້ອງຝຶກຝັນໃນເວື່ອນນີ້ ມົງການຄພຕ້ອງແນະນໍາໃຫ້ມີການເທດນີ້ ດົນໄປປະຊຸມກັນທີ່ປ່າຊ້າເຮົາຕ້ອງໄປເທດນີ້ ໄປທັດພູດກັນໃນທີ່ນັ້ນ ດັນກີເຂົາໃຈໜີ້

ທີ່ວ້ອັກເຫັນມິນົດເຮົາໄປຕາມບ້ານທີ່ເຫັນມີການ ກີໂອກາສແສດງຮຽມໃຫ້ໄດ້ ເຊັ່ນເຮົາໄປສຳດັມນົດທີ່ບ້ານ ສຳດັມນົດເສົ່ງແລ້ວ ເກົ່າກີເທດນີ້ນິດທານຍ່ອຍ ຄ້າມເວລາສັກ ๑๐ ນາທີ ແນະນຳໃຫ້ເຫັນເຂົ້າໃຈວ່າ ທີ່ມາສາວດນີ້ໄມ່ໃຫ້ສາວດໃຫ້ບ້ານຟັງ ບ້ານນັ້ນໄມ່ມີໄໝໜ້າມເຮົບວ້ອຍ ຄ້ານາຍໜີ້ໄມ່ຄ່ອງວັບໜັ້ນແລ້ວ ມັນກີເຮົບວ້ອຍທຸກໆທັງ ໄນດີໄມ່ຂ້ວ່າວ່າໄຮ

ດີ່ຂ້ວ່າມັນຍູ່ທີ່ຄົນ ເຈົ້າອອນບ້ານ ຄ້າເຈົ້າອອນບ້ານປະປຸດທີ່ຮຽມ ບ້ານກີພລອຍ ດີກັບເຈົ້າບ້ານ ຄ້າເຈົ້າອອນບ້ານໄມ່ປະປຸດທີ່ຮຽມ ບ້ານກີພລອຍໄມ່ມີໄປກັບເຈົ້າອອນບ້ານ ເຮົາກະຈະປະປຸດທີ່ຮຽມອະໄໄຣ ກີເຄມງຄລ ຂ້ອໄດ້ຂ້ອທິນີ້ ນັ້ນແລະ ໄປພູດໃຫ້ເຫັນຟັງ ຕາມໂອກາສທີ່ຈະພູດໄດ້ ກ່ອນທີ່ຈະຈອນຸມອນາ ຍຄາສັ້ພື້ ເຮົາເທດນີ້ໃຫ້ເຫັນຟັງ ເລີຍທ່ອຍທີ້ນີ້ ຈະໄດ້ເກີດຄວາມຮູ້ຄວາມເຫັ້ນໃຈ ພູດນ່ອຍໆ ຈ້າບ້ານກີສັນໃຈໃນການຟັງ

ໄຕຮົາໄປຕັ້ງສົພທີ່ວັດຊລປະທານາເວລານີ້ ໃຫ້ສົດພຣະອກົງຮຽມຈົບເດືອນ ສັດຈົບແລ້ວພຣະເທດນີ້ເລີຍ ໄນຕ້ອງນິມນົດ ພຣະນັກເທດນີ້ໄປຈົ່ອງຍູ່ແລ້ວ ພອພຣະສົດເຫດຖຸປັຈຈະໂຍຈນ ຂັ້ນຮຽມສົນເລີຍ ໄນຕ້ອງວາຮົນາ ໄນຕ້ອງຈຸດຫຼູບປຸດເທິຍນ ເພົ່າວ່າໄປເທດນີ້ດ້ວຍຄວາມເຕີມໃຈ ໄນຕ້ອງເຫັນໄມ່ວາຮົນາ ໄປເທດນີ້ເພື່ອໃຫ້ ໄນໃຫ້ເພື່ອຈະ

ໄປເຂາ ຈັດໃຫ້ໄປເຕັນຄືນລະອອກ ຄ້າ ຕ ຄົນກີ ຕ ອົງຄສມກຣເຕັນຄືນສຸດທ້າຍ ອຍ່າງນີ້ ເປັນຕົ້ນ

ທີ່ກໍາຍ່າງນີ້ເພື່ອຂ່າຍ ນັ້ນແຫລະໂຮງເຮັນທັດເຕັນ ພຣະທີ່ເຕັນໄມ່ເປັນ ໃຫ້ໄປເຕັນງານສົກ່ອນ ດັນນ້ອຍ ຂ່າຍ ເຕັນໄປເຮືອຍ ນານ ກີເຕັນເກັ່ງເອງເຕັນໄປຄົນເຫັນພັກທີ່ນັ້ນ ຜົມນັ້ນ ອົງຄໃຫນເຕັນໄມ່ເຂົ້າທ່າ ອົງຄນັ້ນຕ້ອງຈ່ານຫັ້ງສື່ວ່ອ ຕັ້ງປັນປຸງຕັ້ງອົງ ໄມເຖິ່ງໄດ້ກີເປັນນັກເຕັນຂຶ້ນແກ ເຊິ່ງນີ້ພະວັດຈຸລະປະທານເຕັນເປັນເກືອບຖຸກອົງຄແລ້ວ ນອກຈາກຫລວງຕາເທຳນັ້ນທີ່ເຕັນໄມ່ໄດ້ ແກ່ເກີນໄປແລ້ວໄມ່ຕ້ອງທັດໃຫ້ແກເຕັນໄທ້ແກຜ້ວັດກົງພອ ເຮັດຄົນອື່ນໄທ້ເຕັນຕ່ອງໄປ

ເວລາທີ່ທຳຄັນມັນນ່າແພຍແພຣ່ຮຽມມະ ສມມີວິຄານມາປະໜຸກັນມາກ ມາພັ້ງແຕ່ສົວດອກົງຮຽມ ສວດ ກັນຍູ້ຍ່າງນັ້ນ ສວດເຮືອນ ບ້ານ ສຽງຄູນຍະນັ້ນແລ້ວ ດັນພັງຈະຮູ້ເຮືອນຂ່າຍ ແມ່ພຣະທີ່ສົວດອົງ ບາງທີ່ກີໄມ່ຮູ້ວ່າສວດຂ່າຍແມ່ອນກັນ ຕ່າງຄົນຕ່າງໄມ້ຮູ້ ແລ້ວມັນຈະໄດ້ຂ່າຍ

ງານຄົພ

ໃນເຮືອງທີ່ເກີຍກັບການຕາຍ ອັນເປັນຊັວງສຸດທ້າຍຂອງຊີວິຕີທີ່ມີການເກີດ ແກ່ເຈັບຕາຍ ເປັນຮຽມດານັ້ນຄືອງການຄົພ ຈຶ່ງອາຕມາເຫັນວ່າ ເຮົາຕ້ອງຫ້າຍກັນບວງປຸປະເລີຍໄທມ່ເພື່ອຄວາມຄຸກຕ້ອງເຫມາະສມ ແລະປະຫຍັດ ອຍ່າກໍາໃຫ້ມັນໃຫຍ່ໂຕທຽບ ໂດຍເຂົາພະ ການຄົພຂອງສມກຣເຈົ້າວັດ ຕ້ອງກໍາໃຫ້ເປັນຕ້ວຍຍ່າງແກ່ໜ້ານ ເປັນການຄົພແພຍແພຣ່ຮຽມມະ ອຍ່າກໍາໃຫ້ການຄົພແບບສຸກກສນານສ່າງຢູ່ຈີກັນອຍ່າທາເງິນຈາກການຄົພແຕ່ໃຫ້ໜ້ານມາຮັບຮຽມມະໃນການຄົພ ຈຶ່ງຈະດີກໍວ່າ ອາຕມາມີອຸດມກຣັນຍ່າງນີ້

ເຮືອງທີ່ຈະຕ້ອງແກ້ ມື້ທລາຍເຮືອງ ຄົວ

ຄົນມາກໍາໃຫ້ການຄົພຂອບເຂົາເຫຼັມາເລື້ອຍກັນ ເຂົ້າໂວຍວາຍ ອາຕມາຕ້ອງໄປປານກັນທຸກທີ່ ໄປບ່ອກວ່າ ອຍ່າເມາເຂະອະນິການຄົພໄມ່ໃຊ້ເຮືອງສຸກ ເຮມານັ້ນຍູ້ທຳກົດ ມື້ກົນເຫຼັມາເມາ ແມ່ອນກັບດີຈຳວ່າພ່ອຕາຍ

ແມ່ຕາຍ ກຸຈະໄດ້ມຽດກ ທ່າຍຢ່າງນັ້ນມີເຖິງຕ້ອງ ເມ ແລ້ວຍກມື່ອໃຫ້ ພລວງພ່ອຍຢ່າງ
ນັ້ນພລວງພ່ອຍຢ່າງນີ້ ພຸດກັນໄມ້ຮູ້ເຮືອງ ອາຕມາກີ່ອື່ນຕະພດໄປດ້ວຍ ເຂົ! ພຸດກັນໄມ້ຮູ້
ເຮືອງພວກນີ້ ພັດເປັນເຫັນໃຫ້ ອຍ່າຕີທ້າວເດີຍວັນແຕກລໍາປາກ ຕ້ອງຕີສັນຫຼັງ ຕີຕະໂພກ
ພອດຕີກົງແຈ້ນໄປເລຍຕັ້ງແຕ່ນັ້ນມາເຊວ່າ ໄມໄດ້ ເຈົ້າຄຸນແກດຸເປັນເໜື່ອນກັນ ມັນໄມ່
ຂອບພຣະຄຸນຂອບພຣະເທິ່ງ ນີ້ກວ່າເຈົ້າຄຸນດຸມໄດ້ ຕີ່ໄໝເປັນ ເລຍຕີທ້າດູເສີຍຫົ່ວຍ
ເຮືອນຮ້ອຍ ຕັ້ງແຕ່ນັ້ນນາມ ນາກົກີ່ໄມ່ເຂົວຂະໂວຍວາຍຕ້ອໄປ

ເວລາມີຄົນເຕີມຕ້ອງໄປປຸດູ ໄປປຸດູທີ່ເຫັນທ່າກອກການເລື້ອງ ດູວ່າມີອະໄຮ ຂາດໄສລ່ອະໄຮນັບເຄື່ອງ
ໄປເຈົ້າຂົວດັ່ງນີ້ ຊອນແລ້ວ ພອເຫັນອາຕມາໄປກົກເຂົໄປສ່ອນ ຮັ້ງແລ້ວວ່າເຂົໄປສ່ອນ
ຕຽບໃຫ້ ທ່າດີນໆ ໄປພເຣະເຫັນແລ້ວ ອົ້າ! ຊອນຕຽບນີ້ເອັງ ພາເຂັມໃນຄ່າລາເລຍ
ຄົນນັ້ນມາກໍາ ພຣະກຳລັງສວດນອກວ່າທຸນສວດກ່ອນໆ ເຂົວດູ້ຂຶ້ນ ດາມວ່າ ນີ້ອະໄຮ
ໂຢມສ່ອນຍູ້ທັງຄ່າລາ ເຄົາມາທ່າອະໄຮນີ້ ເຄົາມາທ່ານຸ່ງທ່ອງເຄົາມາທ່ານປັກນ ນີ້ທ່ອງ
ກົດໝູ້ຍູ້ກົດຕະເວີທີ່ຕອບແຫັນບຸນຍຸດຄຸນພ່ອແມ່ທ່ອງເຄົາເຫັນມາກິນກັນໃນການສົບ ມັນຖຸກຕ້ອງ¹
ໄທ່ມ ດີໃໝ່ດາມກັນໆ ດາມຄົນແກ່ “ດີໃໝ່ໂຢມ?” “ໄມ້ດີເຈົ້າຄະ” “ດີໃໝ່ໂຢມ?” “ໄມ້ດີ”
“ແລ້ວໃກຣທ່າ?” “ພວກເຕັກໆ” ເຕັກມັນໄມ້ໄດ້ຄວາມ ພົບແມ່ມັນໄມ້ສອນ “ໄມ້ຮູ້ເຮືອຂະໄວໃໝ່
ເລຍເທິນໃຫຍ່ ຕັ້ງແຕ່ນັ້ນນາມ ໄມມີໄກຣແວນພາມຕ້ອໄປ ແລ້ວໄມ້ໄດ້ພຣະວ່າທ່ານມາດູ
ເດີຍກົນໄມ້ຕ້ອງໄປປຸດູແລ້ວໄມ້ມີອະໄຮ ເຫັນທ່ານເຮົບຮ້ອຍດີ

ວັນທີນີ້ນ່າງຂ່າ ຄືວ່າຫາທາງກິນໃຫ້ໄດ້ ທ່າຍຢ່າງໄຣ ກິນນ້າໜ້າ ແຕ່ໃສ່ເຫັນ ນັ້ນ
ອູ່ທັງເພື່ອນ ຄຸນເຂົວຂະ ພຣະກຳລັງສວດ ຄຸນໃຫຍ່ ເຂ! ອະໄຮຄຸນໃຫຍ່ ເດີນໄປປຸດູ ຍກ
ແກ້ວ້າຂຶ້ນດູນນ້າໜ້າຂະໄວ ນ້າໜ້າບາງຍື້ຂັ້ນນີ້ ບອກວ່ານາຍອ່ານາວີໃຫ້ ນາຍອ່ານາວີຂະໄວ
ອ່ານາວີໃຫ້ ໄມກຳລັນອກວ່ານາຍອ່ານາວີໃຫ້ ນາຍອ່ານາວີຂະໄວໄມ້ເຄົາພສານທີ່
ກິນເຫັນທ່ານທ່ານເປັນນ້າໜ້າເປັນນາຍອ່ານາວີໄດ້ຍັງໄຟ ແທ່ມ! ນາຍອ່ານາວີໄຫຍ່ ແຕ່ໄມ້ຮູ້ວ່າ
ນາຍອ່ານາວີໃຫ້ ອາຕມາກີ່ໄມ່ຄາມ ກລວ່ຈະອາຍມາກີ່ໄປ ບອກວ່າເປັນນາຍອ່ານາວີທ່າຍ
ນີ້ໄດ້ທ່ອງ ໄມເປັນຕົວຢ່າງແກ່ປະຈາບນ ພຸດຕັ້ງໆ ສູງຕີໂຢມຮູ້ເຂົ້າທີ່ຫຼັງ ໄມມີໄກຣທ່າ

ຄ່ອຍฯ ແກ້ ຕ້ອງກລັບແກ້ດ້ວຍພູດຕຽງໄປຕຽມມາທີ່ທ່ລັງເຂົ້າເລົ້າເວລານີ້ ວັດຈະລປຣະຫານໆ ເຈົ້າຄຸນແກ່ແຮງ ອຍໍໄປຢູ່ງກັນແກ່ເຮື່ອງເຫຼວໄຫລ ແກ່ເລັ່ນງານເຂົ້າທີ່ເດືອຍ ເວລາມຶງນານ ຄົວເຮັດວຽກຮ້ອຍເວລານີ້

ເວລາມີສົນເພາຊອບຮ້າມມອງກັນ ຄືນ້ນອາຕມາຍູ້ກີໄດ້ຍິນເຫຼົ້າ ຄ້າໄໝຍ່ອງໆເຂົ້າກັນໄໝວ່າ ເວລາມີນີ້ທຸ່ມຄົງແລ້ວທ່ານີ້ມີມັນໄໝ່ທ່ຍຸດກັນ ຕີພິພາຫາຍ໌ຂ່າຍໄກນ້ນັກທ່ານ ຕີ່ເໝືອນກັນຈ່າວ່າໄຣ ເລີຍແບນໄປດູ ເຂາແລ້ວ ສາມມອງອັນແອັນໆ ຈ່າກັນຍູ້ຍ່ອງໆຢ່າງນັ້ນ ຍິນດູເຫາຫ່ອຍ ຂັດກລາງຄັນກີໄມ້ໄດ້ ໃຫ້ເຫັນກ່ອນ ຈົນບັນກີເຫັນໄປເລຍ “ໂຢມນາພິກາທ່າໄຣແລ້ວປັນນີ້ຍັງໄມ້ເລີກກັນນະ ອະໄກນີ້” “ປະເພີນ ປະເພີນ” ບອກວ່າ “ແກ່ມ! ລັ້ນຂອບ” ມີຄົນທີ່ເດີນປະນະມີອາມາ “ປະເພີນຄວັນປະເພີນ ທລວງພ່ອ” “ລັ້ນຂອບ ຂອບຄົນຮ່າຍປະເພີນແຕ່ປຸ່ມມອງຕາມມອງມັນໄໝເນາ ທ່ານ່າມມອງມັນເນາ ປະເພີນອ່າຍຍ່ອງໆນີ້ ບຸດັ່ງໄມ້ເນາແຕ່ທ່ານມອງມັນເນາ ນີ້ຮ່າຍປະເພີນຍ່ອງໆໄຣ” ຖອຍກຽດໄປ ກົດເລີຍບັນຍຸດຕົວຕັ້ງແຕ່ວັນນີ້ເປັນຕົ້ນໄປໃນຄາລາຕັ້ງສົວດ້ວຍວັດຈະລປຣະຫານ ໄມ ໄທ້ມີການຮ້າມມອງແລ້ວກີໄມ້ຈ່າກັນເອົກຕ່ອໄປ

ຕ່ອມກີເຮື່ອງພິພາຫາຍ໌ ຄ້າຕີແລ້ວກີຕີໄໝທ່ຍຸດເສີຍເລຍ ຕີ່ອຸ່ນ້ນ້ນ ອາຕມາຮ້າມາຍູ່ ພວກພິພາຫາຍ໌ທີ່ໄໝຮູກລະເທະະ ຕີ່ໄໝທ່ຍຸດ ເລຍ ບອກວ່າຍຸດຕີເລີຍຕ່ອຸປ່ນໆ ວັດຈະລປຣະຫານ ໄມ ຕ້ອງບຣາລັງພິພາຫາຍ໌ຕ່ອໄປ ບຣາລັງຮ່ອມກັນດີກວ່າ ເລຍໄມ້ມີພິພາຫາຍ໌ຕັດອກໄປ

ໄຄຈະມີພິພາຫາຍ໌ຄາມກ່ອນ “ວ່າຕີຍ່ອງໄຣ ຕີເວລາໄທນ ມັນໄມ້ເວລາ ພວ່ນໜຶ່ງໜ່າຍພະສວດ ສາດຈົບເທັນໆ ເທັນຈົບໂຢມກລັບບ້ານ ຕີ່ຕອນໄທ່ນ” “ອ້ອ! ໄມມີເວລາຕີ” ແລ້ວຕີພິພາຫາຍ໌ເສີຍເຜີນທ່າໄຣ ແກ່ໄປແຍກມາ ເລຍໄມ້ເຂົ້າ ເລີກກັນ ໄມ ແລ້ວເວລານີ້ ທ່າຍຍ່ອງໆນີ້ໄປກ່ອນ

ຍັງມີເຮື່ອງແກ້ຕ່ອໄປເອົກທ່ນຍ່ອຍທີ່ນີ້ ເຮື່ອງກາລສົດຄພ ມາແລ້ວກີສົດກັນ ອູ່ຢູ່ນ້ຳສົວດ ແລ້ວ ພວສວດ ແລ້ວ ຈບ ພວສວດ ແລ້ວ ຈບແລ້ວກີກລັບບ້ານກັນຈະໄດ້ເຮື່ອງຈ່າຍ ອາຕມາເຫັນວ່າ ໄມ ໄດ້ເຮື່ອງເລຍດີດີປັບປຸງໃໝ່ໃໝ່ໃໝ່ເຂົ້າສົວດຈົບເທັນໆ ພວສວດຈົບເທັນໆເລຍ ພຣະທີ່

ເທັນໄປນັ້ນອູ່ແລ້ວເຈົາພີໄມ້ຕ້ອງນິມນົດ ໄມ້ເກີຍ ເປັນເຮືອງຂອງວັດທີຈະໄຫ້ ພອສາດ ຈະ ເທຸປະຈະໂຍ້ຂຶ້ນເລີຍ ຂັ້ນນັ້ນບັນຫຼວມາສົນວ່າເລີຍ ໂຍມໄມ້ຕ້ອງເກີຍຂ້ອງ ເຮົາປີໄຫ້ ເປັນທັນທີ່ ພວຍມາຄົງວັດເຮົາມີຂອງດີທໍາໄມ້ໄມ່ແຈກ ນີ້ໂຍມມາເອງໄມ້ຕ້ອງແຈກວິກາ ໄມ້ຕ້ອງປ່ວຮັງ ກໍາໄຣນັກທັນແລ້ວ ໄປເທັນເລີຍ ຈັດພະໄທໄປເທັນ ໃຫ້ລູກວັດເທັນ ກ່ອນ ແຕ່ກ້ວັນໄທ່ມີຄົນມາກເປັນພິເສດຖາຕາມເທັນເອງ ປັກຕິເທັນຄືນສຸດທ້າຍ ແຕ່ ບັນຄົພຄືນສຸດທ້າຍກີໄມ້ໄດ້ເທັນ ເພົະເຫັນນິມນົດ ເປັດອື່ນເສີຍກ່ອນ ເລຍກີໄທພຣ ອື່ນເທັນຕ່ອໄປ ເວລານີ້ດີແລ້ວ ດັນຊອບແລ້ວຄົນຊອບວ່າ ຕັ້ງຄົພທີ່ວັດຊລປະການ ເປັນບຸງເປັນເປັນກຸຄສ ໄມ້ມີເຮືອງສຸກ ສັບສນຍາດີ ດັນຊອບມາ ດັນຕາຍທີ່ຈັງຫວັດ ປັກທຸມຍັງເຫັນຄົພມາພາທີ່ວັດຊລປະການ ດາມວ່າ “ໂຍມທໍາໄນ້ອູ່ໄກລົງມາພາທີ່ນີ້” “ທໍາທີ່ໄໝມັນກິນຜົມຈົບຫາຍ” ວ່າຍ່າງນັ້ນ ຄືອມັນມາກິນ ກິນໜ້າກິນເຫັນເຫັນຢູ່ໃຫຍ່ ເຂມາ ທຸກທີ່ນີ້ສັບຍົດ ໄມ້ວ່ານຸ່ວຍໄມ້ເດືອດຮ້ອນ

ຄວາມຈິງສົມຍຸພຸທົກກາລ ເຫັນໄມ້ສົວດີເອົ້າໄກກັນທຽກ ແຕ່ວ່າຈະໄມ້ໄຫ້ ສົວດີເສີຍເລີຍ ນັກສົວດົກທີ່ຈະເສີຍໄຈ ເກົ່າວັນນັ້ນ ສົວດົດທັນຍ່ອຍ ແລ້ວໄທມີການເທັນ ຍິ່ງ ວັດໃຫຍ່ ທີ່ມີຄົພມາກ ຖ້າເທັນ ຮ່ວມພ້ອໄປດູງານຄົພແລ້ວເສີຍໄດ້ ເສີຍໄດ້ຄົນທີ່ ມານັ້ນສລອນໄໝໄດ້ວ່າໄຣ ມານັ້ນດູ ຕຸກັນໄປດູກັນມາ ແລ້ວກົກລັນບັນບັນ ຈະໄດ້ປັບປຸງທີ່ ດັບໃຫຍ່ ເຮົາກວ່າໄດ້ບຸງແຕ່ໄມ້ໄດ້ກຸຄສ

ເປັນທັນທີ່ຂອງສົມກາຣເຈົວດັບ ທີ່ຈະຈັດໄທຄົນທີ່ມາວັດ ໄດ້ກຸຄສລັບໄປ ເພະ ຈະນັ້ນເຮົາຕ້ອງສົນທານທິຣົມ ຕ້ອງເທັນໄທເຫັນພັງຕາມໂອກາສ ໂອກາສທີ່ຈະເທັນເວລາ ໄທັນກີໄດ້ ກລາງຄືນກີໄດ້ ຕອນນ່າຍເວລາຈະແກ່ພົກກີໄດ້

(ແສດງ ດນ ວັດຊລປະການ ອາທິຕົມທີ່ ๑๕ ພັກພະກາຄມ ແກຊີເຕັມ)

ການເທັນທັນທິກຸາ

ໃນການຄົພງາຕີໂຍມມັກຈັດໄທມີການເທັນເວລານ່າຍໂມງ ໄມ້ມີຄົນພັງເລີຍ ຄືດວ່າ

ຕ້ອງແກ້ ບອກໂຄມທີ່ມານິມນຕໍ່ວ່າ “ເຄົອຍ່າງນີ້ໂຢມອຢ່າເທັນປ່າຍໂມງເລຍມັນໄມ້ໄດ້ເຮື່ອງ
ເພົະເວົ້າໄມ້ໄດ້ເທັນໄທຜົັກ ແຕ່ເທັນໄທຄົນພັ້ງ”

“ແລ້ວຈະເຄາເວລາໃຫ້ດີລະຫ່ານ”

“ເຄາເລາໄກລ້ຈະແພ ສມມຕົວ່າເພາວລາ ຕະ.ອ.ນ. ພອ ອຈ.ກອນ ນ. ເທັນເລຍ”
ເທັນອ່າງໄຣລະຫ່ານ ຄພຍກໄປໄວ້ນມຽງເລັ້ນ

“ກີໄປເທັນນມຽງ ໄນເຂົາຮ່ວມສັນ ໄນຕ້ອງ ຈັນໄປຢືນພູດຂອງຈັນເອງ ໂຢມ
ຈັດໄມໂຄຣໂຟນເຄື່ອງໝາຍເສີຍໄວ້ກີແລ້ວກັນ” ເລີນອາກວ່າເຄາແບນນັ້ນ

ເດືອນວັນທີເທັນໄມ້ຄ່ອຍທັນແລ້ວ ດັນຈະນິມນຕໍ່ກັນໃຫຍ່ເວລານີ້ ມັນໄດ້ປະໂຍ້ນ
ຕອນນັ້ນຄຸນນັ້ນ ແລ້ວເກົກສະກິດຂ້ອແນະຄວາມຄົດໃຫ້ເຫຼົ້າໃຈ ມັນດີ້ໜັ້ນ

ໄປຢູ່ພະວັດທີ່ມີປ່າຊ່າຫຍວັດໃຫ້ທ່າ ຍຸ່ມເຫັນ ເຮົາວ່າຢູ່ນີ້ເຂັ້ນ ໄນເຄາ ຍັງຈະ
ສວດອູ້ຮ່ອຍໄປ ສວດມັນງ່າຍ ຈຳທີ່ເດືອຍທາກກິນໄດ້ຕົລອດໜາຕີເລຍ ໄນຕ້ອງລ່ານາກ
ກາຮເທັນນີ້ຕ້ອງຄົດວ່າຈະເທັນຂອງໄວໃຫ້ເໝາະແກ່ຄົນພັ້ງ ຕ້ອງຄົດ ແລ້ວກີໄມ້ຄ່ອຍມື
ນັກເທັນ ມື້ນັກສວດນີ້ກວ່າສັດກົງພອກກິນແລ້ວ ຈະອຸທິເທັນໄປກໍາໄມໄທມັນຍຸ່ງຍາກ
ເຮັມນັ້ນຕ້ອງການໃຫ້ເຫຼົ້າຄື່ນຮ່ວມະ ຈຶ່ງຕ້ອງໄປເທັນໄປສອນເຫຼົ້າ

(ແສດງ ນ. ວັດທະນາ/ປະການາ ອາທິຫຍາທີ່ໄລ້ ພຸ່ນກາຄມ ໜະໜັກ)

ອຸດມກາຮັນກາຮກ່ອສ້າງ

ຍັງມີຄຸນເປັນຈ່ານວນນັ້ນທີ່ນິຍມກ່ອສ້າງວັດຖຸໂດຍເຫຼົ້າໃຈວ່າເປັນກາຮແສດງຄວາມ
ເລື່ອມໄສສັກທ່ານໃນພະພູທະຄາສນາ ກົດຍາກຈະບອກໂຄມໃຫ້ຮູ້ວ່າອາຕມານີ້ໄມ້ນິຍມກາຮ
ສ້າງວັດຖຸທີ່ໄຫຼ້ໂຕ ຄືວ່າມີຈໍາເປັນກີໄໝກ່ອ້າໄສກາອ່ານັ້ນ ມຸ່ງສອນຮ່ວມະຍ່າງເດືອຍ
ໄນ່ວ່າວ່ອຍູ້ທີ່ໃຫ້ກົດຍາກຈະກໍາທະເແຕ່ເຮື່ອງຮ່ວມະ ສອນຮ່ວມະ ເຮື່ອງກ່ອສ້າງນັ້ນ ໄນຄ່ອຍ
ສົນໃຈຕໍ່ໄມ້ຈໍາເປັນລະກົງໄມ້ສັນໃຈ ເພະຈະນັ້ນຈຶ່ງໄມ້ມີເຮື່ອງແຈກວິກີກ ຂອອງໄຮກນັ້ນ
ກັບໂຢມພະວະຄືວ່າເຮື່ອງມັນຍຸ່ງ ເຮົາຍຸ່ງແຕ່ເຮື່ອງແຈກຮ່ວມະກົງແລ້ວກັນ

ในการทำบุญอายุครัวนี้ ก็มีพระมาถามบ้างเหมือนกัน ตามว่าอย่างจะทำ เหรียญหลวงพ่อปัญญาเจอก ทำแล้วเอามาให้เข้าเสก เราก็ว่า ไม่ต้องเอามาไปเสกถ้าทำแล้วก็จะต้องเสกเอง แต่ว่าไม่ทำ เพราะว่าจะเอาไว้ปีแรกนี้ ไม่เก็บก็ເຂົ້າປະເລຸນ น้ำหมด แจกธรรมะพอแล้ว พระธรรมย่อມวิเศษกว่ารูปร่างกาย แจกธรรมะดีกว่า ในการทำบุญอายุ แจกธรรมะ พิมพ์หนังสือแจก แทนพระพุทธเจ้า พระธรรมนั้นเป็นเนื้อแท้ของพระพุทธเจ้า เราเอกสารมภกันดีกว่า แจกธรรมะ ใจจะทำเรื่องอื่นนั้นส่งเสริม ไม่่อยากให้ทำ

ที่อ่ามาได้มาอยู่วัดชลประทานนี ๑๑ ปีแล้ว ยอมคงเห็นว่าอ่ามาไม่ได้ทำอะไรเลยในทางที่เรียกว่าเหมือนคนอื่นเข้าทำ ทำอะไรมันก็แพกແຫວະຫາມາດ เสมอทำบุญอายุก็ไม่เหมือนเพื่อน ไม่เกินมนต์พระมาสรุดมนต์ นี่ที่จริงควรนิมนต์ สมเด็จหัวใหญ่มาสรุดมนต์นะ เพราะว่าตามวัดความอาจารามเข้าทำอย่างนั้น แต่อ่ามาคิดว่ามันเป็นการเมืองมากไป

การนิมนต์พระผู้ใหญ่นี้ โดยมากนิมนต์แบบการเมือง ไม่ใช่นิมนต์ เพราะเลือมใส่ศรัทธาแท้อะไร เท่าไหร่นักหรอก มันการเมือง; เช่นให้ทำได้มาเห็นวัดวาอาราม ให้ได้รู้จัก ต่อไปข้างหน้าเลื่อนยศ เลื่อนตำแหน่งมั่งมายก่อนเลย. เลยกอกว่าเราไม่ได้ทำบุญแบบการเมือง ทำบุญธรรมดๆ เท่าที่ควรจะทำได้ เพราะฉะนั้น ไม่มีการนิมนต์โดยมาฉันข้าว เลี้ยงแต่พระในวัดก็พอ พระวัดอื่นรู้ มาก็เลี้ยงไม่รังเกียจแต่จะเลือกนิมนต์คนนั้นคนนี้มานั้น มันลงทุนมาก ต้องเที่ยวไปรบกวน รถยกน้ำยาต้องจัดอาหารพิเศษต้องมีที่น้ำชา ที่นี่มันก็ไม่มีเสียด้วย อาทماกับน้ำชา มันก็อย่างนั้นแหละ ไม่คือปีได้ฉัน ฉันน้ำเย็น. จะต้องมีน้ำชา มีอาสาสนะ มีหมอนอิง ทำไม่ถูกเดียวเขากาว่าทำบุญญาณีมันไม่รู้อะไร ดีแต่สอนคน ปฏิสันธารก็ไม่เป็นเดือดร้อนอีกเหละ นิมนต์มาแล้วก็เดือดร้อน เลยก็อย่างนิมนต์เลย ล้ำปาก ภานิมนต์ พระที่ฉันง่ายๆ ดีกว่า แล้วก็ทำบุญอย่างอื่นเดอะ มันไปอย่างนั้นมันแพลง คือ

เป็นคนแพลงตั้งแต่เด็กๆ มา มันก็แพลงอย่างนั้นนะ ไม่ค่อยเชื่อเรื่องอะไรต่ออะไร เช่น เขาว่าอ้ายนั้นศักดิ์สิทธิ์ บางที่ชุดไปทั้งเสียเลย ตอนเด็กๆ นะชนแบบนี้ โตรขึ้น มาใจมันยังชนแบบนั้นอยู่ คือไม่เชื่อสิ่งเหลวไหลเชือแต่คำสอนของพระพุทธเจ้า ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่วเชืออย่างนี้ แล้วก็เอาตัวรอดมาอย่างนี้ โดยอาศัยหลักการอย่างนี้ ไม่มีหลักการแบบอื่นที่เข้าทำ ๆ กัน

อาตามาไม่เห็นด้วยกับการทำพิธีปลูกเสกลงเลข ลงยันต์ ทำตะกรุด ทำผ้าประเจิดแจก เพื่อเอาเงินสร้างนั้นสร้างนี่ ไม่ได้สร้างก็ไม่สร้าง แต่ถ้าให้ได้สร้าง ก็ให้ได้มาด้วยความบริสุทธิ์ ให้โดยครรภามาเลื่อมใสให้ด้วยความบริสุทธิ์ ให้โดยครรภามาเลื่อมใสให้ด้วยความบริสุทธิ์ใจ แต่ถ้าโดยมากทำบุญต้องการได้หรือยัง ต้องการได้พ้ายันต์ ต้องการได้สิ่งนั้นสิ่งนี่ ก็เป็นการແلاءเปลี่ยนไป เป็นสิ่นค้าในการค้าสนา ไม่ค่อยชอบในเรื่องอย่างนั้น จึงไม่ทำ ไม่ส่งเสริมดังที่โดยเมเคินกันอยู่

ที่มัววัดนี้ก็อยู่อย่างนี้ ทำอะไรก็ทำมาเรื่อย ๆ ตามเท่าที่จะทำได้ ไม่ได้ทำด้วยใจร้อน ทำตามสบายน ได้มาก็ทำไป ไม่มีก็หยุดมันเสีย โดยเอามาให้ก็ทำต่อไป เพราะงานมันไม่จบหรอก สมการนี้ตาย สมการอื่นก็ทำต่อไป วัดวาอารามก็อยู่อย่างนั้นเราจะไปร้อนอกร้อนใจเป็นทุกข์ เที่ยววิ่งเต้นแจกภูเก็ตให้มันเห็นอย่างที่ไม่ทำหน้าที่สอนธรรมะไปดีกว่า งานการมันก็ไม่ยุ่งไม่เดือดร้อน อันนี้เป็นเรื่องที่เรียกว่า ผลงานที่ได้กระทำมาโดยลำดับ จนกระทั้งมาอยู่ที่นี่.

(แสดงเมื่อ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๑๕ ที่โรงเรียนพุทธธรรม วัดชลประทานรังสฤษฎิ์)

ความดีในใจคน

ขอเล่าในตอนนี้หน่อย เกี่ยวกับคนใจดี เดินทางกลับจากพม่าคราวนี้ มาทางเมืองตาก เมืองกำแพง แล้วมาทางนครสวรรค์ อำเภอบรรพต เลียบฝั่งแม่น้ำปิงเรื่อยมา มาถึงวัดแห่งหนึ่งเรียกว่าเก้าเลี้ยง นครสวรรค์นี่ สมการใจดี

ພວກເຮົາ ຕ່ອງຄືໄປນັ້ນຕ່ອ່ທຳກ່າວ ທັ້ງໆ ທັນຫາທານວັດເຄຣາຮຸ່ມຮ່ວມ ທັ້ງສາມອອກ
ຜົກກົດລັດ ເພະຕາກແດດມາຕລອດເວລາ ພອເຊີຍກລອງຕຶ້ງໆ ສມກາຮົກສົງຄົມນັນນົດ
ໄປຈັນເຫັນ

ພອຂຶ້ນໄປຄື່ງ ທ່ານນັ້ນອູ້ແລ້ວ ທ່ານຮ້ອງວ່າ “ຍື່” ພວກເຮົກໄມ່ພູດອະໄຣ ນັ້ນຈັນ
ເລີຍ ຈັນເຮັບຮ້ອຍ ອາຕມກົກກົດລ່າງ “ຂອບຄຸມມາກຄວນທີ່ໃຫ້ຈັນອາຫາດ” ທ່ານເລີຍຮ້ອງ
ອີກວ່າ “ຍື່ ພູດໄທຢີໄດ້ລະທີ່ວ່ອ” ດາມອ່າຍ່ານັ້ນເສີຍດ້າຍ ດາມເຮົາວ່າພູດໄທຢີໄດ້ທີ່ວ່ອ? ກໍ
ຜົມເປັນຄົນໄທຍ່ນີ້ ທີ່ທ່ານແສດງ ຍື່ ນັ້ນນີ້ກ່າວເຮົາໄມ່ໃຫ້ຄົນໄທຍ່ມັນເປັນເສີຍອ່າຍ່ານັ້ນ

ພອນອາຂອບຄຸນ ທ່ານເລີຍຈົນວ່າພູດໄທຢີໄດ້ທີ່ວ່ອ “ອ້າວແລ້ວກັນ ກໍຝົມທັງສາມ
ເປັນຄົນໄທຍ່ນີ້ທ່ານ” ທ່ານເລີຍວ່າ “ຍື່ ຜົມນີ້ກ່າວແຂກ ເພະຫານວັດເຄຣມັນດົກອູ້ນີ້ໄມ່ໄດ້
ໂກນ” “ເພະເຕີນກາງຈິງຮຸ່ມຮ່ວມ” “ນີ້ກ່າວພະແຂກ” ວ່າວ່າຍ່ານັ້ນ ບອກວ່າພະໄທຍ່ນີ້
ແລະທ່ານເລີຍຄາມການຈີ່ໄປໄທ່ນຕ່ອຸປ່ານ ໄປນຄຣສວຽກຈະເດີນໄປ ທ່ານເລີຍວ່າ “ໄມ່ຕ້ອງ
ຜົມ ຈະໄປເຂົາປຸ່ນເຊີມເນົດລ່ອງເຮືອໄປເຮົວກ່າວ” ກໍເລີຍລົງເຮົອຂຶ້ນຕາດ ພັກວັດຕິລິ່ງໜັນ
ນຄຣສວຽກຈ້າກຸນຮາພຣມາກຣົນເດີຍວ່ານີ້ ນ້າໃຈປະເສີງຈົງຈົງ ໃຫ້ພັກເຮົບຮ້ອຍ
ວັນນັ້ນ ໄປການທ່ານກໍໄມ່ຄາມອະໄຣ ທ່ານລືມໄປ

ພວກເຮົກເດີນອອກຈາກວັດ ເດີນເລີຍແນ່ນັ້ນປິດຝົງຂວາເຮືອມາ ມາເລີງວັດອະໄຣ
ຕຽນນັ້ນ ທ່ານມາບວ່າສາຍ່ານໄມ່ໄດ້ເຂົາໂນສົດ ໜັ້ນພວກເຮົາເດີນໄປ ໃຫ້ຄົນວັງມາຕາມ
ນອກວ່າລືມຄາມໄປ ເມື່ອເຫັນນີ້ວ່າຈະເດີນໄປທີ່ວ່ອໄປເຮືອ ຄ້າຮູ້ວ່າເດີນ ກໍໄມ່ຕ້ອງເດີນ ເລີຍ
ຂາວວ່າໃຫ້ບວ່າສາຍ່ານເສົງແລ້ວ ໄປເຮືອຕອນເຍັນດີກ່າວ ເລີຍກໍພັກອູ້ນັ້ນ ພອທ່ານບວ່າ
ສາຍ່ານເສົງ ເຮືອເຍັນລ່ອງ ທ່ານໃຫ້ຄົນໄປຕີຕົ້ວຄົງກຽງເຫັນ ນັ້ນ ຮາຍນີ້ພະຈິດ ແຕ່ໄປ
ຖຸກເຫັນບາງແກ່ ແກ່ມເຫຼືອເຫັນເໜືອນກັນ ໄມຍ່ອມຮັບອະໄຣທັງນັ້ນ ເລີຍຕ້ອງລຳນາກ
ເດືອດຮ້ອນ ນີ້ມັນເປັນອ່າຍ່ານີ້

ການເດີນກາງນີ້ ໄດ້ພົບແປລກໆ ມີອະໄຣແປລກໆ ໄດ້ຝົກໃຈເໜືອນກັນ ໃຫ້
ອົດການທັກແນ່ນ ໃນເມື່ອພມກ່ານນັ້ນ ພຸດກາຫາກັນກໍໄມ່ຮູ້ເຮືອ ຕອນຫາກລັບນີ້ ໄປຄື່ງ

ກົງມືອີປັນອອນດື່ນເຫັນກົງມາຈູ່ປົກນ້າຂ່າວ ໄຈດີຄຶງຂະດັນນັ້ນ ຂະດາຈຸງມືອີປີ ມາວັດ
ທີ່ນີ້ເປັນວັດຈິນມາຫຍານໃຫ້ພັກສນາຍ ວິເຄະຫຼຸກອຍ່າງ

ເວລານັກລັບອາຕມາເຫັນວ່າທ່ານ ວັນຮອງດີ ກົດເລີຍໄຫວ້ທ່ານທີ່ນອຍ ເປັນພຣະຈິນ
ແກ່ແລ້ວ ຍກມືອີໄຫວ້ ມາຫາເລີຄທີ່ໄປດ້ວຍກັນຄຽວນັ້ນ ທ່ານອຸ່ວັດເທັກໂຄຣິນໂຮງ ດິງແຂນ
ທັນທີຄາມວ່າໄປໄຫວ້ພຣະຈິນໄດ້ທີ່ຮູ້ ບອກວ່າໄມ້ໄດ້ໄຫວ້ພຣະຈິນ ແຕ່ໄຫວ້ອງຄໍພຣະ ໄຫວ້
ແຕ່ພຣະທີ່ວ່າຈິນໄຫວ້-ໄຫວ້-ໂຮງໄວນັ້ນໄມ້ຮູ້ ເຮົາໄຫວ້ພຣະຊື່ທ່ານເລີ້ນເຮົາມາ ๓-๔ ວັນແລ້ວ
ຄຽວຈະໄຫວ້ແກ່ໄດ້ແລ້ວ ແລ້ວໄມ້ໃຫ້ເພີ່ງແກ່ເລີ້ນເທຳນັ້ນ ຍັງມາສັງຄົງສະຖິຕິໄຟ ຕີ່ຕໍ່ວ່າ
ໄຫ້ມາມະລະແໜ່ງຕອນໜາກລັບມາຄົງມະລະແໜ່ງແລ້ວ ຍັງມີຈົດທາມຍານໍາມາໃຫ້ບ້ານຈິນ
ບ້ານທີ່ນີ້ ໄທີ່ຕໍ່ວ່າເຮົາສົງມາຄົງທຸກໆບ້ານເຂົ້າເຂົ້າໄຫວ້ໄຫວ້ ໄກລັ້ມືອງໄຫວ້

ອຍ່ານີ້ມັນຕ້ອງໄຫວ້ແລ້ວ ເພຣະວ່າມີໃຈສຸ່ງ ໄວ້ກາງເກົງທີ່ນຸ່ງ ຈົວທີ່ໜ່ານໄໝໃຈ
ເຮົ່ອງລໍາຄັ້ງ ເຮົາໄມ້ໄດ້ໄຫວ້ຕ້າວນ ໄມ້ໄດ້ໄຫວ້ເປົລືອກພຣະ ເຮົາໄຫວ້ເນື້ອແຫ້ຂອງພຣະ ທີ່ມີ
ອຸ່ນໃນນ້ຳໃຈ ທ່ານກີຈີດອຍ່າງນີ້ ເຮົາກີຕ້ອງຍົກຍ່ອງນັ້ນຄືອີດ້ ອຍ່ານີ້ມັນໄມ້ເສີຍຫາຍ
ວ່າໄຣ ນີ້ເປັນຕ້ວອຍ່າງໃນການຜ່ານທີ່ອຍ່ານີ້ມາ.

(ແສດງເມື່ອ ១៥ ພັດຍາກມ ២៥៥៥ ທີ່ໄຮງເຮັນພຸທ່ອທະຮົມ ວັດຊະບປະການຮັງສຖານູ້)

พระธรรมเทคโนโลยีคริสต์ลัทธา

พระธรรมเทคโนโลยีพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์รามาธิบดีอันมีดักดิ้น

ขอถวายพระเจริญผลสิริสวัสดิ์พิพัฒมงคลชนมสุขทุกประการ จงมี
แด่ลมเด็จพระบรมบพิตร พระราชนมภาร สมเด็จพระปรมินทรมหาธิราช
ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ

ณ บัดนี้ อາتمภาคจะได้แสดงพระธรรมเทคโนโลยีเรื่อง จักกษา คือเรื่อง
ความเสียสละ เพื่อประดับพระบัญญาณมี ถ้าหากว่าการวิสัยนาของอาตามไม่
ถูกต้องด้วยไหารและอรรถาธิบายด้วยประการใด ในบทได้ขอเดชะพระเมตตาคุณ
พระกรุณาคุณ และพระขันติคุณ จงพระราชทานอภัยแก่อາتمมาผู้มีสติปัญญาณ้อย
ขอถวายพระพร

นะโม ตัสสะ ภะคะวะໂຕ

นะโม ตัสสะ ภะคะวะໂຕ

จะเช ธะนัง อังคะวะรัสສະ เ�ຖ
ธังคัง ธะนัง ชีวิตัญญาบี สัพพัง

อะระහะໂຕ สัมมาລັມພຸທົສສະ

อะระහะໂຕ สัมมาລັມພຸທົສສະ

อังคัง จะเช ชິວິຕັງ ລັກຂະມານ

จะเช นะໂຮ ທຶ່ມມະມະນຸສະຮັນໂຕ-ຕີາ

พระพุทธภาษิต ที่ได้ยกขึ้นมาเพื่อเป็นนิกขे�ปบทัน្ហมีความหมายในเรื่องของการเสียสละ ตามหลักค่าสอนในทางพระพุทธศาสนา เพราะค่าสอนในทางพระพุทธศาสนา มุ่งหมายสำคัญในเรื่องของความเสียสละ

สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าผู้มีเป็นบรมครุของชาวนเร้าห้วยลายนัน เป็นผู้นำเพ็ญพระองค์เป็นตัวอย่างในเรื่องของความเสียสละ ตั้งแต่เบื้องต้นจนกระทั่งวาระสุดท้ายแห่งพระชนมชีพ การที่พระองค์ได้เสด็จออกบวชเพื่อแสวงหาธรรมนั้น การสละไม่ใช่เป็นเรื่องเล็กน้อย เพราะชีวิตของพระองค์อยู่ในฐานะเจ้าฟ้าชาย ฐานะเป็นมหาภูรษากุุมาร แต่ไม่ทรงปوارณาความสุขอันเกิดขึ้นในพระราชล้านนก เพราะทรงเห็นว่า การเป็นพระราชนากรกษัตริย์ เม้จะได้ทรงกระทำประโยชน์แก่ประชาชน ก็อยู่ในวงจำกัด ถ้าออกไปเป็นบรมครุสังสอนโลก จะได้ให้สิ่งที่เป็นประโยชน์แก่โลกมากขึ้น จึงตัดสินพระทัยสละความสุขในวังหลวง เสด็จออกไปอยู่ในป่า เพื่อแสวงหาสัจธรรม

ขณะที่นำเพ็ญความเพียรเพื่อแสวงหาสัจธรรมนั้น ได้รับความลำบากมิใช่น้อย เป็นเวลานานถึง ๖ ปี ผลที่สุดก็ได้พบสัจธรรมเป็นพระพุทธเจ้า เมื่อได้สำเร็จเป็นพระพุทธเจ้าแล้ว ก็ไม่ได้ออยู่นึงเฉย ได้สเด็จ Jarvis เอาธรรมไปแจกแก่ประชาชนในท้องถิ่นต่างๆ ทั่วๆ ไป ทรงเสด็จดำเนินไปด้วยพระบาท จะลำบากยิ่งอยอย่างไรไม่ทรงคำนึงถึง มุ่งแต่ว่าจะให้ธรรมเข้าถึงคน ให้เป็นประโยชน์แก่ประชาชนทุกถิ่นหน้า

การกระทำของพระองค์ตั้งแต่เริ่มประกาศสัจธรรม จนกระทั่งวันสุดท้าย เสด็จปรินิพพานเป็นตัวอย่างแห่งความเสียสละอันยิ่งใหญ่ ที่พระองค์ได้ทรงแสดงไว้ให้ชาวโลกหั้งห้ายได้เห็นในภายหลัง เร้าห้วยลายที่เป็นพุทธบริษัทดำเนินชีวิตตามรอยพระบาทพระผู้มีพระภาคเจ้า ก็ควรจะดำรงตนอยู่ในความเสียสละตาม พระพุทธภาษิตที่ได้ยกขึ้นไว้ ณ เมืองตัน ว่าให้เสียสละทรัพย์เพื่อรักษา

อวัยวะ แต่ถ้าต้องเสียอวัยวะเพื่อรักษาชีวิตก็ต้องยอม เมื่อนิยมธรรมอันเป็นสิ่งสูงสุดในชีวิตแล้ว เรายังเสียสละทุกอย่างเพื่อรักษาธรรมนั้นไว้

การเสียสละทรัพย์ การเสียสละอวัยวะเป็นเรื่องธรรมดากๆ ที่เห็นกันอยู่ทั่วๆไป เช่นเกิดความเจ็บไข้ได้ป่วย เกิดความจำเป็นในชีวิต ก็ต้องเสียสละทรัพย์ทรัพย์ที่เราทำมาได้ด้วยความเพียรพยายามก็ใช่ให้เป็นประโยชน์แก่ชีวิตตามสมควร แก่ฐานะเป็นเรื่องธรรมดาก็คือนั่นที่ไม่สามารถทำอยู่

แต่ว่าในบางครั้งบางคราวก็ต้องเสียสละอวัยวะบางส่วน เพื่อรักษาชีวิตไว้ สมมติว่าร่างกายส่วนใดส่วนหนึ่งเป็นโรคร้ายแรง ซึ่งการแพทย์ในสมัยปัจจุบัน เรียกว่า “โรคแกนกริน” ถ้าขึ้นมาเจ็บปวดร่างกายก็จะเสียหายมากขึ้นไป ก็ต้องจำใจเสียสละอวัยวะส่วนนั้นเพื่อรักษาชีวิตไว้

แต่ถ้าหากว่า คิดถึงธรรม ต้องเสียสละหมดทุกประการ ปัญหาจึงเกิดขึ้นว่า ธรรมที่เราจะต้องเสียสละให้นั้นคืออะไร เป็นเรื่องสำคัญที่จะได้นำมากล่าว ณ ที่ประชุมนี้

คำว่า “ธรรม” นั้น กินความได้ทั้งอย่างในทางพระพุทธศาสนา เรายังใช้ศัพท์ว่า ธรรม หัวไป ศัพท์นี้เป็นศัพท์ที่มีความหมายกว้างขวางเล็กซึ้ง ใช้ในเรื่องอะไรๆ ได้ทุกสิ่งทุกประการ แต่ถ้าจะจำกัดความลงมาบ้างแล้ว คำว่า “ธรรม” หมายถึง สิ่งที่เรียกว่าธรรมชาติ ซึ่งในภาษาบาลีเรียกว่า “สภาวะธรรม” หมายถึงกฎเกณฑ์ ระเบียบของธรรมชาติ ซึ่งในภาษาบาลีเรียกว่า “ธรรมชาติ” ซึ่งเราพูดในภาษาไทยว่า “ธรรมชาติ”

อีกอันหนึ่ง “ธรรม” หมายถึง หน้าที่อันทุกคนจะต้องปฏิบัติ พุดในภาษาวัดว่า “กรณีย์” แปลว่า กิจอันบุคคลพึงกระทำ คือหน้าที่นั้นเอง

อีกอันหนึ่ง “ธรรม” หมายถึง ผลอันเกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งเรียก เป็นภาษาบาลีว่า “วิปากะ” หมายถึง ผลอันเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานนั้นๆ

ชีวิตของคนเราทั่วไปย่อมมีส่วนเกี่ยวข้องกับธรรมชาติ เกี่ยวข้องกับระบบที่

ของธรรมชาติ เกี่ยวข้องกับหน้าที่ เกี่ยวข้องกับผลลัพธ์จากการปฏิบัติหน้าที่ ที่ไว้ให้เลี้ยงสละไม่คิดถึงธรรมเน้น ก็ไม่ได้หมายถึงธรรมส่วนอื่น แต่หมายถึงธรรมคือหน้าที่อันทุกคนจะต้องปฏิบัตินั้นเอง เพราะคนเราเกิดมาเมื่อวิญญาณในโลกนี้ ย่อมมีหน้าที่อันจะต้องกระทำ ด้วยกันทั้งนั้น หน้าที่สำหรับตน หน้าที่สำหรับครอบครัว หน้าที่เพื่อประเทศชาติอันเป็นที่รักของเรารา หน้าที่ต่อประชาสันดอนเราทุกคนจะต้องปฏิบัติ เพื่อช่วยกันรักษาสิ่งดีสิ่งงามให้ปรากฏอยู่ในโลกต่อไป สิ่งเหล่านี้เรียกว่า “หน้าที่”

เมื่อเราคำนึงถึงหน้าที่ ก็ต้องเลี้ยงสละทุกอย่างเพื่อหน้าที่ ยกตัวอย่างให้เห็นง่ายๆ สมมติว่าเราเป็นข้าราชการ ทำงานอยู่ในหน้าที่ในฐานะเป็นข้าราชการ ข้าราชการนั้นก็คือบุคคลที่ยอมเลี้ยงสละความสุขส่วนตน เพื่อสร้างสิ่งทั้งหลายอันเป็นประโยชน์เป็นความสุขส่วนรวม ต้องเป็นผู้เห็นแก่ชาติเป็นส่วนใหญ่ เห็นแก่ความสุขส่วนรวมเป็นส่วนใหญ่

ผู้ใดมาสมัครเป็นข้าราชการ ไม่ว่าจะอยู่ในตำแหน่งน้อย ตำแหน่งกลาง หรือตำแหน่งใหญ่ อย่างไรก็ตาม ต้องมีอุดมการณ์ประจำใจอยู่ตลอดเวลาว่าเราเข้ามาทำงานเพื่อความเสียสละ เพื่อสร้างสรรค์สิ่งอันเป็นประโยชน์เป็นความสุขแก่ส่วนรวม คือประเทศชาติ

ข้าราชการผู้ปฏิบัติงานในหน้าที่นั้น ย่อมไม่นิ่งถิ่นตัว แต่นิ่งถิ่นหน้าที่ นิ่งถึงประโยชน์ส่วนรวมเพียงประการเดียว ไม่เอาสิทธิหรือหน้าที่อันตนได้รับมอบหมายนั้น ไปใช้เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวเป็นอันขาด

ถ้าได้เอกสาริธิหน้าที่อันตนได้รับมอบหมายแล้วไปใช้ในรูปใด ๆ ก็ตาม เพื่อประโยชน์เพื่อความสุขส่วนตัว ผู้นั้นเชื่อว่าเป็นผู้ไม่มีความเสียสละ ไม่เห็นประโยชน์ ไม่เห็นแก่ความสุขส่วนรวม ยังมีความเห็นที่เสียหายอยู่ในจิตใจ ความเห็นที่เสียหาย

อยู่ในใจนั้นก็คือ ความเห็นแก่ตัวนั้นเอง ความเห็นแก่ตัวนี้เป็นสิ่งร้ายกาจ พระพุทธศาสนาติดียกการเห็นแก่ตัวไว้อย่างมาก many

พระฉะนัน พรหผู้มีพระภาคจึงสอนให้พุทธบริษัทเป็นผู้พิจารณาอยู่ในหลักอันหนึ่ง ซึ่งเป็นหลักสำคัญ หลักอันนั้นคือหลัก “อนัตตา” หมายความว่า ไม่ให้เห็นแก่ตัว ไม่ให้มีตัวสานหับให้เห็นอยู่ แต่ให้พิจารณาแต่เพียงว่า เราเกิดมาเพื่ออะไร เรายุ่งในโลกเพื่ออะไร สิ่งที่ดีที่สุดอันเป็นประโยชน์ที่สุด ที่เราควรจะกระทำแก่ชาติแก่บ้านเมืองของเรานั้นคืออะไร และเราได้กระทำการสิ่งนั้นอยู่แล้วหรือเปล่า มีความคิดอยู่ในเรื่องนี้ หายใจเข้าหายใจออก ยืนเดิน นั่งนอนคิดอยู่แต่เรื่องว่า เราเมื่อน้ำที่อะไร เรายังกระทำการอย่างไร เพื่อให้หน้าที่อันเราได้รับมอบหมายได้มีความเจริญความก้าวหน้ายิ่งๆ ชี้ไป

บุคคลที่มีความเสียสละเพื่อหน้าที่นั้น ยอมคำนึงถึงหน้าที่ มีใจรักในหน้าที่ ทำหน้าที่ด้วยความขยันขันแข็ง ทำหน้าที่ด้วยความเอาใจใส่ ทำหน้าที่ด้วยการพิจารณา ไตร่ตรองค้นคว้าให้รอบคอบ เพื่อ ทำงานให้เจริญให้ก้าวหน้า ไม่ใช่ทำงานแบบที่ คนไทยเรากดักกันว่า “เข้าชามเย็นชาม” ทำกันไปเรื่อยๆ จะเกิดอะไรขึ้นก็ไม่คำนึงถึง อย่างนั้นเรียกว่า เป็นผู้ไม่เสียสละ แต่เป็นผู้เข้าไปอิงหน้าที่เพื่อประโยชน์เพื่อความสุขส่วนตัว ผู้ใดเข้าไปอิงหน้าที่เพื่อประโยชน์เพื่อความสุขส่วนตัว ผู้นั้นเชื่อว่า เป็นผู้ไม่ประพฤติธรรม เมื่อเป็นผู้ไม่ประพฤติธรรม ธรรมย่อไม่รักษาผู้นั้น ผู้นั้น ยอมตกต่ำในชีวิตในการงาน เป็นผู้ไม่มีเกียรติในชุมชนชน เทวดาหัง Bradley ก็ติดียกพระหัง Bradley ก็ติดียก ว่าเป็นผู้เอรัดอาเปรียบ ไม่เห็นแก่ประโยชน์ คือส่วนรวมของประเทศไทย

ถ้าเช่นนั้นผู้ที่ปฏิบัติงานในหน้าที่ เป็นผู้มีใจเสียสละแล้ว ก็ต้องตั้งใจทำงานด้วยดี อาจพิจารณาอย่างรอบคอบในงานที่ต้นกระทำอยู่ตลอดเวลา ว่า เรายังทำอย่างไรให้งานก้าวหน้ากว่านี้ดีกว่านี้ เจริญขึ้นไปกว่านี้ และได้ประโยชน์มาก

ขึ้นไปกว่านี้ เพื่อประโยชน์แก่ส่วนรวม

เมื่อพูดถึงประโยชน์ส่วนรวม คือประเทศชาติแล้ว ผู้ที่มีอำนาจความเสีย
สละเป็นมุลฐาน จะต้องคิดอยู่ในใจเสมอว่า ตัวเรานั้นเลิกเหลือเกิน แต่ว่าชาติ
ประเทศเราเรานั้นยังไหญ ตัวเราเกิดมาอยู่ในโลก นี้ไม่เกิน ๑๐๐ ปี มีอนามัยดีๆ
ก็ไม่เกิน ๑๐ ปี แล้วเราจะจากโลกนี้ไป แต่ว่าประเทศหรือชาตินั้นจะไม่จากไป
ไหน ยังคงปราภูอยู่ในโลกตลอดไป จึง ต้องคิดอยู่เสมอว่าชาติเป็นไหญ ประเทศ
ของเรานี้เป็นเรื่องไหญ ศาสนาเป็นหลักไหญที่เราจะต้องอุทิศชีวิตให้อยู่ตลอดเวลา
ต้องมีอุดมการณ์ประจำใจอยู่ตลอดเวลา ว่า เราอยู่ เพื่อให้ ไม่ใช่อยู่เพื่อจะเอา

พระพุทธศาสนาสอนให้คนทุกคนอยู่เพื่อให้ ไม่ใช่อยู่เพื่อจะเอา การอยู่
เพื่อให้นั้นทำให้สบายนิ่ง แต่ถ้าอยู่เพื่อจะเอาแล้วมีความทุกษ์มีความเดือดร้อนใจ
ขอให้คิดดูให้ดี ที่ว่า เมื่อจะเอาแล้วไม่สบายนิ่ง เมื่อใดคิดจะให้แล้วก็สบายนิ่ง คำนี้
ลองไปพิจารณาในตัวเราแต่ละคนดูแล้ว ก็จะเห็นความจริงว่า เวลาใดพอดีคิดว่าจะ
ให้ก็สบายนิ่ง เวลาใดคิดว่าจะเอาละก็เกิดความทุกษ์ เกิดความเดือดร้อนใจขึ้นมา
ทันที เช่นจะเอา อะไรก็เกิดความเดือดร้อนใจว่าจะเอาอย่างไร จะเอาสักเท่าใด จะ
เอาโดยวิธีใด ทำอย่างไรจะเอาให้มากกว่านั้น เรื่องมันมากยิ่งหากว่าออกไปตลอด
เวลา ความทุกษ์ความเดือดร้อนก็เกิดมากขึ้น จิตใจก็เครียดหงอมมากขึ้น

แต่พอคิดขึ้นในใจว่า เราเกิดมาเพื่อให้ ไม่ใช่เกิดมาเพื่อจะเอา ใจสุขใจเย็น^๒
ใจโปรดใส่สบายนิ่ง เราก็คิดว่าจะให้ จิตใจก็มีความสุขมีความสบายนิ่งทันที

เพราะฉะนั้นในชีวิตประจำวัน ในฐานะเป็นผู้ปฏิบัติงานเพื่อประเทศชาติ
บ้านเมืองของเรานั้น เรายังต้องคิดทุกวันๆ พอดีน้ำเข้าขึ้นก็ต้องคิดว่า วันนี้เราจะมี
อะไรให้แก่ชาติบ้านเมืองของเรานั้น เรามีอะไรที่จะให้เป็นประโยชน์เป็นความสุข
แก่ส่วนรวมบ้าง ต้องคิดหากวิธีการที่จะกระทำ เมื่อเห็นว่าวิธีการอันใดทำแล้ว จะ
เกิดประโยชน์ เกิดความสุขแก่ส่วนรวม ต้องทำสิ่งนั้นทันทีอย่าลืมเป็นอันขาด เพราะ

ข้อยุ่งเหยิงวินาทีเดียว ประโยชน์จะล่วงเหลียไปเสีย

ลูกคิษย์ของพระพุทธเจ้า ต้องเป็นคนห่วงไว้ ตื่นตัว ก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน อันจะเป็นประโยชน์ เป็นความสุขแก่ล้วนรวมอยู่ตลอดเวลา และในการ ปฏิบัติงานนั้น ถ้ามีอุดมการณ์ประจำใจอยู่ว่า ทำงานเพื่อให้ ไม่ได้ทำงานเพื่อจะเอา แต่ก็ เป็นธรรมดามนุษย์เรา ก็ต้องมีอาบั้ง การอาบันนี้ถือว่าเป็นประโยชน์พลอยอยู่ พลอยได้จากการให้เท่านั้นเอง ไม่ใช่ถืออาการอาเป็นเรื่องสำคัญ

คนใดเกิดมาทำงานแล้วถืออาเรื่องอาเป็นเรื่องใหญ่ คนนั้นจะ Jamal ไปใน แห่งเดิน ที่คนไม่ภายนอกเรียกว่า “ธรรมสูป” นั่นเอง ธรรมสูปไม่ได้หมายความว่า แห่งเดิน แยกลงไป แล้วคนนั้นตกลงไปในแห่งเดิน ไม่ใช่อย่างนั้น แต่ว่าเป็นคนประเภทที่ มีชีวิตอยู่ในโลกโดยไม่มีใครเหลียวแลต่อไป ไม่มีใครให้เกียรติ ไม่มีใครควรนับถือ บุชา อย่างนั้นเรียกว่า ธรรมสูปไปเสียแล้ว

ที่ได้ถูกธรรมสูปไป เพราะอะไร เพราะเป็นคนมีอุดมการณ์ในทางจะอา ไม่รู้จักอ้มไม่รู้จักพอ ในเรื่องที่ตนจะอาเข้ามา ถ้าพูดเป็นภาษาค้านวนก็เรียกว่า เป็นพวกฝ่ายบางกอกตลอดเวลา ไม่มีการลบออก บางก็ไม่รู้จักกจนจักลืม อย่างนี้เป็น ความเลื่อมเป็นความเลี่ยหาย เป็นการทำลายประโยชน์ตนด้วย เป็นการทำลาย ประโยชน์ของผู้อื่นด้วย โลกกุนवาย ประเทศชาติทุนวาย ก็ เพราะบุคคลที่มีความคิด ฝ่ายบางกันเอง

แต่ถ้าเรามาคิดลบออกเสียบ้าง ปลดปล่อยตัวเองให้พ้นจากความยึดมั่นถือมั่น ให้จิตใจมีอุดมการณ์ในทางที่จะให้แล้ว ก็นับว่าเป็นผู้มีอุดมการณ์ที่ถูกต้อง เป็น ผู้คิดในเรื่องที่จะทำอะไรฯ เป็นประโยชน์แก่โลกต่อไป

คนเราเกิดมา มีชีวิตอยู่ในโลก ถ้าคิดดูให้ดีแล้วก็ไม่ใช้อยุนานค้าฟ้า อย่างดี ก ๔๐-๖๐ ปี ๗๐ ปี พระพุทธเจ้าตรัสไว้ว่าไม่เกิน ๑๐๐ ปี เรายังจะต้องถึงแก่การ แตกดับไป ไหนๆ ก็เกิดมาในโลกนี้แล้ว ก่อนจะตาย จากโลกนี้ไป ขอให้ประวัติ-

ศาสตร์ของโลกได้ Jarvis ไว้ว่า เรากันหนึ่งเป็นผู้เกิดมาในโลก แล้วทำให้โลกนี้ดงาม ทำให้โลกนี้ให้เริญก้าวหน้า ออยู่ในที่ใดก็ทำแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์เป็นความสุข แก่สถานที่นั้น อันนี้เรื่องว่าฝากเกียรติฝากชื่อเลียงไว้ในสกุล เวลาตัวตายไปแล้ว คนอยู่ข้างหลังเขาจะได้สร้างอนุสรารีย์ไว้ให้เด็กๆ ได้กราบไหว้บูชาต่อไป เพราะ ระลึกถึงคุณงามความดีของคนเหล่านั้น

แต่ถ้าเกิดมาแล้วไม่ได้ทำอะไรที่เป็นคุณงามความดี มีรากฐานทางจิตใจ เกี่ยวข้องกับการเห็นแก่ตัว ไม่มีความเสียสละ ไม่เห็นแก่ประโยชน์และความสุข ส่วนรวมแล้ว ก็นับว่าเป็นเรื่องเสียหาย เมื่อนักบวชเกิดมาเพื่อทำลาย ไม่เฉพาะ แต่ตัวเองเท่านั้น แต่ว่าเป็นการทำลายวงศ์สกุล เป็นการทำลายชาติ บ้านเมืองให้ เสื่อมโทรมเสียหายลงไป

เราทุกคนในโลกนี้ มักจะพูดกันว่า ข้าพเจ้ารักชาติ ข้าพเจ้ารักประเทศไทย ข้าพเจ้ารักพระศาสนา ข้าพเจ้ารักองค์พระราชามหาภัตtriy ความรักนั้นคืออะไร ความรักก็คือความเสียสละเพื่อประโยชน์เพื่อความสุขของสิ่งเหล่านั้น ถ้าเรารักชาติ Jarvis ต้องทำทุกอย่างเพื่อชาติบ้านเมือง แม้ถึงคราวที่จะต้องเสียสละชีวิต เพื่อชาติ พลีก์ต้องยอม เมื่อนักบวชทาร ๓ คนที่นำมาเดชชูเมื่อกี้นั้นว่าเป็นผู้มีนัยใจสูงส่ง มีความเสียสละ เป็นผู้รักหน้าที่เสมอถึงชีวิตใจ กระทำทุกอย่างเพื่อหน้าที่ แม้ ตัวจะตายในสนามรบก็ยอมตาย ตายอย่างลูกผู้ชาย ตายอย่างคนเสียสละ ตาย อย่างลูกศิษย์ของพระพุทธเจ้าที่ไม่มีความเห็นแก่แล้ว ก็ได้รับความเดชชูเกียรติ ลูกหลานก็ได้รับเหรียญไว้เป็นที่ระลึก เพื่อเป็นเครื่องเตือนใจว่าคุณพ่อของเราเกิด มาเพื่อให้ ไม่ได้เกิดมาเพื่อจะเอา จะได้ดำเนินชีวิตตามแบบนั้นต่อไป

คำสอนในทางพระพุทธศาสนาสอนไว้ว่า “จงเดินตามทางที่ผู้ใหญ่เดินแล้ว” ผู้ใหญ่ก็คือคนดีคุณงามทั้งหลาย ท่านเดินในทางที่ดีที่ถูกมาอย่างไร เราikk ควรจะ เดินตามทางนั้นต่อไป วงศ์สกุลประเทศไทย บ้านเมืองจะมีความเจริญก้าวหน้าได้

ก็โดยอาศัยคนที่เกิดมาในชั้นหลัง ศึกษาเรื่องราวของบรรพบุรุษแล้วก็พยายามเดินตามแนวทางของบรรพบุรุษต่อไป ถ้าเราไม่ศึกษาเรื่องอดีตของบรรพบุรุษของเรา กับดูหมื่นถิ่นแคลนบรรพบุรุษ แล้วทางใหม่ๆ มาเดินต่อไป ก็เหมือนกับตั้งต้นไปสู่ทางราก แล้วผลที่สุดก็จะตกอยู่ในความล้ำบากเดือดร้อน

ในทางพระพุทธศาสนาจึงสอนให้เดินตามทางที่ผู้ใหญ่ได้เดินมาแล้ว เพราะท่านผู้หลักผู้ใหญ่เข้าได้บุกเบิกวิถีทางนั้นไว้อย่างเรียบร้อยแล้ว เราเพียงแต่เดินตาม ถ้าจะปั้นปูรุกข์เพียงนิดๆ หน่อยๆ เพื่อให้เหมาะสมแก่กาลแก่สมัย แต่ไม่ใช่รื้อทึบไปหมดเลี้ยงเดียว อย่างนั้นจะเป็นการชอบการควร เป็นการช่วยกันสร้างสรรค์ประเทศชาตินับเมืองของเรามาให้มีความเจริญก้าวหน้าต่อไป นี้ประการหนึ่ง

อีกประการหนึ่ง บุคคลที่มีความเสียสละเพื่อธรรมนั้นก็ต้องเข้าใจอีกอันหนึ่งว่า ธรรมที่เราควรจะเชิดชูบูชานั้นได้แก่อะไร ถ้าพูดตามหลักในทางพระพุทธศาสนา ก็หมายถึงความบริสุทธิ์นั้นเอง พระพุทธเจ้าของเรานั้น คือองค์แห่งความบริสุทธิ์ ถ้าเราบูชาพระพุทธเจ้า เรายกบูชาความบริสุทธิ์ ถ้าเราจะทำใจของเรามาให้ถึงองค์พระพุทธเจ้า ก็ต้องทำใจของเรามาให้ถึงความบริสุทธิ์

การที่จะถึงความบริสุทธิ์นั้น จะถึงได้โดยวิธีใดก็พยาຍามเดินตามวิถีทางนั้น เพื่อให้ใจของเราก้าวไปถึงความบริสุทธิ์ เพราะฉะนั้น ผู้ที่มีความเสียสละ เป็นพื้นฐาน ก็ต้องคิดถึงความบริสุทธิ์แห่งจิตใจอยู่ตลอดเวลา มีความคิดอันใดที่ทำให้ใจไม่บริสุทธิ์แล้ว ก็ซึ่งอว่าเป็นความคิดชั่ว เป็นความคิดเสียหายไม่ควรจะให้เกิดขึ้นในใจของตนเป็นอันขาด

ในการปฏิบัติกิจในชีวิตประจำวัน ต้องทำด้วยความบริสุทธิ์ใจ การทำงานด้วยความบริสุทธิ์ใจนั้น ก็คือการทำงานเพื่องานนั้นเอง ทำงานเพื่อธรรม ทำงานเพื่อประโยชน์เพื่อความสุขแก่ส่วนรวม เอก้าตัวเราทั้งไปให้หมดเลย ไม่มีเยือกเยี่ยวกับ

ตัวตนเหลืออยู่แม้แต่น้อย ไม่เอาตัวเข้าไปเกี่ยวข้องเอาราเต็สติปัญญา เขายังความสามารถเข้าไปเกี่ยวข้องกับการงาน อันเราจะพึงกระทำ แล้วทำงานนั้นด้วยสติ ด้วยบัญญา ไม่มีความคิดเห็นเข้าข้างตัว เพราะการปฏิบัติงานอันได้ก็ตาม ถ้ามีตัวเข้าไปเกี่ยวข้องแล้ว ก็ต้องมีพวากของตัวเข้าไปเกี่ยวข้อง เมื่อมีตัวมีพวากของตัว ก็เกิดการเล่นพรครเล่นพวาก แบ่งเขตแบ่งเรา ทำให้เกิดการแตกแยกขึ้นในสังคม ทำให้เกิดความยุ่งยากต่อไป

แต่ถ้าเรามิ่งเอาตัวเข้าไปเกี่ยวข้อง เขายังสติปัญญาความสามารถเข้าไปเกี่ยวข้องกับหน้าที่อันเราจะต้องปฏิบัติ แล้วก็ปฏิบัติงานนั้นไปด้วยสติด้วยบัญญาitem ความสามารถเท่าที่เราจะกระทำได้

เราเป็นผู้ควรจะเบี่ยงแบบแผน เคราะห์ตัวบทกฎหมาย เคราะห์ธรรมของพระลัมภะมักพุทธเจ้าปฏิบัติงานโดยความเป็นธรรม ไม่มีความลำเอียงด้วย ความรัก ไม่มีความลำเอียงด้วยความชัง ไม่มีความลำเอียงด้วยความหลง ไม่มีความลำเอียง ด้วยความกลัว เพราะไม่มีตัวเราเข้าไปเกี่ยวข้อง ความลำเอียง อันได้ก็จะไม่เกิดขึ้น การปฏิบัติงานก็จะเป็นธรรม

ในสถานที่ใด กองใด กรมใด กระทรวงใดก็ตามถ้าปฏิบัติงานเป็นธรรม แล้ว เรื่องยุ่งไม่มี ความเสียหายก็จะไม่เกิดขึ้น แต่ถ้าปฏิบัติงานไม่เป็นธรรมก็เกิด ความเสียหาย เป็นที่ติดчинนินทา คนหันหลายเข้า ก็จะติดได้ได้ เพราะความไม่เป็นธรรมเกิดขึ้น แต่ถ้ามีความเป็นธรรมแล้ว ไม่มีช่องสักน้อยหนึ่งที่ใครๆ จะเข้าไปติไปง่า เพราะสิ่งทั้งหลายเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

เพราะฉะนั้น ผู้ที่มีความเสียสละเป็นพื้นฐานทางจิตใจ ต้องมีอะไรเกี่ยวกับตัว ไม่เอาตัวเข้าไปเกี่ยวข้อง ในการปฏิบัติหน้าที่การงานอะไรทั้งนั้นมีความคิดอยู่ในใจตลอดเวลาว่า ฉันมีความรู้เท่าได้มีความสามารถเท่าได้ มีสติปัญญาในเรื่องอะไร ก็จะทุ่มเทลงไปในการปฏิบัติงาน อันเป็นหน้าที่ให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้

ยังเป็นนักการเมืองด้วยแล้ว ต้องคิดในเรื่องนี้ให้มาก เพราะว่าการเข้ามาปฏิบัติงานในฐานะนักการเมืองนั้นชั่วระยะเวลา เพียงเวลา ๔ ปีเท่านั้น ในระยะ ๔ ปีที่เข้ามาทำงานนั้น ต้องปฏิบัติคนอย่างคนโบราณพูดว่า “ชาติเสือต้องไว้ลายชาติชาญต้องไว้ซื่อ” แต่ว่าลายนั้นต้องเป็นลายดีไม่ใช้ลายร้าย ๆ ซึ่งก็เหมือนกัน ต้องเป็นซื่อที่ดีไม่ใช้ซื่อร้าย แม้ออกไปแล้วก็ให้คราเชาเอาจมาพูดกันว่า ท่านผู้นั้นทำงานในสมัยนั้นทำงานด้วยความเสียสละ ทำงานเพื่อประโยชน์เพื่อความสุขแก่ ส่วนรวม ควรจะเป็นนิติแบบแผนแก่คนทั้งหลายต่อไป เกียรติคุณซื่อเสียงก็จะ ปราภูมิอยู่วัตถุผิวนอกไม่ใช่ของมีค่าอะไร แต่เกียรติคุณความดีเป็นสิ่งที่มีค่ามีราคากัน

คนเราถ้าเห็นแก่ตัวถูกก็เป็นคนหมวดค่า แต่ถ้าไม่เห็นแก่ตัวแก่ตัวถูกจะเป็น คนมีค่ามีราคากัน พระจะนั่นคนดีทั้งหลายในสมัยโบราณ ถ้าเราศึกษาประวัติศาสตร์ ดูแล้ว ที่เป็นคนดีจริง ๆ คนยกย่องเชิดชูชูชาจริง ๆ แม้ว่าจะลืมหายไปเป็นเวลา ตั้ง ๑๐๐ กว่าปี คนก็ยังสร้างอนุสาวรีย์ไว้เป็นเครื่องเตือนจิตสะกิดใจ

นั่นเพราะอะไร ความดีเรียกร้อง เกียรติคุณซื่อเสียงเรียกร้อง ให้คนหันหลังเข้าไปเคราพูชาต่อบุคคลเหล่านั้น เพราะฉะนั้น จึงควรฝึกแต่คุณงามความดี ไว้ในสถานที่นั้น ๆ ทำงานด้วยความบริสุทธิ์ใจ อย่าเอาความโลภเข้าไปเกี่ยวข้อง อย่าเอาความโกรธและความหลง ความริษยาพยาบาท หรือความเห็นแก่ตัวเข้าไปเกี่ยวข้อง ในหน้าที่ในการงานนั้น ผู้นั้นซื่อว่าเห็นแก่ธรรม บูชาธรรม

ตามปกติในสถานที่ต่าง ๆ อันเป็นสถานที่ราชการนั้น เห็นรูปภาพที่เข้ามา ไปลงบนสือพิมพ์บ้าง ในโทรศัพท์บ้าง มีโต๊ะบูชาประจ่าห้องด้วยกันทั้งนั้นแต่่ว่า พระพุทธรูปที่เอามาไว้บูชาตั้งนั้น จะเกิดประโยชน์เป็นเครื่องเตือนใจเพียงใดนั้น ก็ อยู่ที่บุคคลที่นั่งอยู่ในห้องนั้น จะคิดถึงพระพุทธรูปในแบบใด ถ้าไปคิดแต่เพียงว่า พระพุทธรูปเป็นพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์จะช่วยเรให้เป็นอย่างนั้นอย่างนี้ ก็ไม่มีค่าเท่าไร

แต่ถ้าเรามองดูพระพุทธรูปแล้ว นึกถึงคุณธรรมของพระพุทธเจ้า นึกถึงความกรุณาของพระพุทธเจ้า นึกถึงพระปัญญาของพระพุทธเจ้า นึกถึงความบริสุทธิ์ของพระพุทธเจ้า แล้วก็ເຂາລິ້ງ ๓ ประการนັ້ນ มาสร้างไว้ในใจของเรา ให้ทำงาน ด้วยความกรุณา คือให้สังสารประเทศาติบ้านเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสมัย ปัจจุบันนີ້ ชาติไทย ເມືອງໄທ ເປັນສິ່ງທີ່ນໍາສຳພັດ ນໍາເລີ້ນດູ ເຮັດວຽກຈະຕ້ອງເຂາ ກຽນคุณของพระพุทธเจ้าມາໃສ່ໄວ້ໃນใจ ແລ້ວສັງຫຼາຍສັງຫຼາຍນໍາມີເກມເປັນ ພິເສະໜີ ແລ້ວກີ່ຕ້ອງເຂາປັບປຸງຂອງพระพุทธเจ้าມາໃສ່ໄວ້ໃນใจ

ປັບປຸງທີ່ควรจะประดิษฐານໄວ້ໃນใจนັ້ນ กີ່ຄືອປັບປຸງທີ່ເປັນເຄື່ອງຕັດຄວາມ ເທັນແກ່ຕົວໃຫ້ມາດໄປໃຫ້ເຜົ້າແກ່ປະໂຍ່ນແລະຄວາມສຸຂ່າວຸນວຸນແລະເປັນ ເຄື່ອງສໍາຄັນ ແລ້ວເຂາຄວາມບຣິສຸතີ່ຂອງพระพุทธเจ้าມາໃສ່ໄວ້ໃນใจ ຕ້ອງນຶກຖຸກມາຫຍຸໃຈ ເຂົ້າອກວ່າເຈາລະອຸ່ຍ່ອຍ່າງຜູ້ບຣິສຸතີ່ ມີອາຫິວະສະອາດ ມີຄວາມຄິດສະວາດ ມີການກະທຳ ທີ່ສະວາດ ຂີ່ວິຕະຈະໄດ້ເຮັບຮ້ອຍກ້າວໜ້າ ຈະໄດ້ເປັນປະໂຍ່ນເປັນຄວາມສຸຂ່າກ່າວ່ານຸ່າມ ຮັມລວດໄປ

อย่างນີ້ເຮັດວຽກຈະເປັນຜູ້ເສີຍສະຄວາມສຸຂ່າປະໂຍ່ນສ່ວນຕົວທັງໝົດແຕ່ເພື່ອສ້າງ ສරົርຄໍສິ່ງທີ່ເປັນຊັບພົນໃຫ້ໂລກນີ້ຕ່ອປີໄປ ໂລກນີ້ຈະອູ້ໄດ້ກີ່ໂດຍອາຄັຍຊັບພົນໃຫ້ໂລກນີ້ມີໂລກນົດໂລກບອດນີ້ອັນນັ້ນ

พระผู้มีพระภาคเจ้าຈຶ່ງຕັກເຕືອນໄວ້ອຍ່າງນໍາພັງວ່າ “ນໍາຫັວເຮາຂອ່າໄຣ ນໍາຮ່າເຮີງ ອະໄວກັນ ເມື່ອໂລກນີ້ຖຸກຄວາມມືດທຸມທ່ວອຍູ່້ ທ່ານີ້ສູງເຈົ້າທັງຫລາຍຈີ່ນີ້ແສງທາດວຸປະກິດ ສ່ອງໃຈ”

ถ้าເກົ່າຮູ້ສຶກຕັ້ງວ່າ ໂລກນີ້ກຳລັງມີດຳກຳລັງນອດ ຕ້ອງຈົນເຫັນຫາດວງປະທິປ ຄື່ອ ອຣມມາສ່ອງໃຈຂອງເຮົາໄວ້ເຮົາຕ້ອງກຳທຳທຸກອຍ່າງເພື່ອໃຫ້ອຣມອຍູ່້ໃນຂົວຕົວຈິຕິໃຈຂອງເຮອຍູ່້ ໃນສັນຄົມຂອງເຮົາ ເພື່ອຊ່າຍກັນສ້າງສິ່ງອັນປະເສົາຮູ້ທີ່ຈະເກີດຂຶ້ນໃນສັນຄົມຂອງເຮົາຕ່ອປີ ກຍ່າງນີ້ຊື່ວ່າເປັນຜູ້ເສີຍສະຖຸກອຍ່າງ ເພື່ອປະໂຍ່ນແກ່ອຣມ ເພື່ອປະໂຍ່ນ ເພື່ອ

ความสุขแก่ส่วนรวม คือประเทศชาติบ้านเมือง

ดังได้วัสดุนามา ก็พอกสมควรแก่เวลา ขออุติธรรมธรรมเทศนาไว้แต่เพียงนี้

ขอถวายพระพร

พระธรรมเทศนาหน้าพระที่นั่ง

พระธรรมเทศนานี้องในวันคล้ายวันพระราชสมภพ สมเด็จพระเทพฯ

เจริญพรศิริสวัสดิ์พิพัฒนามคลชนมสุขทุกประการ จงบังเกิดมีแด่ล้มเด็จ
บพิตร เจ้าฟ้าหญิง ผู้ทรงสนพระทัยในกิริยาธรรม ณ กาลบัดนี้ ขอถวายพระพร
ครั้งพุทธกาล เมื่อพระพุทธองค์แสดงจิตเสวยพระกระยาหาร ณ บ้านได
ก์ตาม ภายหลังทรงเสวยและช่วยบ้านรับประทานอาหารเสร็จแล้ว พระองค์ทรง
อนุโมทนาแก่衆เหล่านั้น ด้วยการกล่าวธรรมมีกถา พอสมควรแก่เวลาเสมอ การที่
ทรงกระทำเช่นนี้ นับว่าเป็นการประการธรรมแก่ประชาชนที่ให้คุณได้รับความ
ส่วน ได้รู้ว่าอะไรถูกอะไรผิดแล้วจักได้ปรับปรุงตนให้เป็นคนถูกต่อไป

สมยนี้ เมื่อพระฉันอาหารแล้วก็ให้พร หรือพูดว่าอนุโมทนาแก่ได้ แต่กล่าว
เป็นภาษาบาลี คนพึงไม่รู้ภาษาที่พูดไปอย่างนั้น ทารุคามหมายของเรื่องที่กล่าวไม่
ในกรณีเช่นนี้ จึงควรจัดให้มีการเปลี่ยนแปลงบ้าง แบบปฏิรูปให้เหมาะสมแก่กาลสมัย
กล่าวคือพูดภาษาไทยให้คุณฟังได้เกิดความเข้าใจ ก็จะเป็นการปฏิบัติชอบโดยแท้

วันนี้ ในโอกาสที่องค์หยูงได้เสด็จมาทรงบำเพ็ญกุศลในวันคล้ายวันประสูติ ก็คราวที่อามาภาพผู้แทนของพระสงฆ์ในอาณาสนี จักได้ถือโอกาสอ้อนประเสริฐ กระทำการตอบแทนอุปการะคุณขององค์หยูงโดยการกราบล่าวธรรมกถา พอกล่าว แก่เวลา เพื่อเพิ่มพูนกำลังครรช่า กำลังศีล กำลังปัญญา กรรมีต่อไป

อันบุคคลที่นับถือพุทธธรรม หรือที่ปฏิญาณตน ว่าเป็นชาวพุทธ เพราะยอมปฏิบัติตามคำสอนของพระผู้มีพระภาค มืออยู่ ๕ บุคคลด้วยกันคือ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา เป็นบริษัทของพระพุทธองค์ผู้นั้นเดล้อมพระองค์อยู่ ในสมัย ก่อนมี ๕ แต่สมัยนี้มีเพียง ๓ เท่านั้น คือ ภิกษุ อุบาสก อุบาสิกา

ทั้ง ๓ นี้ ภิกษุชื่อว่าเป็นผู้นำของบริษัททั้งสองเป็นผู้รับผิดชอบอย่างสำคัญ ในความเลื่อมความเจริญของพุทธศาสนา ที่กล่าวเช่นนี้ มีได้หมายความว่าอุบาสก อุบาสิกาจักไม่สำคัญ ทำมีได้ ก็มีความสำคัญเหมือนกัน คล้ายๆ กับทหารอกรบ แนวหน้า ประชาชนเป็นแนวหนุนอยู่ข้างหลัง

แนวหน้าที่ปราศจากแนวหนุน จักอยู่ได้อย่างไรต่างต้องอาศัยกันและกัน เป็นไป จักแยกกันอยู่ก็ลำบาก ภิกษุสงฆ์ต้องอาศัยชาวบ้านในเรื่องปัจจัยสิ่งของบ้าน ก็จึงต้องอาศัยพระเกียวกับอาหารทางจิตทางวิญญาณ ขึ้นหันหลังให้กันเมื่อได้ต่างก็ เสื่อมโกร姆เมื่อนั้น

เมื่อเป็นเช่นนี้ อุบาสกอุบาสิกาหรือมวลราศครัวจักต้องทำหน้าที่บำรุงพระ ศาสนา ตามภารกิจดังต่อไปนี้ คือ

ประการตัน ต้องศึกษาให้เกิดความรู้ความเข้าใจชัดเจนถูกต้อง ในหลักค่า สอนของพระผู้มีพระภาคเจ้า

ประการที่ ๒ ต้องปฏิบัติตามสิ่งที่ได้รู้ได้เข้าใจแล้วนั้น

ประการที่ ๓ ส่งเสริมสนับสนุนให้กำลังใจ แก่ผู้ที่ได้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ ตามหลักพระศาสนา

ประการที่ ๔ ส่งเสริมกิจกรรมบางประเภท ซึ่งจะเป็นเหตุให้เกิดความก้าวหน้าแห่งพระสังฆธรรมคisterสอนของพระผู้มีพระภาคเจ้า

หลักทั้ง ๔ ประการนี้ เป็นกิจที่อุบลากุบาลิกาผู้ตั้งอยู่ในฐานะมราวาสจะพึงปฏิบัติ

ในเรื่องการศึกษา ให้เกิดความรู้ความเข้าใจในหลักคisterสอนทางพระพุทธศาสนานั้น เป็นสิ่งจำเป็นมาก เพราะว่าในสมัยนี้ พระพุทธศาสนาล่วงเลยมาเป็นเวลานาน ถึง ๒๕๗๘ ปี คisterสอนที่ได้ประพุทธิปฎิบัติกันอยู่ ในหมู่พุทธบริษัททั่วๆ ไปนั้น อาจจะมีบางอย่างผิดพลาดคลาดเคลื่อนจากหลักเดิมของพระพุทธศาสนา แต่ออาศัยการประพุทธิปฎิบัติตามๆ กันมา ก็ทำกันเรื่อยๆ ไป ถ้าไม่ได้ศึกษาให้เกิดความเข้าใจถ่องแท้ในหลักคisterสอน อันเป็นส่วนที่เป็นเนื้อแท้ของพระศาสนาแล้ว ก็จะทำให้เกิดความเข้าใจผิดและเป็นเหตุให้เกิดการปฏิบัติผิด เมื่อมีการปฏิบัติผิด ผลอันจะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติ ก็ย่อมจะไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วย จึงเป็นหน้าที่จะต้องทำการศึกษาค้นคว้าเพื่อให้เข้าใจหลักอันแท้จริงของคัลล่อนในทางพระพุทธศาสนา

การศึกษาค้นคว้าในเรื่องนี้ ก็ต้องอาศัยพระสูตรบางพระสูตร ซึ่งเป็นสูตรต้นๆ ของคัมภีร์พุทธศาสนา เช่นว่า ธรรมจักรปปวัตตนสูตร อันเป็นพระสูตรแรกที่พระผู้มีพระภาคได้ทรงแสดงแก่ปัญจัคคีย์ทั้งห้า เป็นการประกาศลั่งชื่อพระองค์ได้ตรัสรู้ด้วยพระองค์เอง ประกาศหลักปฏิบัติที่ถูกต้อง ตามสภาพที่พระองค์ได้ค้นพบ ใจความในธรรมจักรปปวัตตนสูตร หรือปฐมเทศนานั้น ก็อยู่ที่ใจความสำคัญว่า ความทุกข์และการดับทุกข์ได้ ซึ่งเรื่องนี้พระองค์ได้ทรงกล่าวยกล่าวเดือนพุทธบริษัทบ่อยๆ

พระองค์ตรัสว่า ดูกร กิจธุหังคลาย ในการก่อ恩ก็ดี ในการบัดนีก็ดี ในกาลต่อไปชั้งหน้าก็ได้เราสอนเรื่องเดียวที่สำคัญ คือเรื่องความทุกข์และการดับทุกข์

ได้

เรื่องความทุกข์และการตับทุกข์ได้นี้ เป็นเนื้อแท้ เป็นหลักคำสอนในทางพระพุทธศาสนา ที่พุทธบวรังคกรจะได้สอนใจศิษย์ให้มาก ทำไม่จึงได้กกล่าว เช่นนั้น ก็ เพราะว่า คนเราตามปกติทั่ว ๆ ไป ไม่รู้จะอยู่ในฐานะใด ย่อมมีปัญหา คือ ความทุกข์ความเดือดร้อน อันเกิดขึ้นในใจได้บ่อย ๆ เวลาใดมีปัญหาคือ ความทุกข์ ความเดือดร้อนเกิดขึ้น ก็ต้องอาศัยหลักสัจธรรมของพระพุทธเจ้า เป็นเครื่องปรับปรุงแก้ไขความทุกข์นั้น

การจะแก้ไขความทุกข์ ตามหลักในทางพระพุทธศาสนา ต้องมีความเชื่อมั่น เป็นประการแรก ว่า สิ่งทั้งหลายเกิดจากเหตุ ไม่มีเหตุ ผลจะเกิดขึ้นไม่ได้และสิ่งทั้งหลายที่ว่าเกิดจากเหตุนั้น อย่างไปคิดถึงสิ่งภายนอก เพราะสิ่งภายนอกมิใช่เรื่องสำคัญ ที่จะให้เกิดความทุกข์ความเดือดร้อน แต่ว่า เรื่องสำคัญแท้จริงนั้นอยู่ที่ ความคิดของเรางเอง ความคิดของเราแต่ละเรื่องแต่ละประการนั้น สร้างชีวิตของเรา ถ้าเราคิดดีเราก็มีความสบายนิ่ง ถ้าเราคิดร้ายก็มีความทุกข์ความเดือดร้อนใจ

ในหลักธรรมทางพุทธศาสนาจึงสอนว่า อะไร ๆ ก็อยู่ที่ความคิดทั้งนั้น อยู่ที่ใจทั้งนั้น เพราะฉะนั้นสาเหตุของเรื่องทั้งหลาย ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ไม่รู้จะเป็นความสุข-ความทุกข์ ความเลื่อม-ความเจริญ อะไรก็ตาม อยู่ที่ความคิดของแต่ละคน เพราะฉะนั้น เมื่อมีอะไรเกิดขึ้น ก็ต้องนึกว่า เรายังไงได้คิดอะไรได้พูดอะไรได้กระทำอะไร เรื่องนี้จึงได้เกิดขึ้น

พระพุทธเจ้าท่านสอนให้ศิษยَاคันคัว เมื่อพับผลต้องสาวไปหาเหตุ เมื่อพับเหตุก็ต้องสาวไปหาผล เพราะเหตุกับผลนั้นย่อมล้มพันธ์เกี่ยวข้องกันอยู่ตลอดเวลา ไม่มีอะไรที่จะอยู่โดยเดียวโดยไม่ได้ออาศัยกัน เพราะฉะนั้นมีเมื่อมีอะไรเกิดขึ้น เช่นความทุกข์เกิดขึ้น ก็ต้องค้นหา ว่าอะไรเป็นเหตุให้เกิดความทุกข์อย่างนี้ แม้ความสุขเกิดขึ้นก็ต้องค้นเหมือนกันว่าอะไรเป็นเหตุให้เกิดความสุขใจ เกิดความ

ส่งไปเกิดความสนายใจ การค้นคว้าในรูปอย่างนี้ จะเป็นเหตุให้เรารู้จักตัวเราเองมากขึ้น เพราะการศึกษาพرهพุทธศาสนานั้น มีจุดหมายสำคัญอยู่ที่ว่า เพื่อให้รู้จักตัวเองเพื่อให้รู้จักสิ่งที่เกิดขึ้นในตัวเอง เพื่อให้รู้เหตุของสิ่งนั้น และเพื่อให้รู้ว่าจะแก้ไขสิ่งนั้นได้โดยวิธีใด เพราะฉะนั้นจึงต้องค้นห้าง ๒ แห่ง ในแสงสุกี้ต้องค้นคว้าในแห่งทุกข์ก็ต้องค้นคว้าเช่นเดียวกัน

ในชีวิตประจำวันของพุทธบริษัท จึงควรจะอยู่ด้วยการศึกษา ความจริงข้อปฏิบัติที่พระผู้มีพระภาคได้ทรงบัญญัติไว้ เช่นว่าให้ปฏิบัติในเรื่องทานให้ปฏิบัติในเรื่องคือ ให้ปฏิบัติในเรื่องการเจริญภาวนา ก็คือเรื่องการศึกษานั้นเอง ในทางธรรมะท่านใช้คำว่า สลักษา จิตตสิกขา บัญญัติสิกขา

คำว่า “สิกขา” ก็คือหมายถึงการปฏิบัติที่น่องไม่ใช่หมายถึงอะไรอื่น แต่เรียกว่าเป็นข้อควรศึกษาหมายความว่าศึกษาด้วยการปฏิบัติ ด้วยประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน

เพราะฉะนั้นเมื่อมสิ่งใดเกิดขึ้น พุทธบริษัทก็ต้องค้นหาภายในตัวเราเอง เพื่อให้รู้ว่าอะไรเป็นเหตุให้เกิดสิ่งนี้ และสิ่งนี้เกิดขึ้นแล้วทำให้มีความร้อนใจหรือเย็นใจ ทำให้วุ่นวาย หรือมีความไม่สงบอันใด ถ้าเห็นว่าสิ่งใดเป็นอุคคล เมื่อเหตุให้เกิดความทุกข์ความเดือดร้อน พราหมณเจ้าท่านบอกว่า ให้ตัดสิ่งนั้นทิ้งไป

การที่จะตัดสิ่งนั้น ก็ต้องตัดด้วยปัญญา คือการพิจารณาให้เห็นคุณโทษ ประโยชน์-มิใช่ประโยชน์ของสิ่งนั้น ๆ ตามสภาพที่เป็นจริง เมื่อศึกษาค้นคว้าไป ก็จะเข้าใจถูกต้อง เป็นประสบการณ์อันหนึ่ง ๆ ของชีวิต เมื่อมีเรื่องอื่นเกิดขึ้น ก็พอจะเทียบเคียงกันได้กับเรื่องที่ได้ศึกษาค้นคว้าผ่านมาแล้ว

ชีวิตของพุทธบริษัท จึงเป็นชีวิตของการศึกษาค้นคว้า เรื่องปัญหาของชีวิตตลอดไป จนกว่าจะหมดลมหายใจ และเมื่อมีการศึกษาค้นคว้ามากขึ้น ปัญญาความรู้ความฉลาดก็จะเกิดขึ้น จากการปฏิบัติในรูปอย่างนั้น อันนี้เป็นเรื่องที่ควร

กระทำ เป็นเรื่องของการศึกษา เพื่อให้เกิดปัญญาในเรื่องนั้น ๆ

ประการต่อไป ต้องมีการปฏิบัติ การปฏิบัติติก็คือการทำจริงจากสิ่งที่เราได้ศึกษาค้นคว้า ชีวิตของผู้ที่เป็นพุทธบริษัทต้องอยู่ด้วยการปฏิบัติ เพื่อยกระดับจิตใจให้สูงขึ้น ๆ โดยลำดับ ให้พ้นจากความทุกข์ความเดือดร้อน ในขณะเดียวกัน ปัญหา มีความทุกข์ความเดือดร้อนเกิดขึ้นในใจ พึงเข้าใจว่า ในขณะนั้นเรามีผลต่อผู้อื่นไม่มีปัญญาเพียงพอ จึงถูกปัญหาครอบงำจิตใจได้ จึงควรจะได้มีการปฏิบัติในการทำจิตใจให้เกิดความสงบ เรียกว่ายัง ๆ ว่า เป็นตัวของตัวเอง

ครั้นเมื่อจิตเป็นตัวของตัวเองมีความสงบแล้วก็ทำการศึกษาค้นคว้าต่อไป ในเรื่องนั้น ๆ การกระทำในเรื่องอย่างนี้ ต้องอาศัยหลักธรรมะเป็นเครื่องประกอบ คือจะต้องมีความซื่อสัตย์ ต้องมีความอดทนต้องมีการรู้จักบังคับตัวเอง ต้องมีน้ำใจเสียสละ นำสิ่งที่ไม่เหมาะสมไม่ควรออกจากใจ

บุคคลใดที่มีจิตใจมั่นอยู่ในความซื่อสัตย์ ความอดทน รู้จักบังคับตัวเอง นำสิ่งที่ไม่ควรออกจากใจได้แล้ว ผู้นั้นก็จะอยู่ด้วยจิตใจที่สงบตลอดไป

อะไรๆ ที่มีอยู่ในโลก ซึ่งเป็นประเภทกรรมนั้นไม่ว่าจะเป็นรูป เสียง กลิ่น รส สัมผัส ที่เข้ามากระทำบนกายตาม คือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจของเรานั้นก็จะเป็นผู้คน ไม่ท่า夷แพ็ตต่อสิ่งนั้นแล้วก็ใช้ปัญญาพิจารณา แยกแยะวิเคราะห์วิจัยสิ่งนั้นต่อไป เพื่อให้รู้ว่าสิ่งนั้นคืออะไร

ในการวิจัยเรื่องอะไรก็ตาม พระพุทธเจ้าท่านวางหลักเพื่อให้รู้ภูมิของธรรมชาติให้เราได้พิจารณา ๓ ประการ คือให้พิจารณาในแห่งว่า สิ่งทั้งหลายไม่เที่ยง มีความเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ไม่มีอะไรที่หยุดนิ่ง มีแต่เรื่องกระแสแห่งความเปลี่ยนแปลงจะเป็นคนเป็นสัตว์เป็นต้นไม้ เป็นอะไรก็ตาม อยู่ในสภาพไฟลุ่มเรื่อย เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา นี้เป็นกฎอันหนึ่ง เรียกว่าเป็นกฎธรรมชาติที่มีอยู่ตลอดเวลา

ประการต่อไป กญอันที่สองก็คือว่า สิ่งทั้งหลายมีความทุกข์อยู่ในตัวมันเอง จะหาความสุขที่แท้จริงในสิ่งนั้นไม่ได้ พระพุทธศาสนาไม่พูดเรื่องความทุกข์ คนสมัยใหม่บางคน เช่น คนชาตตะวันตกบางคนมองพระพุทธศาสนาว่า พูดแต่เรื่องแห่งร้าย เพราะมองโลกในแง่ความทุกข์ไปเสียทั้งหมด ความจริงมิใช่เป็นเช่นนั้น

พระพุทธเจ้าไม่ได้มองโลกในแง่ร้าย แล้วก็ไม่ได้มองโลกในแง่ดี คือแง่ร้าย ก็ไม่ดี แง่ดีก็ไม่ดีแต่องค์พระพุทธเจ้าของเรานั้น มองโลกในแง่ตามที่มันเป็นอยู่จริง ๆ การมองอะไรตามที่เป็นอยู่จริง ๆ นั้นแหล่ ทำให้มองชัดเจนถูกต้อง เพราะฉะนั้นในทางศาสนา ท่านจึงมีคำ ๆ หนึ่งว่า “ยถาภาคตั้ง ญาณหัสสนัง” หมายความว่า จงมองดูสิ่งทั้งหลายทั้งปวงตามที่มันเป็นอยู่จริง ๆ สภาพความจริงของสิ่งนั้น เป็นอย่างไร มองให้เห็นความจริงนั้น

ถ้ามองเห็นความจริงของสิ่งนั้น ตามสภาพที่เป็นจริงแล้ว ก็เรียกว่ามองตรงตามหลักค่าสอนของพระพุทธเจ้า ถ้ามองในแง่เดียว อาจจะเกิดความหลงก็ได้ ถ้ามองในแง่ร้าย อาจจะเกิดความเกลียดชังก็ได้ ความมัวแมก็ไม่ดี ความเกลียดชังก็ไม่ดี แต่ถ้ามองด้วยปัญญา เพื่อให้เห็นสิ่งนั้นตามสภาพที่มันเป็นอยู่อย่างไรแล้ว เราก็เห็นชัด ตามสิ่งที่เป็นจริงนั้น ๆ

การมองอย่างนี้ ใช้ได้ทุกแห่งทุกมุม ไม่ว่าในเศรษฐกิจ การเมือง การปรัชญา ศาสนา หรือเรื่องอะไร ๆ ที่เข้าไปเกี่ยวข้อง ถ้าหัดมองตามแง่จริงแท้ของสิ่งนั้น ๆ แล้ว ความยุ่งยากก็ไม่เกิดขึ้น

คนเราในสมัยนี้มักจะมองผิด คือมองในแง่ดีฝ่ายบ้าง แต่ไม่มองว่า สิ่งนั้นเนื้อแท้มันเป็นอย่างไร เมื่อไม่เห็นความจริงของสิ่งนั้น ก็เกิดความรักในบางครั้ง เกิดความชังในบางคราว เกิดความหลงความมัวหมา เกิดความประมาท ด้วยประการต่าง ๆ เพราะฉะนั้นพระพุทธเจ้าท่านจึงวงศ์หลักไว้ว่า ให้มองตามสภาพที่เป็นจริง พระพุทธศาสนาไม่ได้มองโลกในแง่ร้าย แล้วก็ไม่ได้มองโลกในแง่ดี เพราะ

ว่าสิ่งนั้นหั้งส่องประการเป็นมายา ไม่ใช่ของจริงของแท้แต่พระพุทธเจ้าท่านสอนว่า จงมองในเมืองที่เป็นจริงก็ความจริงของโลกนั้น มีความไม่เที่ยงเป็นทุกข์อยู่ทุกเวลา

ประการสุดท้าย มองในเมืองที่เป็นอนัตตา หมายความว่าไม่มีอะไรที่เป็นเนื้อแท้ในตัวมันเอง ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นของประสม เกิดขึ้นด้วยอำนาจของการปูรุ่ง แต่ง ให้ไปตามอำนาจของการปูรุ่งแต่ง เมื่อการปูรุ่งแต่งนั้นยังมีพร้อมกับให้เรื่อยไป การให้ไปก็คือความไม่เที่ยง และขณะที่ให้ไปก็มีความทุกข์ เมื่อหมดอำนาจ ของการปูรุ่งแต่ง สิ่งนั้นก็แตกดับไป อะไรๆ มันก็เป็นอย่างนั้น เช่น ความสุข เกิดขึ้นก็เป็นเรื่องปูรุ่งแต่ง ความทุกข์เกิดขึ้นก็เป็นเรื่องปูรุ่งแต่ง คำสรรสรสิริญยินยอม คำติคำซምจากใจครๆ ก็ตาม ล้วนแต่เป็นเรื่องปูรุ่งแต่งทั้งนั้น ไม่มีอะไรคงทนถาวร จึงไม่น่าจะไปหลงให้มัวเมาในสิ่งเหล่านั้น แต่ให้มองดูตามสภาพที่เป็นจริง ให้เห็นชัดตามที่เป็นจริงอยู่เสมอ แล้วจิตใจจะสงบ เราก็สามารถที่จะอยู่ในโลกได้ด้วยใจที่สงบ

แม้ว่าโลกนี้จะบ้านปวนจะมีอะไรก็ตาม แต่เราเกิดได้เตรียมตัวรับสถานการณ์ ไว้แล้ว เพราะเรารู้ว่ามันไม่เที่ยง วันนี้เป็นอย่างนี้ พรุ่งนี้ไม่แน่ วันต่อไปก็ไม่แน่ วันหน้าเรามีความสุข วันต่อไปเราอาจจะมีความทุกข์ก็ได้ อะไรๆ ก็มีความเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอถ้าคิดไว้ในหลักอันนี้ เอกماวิเคราะห์ที่วิจัยเรื่องชีวิตเรื่องการทำงาน เรื่องอะไรๆ ต่างๆ แล้ว จะทำให้จิตใจสงบ ไม่ว่าในวิถียังด้วยปัญหานานประการ

อะไรๆ เกิดขึ้นเราก็มองไปในเมืองที่เป็นจริง โลกมันเป็นอย่างนั้นเอง โลกมีขึ้นมีลง มีเสื่อมมีเจริญ มีเป็นอย่างนั้นมีเป็นอย่างนี้ ที่นี่มีมนุษย์เราไม่เข้าใจในสภาพของโลก ไปยังมั่นคงมั่น จึงเป็นเหตุให้เกิดความทุกข์ความเดือดร้อนในทางจิตใจ

พระพุทธเจ้าท่านจึงสอนให้เคราะห์วิจัย ในเรื่องอะไรต่างๆ ตามสภาพที่เป็นจริง การพิจารณาอยู่ในวิปุโลย่างนี้ ทำให้จิตใจสงบ ไม่มีความทุกข์ความเดือดร้อน เพราะจะมีอะไรเกิดขึ้นเราก็รู้ ว่าเราเกิดไว้แล้ว ว่ามันจะเป็นอย่างนั้น มันจะ

เป็นอย่างนี้ เช่นเมื่อไรเกิดขึ้น ก็พูดกับตัวเองได้ว่า ฉันนีกไว้แล้ว ว่ามันจะเป็นอย่างนั้นมันจะเป็นอย่างนี้ คนที่มีความคิดอย่างน้อยในใจจะไม่เกิดปัญหา คือความทุกข์ความเดือดร้อนขึ้นในใจ อย่างนี้เรียกว่าเป็นการปฏิบัติตามหลักค่าสอนในทางพระพุทธศาสนา

อีกประการหนึ่ง พระพุทธเจ้าสอนว่า คนเราเมื่อชีวิตอยู่ในโลก อันเต็มไปด้วยความบั่นป่วนวนวนเรื่ององค์ได้ตัวสืบไว้ว่า จงอยู่ด้วยสติด้วยปัญญา หมายความว่า มีความรู้เท่ารู้ทันต่อสิ่งทั้งหลาย รู้เท่าก็คือตัวปัญญา รู้ทันก็คือสติ พุดเป็นภาษาไทยว่า “รู้เท่ารู้ทัน” ถ้าพูดภาษาพระก็ว่า “มีสติปัญญากำกับ” การพูดการคิดการกระทำอยู่ทุกเวลา สิ่งอะไรที่เป็นความเลี่ยหายก็จะไม่เกิดขึ้น เพราะมีการเป็นอยู่ด้วยปัญญา

พระผู้มีพระภาคตรัสว่า “ปัญญาชีวิชีวิตมาทุสกุรู” แปลว่า บรรษัทกล่าวว่า ผู้เป็นอยู่ด้วยปัญญาเป็นผู้มีการเป็นอยู่ที่ประเสริฐสุด เพราะผู้มีปัญญานั้น ย่อมมีสายตามองเห็นอะไรชัดเจนแจ่มแจ้ง ไม่มองด้วยความเข้าใจผิด จึงไม่เกิดปัญหา ไม่มีความทุกข์ความเดือดร้อน เรื่องนี้เป็นเรื่องที่ทำได้ในชีวิตประจำวัน

การปฏิบัติธรรมก็เท่ากับว่าเราถึงพระ คือเข้าถึงพระพุทธเจ้า เข้าถึงพระธรรม เข้าถึงพระสัทธรรมอยู่ในตัวเรา ตัวเราเกิดอยู่กับธรรมะ ธรรมะที่เจริญหรือศาสนาที่เจริญนั้น ก็หมายความว่าจิตใจคนเจริญด้วยธรรมะ เมื่อจิตใจคนเจริญด้วยธรรมะศาสนาก็เจริญ

สมัยนี้ความเจริญทางจิตใจน้อย แต่ความเจริญทางวัตถุมาก เพราะมีการแข่งขันในการสร้างวัตถุมากมายใหญ่โต แต่ไม่ค่อยจะสนใจในการสร้างจิตใจคนในบางแห่งวัดใหญ่โต โบสถ์สวยงาม เลديใหญ่แต่คนเข้าวัดเต็มไปด้วยนักลง ซึ่งมาอันธพาล อย่างนี้เรียกว่าศาสนาไม่เจริญในที่นั้น เจริญแต่เพียงวัตถุ

ถ้าจะส่งเสริมให้พระศาสนาเจริญ ต้องให้จิตใจคนเข้าถึงธรรมะ ด้วยการ

ศึกษา ด้วยการปฏิบัติธรรมให้มากขึ้น เมื่อจิตใจคนเข้าถึงธรรมะ ก็เรียกว่าค่าสอน เจริญอยู่ในตัวบุคคลนั้น ผู้นั้นได้รับประโยชน์จากพิริยา ลักษณะ ลักษณะ อันนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับการปฏิบัติ

สำหรับการส่งเสริมสนับสนุนบุคคลผู้ปฏิบัติปฏิบัติชอบ ครูก็ตามจะเป็นพระเป็นชาวบ้านก็ตามถ้าเป็นผู้ดำรงจิตมั่นอยู่ในธรรมะ ก็เรียกว่าเป็นผู้ปฏิบัติปฏิบัติชอบ ต้องส่งเสริม ให้เกียรติ ให้กำลังใจแก่คนเหล่านั้น ไม่ว่าคนนั้นจะเป็นคนอยู่ในวัยใดถ้าเป็นคนเดียวคุณธรรมอยู่ในใจแล้ว ก็ต้องให้กำลังใจสนับสนุนแก่บุคคลนั้น เพื่อให้เขาก็ได้ความรู้สึกว่าธรรมะย่อมชนะสิ่งทั้งหลายทั้งปวง ธรรมะอยู่ยงคงทนต่อไปได้ เพราะมีคนสนับสนุนให้กำลังใจ ในรูปอย่างนี้

ในบางครั้งบางคราวธรรมะไม่ค่อยได้รับการสนับสนุน จึงเป็นเหตุให้คนประพฤติธรรมเมื่อหน่ายดังที่บางคนพูดว่า “ทำดีมานานแล้ว ไม่เห็นได้เรื่องอะไรซักเท่าไร” อันนี้เกิด เพราะว่า ขาดคนให้กำลังใจ ไม่สนับสนุนคนกระทำการดี คนทำดีที่ไม่เข้าถึงธรรมะแท้ก็เมื่อหน่าย อ่อนอกอ่อนใจ เลยไม่อยากจะกระทำการดีตามความต้องการ

เพราะฉะนั้นเมื่อคราวประพฤติปฏิบัติชอบไม่ว่าจะเป็นพระสงฆ์คุหัස์ ชาวบ้าน เรายังต้องให้กำลังใจสนับสนุนแก่คนเหล่านั้นทุกวิถีทาง เพื่อให้เขาได้เกิดกำลัง เรียกว่ามีกองเชียร์ในด้านธรรมะบ้าง ก็จะดีขึ้น เดี่ยวนี้กองเชียร์ด้านธรรมะไม่ค่อยมีมีแต่กองเชียร์ในเรื่องอื่นมากมาย โลกจึงวุ่นวายปั่นป่วนกันตลอดเวลา จึงควรจะขอฝากแนวคิดไว้ว่า magnets กันส่งเสริมความดี ส่งเสริมคนดี ให้มีอุดมการณ์ประจำใจ จะสร้างคนดีให้เกิดขึ้นมาก ๆ จะส่งเสริมความดีให้เกิดขึ้นมาก ๆ อย่างนี้ ก็จะเป็นการส่งเสริมคนดีให้เกิดขึ้น

ที่เน้นการได้สมາคุณ ที่ทำงานเพื่อส่งเสริมธรรมะ ทำงานเพื่อส่งเสริมศิลธรรมแก่ประชาชนผู้ที่เป็นคุณก็จะช่วยเหลือสนับสนุน ให้กำลังใจแก่

องค์การแก่สماคมนั่นๆ พระศาสนาจะตั้งมั่นการ เพราะมีกำลังสนับสนุนมากขึ้น เวลาใดถ้าพูดกันโดยทั่วไปฯ ไปในโลก ชาวโลกทั่วๆ ไปกำลังห่างจากธรรมะ เห็นห่างจากพระผู้เป็นเจ้าออกไปทุกวันเวลา ไม่ว่าจะเป็นชาติตะวันตกตะวันออก มีสภาพเช่นเดียวกัน ผลที่ปรากฏอยู่ในสังคมในยุคปัจจุบันนี้ ก็คือมนุษย์ตอกยื่น ในความมีดबอด เปลี่ยนเปลี่ยนชื่อเมืองกัน แม้คนชาติเดียวกัน ภาษาเดียวกัน ก็มอง กันโดยไม่รู้จักว่าเป็นใคร หัวหันบัน្តอนกันอยู่ตลอดเวลา เป็นสภาพที่ไม่สงบสุข ที่สุด

เราคนไทยทั้งหลาย เป็นผู้นับถือพระพุทธศาสนาตั้งแต่บรรพบุรุษ ชาติ ไทยเรารือดมาได้ กเพาะอาศัยพระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า ที่สถิตมั่น อัญญานพระทัยของพระมหาชัตtriyของไทยเรานั้น ได้ทรงปฏิบัติในทศพิธารธรรม มีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้นก็ตามพระพุทธ พระธรรม พระสังฆก่อน ไม่ทรงกระทำ อะไรด้วยน้ำพระทัยร้อน แต่ได้ไปตามพระพุทธ พระธรรม พระสังฆก่อน

ที่ว่าไปตามพระก่อน ก็หมายความว่า คิดถึงธรรมะอย่างละเอียดรอบคอบ ทรงท่าน้ำพระทัยให้สูงเยือกเย็น ใช้เหตุใช้ผล แล้วก็คิดปัญหานั้นอย่างสุขุมรอบคอบ ไม่ใจร้อนใจเร็ว บ้านเมืองจึงอยู่เย็นสงบมานานถึงทุกวันนี้

มาในสมัยนี้เป็นเรื่องที่น่าวิตกกังวล เพราะคนสมัยใหม่ใจร้อนเหลือเกิน ทำอะไรรีบ้อนรน ไม่ค่อยจะเย็นเหมือนสมัยก่อน สิ่งใดที่ร้อนมักจะเผาไหม้สิ่งใดที่เย็นมักจะทำให้เกิดความสบาย แต่ว่าคนไม่ชอบความเย็น มักชอบความร้อน จึงเกิดความรุนแรงด้วยประการต่างๆ ถ้ามีทางให้ช่วยกันระงับดับร้อนในใจคนให้ฝ่อนคลาย หันเข้าหาความสงบเย็นเสียบ้าง ก็จะช่วยทางนั้นๆ ช่วยกันเท่าที่สามารถจะกระทำได้

พระสังฆ่องค์เจ้าก็พยายามอยู่ทุกวิถีทาง ที่จะพูดให้เกิดความสงบความเย็นในสังคม ถ้ามีโอกาสจะไปพูดที่ใด ไม่ว่าทิหยหรือโทรศัพท์ หรือแม่ป้ำรูกาน

แก่ชุมชนในที่ได้ก็ตาม พยายามให้เขานึกถึงสภาพในอดีตของชาติของบ้านเมือง ให้นึกถึงความสูงบ่มเย็นที่เคยมีมาก่อน ว่าเกิดขึ้นจากน้ำธรรมค่าสอนในทางพระพุทธศาสนา อาย่างสืบต่อมาเสีย

พระพุทธเจ้าท่านตรัสไว้ในวิชาราชากบทหนึ่งว่า “จงเดินตามทางที่ผู้ใหญ่เดินแล้ว อย่าล้างฝามือที่เปียกชุ่มเสีย ในกาลไหนๆ ไม่เพียงประทุษร้ายต่อมิตร”

ในข้อที่ว่า “ให้เดินตามทางที่ผู้ใหญ่เดินแล้ว” คือบรรพบุรุษของเราเคยเดินในทางใด อันเป็นทางสร้างสรรค์ เป็นทางที่เกิดความสุขความเจริญความสงบก็เดินตามทางนั้นต่อไปไม่ละวนนั้น ไม่เปลี่ยนวิธีทาง แต่วิธีการอาจจะเปลี่ยนบังก็ได้ สมัยก่อนเดินด้วยเท้า สมัยนี้นั่งรถยนต์ก็ไม่เป็นไร เรียกว่าเปลี่ยนวิธีการแต่ว่าหลักการไม่เปลี่ยนแปลง คงรากฐานของเดิมไว้ เพราะหลักการดังเดิมตามแนวทางพระพุทธศาสนา กล่าวได้ว่าดีงามเรียบร้อย ไม่ต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง หมายแก่การแก่สมัย

โลกนี้จะเปลี่ยนแปลงไปในรูปใด พระธรรมค่าสอนของพระพุทธเจ้า ก็ยังใช้ได้ในสมัยนั้น ถ้าคนรู้จักใช้ และจะเกิดประโยชน์แก่ผู้ปฏิบัติตลอดไป เพราะธรรมะของพระพุทธเจ้าเป็นอกลิโก หมายความว่าไม่จำกัดกาลเวลา ศึกษาเวลาได้ ก็ได้ ปฏิบัติเวลาได้ ก็ เอาไปใช้ในประเทศใดในหมู่ใดก็ได้ไม่ได้จำกัดในเรื่องอย่างนี้ แต่ถ้าไม่ใช้ก็ไม่เกิดคุณถ้านำไปใช้ก็จะเกิดคุณเกิดประโยชน์ ในท้ายที่จะพึงปฏิบัติ

อีกประการหนึ่งก็คือว่า เราเมื่อนั่งมิตรสหายลักษณะนึง ๒ คน ๓ คน ก็ตาม ให้พยายามที่จะจุนเพื่อนผู้นั่งมิตรสหายเหล่านั้น ให้เป็นสัมมาทิภูรูป ให้มีความเห็นชอบ เห็นตรงตามค่าสอนของพระพุทธเจ้า ในวันหนึ่งวันใดของชีวิตถ้าเราได้เปลี่ยนจิตใจมิตรสหายเพื่อผู้อื่นของเรา แม้เพียงลักษณะนึง ให้เข้าได้เกิดมีความคิดเป็นสัมมาทิภูรูปในใจแล้ว วันนั้นเหละเป็นวันมหาศุล เป็นวันประเสริฐ

ส้าหรับชีวิตของเรา

ถ้าเราได้ทำอย่างนั้นบ่อยๆ ก็นับว่าเราได้ช่วยกันส่งเสริมคุลธรรม ช่วยกันส่งเสริมพระศาสนาช่วยกันรักษาบ้านเมือง ให้อยู่ในสภาพเรียบร้อย เพราะชาติบ้านเมืองจะอยู่ได้ ก็โดยอาศัยคนในชาติเป็นผู้มีคุลธรรมประจำใจ ประพฤติดี ประพฤติชอบตามหลักค่าสอนในทางพระศาสนา

พระฉะนั้น เมื่อได้ช่วยให้ເຫັນหน้าเข้าหาพระ ได้เดินตามค่าสอนของพระได้ ก็นับว่าเป็นการกระทำที่ประเสริฐ แต่ว่าก่อนที่จะชักจูงคนอื่นเราກ็ต้องศึกษาให้เข้าใจ ปฏิบัติตามด้วยย่าง ในทางความสงบ ในทางความอดทน ในทางความเอื้อเพื่อເដືອထ່ວຸດລວດเวลา สິ່ງใดທີ່ດີທີ່ງາມ ສົງເສົມໃຫ້ເກີດຂຶ້ນໃນຈີ້ໃຫ້ຄົນອື່ນເຫັນວ່າ ດັນນັ້ນເດີນຕາມທາງຂອງພຣະ ແລ້ວມີຫົວສົດຊື່ນຍ່າງໄຣ ເປັນດ້ວຍໆໃນສັງຄົມ ດັນອື່ນເຫັນແລ້ວກີຈະເຂອຍ່າງຕ່ອໄປ ອັນນີ້ເປັນທັກທີ່ໃຫ້ເກີດຄວາມສຸຂາມຈະຈົບໃນຫົວຕປະຈຳວັນໄດ້

พระฉะนັ້ນ ບຸคคลີທີ່ເປັນມຽກສ ກົມໂອກສທີ່ຈະช່ວຍຮັກຫາພຣະພຸຖົທສານາໄດ້ເທົ່າກັບພຣະກົມຊູສົງໝໍເທົ່ານັ້ນ ແຕ່ວ່າຍັງໄດ້ເປັນກົມຊູສົງໝໍ ເພົ່າມີຫົວຕອຍ່າໃນມັນ ໄດ້ຕ່ອສູ້ ມືນທົດສອນຍຸ່ດລວດເລານທເຮັຍໃນຫົວຕົກມາກ ສ່ວນພຣະເທົ່າກັບພຣະກົມຊູສົງໝໍໃນວັດ ໄນມີຄຣາກທ່າອ່າໄຣໃຫ້ເດືອດຮ້ອນໄຈ

ສ້າຫວັນຢູ່ຕີໂມໜ້ານັ້ນມີປັ້ງທາ ເຊິ່ງຄົນໜ້າວ່າຍ່າງນັ້ນ ດັນໂນວ່າວ່າຍ່າງນີ້ ດີບັງຫັ້ງນັ້ນ ຕີບັງໜ້ານັ້ນ ລ້າວແຕ່ເປັນນທດສອນກໍາລັງໃຈວ່າເຮົາມີຄວາມອດທານທ່າໃຫ່ ບັນກັບຕັ້ງເອັນໄດ້ເທົ່າໃຫ່ ເຮົາມີຄວາມເຂັ້ມແຂງຂັາດໃຫ້ ອັນນີ້ນັ້ນວ່າເປັນກຳໄຊໄດ້ເປັນແລ້ກຍັງໄດ້ສ້າງເສົມສິ່ງຂ່າຍ ທີ່ເປັນປະຢີຫຼັນແກ້ຫົວຕ່ອໄປໝາຍສິ່ງຫລາຍປະກາດ ຜົ່ງເປັນເຮືອງຂອງການນໍາງານສົງເສົມພຣະພຸຖົທສານາໂດຍແກ້

ດັ່ງທີ່ອາຕມາກັບໄດ້ແສດງພຣະພຸຖົທສານາກວຍມາ ເພື່ອເປັນເຄື່ອງປະດັບສົດປັ້ງຢູ່ແກ່ອງຄໍທິ່ງ ຜົ່ງໄດ້ນຳມານໍາເພື່ອກອງກາງກຸລ ເນື່ອງໃນວັນປະສຸດໃນວັນນີ້

วันนี้ไม่ได้ขึ้นนั่งบนธรรมานั่น เพราะว่าวัดนี้ได้ยืนอย่างนี้ตลอดมา ตั้งแต่เปิดวัด พ.ศ. ๒๕๓๓ จนกระทั่งบัดนี้

วัดชลประทานนี้ มีจุดมุ่งหมายสำคัญอยู่ที่การเผยแพร่หลักคำสอนในทางพระพุทธศาสนา มุ่งเผยแพร่คำสอนที่บริสุทธิ์ผุดผ่องแก่ญาติโยมชาวบ้านให้ญาติโยมได้เกิดความรู้ความเข้าใจ ทุกวันอาทิตย์ เวลาต่อนาที ๙ โมงครึ่งถึง ๑๐ โมงครึ่ง ได้แสดงธรรมกถาในรูปอย่างนี้ ประชาชนที่มากันนั่งเก้าอี้ฟังสบาย ๆ

ทำมาตั้งแต่ปี ๒๕๓๓ จนถึงปี ๒๕๓๗ เป็นเวลา ๔ ปี ญาติโยมที่มาฟัง ก็มาฟังกันเป็นประจำ ไม่ได้ลัดน้อยลงไป มีแต่ว่าจะเพิ่มมากขึ้น ๆ เป็นการกระทำประจำ เพื่อชักจูงญาติโยมให้เข้าหาพระพุทธ พระธรรมพระสัทพ์ ให้ดำเนินชีวิตในทางที่ถูกที่ชอบ

นอกจากนั้นแล้ว ก็ไปเผยแพร่นอกสถานที่ ตามโรงเรียน ตามวิทยาลัยอีกทางวิทยุโทรทัศน์ และก็เดินทางออกไปต่างจังหวัดเพื่อสอนธรรมแก่ประชาชนในที่นั้น ๆ เป็นงานประเภทที่เรียกว่า พื้นฟูส่งเสริมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา ท่านผู้ได้ได้มาช่วยเหลือกิจการของวัดนี้ ก็นิยมที่เป็นการช่วยเหลือพระธรรมของพระพุทธเจ้า ให้ลูกโพลงขึ้น มีแสงสว่างส่องเข้าไปในจิตใจของชาวโลก ผู้อยู่ในความมีดความบودด์ การช่วยเหลือนั้นก็จะเกิดประโยชน์ เป็นคุณเป็นค่า สมความปรารถนา

ดังแสดงมากร์พสมควรแก่เวลา ขออุติธรรมกากไว้แต่เพียงนี้

ในที่สุดนี้ ขออาสาภาคุณพระรัตนตรัย คือพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสัทพ์ อันเป็นสิ่งซึ่งเราควรหลักการบูชา จงมีความรักษาเจ้าฟ้าที่อยู่ ให้มีพระชนมายุยืนยันนาน ปราศจากทุกข์โศกโกรกภัย ทรงประสังค์สิ่งที่สิ่งใด อันเป็นไปในทางที่ถูกที่ชอบ ขอให้สำเร็จสิ่งนั้น ๆ สมพระประสงค์จงทุกประการ เทอญ

ความอุ่นรอดของพระพุทธศาสนา

ป้าจูกถารมทั่วกลางที่ชุมชนบุรีสังษ์ ลานอโศก วัดมหาธาตุ

พื่นทองเพื่อนพุทธบริษัททั่วโลก

ต่อไปนี้ ขอให้ทุกคนอยู่ในอาการสงบ พระคุณเจ้า หนุ่มๆ น้อยๆ ทั้งหลาย นั่งลงก่อน จะรับร้อนไปไหน เพราะว่าเราประชุมกันมาตั้งหลายวันแล้ว ผลของการประชุมเป็นอย่างไร เราทั้งหลายที่ประจักษ์แก่ใจตือญแล้ว วันนี้เป็นคืนสุดท้ายของการประชุม เมื่อตระกึกนี้เราได้รับพระโอวาท จากระดับพระสังฆราช พระโอวาทจาก หลวงพ่ออาสาภรณ์ โอวาทจากห่านอัตถกรีเถระ ซึ่งพูดจบใจเหลือเกิน พังแล้วขันลูกขันพอง พากเรไม่ได้ยิน ได้ฟังอย่างนี้นานนานแล้ว ข้าพเจ้าเอง เป็นนักเทคโนโลยีที่นี่ แต่เมื่อมาได้ฟังเทคโนโลยีนี้ ก็รู้สึกว่าต้องยอม เพราะ อ้ายค่าแต่ละคำ ที่หานสรรอภิมาแสดงนั้น ล้วนแต่เป็นเนื้อๆ หัวนั้น ไม่มีกระดูกเลย พากเรา ที่มาประชุมกันฟังแล้ว ขอให้เราเนื้อนี้กลับไป สิ่งใดเป็นกระดูก ก็ให้กองไว้เสียที่กรุงเทพฯ ให้เข้าปิดภาชนะไปทั้งกันต่อไป

ข้าพเจ้าได้รับฟังข่าวที่พวกราทั้งหลายได้ประชุมมา กันหลาຍวันแล้ว แต่ว่า
ไม่มีโอกาส มาพูดในสถานที่นี้ เพราะว่าไม่สบาย เป็นไข้หวัด เมื่อวันก่อน ก็ได้เฉียด
มาดูนิดหน่อย เพื่อให้กำลังใจ แก่พระภิกษุใจลิงห์ ซึ่งกำลังนอนหายใจระหว
อยู่ ในโรงเรียนโน้น เมื่อไปเห็นแล้ว ก็รู้สึกชื่นใจ เพราะว่าทุกกฎหน้าตา ยังย้มแย้ม^{เย้ม}
แจ่มใส แสดงว่าจิตใจเต็มเมือง เป็นนักสู้ ไม่ใช่นักถอย และได้ให้กำลังใจ พอสมควร

มีพระองค์หนึ่งมากกว่า นิมนต์หลวงพ่อไปพุดลักษณ์ออย หลวงพ่อบอ กว่า พุดนิดหน่อย มันพูดไม่ได้ เพราะว่าเป็นคนชอบพูดมากอยู่ ไว้โอกาสหลังเด็กกว่า
เมื่อมีเวลา จึงค่อยมาพูดกัน วันนี้ ก็ไม่ได้ตั้งใจจะมาพูดอะไร หรือ ก แต่ก็จะมา^{จะมา}
เยี่ยมพวกราทั้งหลาย ที่อุตสาห์มา นั่งประชุมให้บุญกินอยู่ที่กรุงเทพฯ ตั้งหลายคืน
เพื่อจะได้แสดงน้ำใจว่า เท็งด้วยในการกระทำ แต่ว่าເມື່ອมาถึงแล้ว เขาก็ขอร้องให้
ขึ้นมาพูด ก็ต้องพูดกันบ้างตามสมควร พวกราทั้งหลายตั้งใจฟังให้ดี เพราะจะ
พูดในสิ่งที่เป็นสาระ เป็นประโยชน์กับการพระศาสนา ต่อไป

ก่อนนี้ อยากจะทำความเข้าใจกันลึกเล็กน้อย เป็นยื่องตัน เพราะว่าบ้าง คน
ยังไม่รู้จักทำนบัญญานนั้น ทำดี ได้ยินแต่เพียงชื่อเสียงเท่านั้น แต่ไม่ได้ฟังเสียง ก็มี
ไม่เคยเห็นหน้าก็มี โดยเฉพาะจวนน้อยๆ ที่มาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คง
ไม่เคยเห็นหน้าค่าตา แล้วก็ไม่รู้ว่า ทำนบัญญานนั้น หมายความว่า

ทำนบัญญานนั้น ก็คือพระธรรมดากๆ นี้เอง แต่ว่าได้กระทำอย่างไรๆ เป็น
ประโยชน์ พอสมควร จนทำนผู้ใหญ่เห็นว่า มันต้องให้อำไบบ้าง ถ้าไม่ให้เสียเลย
ชาบ้านชาจะนิทางกันมากเกินไป ก็เลยให้เป็น พระบัญญานนั้น ทมุนี นี่อเป็นพระ
บัญญานนั้น ทมุนี แล้ว ก็ยังทำงานอย่างเดิมไม่ถอยหลัง ทำไปๆ ก็เห็นว่า ควรจะ^{จะ}
ให้ออกนิดหน่อย ก็เลยถวายให้เป็น พระราชนั้น ทมุนี ไม่มีคำว่าบัญญา มีแต่คำว่า
ราชนั้น ทมุนี เลยๆ แต่ว่าคนไม่ค่อยรู้จักในชื่อนี้ ถ้าไปโฆษณาเมืองไหน ว่าให้ไป
พังปารุกสถาปนา ทำพระราชนั้น ทมุนี คนไม่รู้ แต่ถ้า ไปโฆษณาว่า ไปฟังทำนิกาย

ปัญญานั้นทะ มา กันแล้วตามเลยที่เดียว เพราะคนเข้ารู้จักข้าพเจ้าในนามนั้น ส่วนนามใหม่ไม่มีครรภ์รู้จัก รู้จักแต่ท่านปัญญานั้นทะ

สมัยก่อนท่านปัญญานั้นทะยังหนุ่มอยู่ เหมือนกับพากເຫຼັກທັງໝາຍ เป็นคนใจร้อนพอสมควร พูดจาห้าหาญไม่เกรงคน บางทีก็พูดแรงๆ จนใครๆ เข้าอกกว่า มันแรงเกินไป บวกกับมันต้องแรงกันหน่อย ถ้าไม่แรงแล้วมันไม่เจ็บกันเหมือนกับว่าค้อนเหล็ก มันต้องทุบแรงๆ ถ้าไม่ทุบแรงก็ไม่กระเทือนสันหลัง เลยก็ต้องพาดลงไปเต็มเหนี่ยว จนใครๆ เข้าพูกันว่า ท่านปัญญานั้นทะไปปารູຄາ ที่ไหน ไม่เห็นพูดเรื่องอะไร นอกจากด่าเท่านั้น คนที่พูดว่า ท่านปัญญานั้นทะด่า นั้น คือคนที่ไม่สบายนางจิตใจ มีความชั่วความเครียดมองอยู่ในใจ หรือแม้พระสงฆ์ก็เหมือนกัน องค์ใหญ่ที่พูดว่า ท่านปัญญานั้นทะไม่ได้เรื่องอะไร มีแต่เรื่องด่าเท่านั้น ท่านองค์นั้นก็ร้อนไปตลอดตัวอยู่เหมือนกัน จึงเกิดการเจ็บเมื่อถูกท่านปัญญานั้นทะว่า

แต่ความจริงท่านปัญญาไม่ได้ว่าไคร ไม่ได้ว่าองค์ใดองค์หนึ่ง คนใดคนหนึ่งแต่ท่านปัญญานั้นทะพูดว่า อะไรถูก อะไรผิด อะไรควร อะไรไม่ควร ข้าพเจ้าเป็นคนรักพระศาสนา นราชเข้ามาแล้ว ก็อุทิศชีวิต มอบให้พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ตั้งแต่เริ่มต้น เพราะเมื่อวันพุทธประวัติแล้วชอบใจ ว่าพระพุทธเจ้า ของเรานี้ สมกับเป็นพระบรมครูอย่างแท้จริง เมื่อเราวาซเข้ามาแล้ว ก็ควรจะบากันจริงๆ ไม่ใช่บาก แบบเล่นๆ ไม่ใช่บากรอเวลา พอดีทักก็ออกไปอย่างนั้น ทำมีได้ ได้ตั้งจิตอธิษฐานว่า เกิดมาชาตินี้ นราชนักชาติหนึ่ง ถ้าชาติหน้าจะเกิดอีก็อยู่สักมันสักชาติหนึ่ง และสักลับสับเปลี่ยนไป เพื่อทำงานให้แก่พระศาสนา

จึงได้ตั้งจิตอธิษฐานว่า ข้าพเจ้าขอมอบกายถวายชีวิตแด่พระพุทธเจ้า แด่พระธรรม พระสงฆ์ นิกถิ่น คำสาดมณฑ์ตอนเย็นๆ บ่ายๆ ว่า พุทธศาสนาสมิทโธ ว พุทธ์ ມ สามกิสติ ข้าพเจ้าเป็นนาคนของพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าเป็นใหญ่เห็นข้าพเจ้า ข้าพเจ้าเป็นทักษิณพระธรรม พระธรรมเป็นใหญ่เห็นข้าพเจ้า ข้าพเจ้า

เป็นทางของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระรัตนตรัยเป็นนายของ
ชัพเจ้า ร่างกาย ชีวิตเลือดเนื้อนี้ ไม่ใช่เป็นของชัพเจ้า แต่เป็นของที่ชัพเจ้า ถวาย
แก่พระพุทธ พธรรม พระสัมมาสัมพุทธเจ้า จะเอาคืนมาใช้ในเรื่องนี้ไม่ได้ ใช้ได้เรื่อง
เดียว คืองานทางพระพุทธศาสนาเท่านั้น

เมื่อความตั้งใจอย่างนี้เกิดขึ้นแล้ว ก็คิดว่า เรายังทำอย่างไร จึงจะทำ
งานให้แก่พระศาสนาได้ ก็ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน แต่ว่าผู้มั่นเมินคนบ้านนอก ลูก
ชาวนาชาวไร่ เป็นน้อยหอยน้อย จะเดินทางเข้ากรุงเทพฯ ลำบาก ไม่รู้จะมา
อย่างไร แล้วก็ไม่รู้ว่าจะมาอยู่วัดไหน

ครั้งหนึ่ง เคยมากกรุงเทพฯ คือเดินทางไปกับพระโลกนาถ ที่มาประกาศว่า
ต้องการพระไสลงห์สัก ๑๐ รูป ท่านบัญญาค์เลยกลายเป็นพระไสลงห์กับเขาด้วย
เดินตามพระโลกนาถไป แต่ว่าไปไม่ได้ถึงกรุงเทพฯ ไปเพียงเมืองพม่า แล้วก็เดินทาง
กลับมาเมืองไทย มาแวงกรุงเทพฯ ตั้งไว้ว่าจะเรียนหนังสือให้มีความรู้ เพื่อจะได้
ทำงานให้แก่พระศาสนาต่อไป ไปที่วัดใหญ่ไม่รับ เก็บอกว่า คิษย์พระโลกนาถ
รับไม่ได้ ท่านบัญญาค์เลยกไม่มีที่จะอยู่ในกรุงเทพฯ ต้องผันไปสังฆา

ถึงวันเข้าพรรษา ก็ไปอยู่ที่โน้น แล้วก็เริ่มทำถนนนักเทศน์นักสอน
เทศน์มั่นเรือยไป ให้คนฟังกันไป เทศน์ครั้งแรกที่เมืองนั้น มีคนฟัง ๒ คนเท่านั้น
เอง ๒ คนนั้นก็ไม่ใช่ครุฑ์ใหญ่ ผัวกับเมียที่มาฟังกัน พอกินที่ ๒ เพิ่มขึ้นเป็น
๓ คน เพราะพากลุ่มมาด้วย ถึงกระนั้นก็ไม่ท้อถอย เทศน์เรือยไป ไม่คำนึงถึงว่า
คนมากคนน้อย เรา尼克แต่เพียงว่าเป็นเรื่องเผยแพร่องรมะ

พระพุทธเจ้าเทศน์ครั้งแรก มีคนฟัง ๕ คน เริ่มันลุกคิษย์ชั้นปลายແຕງ
ເຂາເພີຍ ๒ คนก็พอแล้ว นิ กอย่างนี้ก็สบายใจ เลยเทศน์ให้ญาติโยมฟัง ญาติโยม
พอใจ ก็ไปเล่าลือกันว่า พระอะไรก็ไม่รู้ ห่มจีวรด่าๆ เทศน์ปากเปล่า ไม่ถือพระ
คัมภีร์ คนก็มาฟังกันใหญ่

ต่อมากลายเป็นนักเทคโน มีชื่อว่าเมือง เขาโนมันต์ไปเทคโนโลยีนั้นที่นี่ สัญญานี้มันล้ำนานา ต้องเดินกัน เดินกันจนริมสบงขัตเตยที่เดียว เดินวนหนึ่งไปเทคโนโลยีกันซึ่งหนึ่ง เดินกลับมานอนวัดคินหนึ่ง และเดินไปอีกวันหนึ่ง ไปเทคโนโลยีกันซึ่งหนึ่ง นิกถึงสมัยนั้นแล้ว นิกว่าเราก็ไม่ใช่ยอดเหมือนกัน ขยันขันแข็งในการเดินเทคโนโลยี แต่เดียวันนี้สบายแล้ว เพราะว่าได้ตัวรถไฟ ได้มาหลายปี แต่ว่าวันนี้ยังไม่ได้ รถไฟ กับกรรมการศาสนาเข้าเกี่ยงอะไรกันก็ไม่รู้ ไปเข้าวันก่อนยังไม่ได้ ยังล่าบากใจอยู่ เพราะถ้าไม่มีตัว โยมนิมนต์ก็ล้าบากหน่อย ไม่รู้ว่าจะได้วันไหน ถึงกราณ์เวลาอีก กันนั่งว่าสะดวก เที่ยวเทคโนโลยีสอนได้สบายใจ เพราะทางไปมาเจริญก้าวหน้า

ที่นี่ พากเราหึ้งหลาย ที่เป็นพระหนุ่มสามเณรน้อยที่บวชเข้ามา จริงอยู่ เมื่อเราบวชครั้งแรก ก็ไม่ได้ตัวใจ ว่าเราจะทำเพื่ออุทิศชีวิตให้แก่พระพุทธศาสนา เราบวชตามธรรมเนียม หลวงพ่อท้อย่างนั้นแหล่ เมื่อแรกบวชก็บวชตามเรื่อง

อยู่ม้วนหนึ่ง กินข้าวตอนเพลเสรีจแล้ว หลวงพ่ออาจารย์ท่านก็ถามว่า บวชาเอ่ไหม ข้าพเจ้าก็บอกว่า เอาขอรับ เอ้าถ้าอย่างนี้นี่โภกหัว โภแก้แล้วก็เลิกบวช เลย บวชตั้งแต่วันนั้นมาจนกระทั่งวันนี้ ไม่ได้ออกไปบวชโดยกับเขาเลย อายุ ๑๔ ปี แล้วบวชมา กับบวชตามประเพณี แต่ตัวเมื่อบวชเข้ามานแล้ว ศึกษาพระธรรมวินัย เล่าเรียนธรรมะของพระพุทธเจ้า มองดูสภาพพุทธชนบริษัทในเมืองไทย สดดิจ สดดิจ อย่างไร? สดดิจว่า พุทธชนบริษัทในเมืองไทยเรานี่ นับถือพระพุทธศาสนา แต่ไม่รู้จักพระพุทธศาสนา นับถือพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสังฆ แต่ไม่รู้จักพระพุทธ พระธรรม พระสังฆ ที่ถูกต้อง ให้พระพุทธเจ้าในตอนเช้า ตอนสายไปให้ว่าไร อิกกิ่งไม่รู้ แล้วก็ให้วักกันเรื่อยไป พุทธชนบริษัทประเทศไหน ๆ ที่ยังไนให้ว่าไรต่ออะไร สู้พุทธชนบริษัทเมืองไทยเรามาได้ เรียกว่าให้มันจิປากะ ไม่ว่าอะไรให้วักกันนั้น มองดูแล้วก็รู้สึกว่า น่าสงสารสมเพชรลังเวชใจ ในการที่พุทธชนบริษัทมีสภาพเช่นนี้

ที่นี่ มาดูในวงการพระสังฆเรา ก็ขอภัยเดอก็เหมือนกับงานบ้านเสีย

เมื่อกัน ก็ไม่ตั้งใจที่จะศึกษาให้รู้แจ้งเห็นจริง ในธรรมะของพระพุทธเจ้า ไม่ตั้งใจที่จะปฏิบัติ ไม่ตั้งใจที่จะประการค่าสอนของพระพุทธเจ้า เพื่อให้คนได้รู้จักพระพุทธศาสนา กล้ายเป็นพระประเภทที่เรียกว่า ทำมาหากินกันไปตามเรื่อง พอมีความรู้แล้ว ก็หันไปเป็นหมอดูบ้าง เป็นหมออราตรีอะไรบ้าง หลวงตาบางองค์ ก็ไม่ห้ามอะไร ขยันเหลาปลัดขิกขายอยู่ท่านเอง แล้วพระศาสนาจะรอได้อายุ่ร่วม มองดูสภาพอย่างนี้แล้ว ก็แสนจะลังเลใจ ดูพระบ้านนอกไปอย่างหนึ่ง ก็นึกว่า กรุงเทพฯ นี้เป็นเมืองใหญ่ มีความเจริญในทางการศึกษา จึงเข้ามาเรียนในกรุงเทพฯ

พอมาอยู่กรุงเทพฯ ยังสดใจหนักเข้าไปอีก เพราะว่ากรุงเทพานั้น งมงายมากกว่าบ้านนอกเหลือเกิน ญาติโยมฟังแล้วอย่าไปกรุงทำนบัญญา ทำว่า ว่า คนกรุงเทพฯ งมงาย แต่ก็งมงายจริงๆ เสียด้วย ความจริงมันเป็นอย่างนั้น ดูเช่นพวกเรางั้นหลายให้ว้าไวกันอยู่บ้าง ประพฤติปฏิบัติต{o}อย่างไร เราไปบัดกันทุกวันๆ ไปเพื่ออะไร ไปเพื่อดูหมอดูบ้าง ขอให้รด้น้ำมนต์น้ำพรให้บัง สะเดาะเคราะห์ให้บัง บางที่ก็ไปตามว่า เกณฑ์คุกเกิดเมื่อใดบ้าง อะไรอย่างนี้เป็นต้น พระราก léยเห็นว่า ชาวบ้านชอบใจ ในเรื่องอย่างนั้น ก็ทำตนเป็นหมอกันเสียเท่านั้นเอง

วัดบางวัดในกรุงเทพฯ ไม่ค่อยมีพระนักเทศน์ แต่มีหมอดูเกินคาดในวัดนั้นเสียด้วยซ้ำไป อันนั้นทำนบัญญาด้วยมันสดใจเหลือเกิน สลดใจในความเสื่อม堕ร่มของพระศาสนา สดใจที่พระพุทธศาสนา ยังไม่เป็นประโยชน์อย่างแท้จริงต่อจิตใจพื้น้องชาติไทย เมื่อคิดได้อย่างนี้ก็อธิฐานใจขึ้นว่า เรายังแก้ไข ความเป็นอยู่ของพุทธบริษัท ธรรมะนั้นเรามีไม่ต้องแก้ เรียนร้อยอยู่แล้ว แต่ต้องแก้ไขความเชื่อ แก้ไขภาระทำของพุทธบริษัท ก็เลยตั้งใจว่า จะต้องเทศน์กันอย่างตรงไปตรงมา ไม่ต้องเกรงใจใคร ไม่หวั่นไหวอยู่ในที่นั้น ถ้าทำผิดก็ต้องเทศน์ ว่าผิด ถ้าทำถูกก็ต้องบอกว่าถูก จึงได้ตั้งใจไว้ในใจอย่างนี้ เมื่อได้ตั้งใจอย่างนี้แล้ว ก็ได้กระทำตามอุดมการ เพาะฉันนั้นเมื่อไปเทศน์เมืองไหน เขาก็ทำว่าด้วย เพราะไป

แนะนำเข้าให้เลิกให้ว้าฝังเทวดา ให้เลิกให้ว้ออะไร ที่ไม่ควรจะให้ว้า ให้มีใจจริงรักภักดีต่อพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสัทช์ อย่างแท้จริง อย่าเป็นคนประมาทถอยใจเดียวที่ไม่ให้พระพุทธเจ้า พระธรรม พระสัทช์ เดียวไปให้ว้าเสาหลักเมือง เดียวไปให้ว้าพระภูมิเจ้าที่ เดียวไปให้ว้าตันแม่ เดียวไปให้ว้าอ้ายโน่นอ้ายนี่ โครงการอะไรไว้ที่ไหน ก็ไปให้วักกันทั้งนั้น

แม้รูปเทวานห้องรวม คนก็ไปให้วักกันเต็มไปหมด ดูแล้วก็แสนจะสงสารญาติโอมหั้งห้าย ว่าทำไม่จึงหมายกันอยู่อย่างนี้ แล้วมีครัวบ้างในเมืองไทยนี่ ที่จะกลับอกกับญาติโอมอย่างนั้น ใจจะกล้าเทศน์กับญาติโอมอย่างนั้น เข้าไม่กล้า เพราะกลัวว่าจะไปขัดผลประโยชน์อะไร เข้า ไม่คิดจะสอนคนให้เข้าใจธรรมะ คิดแต่ว่าจะเอาใจญาติโอมเพียงประการเดียว แล้วคำสอนมันจะไปโปรดได้อย่างไร อย่างว่าแต่พระธรรมดาเดย์ ขออภัยเถอะ แม้พระผู้ใหญ่ก็เป็นอย่างนั้นเหมือนกัน แล้วผลลัพธ์มันจะเป็น อย่างไร ถ้าเป็นอยู่ในรูปอย่างนี้ เราไม่ช่วยกันแก้ไขแล้ว จะทำอย่างไรต่อไป?

เวลาเนื้พุทธบริษัทไม่ได้ปฏิบัติตามคำสอนของพระพุทธเจ้า ที่ว่าตนเป็นที่พึงของตน แต่ว่าไปพึงของโนกรากเรื่องนอกรากันทั้งนั้น เช่นการจัดทำการค้าไม่มีความรู้ทางการค้าการขาย ต้องนิมนต์พระไปเจิม เพื่อความเป็นสิริมงคล เจิมแล้วมันจะขายดีขึ้นหรือเปล่า หาไม่ได้ ถ้าคุณเค้าไม่มีความรู้ ไม่มีนโยบาย ถึงไครจะไปเจิม มันก็อย่างนั้นแหละ เจิมไปเถอะ แต่ว่าทำไม่ต้องไปเจิม ที่แท้เงริงใจเข้าเท่านั้นเอง เจิมกันมาหลายชั้ว่ายุคแล้ว ทำไม่ไม่เลิกกันเสียที

ถ้าพระหนุ่มพระน้อยพุดขึ้นอย่างนี้ ครรๆ ก็ว่า เอ๊ะ! ไปว่าพระผู้ใหญ่ เรายังไม่ได้ว่าพระผู้ใหญ่ แต่เราว่าการไปเจิมเป็นยังนั้นมันไม่ถูก เพราะไม่เป็นมงคล ๓๔ ประการตามหลักในทางพระพุทธศาสนา ถ้าไครนิมนต์เรามาเจิม เราก็ถามว่าเจิมทำไม่ เจิมแล้วมันจะได้อย่างไรซึ่งมา

คราวหนึ่งอาทิตย์ไปเหตุนที่ประสาณมิตร ซึ่งสมัยนี้ก็เป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทร์หรือไม่แล้ว พ่อปึงครูคนหนึ่งบอกว่า แม่! หลวงพ่อมาเกิดแล้ว วันนี้ช่วยเจิมรถให้สักหน่อยเถอะ อัตมาก็ถามว่า เจิมมันทำไม่ถูกยังไง รายนั้นมันให้ร้ายแก่ใคร รายนั้ต้องอยู่เฉย ๆ มันวิ่งไปทับคนได้ไหม มันไปลงคู่ด้วยไหม เช่นกว่าเจิมเพื่อสิริสวัสดิ์มิ่งคล อัตมาก็ถามว่า สวัสดิ์มิ่งคลมันอยู่ที่ถนนหรือว่าอยู่ที่ไหน พูดตามไปอย่างนั้น แล้วก็เลยบอกว่า ถ้าเจ้าสำเพ็งมานิมนต์ให้ไปเจิม จะเจิมให้หน่อย เพราะพูดภาษาไทยไม่รู้เรื่อง แต่นี่ชั้นอาจารย์ ต้อกเตอร์ปริญญาโท กันทั้งนั้น จะให้ท่านบุญไปเจิมรายนั้นได้อย่างไร ถ้าจะให้เจิม ก็ต้องไปเรียกคนขับมาประชุม แล้วฉันจะเจิมหัวคนขับให้ ไม่ใช่เจิมด้วยເຄົ່າແໜ້ງไปจุดหัวคนขับ แต่ต้องสอนให้รู้ว่า ข้ารถต้องการพtotอกฎจราจร อย่าเห็นแก่ตัว อย่าแซงในที่ไม่ควรแซง อย่าเอาเปรียบคนอื่นในการ ขับรถบนถนน นั้นแหลกเขายกกว่าเจิมใจคนขับ ให้รู้ก้าละเทศะ รถก็ไม่ชนกันเท่านั้นเอง ถ้าเราสอนอย่างนี้ แต่นี่ไม่สอนอย่างนั้น ไดroyากเจิมก็เจิมให้ ๆ ๆ แล้วจะเรียกมาประภาศพระศาสนาได้อย่างไร เป็นการประภาศพระศาสนามาเจิมไปเท่านั้นเอง แล้วมันมีอยู่ในคัมภีร์ในบังเรื่องเจิม ๆ อย่างนั้น ประยุ ๔ ประโยคันด้อยู่ที่นี่หลายองค์ ไปอ่านบังบังใหม่ ในพระสูตรทั้งหลาย ที่พระอันනท์ท่านบอกไว้ว่า “ข้าพเจ้าได้ลัดดับมาแล้วอย่างนี้ ครั้งหนึ่งพระผู้มีพระภาคเจ้าประทับอยู่ที่นั้น ท่านเศรษฐีคนหนึ่งขึ้นบ้านใหม่ นิมนต์พระพุทธเจ้าไปเจิมบังบัง” มีบังใหม่พื้นทองทั้งหลาย ถ้าเราไปอ่านก็ไม่เจอลักคัมภีร์เดียว แล้วใครตั้งคัมภีร์เจิมขึ้นมาในวงการพระพุทธศาสนา อันนี้เขายกกว่าเป็นเรื่องเหลวไหลรัสราระ เป็นการกีดกันคนไม่ให้เข้าถึงธรรมะ แต่ให้ไปเชือเพียงจุดแบ่งเพียง ๒ - ๓ จุดเท่านั้น ซึ่งมันไม่ได้สาระอะไร เจิมแล้วมันก็พังไปเท่านั้นเอง ไม่ได้เรื่อง

คราวหนึ่ง มีคนครอบครัวหนึ่ง อยากจะให้ข้าพเจ้าเจิมให้ได้ ข้าพเจ้าเลย

เจ้มไว้ที่กระจากว่า “ระวัง!” เพียงตัวเดียวเท่านั้น พากันนั่นอ่านแล้วก็งง ว่าเจ้มอะไรของหลวงพ่อปัญญา เรียนว่า “ระวัง” ไว้ตัวเดียว บอกว่าไม่เหละมันยอดธรรมะแล้ว ถ้ามีความระวังแล้ว ใจมันก็ไม่เข้ามานั้น ถ้าระวังแล้วก็ไม่เดินชนกระจากแตก ระวังแล้วก็ไม่มาเหล้า ระวังแล้วผิดการพนันก็ไม่เข้าสิ่งสุจิตใจ เพราะฉะนั้น ระวังไว้ตัวเดียวเป็นได้ เจ้มเข้าย่างนั้นจึงเป็นการถูกต้อง

พากพระหนุ่มๆ เมื่อน้อยบางองค์ในสมัยนี้ ต้องการฟื้นฟูพระศาสนา ต้องการให้พระศาสนาของเรานิรสิทธิ์ผุดผ่อง แต่ว่าคนหนุ่มยังทำอะไรไม่ได้ เหมือนอย่างข้าพเจ้านี้ แม้เป็นคนแก่แล้วก็ยังทำอะไรไม่ได้ เช่นว่าไปเทศແเก้อเชิร์วินที่ได้แล้ว พอกลับมาสมภารกับกว่า อือ อย่าไปเชื่อหันบัญญาเลย เขาทำกัน นานนานแล้ว ทำต่อไปเถอะ มันเป็นเสียอย่างนี้ แล้วมันจะแก้กันได้อย่างไร

เพราะฉะนั้น เรายังคงมีองค์การบ้างประเพาทเกิดขึ้น คือว่าคณะสังฆที่มีจิตใจก้าวหน้า เรียกว่าเป็นพวก โปรเกรสสีฟ พุดแบบ弗รังส์กันน้อย ไม่ใช่พวกลัทธัง ไม่ใช่พวกทำตามแบบอาจารย์ ถ้าอาจารย์เคยเป็นหมอด ลูกศิษย์ก็เป็นหมอด ต่อไป อาจารย์เคยทำอะไรให้กันอย่างนั้น อย่างนั้นเขายังกว่าเกรส่องบัตร มันไม่เข้าทำอะไร เราต้องปฏิรูปกันเสียบ้างในสมัยนี้ ไม่ใช่ปฏิรัติ แต่ว่าปฏิรูปให้เป็นของจริงแท้ ตามคัมภีร์ ในทางพระพุทธศาสนา

เวลานี้ชาวญี่ปุ่นเขามาเลื่อมใส่ในพระพุทธศาสนา เขากายก็ึกษาคำสอนของพระพุทธเจ้า เขามาเมืองไทย เท้าคงเป็นไก่ตากไปอีกแล้ว พอมาถึงเห็นพระไทยทำอย่างนั้นทำอย่างนี้ เขากล่าวว่าไม่เคยพบ ในคัมภีร์ ทำไม่จึงทำอย่างนั้น ไม่ต้องอะไรมากหรอก คราวหนึ่งนายคริสตสมัลย์มาร์ฟี่ นายกพุทธสมาคมของอังกฤษ มาที่เมืองไทย พุทธสมาคมก็เชิญไปกินเลี้ยง แล้วก็ nimnot พระมานันดาหารด้วยพระฉันอาหารเสร็จ แล้วมาซักพูดสมัคก์ เอาหมายบุหรี่ให้ไปถ่าย นายยัมพรี แก้ก็ถามว่า นั้นอย่างไรที่ไม่เออไปถ่ายพระ เขายืนอกว่า บุหรี่ หมาย เอาไปถ่ายพระ

แก้ก็ตามว่า พระยังฉันมากสูบบุหรี่อยู่ด้วยหรือ อย่างนี้ไม่เป็นการถูกต้อง ชาพระรังที่นับถือพุทธศาสนาเช่นไม่สูบบุหรี่

เราบางทีเป็นพระแล้ว ทำไม่ต้องสูบบุหรี่ ทำไม่ต้องเอาบุหรี่ไปขายพระญาติโยมไม่ควรจะถ่ายบุหรี่แก่พระ พระหนุ่มเณรน้อยที่กำลังสูบบุหรี่ ในขณะที่ฟังปาฐกถา呢 ก็ดับทึ่มมันเสียเลย อย่าสูบต่อไป เพราะว่ามันไม่ต้องกับหลักของพระพุทธเจ้า ยุวสังฆ์ต้องเป็นคนก้าวหน้า ต้องคิดเปลี่ยนแปลงในทางที่ถูกที่ชอบอะไรที่ไม่เหมาะสมไม่ควร เราชายกันเปลี่ยนแปลง ให้มีความก้าวหน้าต่อไป เปลี่ยนแปลงความเห็นให้เป็นสัมมาทิฏฐิ เปลี่ยนแปลงศีลให้เป็นศีลที่ถูกต้อง เปลี่ยนแปลงการกระทำให้เรียบร้อย ให้เป็นที่พอใจของคนตลาด ไม่ใช่ให้เป็นที่พอใจของคนโน่คนเขลา อะไรที่เป็นเรื่องไม่เหมาะสมไม่ควร ที่กระทำกันอยู่ในวงการพระศาสนา เราช่วยกันแก้ไข เราชาระรวมตัวกันเข้า รวมกลุ่มกันเข้า แล้วเราจะมีอุดมการแบบเดียวกัน ว่าเราจะปฏิรูปสังคมของชาพุทธ ให้เป็นไปในทางที่ถูกตรงตามหลักค่าสอนของพระพุทธเจ้า

เรามาปฏิรูปชาพุทธ ให้มีครั้งธรรมมั่นคง ในพระรัตนตรัย ไม่ง่อนแง่น คลอนแคลน ให้ฝ่าเชื้อจิตใจไว้กับพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสังฆอย่างแท้จริง อย่าเอาเชื้อจิตใจไปฝ่าไว้กับสิ่งศักดิ์สิทธิ์เหลว่หลวงต่างๆ ซึ่งมีกันมากมายในสมัยนี้ การกระทำอันใดที่ทำให้คุณมายไม่เข้าถึงพระรัตนตรัยที่ถูกต้อง เรายังชวนกัน เทคโนให้เลิกจะจากลังนั้น

ในสมัยนี้ ที่พระทั้งหลายที่สุดก็การทำพระชาย พระเครื่องมีขายกันมากเหลือเกินในกรุงเทพฯ เวลาไหน วัดไหนต้องการเงินก็รวมกันเสก เดี่ยววันนี้พระองค์ไหนอยู่ป่านานๆ เข้าชุดเอามาเสกกันทั้งนั้น เดี่ยววันนี้หรือญหลวงพ่อก้อย หลวงพ่อจ้อย หลวงพ่อตี ไม่รู้ว่าทำน้อยที่ไหน อยู่ป่าช้าไหน ก็ไปชุดกันมาเสกทั้งนั้น อันนี้มันเรื่องหากิน ไม่ใช่เรื่องส่งเสริมพระศาสนา ไม่ใช่เรื่องทำคุณให้เข้า

ไปถึงพระพุทธเจ้า แต่ให้เข้าถึงหรือยุทธงเหลืองทางเด่านั้นเอง หรือยุทธงเหลืองทางเดันนี่เป็นเรื่องภายนอก ไม่ใช่นี้อแท้ของพระศาสนา เรายังช่วยกันจากพระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า แต่ว่าไม่มีใครทำพิธีเสกอย่างนั้น เรามาแต่ปลูกเสกวตถุกันอยู่ แต่ไม่ช่วยกันเสกคน คุณมันก็ไม่ดีขึ้น ไม่ก้าวหน้าขึ้น

นักลงโทษบางคนห้อยพระเต็มคอ ตอนเย็นกินเหล้า ตอนเช้ากินเหล้า เดินโซซัดโซเซ ไม่มาแต่เพียงตัวคนเดียว ให้หลงพ่อที่แขวนคอพลอยมาไปด้วย เพราะแก่งไปแก่งมา แล้วมันจะได้อะไรกับพระศาสนา มันจะได้อะไรดีขึ้นกับคำสอนของพระพุทธเจ้า พระเราทำกันอยู่ในรูปอย่างนี้ แล้วที่ทำกันอยู่ ในรูปอย่างนี้ ไม่ใช่พระขนาดหนุ่มน้อย แต่เป็นพระแก่ๆ ผู้เฒ่าที่เรียกว่าหลวงพ่อทั้งนั้น หลวงพ่อเหล่านั้น ทำไม่ไม่เสกคนให้ดีขึ้นมา

ข้างวัดของหลวงพ่อ ยังมีคนชื่อมา นักพนัน คนเหลวไหล เพราะหลวงพ่อ มัวแต่นั่งเสกดินให้เป็นพระ มัวแต่เสกทางเหลืองให้เป็นพระ แต่ไม่เสกคนให้เป็นพระขึ้นมา แล้วศาสนาจะไปอยู่ที่ไหน

เวลานี้เราเจริญด้วยวัตถุ แข่งกันสร้างแต่ของใหญ่ๆ พระพุทธรูปใหญ่โต ที่สุดในโลก คริรา กือยก จะสร้างให้ใหญ่ที่สุดในโลกกันทั้งนั้น เสียงเงินเสียทอง ไปเท่าไหร่ ถ้าอาเจငุกของเหล่านั้นมาพิมพ์หนังสือธรรมะ แจกจ่ายแก่ญาติโยม เอา มาอุดหนุนกิจทุนนุ่มนิ่มนวลน้อยทั้งหลาย ให้ได้เรียนพระปริยัติธรรมที่ถูกต้อง ช่วย อบรมจิตใจให้มีความรักต่อพระศาสนา จะได้เติบโตขึ้นเป็นพระธรรมทูต ช่วย ทำงานให้แก่พระศาสนาต่อไปจะไม่ดีหรือ ดีกว่าเราจะไปสร้างลิ้งเหล่านั้น ให้รากฐาน รากเมืองสร้างกันใหญ่ ภาคเหนือก็สร้าง ภาคใต้ก็สร้าง แล้วทำอะไรได้ นอกจากสร้าง แล้วให้คนไปไหว้ แล้วก็สันติ์กันเท่านั้นเอง ไม่ได้อะไรมากไปกว่านั้น

ถ้าพระพุทธชูปองค์ใหญ่ๆ พุดได้ ก็คงจะพูดว่า ไม่ได้ความอะไร มันสร้าง กฎให้คนมองกันเท่านั้นเอง ท่านคงจะพูดออกมากอย่างนั้น แล้วมันจะเป็นประโยชน์

ที่ตรงไหน ในเรื่องอย่างนี้ สิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องที่เรา ควรจะช่วยกันแก้ไข แต่ว่ายัง ไม่มีโอกาสที่จะแก้ เพราะว่าคนที่มีความคิดจะแก้นั้น ไม่มีโอกาสที่จะเข้าไปบริหาร กิจการพระศาสนา ไม่มีโอกาสที่จะแสดงความคิดความเห็น ยังคนใดพูดมากอย่างนี้ เขายังไม่ได้มีโอกาสทำอะไร ที่จะไปทำให้เป็นประโยชน์ได้ เขาทำว่าเป็นคนพูดมาก เอามาเข้ามุกกันไม่ได้ เลยมันก็ไปกันไม่รอด

นแหล่พระหนุ่มหงษ์ลาย ที่มีการศึกษา มีความคิดก้าวหน้า จึงได้รวม พวกร่วมหมู่กันขึ้น ไม่ใช่รวมพวกร่วมหมู่เพื่อการทำสิ่งที่เหลวไหล แต่รวมพวกร่วมหมู่กันขึ้น เพื่อส่งกิจคนในใหญ่ๆ หงษ์ลาย ให้ลุกขึ้น แล้วให้ก้าวไปข้างหน้า ให้มองดูตัวเอง ว่าอะไรถูกอะไรผิด อะไรควร อะไรไม่ควร ให้แก้ไขสิ่งเหล่านี้

แต่ว่าสิ่งเหล่านี้มันยังไม่เคยมีมาก่อน เป็นของใหม่ ในเมืองไทยยังไม่เคยมี ญาติโยมที่ไม่เข้าใจเนื้อแท้กันนิกว่า พระนี่ยุ่งไม่เข้าเรื่อง ความจริงมันยุ่งเป็นเรื่อง ไม่ใช่ไม่เข้าเรื่อง ถ้ายุ่งไม่เข้าเรื่องแล้ว มันก็ไม่ได้เรื่องอะไรหรอก แต่นี่เรา�ุ่งให้มัน เป็นเรื่องเป็นราوا เพราะยุ่งด้วยน้ำใจเสียสละ เพื่อประโยชน์ แก่พระศาสนา เรา รักพระศาสนา จึงได้อุตสาห์มานั้นหากยุ่งอยู่ที่นี่

ถ้าเราไม่รักพระศาสนา เราก็ไม่ต้องเรียนอะไรให้มาก เรียนนิดๆ หน่อยๆ แล้วทำตนเป็นหลวงพ่อ มันย่ำจะตายไป ทำตนเป็นหลวงพ่อ ไม่ต้องเรียนอะไร หรอก ไม่ต้องห่องกระจก เรียนอิติปิโส สาการชาโต๊กพอลแล้ว แล้วเอาหม้อใหญ่ๆ ใส่น้ำมนต์วางไว้บนagnuhi จุดธูปทุกวันๆ ให้ก้านธูปกล่องใหญ่ๆ แล้วเอาเชือกยันรด หม้อ ให้ประโภเลขะนิดหน่อย เกาด้วยลายๆ สีมาผูกไว้ แล้วทำทำนีๆ ชรีมๆ เพียงเท่านี้แหละ ไม่เท่าได้พากนายพล诗ๆ ก็ไปเป็นลูกศิษย์กันเป็นแท้ ไปเลย

เท่านั้นยังไม่พอ ยังให้วรุปถ่ายไว้เป็นที่ระลึกด้วย บอกว่า มอบให้หลวงพ่อ ไว้เป็นที่ระลึกในฐานะศิษย์ ศิษย์诗ๆ ทั้งนั้น ไม่ใช่ศิษย์ที่ตลาดอะไร เป็นอย่างนี้

ເປັນຈ່າຍ ເມື່ອຫລວງພ່ອຍ່າງນີ້

ແຕ່ກໍາຈະເປັນຜູ້ປະກາຄສ່ຈະຮຽມ ຕ້ອງເຮັນກັນຫລາຍນີ້ ໄນໃຊ້ວ່າໂພລ່າມແລ້ວ ຈະເທັນໄດ້ເນື້ອໄວ ຕ້ອງອ່ານຫັນສື່ອ ຕ້ອງຄົ້ນຄວ້າ ຕ້ອງຫັດພູດຫັດເທັນ ໄນໃຊ້ໄປ ນັ້ນເທັນຄົນເດີວ່າຫຍາຫາດຫວຽກ ແຕ່ວ່າເທັນກັບຄົນບ່ອຍ ມີໂອກາສໄປທີ່ໃຫນຄົນ ມາກ ກົດສໍາທິປະເທັນ ເກົ່າໄມ່ນິມານຕົກກຸດສໍາທິເທັນໃຫ້ເຫັນພັ້ງ ນານ ຫຼັກສົມກົງ ເປັນເທົ່ານັ້ນເອງ ນີ້ເຮືອມັນເປັນຍ່າງນີ້ ເຮົ່ງຕ້ອງແກ້ໄຂໃນລຶ່ງທ່ລ່ານີ້ໃນກາລຕ່ອໄປ ຈຶ່ງ ໄດ້ຮັມພວກຮັມທຸກກັນເຫັນ ເຮືອກືນນັ້ນເປັນເຮືອບລຶກຍ່ອຍ ໄນໃຊ້ເຮືອກຳສັກັນ ແຕ່ວ່າ ເຮັດວຽກຮາກຮູນຂຶ້ນກ່ອນ ເພື່ອເພື່ອຝົກຈາກພຣະຄາສັນໃຫ້ກໍາທັນ

ເວລານີ້ໃນເມືອງໄທເນັກສອນໄມ່ຄ່ອຍຈະມີ ມີແຕ່ນັກສ້າງທັນນັ້ນແລະ ຕາມ ວັດວາອາຮາມບ້ານນອກ ສ້າງໂບສົດ ສ້າງຄາລາ ສ້າງພຣະພູທຮຽບ ສ້າງນັ້ນສ້າງນີ້ ແຍະຍະແຍະ ແຕ່ວ່ານັກສອນມີສັກກົງຢູ່ ຄ້າມັນັກສອນສັກອົງຄໍ ກົດເທັນກັນເກືອນລົ້ມເກືອນ ຕາຍ ໄນມີເວລາໄດ້ພັກຜ່ອນ ເພື່ອຍັງຫຼາດແຄລນັກສອນ ອັນນີ້ແລະເປັນປ່ອງຫາ

ຫລວງພ່ອປ່ອງຫາຈຶ່ງມາຄິດວ່າ ມັນຕ້ອງເຮັນການໃໝ່ກັນເສີຍແລ້ວ ຈະໃຫ້ຄົນເກື່ອນ ເຮັນກົມໄມ່ເທັນເຮັນກັນສັກທີ່ ເລຍເຮັ່ມ ເອງດີກວ່າ ເວລານີ້ສ້າງໂຮງເຮັນຂຶ້ນມາຫລັງທີ່ນີ້ ແລ້ວ ໄນໃຫ້ຄູ່ໂຄຂ່າວ່າຫວຽກ ສ້າງໃໝ່ ມັນເສີຍເວລາ ສ້າງນ້ອຍ ພວກທີ່ຖຸນກວຽບ ຈະພວສ້າງໄດ້ ໄກສັ່ຈະສໍາເຮົາແລ້ວ ເມື່ອສໍາເຮົາແລ້ວກົມໂຄງການຕ່ອໄປວ່າ ຈະອົບຮົມນັກເທັນ ໃຫ້ອກໄປສອນຄົນຕ່ອໄປ

ພຣະທຸນ່ມແນຣນ້ອຍອງຄົດ ທີ່ຈະເປັນນັກເທັນເຕີຍມຕ້ວງໄວ້ ເມື່ອໃຫ້ຫລວງພ່ອປ່ອງຫາຈຶ່ງມາຄິດວ່າ ກົມສັມຄັງໄວ້ ແລ້ວກົມຈະໄດ້ອົບຮົມບ່ານນິສ້ຍໃຫ້ເປັນນັກເທັນ ໃນການອົບຮົມນັ້ນ ຕ້ອງມາກິນນອນທີ່ວັດຈະລປະການາເລີຍ ແລ້ວກົມໜັງສື່ອໃຫ້ຄົ້ນຄວ້າ ແລ້ວໃຫ້ສັນທາຮຽມະກັນ ໃຫ້ອ່ານຫັນສື່ອ ໃຫ້ຫັດພູດ ຫັດບຣຽຍ ຫັດເຊີຍນັ້ນ ອະໄວນັ້ນໄປ ຕາມເຮືອງ ໃໃໝ່ເລາສັກ ລ ເດືອນ ກົມພວຈະໄປສອນຄົນໄດ້ ແລ້ວກົມສົກລັບໄປອ່ານັ້ນເດີມຂອງຕານ ຫຼັກສອນຕ່ອໄປ

ปีหนึ่งก็จะทำได้ลักษณะนี้ หลังจากออกพรรษา พ่อถึงหน้าแล้งก์ส่งกลับบ้าน นี่เป็นการสร้างผู้ประกาศธรรมขึ้นมา เพราะพระพุทธเจ้าของเรามีอัตรารูปแล้ว พระองค์ก็ไม่ได้ทำเรื่องอื่น แต่พระองค์คิดว่า เรายังจะสอนให้คริสต์ก็ไปสอน

ครั้นสอนมีลูกศิษย์แล้ว พระองค์ก็ไม่ได้บอกว่า เธอจะไปสร้างวัดเทือนนะไปทำอ้ายนันอ้ายนี้ แต่พระองค์บอกว่า “เชอหั้งหลาย พันแล้วจากบ่วงอันเป็นของทิพย์ พันแล้วจากบ่วงอันเป็นของมนุษย์” หมายความว่า “ไม่มีกิเลสผูกพันรดรึงจิตใจ พระองค์ก็เป็นผู้พันด้วยเหมือนกัน เชอหั้งหลาย จงเดียวไป เพื่อประโยชน์ชั่วเพื่อความสุข แก่เมืองชาชน จงประกาศธรรมอันไฟแรงในเมืองตัน ท่ามกลาง ที่สุดแก่เขา คนที่มีกิเลสนั้นคงทนอยู่ ฯ มืออยู่เป็นจันวนมาก เพราะไม่ได้สตับตัวพังจังไม่รู้ไม่เข้าใจ เธอจะไปสอนเขา อย่างไปทางเดียวกัน ๒ รูป” เพราะว่าพระน้อย “ให้ไปทางเดียวกับเดียว แล้วเราจะไป เมื่อกัน” งานของพระพุทธเจ้าตลอดเวลา ๔๕ ปีนั้น คืองานเทศน์งานสอนเท่านั้น ไม่มีงานประทាលอีกเลย คำสอนจึงยังยืนมайдีถึงพวกราженทุกวันนี้

พวกรainในสมัยนี้ งานสอนกลับว่าไม่ใช่งานสำคัญ งานสำคัญนั้นบังสกุล เป็นเรื่องสำคัญไปเสีย งานไปเจิมป้ายเจิมร้านเป็นเรื่องสำคัญไปเสีย วันไหนจะนิมนต์ไปเทศน์ ไม่ว่า วันนี้จะไปเจิมป้ายเจ้าลักษณ์อยู่ยังไงแล้วมันจะไปกันได้อย่างไร งานที่เป็นเนื้อไม่ค่อยจะได้ทำ แล้วประโยชน์ของพระศาสนาก็ไม่เกิด

ต่อไปข้างหน้าเราจะต้องเปลี่ยนแปลงกันแล้ว คนหนุ่มคนน้อยหั้งหลาย ต้องเปลี่ยนแปลง ต้องเริ่มต้นที่จะช่วยกันฟื้นฟูหลักการของพระพุทธเจ้า ให้แพร่หลายไปสู่ชาวไทย เรายกน้ำก่อนกว่าคนไทยเวลาหนึ่งรู้จักราษฎร์ พระพุทธศาสนา อย่างนี้กว่าเวลานี้คนไทยเป็นศิษย์แท้ของพระพุทธเจ้า เป็นเพียงไม่กี่ปีรัตน์ แต่ว่าเป็นศิษย์ของรัตตยะไร ปะปนกันไปหมดเต็มที่แล้ว เพราะจะนั่นเรามาช่วยกัน เวลาหนึ่ง

และการพระพุทธศาสนาต้องการอะไร

อย่างจะบอกพระหนุ่มเมرن้อยทั้งหลายให้เข้าใจว่า ต้องการพระภิกษุสามเณร ใจสิงห์ ที่เลี้ยงลูกเพื่อพระพุทธศาสนา ไม่ใช่บัวแมแล้วก็ไปทำเรื่องอื่น เรายาช ในเมืองไทยปีหนึ่งเท่าได ถ้าเรามอบชีวิตไว้กับพระศาสนาสัก ๒๐ เปอร์เซ็นต์ หรือ ๑๐ เปอร์เซ็นต์ เอาจริงเอาจัง บัวชแล้วทำงานสั่งสอน ไม่หวังลาภลักษณะ ไม่หวังยศฐานบรรดาศักดิ์ ไม่ข้องติดในเรื่องอะไร เรากับชีวิตจิตใจให้กับงานพระศาสนา จะทำหน้าที่เป็นผู้ประกาศธรรมเรื่อยไปตลอดเวลา นั้นแหละพระศาสนา ต้องการ กำลังต้องการอย่างที่สุดในเรื่องอย่างนี้

เวลาเนี๊ยทหารชั้นเอกไม่ค่อยจะมี มีแต่ทหารชั้นล้วล้อทั้งนั้น ที่เรามีกันอยู่ ทั่วๆ ไป เรียกว่าทหารตีฉบับ ตีกลอง ถ้ายกหัพแล้วก็ช่วยตีฉบับตีกลอง ให้มัน ดังก้องๆ เท่านั้นเอง เป็นทหารเอกขนาดกวนอู เตียวหุย จุล ไม่ค่อยจะมี แล้ว เราจะไปรับกับใครได พื้นอองทั้งหลายลองคิดดูเถอะ

ยิ่งเรามีปดุตามบ้านนอกบ้านนาด้วยแล้ว มีแต่พระหลวงตาทั้งนั้นนั่งฝ่าவัด อยู่ ไม่สามารถจะทำอะไรได เพียงแต่จะ gadชี้ฟุนบนกุฎิกิ้มให้เสียแล้ว แล้วจะ ช่วยพระศาสนาได้อย่างไร นี่เป็นอองย่างนี้ เพราะฉะนั้นในวงการพระศาสนานี้ จะ ต้องการพระหนุ่มพระน้อย ที่มีน้ำใจเลี้ยงลูก

เรามาตั้งใจกัน เรายาชแล้ว เรายาตั้งใจว่า เรายาชเพื่อพระศาสนา เราจะ นำชาเพื่อทำงานให้แก่พระพุทธเจ้า พระธรรม พระสัng มอบชีวิตจิตใจลงไปเลย เมื่อมอบชีวิตจิตใจลงไปแล้ว เราจะเริ่มต้นอะไร เริ่มต้นด้วยการศึกษา ก่อน เพื่อให้ เกิดความรู้ความเข้าใจ ก็เรียนกันไปตามแบบนั้นแหลก เรียนนักธรรมตรี โภ อก กันไปตามเรื่อง ความจริงหลักสูตรมั่นคงจะปรับปรุงบ้างแล้ว แต่ว่าไม่มีโอกาส ปรับปรุง เพราะว่าคนแก่ เหยียบรักของเก่าอยู่ ก็ต้องว่าไปตามเรื่อง

เราควรจะปรับปรุงให้ทันสมัยกันเลี้ยงบ้าง เวลาเนี๊ยพระหนุ่มๆ ที่มีความรู้

ความฉลาด ได้เล่าเรียน จบปริญญาโทบัง เอกบั้ง กลับมาถึงไม่มีงานจะทำ เพราะอะไร เพราะพ่อไม่รู้ว่าลูกเรียนได้อะไร พ่อไม่สนใจ ลูกกลับมาหนักๆ นอนๆ เห็นว่า ไม่ได้เรื่องแล้ว ก็ออกไปนั่งกางเกงดีกว่า ก็เลยออกไปเลี้ยงเท่านั้นเอง น่าเสียดาย เลี้ยงลูกให้คุณอื่นนี่ไม่ไหว เรายาגםให้ศึกษาเล่าเรียน ผลที่สุดก็ออกไปเป็นลูกเชย ยอมหมดเลย แล้วราจมีคริซึ้งกันต่อไป

นี่เป็นความบกพร่องของวิธีการ ไม่ใช่เรื่องอะไร วิธีการยังไม่ดี เห็นว่าคน เรียนจบมาแล้ว ไม่รู้จะทำอะไร เพราะผู้ใหญ่ไม่สนใจ ว่าจะให้ทำอะไร ไม่ได้เตรียม งานไว้ต้อนรับ ไม่มีแผนการ ไม่มีวิธีการว่าต่อไปเราจะให้ทำอะไร ที่เคยทำๆ กัน อยู่อย่างไร ก็จะทำกันอย่างนั้น มันไม่เกี่ยวน้ำ ลึ้งทั้งหลายมันต้องมีการเปลี่ยนแปลง

พระพุทธเจ้าสอนเราให้รู้ว่า ลึ้งทั้งหลายมันไม่เที่ยง มันต้องมีการเปลี่ยน แปลง การเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาตินั้น มันเรื่องหนึ่ง แต่ว่ามนุษย์ต้องใช้ปัญญา เพื่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงด้วย มนุษย์เราที่จะเป็นมนุษย์อยู่ได้ เพราะมีปัญญา รู้จักปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ถ้าไม่เปลี่ยนแปลง เราคงเป็นคนไม่มีผ้าหุ้งกันเท่านั้นเอง ที่เราได้เปลี่ยนแปลงมาพอสมควร เพราะเราต้องกูเก็บไว้นี่

ในเรื่องการพระศาสนาที่เหมือนกัน ถ้าไม่มีการเปลี่ยนแปลงกันเสียบ้าง อะไรก้าวหน้า หลักคำสอนนั้น ไม่ต้องเปลี่ยนหรือ กพระพุทธเจ้าตรัสไว้ดีแล้ว แต่เราต้องเปลี่ยนแปลงวิธี ให้เปลี่ยนแปลงการศึกษาให้ทันสมัย ให้ใช้เวลาน้อยลง ไปลักษณะนี้ อย่างให้มันนานเกินไป

เห็นเรียนมา 20 ปี บางองค์สอบปะโยค 20 ปี ไม่ได้ลักษณะ เรียนกันตั้ง 20 ปี ปะโยค 20 ปี ไม่ได้ลักษณะ เลยไม่ได้ทำอะไร พอดี 20 ปะโยคก็อายุ 20 ปี เข้าไปแล้ว แล้วจะไป ทำอะไรได้

เราควรจะเปลี่ยนแปลงให้มันสั้นลงไปกว่านั้น เรียกว่าเรียนเพื่อทำงาน ไม่ใช่เรียนเพื่อเอาประกาศนียบัตรไปเหน็บไว้ข้างฝา แล้วก็นอนดูเล่นเลย ไม่ใช่

อย่างนั้น

พูดไปแล้วเหมือนกับอวด หลวงพ่อเนื่องไม่มีประกาศนียบัตรลักษณะเดียว ตั้งแต่เรียนนักธรรมตรี โภ เอก ได้เปรียญ ๓ - ๔ ประโยค ไม่รู้ประกาศนียบัตร มันอยู่ใน รับมาแล้วก็ทิ้งๆ ชั่วๆ ไม่เคยใส่กรอบไว้บูชาเลยลักษณะเดียว แล้ว พัดเปรียญก็เหมือนกัน เป็นเปรียญ ๔ ประโยค ไม่เคยได้รับพัดกับเขาเลย เพราะ ว่าเวลาเข้าเจกพัด ไปเที่ยวเทศน์อยู่บ้านนอก พอกลับมาเข้าเจกับกันหมดแล้ว แล้ว เขาก็บอกว่า ไปเอาที่กรรมการศาสนา ผูกกับอกว่า เอามาทำอะไร เพียงแต่พัดเฉยๆ เรามันเรียนเอกสารมารู้ ไม่ได้อาพัดมาเห็นข้างฝ่าย ก็เลยไม่ได้ไปเอา

เดียวเนี้ยเป็นเจ้าคุณชั้นราช เขาให้พัด พากลูกคิชช์เข้าทำตู้ใส่ให้ เลยก็ใส่ ไว้ในกฎิอันหนึ่ง เพราะว่าเข้าทำให้ นอกจากนั้นแล้วก็ไม่ได้สนใจอะไร เรายังต้อง ไปสนใจในเรื่องอย่างนั้น เราควรจะใช้เวลาเพื่อศึกษาด้านครัวให้มากขึ้น แล้วก็เรียน เพื่อไปปฏิบัติงาน มีความรู้พอมีคราว แล้วก็ออกไปทำงานได้

พระมหาเถระองค์หนึ่ง ซึ่งเป็นตัวอย่างแก่พากเราหงษ์หลาย คือห่านเจ้าคุณ พุทธทาส ซึ่งพื้นถิ่นทั้งหลายคงจะรู้จักดี ห่านเจ้าคุณพุทธทาสของเรานั้น ห่าน เรียนได้เก่าได้ ๓ ประโยคเท่านั้นเอง ไม่ได้มากกว่า ๓ สอบประโยค ๔ ตกด้วย ช้าไป แล้วห่านก็ไม่เรียนต่อ เพราะห่านบอกว่า กรรมการกับเราเปลี่ยนไม่ตรงกัน ก็ เลยออกไปจากกรุงเทพฯ ไปอยู่ที่ไซย่า เอาพระไตรปิฎก ไปนั่งอ่าน ค้นคว้า ขอ ภัยเคือง ห่านเพียง ๓ ประโยค นั่นแหล่ะ ถ้าเปลี่ยนพระคัมภีร์พระสูตรอะไรก็ตาม ขอโทษเคือง ที่จะพูดว่า ห่านเปลี่ยนกว่าเปรียญ ๔ ประโยคด้วยช้าไป ลองไป อ่านดูก็เปล่าๆ ไว้

เช่นเชุมทรพย์จากพระโอช្សี พระพุทธประวัติจากพระโอช្សี อริยสัจจา พระโอช្សี อะไรๆ หลายเล่มที่ห่านเขียนไว้ พากเราใครอยากจะเป็นนักเทคโนโลยี นักสอน ต้องอ่านหนังสือเหล่านั้น อ่านแล้วจะเกิดปัญญา นั้นห่านเรียนได้ ๓

ประยิคเท่านั้น แต่ท่านเห็นว่างานสำคัญกว่าการศึกษาอาประภาคณ์ยังต้องเลี้ยงดู ไปทำงานอยู่ในบ้าน อยู่ป่าหอยลายปี ก็ยังติดคุณก็ดังขึ้นมาถึงกรุงเทพฯ คนกรุงเทพฯ ต้องนิมนต์ท่านมาเทศน์มาสอน เวลาไหนก็ยังติดคุณชื่อเดิม ท่านดังกว่าคราว ในประเทศไทยก็ว่าได้ ในแง่การศึกษาธรรมะ ว่าแต่ท่านก็ดังอยู่ในหมู่ของคนที่สนใจเท่านั้น ขออภัยเช่นเดียวกัน พระมหาเถรbaughองค์ยังไม่รู้เลย ว่าท่านพุทธทาสท่านทำอะไรแล้วพระศาสนาจะโปรดได้อย่างไร คนดีไม่มีใครใช้ ไม่เอามาใช้ ผลที่สุดคนดีก็ตายไปเสียเท่านั้นเอง

แต่ไม่ตายเปล่าหรอก เพราะหนังสือที่ท่านเขียนนั้นมากเหลือเกิน ท่านตายไปแล้ว หนังสือที่ท่านเขียน ไว้ต้องเป็นตู้ใหญ่ ซึ่งจะเป็นเครื่องมือในการศึกษา ค้นคว้าของพวกรากอื่นไป อันนี้เป็นตัวอย่าง ซึ่งเรียกว่าเป็นความบกพร่องอยู่ ไม่มีใครสนใจ

ยังไม่มีพระมหาเถรองค์ใด เดຍไปเยี่ยมท่านเจ้าคุณเลยว่าท่านทำอะไรบ้าง ไม่ได้ให้กำลังใจ แต่บางองค์พูดว่า ไม่เห็นท่านมาเยี่ยมชมมั้ง ก็ท่านเง่งกว่าท่าน แล้วจะมาเยี่ยมท่านได้อย่างไร ขอให้เราคิดดูเช่น ผู้มีปัญญาเช่นไม่มาหาคนที่ไม่กว่าbrook

ของเมืองไม่ไปหาเล่าปี แต่เล่าปีต้องไปยืนอยู่แทนท้าแข้งเมือง จึงอาจงเมืองมาใช้ได้ ไม่อ่านสามก๊กเสียมั้ง มันก็ลำบากอย่างนี้ ศาสนามันจะไปได้อย่างไร เราลองคิดดูเช่น ถ้าเราอ่านสามก๊ก ก็จะเอกวิธีการของเล่าปีมาใช้ได้ ว่าเล่าปีนั้นเชาจะกู้บ้านกู้เมือง เชาหากคนคลาด คนคลาดอยู่ที่ไหน เล่าปีไม่ได้นั้นคงยกให้เขามาก ค่านั้นแทนท้า แต่เล่าปีเป็นฝ่ายไปหา ไปครั้งแรกไม่เจอ ไปครั้งที่ ๒ ไปครั้งที่ ๓ เดียวทุยมีคนเลือดร้อนบอกว่า ชوانโน่ๆ เราจะไปหามันทำไม่ เอาเชือกผูกคอ ลากมาก็ได้ เล่าปีตอบว่าอย่าใจร้อน เราเอาเชือกผูกคอมันได้มาแต่ตัวไม่ได้หัวใจ เรายังต้องการเอาหัวใจเขามาใช้

ผลที่สุดแล้วเป็นไปยังพินอับพิเทาอยู่ปลายแท้ ของเมืองกาลังนองหลับเสีย เนยฯ อย่างนั้นแหล่ ให้ยืน ทรงมาเลี้ยงหน่ออยหนึ่งก่อน ลองดูน้ำใจว่าจะมีความ รักขนาดไหน ผลที่สุดเห็นยืนนาน ลีมตาชี้นดู ตามว่า ไดร์มาเย็นอยู่แบบแท้ เต็กล บอกว่าเล่าปี ดูเด็กว่า เชี้ย, ทำไม่เม่นอกข้า แล้วก็ลูกชี้น์ตีถ่านเรื่องรา ผลที่สุด เล่าปี ก็เชิญของมาเป็นที่ปรึกษา เป็นหัวเสนาธิการในการต่อสู้กับโจโฉได้ แล้ว ของเมืองก็งลงรักภักดีจนด้วย

เวลาตาย ของเมืองก็เป็นตัวอย่างแก่นักการเมืองทั้งหลาย เพราะแก่ตายไม่มี อายุ ไม่ต้องใช้ยา ๗๙ บังคับ ที่จะเอาอะไรกับแก่ เพราะแก่ไม่มีอะไร ทรัพย์ สมบัติที่มีอยู่บ้าง แกก็พี่ยันไว้ในพินัยกรรม บอกว่า “ทรัพย์สมบัติทั้งหลาย ที่ได้ รับพระราชทานจากพระเจ้าอยู่หัว ยังอยู่เรียบร้อยไม่ได้ใช้ ข้าพเจ้าขอมอบคืนถวาย ให้แก่ชาครากร เพื่อเอ้าไปแจกจ่ายแก่ทหารที่ออกไปปราบพญากลับบามา ครอบครัว ของข้าพเจ้าไม่ต้องเป็นห่วง เพราะมีที่ดินอยู่ ๕๐ ไร่ ตันหมื่น ๑๐๐ ตัน ก็พอ กินแล้ว” พี่ยังทำนี่เอง

ถ้านักการเมืองที่จะสมัครผู้แทน อ่านตอนนี้เสียบังก์คงจะดีขึ้นสักหน่อย ไม่เข้าไปกอบโกยอา จนประเทศคอมแห่งไปตามๆ กัน เป็นอย่างนี้แหล่ ใครที่ จะเป็นผู้แทนต่อไป ต้องเป็นอย่างของเมือง อย่าไปเป็นอย่างคนอื่น ประเทศจึงจะ ไปรอด เรื่องมันอย่างนี้

เราจะทำอะไรมันต้องดูตัวอย่างคนโน้นเราเขานั้น สิ่งใดดีเราก็นำมาใช้ ให้ เป็นประโยชน์ แก่กิจการของเราต่อไป เพราะจะนั้นพระท่านมุณมนันอยทั้งหลาย ที่มีใจรักพระพุทธเจ้า มีใจรักพระธรรมพระสัทพ์ ขอให้ตั้งใจตั้งแต่เริ่มต้น ตั้งใจ ว่าเราจะใช้เพื่ออะไร

ในคำขอของพระมหา nikay เรา มีพูดว่า สพพทุกชนิสสัรน นิพพาน- สุนิธรรมตถาด ย่อต่อก้าส่าว ทศาว บพพาเซต น ภนเต บวชเพื่อกระทำที่สุดของ

ทุกชีวิตรังสรรค์ให้ผ้าบัวแก่ข้าพเจ้า คำนี้ต้องเอามาคิดสักหน่อย ว่าเราบัวบาน้ำแล้วนี้เพื่ออะไรเราถือ ถึงสักออกไปบ้าง ไปช่วยชาวโลก จะเอาไว้ทั้งหมดก็ไม่ไหว มากเกินไป เราอาจไว้แต่พอสมควร

คนใดที่ตั้งใจว่าจะอยู่ ก็ต้องตั้งใจศึกษาเล่าเรียน เรียนจริงๆ เท่าเรียน ก็อย่างไปทำเรื่องอื่น อย่างไปคิดเรื่องอื่น เรียนให้รู้ให้เข้าใจ เรียนบาลีให้พออ่านบาลีได้ แล้วถ้าจะเรียนสมัยใหม่ก็เรียนไปเถอะ เรียนงาน ถึงมหาวิทยาลัยก็ได้ แต่ว่า เราเรียนเพื่ออยู่ ไม่ใช่เรียนเพื่ออะไร เราเรียนเพื่อออกจากโลก ไม่ใช่เรียนเพื่อจะ เข้าไปอยู่กับชาโภกทั้งหลายเขา เพราะในเมืองไทยคน ๕๐ ล้าน อายุบ้านมันตั้งหลายล้านแล้ว อยู่วัดนี้มีน้อยเต็มที่ เพราะฉะนั้นเราช่วยอยู่วัดกันสักหน่อย แต่ว่า อยู่อย่างคนตลาด อย่าอยู่อย่างโน่น อย่าอยู่อย่างนั้น อยู่เพื่อช่วยเหลือญาติโยม ชาวบ้าน อายุเพื่อนำเข้าให้ก้าวไปข้างหน้า อย่าอยู่ให้เข้ามา

ถ้าอยู่ให้ชาวบ้านเข้ามานแล้ว เรายังเป็นหมวดดูเท่านั้นเอง แต่ถ้าอยู่ให้เรา นำ เรายังเปิดหูเปิดตา ญาติโยมให้สร้าง ให้เห็นแสงของธรรมะ จึงจะก้าวหน้า

พระสัมทไนท์ที่มาประชุมกันนี้ ขอภัยพวก ส่วนมากมาจากภาคตะวันออก เดียงเหนือ คนภาคตะวันออกเดียงเหนือนี้ มีคุณค่าพิเศษทางจิตใจ คือมีความ หนักแน่น มีความอดทน มีความตั้งใจ มั่นใจ ในกระบวนการ อะไรๆ ต่างๆ เพราะว่าภูมิประเทศมันลำบาก

คนเกิดในที่ล้าบากมีบุญ ไม่ใช่มีบานป เพราะว่าความล้าบากมันสร้างคน แต่ว่าที่ลับบากมันทำลายคน พระสัมทไนท์ที่มาจากการภาคใต้มันลับบากๆ จึงไม่ค่อยเก่ง เท่าไร แต่ว่าพระที่มาจากการภาคตะวันออกเดียงเหนือฯ เขาลับบาก เขาเรียนเก่ง เป็น เปรียญ ๕ ประโยคเยอราแยะ เป็นสมการเจ้าวัดก็เยอระ

ข้าพเจ้าไปเที่ยวเทคโนโลยีทางภาคตะวันออกเดียงเหนือบ่อยๆ เมื่อไปเทคโนโลยีแล้วสังเกตดูว่า กิจกรรมพระศาสนาทางภาคตะวันออกเดียงเหนือนั้น เจริญก้าว

หน้ากากภาคอื่นๆ ในประเทศไทย เพราะว่ามีพระ ที่ทำงานดีๆ เจ้าคณะจังหวัด มีความรู้ เจ้าคณะอ่าเภอก็มีความรู้ สมการเจ้าวัดเป็นมหาปริญญาอยองค์ แล้ว เอกงานเอกสารทั้งนั้น สังเกตดูเป็นอย่างนี้ เวลากลับไปภาคใต้ เขามาว่าไปเที่ยว ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กิจการพระศาสนาเป็นอย่างไร กับอุตรฯ ว่า ดีกว่าภาคเราย้ายແᶠลายมุมด้วยกัน เพราะเขาง่งๆ เขารีบเข้าก้าวหน้า เข้า ตั้งใจศึกษา อันนี้พุดไม่ใช่ยอ แต่ความจริงมันเป็นอย่างนั้น

เดียวพากเราจะหัว หลวงพ่อปัญญาให้เรา kin น้ำหวานอีกแล้ว น้ำหวาน กินมากไม่ได้ มันเป็นเบาหวาน แต่ว่าพูดความจริงสักกัน ว่าความจริงมันเป็นอย่าง นั้น เพราะคนนั้นเราต้องรักษาคุณค่าของสิ่งนี้ไว้ ตั้งใจเรียนตั้งใจศึกษากันอย่าง จริงจัง เพื่อความเจริญก้าวหน้าของพระศาสนา แล้วพากเรา呢 จะช่วยกิจการ พระ ศาสนาต่อไป ในกาลข้างหน้า

เมื่อเราเรียนเสร็จแล้ว เราถูกออกทำงาน เรื่องการทำงานให้พระศาสนานี้ มีข้อบกพร่องอยู่ที่ว่าไปประการหนึ่ง คือพระเรามักจะพูดว่า “ไม่มีใครใช้” “ไม่มีใคร สั่งให้ทำ ทำไม่ต้องรอให้คนอื่นสั่ง ทำไม่ต้องรอให้คนอื่นใช้” ทำไม่ต้องรอให้คนอื่น ทำงานให้เราทำ ก็งานนั้นมีอะไรจะไม่ในเมืองไทย หลวงพ่อเที่ยวเทศน์ มาตั้ง ๕๐ ปี แล้ว มองเห็นงานมากเหลือเกิน ที่เราจะต้องทำ เราไม่มีคนจะทำเท่านั้น เพราะว่า พื้นดงภูเขาด้วยหมาบ้านทั่วไปนั้น กำลังต้องการผู้ช่วยทางจิต ต้องการผู้ช่วยทางวิญญาณ เข้าอยู่เมือนกับคนตามบด หรือฝูงวัวฝูงแกะที่ไม่มีคนเลี้ยง ถ้าพูดตามคัมภีร์ฟรัง เขาว่าอย่างนั้น เข้าต้องการคนเลี้ยง

เรานี่แหล่ะจะไปเป็นคนเลี้ยง เราจะต้องไปเป็นผู้ช่วยเข้า เราไม่ต้องรอรับ คำสั่งจากใคร เรารับโดยตรงมาจากพระพุทธเจ้าเลยที่เดียว เพราะพระพุทธเจ้า ท่านสั่งไว้แล้ว “เชอหั้งหลาย จงเที่ยวไป เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่มหาชน” แล้วเราจะอุ่นรอดให้ได้รับอีก เราไม่ต้องรายงานใคร เราทำให้พระพุทธเจ้า ได้จะชม

เราก็ไม่ว่า ใจจะดีเรา เราก็ไม่ว่า เราไม่สนใจต่อคำพูดเหล่านั้น แต่เราจะอุทิศชีวิต ทำงานให้แก่พระพุทธเจ้า ที่ได้มีงานเราจะอยู่ที่นั่น เราจะทำงานด้วยความตั้งอกตั้งใจ ถ้าราชawayกันทำอย่างนี้ก็จะก้าวหน้า

แต่ว่านั้นแหล่ะ การทำงานจะไร้กําตาม หักคนเดียวมันไม่เกิดกําลัง ต้องทำงานเป็นทีมเวค คำฝรั่งเข้าว่าอย่างนั้น ถ้าพูดไทยๆ ก็เรียกว่า สหการ หมายความว่าร่วมกันทำ เราต้องมีศูนย์กลางที่จะทำงาน เป็นศูนย์ที่จะปฏิบัติงานอิสระ ไม่ต้องขึ้นกับใคร ขั้นตรงต่อพระพุทธเจ้า ขั้นตรงต่อพระธรรม ขั้นตรงต่อพระสงฆ์ ไม่ต้องให้ใครมาตั้งระเบียบให้แก่เรา เราเคารพพระเมี้ยบของพ่อเรา ก็พอแล้ว เพราะมีพ่อใช้ ไม่ต้องตั้งขึ้นมาใหม่ก็ได้ ที่ตั้งขึ้นใหม่นั้นตั้งขึ้นรุ่งจนจำไม่ได้ ข้าพเจ้าเป็นสมภารานี้ ไม่เคยได้อ่านพระราชนูญญาติคุณะสงฆ์เลย ไม่รู้ว่าเทาว่าอย่างไร เพราะนี่กว่าไม่จำเป็นอะไรมาก พระปฎิบัติตามพระธรรม วินัยแล้ว มันก็พอแล้ว ไม่จำเป็นจะต้องอ่านก็ได้

มีประชุมสงฆ์ที่ไร้กําโดยไปฟังกับเขานั่ง ไปฟังแล้วเบื่อเต็มที่ เพราะมีพูดแต่เรื่องสังฆภัณฑ์ เรื่องกติกาสงฆ์ ไม่เห็นพูดพุทธชาณติกันเสียมั้งเลย เรามันเป็นนักเทศน์นักสอน นั่งฟังแล้วก็เมื่อยหน่าย ในกรณีที่จะไปฟังชาวบ้าน พูดมาสังฆภัณฑ์ให้ฟัง เลยก้าลาดตลอดสมัย ไปเที่ยวเทศน์สอนญาติโยมดีกว่า เลยไม่ได้ไปประชุมกับเขา เรื่องมันเป็นอย่างนี้ เพราะฉะนั้น ไม่จำเป็นจะต้องตั้งอะไรมาก ให้มันมากเกินไปหรอก เราปฏิบัติตามพระธรรมวินัยก็พอแล้ว เพราะผู้ปฏิบัติตามพระธรรม วินัยนั้นไม่เกะกะ

แต่ถ้าเราเชื่อภูมาย บางทีก็อ่านเพื่อทางออก หาดูว่ามันมีตรรไหนบ้าง พอมีรู้ก็เอ้าหัวผลลูกอกไปตรังนั้น อย่างนี้มันก็ไม่ได้เรื่องอะไรมาก ไปเรียนเพื่อหารือ กับทางท่านนั้นเอง แล้วเรามันก็ยุ่งเท่านั้นเอง อย่าไปเรียนอย่างนั้น พระธรรมวินัย มีพร้อมแล้ว เราปฏิบัติตามคำสอนของพระพุทธเจ้า ไปตามที่พระพุทธเจ้าลั่ง บอก

ว่าไปทำงาน แล้วเราก็ไม่ต้องรายงานไคร เพราะเราไม่ต้องการอะไร พระพุทธเจ้า ไม่มีอะไรให้ นอกจักความสบายนิ่ง สายใจว่าเรารีดสันองคุณพ่อ เรารักพ่อคือ พระพุทธเจ้า เรารีดสันองคุณพ่อแล้ว เราก็ไม่ได้กินข้าวของท่านเปล่า ๆ ไม่ได้อยู่ กุฎิของท่านเปล่า ๆ ไม่ได้อาหารร่องแบบที่มีเกียรติของท่านมาทั่มเฉย ๆ เราก็ไม่ได้ กินยาของพระพุทธเจ้าเพื่อนอนให้สบายน แต่เรารีดภูนติงานให้องค์พระพุทธเจ้า

เมื่อเรารีดท่ออย่างนี้เราก็สบายนิ่ง ใจจะว่าอะไรก็ช่างเข้า เราก็ไม่สนใจ เพราะ เรารีดหน้าท่ออย่างนี้ เราก็ทำไปตามหน้าที่ แต่ว่าต้องรวมกลุ่มกันเข้า เพื่อปรึกษา เพื่อวางแผน เพื่อภูนติงานให้เป็นระเบียบร้อยร้อย พากเราหันหมอด้วยรวมกัน เข้า พระหนุ่มเมรุน้อยที่มีการศึกษา มีปัญญา อายุสักหกห้าปี อายุต่อไป เพื่อทำงาน ให้แก่พระศาสนา ทหารกล้าหาญมันไม่ค่อยมีดังที่ว่าแล้ว เพราะฉะนั้นเรามาร่วม แรงร่วมใจกัน ถ้าร่วมแรงร่วมใจกันอย่างนั้นแล้วล่ะก็ หลวงพ่อองค์หนึ่งเป็นหัว เศรษที่บังง ในการทำงานที่เป็นประโยชน์ ถ้าสิ่งใดเป็นประโยชน์แก่พระศาสนา แล้ว หลวงพ่อຍินดีด้วย ไม่ถอย แต่ถ้าเรื่องไม่เป็นประโยชน์หลวงพ่อ ก็ไม่เอา เหมือนกัน

เคยมีว่าสมเด็จพระวันรัตวัดนี้ ท่านให้ตรัสรกรุดแก่ท่านเจ้าคุณองค์หนึ่ง เจ้าคุณองค์นั้นอยากได้ตั้งกรุดสมเด็จเหลือเกิน สมเด็จท่านไม่มีตั้งกรุด ท่าน ไม่ถือโศคลา ท่านเป็นนักสอนธรรมะ สมเด็จพระเชมรา ที่สร้างสิ่งทั้งหลายไว้ ในวัดมหาธาตุ เป็นผลงานของท่านทั้งนั้น ต้นอโศก ต้นเข็ม ของท่านทั้งนั้น เดียวฉัน ต้นอโศกจะตายไปเสียบังแล้ว เพราะฉันก็พิลап ไม่ใช่เรื่องอะไร ท่านสร้างสิ่ง เหล่านี้ไว้

เจ้าคุณองค์นั้นอยากจะได้ตั้งกรุดสมเด็จ เข้าไปขอ ท่านไม่มีให้ ก็ยังคงยืน คงจะจะเอามาให้ได้ ท่านเลยบอกว่า ไปอาเเพ่นดีบุกมา เอามาถึงท่านก็มีวนแล้วยืน ให้ ท่านบอกว่า เอาไปเถอะ ถ้าดีแล้วบุกเข้าไป ถ้าชื้อย่างบุกเป็นอันขาด อันนี้

แหล่งตระกรุดวิเศษลະ พากเราเอ้าไปผูกไว้ที่ใจເດອະ ຄ້າສິ່ງໄດ້ແລ້ວບຸກເຫັນໄປເລຍ
ໄມ້ຕ້ອງກລວ້ ເຮືອຄວາມດີແລ້ວຕ້ອງທຳ ແຕ່ຄ້າສິ່ງໄດ້ໄມ້ດີອຍໆບຸກເປັນວັນຈາດ ອຍ່ໃຊ້
ກໍລັງ ພັລັງຈານໃນທາງເສີຍ ມັນໄມ້ເກີດປະໂຍ້ນຂອງໄຣ ເວັຈະຕ້ອງໃຊ້ພັລັງຈານເຊື່ອມີຄ້າ
ຂອງເຮົ້ານີ້ ຕ້ອນໃຊ້ເພື່ອການສ້ວັງສຽງ ສ້ວັງພຣະຄາສາ ສ້ວັງຄວາມສົງສູງທີ່ແກ່ປະກາຊານ
ແລ້ວເຮົ້າກີ່ຕັ້ງຈຳທ່ານມີຄວາມດີ ຄ້າດີແລ້ວກົງບຸກເຫັນໄປ ໄນໄດ້ຕ້ອງກລວ້ໄວ້ຮັ້ງທົດ ເພົ່ມ
ເປັນລື່ງທີ່ດິຈຳມ ໃຫ້ເວົ່ວມແຮງຮ່ວມໃຈກັນຍ່າງນີ້ ວັງແຜນຈັດຈານ ແລະເນື່ອໄດ້ໄປທຳກຳ
ແລ້ວ ເຮົ້າກົມປະກິບການກັນຕ່ອນໄປ ວ່າມີອະໄວນກພຣວ່າງນັ້ນ ມີອະໄວຄວາມປັບປຸງແກ້ໄຂ
ຕ່ອນໄປ ຕ່າງຄົນຕ່າງມີປັບປຸງ ຕ່າງຄົນຕ່າງກົມຂໍອົບດີ

ເດືອນນີ້ນັກເທັນນີ້ເມືອງໄທມີເຍະພອສມຄວາ ທານວິທີບຸກມີເຍະວະ ອົງຄໍທີ່ນີ້
ເທັນນີ້ໄປອຍ່າງທີ່ນີ້ ອົງຄໍທີ່ນີ້ເກີນເທັນນີ້ໄປອຍ່າງທີ່ນີ້ ພູຖີໂມພັກແລ້ວໄມ້ຮູ້ຈະເຫຼືອໄຮົດ
ອົງຄໍທີ່ນີ້ວ່າອຍ່າງນັ້ນອີກອົງຄໍທີ່ນີ້ວ່າອຍ່າງນີ້ ໂຍມບອກວ່າໄມ້ຮູ້ຈະເຫຼືອອົງຄໍໃຫນ ທ່ານ
ພຣະຄຣູນນັ້ນກີ່ວ່າອຍ່າງນັ້ນ ທ່ານພຣະມທາໂນນັ້ນກີ່ວ່າອຍ່າງໂນນັ້ນ ເຈົ້າຄຸນນັ້ນກີ່ວ່າອຍ່າງນີ້
ໄປກັນຄຸນລະທຶກຄຸນລະກາງ

ທີ່ໄມ້ເປັນໄປອຍ່າງນັ້ນ ກີ່ພຣະວ່າໄມ້ມີອົງຄໍການສ້ວັງກາງທີ່ເກີນນັກເທັນແລ້ວ
ນັ້ນ ມານັ້ນປະກິບການເລີຍນັ້ນ ມາປະຊຸມສົ່ມມານກັນເລີຍນັ້ນ ວ່າເວົາຄວະສອນ
ອະໄຣ ເວົາຄວະສ້ວັງຄົນໄປໃນແນວໃຫນ ຄວະເພະວະໄຮ້ຂຶ້ນໃນຈິຕິໃຈຄົນ ໄນໄຟໃຫ້
ເທັນນີ້ເພື່ອເຂົາໃຈຄົນ ເພື່ອເຮື່ອສ້ວັງນັ້ນສ້ວັງນີ້ຕົລອດເວລາ ແລ້ວມັນຈະໄປກັນໄດ້ອຍ່າງໄຣ
ນີ້ໄມ້ເມີນ

ວ່າຍ່າງນີ້ພຣະວ່າໄຣ ເພຣະໄມ້ມີອົງຄໍການພົຍແພໃນເມືອງໄທ ມີແຕ່ອົງຄໍການ
ນອນແພັກທັນນັ້ນ ແລ້ວຈະທີ່ໄດ້ອຍ່າງໄຣ ພື້ນອົງທັນທລາຍຄິດດຸເດອະ ອົງຄໍການພົຍແພ
ໄມ້ເມີນ ແລ້ວຈະທຳກັນໄດ້ອຍ່າງໄຣ ໄນມີຄຣເຂົາໃຈໃລ້ໃນເຮືອນີ້ ແລ້ວກົງພັກໄປອຍ່າງນັ້ນ
ວ່າກັນໄປຕາມເຮືອ ວັດນັ້ນເທັນຍ່າງ ວັນນັ້ນເທັນຍ່າງ ວັດໂນນັ້ນ ເທັນຍ່າງ ດັນທີ່
ໄປກັດໄທນັ້ນເຊື່ອວັດນັ້ນ ໄປວັດອື່ນກີ່ເຊື່ອວັດອື່ນຕ່ອນໄປ ຄ້າພັກທລາຍວັດກົມຢືນລັງເລ ເຊິ່ງ

กุจะไปปัดไหนดี มันเป็นกันอย่างนี้ อย่างนี้มันก็ล้ำบาก

เพราะว่าไม่มีส่วนกลางที่จะจัดทำ ในฝ่ายศาสนาอื่นนั้นเขามีแล้ว เขาทำมา ก่อนเราด้วยซ้ำไป เพราะว่าเขาตั้งตัวก้าวหน้า เขามองโลก ว่ามีอะไรที่โลกต้องการ เรายังจะปรับปรุงอะไรบ้าง ควรจะแก้ไขอะไรบ้าง เขายอมเป็นกลุ่มเป็นก้อนปรึกษา หรือกัน ประชุมกันบ่อยๆ ทุกวันทุกเวลา ๗ วัน มาประชุมกัน เดือนหนึ่งมาประชุมกัน ความจริงพระเรานั้น พระพุทธเจ้าท่านให้ประชุมกันเดือนละ ๒ ครั้ง แต่ว่านั้นแหล่ะ ไปประชุมฟังพระป่าภูโมกข์ พังเสร็จแล้วก็ประชุมกันเพื่อปรึกษาเรื่องอื่นบ้าง ว่าเราจะทำอะไร ไม่ควรรีบกลับบ้าน โดยไม่ได้ปรึกษาอะไรกันบ้าง

เช่นการสอนคนนี้ เป็นเรื่องใหญ่ เป็นเรื่องสำคัญ มีบังไหม พากเรได้ยินได้ฟังบังไหม มีสัมมนาด้วยเทคโนโลยีสัมมนานักสอน ไม่เทื่อนมีกันลักษณะที่หนึ่ง แล้วเราจะก้าวหน้าไปได้อ่ายไร เทคโนรุ่มงามกันอยู่อย่างนั้น ไม่ทันสมัย ไม่ทันเหตุการณ์ คนฟังก็เลยไม่อยากฟัง เพราะว่ารู้ว่าเทคโนโลยีอะไร นี่มันเป็นความเสียหาย

เพราะฉะนั้นเราจะต้องรวมกันเข้า ถ้าจะปรับปรุงทั้งบ้านทั้งเมืองก็ต้องปรับปรุงหลักการ ว่าเราจะต้องมีองค์การประเภทต่างๆ ขึ้น เช่นฝ่ายปกครอง ว่าแต่เรื่องการปกครองอย่างเดียว ฝ่ายเผยแพร่ทำหน้าที่ เผยแพร่ รวมพากธรรมหมู่ปรึกษา หรือกัน ฝ่ายการศึกษา จัดการศึกษากันอย่างจริงจัง อย่าไปทำสิ่งที่ เรียกว่า ไม่ เอางานเอกสาร ให้เป็นหมู่เป็นคณะ เป็นเรื่องเป็นราวดี เป็นแผนกๆ องค์ไหนรับหน้าที่ใด ต้องทำหน้าที่นั้น

ที่นี่เขายกมาเหมือนกัน สมัยก่อนนี้มีองค์การ ๔ คือ องค์การปกครอง องค์กรศึกษา องค์กรสาธารณูปการ องค์การเผยแพร่ แต่ว่า做人คนแก่ก่านั้นทำงานท่านก็จะทำอะไรไหว ท่านไม่ได้มีอยู่รอด เราไม่จำเป็นจะต้องใช้คนแก่เสมอไป แต่ว่าเรา做人คนแก่เป็นที่ปรึกษา ร่วมงานร่วมการ ผู้ปฏิบัติงานมันต้องเป็นคนหนุ่มที่มีความแข็งแกร่งไว้กันลักษณะน้อย ถ้า做人คนง่ำมมาทำงานแล้ว จะไปกันรอด

ได้อย่างไร

เมืองไทยเรามันเสียอยู่อย่างที่นี่ ไม่ยอมให้คุณหนุ่มพูด มันลำบากกันอยู่ ตรงนี้ ถ้าคุณหนุ่มจะแสดงความคิดความเห็นอะไรเช่นมา ถูกดูเห็นได้呀 เอ็งจะ มันสู้รู้ จะมาสอนเข้า เป็นคนรู้มากไปเสียทั้งนั้น ไม่ยอมฟังคำปรึกษาหรือ คน หนุ่มก็คำถูกใจ เมื่อยุ่บไปก็ทำอะไรไม่ได้ ไปอยู่บ้านเด็กว่า มันเสียกำลังเสียอย่างนี้ เพราะฉะนั้นต้องแก้ไข

สมัยนี้โลกเราเป็นประชาธิปไตยกันแล้ว พระเจ้ายังไม่เป็นประชาธิปไตย กัน ยังถืออ่านจากันอยู่ ยังทำอะไรไรกันแบบโบราณกันอยู่ เราควรจะปรึกษากัน พระหนุ่มๆ น้อยๆ ที่มีความคิดคริเริ่ม เรียกมาประชุมเสียมั้ง ถามความคิดความเห็นเสียมั้งแล้วเอาไปใช้ ใช้แล้วไม่บอกว่า เป็นความคิดของพระองค์นั้นก็ไม่ว่า อะไรหรอก ให้ท่านอาหน้าเอาตา เรายังไม่ว่า แต่ว่าขอให้เปลี่ยนวิธีการเสียบ้าง ให้ คนที่มีปัญญา พอที่จะใช้ปัญญาเสียบ้าง คนที่มีความสามารถ ให้ได้ใช้ความสามารถ บ้าง คนที่มีความตั้งใจทำงานได้มีโอกาสทำงานบ้าง กิจการของพระศาสนา ก็จะได้ เจริญก้าวหน้าต่อไป ตามสมควรแก่รุ่นนะ

ถ้าอยู่กันในรูปที่ เป็นอยู่กันในบัดนี้ ก็เรียกว่าเป็นเรื่องที่ไม่มีพาย ไม่มี ทางเลือ เป็นเรื่องที่ลอยไปตามกระแส น้ำซึ่นก็ลอยซึ่น น้ำลงก็loyลง มันก็ คล้ายกับผักตบชวา ในแม่น้ำเจ้าพระยาเท่านั้นเอง ไม่มีหลักการอะไร ไม่มีจุด มุ่งหมายอะไรต่างคนต่างไป ต่างคนต่างทำ แล้วมันจะก้าวหน้าไปได้อย่างไรในเรื่อง อย่างนี้ มันต้องคิดกันบ้าง ปรึกษากันบ้าง ว่าควรจะแก้ไขกันอย่างไร มาประชุม อะไรกันเสียบ้าง

เช่นว่าประชุมสัมมนาธรรมทุต มาฟังເຫັນພູດกันทั้งนั้น เชิญนายກມພູດ ເສຸງວຽກມະຕິມະຫາດໄທມາພູດ ພູດอะไรไม่ได้เรื่องทั้งนั้น เพราะท่านเหล่านั้น ความจริงก็ไม่รู้อะไร แล้วจะมาພູດให้พระฟัง

ลองไปตามเจ้าคณะจังหวัดทั้งหลายที่มาประชุม ท่านบอกว่า ผู้มีอิทธิพล แล้ว เรื่องสัมมนาแบบนี้ นิมนต์มาฟังเสียๆ แล้วก็ฟังลึกลึกลึกที่ไม่ได้สาระ ทำไมไม่ให้เราแสดงความคิดความเห็นมั้ง ท่านว่าอย่างนั้น

ความจริงเจ้าคณะท่านอยู่ใกล้ชานบ้าน อยู่ใกล้พระสงฆ์ ท่านมีความคิด แต่ท่านไม่มีโอกาสจะแสดง มีแต่มาฟังเท่านั้น พระอิ渥าทท่านผู้นั้น สัมโมทนียกถา ท่านผู้นี้ ว่ากันอยู่ว่าจนเย็นจนค่ำ จนอ่อนเพลีย กลับวัดไป ไปฉันน้ำตาลต่อไป แล้ว มันจะได้ออะไรอย่างนี้

มองไปสัมมนา กับทางทุกปี แต่สัมมนาเสร็จแล้วนั้นรถกลับวัดชลประทานฯ ตามว่าได้อะไรมั้วันนี้ บอกตัวเองว่าไม่ได้อะไร มันเป็นเสียงอย่างนี้ เราไม่ได้มามาประชุมกัน เพื่อปรึกษาหารือกัน เพื่อแสดงความคิด ความเห็น คนไทยเรายังบกพร่อง ในเรื่องนี้ แม้ทางฝ่ายบ้านเมืองก็เหมือนกัน ยังบกพร่อง ยังไม่ยอมให้คนหนุ่ม คนน้อยแสดงความคิดเห็น แต่เดียวันนี้เริ่มแล้ว เริ่มแล้ว คนหนุ่มคนน้อยพอจะมีโอกาสแสดงได้แล้ว พระสงฆ์องค์เจ้าเรา ก็พอเริ่มแสดงได้บ้างแล้ว

แต่ว่าอย่าให้มันแรงเกินไป ให้เบาๆ ไว้หน่อย เอาแต่สมควรๆ เรียกว่าใช้ไม้นวมไปก่อน ส่วนไม้แข็งนั้น คือว่ากันที่หลัง เพราะถ้าใช้ไม้แข็งแต่หัวที่แล้ว ก็จะถูกน็อกคว้าไปเหมือนกับนกหมาย ขึ้นชากับอ้ายเคลย์อย่างนั้นแหละ ขึ้นไปก็รุกพักเดียว อ้ายเคลย์มันแน่นอนพักเดียว กิล้มไปเท่านั้นเอง อ้ายเคลย์มันนกหมายมืออาชญา กันเก่งกว่า เพราะฉะนั้นนกหมายไม่นั่นนั่นต้องระวัง ระวังหมัดเย็บให้ดี ถ้าไม่ดีถูกเย็บแพ้คดแน่ ผลที่สุดเสียท่า

เพราะฉะนั้นต้องระวัง ต้องใช้ไม้นวม ค่อยพูดค่อยจา ค่อยทำค่อยไป อะไรเหมาะอะไรควร ค่อยปรึกษาหารือกัน ทำอะไรต้องปรึกษากัน ต้องประชุมกัน ต้องวางแผน แล้วงานที่เราจะต้องทำ ไม่ใช้งานรีบว้อน มันเป็นงานใหญ่ เป็นงานของชาติ เป็นงานของพระศาสนา ไม่ใช้งานที่จะล้าเร็วันนี้ ล้าเร็วพรุ่งนี้ แต่เป็น

งานที่จะต้องวางแผนลึก

คล้ายกับเรารังสรรค ๒๐ ชั้น มันก็ต้องตอกเข็มอย่างดี ลงรวมมั่นคง แล้วค่อยก่อขึ้นไปๆ เป็นลำดับๆ จนครบ ๒๐ ชั้น ฉันได้ ในเรื่องงานทางด้านพระศาสนาที่ก็เหมือนกัน ต้องค่อยๆ สร้างไปทีละน้อยๆ เพราะ กำลังคนของเรายังไม่พอ เวลานี้กำลังคนไม่พอ กำลังคนนี้สำคัญในการปฏิบัติงาน ถ้ากำลังคนไม่พอ เราไปทำงานเราไม่มีคนใช้ เพราะฉะนั้นเมื่อต้นต้องสร้างคนก่อน

การสร้างคนนั้น ทุกวัดต้องช่วยกันสร้าง ต้องมีอุดมการณ์ เราจะสร้างคนไปแนวไหน เวลานี้ยังไม่ได้สร้างคนให้มีอุดมคติ

ท่านปัญญาที่มาเทศน์แจ้งๆ อยู่นี่ ไม่ใช่เทศน์เพราหมีการสร้างของแผนการศึกษาอะไรหรือ กแต่ว่า มันเกิดขึ้นในหัวเอง ไม่มีใครบอกว่า ต้องทำอย่างนั้น ต้องทำอย่างนี้ คุณภาพต่อไปต้องทำอย่างนั้น ต้องทำอย่างนี้ ครูบาอาจารย์ที่สอนอะไรมาบ้างนั้น ก็สอนตามเรื่อง ไม่ใช่เป็นการลบหลู่บุญคุณของเจ้าพระคุณทั้งหลาย ที่ว่าท่านได้สอนมา แต่ว่าวิธีการยังไม่เดียว คือยังไม่ให้อุดมการณ์ไว้ในจิตใจ

เวลาที่อุดมการณ์เป็นเรื่องสำคัญ ไม่ว่าการเมือง ไม่ว่าการพระศาสนา หรือ ว่า ไม่ว่าอะไรแหะๆ คนเราต้องมีอุดมการณ์ ต้องมีความยึดมั่นไว้ในอะไรสักอย่าง แม้พระศาสนาสอนให้ไว้ไม่ให้ยึดมั่น แต่เรา ก็ต้องยึดมั่น ในงาน ยึดมั่นในหลักการของพระพุทธเจ้า แต่ว่าเราไม่ได้ให้อุดมการณ์แก่พระ

พวกราชทั้งหลายที่มาเรียนอยู่นี่ เรียนบาลี เรียนมหาวิทยาลัย มีการสอนให้มีอุดมการณ์บ้างใหม่ มีการปลูกใจบ้างใหม่ ปลูกเสกเรانب้างใหม่ ว่าให้เราเลี่ยสละให้เราทำงาน ให้เรารักศาสนา ให้บ้าเพญประโยชน์สุขแก่มหาชน มากกว่าความสุข ส่วนตัว ยังไม่มีการพูดการสอนกัน นอกจากรสอนกันไปตามเรื่อง สัตถภាមันว่าพระศาสนา วิหรันโต ว่าเรื่อยไป

เราไม่ได้สอนว่า พระศาสนาของเรารือย่างไร เราควรจะดำเนินชีวิตตาม

พระพุทธเจ้าอย่างไร เวลาที่ประเทศไทยต้องการอะไร วงการพระศาสนาต้องการอะไร มีครัวบังที่ต้องการจะสมัครเป็นพหุหาร ของพระพุทธเจ้า ทำงานออกแนวหน้า เพื่อต่อสู้กับข้าศึก คือกิเลสทั้งหลาย ที่รุกรานบ้านเมืองมากขึ้นทุกวัน ทุกเวลา ไม่มีการปลูกใจ ไม่มีการเริ่มใจ ให้เกิดความมานะพยายาม

จิตใจคนเรานั้นปลูกได้ เสกได คอมมิวนิสต์มั่นเสกให้เป็นคอมมิวนิสต์ อุญในป่าไดตั้ง ๑๐ ปี ๒๐ ปี ไม่ยอมออกมานม่องนั้น เพราะอะไร เพราะเขาว่า เพาะอุดมการณ์ให้เกิดขึ้นในใจ แล้วก็ฝังหัวอยู่ในเรื่องนั้น ยอมตายไม่เปลี่ยน แปลง แล้วทำไม่ร้ายไม่เพาะอุดมการณ์ขึ้นในสมองของพระมั่น ศาสนิกในศาสนา อื่น เขา่านั้นถือเหลือเกิน เขายอมมอบชีวิตจิตใจให้แก่พระผู้เป็นเจ้า เขายังมีตัว เขายังเป็นของเขายังมอบให้พระผู้เป็นเจ้าของเขามด พระผู้เป็นเจ้าก็คือธรรมนั้นเอง เราเป็นชาวพุทธ เราก็มอบให้แก่พระธรรม พระธรรมเป็นสิ่งที่เราเคราบูชา เรา มอบให้หมด กายชีวิตจิตใจมอบให้หมดแก่พระธรรม เราทำงานเพื่อพระธรรม ทุกอย่างที่เราทำนั้น เพื่อให้ธรรมะเจริญ ให้ธรรมะก้าวหน้า ให้ธรรมะอยู่ในจิตใจ คนต่อไป แล้วเราก็ทำ ทำโดยไม่หวังอะไร แม้แต่คำชมเราก็ไม่ต้องการ เพราะเรา รักพระธรรมเท่านั้น ความคิดอย่างนี้ไม่ได้อบรมกัน ไม่ได้สั่งสอนกันทุกวัน ทุก เวลา

คนเรามันต้องเสกกันทุกวัน ตื่นมาต้องเสก ตอนเย็นลงก็ต้องเสก เสก ให้เป็นอะไรก็ได้ เสกให้เป็นคนก็ได้ แต่ไม่มีการปลูกเสก เพราะมัวแต่ไปปลูก เสกพระเครื่องขายกันเสียหมด แล้วมันจะก้าวหน้ากันได้อย่างไร พื้นอังหงษ์หลาย คิดดูเถอะ ในสมัยนี้ มันถึงเวลาแล้วที่เราทั้งหลายจะต้องตื่นตัว ถึงเวลาแล้ว ที่ เราทั้งหลายจะต้องก้าวหน้า ถึงเวลาแล้ว ที่เราทั้งหลายจะต้องมองดูตัวเอง ว่าเรา มีอะไรบกพร่อง มีอะไรจะต้องแก้ไข มีอะไรจะต้องจัดต้องทำต่อไป แล้วเราจะ จำาร่วมกันจัด ร่วมกันทำ คนเดียวความคิดความอ่าน จะเป็นพระหนมนึกตาม

พระปูนกลางก็ตาม พระผู้เฒ่าก็ตาม เรายังฟังทั้งนั้น แล้วเอามา ร่วมมือกันได้ ทั้งนั้น ในอุดมการณ์แนวเดียวกัน เพื่อสร้างสรรค์จิตใจคน ให้ก้าวหน้าไปในทางที่ ถูกที่ชอบ ตามหลักพระธรรมคำสอนในทางพระศาสนา งานนี้แหละเป็นงานล้ำคัญ ที่เราจะได้ช่วยกันในกาล ต่อไปข้างหน้า

ข้าพเจ้าเองรู้สึกปลื้มใจ ที่ได้มาเห็นพวกรากทั้งหลายมาอยู่กันอย่างพร้อม เพียงเรียงหน้า ในสมาคมนี้ เพื่อจุดมุ่งหมายที่จะทำอะไรที่เป็นประโยชน์ แก่พระ ศาสนาต่อไป ครครๆ เช่นวิพากษ์วิจารณ์อะไรซักซาน เรายอยไปໂกรธเคือง อย่า ไปต่อสือตอบโต้ถึงกับเขา เพราะคนเรายังไม่ได้มีปัญญาเท่าเทียมกันทุกคน คนเรายัง ปัญญาเท่าได้ก็เท่านั้น

เหมือนกับคนสองคน มองไปซองอะไรซองหนึ่ง คนหนึ่งอาจจะเห็นเป็น โคลนتم ก็ได้ อีกคนหนึ่งอาจจะเห็นเป็นเพชรพลอย ก็ได้ เหมือนกับค่ำกลอน ที่ท่านผู้นึงเขียนไว้ว่า

สองคนยิ่ลดามซ่อง
คนหนึ่งตาแห่มคอม

คนหนึ่งมองเห็นโคลนتم
เห็นเดือนดาวแสงวัวเวว

อะไรอย่างนี้แหละ เรียกว่าตามันมองเห็นไม่เหมือนกัน เพราะฉะนั้น เราจะไปโทษเขาไม่ได้ เช่นมองเราในแง่ได้ก็ซังเขา แต่เรารู้ใจของเรา ว่าเรามีใจ อย่างไร เรามีความมุ่งหมาย อย่างไร เรามีความบริสุทธิ์ใจเพียงไหน เราทำไปตาม ความคิดของเรา เพื่อสร้างสรรค์สิ่งดีงาม

อันคนที่ทำดีนั้น ก็ต้องมีคนติมากเป็นธรรมด้วย คนไหนถูกว่ามาก แสดง ว่าคนนั้นดีมาก คนดีมากย่อม มีคนริบชา คนที่ถูกริบชาดีกว่าเขาสองสาม

ท่านเจ้าคุณธรรมโมไซชาจารย์ ท่านเขียนไว้ว่า เชาริบชา ดีกว่าเขางาน เพราะว่า คนไหนเขางานแล้ว คนนั้นมันเยี่ย่ ตลาดแล้วล่ะ คนนั้นไปมีรอด แต่ มีคนริบชา มีคนวิพากษ์วิจารณ์บ่อยๆ แสดงว่าคนนั้นต้องเก่งแน่ ต้องมีความดี

คนจึงได้วิพากษ์วิจารณ์กันปะຍາ

เหมือนหลวงพ่ออาศัยของเรานี่แหละ สมัยที่เป็นพระพิมลธรรม เป็นเจ้าคณะปกครองสงฆ์ เป็นสังฆมณฑล มีคณวิพากษ์วิจารณ์เรื่อย เพราะว่าท่านเมตต์นั้นเอง ไม่ใช่เรื่องอะไร ถ้าไม่ดีก็ไม่มีคณว่าทรอกร

พระที่นอนเฉย ๆ ไม่มีคริวิพากษ์วิจารณ์ลักษณะเดียว เพราะว่าฉันแล้ว นอน ก็ไม่มีครัวว่าอะไร แล้วก็ไม่มีครรภัจด้วยซ้ำไป แต่องค์ไหนทำงานทำการ ยังทำมาก ๆ ยิ่งมีคนริชยามาก เพราะว่ามันเด่นเกินไป หลวงวิจิตรา จึงเขียนไว้ว่า

ทุกคนเชาอยากให้เราดี
แต่ทำเด่นทุกที่เขาหมั่นไส
ทำดีอย่างให้เด่นจะเป็นภัย
ไม่มีครออยากเห็นเราเด่นเกิน

เรออย่าไปหวนไหวกับลึกล่นนี้ เข้าใจวิพากษ์วิจารณ์ซ่างเขา ปากของเขายังมีเสรีภาพในการที่จะพูด เราก็มีเสรีภาพในการกระทำ เข้าพูดเท่าได้เราก็ทำไปตามเรื่อง เข้าพูดว่าดี เราก็ไม่ได้ดีไปตามเขาว่า เข้าพูดว่าชั่ว เราก็ไม่ได้ชั่วตามที่เขาว่า ดีชั่วมันอยู่ที่เราทำต่างหาก เราควรจะดูดูตัวเรา ว่าเราทำถูกหรือทำผิด เราทำดี หรือทำชั่ว ทำให้มันเสื่อมหรือว่าทำให้เจริญ เพียงเท่านี้ก็พอแล้ว ไม่ต้องไปวิตก กังวลอะไร เพราะฉะนั้นลึกลင์ได้ที่เป็นประโยชน์เราก็ทำไป

บัดนี้พากเราหั้งหลาย ที่ได้มาประชุมกันในสถานที่นี้ ก็นับว่าได้ผลพอสมควรแล้ว เพราะสมเด็จพระสังฆราชท่านได้โปรดประยุกต์ฟันลงมาแล้ว เป็นผนแห่งความเมตตาปานี ทำให้พากเราหั้งหลายชุมคล่องแคลงใจ แล้วก็เกิดความสงบใจ เป็นประการตัน แต่งานไม่ใช่หยุดอยู่เพียงเท่านี้ จะต้องก้าวหน้าต่อไปอีก การก้าวหน้าต่อไปนั้น จะก้าวหน้าอย่างไรนั้น ต้องก้าวหน้าให้เรียบร้อย ให้ดี ดูทิศทางลม ให้ดี

ເຮືອຈະອອກໄປສູ່ທະເລຕົວດູຖືກາ ດູດວັດດາໃນທ້ອງທີ່ ດູເຄຣີອມືອປະກອນ
ຜ້າໃນມັນພຣ້ອມໄທມ ທາງເສື່ອມັນພຣ້ອມໄທມ ດານໃນເຮືອພຣ້ອມໄທມ ອາຫາກາກິນພວ
ໄທມ ທີ່ເຮືອຈະອອກໄປສູ່ທະເລ ຖຸກສິ່ງທຸກອຍ່າງຕົວພຣ້ອມ ກໍາໄນ່ພຣ້ອມຕົວເຕີຍມອຍູ້ທີ່
ຝຶ່ງກ່ອນ ພອລັ້ນໜ້ອງຊ້າຍເນື່ອໄດແລ້ວ ກີ່ຂັກໃບໜີ້ສູ່ເສາ ດານດີອ້າທ້າຍກີ່ຈັບທາງເສື່ອ
ອອກເຮືອທັນທີ ໄປໄດ້ເລີຍ ໄນມີຕົວກລັວອະໄຮກີຕ່ອໄປ

ແມ້ຈະມີລົມໄຕ້ຟຸນ ມີພາຍຸໂຫຼືຄລຸນພັດມາ ເຮົາກີ່ໄນ່ທັນໄທ ເພຣະເຮົາແໜ້ງແນ
ຜ້າໃນເຮົາ ດານດີອ້າທ້າຍມັນຄົງ ຖຸກສິ່ງທຸກອຍ່າງເຮົບຮ້ອຍ ແມ້ເຮົາສູ້ໄມ້ໄດ້ເຮົາກີ່ຕາຍໃນກາ
ຕອສູ້ ໄນເປັນໄຮ

ພຣະພຸຖືຈຳເຈົ້າທ່ານບອກວ່າ ສຸຄາມ ມຕ່ ເສຍໂຍ ຍຸ້າເຈ ຂີວ ປຣາຊີໂຕ ຕາຍ
ເສີຍໃນກາຕ່ອສູ້ ດີກວ່າຢູ່ອ່ອງຍ່າງຜູ້ແພ້ ພຣະພຸຖືຈຳເຈົ້າວ່າຍ່າງນີ້ ເພຣະຈະນັ້ນເຮັຈ
ຕົວຕ່ອສູ້ ແຕ່ວ່າສູ້ກັບສິ່ງອື່ນ ໄນມີສຳຄັງທຽກ ສູ້ກັບກີເລສີໃນຕົວເຮົາໃຫ້ໜະກ່ອນ ເນື່ອໄດ
ເຮົາຈະກີເລສີໄດ້ ເນື່ອນັ້ນເຮັຈກາລຍເປັນນັກສູ້ ທີ່ທຽດ ອົດທານເກີນຍາແນ່ນ ໄນມີ
ໃຄຈະມາດີເຮົາໃຫ້ພ້າຍແພ້ໄດ້ ແຕ່ເກົ່າເຮົາຍັງສູ້ກັບຕົວເຮົາອັນໄມ້ໄດ້ ອຍ້ໄປຄົດສູ້ກັບໃຄຣ່າ

ເພຣະຈະນັ້ນ ໃນເນື່ອງຕັນ ຕົວເຕີຍມຽນຮູານເຫຼືດໄທດີ ເຕີຍມສ້ວງຮາກຮູານ
ສ້ວງຮູານທັນໃນຕົວເຮົາໄທດີ ຮູານທັນພົດດ້ວຍຍົກລືບ ດ້ວຍສມກົດ ດ້ວຍບໍ່ຢູ່ຢູ່ ໄກ້ມັນຄົງແໜ້ງແນ
ທຸກຄົນຕົວພຣ້ອມເພື່ອຍັງກັນ ເປັນໜ້າທີ່ໄຈເດືອກກັນ ເນື່ອໄດເຮົາຈະຕົວເອງໄດ້ ເນື່ອ
ນັ້ນອອກເຮືອໄດ້

ເໜີອັນກັບສມິງຄຣອິນທຣັນແຫລະ ເວລາຈະຍກທັພໄປປຣາບທັພເຮົວເຈົ້າ
ກຽງວັງວະ ສມິງຄຣອິນທຣັນໄປເຝົ້າພຣະເຈົ້າຣາຫາທີ່ຈົາ ຕະລະແມ່ຄົນທີ່ ເຂົ້າມາກມາໃຫ້
ສມິງຄຣອິນທຣັນຄ່າທີ່ ສມິງຄຣອິນທຣັນຕົກທລຸມຮັກລົງໄປແລ້ວ ໄດ້ຖຸກຍົກລົ້ນໜ້ອງຊ້າຍ
ແລ້ວໄໝ່ອອກເຮືອ ສມິງພ່ອເພື່ອກົດໃຈຈ່າ ເລັ່ງ ທ່ານໄໝ່ອອກເຮືອ ຕີ່ສົ່ງແລ້ວໄໝ່ອອກເຮືອ
ກົງຮູວ່າສມິງຄຣອິນທຣັນຍັງໜະຕົວເອງໄມ້ໄດ້ ເພຣະວ່າສາຍຕາໄປຕົວສາຍຕາຕະແມ່ເຫັນ
ເລົຍກີ່ແພ້ ອຍ້ງນີ້ກີ່ອອກເຮືອໄມ້ໄທ ເພຣະວ່າແພ້ຕະລະແມ່ເສີຍແລ້ວ ເພຣະຈະນັ້ນເກ

ต้องชนะตัวเองก่อน เมื่อชนะตัวเองแล้วออกเรือได้ ต่อสู้ได้ต่อไป อันนี้เป็นเรื่องสำคัญ

ที่นี่เมื่อเราเตรียมตัวพร้อมในการต่อสู้ เรายังได้ทุกสิ่ง ทุกประการ ไม่ว่าสิ่งนั้นจะเป็นอะไร เพราะฉะนั้น ในเมืองตันทุกคนต้องเตรียมตัว เตรียมสร้างภารฐาน ในการศึกษาเล่าเรียน ในกระบวนการ บ่มนิสัย สร้างชีวิตใจให้เจริญก้าวหน้า โอวาทของสมเด็จพระสังฆราชก็ได้ สัมโมทนียกถาของเจ้าคุณอัตถกริ๊กได้เจ้าคุณอัตถกริ๊กพุดดีวันนี้ ท่านเป็นคนพัทลุงเหมือนกัน ท่านปัญญาทักษะพัทลุง แต่ไม่เคยฟังหานพุด พอดียินหานพุดวันนี้ ก็นึกว่า ชาวพัทลุงเก่งทุกคน นึกในใจว่าอย่างนั้น

แปล่าว่าหานพุดเข้าที่มีสาระ หานพุดว่า สิ่งทั้งหลายมันอยู่ที่ตัวเรา หานพุดว่าสิ่งทั้งหลายมันอยู่ในตัวเรา อย่างนี้จริงแท้ เพราะฉะนั้นเราต้องแสวงหาตัวเรา ทำตัวเราให้ก้าวหน้าในการศึกษา ในการปฏิบัติ เพื่อสร้างสิ่งดีสิ่งงามให้เกิดขึ้น

เมื่อเรามีการศึกษาพอสมควรแล้ว เรายังมองดู ดูอะไร ดูความบกพร่อง ของพุทธบริษัท เอก acre จำกัด ไม่สามารถส่องดูพื้นท้องทั้งหลาย เราจะเอก acre จำกัด ธรรมวินัยของพระพุทธเจ้ามาส่อง เอก acre จำกัด ในพระพุทธศาสนามาส่อง หลักการคำสอนในทางพระพุทธศาสนาไว้อ่านง่ายๆ เรายังเอก acre จำกัด ยังไม่เกล้า คือไม่กล้า สอนคน ไม่กล้าแก้ไขคน ให้ดีขึ้นให้งามขึ้น เราต้องกล้า สิ่งใดที่ไม่เหมาะสมไม่ควร ต้องช่วยกันแก้ หาตัวอ่านง่ายมากพุดให้ฟังง่ายๆ

ความสุรุยสุร้ายในการพุทธบริษัท เรื่องนี้ต้องช่วยกันแก้ ทำไม่ชวนา ต้องสูญเสียไปให้แก่นายทุน ทำไม่ชวนาจึงไม่มีนาเป็นของตัวเอง ต้องมาเดินชวนให้บุญกินอยู่ที่กรุงเทพฯ และก็มีการลองแก้ไขกัน ด้วยวิธีการพยายามอย่าง

นั้นไม่ใช้การแก้ที่เรียกว่าตันเหตุ

พระพุทธเจ้านอกราช ลังทั้งหลายเกิดจากเหตุ ต้องรู้ว่าอะไรเป็นเหตุให้เกิดสิ่งนั้นขึ้น การแก้ไขต้องแก้ที่ตัวเหตุ ตัวปัจจัย เหตุปัจจัยของเรองก็คือความสุรุยสุร้ายฟุ่มเฟือย แม้เรื่องการทำบุญของพุทธบริษัทเรา ก็อยู่ในประเภทสุรุยสุร้าย

ตัวอย่าง เช่น จะนาชาลูกลักษณหนึ่ง สืบเปลืองเงินทองมากมาย ในเรื่องการกิน การเล่น การสนุกสนาน กินเหล้ากัน มีมหรสพ มีเรื่องสนุกสนาน แล้วก็สืบเปลืองเงินทองมาก ลูกน้ำชาเข้าไป ๓ เดือน ลืกอกอมาแล้ว พ่อแม่ยังไม่ได้รับโปรดเลย เพราะยังร้อนดอกเยี้ยวยู่ ที่ไปปักษาในงานบวชนาค

อันนี้เป็นความเสียหายในวงการพุทธบริษัท ปีหนึ่ง ๆ พุทธบริษัทเรา สูญเสียในเรื่องการทำบุญประเภท สุรุยสุร้ายไม่ใช่น้อย ซึ่งมืออยู่ทุกภาค หลวงพ่อไปเทศน์มาทุกภาค ดูมาทุกภาค แล้วก็แก้อยู่ทุกแห่ง เทคน์เดือนอยู่ทุกแห่ง ว่าให้ทำบุญแบบประยัด เช่นบวชนาค บวชแบบประยัดลักษณ์อยู่

นือกไม่กีวันเข้าจะประชุมพระอุปัชฌาย์ที่วัดสามพระยา ผมไม่มีโอกาสจะเข้าไปปารุกถา กับพระอุปัชฌาย์เลย ถ้ามีโอกาสแล้วอย่างจะพูดกับพระอุปัชฌาย์ หั้งหลาย ว่าสอนคนให้บวชแบบประยัดเสียบ้าง อย่าให้บวชแบบฟุ่มเฟือยสุรุยสุร้าย ให้ช่วยกันแก้ แก้ทั้งประเทศเลย

อุปัชฌาย์ต้องสัมมนานกันเสียสักทีหนึ่ง แล้ววงกูฎก็ลงไปว่า เราจะนาชา กันในธูปีด บวชแบบสุรุยสุร้าย หรือบวชแบบประยัด เพื่อให้เกิดประโยชน์นี้ เมื่อตกลงอย่างได้แล้ว ก็เอาอันนี้ไปพูดกับประชาชน ใจจะมาบวช กับพระอุปัชฌาย์ องค์ไหน ก็ต้องพูดให้เข้าใจว่า ถ้าบวช กันฉันแล้ว ก็ต้องทำอย่างนี้ จะทำอย่างอื่นไม่ได้ ให้เหมือนกันหมดทั้งประเทศ

นี่แหล่ะเรียกว่าร่วมแรงร่วมใจกัน ปฏิรูปสังคมในด้านพระศาสนา เท่านี้ยังไม่ได้กระทำกันอย่างนั้น วัดหนึ่งสอนให้บวชแบบประยัด เช่นไม่อยากบวช

วัดนั้น ไปบัวชัดที่ฟูมเพียงได้ นิกายหนึ่งสอนให้บัวแบบประยัด นิกายหนึ่งไม่ว่าอะไร ขอให้มาบัวกับฉันก็แล้วกัน จะกินเหล้าเมายาแท้แทนแทนแต่ เจ้านาค แมมาก็ไม่ว่าอะไร ขอให้ได้มาบัวก็แล้วกัน ไม่พร้อมกันเลยไม่สามารถจะแก้ไขอะไรได้ เพราะไม่มีการท่าอย่างร่วมกัน สามัคคีกัน อันนี้อยากจะขอฝากไว้กับพากเรา ที่เป็นพระหนุ่มเณรน้อย พระหนุ่มเณรน้อยไม่ต้องว่า คือให้ช่วยกันแก้ไข เพาะอุดมการณ์ การประยัดให้เกิดขึ้นในสังคม

เช่นสมมติว่าคนจะบัว เราก็แนะนำว่าบัวแบบง่าย ๆ ไม่ต้องสรุยสรุย คือจับเจ้านาคมาโกนหัว เสร็จแล้วเข้าไปสักบัวเลย ไม่ต้องมีการท่าชวยนาคให้เกรียวกว่า ไม่ต้องเล่นลิเกสนุกสนาน เวลาหนึ่งนานบุญไม่ต้องมีลิเกก็ได้ เพราะว่าความสนุกในเมืองไทยเราลืมเสียแล้ว ลืมตตลาด สถาโนโตรหัศน์ วิทู หนังหาเสียงผู้แทน ชาวบ้านดูกันตามไปยกตามเดือน มันมากเกินไปเสียแล้ว ฟูมเพียงเราไม่ต้องมีงานบุญกุศลก็ได้ เพราะฉะนั้นเรื่องบัวแบบง่าย ๆ

พูดไปแล้วเหมือนกับอวดหน่อย ที่วัดซูลประทานฯ ได้กระทำแล้ว ใจจะมาบัวบุกโดย มหาชนที่วัดนี้ต้องอย่างนี้ อย่างนั้นอย่างนี้ เอาไม่เอา ถ้าไม่เอา ก็ไป เรายังอ้อ แต่ถ้าจะบัวกับฉันต้องอย่างนี้ ต้องบัวแบบประยัด บัวพุ่งนี้ คืนนี้เจ้านาคต้องมาอนที่วัด ให้ไปนอนที่บ้านไม่ได้ เพื่อนมันจับกันกรอกเหล้ารุ่งขึ้นมาว่าค่าบัวไม่ถูก เพราะมองอย่าง เลยไม่ให้ไป ให้นอนที่วัด เมื่อไม่มีนาค เข้าสนุกก็เรื่องของเข้า เรายังเกี่ย

แล้วก็การซื้อของก็เหมือนกัน ให้ซื้อเท่าที่จำเป็น ผ้าไตรสำหรับจะบัวบุตรเท่านั้น ดอกไม้กระดาษเอามาแล้ว เอาไปทึ้งห้างกุฎี ไม่จำเป็นอะไร ไปถูกเฉพาะพระองค์ใหญ่เป็นพระอุปัชชาถาย ดอกไม้กระดาษกองเต็มในกุฎี เสียสตางค์ไปปีหนึ่งไม่รู้เท่าไร ไม่เกิดประโยชน์อะไรเลย ไม่จำเป็นอะไร

ครั้งพุทธกาลเข้าบัว เขายังมีดอกไม้รอ ก็ไม่มีซูปเทียนด้วยซ้ำไป บางที

ก็มีแต่ผ้า บางคนเข้าไปบาก ผ้าก็ไม่มีด้วยซ้ำไป ค่อยไปหานุ่งที่หลังก็มี เขานาชแบบอย่างนั้น เดี๋ยวนี้มันมีพิธีริตองมากเกินไป ทำให้เสียประโยชน์ แล้วก็ไม่มีการแท้แนเงิงรากัน เป็นแต่ให้หนวกหูชาวบ้าน เดินเลี้ยงๆ เดินโนบส์ อย่าไปมากันที่แบ่งกันจับเจ้านาคขึ้นซักอ นั้นพากมาทั้งนั้น เรียกว่ามาภักนตลอดเวลา พอนาคตเข้าโนบส์ พวกรักษามากก่อนสถาปัตยศิลป์โนบส์ ไม่รู้ว่าได้บุญตรัตน์ไหน ได้อานิสงส์ที่ตรงไหน มาวัดทั้งที่ไม่ได้เห็นพระเลย เพราะว่าดวงตามีเมืองมองพระ ทุกๆไม่มีจะฟังเสียง เพราะเหลามันเข้าไปอัดไว้เต็มห้องเสียแล้ว มีทั่วทุกภาค ในเรื่องนี้ เราต้องช่วยกันแก้ไข ต้องเทคโนโลยีก็ต้องเทคโนโลยีไปมายัง

คือการเทคโนโลยีสอนคนนี้ ให้ถูกอุดมการณ์ไว้อย่างหนึ่งว่าเทคโนโลยีแก้ ไม่ใช่เทคโนโลยีเพื่ออะไรอื่น เราย้ายาเทคโนโลยีเอาใจคน แต่เทคโนโลยีแก้ อย่างลัวว่าเทคโนโลยีเข้าแล้ว เขากำลังไม่สนใจต์เทคโนโลยี ไม่ต้องกลัว หลวงพ่อปัญญาเทคโนโลยีแก้คน ก็เทคโนโลยีไม่ได้หยุดได้หย่อน เวลาไหนคุณยังนิมิตอยู่ แสดงว่าเข้าพอใจในการที่ เรายังแก้เข้าเดิมไว้เดิมงานคนเท่านั้น ที่เขามีพลังใจ จำนวนมนน้อย ไม่ต้องไปคิดถึงพวกร้านนี้ เราช่วยกันแก้ในเรื่องการบริษัทฯ

งานศพก็อีกเหมือนกัน อย่างให้มันใหญ่โตหรูหราก โดยเฉพาะศพของสมภารัตต้องทำให้เป็นตัวอย่างแก่ชาวบ้าน เป็นงานศพเผยแพร่ธรรมะ อย่างให้งานทำศพแบบสนุกสนานสำราญใจกัน อย่าทำเงินจากงานศพ แต่ให้ชาวบ้านมารับธรรมะในงานศพ จึงจะดีกว่า ผอมมีอุดมการอย่างนี้

เพราะฉะนั้น เวลาคราวไปงานศพที่วัดชลประทานฯ ให้สวดอภิธรรมจบเดียว สร้างจบแล้ว พระเทคโนโลยี ไม่ต้องนิมนต์ พระนักเทคโนโลยีไปจ้องอยู่แล้ว พอกพระสวด เทพบุปจจะยิ จบ ขันธารวมกันแล้ว ไม่ต้องอาราธนา ไม่ต้องจุดธูปจุดเทียน เพราะว่าไปเทศด้วยความเต็มใจ ไม่ต้องให้โโยมอาราธนา ไปเทคโนโลยีเพื่อให้ ไม่ใช่เพื่อจะไปเอา จัดให้ไปเทคโนโลยีคืนละองค์ ถ้า ๗ คืนก็ ๗ องค์ สมการเทคโนโลยี

สุดท้าย อย่างนี้เป็นดัน ที่ทำอย่างนี้เพื่ออะไร นั้นแหล่โรงเรียนหัดเทคน์ พระที่เทคน์ไม่เป็นให้ไปเทคน์งานศพก่อน คนน้อยๆ ค่ายเทคน์ไปเรื่อยๆ นานๆ ก็ เทคน์เก่งเอง เทคน์ไป คนเข้าฟังเขาก็ติบ้างชมบ้าง องค์ในเทคน์ไม่เข้าท่า องค์นั้นต้องอ่านหนังสือ ต้องปรับปรุงตัวเอง ไม่เท่าได้ก็เป็นนักเทคน์ขึ้นมา ดีyanี พระวัดคลประทานฯเทคน์ เป็นเกื้อบุญกุทองคำแล้ว นอกจากหลวงตามหา่นั้นที่เทคน์ไม่ได้ แก่เกินไปแล้ว ไม่ต้องหัดให้แก่เทคน์ ให้แก่ผู้วัดก็พอ เรายังคงอื่นให้ เทคน์ต่อไป

เวลาที่ทำศพมันน่าเผยแพร่ธรรมะ สมมติว่าคุณมาประชุมกันมากๆ มาฟังแต่ศาสตร์ธรรม สาวๆ กันอยู่อย่างนั้น สาวเรียบๆ บัง สรภัญญาบัง แล้ว คนที่ฟังจะรู้เรื่องอะไร แม้พระที่สาวเอง บางทีก็ไม่รู้ว่า สาวอะไรเหมือนกัน แล้ว ต่างคนต่างไม่รู้ แล้วมันจะได้อะไร คนตามบดไปปุ่งคนตามบด มันก็หล่นลงไป ในคล่องหลอดเท่านั้นเอง มันจะไปกันได้ถึงไหน ในเรื่องอย่างนี้เรามันต้องล้มทุก ล้มตามเสียงก่อนจะจุนคุณอื่น เพราะฉะนั้นอย่าไปสาวดอยู่มากๆ เลี้ยวเวลา ไม่จำเป็น อะไร

ความจริงสมัยพุทธกาล เขาไม่มีสวัสดิ์อะไรกันหรอก แต่ว่าจะไม่ให้สาว เสียเลย นักสาวกจะเสียใจ เอาไว้บัง สาวนิดหน่อย แล้วให้มีการเทคน์ ยังวัดใหญ่ๆ ที่มีศพมากๆ น่าเทคน์ หลวงพ่อไปดูงานศพ แล้วเสียดาย เสียดายคนที่ มากันสองสามได้อะไร มาหันดูๆ กันไป ดูกันมา แล้วก็กลับบ้าน จะได้ปัญญา ที่ ตรงไหน เรียกว่าได้บุญแต่ไม่ได้กุศล ได้บุญก็คือสบายนิ่ง สายใจว่าได้ไปงานศพ คนนั้นคนนี้แล้ว แต่ว่าไม่ได้ความฉลาด เรียกว่าไม่ได้กุศล

เป็นหนักที่ของสมการเจ้าวัด ที่จะจัดให้คุณภาพวัดได้กุศลกลับไป เพราะฉะนั้น เราต้องสนใจธรรม ต้องเทคน์ให้เข้าฟังตามโอกาส โอกาสที่จะเทคน์เวลาไหนก็ได้ กลางคืนก็ได้ ตอนบ่ายเวลาจะผ่านไปได้ เคยแนะนำไว้หลายวัด แต่ไม่มีใครเอา

ตามว่าทำไม่ได้ เขานอกกว่าไม่มีพระนักเทศน์ นี่แหละ เพราะไม่ตั้งโรงเรียนสอนให้เกณฑ์นั้นเอง จึงไม่มีพระจะเทศน์ มีแต่นักสาวดเท่านั้น สวดกันได้ทุก Kongk'เลย ที่นี่ก็ไม่ชวนขยาย เพราะว่าสาวดก็ได้สัตtag' แล้วจะไปเทศน์ให้มั่นคงเห็นแท้ทำไม่ก็เลยไม่คิดเทศน์

ญาติโยมที่หลังเออใหม่ อย่าไปนิมนต์พระศาสดา นิมนต์พระเกณฑ์ นิมนต์พระเกณฑ์บ่อยๆ นิมนต์สมการบังลูกวัดบ้าง อย่าไปนิมนต์องค์เดียว นิมนต์เกณฑ์องค์เดียว องค์อื่นไม่ได้เกณฑ์ก็เกณฑ์ไม่เป็น ผลลัพธ์เปลี่ยนกันไป กำหนดเอาไว้ คืนนั้นองค์นั้นต้องมาเทศน์ ให้เกณฑ์ให้ฟัง ช่วยกันเพาะนักเกณฑ์ให้เกิดขึ้นในงานอย่างนี้ ก็จะมีนักเกณฑ์นักสอนมากขึ้น และการเกณฑ์ในงานศพก็เหมือนกัน เทคน์เพื่อแก้เพื่อปรับปรุงจิตใจคน อย่าไปเทศน์ว่า “ห่านผู้ที่ตายจากโลกนี้ไปเป็นผู้มีครรภชา มีคีล มีปัญญา มีการบริจาคม เป็นคนที่มั่นคงในพระศาสนา” อย่างนี้ มันไม่ดีขึ้นอะไร คนฟังก็จะนั่งหลับไปเสียให้ได้ เพราะหลวงพ่อเองก็จะหลับอยู่แล้ว

สมัยนี้มันต้องเกณฑ์ให้กรุณาระเงหน้อย ให้มันทันทุกทันใจ เดี๋ยวนี้ เพลงลมพัดชายเข้า ใครเข้าชอบฟัง เข้าฟังเพลงลูกทุ่งกันทั้งนั้นแหละ เพราะว่าฟังมันทันทุกทันใจดี พระเกณฑ์ก็เหมือนกัน ต้องหัดเกณฑ์แบบใหม่เวลานี้ ต้องเกณฑ์ให้ทันทุกคน ให้ทันออกหันใจ เพราะฉะนั้นจึงต้องฝึกฝนในเรื่องนี้ มีงานศพต้องแนะนำให้มีการเกณฑ์ คนไปประชุมกันที่ป่าช้าเราต้องไปเทศน์ ไปหัดพูดกันในที่นั้น คนก็เข้าใจเช่น

ที่นี่ ถ้าเราไปบ้านเรา มีงานตามบ้าน ถือโอกาสแสดงธรรมให้ได้ เช่นสมมติว่ามีเวลา เราไปสวดมนต์ที่บ้าน สามมนต์เสร็จแล้วเราก็เกณฑ์นิดหน่อย ถ้ามีเวลา ๑๐ นาที แนะนำให้เข้าใจว่า ที่มาสาดนี้ไม่ใช่สวดให้บ้านฟัง บ้านนั้นไม่ได้เข้ามันเรียบร้อย ถ้านายช่างไม่คือรับฟังแล้ว มันเรียบร้อยทุกหลัง ไม่ได้ไม่เข้าอะไร ดีซึ่งมันอยู่ที่คนเจ้าของบ้าน ถ้าเจ้าของบ้านประพฤติธรรม บ้านก็พลอยดีกับเจ้าบ้าน

ถ้าเจ้าของบ้านไม่ประพฤติธรรม บ้านก็พลอยไม่ดีไปกับเจ้าของบ้าน เรายังจะประพฤติธรรมอะไร ก็เอามคลนน์แหลก ข้อใดข้อหนึ่งไปพูดให้เข้าฟัง ตามโอกาสที่จะพูดได้ ก่อนที่จะอนุโมทนาญาตาสัพพี เราเทคโนโลยีให้เข้าฟังเสียหน่อยหนึ่ง จะได้เกิดความรู้ความเข้าใจ พูดบ่อยๆ ชาวน้ำนกสนใจในการฟัง

หลวงพ่อเคยไปเทศน์บ้างวัด คนฟังเทคโนโลยีไม่ค่อยมี วัดไหนนักเทศน์ชั้นดีไปเทศน์คนไม่ฟัง แสดงว่าวัดนั้นไม่เคยเทศน์ให้คนฟัง ไม่เคยสนใจสอนคน คนจึงไม่สนใจในการฟัง เป็นการประการยี่ห้อสมการอยู่ในตัวแล้ว ว่าไม่เอาเรื่องนั้นเอง จึงได้อยู่กันในสภาพอย่างนั้น แต่ถ้าไปถึงคนฟังพร้อม ก็หมายความว่า สมการเคยเทศน์เคยสอน แล้วก็อยากจะฟังนักเทศน์อีกต่อไป อันนี้สำคัญ

สมการองค์ใหญ่ฟังอยู่ๆ จ้าวัดด้วย อย่าให้ขยายหน้าต่อไปเป็นอันขาด ถ้าโน้มนต์พระไปเทศน์ไม่มีคนฟัง ก็เป็นการประการยี่ห้อสมการนั้นเองแหลก ว่าไม่เอาเรื่อง มีแต่เรื่องสาดกับฉัน แต่ไม่สอนคน ชาวน้ำนกจึงไม่รู้ไม่เข้าใจ ไม่สนใจธรรมะ มันก็เสียหาย เพราะฉะนั้นเราต้องสนใจสอนเขาทุกโอกาส แล้วเวลาได้คนมาวัดนี่ เรายังพยายามสนทนาระมาะกับเขา ใต้ถั่มสาระทุกชั้นสูกดิบลีกๆ น้อยๆ ยอมมา ฐานะอะไร อย่าชวนคุยเรื่องอื่น อย่าคุยเรื่องไม่เป็นสาระ แต่คุยธรรมะ ยอมสายดี ใหม่ อยู่บ้านอยู่เรือนเจติใจเป็นปกติใหม่ เดี๋ยวโยมแก็บนกอกเอง กลุ่มใจเจ้าตะ หมู่นี้ เก็บดอกเมี้ยยก ไม่ค่อยสายใจเลย เรายังถือโอกาสเทศน์ไปเชิญ ดูกอกเมี้ยดอก หอยอะไรก็รับไว้ สอนให้ทำใจอย่างไร ให้คิดอย่างไร ให้นึกอย่างไร อย่าให้ยิดให้กือ อะไรมากเกินไป เรายังคงสอนค่ายสอนค่ายແสดงไป

เวลาเนี้ยคนเมทุกชั้นมาก ทำไม่คันจึงไปหาหมดอุด คือทุกชั้นเอง ไปให้หมดอุด หลอกให้ ไม่ใช่เรื่องอะไร มีความทุกชั้นมาหาหม้อ หม้อบากกว่า เวลาเนี้ยรากเข้าพระ เสาร์แทรก องการเลิงลักษณ์ ลักษณ์เลิงราหู ความจริงมันเลิงกันทุกดาว ดาวในท้องฟ้าไม่เลิงมันก็พังกันไปแล้ว โลกเลิงไปที่พระอาทิตย์ พระอาทิตย์ก็เลิงโลก

ดวงจันทร์เล็งโลก โลกเล็งดวงจันทร์ พระอังค์พระศุกร์พระเสาร์มันเล็งกันอยู่ทั้งนั้น ไม่ใช่เรื่องอะไร แล้วเราเก็บมาว่าอย่างนั้น แล้วก็ปลองโนยม ว่าไม่เท่าได้พระราหูจะผ่านไปแล้วโนยมจะพ้นทุกข์

ถ้าพระราหูผ่านมันก็ตายเท่านั้นเอง เพราะพระราหูคือโลก ถ้าผ่านไปเราก็ແย়เท่านั้นเอง นั่นເຫັນເຫັນເຫັນເຫັນເຫັນເຫັນ ยังນອກງວ່າ ต้องสะเดาะเคราะห์ເສີຍທຸນອຍ ແລ້ວສະເດາທີ່ທີ່ນີ້ ຕ້ອງເສີຍ ເມຕະ ນາທ ອຍ່ນນີ້ເຫັນເຫັນທຸກນອກລູກນອກກາງ ไม่ໃຊ້ລູກຄືໝີຂອງพระພູທຈຳ ນຸ້າຕິໂມຍອຍ່ໄປສັງເສົມໃນເຮືອຍັງນີ້ ທຸກນັບແບບທລອກລວງ ໃຫ້ສະເດາໄດ້ອຍັງໄຣ ສະເດາຄວາມທຸກໆໃໝ່ໃຊ້ສະເດາດ້ວຍກາරທຳພຶ້ມ ມັນຕ້ອງສະເດາດ້ວຍຮູ້ວ່າ ເຖິງທຸກໆເຮືອຍັງໄຣ ເຫຼຸ່ອຄວາມທຸກໆຢູ່ທີ່ໃຫນ

พระພູທຈຳວ່າ ສິ່ງທັງທລາຍເກີດຈາກເຫຼຸ່ອ ເຫຼຸ່ອມັນອຸ່ນໃນຕົວເງົາ ໃນໃຊ້ອຸ່ນທີ່ ພຣະກຸມື ໃນໃຊ້ອຸ່ນທີ່ເສາເຮືອນ ໃນໄດ້ອຸ່ນທີ່ດົງດວດວົງເດືອນ ແຕ່ມັນອຸ່ນທີ່ຄວາມຄົດຜິດຂອງເງົາ ເພື່ອເງົາໄມ່ລະຄວາມຄົດຜິດແລ້ວຈະເລີກໄດ້ອຍັງໄຣ ອິນສະເດາດ້ວຍວິທີອຍັງໄຣກຳໄຟໄດ້

ກີ່ເທົ່ອນກັບຄວານນີ້ ທັນວັດສຸກຄົນໂນນ ໃນໃຊ້ໃນວັດ ຄືອຄັ້ງກອນທີ່ໂນສົກພຣາທມັນ ເຫັນອກງວ່າຄົນປິມະ ມະໂຮງ ມະເສົ່ງ ມະນີ້ຍ ມະແມ ປິມະນີ້ມັນດີ ເພຣະມົກື້ງ ດ ມະ ຄັບປຸນມັນກຸນເດືອຍ ມັນນອຍທຸນອຍ ເລີຍເກົາປິມະ ມັນໄດ້ທລາຍຕົວ

ໃຄຣກິດປິມະນີ້ຈະຕາຍແລ້ວ ພິກພັມຈົຈົຈົກາລັງວ່າ ຕ້ອງກາລົມເມືອງເພີ່ມວ່າອຍັງນັ້ນ ແຕ່ຄັກທາກກວ່າ ໄກໄນ້ອຍາກໄປຢອຍໃນພິກພັມຈົຈົຈົກ ຕ້ອງໄປສື່ອດກໄມ້ ສ ສ ໄປທຳພຶ້ມສະເດາເຄຣະທີ່ໃນສົກພຣາທມັນ ທັນວັດສຸກຄົນ ເສີຕາຍໃນໄດ້ເປັນສົມກາລົມສຸກຄົນທອນນີ້ ຄັບປຸນສົມກາ ຈະຕິດເຄື່ອງຂໍຍາຍເສີຍອອກນາກ ໂປສົກທລວພ່ອອະໄຮຕວນນັ້ນແລ້ຍ ພຸດໃຫມັນດັ່ງໆ ວ່າມັນມີກັນທັ້ນເພື່ອແລ້ວເກົານີ້ ມັນຕັ້ມກັນກາລົມເພື່ອແລ້ວ ໃນນາເລີຍທີ່ຄົນບາງກອກຈະຖຸກຕົ້ມອຍັງນີ້ ແຕ່ໄມ້ມີພຣະອົງຄີໃຫນພຸດອອກນາ ເພຣະ

ชาวบ้านเข้าฉลาดเหมือนกัน เขานิมนต์พระมานั่งชยันโนต ติดสินบนเลี้ยมันก็หมด เรื่องเท่านั้นเอง ก็เลยพูดไม่ออกร เรื่องมันเป็นอย่างนี้

นี่แหล่ะเข้าเรียกว่า ความเหลวไหล ในเรื่องการตั้มมนุษย์กัน ด้วยวิธีการอย่างนั้น มันไม่ได้สาระอะไร ไม่สมกับที่เป็นพุทธบริษัท ไม่สมกับที่เป็นเมืองพุทธศาสนา ให้เข้าหลอก เข้าต้มอย่างน่าลามอายเหลือเกิน อย่างนี้เป็นต้น ไม่ได้เรื่อง เรายังไม่ควรจะให้เข้าต้มอย่างนั้น เราควรจะซึ่งแจงแสดงเหตุผล ให้เข้าใจว่าความทุกข์มันเกิดจากอะไร ควรจะแก้อย่างไร แก้ไขในรูปใด อย่างนี้เป็นต้น ในเรื่องอื่นอีกก็เหมือนกัน

สมัยนี้เด็กหนุ่มๆ บางคน ไม่ใช่ทุกคนหลอก พอเจอะพระเข้าแล้วถามว่า ท่านมีของดีบ้างไหม ถ้ามีหลวงพ่อ ก็บอกว่ามี อยากได้ไหมละ อยากได้ เอ้า, ไปที่ภูฎี ฉันมีของดีให้ ไม่เห็นไปลักษรเดียว จะเอาแต่พระทองเหลือง พระดิน พระหินเท่านั้นแหล่ะ ของดีนอกหั้งนั้น ดีในเมือง เฟระเรามีแผ่แพร่ดีใน แผ่นดินเดียวกัน ก็เพราะกลัวว่าสินค้าที่ทำไว้แล้วมันจะค้าง สต็อกกันนั่นเอง ไม่ใช่เรื่องอะไร มันจะขายไม่ได้ เลยไม่สามารถจะพุดธรรมะให้คนฟังได้ นีมันเป็นอย่างนี้ เรื่องมันเสื่อมลงไปทุกๆ วัน เรายังแก้ไข ต้องซ้ายกัน ส่งเสริมความเห็นถูก ให้เกิดขึ้นในวงการของพุทธบริษัท อย่าให้คนหลงมายอย่าได้เชือโชคชะตาราศี โชคดีโชคร้าย ลงดีลงร้าย

มีคนจะไปบัวชีที่วัดชลประทาน ถ้ามัวบัวช่วันใหญ่ดี อาตามาก็บอกว่า วันที่อุปัชฌาย์ว่างแล้วจะก่อ มันเดี๋ยวนั้นแหล่ะ ก้าวันใหญ่อุปัชฌาย์ไม่อยู่ก็ไม่ดี ก็เมื่อไม่มีอุปัชฌาย์แล้วจะบัวชีได้อย่างไร วันเดี๋ยวนอนอยู่ที่อาตามาว่างนั้นเอง เขากำไม่ต้องดูฤกษ์หรือ บอกว่า ฤกษ์มันอยู่ที่อาตามาว่าง ก้าว่างวันใหญ่ฤกษ์ดีวันนั้น แล้วเขาก็ถูกมต่อไปว่า แล้วสึกวันใหญ่ดีล่ะ บอกว่าวันใหญ่ก็ได้ วันใหญ่อยากสึกมากอกฉันก็สึกให้หันนั้นแหล่ะ เขานอกกว่าเวลาบัวชีไม่ดูฤกษ์ไม่เป็นไร แต่เวลาสึกต้องดู

ลักษณะอย่างกว้างไม่ต้องดูก็ได้ ให้มีกังเกงเลือมมา ฉันสึกให้หั้นนั้นแหละ ไม่ต้องดูถูกษ์หรอก

มืออยู่คราวหนึ่ง น่าเข้าแท้ มาตรดไปบุญทักษิให้ลูกชาย มีแบบฟอร์มเชี่ยนเสียด้วย พิมพ์เป็นกระดาษเรียบร้อย แสดงว่าเป็นหม้อสำคัญ เพราะว่าพิมพ์ไว้เป็นระบะยังดี “แบบฟอร์มคลาสิชา” ว่าอย่างนั้น ดวงตาของพระซื่อ้อนนั้น ถูกษ์สึกเวลาหนึ่น ต้องหันหน้าไปทิศนั้น ออกรากวัดเวลาหนึ่น เข้าบ้านเวลาหนึ่น

ถ้าสมมติว่าใบถึงบ้านแล้ว มันไม่ได้เวลา ต้องไปด้อมๆ มองๆ ชั้นร้าไปก่อน ใครเข้าเห็น เขาเนีกว่า ทิดมีมันจะตัดซองย่องเบอะอะไร มาเทียดต้อมๆ มองๆ อยู่ นื้มมันไม่เข้าท่า แล้วถูกษ์ที่ให้ไปนั้น ถูกษ์อะไรรู้ไหม เชืนเชื่อว่าพระมาเสียด้วย ถูกษ์ให้สึกเวลาในหน้าร้อน เวลา ๑๑ นาฬิกา ๒๕ นาที เอาไปถึงให้หลวงพ่อดู หลวงพ่อดูแล้วบอกว่า นื้มมันถูกษ์กากิณี สึกไม่ได้ ก็เวลา ๑๑ นาฬิกา ๒๕ นาที ก้าลังฉันของหวานอยู่ ฉันเข้ายังไม่เสร็จ แล้วจะไปสึกกันได้อ่ายไม่คิดดูยะ ท่านมาหองค์นั้นแสดงว่า ไม่ได้เรื่องโดย ไม่รู้จักเวลา ไม่ได้เป็นภัลณฑ์บุคคล งมงายที่สุดเลยท่านมาหองค์นั้น มหาวัตใหญ่ ก็ตามใจงมงายเต็มทัน เพราะไม่รู้ว่าเวลาในหนาอกินช้า เวลาในเขากว่าจะสึก เวลา ๑๑ นาฬิกา ๒๕ นาทีมันสึกไม่ไหว เลยบอกโยมว่าเวลาในเดียว อาทิตย์ดูให้ลงไม่ต้องทุกษ์ร้อน อาทิตย์นาน คุณมาตั้งพันคนแล้ว ตั้งแต่เป็นอุปัชชาถายมา แล้วเป็นอุปัชชาถายไม่เหมือนเพื่อน เสียด้วย ท่านปัญญาโน ไม่มีบังตั้ง คล้ายๆ กับอุปัชชาถายที่่อนอย่างนั้นแหละ แต่กว่าไม่กันเขากะให้ไปตั้งแล้ว จะได้กะเมียนแล้ว

ทำไม่เจ็บไม่มีใบตั้ง เรื่องมันอย่างนี้ หม่อมหลวงชอบแกะบรรณา แกนออกว่า ผู้บัวช์เจ้าคุณต้องเป็นอุปัชชาถาย บอกว่าฉันเป็นไม่ได้ ทำไม่ล่ะ เขายังไม่ตั้งให้เป็น ถ้าฉันบัวช์ให้เขาก็จับเท่านั้นเองแหละ ผิดกฎหมาย แกก็ถามว่า ใครตั้งให้เป็นได้ บอกว่า สมเด็จพระสังฆราชวัดสารະเกศาตั้งได้ แกก็ไปเลย ไปหาสมเด็จพระ

สังฆราช บอกว่าเกล้ากระหม่อมจะนาช จะให้เจ้าคุณปัญญาเป็นพระอุปัชฌาย์ ท่านยังนาชให้ไม่ได้ เพราะยังไม่ได้รับการแต่งตั้ง มาขอให้ฝ่ายบาทช่วยตั้งให้ ท่านอยู่ ท่านนาชกว่า เออ, ไม่เป็นไร แต่ไปเอาหนังสือมาสักหน่อย ให้หม่อมหลวง ชูชาติเชิญมา ก็แล้วกัน หม่อมหลวงชอบไปกรรมชลฯ บอกท่าน อธิบดี ท่านอธิบดี ก็ทำหนังสือเอ้าไปถวายท่าน ท่านก็บอกว่าเหมือนกับฉัน ท่านว่าอย่างนั้น

แล้วท่านเล่าให้ฟังว่า ท่านเป็นอุปัชฌาย์แบบนี้เหมือนกัน เจ้าค่าเพ็งมันจะ นาชลูกชาย จัดของใส่สถานมา ๓ ถาด โสมเกาหลี ชาอย่างดี เกราะถวาย ท่านก็ ถามว่าเรื่องอะไร จะนาชลูกชาย แล้วก็เจ้าคุณช่วยนาชให้ล่วย ท่านก็บอกว่าฉันนาช ให้ไม่ได้ เพราะฉันยังไม่ได้เป็นอุปัชฌาย์ แล้วเจ้านั้น ก็ถามว่า คิดตั้งเจ้าคุณให้มี พระอุปัชฌาย์ล่วย ว่าอย่างนั้น ท่านก็บอกว่า โน่น! วัดวนรนิเวศ สมเด็จพระมหา สมณเจ้า เจ้าคนนั้นไปเลย จัดของใส่พานไปถวายสมเด็จ ให้สมเด็จตั้งให้ สมเด็จ ตั้งให้ ท่านก็เลยนาชได้

ท่านนาชกว่าเจ้าคุณปัญญาเหมือนกับอาตมา ท่านก็เลยว่า เออ, เขายัง เป็นอุปัชฌาย์ได้แล้ว เลยท่านก็บอกไปที่กรรมการศาสนา เขียนหนังสือ ๒ - ๓ ตัว กรรมการศาสนา ก็เขียนหนังสือ ๒ - ๓ ตัวส่งไป นาชกว่าเจ้าคุณนาชได้แล้ว สมเด็จ ตั้งให้แล้ว แต่ว่าใบตั้งยังไม่มีตอนนี้ เพราะกำลังออกแบบอยู่ ยังไม่เสร็จ เรื่องมัน อย่างนั้น ถ้าออกแบบเสร็จแล้วเมื่อใด จะเขียนใบให้ จนกระทั่งบัดนี้ อธิบดีตาย ไป ก็ยังไม่ได้เขียนส่งไปให้แล้ว ก็ เรื่องมันเป็นอย่างนี้ ตั้งแต่สมัยอธิบดีปีน โน้น แล้วแก่ก็ตายมาไปแล้วยังไม่ได้ส่งใบตั้งไปให้ท่านปัญญา ท่านปัญญาปวดตามตั้งแต่ ปี ๒๕๑๖ จนกระทั่งบัดนี้ นาชคนมาเยอะแล้ว เป็นอุปัชฌาย์ ไม่มีใบตั้ง

วันนั้นไปเสนอขึ้นในสมชชา เขาถามว่านาชอย่างไร ก็บอกว่า นาชเหมือน พระเดชพระคุณแห่งหลาย บรรษัทและ แล้วก็นาชแบบประทัยดั้งนั้น คนที่ไป นาชที่วัด นาชแบบประทัยดั้งนั้น นาชกว่า เออ, ต้องตั้งกันเสียที ท่านองค์หนึ่ง

ว่า ตามว่าไม่ต้องตั้งย้อนหลังหรือ ท่านองค์หนึ่งว่า ไม่ต้องย้อนหลัง ที่แล้วก็แล้วไป นbatchให้ก้าวแล้วกัน แล้วที่บัวมาแล้วมันไม่เป็นโมฆะไปเสียหรือ มันไม่เป็นโมฆะ อะไรมารอก เพราะว่าพระธรรมวินัยให้บัวได้แล้ว ไม่เสียหายอะไร

เรื่องการตั้งกันนั้น มันเรื่องซึ้งเห็นยากันเท่านั้นเอง ไม่ใช่เรื่องอะไร ทาง ต่าแห่งนั้น กลัวจะแย่งลาภกัน ไม่ใช่เรื่องอะไร ไม่ค่อยตั้งให้ใคร เรื่องมันเป็นอย่างนี้

ทีนีบัวฯ มาแล้ว ถูกษัตรีก็ไม่ได้ดูหรอก ใจจะสึกก็ไม่ได้ดู แต่มักจะ สึกให้ตอน ๕ นาฬิกาครึ่ง ไม่ใช่เรื่องอะไรรอกันน่วง แล้วพอสึกแล้วจะได้ดูกัน นานๆ ไม่มีแขกคนไหน ถ้าไปสักตอนเช้า เดียวแขกมาหา พุดกันไม่เกี่ยว แขกมา รบกวนแล้วไม่ได้เรื่อง ตี ๕ ครึ่งนีมันเดี๋ย

ตั้งแต่สักออกไปแล้วก็เริ่บร้อย ลูกศิษย์ท่านปัญญาไม่เคยมีใครขอหัก เพราถูกรชน ไม่มีใครถูกยิง เพราไปตัดซองย่องเมga หรือไปผิดลูกผิดเมย์ใคร แล้วก็ยังไม่ติดคุกติดตะรางเพรา คอรัปชัน เรียบร้อยทุกคน

เพราอะไร เพราเสกทุกวัน บัวเข้าไปแล้วเสกเข้า เสกยืน เสกกลางคืน เสกให้เป็นคน ออกไปเรียบร้อยทั้งนั้น เพราจะนั้นสักเวลาใหญ่ก็ได้ เพราสร้าง พระไว้ในใจพอแล้ว ไม่ต้องดูถูกษัตรีก็ได้ ญาติโยมวิเศษก็เห็นให้ฟัง บอกว่าไม่ต้อง รออยู่ ถูกษัตรีของอาหมากิเศษกว่าใครๆ อาหมานี้ใช้ต่ำรา พระพุทธเจ้า หมอยื่น เข้าใช้ต่ำราพรามหนน ไม่แท้ ต่ำราพระพุทธเจ้าแท้

เขากล่าวว่า ต่ำราพระพุทธเจ้าว่าอย่างใด ต่ำราพระพุทธเจ้าว่า ทำดีเวลาใหญ่ มันก็ตีเวลาใหญ่แหลก ทำชั่วเวลาใหญ่ มันก็ชั่วเวลาใหญ่แหลก เวลามันไม่ดีไม่ชั่ว ดีชั่วมันอยู่ที่การกระทำ

เห็นเวลาแล้ว เป็นเวลาดีสำหรับพวกเรา แต่พวกไปตัดซองย่องเมga ไปคอย ลังกระเปาคนโดยสารรถเมลล์ มันเป็นเวลาชั่วสำหรับพวกนั้น เพราจะมันไปคิด

ทำช้า นิเวลาไม่เป็นเวลาดีทั้งนั้น เพราะว่าเราทำดีเวลาманไม่สำคัญหรอก สำคัญที่การกระทำ พระพุทธเจ้าว่าอย่างนั้น เราร่อนโนยมเลี้ยมัง แนะนำให้ประพฤติธรรม เลี้ยมัง อย่าให้มงายกันอยู่ตลอดเวลา

วัดมหาธาตุสมัยก่อน ไม่ค่อยมีหมอดู เดียวนี้ได้ย่าว่ามีขึ้นหลายคณะ แล้ว ซักจะหากินนอกทางขึ้นแล้ว ลูกศิษย์วัดมหาธาตุ เลิกๆ เลี้ยมัง ใครที่เป็น หมอดูเหลือเทอะอยู่ในวัดมหาธาตุ ช่วยกันเผยแพร่ธรรมะกันเกิด ช่วยกันเดิน ตามรอยเท้าท่านเจ้าคุณสมเด็จพระวันรัตเต迪 อย่าเดินตามรอยเท้าของพากหมอดู ทั้งหลายเลย เก่าวัดมหาธาตุไว้ลักษณะในกรุงเทพฯ ให้เป็นวัดของธรรมะ อย่าให้เป็น วัดหมอดูเดาทั้งหลาย ที่สานมหลวงมีเยอะแล้วหมอดู ไม่ต้องมาอยู่ในวัดก็ได้ ใคร อยากจะมาดูหมอดู มาโน่ ก็ไปท่องสานมหลวงโน่น บอกว่าโน่น พากโง่ๆ นั้นอยู่ ยะยะยะไปดูที่โน่น ถ้ามากันนี่เราต้องการคนฉลาด ไม่ต้องการคนโน่ ว่าเข้าอย่างนั้น คนมันจะได้ฉลาดขึ้นมั่ง

เราค่อยสอนค่อยเตือน ค่อยถามว่า โยมเป็นทุกข์ด้วยเรื่องอะไร ร้อนออก ร้อนใจด้วยเรื่องอะไร

บางคนก็แปลกอีกนะ บอกว่า ดิฉันกลุ่มใจเจ้าช้า ตามว่ากลุ่มใจเรื่องอะไร บอกว่าไม่รู้ ไม่รู้ว่ากลุ่มใจเรื่องอะไร แล้วจะไปกลุ่มมันทำไม่ มันต้องมีเรื่องให้ กลุ่ม กลุ่มเรื่องอะไรโดยว่ามาซิ เรื่องอะไร เรื่องคุณผู้ชายไม่กลับบ้านหรือ อะไรต่อ อะไร ค่อยໄไปปลมาร์มีเรื่องนั้นแหล่ะ ไม่ใช่ว่าเรื่องอะไร เรื่องในครอบครัว หรือว่า เรื่องลูกเรื่องเต้า เรื่องการพิงกวางทอง เรื่องการค้าขาย เรื่องเล่นแทร็กกันแล้ว เจ้ามีอ วีงหนนไปเสีย เรื่องอะไรอย่างนั้นแหล่ะ ก็ต้องเทศน์ให้ฟัง ต้องแก้ไขอย่างนั้นอย่างนี้ เทกษาใจ เมื่อเข้าใจแล้ว ที่หลังเทก้ามอึก มาฟังธรรมะต่อไป กล้ายเป็นคนฉลาดขึ้น การครองชีวิตก็จะเรียบร้อย

หน้าที่ของพระเราเป็นอย่างนี้ ต้องจุดตะเกียงไว้ให้มีแสงสว่าง ไม่เช่น

ตะเกียงแล้วเอ้าไปช่อนไว้ ในห้องมีด แล้วนั่งต้อนรับโยมอยู่มีดๆ มันไม่ได้เรื่องอะไร โยมมีดอยู่แล้ว แล้วเรามีตะเกียงมาดับเสีย ให้โยมมีดต่อไป อย่างนี้ก็เรียกว่าไม่คุ้มค่าข้าวสุกที่โยมให้ฉัน เพราะว่าไม่ได้ช่วยโยมให้ฉันลดซึ่งเหลือ แล้วมันจะคุ้มกัน ได้อย่างไร นี่แหละพื้นอองคิดดูเถอะ พระคุณเจ้าทั้งหลายคิดดูเถอะ

พากหมอดุหมอกปลูกเสกทั้งหลาย พังแล้วอย่างไปโปรดช่างบัญญา ท่านบัญญา ก็อย่างนี้แหละ เพราะว่านิสัยมันอย่างนี้ เพราะว่าท่านบัญญานี้ พุดในนามของพระพุทธเจ้า ไม่ใช่พุดในนามใคร พุดตามพระพุทธเจ้า ให้พุด พระพุทธเจ้าลดใจให้พุด ที่พุดคล่องอยู่นี้ เพราะพระพุทธเจ้าให้พุด ไม่ใช่ลากลักษณะลดใจให้พุด ถ้าพุด เพราะลากลักษณะลดใจให้พุดแล้ว เพราะไม่มีเครื่องกันหรือรักษาพุทธแล้ว เชื้อราพุดไปทำไม้ ไม่ได้อะไร

ที่นี่เราพุดในนามของพระพุทธเจ้า พุดในนามของพระธรรม พุดในนามของพระสงฆ์ เพื่อปลูกใจท่านทั้งหลายให้ตื่นตัว ให้ก้าวหน้า ให้หันเข้าหาคำสอนนี้ ถูกต้องแท้จริงของพระพุทธเจ้า ไม่ใช่เอาสีเสียงเหลวไหลมาใส่ให้แก่พระพุทธศาสนา

พระพุทธเจ้าตรัสไว้ในที่แห่งหนึ่งว่า มีกลองอยู่ในหนึ่งที่ทำด้วยไม้อย่างดี แล้วต่อมากวนหนึ่งมันลีปี คือว่ามันผู้ไปอย่างนั้นแหละ แล้วเอามีอื่นมาซ้อมไว้ ต่อมากวนอื่นมันผือก ก็เอามาซ้อมไว้ ซ้อมไป ซ้อมมากเนื้อกล่องเดิมหายไป หมด ไม่รู้ว่าไม้อะไรที่เอามาซ้อมไว้ ลันได ธรรมกินัยของถ้าคติเมื่อนองกัน ในกาลต่อไปข้างหน้า จะมีสักธรรมปฏิรูป คือธรรมะปลอมเข้ามายังแหน่งอยู่ในคำสอน ของถ้าคต เอาจมาใส่ในปากของถ้าคต แล้วคนจะนึกว่า นันเป็นคำสอนของพระพุทธเจ้า เลยไม่รู้ว่าเนื้อแท้เป็นอย่างไร เพราะไปเห็นแต่ไม้ที่เชาซ้อม ไม่เห็นเนื้อแท้ของพระพุทธศาสนา

อันนี้เป็นความผิดของใคร ถ้าพุดกันไปแล้ว ก็พากเรนีแหละ พากผู้ เทศองห์ห์มเทศองนีแหละ เป็นผู้ผิดก่อนใครๆ เพราะเขาไม่ผู้ไปใส่แทนไม้ตี แล้ว

ไม่ดีทayไป เจ้าแต่ไม่ผู้ไปโปรดโยมตลอดเวลา โยมก็เลยเอาไม้ผู้ไป เช่นคนอ้วนแล้ว ก็ นิกว่านี้แหล่คือเนื้อแท้ของพระพุทธศาสนา ความจริงไม่ได้ความเลย ได้แต่เปลือกไปทั้งนั้น เพราะฉะนั้นเราต้องช่วยกันจะเทาเปลือกที่ไม่ถูกต้องออกเสีย

สิ่งใดเป็นเนื้อร้ายในพระพุทธศาสนา เราต้องช่วยกันจะเทาเนื้อร้ายนั้นออกไป แล้วเจ้าสิ่งดี เห็นมาใส่ไว้แทน ช่วยกันประการ ช่วยกันตีอนให้ญี่ปุ่น ได้รู้ได้เข้าใจ แล้วต้องเหมือนกันทุกวัด ไม่ใช่ทำแต่เพียงวัดใดวัดหนึ่ง

ที่นี่การจะกระทำอย่างนี้ได้ มันต้องมีมูลฐาน คือมีการปกคลองสมบูรณ์ ที่ถูกต้องตามหลักการ ต้องมีองค์การเผยแพร่ที่ถูกต้อง มีการศึกษาที่ถูกต้อง มีการปกคลองที่ถูกต้อง มีการสาธารณูปโภคที่ถูกต้อง จึงจะดีขึ้น

พอดีถึงการสาธารณูปการก็เหมือนกัน เวลาเนี้ยเราสร้างอะไรกันให้ญี่ปุ่นเกินไป จนไม่รู้ว่าจะเสร็จ หรือไม่เสร็จ สร้างโดยไม่มีแปลนแผนผัง ทำแล้วทึ้งๆ ค้างๆ ให้ เพราะอะไร เพราะไม่มีสาธารณะในการควบคุม ถึงมีสาธารณะในการ สมัยก่อนก็ไม่ได้ควบคุม ความจริงควรจะอกรายบัญชีแล้ว ใจจะสร้างอะไร ต้องเสนอแปลน ต้องบอกให้รู้ว่า มีเงินเท่าไรที่จะสร้างได้ ฐานะของพุทธบริษัทในบ้านนั้นเป็นอย่างไร พอจะช่วยกันได้ไหม ถ้าเห็นว่ามันเหลือกำลัง เรายังไม่ให้สร้าง เพราะเสียเวลาในการก่อสร้าง

การก่อสร้างนี้เป็นความทุกษ์ ผ่านไม่เคยสร้างอะไรด้วยตัวเอง มาสร้างโรงเรียน เข้าหลังหนึ่ง เห็นโภษแล้ว ว่าบุ่งมากในการก่อสร้าง เชิดแล้วเท่านั้นพอ ต่อไปไม่สร้างวัสดุแล้ว จะสร้างคน เทคน์สอนคนต่อไป แต่ว่าก็ต้องมีบัง ไม่มีเสียเลยมันก็ไม่มีใช่ เลยต้องสร้าง แต่ว่าก็เป็นทุกษ์

เพราะฉะนั้น พระองค์ได้ที่บุ่งกับการก่อสร้าง ก็เรียกว่าห่างเหินจากพระนิพพานออกไปทุกวัน ทุกเวลา คิดแต่เรื่องแจกวีการเรื่อยไปเท่านั้นเอง แจกแบบนี้ เสร็จแล้วยังไม่พอ แจกแบบโน้นอีกต่อไป วิธีใดที่จะได้เงินเป็นอาทั้งนั้น ซกmany

ก็ເຄີຍ ປະກວດຂະໄຣກໍເຄົາ ອະໄຣກໍເຄົາທັງນັ້ນ ໃຫ້ມັນໄດ້ມາກີ່ແລ້ວກັນ ເລີຍມັນກີ່ຢູ່ກັນ ໄປມົດ ເຮົາວຈະຄວບຄຸມກາອ່ສ້າງ ວັດວາວາມຈະສ້າງຂະໄຣຕ້ອງຄວບຄຸມ ໃຫ້ ເປັນໄປຕາມແບນຕາມແປລນ ແລ້ວກີ່ໄມ່ຕ້ອງສ້າງໃຫ້ມັນໄປຢູ່ໂຕຣະໂຫງຽນເກີນໄປ ວັດທຸກວັດໄມ່ຈໍາເປັນຈະຕ້ອງມີໂນສົກ່າມໆ ເສມອໄປ ອູ້ໄກລ້າ ກັນມີສັກແໜ່ງທຶນກີ່ພອວັນຊົນໂສຄມາປະຊຸມກັນ ໄດ້ພົບປະສົນທາກັນ ແລ້ວໂນສົນໄດ້ໃຫ້ຖຸກວັນ ສາລາສີຈໍາເປັນຕ້ອງໃຫ້ຖຸກວັນ ຕ້ອງເທັນໃຫ້ຄົດໂຍມຟັງ ອັນນີ້ຈໍາເປັນກ່ອນ

ອີກອັນທຶນີ່ ອາຍາຈະແນະແວໃຫ້ພວກເຮົາທັງຫລາຍໄດ້ຄືດໄວ້ ດ້ວຍເກີ່ມື່ອຢູ່ໃນທີ່ໄດ້ ອ່າຍເພື່ອສ້າງວັດຖຸໃຫ້ຢູ່ໂຕ ໃຫ້ສ້າງຄົນກ່ອນ ໄປນັ້ນອູ້ໄດ້ຕັ້ນມະໝານກ່ອນກີ່ໄດ້ກຸງົງມີອ່າງໃດອູ້ມັນໄປກ່ອນ ແລ້ວເທັນໄປ ສອນໄປ ດັນເຫຼືອມໄສເອງ ເນື້ອເລື່ອມໄສເຫຼາມສ້າງຂອງເຫຼາອົງ ໄນລ່ານາກຂະໄຣ

ຜົມດໍາເນີນວິທີນີ້ນັ້ນຕັ້ງແຕ່ເຮັມຕັ້ນມາ ໄປອູ້ສົງຫລາ ວັດນັ້ນກຸງົງວັ້ນຈຳຮຸດ ສາລາຜຸພັງ ຜົມໄມ່ຢູ່ ແຕ່ວ່າ ຜົມເທັນສອນຄົນ ເທັນໄປເທັນມາຝານມັນຕກວັດຄົນຟັງເທັນ ພຣະໄນ່ຖຸກ ເພະຮ່ຽມສົນໆມີຫັກຄ້າຂອ້ານອົກທຶນີ່ ຝົນຕາກວ່າ ແລ້ວເທັນໄປ ເມື່ອນັກນີ້ ອູ້ມີຫັກພົນອຍ່າງນີ້ ນ້ຳທ່ວມວັດ ຜົມໄມ່ສັນໃຈ ເທັນເຮືອຍໄປ ດັນເປີຍກ ກີ່ຕາມໃຈ ກຸງເທັນເຮືອຍໄປ ພວກນັ້ນຈຳຮຸດ ແກ່ງດູຫຼັກຄົມນັ້ນຮັວມົດແລ້ວ ເກົ່າໄໝວ່າຂ່ອງໄວ ເຫຼາມຊ່ອມຂອງເຫຼາອົງ ອາຍາກນັ້ນຟັງເທັນ ເຫຼືອມຂອງເຫຼາອົງ ເກົ່າກົມ່ອມ ມາກໍກຳຮັວງ ເກົ່າເທັນຕ່ອໄປ

ກຸງົງຫັກໃຫ້ສົບຍອຍໄປຢູ່ ໄປອູ້ຫັກພູ້ ພັງ ພັງ ແກ່ກມາເຍື່ອມເຫັນກຸງົງຫຼັກທຶນອູ້ຍ່າງໄກ ກຸງົງແຍ່ແລ້ວ ເດີຍາເຫຼາສ້າງໃຫ້ເອງ ເກົ່າຍ່າໄປຢູ່ທີ່ໄດ້ ໄປຢູ່ໄດ້ຕັ້ນໄນ້ກີ່ໄດ້ດ້າຫັນແລ້ວ ຫັກພົນຍ່າໄປຢູ່ ເດີຍາເປັນ ໂຮງປອດນາມຕາຍ ຫັກແລ້ວໄນ້ເປັນໄວ ກຸງົງຫັກໃຫ້ຮັວງຈຳຮຸດ ເກົ່າໄປຢູ່ຫັກນີ້ ທັງດີໃຫ້ລູກວັດອູ້ ເຫຼາມທາສມາກເຫັນເອງສົມກວາໂຢູ່ກຸງົງຫັກຄົວໆ ຕ້ອງຊ່ອມໃຫ້ທຶນຫຼອຍ ເກົ່າຊ່ອມໄທ ເກົ່າໄມ່ຕ້ອງໄປເງິນຕັ້ນເກົ່າເທັນອູ້ຍ່າງເຕີຍາ ອູ້ສົງຫລາທ່າຍ່າງນັ້ນ ທ່າວ່າໄວເຮີຍນັ້ນຍ

ย้ายไปอยู่เชียงใหม่ เทคโนพักรีดี้ฯ เทคโนทุกวันอาทิตย์ ทุกวันพระ ญาติ โยมไปฟังเทศน์ ศาลามันแคน นั่งกันไม่ไฟ หลังคาไม่ค่อจะดี เข้าประชุมกันเอง คิดสร้างพุทธสถาน เข้าก็คิดไป ผอมไม่กว่าอะไร ผอมเทศน์เรื่อยไป เทคโนจนพุทธสถานเสร็จ เดี่ยวนี้ก็ใช้ได้แล้ว อาศัยเทศน์เท่านั้นเอง

มาอยู่วัดชลประทานฯ เข้าสร้างไว้เสร็จแล้ว ไม่ต้องสร้าง ก็เทศน์เรื่อยไป แต่วัดมันยังไม่สมบูรณ์ ที่ดินไม่พอ เทคโนเรื่อยไปๆ เดี่ยวก็ต้องซื้อที่ดินเพิ่ม ก็ บอกไปในเรื่องเทศน์ แต่ไม่บอกที่วัด ที่ศาลาวัดนี่ ไม่เรียไร ไปเรียไรทางวิทยุมัน ดังกวา เรายังไประยีไรในศาลาคนพัง ๒๐๐ คน มันได้ไม่เท่าได บอกทางวิทยุฯ ไม่ วัดกำลังจะซื้อที่ดิน ดินวัดมันไม่พอ ขยายไม่ออก แล้วอยู่ปุบกับชาวบ้าน ลูกสาวชาวบ้านกับลูกศิษย์วัดมันจะยุ่งกันใหญ่ บอกให้โยมฟัง แล้วโยมก็พอใจ ไม่ต้องพิมพ์ถีก้า ไม่ต้องแจกพระเครื่องลงของขลัง เขายังไห้เงง ซื้อที่ดินขยาย เป็นเนื้อที่ ๕๕ ไร

ได้ดินเสร็จแล้วไม่มีกำแพง เทคโนต่อไป บอกโยมอีกว่ามีที่ดินแล้ว Crowley มันเข้ามากบัง ผู้ร้ายมันเข้ามากบัง ข้าวของเสียหาย ขโมยมันลักษณะ พระเดือดร้อน ต้องสร้างกำแพง โยมไปปูมนูหานำกำแพงต่อไป สร้างเสร็จไป ๓ ด้าน เหลือด้านหน้า

ต่อมาไม่มีที่เรียนหนังสือ พระบัวชีใหม่ตั้ง ๗๐ - ๘๐ ในพระราช หน้าร้อน กับนางกัน ๕ - ๖๐ นักศึกษาจากมหาวิทยาลัยไปบูรพา กันมาก ไม่มีที่เรียน ไม่มีห้อง สมุดให้อ่านคันคัน ต้องสร้างโรงเรียนสักหน่อย บอกไปทางวิทยุ โยมก็เอิ่นให้ คนละหมื่นบัง ๕ พันบัง ๑๐๐ บัง ๒๐๐ บัง ตามมีตามเกิด

พระคราฯ เข้ารัวๆ ท่านบัญญากเอกสาริ ต้องไปช่วยแกบทน้อย เลยเข้าพากันไป พอดีพิงลงศิลาฤกษ์สร้าง เวลานี้จะเสร็จแล้ว ไม่เท่าใดจะต้องฉลอง แต่ฉลองไม่มีลิเกไม่มีลักษณะ ฉลองเทศน์ กัน ๗ วัน ๗ คืนเลย พวาราเตรียมไว้โดย มากพากัดชลประทาน แบกกลดมาเลย ภานอนกันกลางแจ้ง บังกลดฟังเทศน์กันเลย

อกิปราชธรรมบัง เทคโนธรรมบัง นิทรรศการวิปัสสนาธารกันบัง มันต้อง
นิทรรศการอย่างนั้น ไม่ใช่นิทรรศการพัฒนา นั้นมันไม่ได้เรื่อง เอาพัดไปคาดกัน
มันได้เรื่องอะไร ต้องนิทรรศการการปฏิบัติ การเจริญก้าวหน้า ให้คนได้ไปรู้ไปเห็น
เป็นการทดลอง เมื่อเรียบร้อยค่อยประกาศ พากเกราค่อยฟังทางวิทยุก็แล้วกัน เวลา
มาต้องเอาบทามาด้วย เพราะไม่มีอาหารเลี้ยง ต้องบินมาต ใหญาติโยมไปสี
ที่วัดเลย ฉันวันละมื้อ ก็พอ ไม่ต้องมาก อุยู่อย่างนั้นฉันมากไม่ได้ เพราะว่าข้างของ
มันแพง ฉันน้อยๆ วันละมื้อ ฉันธรรมะมากๆ อาหารใจล้ำค่ากว่าอาหารภายใน
อดอาหารภายในไม่ตาย ดูพระ ๕ องค์ ไม่ตาย เพราะอะไร อาหารใจเข้มแข็ง หลวงพ่อ
ไปเยี่ยมยังย้อมอยู่เลย เห็นย้อมอย่างนั้นก็นึกว่าไม่ตาย ถ้ายังย้อมอย่างนั้น ถ้าไปถึง
หน้าเหยเกแล้วก็ไม่ได้ ต้องเตรียมที่บีสีศพกัน นี่ไม่ตายแล้ว ชนะแล้ว จะไปตาย
ได้อย่างไร ต้องอยู่สู้ต่อไป

เตัวเรื่องอดข้าวคราวนี้พอดแล้ว ครัวหน้าอ่ายอดต่อไปเลย ใช้ลูกไม้อายอกนี่
มั้ง อาย่าเอามาใช้ บอยๆ ใช้แบบเดียวขากร้าว ไม่มีปัญญาเท่านั้นเอง ทำอะไร
นิดก็จะอดข้าว ทำอะไรหน่อยก็จะอดข้าว เดียวขากร้าว ข้าวสารเพง อดกันตายเสียบัง
ก็ตีเหมือนกัน แล้วมันจะตายอาจริงๆ มันก็เดือดร้อน

เพราะฉะนั้น ต้องเปลี่ยนแปลงนโยบาย เรไม่เอาแบบนั้นต่อไป อย่างนี้
จึงจะถูกต้อง เราทำกันต่อไป กำลังใจล้ำค่า อาหารใจล้ำค่า เพราะฉะนั้นเราต้อง^๑
ช่วยกันให้อาหารใจ ที่วัดชลประทานฯ ฉลอง ต้องทำอย่างนั้น แล้วที่วัดชลประทานฯ
เรไม่มีเรื่องเหลวไหล หมอดูไม่มีที่นั้น อะไรๆ เรไม่เอา เอาแต่ธรรมะ ใครไปขอ
ของดี บอกว่าที่นี่มีอย่างเดียว ของดีคือธรรมะ

บางคนบอกว่า ท่านมีพระดีไหม บอกว่า นี่แหลมพระดี ซึ่งที่ตัวอามา^๒
ເຂົອງຄົນໄປແລຍ ແກ້ວອກວ່າ ມັນໃຫຍ່ເກີນໄປແບກໄມ້ໄທ ໄສຣາຍນຸດໄປກໍໄວ້ ກີ່ສິ້ນເຂົ

อยู่นั้นเอง จะเป็นแต่พระองค์น้อยๆ ไปห้อยคอ เรื่องมันเป็นอย่างนั้น นี่มันเรื่องความเชล้านั้นเอง ไม่รู้ไม่เข้าใจแล้วมันก็ลำบาก

ที่นี่เป็นหน้าที่ของพวกราชทั้งหลาย ที่จะต้องช่วยกัน เรื่อต้องมาสร้างกองทัพใหม่ กองทัพธรรม ที่มีเสนาธิการผู้ชายฉลาด มีแม่ทัพผู้กล้าหาญ มีทหารที่เกรียงไกรแก้วกล้า เพื่อย้ายข้าศึกคือกิเลสให้พ่ายแพ้ เราอย่าไปอยู่กับกิเลส แต่เราต้องต่อสู้กับกิเลส ใจจะสมัครเป็นทหารนี้บ้าง เตรียมตัวไว้ เมื่อได้ประกาศแล้วมาสมัครกันทันที และเมื่อได้กองทัพพร้อม เราก็ย้ายราชทัพเลย ต่อสู้กับข้าศึกกิเลส เราเดินชนวนต่อสู้กับกิเลส หนังสือพิมพ์ไม่ด่า แต่ถ้าเดินเรื่องอื่นเข้าว่าເຄາ

แม้พวกราชหนังสือพิมพ์เราก็ต้องไปปราบเหมือนกัน เพราะว่าบางที่เขียนด้วยกิเลสเหมือนกัน ยังไม่ค่อยจะเป็นธรรมฤกตต้องนัก แต่ว่ายังไม่ค่อยคุ้นกัน คุ้นๆ ค่อยสอนกันต่อไป ค่อยว่าค่อยสอนกันให้เข้าใจความงาม ความดีบ้าง ให้เขียนเรื่องที่เป็นประโยชน์แก่สังคมเสียบ้าง อย่ามัวแต่ลงรูปโป๊ชาด เดี๋ยวนี้รูปโป๊มาก ในหน้าหนังสือพิมพ์ ยังกิเลสไม่ใช่เรื่องอะไร เป็นไปเพื่อสร้างสมกองกิเลส ไม่ใช่ธรรมะของพระศาสนา เรataองช่วยกันทำลายกิเลส ทำลายสิ่งชั่วสิ่งร้ายในเมืองไทย ให้เราทั้งหลายช่วยกันคิดช่วยกันนึกต่อไป ในกาลข้างหน้า เพื่อจะได้ช่วยกันแก้ไขสิ่งทั้งหลายต่อไป เพื่อความอุปสรรคของพระศาสนาในสมัยปัจจุบันนี้

ในที่สุดนี้ ขออานาจคุณพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสัมมาติ จงมาตั้งอยู่ จิตใจของพื่น้องทั้งหลาย ที่ได้มาระคุณพึงกันด้วยความตั้งอกตั้งใจ

ขอให้คุณของพระพุทธ พระธรรม พระสัมมาติ จงมาตั้งอยู่ในใจของท่านทั้งหลาย

ขอให้ท่านทั้งหลาย จงเป็นผู้มีสัมมาทิภูติ มีศีล มีปัญญา มีการประพฤติปฏิบัติในทางที่ถูกที่ชอบ เพื่อประกอบกำลังเข้าสังหาร สิ่งชั่วสิ่งร้าย อันเกิดขึ้นใน

บ้านเมืองของเรา ให้พ่ายแพ้ไปในกาลต่อไปข้างหน้า
ขอให้ท่านทั้งหลาย เตรียมกายเตรียมใจให้พร้อม เพื่อประพฤติดีประพฤติ
ชอบ ตามคำสอนของ พระพุทธเจ้า

ขอให้คนหลง กล้ายเป็นคนไม่หลง
ขอให้คนโน่ กล้ายเป็นคนฉลาด
ขอให้คนอ่อนแอด กล้ายเป็นคนเข้มแข็ง
คนที่ไม่รักงาน กล้ายเป็นคนรักงาน
คนที่ไม่ก้าวหน้า จงเป็นคนก้าวหน้า
คนที่เห็นแก่ตัว จงคลายจากการเห็นแก่ตัว
เห็นแก่ประโยชน์และความสุขส่วนรวม
จงหัวกัน ทุกท่านทุกคน เทคญ.

หลักธรรมเรื่องพระพุทธศาสนาที่แท้
ป្រះពិធីរាជ ន មahaJuphongkornrachivitayalai វណ្ណមahaRatnayuvarachangstuchh

วันเสาร์ที่ ២៧ กันยายน พ.ស. ២៥៦៣

ก่อนอื่น ข้าพเจ้าขอแจ้งให้ท่านทราบว่า ข้าพเจ้ารักและบูชาพุทธธรรมมาก
 เพราะชาบดีในรัชของสังฆธรรมเป็นอย่างดีว่า พระธรรมให้ผลแก่ชีวิตของข้าพเจ้า
 อย่างไร จึงขอพูดถึงนโยบายในการประการธรรมว่า ข้าพเจ้ามีความมุ่งหมายในการ
 ทำงานนี้เพื่ออะไร ท่านจักไม่ต้องสงสัยกันแต่ไปอีกว่าข้าพเจ้าเป็นพระประบากได

ข้าพเจ้ามีนโยบายแห่งใหม่โดยเปลี่ยนแปลง แม้เหตุการณ์ของประเทศไทย
 ชาติจะผันผวนไปอย่างใด ใจจะมารองเมืองก็ตามที่ ข้าพเจ้าจะทำตามนโยบาย
 ของข้าพเจ้าเสมอ ไม่มีอะไรมาเปลี่ยนใจของข้าพเจ้า จากความเชื่อและการทำ
 ตามพุทธธรรมที่พระบรมศาสนานี้ได้แสดงไว้ ข้าพเจ้ายอมตามเดียดีกว่าที่จะพูดหรือ
 กระทำการใดๆ ก็ตาม ความประ愽ศ์ของพุทธองค์ ผู้ซึ่งข้าพเจ้าได้มอบการถวาย
 ชีวิตเป็นธรรมเพลี้ยแล้ว

ความมุ่งหมายของข้าพเจ้าจึงอยู่ในกฎหมายទี่ ២ ประการ គឺ

๑. เพื่อประกาศความจริงที่พระองค์ทรงประกาศไว้
๒. เพื่อทำลายความเห็นผิด และการกระทำที่ผิด ๆ ในหมู่พื่น้องชาวพุทธทั้งหลายให้หมดไป

สำหรับการประกาศความจริงของพุทธองค์นั้น นับว่าเป็นเรื่องสำคัญมาก หมู่บรรพชิตเรามีอยู่ไม่น้อยที่ถูกกล่าวลักษณะการซักจุ่นไปจนกระทั่งทำเพื่อเห็นแก่เงินเล็ก ๆ น้อย ๆ เป็นการนำล่อลวงที่สานุศิษย์ของพระบรมศาสดามีใจร้ายต่อสังธรรม บัดนี้ถึงเวลาแล้วที่เราจักเป็นผู้ชื่อสัตย์ กล้าพูดความจริงตามที่พระองค์ได้ทรงกระทำมาแล้ว คนทั้งหลายจักได้มีความเข้าใจความจริงกันบ้าง อย่ามัวเกรงใจคนที่กระทำการผิดกันต่อไปอีกเลย เพราะการทำการผิดนั้นเป็นการทำลายพุทธธรรม

ส่วนความเข้าใจผิดในหลักพุทธศาสนา รวมทั้งการกระทำที่หลงมายในหมู่ชาวพุทธเราก็มีมากมาย และดูจะมีมากยิ่งขึ้นในสมัยนี้ เพราะภิกษุเป็นตัวการหากเราไม่กล้าช่วยกันแก้ไข ความมายก็จะมีมากขึ้น ๆ

เมื่อกันปีก่อนเรื่องราบที่เกิดขึ้นแก่คุณ ถ้าหากรับจัดการผ่านตัวรักษาเดียวโดย เรือกมีชีวิตอยู่ต่อไปได้ แต่ถ้าปล่อยไว้เนื้อร้ายก็จะกำเริบมากขึ้น จนผู้นั้นถึงแก่ความตายได้ฉันใด บรรดาความเห็นผิดและการกระทำที่ผิด ๆ นอกลู่นอกทางของพระพุทธเจ้า ถ้าปล่อยไว้ก็จะพอกพูนมากขึ้นจนทำให้พระพุทธศาสนาที่เรารักและหวงแหนอาจถึงสภพหมดไปก็ได้ เพราะความไม่กล้าพูดความจริงกันนั้นเอง

ข้าพเจ้ามองเห็นความเสื่อมของพระพุทธศาสนา จึงได้ตั้งใจว่าจะนำรัฐบาล เท่าที่ความรู้ความสามารถของข้าพเจ้าจักอำนวยให้ แต่การพูดความจริงนั้นย่อมจะต้องมีการกระทำการทบทวนทั้งบังคับอยู่บ้างเป็นธรรมด้วยเรื่องที่ช่วยไม่ได้ นอกจากจะขอภัยโดยสุภาพต่อท่านผู้เชล้าເນาปູງຢາເຫລັ້ນ แล้วพูดกันต่อไปตามหน้าที่ของผู้พูดสัจธรรม

คนที่มีความเห็นผิดและยึดความเห็นผิดนั้นมานานแล้ว ครั้นได้ยินไคร มากพูดถึงสิ่งนั้นกว่าไม่ดี เขาก็กรอ หาว่าดูถูกดูหมิ่น บางก็หาว่าทำลายอาชีพของเข และอาจถึงกับโกรธเคืองจ้องเรียกแก้แค้นขึ้นก็ได้ ข้อนี้แหละที่ทำให้คนทั้งหลาย เกิดความกลัวจนไม่มีใครกล้าพูดความจริง พากมิจฉาชีพจึงมีมากขึ้นแม้ในหมู่สงฆ์

ข้าพเจ้ามีความรักและความปราณາดีต่อพี่น้องทั้งหลาย จึงโปรดจะเห็นท่านเข้าใจถูกทำถูกตามหลักที่พระผู้มีพระภาคได้ทรงตรัสไว้ จึงได้พูดกับท่านทั้งหลายอย่างตรงไปตรงมา หวังว่าท่านคงรับฟังได้ด้วยดี และนำไปคิดโดยแยกชาย เพื่อจะได้มองเห็นความแตกต่างระหว่าง “ของแท้กับของเทียม” ต่อไป

อันคนนลาดมีปัญญา มีเหตุผลนั้นเขายอมทึ้งของปลอม แล้วถือเอาของจริงไว้เสมอ เพราะของปลอมทำคนให้หลงผิด ของแท้ท่านนั้นจะทำคนให้เข้าใจถูกและ มีความสุขสงบ ข้าพเจ้าขอยกເຫດพุทธภาระเชิญมาอ้างสักบทหนึ่ง ท่านว่าไว้ดังนี้ - “บุคคลผู้มีความเข้าใจในสิ่งที่ไม่เป็นสาระว่าเป็นสาระ เห็นสิ่งที่เป็นสาระว่าไม่เป็นสาระ มีความเข้าใจผิดเบ็นแนวทาง ย่อมไม่เข้าถึงธรรมได้เลย แต่ผู้ใดรู้สิ่งที่เป็นสาระว่าเป็นสาระ รู้สิ่งไม่เป็นสาระว่าไม่เป็นสาระ เป็นผู้มีความเห็นถูกต้อง เขายอมถึงธรรม”

ปัญหามีต่อไปว่า ทำไม่ข้าพเจ้าจึงมักพูดรယ่องนับอยู่ๆ พระรูปอื่นไม่เห็นมี ใครพูดกันเลย จึงขอทำความเข้าใจอีกว่า อันวิสัยของข้าพเจ้านั้นรักที่จะเดินตาม รอยของพระพุทธองค์ และเมื่อตนเดินแล้วก็ยากชวนบุคคลอื่นให้เดินตามบ้าง

ข้าพเจ้ามีความเลื่อมใสในธรรมที่พระองค์ทรงประกาศแล้ว ชอบใจในวิธี การที่ทรงปฏิบัติตามตลอดพิธีกรรมของพระองค์ พระองค์เกิดมาในท่ามกลาง ผู้ถือพิธีร่องรอยต่างๆ ซึ่งมีความเชื่อผิดทาง เข้าปฏิบัตินไปด้วยความมายาโดยไม่ เข้าใจความจริง ทรงสังสารเข้าเหล่านั้นจึงได้ทางช่วยเขา โดยทำพระองค์เองให้

พันจากความหลงแบบนั้นๆ ก่อน เมื่อพันแล้วก็น่าผู้อื่นต่อไปอีก

เร้าเป็นคิบบ์ของพระองค์ต้องทำอย่างนั้นบ้าง ข้าพเจ้าจึงประกาศความจริงให้ท่านทั้งหลายทราบ เพื่อท่านที่ฟังเข้าใจจะได้นำไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์แก่ตนต่อไป พากเราส่วนมากทำผิดกันมานานติดเป็นนิสัยทั้งผู้ใหญ่และผู้น้อย ทั้งพระและชาวบ้าน จึงไม่มีใครตักเตือนในคราว และเลือกทางกันทั้งเมือง แล้วกลับตู้ๆ เป็นเรื่องของพุทธศาสนาไปเสียด้วย เพราะมีกิษรุ่มมือชักนำทำกับเขา

ในกรุงเทพฯ ดูจะหนักกว่าบ้านนอก เดินไปไหนก็จะพบศาลาเจ้าต่างๆ ศาลหลักเมือง ศาลพระภูมิ แม่ที่สุดทินที่สมมุติกันว่าเป็นของลับของพระอิศวร (ศิริลึงค์) ชาวพุทธก็ไปกราบไหว้เพื่อขอลูก ต้นไม้เล็กต้นไม้มีใหญ่ ชาวพุทธก็ไปไหว้เพื่อขอสลาภกินรูป แม้จะไปไหว้พระพุทธรูปในโบสถ์ก็ให้แบบขอร้องเพื่อให้ได้สิ่งที่ตนต้องการ การกระทำทั้งหมดนี้ ไม่ใช่แบบของชาวพุทธลักษณะเดียว

วัดบางวัดมีกระบวนการเชิญมาให้คนไปสั่นเล่นเป็นเด็กคอมมือ แทนที่คนจะได้เข้าถึงพระที่แท้ เลยกลายเป็นเข้าถึงกระบวนการให้ไม่ໄไปเสียแล้ว นำอนาคตใจและนำสังสารคนที่กระทำเช่นนั้น เรากำราบททางช่วยเขย่าบังตาตามสมควร หากรู้แล้วไม่ช่วยเข้า ก็เป็นบาปด้วยเหมือนกัน คือบานไปเรื่องไม่ส่งสารคนไม่ๆ ที่กระทำผิด

เพราะสังสารเขานี้เอง ข้าพเจ้าจึงพูดอย่างตรงไปตรงมา ไม่มีเจตนาจะทำร้ายจิตใจใคร หรือทำให้ใครให้เจ็บใจ แต่เมื่อทำลายความเห็นผิดทั้งหลายให้หมดไปจากใจของท่าน งานนี้เป็นงานใหญ่เป็นงานหนัก มิใช่จะลำาร์เจลงเพียงในชั่วชีวิตคนๆ เดียว จะนั้น ขอท่านได้ช่วยกันบังเกิด

กิษรุ่มเป็นคนใจกล้า ความคลาดไม่กล้าพูดความจริงนั้นมีไว้ให้ลับของลูกพระยาตากต พระองค์ประกาศความจริงอยู่ตลอดพระชนมายุ นักบุญในพระพุทธศาสนาควรทำตนให้เป็นนักบุญที่แท้สักหน่อย อย่าทำตนเป็นตัว “เศษ眷”

อัน ตัวเศษ眷 คือปูชนิดหนึ่งเกิดริมทะเล มันจับหอยกินเป็นอาหาร พอ

กินหมดแล้วก็อาคัยเปลือกหอยนั้นเป็นเรือนอยู่ คลานปะปนไปกับพากหอยอื่น ๆ พอกหอยตัวใดผลอกจับกินเลี้ยงก็ ตัวเสื่อมไม่ใช่หอย แต่มันอาคัยอยู่ในเรือนร่างของหอยเพื่อทำลายหอยทั้งหลายฉันได้ กิจขุที่อาคัยผ้าเหลืองของพระพุทธองค์ แต่เมื่อได้ทำกิจของพุทธศาสนา ก็มีสภาพประดุจตัวเสื่อม ฉันนั้น

พวกราประภากตัวเสื่อมก็เป็นพระที่ทำลายพระศาสนา เขาอาคัยชื่อของพระรัตนตรัยไปทำพิธีปลูกเสกอะไรต่าง ๆ นานา ทำคนทั้งหลายให้หลงผิดเข้าใจผิด เป็นการทรยศต่อพระพุทธเจ้า

ฉันนั้น ขอให้เลิกการทำการอันน่าบัดสีนั้นเสียที แล้วช่วยกันบำรุงพุทธศาสนาให้ถูกทางต่อไป จงช่วยกันประกาศคำสอนที่แท้ของพระพุทธเจ้าให้ชาวโลกได้เข้าใจกันดี อย่ามัวเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวกันแนกเลย

มีพระบางรูปแก้ตัวว่า การที่ได้ทำพิธีต้องเช่นนั้นก็เพื่อประโยชน์ของคนที่ยังหลงเข้าใจผิดอยู่ จะอธิบายให้เข้าทราบความจริงก็เกรงว่าเขาจะไม่เข้าใจ จึงหลอกไว้อวยยังนั้น

พระบางรูปก็คิดว่าพุทธศาสนาเป็นสิ่งที่สูงเกินที่คนเหล่านั้นจักเข้าใจได้ เดย์ไม่อธิบาย เท่านำขอให้ทำพิธีอะไรก็ทำไปเท่านั้น การการทำอย่างนี้เป็นการทำเหมาะแล้วหรือ? ขอให้เราเน้นกึ่งเด็กนักเรียนที่ยังไม่รู้อะไรเลย ครูต้องพยายามสอนให้รู้ไปโดยลำดับจนผ่านชั้นต่าง ๆ ได้ตามหลักสูตร ถ้าหากครูคิดเสียว่ายากแก่เด็กแล้ว ไม่พยายามสอน เด็กนั้นจะก้าวหน้าไปได้อย่างไร ในเรื่องศาสนา ก็เหมือนกัน ถ้าพระนี้กว่าคนไม่เข้าใจแล้วไม่พยายามสอนเชา แล้วเข้าจะรู้จักศาสนาได้อย่างไร

ขอยกตัวอย่าง เช่นคน ๆ หนึ่งมาหาพระ และบอกว่าตนเคราะห์ร้ายขอรดน้ำมันต์สักหน่อย พระก็รู้ให้โดยไม่ได้ถามว่าเคราะห์ร้ายเรื่องอะไร ไม่ได้แนะนำแนวทางแก้ทุกข์ให้แก่เขา การทำพิธีรดน้ำมันต์อาจช่วยกำลังใจได้เพียงนิดเดียวเท่านั้น แต่ถ้าสนใจให้เข้าใจเหตุผล เขากองจะลดดีขึ้นและเลิกละการหาความ

ทุกข์ใส่ตนต่อไป

ครั้งหนึ่ง ข้าพเจ้าไปปฎิบัติที่นครสวรรค์ พอพุดจบ ก็มีคนเข้ามาหาและขอให้เปากระหม่อมให้หน่อย ข้าพเจ้าตอบเขาว่า “เปาให้ชั่วโมงครึ่งก็ควรจะพอแล้ว ปฏิบัติตามคำสอนนั้นแหล่ะคือคิดถูกว่าความอันประเสริฐและจะช่วยตัวเองได้ต่อไป” เขายังถอยหลังออกไป ผ่านสารคนประภานี้ ที่พระไม่เคยให้ธรรมะแก่เขาเลย

ในการบารุงพุทธศาสนา ถ้าเราไม่รู้ว่าพุทธศาสนาที่แท้เป็นอย่างไร เรายังบารุงไม่ถูก กล้ายังเป็นบารุงเสียศาสตร์ ศาสนาพราหมณ์หรือศาสนาพี โดยเข้าใจไปว่าตนคือพุทธศาสนา ผู้ใหญ่ทางโลกบางคนนับถือกิจขุบงองค์ว่าเป็นพระอาจารย์ของตน เพราะเพียงท่านเป็นอาจารย์ลังๆ ชื่อดังเท่านั้น ในบางสมัยได้นิมนต์อาจารย์ลังมามากๆ และว่าท่านพิธีปลุกเสกพระเครื่องกันเป็นงานใหญ่ จนพิธีแล้ว ก็อาจไปขายเพื่อสร้างอะไรๆ ในทางวัตถุ การกระทำเช่นนี้เป็นการขายพระพุทธเจ้า เพื่อแลกเงินอิฐปูนเท่านั้น หากได้ทำให้คนดีซึ่นในทางจิตใจไม่เลย ถ้าหากเรารอวังให้ท่านอาจารย์ทั้งหลายช่วยกันเสกคนเป็นพระขึ้นบ้าง ก็จะเป็นการกระทำที่น่าชื่นชมกว่าเป็นไหนๆ แต่การเดินตามทางธรรมะนั้นพระภิกษุจะขาดลาภผลที่ตนจะได้ จึงไม่มีใครทำ

ความจริงนั้นถ้าเราสอนให้คนรู้ธรรมะ เรายังต้องเข้าใจและเห็นประโยชน์ของธรรมะและคงชอบธรรมะ ข้าพเจ้ามีความเชื่อมั่นว่าธรรมะเท่านั้น จะช่วยให้คนดีงามก้าวหน้าไปได้โดยเรียบร้อย ปราศจากธรรมะแล้วอะไรๆ ก็ไม่ดีไปหมด จึงได้ขอให้ท่านเรียนรู้ธรรมะกันเกิด

ถ้าไม่เรียนรู้ธรรมะท่านจะลำบากเหมือนคนเลี้ยงคaway เข้าต้อนคawayออก จากคอกอพาไปสู่ทุ่ง แต่ท้ารู้ไม่ว่าคawayของตนสืขเป็นอย่างไร เขารอ ฯรีเป็นอย่างไร ทางดี ทางอื้นเป็นอย่างไร เมื่อคawayของตนไปปะปนกับคawayของผู้อื่นตนจะเลือกคawayได้อย่างไรว่าตัวไหนเป็นของตน เขาเป็นคนเลี้ยงคawayที่มีความเป็น

ความมากเข้าทุกที ไม่เท่าใดเพื่อนคงเอากายไปกินหมด

พื้นของชาวพุทธก็เหมือนกัน เป็นชาวพุทธ เพราะเกิดมาในสกุลชาวพุทธ แต่ไม่รู้ว่าพุทธศาสนาที่แท้ที่นั้นคืออะไร เป็นชาวพุทธกันอย่างไร เลยดูไม่ออกว่า เรื่องอันไหนแท้ อันไหนเทียม กล้ายเป็นคนเลี้ยงกายที่ไม่รู้จักรากภัยของตน แต่ ไปตุ่นเอากายของคนอื่นมาเป็นภัยของตนไปเสีย

เมื่อพุกดักนึงพระพุทธศาสนาที่แท้ ท่านก็คงสังสัยว่ามีพุทธศาสนาที่ปลอม ด้วยหรือ ความจริงพุทธศาสนาปลอม ไม่มี แต่พวกเรานี่แหละไปทำให้ของแท้ กล้ายเป็นของปลอม ที่ทำเช่นนี้ เพราะขาดการศึกษา ไม่รู้จริงในคำสอนของพุทธศาสนา ต่อไปก็เป็นคนขลาด ไม่ยอมคิดพึ่งตนเองตามแบบของผู้ประพฤติธรรม แต่ชอบเอากายของมาเป็นที่พึ่ง

เมื่อข้าพเจ้าไปเที่ยวงา ก็ได้พบว่าตามวัดพุทธศาสนาทุกแห่ง มีศาสนอยู่ฯ ทำอย่างดี สามได้ความว่าเป็นศาลพระวิชณุซึ่งเป็นเทพเจ้าองค์หนึ่งในศาสนาพราหมณ์ ศาลนี้แอบเข้ามาอยู่ในวัดพุทธได้อย่างไร?

ถามพระก็บอกว่า ในสมัยหนึ่งพระราชาของลังกาได้ราชินีเป็นชาวพมิพที่ นับถือศาสนาพราหมณ์นิกายพระวิชณุ (พระนารายณ์) ในเวลาพระราชาไปวัดก็พำ พรพระราชนี้ไปด้วย เมื่อพระราชาให้วัดรัตนตรัย พระราชนี้ก็ประทานจะให้วัดพระวิชณุ เลยต้องสร้างศาลพระวิชณุไว้ด้วย ชาวบ้านก็เกิดนับถือตามและพ洛ยไปหักันใหญ่ วัดในนครโคล้มโนเป็นวัดสร้างใหม่ทั้งนั้นแต่ก็มีศาลพระวิชณุอยู่ด้วย คือ สร้างไว้เพื่อตามใจประชาชน

การเอาใจคนในทางผิด ๆ อย่างนี้แหละทำให้พุทธศาสนาถูกพอกไว้ด้วย ของปลอมมากมาย พอกจนมองไม่เห็นเนื้อแท้กันแล้ว คนไปวัดให้วัดก็ไม่ถูกพระ แต่ถูกลิ่งที่พอกไว้เสียหมด

ในสมัยนี้ วัดทั่วไปแข่งกันสร้างโบสถ์ วิหาร ศาลา กฎี และอะไรต่าง ๆ

บางแห่งสร้างพอดีกับทุน บางแห่งก่อสร้างเกินทุน จึงต้องหาเงินโดยวิธีแปลงฯ อันเป็นเรื่องเหลวไหลที่เข้ามาทั่วทั่ปสัจธรรมของพระพุทธศาสนาทั้งนั้น ตัวอย่างที่เห็นง่าย เช่น

ใบเชี่ยมซึ่เลี่ยงทางตามโนบสัตต์ต่าง ๆ ที่เข้ามาอยู่ตามโนบสัตต์ เพราะพระอยากได้เงิน แต่กล้ายังเป็นการทำลายพุทธศาสนาไป เพราะคนที่มาล้นตัวเกิดเข้าใจผิดคิดว่าหลวงพ่อศักดิ์สิทธิ์ดลบันดาลให้เป็นไป ความจริงหลวงพ่อไม่ได้ดลบันดาลอะไรเลย หากแต่เช่นของเรางี้สองนี่เองเป็นตัวการให้ญี่ เรากับจะบอกรสั่น ไม่มัน จึงหล่อนอกมาได้ คนโน้มไม่เข้าใจจึงถูกเขาหลอกให้ล้นเสียจนแห้งอิ่มคลายอยู่นี่ เป็นเพราะพระเห็นแก่เงินโดยแท้

หลวงพ่อหลวงพ่อทั้งหลายที่ทำให้แปลงฯ ต่าง ๆ นั้น ก็เพราะอยากได้อะไร บางอย่างจึงทำอย่างนั้น คณะสงฆ์ไม่เคยคิดจะแก้ไขความเหลวไหลอย่างนี้ กันเสียบ้างเลย ของแปลงปลอมทั้งหลายเหล่านี้จึงทำให้พุทธธรรมถูกปกปิดไป และสิ่งนี้เรียกว่าเป็นเนื้องอกในพระพุทธศาสนา เป็นโรคร้ายจากชนิดหนึ่งที่น่ากลัว ทำลายพุทธศาสนาไปทุกวัน ทำลายโดยไม่ผิดกฎหมาย จึงไม่ถูกใจรับกุมเอาไปลงโทษ

ในกรุงเทพฯ ถ้าประการใดเรื่องหลอกคนมาพังมาก บอกเรื่องจริงคนมากันไม่เกิด พระพุทธองค์ตรัสว่า “หากน้อยตัวที่หลุดไปจากช่วยได้ ส่วนมากมักติดช่วยกันพั้นนั้น” ความเข้าใจใหญ่ที่กันคนไว้ จช่วยกันทำลายเสียเด็ด

สมัยนี้เรามีชนชาติคุณมุนินิสต์ แต่ข้าพเจ้าไม่นึกกลัว เพราะข้าพเจ้าว่างใจในตัวรัว ทหารของเรามีความเข้มแข็ง ข้าพเจ้าจึงมีความอุ่นใจและอนุดาหาร แต่ลัทธิมิจฉาทิภูมิทั้งหลายนี่ซึ ยเป็นเรื่องที่น่ากลัวมากจริงๆ เพราะไม่มีใครรับ บางที่ผู้จับเองก็พลอยมีความเห็นผิดไปเสียด้วย จึงน่ากลัวกว่าลัทธิอะไรทั้งสิ้น ครรชขอเตือนพี่น้องทั้งหลายให้พิจารณาจงดี จะได้ป้องกันตัวเองให้พัน

จากภัยร้าย คือ “ความเห็นผิด”

พระพุทธองค์ตรัสไว้ว่า “จิตที่บุคคลตั้งไว้ผิด อาจทำอันตรายแก่ต้นมาก กว่าใจจริงเที่ยม หรือคนของเวรจักพึงทำให้แก่กันเสียอีก” นี่เป็นพระคำรัสที่นำสันใจให้มากๆ ขอท่านทั้งหลายลองเอ้าไปขับคิดดูบ้างดีด ถ้าเห็นว่าเป็นเรื่องน่ากลัว ก็จะทางทางกำจัดมันเสีย

แต่เราจะทำอย่างไรจะรู้ว่าอะไรเป็นเนื้อแท้ อะไรเป็นของปลอมในวงการคำสอนของกิษัสมัยนี้? ขอแนะนำให้อ่านหนังสือธรรมบรรยายโดยท่านพุทธทาส กิษัติเพื่อให้รู้ถูกต้องเสียก่อน เมื่อรู้แล้วจะทำตามที่รู้ดีไป ขออย่าได้ทำผิดทั้งๆ ที่รู้อยู่เป็นอันขาด

คนสำคัญชั้นแนวหน้าที่จะช่วยแก้ความเห็นผิดเหล่านี้ได้ก็คือพระกิษัติ เพราะกิษัติเป็นพุทธบริษัทชั้นนำของประชาชน เป็นผู้นำในทางศาสนา ขณะได้คุณมีความทุกข์มาหากิษัติ เพื่อปรึกษาทางดำเนินชีวิต ถ้ากิษัติเป็นผู้ที่เชื่อถัดยั่งยืน ผู้ไม่เห็นแก่เงินก็คงจะนำเข้าให้เดินในทางที่ถูกได้บ้าง จึงขอให้พระท่านศึกษาให้รู้ว่าอะไรเป็นเนื้อ อะไรเป็นเปลือก การอาเปลือกไปหลอกกว่าเป็นเนื้อนั้นมันทำให้คนหลง망หาย เป็นบาปหนัก

เคยมีหงุ่งไปห้ามเจ้าคนหนึ่ง บอกว่าเอาพัดและยำมาถวายเป็นการสะเดาะเคราะห์ “ครรซ์ให้มาถวาย?”

“พระหมดดูที่วัดมหาธาตุสิ่งให้น่ามา”

“พระรูปไทย?”

“รูปที่เคยไปประเทศไทยเดิม”

เจ้าคนหนึ่งรู้แล้วว่าพระหมดดูนี่คือใคร อยากจะถามต่อไปว่า เคราะห์ร้ายเรื่องอะไร แต่แกรับไป เพราะจะไปถวายอีกหลายวัด เลยไม่มีโอกาสสอนกัน ในใจ

อยากจะอธิบายให้ทราบว่าเคราะห์มาจากไหน จะหายได้อย่างไร แต่ไม่ทันได้ถามเขาก็ไปเสียแล้ว

วันหนึ่งพอพับพระหมดดูรูปนั้น ข้าพเจ้าก็บอกให้เข้าทราบ และบอกต่อไปด้วยว่า อยากรู้ได้พระไตรปิฎกมากกว่า พระหมดดูว่าจะแนะนำให้มีวันต่อไป ถึงแม่ได้พระไตรปิฎกไป ข้าพเจ้าก็มิได้ภูมิใจอะไรรินัก ในเมื่อการได้นั้นมาจากความเชลขของผู้ให้ และชาวบ้านก็ถูกหลอกมากมากแล้ว

ผู้นับถือศาสนา แต่มิได้ศึกษาให้เข้าใจหลักของพุทธธรรม เวลาเมื่อปัญหาอันใดเกิดขึ้นแก่ชีวิตของตนและครอบครัว ก็มักคิดไปว่าสิ่งภัยนานอดลับนัดดาลให้เป็นไปอย่างนั้นอย่างนี้ จึงไปปรึกษาหมอบรIGHATAT บังคนไปพาหมอดู บังคนไปพาหมอดังตั้งศาลาพระภูมิ บังคนไปพาหลวงพ่อให้ช่วยดันน้ำมนต์ให้ การกระทำดังกล่าวเป็นความเชลขของผู้ทำ และผู้ถูกกระทำการตามนัยของธรรมะในพระพุทธศาสนา เพราะเป็นการกระทำที่หลอกคนอื่นและหลอกตนเองพ่อให้สบายนิจชั่วคราว เมื่อนเด็กร้องไห้อยากได้ขึ้นเม ผู้ใหญ่ปลอบโยนว่าประเดิมจะให้ก็หยุดร้อง การปลอบใจจากพวกหมอบรIGHATAT เล่านั้นก็เป็นเช่นเดียวกันกับการหลอกเด็กทาง

ในฯ ก็พุดกันแล้ว จึงครั้งพุดอีกสักอย่างให้เห็นว่าใครเห็นผิดอย่างไร ตามบ้านคนไทยทั่วไปรวมทั้งสถานที่ราชการ แม้กระหั้นโรงเรียนใหญ่ฯ ที่ทันสมัย ก็ยังมีการสร้างศาลาพระภูมิไว้ด้วย ศาลาพระภูมิก็คือศาลาห้อยฯ ที่เข้าใช้ใจสร้างให้เทวดาซึ่งต่างๆ มาอาศัย เช่นภูมิเทวดา เด'yamana บานงคนว่าทำอาไว้ทำไม่ เช่นกันทำให้เกิดการอุ่นใจว่ามีเทวดารักษาบ้าน

การบูชาเทวดามิใช่เป็นเรื่องของพระพุทธศาสนา มิใช่เป็นเรื่องที่ชาวพุทธ เราการกราบไหว้บูชา เพราะการกระทำเช่นนั้นเป็นการขาดความไว้วางใจในพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เรากาวพุทธเคยเปล่งว่ากล่าวเสมอฯ ว่า “ข้าพเจ้าถือพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ว่าเป็นที่พึ่ง แต่แล้วก็ยังเอาผีเจ้าเทวดามาเป็นที่พึ่ง

อีก อย่างนี้เรียกว่า “คนหลายใจ” ยังไม่เป็นชาวพุทธแท้

ความจริง ถ้าเราคิดสักเล็กน้อยก็จะมองเห็นว่า พระภูมิไม่เคยช่วยอะไรเราเลย แต่ช่วยหมดตั้งแต่คลพระภูมิมากกว่า เราเป็นผู้ขาดทุน หมดตั้งแต่คลพระภูมิ เป็นผู้มีกำไร และคนที่มีกำไรอีกผู้หนึ่งก็คือช่างทำศาลพระภูมิขายนั้นเอง เมื่อใคร มีกำไรซากด้วยปลูกบ้านในเรื่องนั้นอย่างเต็มที่ ถ้าใครไปปรึกษาเขาฯ จะต้องบอกว่า พระภูมิให้โทษต้องตั้งศาลใหม่ แม้มีแล้วก็ว่าตั้งไม่ถูกแบบ หันหน้าไม่ถูกทิศ ทำไม่ถูกพิธี ผลที่สุดก็ต้องทำใหม่ จ่ายเงินกันอีก ปีหนึ่งๆ เราต้องสูญเสียเงินทอง ในทางที่ไม่เข้าเรื่องไปมากมาย ตัวเราเองเป็นเจ้าของแผ่นดินผืนนั้นถูกต้องตามกฎหมาย แล้วใครจะมีอำนาจพิเศษมากกว่าเราอีกเล่า

อันโกรกัยใช้เจ็บนั้น จริงอยู่บางคราวเกิดจากพระภูมิ คือแผ่นดินให้โทษ (คำว่าภูมิแปลว่าแผ่นดิน) เพราะเจ้าของบ้านไม่ปรับปรุงที่อยู่ให้ดี ไม่ปรับปรุงพื้นที่ รอบบ้านให้ดี ก็ย่อมมีโกรกัยเกิดขึ้นบ้าง มิใช่เป็นเพราะผีลางเทวดาอะไร และไม่ควรไปหาหมอดูพระภูมิ ควรไปหาช่างมาทำการปรับปรุงบริเวณกันเสียใหม่ เรื่องทั้งหลายก็จะเรียบเร้อยโดยมิต้องให้กรรมหลอกหลวงเอาเงินเราได้

ข้าพเจ้ารู้จักคนหลายคนที่เป็นคนดี มีเงินมีบ้านอยู่เป็นหลักฐาน แต่เขามีมีพระภูมิ ไม่ให้พระภูมิ เทาก้อยู่กันดีมีความปกติสุข ไม่เคยเดือดร้อนใจอะไร เพราะภูมิเทวดา จึงขอให้ท่านพิจารณาด้วยปัญญาสักหน่อย แล้วท่านจะพบความจริง และทุกๆท่านจะสว่างขึ้นมาก ไม่มีความงมงายอีกต่อไป

พระพุทธเจ้าได้เกิดมาเพื่อช่วยมนุษย์ในโลกให้พ้นจากความหลงผิด พระองค์ จึงประกาศธรรมะอันเป็นแนวทางที่จะทำให้ทุกคนได้รับความสุขสงบอย่างแท้จริง ในสมัยที่ยังทรงพระชนม์อยู่นั้น ได้ทรงปฏิบัติอะไรหลายอย่างที่เห็นว่าเหมาะสม ทรงทำให้สังคมของชาวนิเดียในสมัยนั้นดีขึ้นมาก เพื่อจะวางหลักให้คนเข้าหลัง ได้ตัดสินว่าอะไรคือจริงเกี่ยวกับคำสอนของพระองค์ ก็ได้ทรงวางหลักตั้งสิน

ธรรมวินัยไว้ ๙ ประการด้วยกัน คือ -

๑. ธรรมเหล่าได้เป็นไปเพื่อ ความกำหนดยั่งใจ
๒. ธรรมเหล่าได้เป็นไปเพื่อ ความประกอบทุกชี
๓. ธรรมเหล่าได้เป็นไปเพื่อ ความสมส่องกิเลส
๔. ธรรมเหล่าได้เป็นไปเพื่อ ความอยากมี อยากเป็น
๕. ธรรมเหล่าได้เป็นไปเพื่อ ความไม่ลับ遁ชา
๖. ธรรมเหล่าได้เป็นไปเพื่อ ความคุกคูลึกนั้นเป็นหมู่คณะ
๗. ธรรมเหล่าได้เป็นไปเพื่อ ความเกียจคร้าน
๘. ธรรมเหล่าได้เป็นไปเพื่อ ความเลี้ยงยาก

ท่านพึงรู้แล้วว่านั้นไม่ใช่วินัย ไม่ใช่คำสั่งสอนของพระพุทธองค์ อตีตจอมพลนายกรัฐมนตรีฯ บางคนไม่รู้จักพุทธศาสนา ชอบกล่าวโทษธรรมในพระพุทธศาสนา เช่นหัวเมืองไทยไม่เจริญก้าวหน้าก็เพราะพระพุทธศาสนาสอนให้คนลับ遁ชา อันเป็นการสอนให้คนเขี้ยเกียจ แต่ความจริงนั้น การกระทำอันใดเป็นไปเพื่อความเกียจคร้าน การกระทำนั้นไม่ใช่หลักของพุทธศาสนา

คำสอนของพระพุทธองค์สอนให้คนลูกขี้นทำงาน ให้คิดถึงเวลาที่ล่วงไป และถามว่าตนกำลังทำอะไรอยู่ เพื่อให้ทุกคนไม่ประมาทในกิจอันตนจะพึงกระทำ พุทธธรรมสอนให้คนมีความเพียร ให้ก้าวไปข้างหน้า ให้มีความอดทนต่ออุปสรรค ที่มาขัดขวางงานของตน สัญญีคนมักพิถีพิถันในการกินอยู่ซึ่งเรียกว่ากลัยเป็น คนเลี้ยงยาก พระพุทธเจ้าสอนให้เราเป็นคนเลี้ยงง่าย กินง่าย ๆ อยู่ง่าย ๆ แต่ทำงาน ให้ก้าวหน้าไปเสมอ นี้เป็นหลักที่ตัดสินว่าอะไรเป็นคำสอนของพระพุทธเจ้า และอะไรไม่ใช่

ผู้ประการตนเป็น อุบาสกอุบาลิกา ในพุทธศาสนา ขอให้เข้าใจเสียก่อนว่า อุบาสกอุบาลิกาแปลว่า ผู้เข้าไปนั้นไกลพะรัตนตรัย (มีเชิงเข้าไปนั้นไกลคากพระภูมิ

หรือเสาหลักเมือง) บุคคลผู้เข้าไปบัน្តไกล้พระพุทธ พระธรรม พระสัมมา วาจาในนั้น ควรเป็นผู้รู้ ผู้ดื่น ผู้เมิกนาน ฉลาดในเหตุผล และมองอะไรถูกต้อง ตามความเป็นจริง ไม่ใช่เข้าไปบัน្តหลับตาอยู่ เพราะคนหลับย่อมไม่วุ้งไว้ได้ถูกต้อง นอกจกการกรณีให้ผู้อื่นรำคาญใจเท่านั้น จึงควรทำตนให้สมกับความเป็นอุบาลอก อุบาลิกากันเดิม

พุทธบริษัทจึงเป็นคนผู้ดื่นแล้ว คือตื่นด้วยปัญญา ปัญญาทำให้คิดตื่นจาก ความหลงในหลวามา เลิกถือสิ่งใด ๆ นอกจากของพุทธศาสนา จะมองดูว่าใคร เป็นอุบาลอกอุบาลิกากันให้หรือไม่กัน ก็ดูได้จากหลักที่พระผู้มีพระภาคเจ้าได้สอนไว้ใน ปัญจานิมาต อังคุตตรนิกาย คือ :-

๑. ประกอบด้วยความเชื่อที่มีสติปัญญากำกับ
๒. ประกอบด้วยศีล (คือไม่เจตนาจะละเมิดสิทธิผู้อื่น)
๓. ไม่เชื่อมงคลตื่นช่าง คือไม่เชื่อลงมาร์เรี้ยเหตุผล
๔. ไม่นำเพญบุญตามแบบนอกพุทธศาสนา
๕. นำเพญบุญแต่ในแบบของพุทธศาสนา

เรื่องของ ศรัทธา (ความเชื่อ) แบบชาวพุทธนั้น แตกต่างจากความเชื่อ แบบศาสนาอื่น เพราะชาวพุทธมิได้เชื่ออะไรร้าย ๆ แต่จะเชื่อด้วยอาศัยปัญญาเสมอ ไป ถ้าเราดูหลักธรรมที่ทรงแสดงไว้ทุกหมวด ถ้ากล่าวถึงความเชื่อแล้ว ก็ต้องกล่าว ถึงการใช้ปัญญาไว้ด้วยเสมอ

“ศรัทธา” กับ “ปัญญา” เป็นเพื่อนคู่หูเดินทางไปด้วยกัน ถ้าขาดฝ่ายใด ก็ต้องยุ่ง คนมีศรัทธาแต่ขาดปัญญาไม่คิดมงาย ถือศาสนาแบบยกเสพติด ให้โทษ ส่วนคนที่มีปัญญากำกับนั้น เขาจะมีความเชื่ออย่างพอเหมาะสมโดยไม่มาก เกินไปไม่น้อยเกินไป ชาวพุทธควรรู้สึกละเอียดใจเป็นอย่างยิ่งในการเป็นคนเชื่อ อะไรร้าย ๆ ชาวพุทธถือหลักกว่าพระพุทธองค์ตรัสไว้เพาะทรงใช้เหตุผล ไตรตรอง

คันควรโดยแยกยังจึงได้รู้ความจริง และประการความจริงนั้นแก่ชาวโลก

พระธรรมคำสั่งสอนก็เป็นกฎหมายตัวที่ประการความจริงอันมีอยู่ในโลกนี้ เป็นความจริงที่เที่ยงแท้สามารถพิสูจน์กันได้ด้วยการปฏิบัติตาม ไครปฏิบัติตาม ก็จะพ้นทุกข์ได้ทันตาเห็น พระสงฆ์จึงน่าจะเป็นผู้มีโอกาสเด็กกว่าราษฎร์ของเรือน ในการเดินตามแนวทางอันที่จะนำไปสู่ความสงบชั้นสูงสุด นำพาตนให้เป็น ตัวอย่างของการปฏิบัติตามพระพุทธเจ้าว่าได้ผลจริงอย่างไร และไครๆ ก็อาจปฏิบัติ ได้เช่นเดียวกัน ธรรมวินัยเหมือนสาระนี้ใหญ่ที่ไครๆ ก็อาจจะลงไปอาบกินไปตาม ความพอใจ ถ้าเข้าผู้นั้นชอบความสะอาดสว่าง净 แต่พระสงฆ์ส่วนมากทำได้เป็น เช่นนั้นไม่

เรื่องความสุข ความทุกข์ ชาวพุทธแท้ย่อ้มเชื้อว่าหมายอะไรลดบันดาลไม่ ชาวพุทธไม่เชื้อใจชราตา ลดบันดาลจากเหตุการประจำวันต่อวัน จากเหตุการเสียอายุ จำกผีสารณะไม้ แต่ทุกสิ่งทุกอย่างเกิดจากการกระทำของตนเอง คุณมักไม่ยอม รับรู้ความผิดพลาดของตน ไม่เก็บวัตถุนเป็นคนทำ จึงเที่ยวไปกราบไหว้สิ่งโน้นสิ่งนี้ อย่างน่าล้อเลียน ชาวพุทธที่แท้เชื้อว่าความเลื่อมความเจริญเกิดจากการกระทำของ ตน ต้องปรับปรุงตนเอง แก้ไขตนเอง จึงจักเป็นการชอบด้วยเหตุผลของพุทธ ศาสนาที่ตนรับเอาเป็นศาสนาของตน

ข้อต่อไปคือเรื่อง มงคลตื่นข้าง ในพุทธศาสนาเราได้พูดถึงมงคลไว้ ๗๙ ประการ (ค่าวัมงคล แปลว่าเหตุของความเจริญ) ไครปฏิบัติตาม ผู้นั้นก็ย่อ้มจะ มีความเจริญทั้งกายและใจ แต่คุณส่วนมากมีได้รู้หรือสนใจในมงคลอันจะทำให้ตน เจริญ กลับไปสนใจกับมงคลตื่นข้างไปเสีย มงคลประเภทหลังนี้ไม่มีสาระ ไม่เป็น ความจริง ไม่ทำไครให้ดีได้ แต่ทำให้เป็นคนโง่มงายมากขึ้น เช่นก็อได้ว่าเห็นลึ้นนั้น สิ่งนี้เป็นมงคล ตื่นเช้าล้างหน้า ต้องผิวนหน้าไปทางนั้นทางนี้จึงจะเป็นมงคล นอน ต้องนอนหันหัวไปทางนั้นจึงจะเป็นมงคล ตัดผมต้องวันอังคารหรือวันเสาร์ ตัด

เล็บต้องวันพุธ และเรียนอะไรก็ต้องวันพุทธสบดี นั่งผ้าก์ต้องใช้สีตามวัน เช่น วันจันทร์สีเหลือง วันอังคารสีชมพูเป็นต้น และยังเกี่ยวด้วยอะไรๆ อีกหลายเรื่อง อย่างที่โฆษณาภิทัยชื่อประภาศในเวลาเช้า นี้เป็นมงคลประภาศตื่นเช้า เป็นความงมงายไร้เหตุผลทั้งนั้น

อีกอย่างหนึ่ง การถือฤกษ์ถือยาม ว่าเวลาไหนดี เวลาใดไม่ดี จะทำอะไร ก็ต้องไปทาง霉อดฤกษ์ก่อนเสมอ รู้ธรรมนูญของประเทศไทยมีอกมาหลายฉบับ แล้ว ทุกฉบับบอกเวลาฤกษ์ดีทั้งนั้น แต่ก็ไม่ยังยืนสักฉบับเดียว ต้องเปลี่ยนกันบ่อยๆ จะสร้างบ้าน จะเดินทาง จะทำอะไรๆ คนขาดต้องถาม霉อดฤกษ์ก่อนเสมอ เพราะกลัวว่าตัวเองจะเดือดร้อน การถือเช่นนี้เป็นการถือผิดจากหลักพระพุทธศาสนา พระพุทธองค์ตรัสสอนว่า “ประไชชน์ย่อมล่วงเลยคนไปผู้มั่วคอຍถือฤกษ์ ยามไปเสีย ประไชชน์เป็นฤกษ์อยู่ในตัวแล้ว ดวงดาวในห้องฟ้าจะช่วยทำอะไรได้” นี้เป็นพุทธภาษิตที่ควรจำไว้ จะได้เลิกถือเรื่องเหลวไหล เป็นคนเจริญแล้ว ควรถืออะไรๆ ด้วยเหตุผลและด้วยสติปัญญา กันเสียบ้าง

เรื่องเครื่องรางของขลัง ชาวพุทธนับถือกันมากที่เดียว ถือกันตั้งแต่พระพุทธรูป จนถึงปลัดชิกอันเป็นสิ่งลามกที่ไม่ควรนำมานับถือเลย แต่ก็ถือกันห้ามไปพระหลวบตาบางรูปหากได้ทำอะไรในทางธรรมวันนี้ไม่ มั่วแต่นั่งทำปลัดชิกขายให้ชาวน้ำเท่านั้นเอง กิจขุพากน์ควรจับลึกให้หมด เพราะเป็นพากมากอาศัยผ้าเหลือง หากิน หาได้ซ่ายสิบต่อพระพุทธศาสนาไม่ แต่ทำความงมงายให้เกิดแก่ประชาชน ล่าทรัพย์ชาวพุทธนั้นเรามีควรถือเป็นเครื่องรางของขลัง ควรถือเป็นสิ่งเตือนใจไม่ให้เรากระทำความชั่ว

คนในสมัยก่อนเขามีได้มุงสร้างพระให้เป็นแบบลังๆ แต่สร้างขึ้นลำบัว เตือนใจให้ผู้คนมีพระได้ในกิจกรรมพระพุทธเจ้าเท่านั้น ไม่ใช่พระพุทธรูปนี้จะช่วยคนได้อย่างที่เชื่อกันอยู่ในสมัยนี้ ปลูกเท่าได้ก็ไม่คิดถึงลิทธีซึ่งมาได้ด้อก พระอย่าไป

หลอกชาวบ้านเข้าเลย จมีความลับอย่างใจเสียบัง

นักการเมืองผู้ใจເຄາມมาก ได้อาศัยความหลงผิดของประชาชน ทางคະແນນนີຍມໂດຍການແຈກພະເຄົ່ງນົມ ທຳພະຍາຍເພື່ອເຄົາຜິນມາຮັງການມີຂອງ ຕານກົມ໌ ແຕ່ໄນໆມີຄຣາກລ້າຊັດຄວ ເຫັນທຳກັນໄດ້ຍ່າງສນາຍ ທຳໃຫ້ຄົນໂງໜ້າກລັງປົກ
ເຮົາຫວຸພູທົກວຽ້ຫພະພຸຖຽບປິນທາງທີ່ຖຸກ ເມື່ອມີພະຍຸ່ງທີ່ຕັກີ້ກວມມີພະຍຸ່ງທີ່ໃຈ
ດ້ວຍ ຄື່ອເປັນຄົນມີຄວາມລະອາຍຕ່ອນປາປ ມີຄວາມເກງກລັ້ວຕ່ອນປາປ ໄນກໍາອະໄໄທເປັນ
ກາරຊັດໜີນຳຄໍາສອນຂອງພະພຸຖົຈຳ ເພວະນີກົງພະຍຸ່ງຕູລອດເວລາ

ຂອ້າໃຈໄວ້ວ່າ “ພະຈະຮັກໝາເງາ ເມື່ອເກົ່າກ້າພະພະ ກາຮັກໝາພະກົດກົດກ່ອກ
ປົງປົງຕິຕາມຄໍາສອນຂອງພະພຸຖົຈຳຍ່າງເຄື່ອງຄົດນັ້ນອ່ອງ” ຖ້າທ່ານປົງປົງຕິຕົຮົມຈານ
ທັງນີ້ມີຢູ່ໃນຕັ້ງອີງຕັ້ງ ດ້ວຍພົມຄຸ້ມຄອງຮັກໝາທ່ານໃຫ້ມີຄວາມປລອດກັຍຍຸ່ງ
ເສມອ ພວກເສື່ອຮ້າຍທັງຫລາຍເທິ່ງເກະກະຮະຮານຫວານໜ້າທີ່ເດືອດຮ້ອນ ເສື່ອມີພະ
ຫຼັຍຄວາແຕ່ໃຈຂອງເສື່ອໄມ່ມີພະ ເສື່ອຈຶ່ງຖຸກຍິ່ງຕາຍຖຸກຮາຍໄປ

ພວກພະວາຈາຍທັງຫລາຍ...ໂປຣມີຢາງອາຍ ເລີກທໍາໄຫ້ຄົນຫລັງຜິດ ອຍ່ານ້າ
ເສັກພະດິນ ເສັກພະໂລທະຍາຍກັນແລຍ ຈົ່ວຍກັນເສັກຄົນໃຫ້ເປັນພະ ດັນໄທຈັກ
ໄດ້ມີຄວາມສຸ່ໃຈກັນເສີຍນັ້ນ

ທີ່ວັດທະນາຖຸ ໃນພະນະຄົນນີ້ເອງ ຄົງທີ່ນີ້ໃນສັມຍັກົງພຸຖົກາລ ໄດ້ນິມນີ້
ກົກຊີ້ເກົ່າປົກທີ່ນີ້ມາຫຸແງຫັກທີ່ພົຍໝາຍໃຫ້ປະຊາຊົນ ເຄີຍພົນທີ່ເຫັນຫັກທີ່ພົຍໝີ
ຕາມເຫຊວວ່າ “ເປັນຍ່າງໄຮ ກິນຫັກທີ່ພົຍໝີແລ້ວລາດຫັ້ນນັ້ນທີ່ຫວູ້ຫວູ້ໄປລ່າ?” ພວກເຫັນເວົາ
“ໄນ້ໄດ້ລາດຫັ້ນແລຍ ມີແຕ່ໂນໂລງໄປອື້ນເປັນກອງ” ດັນຈັດກົງໄໂ ອອະນັມທີ່ໄດ້ເພີ້ນຈາກການ
ຫາຍຫັກທີ່ພົຍໝີເປັນອຸ່ນສັງລາຍື່ງແທ່ງຄວາມໂນ່ເຫຼາເຫັນເດີວກັນ ຕ່ອໄປຂອຍຍ່າໄດ້ກະທໍາ
ກັນໃນຮູບເຫັນນີ້ອື້ນເລີຍ ເພວະມັນນາປ່າທັກ ຂອ້າໃຫ້ໜ້າກັນກໍາຄົນໃຫ້ລາດໃນທາງ
ທັງນີ້ດີກວ່າ

ວັນກ່ອນໄດ້ພັບຫາຍ ๒ - ๓ ດັນ ເປັນຫວາກຮູ່ເຫັນ ແຕ່ງຕັກ້ານສັມຍັກ ນັ້ນ

รายงานตัวค้นทางออกไปปนกันเมือง ผ่านปากเกร็ด ชาภลับเข้าແວที่วัด ได้เห็นทองคำ เยลาติดหน้าผากมากทุกคน เขายืนพากเรื่องมงคลตื้นช้ำ เข้าใจว่าได้ลงนะหน้ากอง แล้วจะมีคนรักคนชอบ ผู้หญิงลงนะหน้ากองแล้วผัวจะไม่ถูกง้อ แต่จะรักมากขึ้น ผู้ชายลงนะแล้วจะทำให้ผู้หญิงรัก นายรัก ออย่างนี้ก็เป็นความหมายเป็นความเชลา อีกแบบหนึ่ง คนจะรักเพราบีดແเพ่นห้องที่หน้าผากก็ทำได้ แต่จะรักก็เพราตน ประพฤติธรรม ๔ ประการ คือ

๑. ทาน การเจกบันสีของของตนแก่ผู้อื่น
๒. ปิetyา คำพูดที่หวาน ที่น่ารักน่าจับใจด้วยกุศลเจตนา
๓. อุตุจริยา ประพฤติตนให้มีเป็นประโยชน์ต่อกันในทางสุจริต
๔. สมานตุตตา วางแผนไว้โดยสมควร ไม่ยกตนข่มท่านด้วยชั้นวรรณะ

ทั้ง ๔ ประการนี้เป็นมหาเสน่ห์ที่จะทำให้คนรักตน การประพฤติธรรม เท่านั้นจะทำให้เป็นอะไรได้ทุกอย่าง จึงขอเชิญชวนท่านทั้งหลายจะได้เลิกถือมงคล ตื้นช้ำ แล้วหันเข้าไปปฏิบัติธรรมมากันเกิด อ่ายเสือสีง้อนเหลวให้หลอกลงต่อไป อีกเลย แล้วจะมีความเจริญขึ้นเอง โดยไม่ต้องให้ใครทำพิธีอะไรฯ ให้

พระพุทธศาสนาไม่สำคัญค้านมให้เชื่อมมงคลตื้นช้ำแล้ว ก็หากความเชือก แบบหนึ่งมาด้วย คือสอนให้เชื่อหลักของกรรม ถือเอกสารกระทำเป็นสำคัญ หลัก พุทธศาสนามีว่า “หวานพื้ชอย่างได้ย้อมได้ผลอย่างนั้น ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว” และ ก่อนจะพุดถึงหลักนี้ ขอทำความเข้าใจเกี่ยวกับความเชือกสักหน่อย คือในทาง พุทธศาสนาไม่ให้เชื่อโดยอาการ ๑๐ ออย่างอันปรากฏอยู่ในกามสูตร พระพุทธเจ้า ตรัสว่า

“ดูก่อนชาวกาลามะทั้งหลาย! พากทำน้อยได้เชื่อพระเหตุลักษณะต่อว่า -

๑. โดยพังตามๆ กันมา
๒. โดยทำลีบต่อๆ กันมา

๓. โดยเชื้อช่วงเล่าลือ
๔. โดยอ้างว่ามีในตำราคัมภีร์
๕. โดยนึกເອງ
๖. โดยคาดคะเนເອງ
๗. โดยตรึกตามอาการตื้น ๆ ของเรื่องนั้น
๘. โดยถือว่าถูกต้องกับความเชื่อเดิม ๆ ของตน
๙. โดยถือว่าผู้พูดควรจะเชื่อถือได้
๑๐. โดยถือว่าผู้พูดเป็นครูบาอาจารย์ของตน

หากกลาโหมทั้งหลาย เมื่อได้ท่านรู้ได้ด้วยตนเองว่า ธรรมเหล่าใดเป็นอกุศล มีโทษ และนักปราชญ์ติดยิน เมื่อทำแล้ว ทำให้เสียประโยชน์ มีทุกข์ ท่านควร ละธรรมนั้นเสีย ถ้าเห็นว่าธรรมเหล่าใดเป็นกุศล ไม่มีโทษ นักปราชญ์สรรเสริญ เมื่อทำแล้วยอมก่อให้เกิดประโยชน์และมีสุข ท่านควรเข้าถึงธรรมนั้น ๆ เด็ด

อันหลักทั้ง ๑๐ ประการนี้เป็นหลักที่พระพุทธเจ้าทรงสอนให้ชาวพุทธไม่ เป็นคนเชื่อง่าย ๆ แต่ให้พิจารณาเสียก่อนจึงเชื่อ พุทธศาสนาไม่ต้องการความเชื่อ ประหากทางmany แต่ต้องการความเชื่อประหากที่มีเหตุผล เห็นชัดโดยตนเองแล้ว จึงปลงใจเชื่อลงไป ทางพุทธศาสนาไม่มีการลงโทษแก่ผู้ไม่เชื่อคำสอน เพราะไม่ บังคับบุคคลให้ใครเชื่อ แต่ให้คนนั้นมีโอกาสใช้ปัญญาของตนเองพินิจอย่างรอบคอบ เสียก่อนแล้วจึงตัดสินใจเชื่ออะไรลงไป เป็นศาสนาที่มีใจกว้างขวางที่สุด

ครั้งหนึ่งพระพุทธองค์สอนธรรมแก่พระสารีริกุร เมื่อตรัสรับแล้วได้ถาม ว่า “เชื่อไหมสารีริกุร?”

ท่านสารีริกุรตอบว่า “ยังไม่เชื่อพระเจ้าข้า”

พระพุทธองค์ทรงชมเชยว่า “ชอบแล้ว บันทึกไม่พึงเป็นคนเชื่อง่าย ๆ คิด เสียก่อนจึงจะเชื่อ”

เรื่องกรมเป็นหลักใหญ่ของพุทธศาสนา คำว่า “กรรม” แปลว่า การกระทำ โดยรูปของคัพพ์ยังเป็นกลาง ๆ ออยู่ ถ้าทำดีก็ว่าเป็น “กุศลกรรม” ถ้าทำชั่วก็เป็น “อภิศลกรรม” การกระทำที่จัดว่าเป็นกรรมนั้นต้องถึงพร้อมด้วยความตั้งใจที่จะทำ (เจตนา) พระพุทธองค์ตรัสว่า “เราถือเอาความตั้งใจว่าเป็นกรรม” จะนั้น การกระทำที่ไม่มีความตั้งใจจึงเป็นกิริยาเฉย ๆ ไม่มีผลทางใจ แต่การกระทำที่มีความตั้งใจยอมมีผล (วิบาก)

ตัวอย่างเช่น เรายืนไปเหยียบมดตายโดยมีได้ตั้งใจนั้นเป็นเพียงกิริยา มีปฏิกิริยาคือมดตาย ไม่มีผลวิบาก (ผล) แก่ผู้กระทำ เพราะไม่มีเจตนาหรือความตั้งใจ แต่ถ้าเรายำมดเหล่านั้นด้วยความตั้งใจก็มีผลในทางใจของผู้นั้น คือก่ออนิสัยที่ไม่ดีในเวลาต่อไป (บาก) คนทำชั่วก็ได้ความชั่ว คนทำดีก็ได้ความดี ชั่วหรือดี เป็นสิ่งที่เกิดในใจของผู้กระทำ ต่อมาก็กลายเป็นนิสัย

ความเชื่อในเรื่องกรรมย่อมมตัดปัญหาเรื่องภัยนอกออกได้หมด เราไม่ยุ่งกับเหตุการณ์ พระภูมิเจ้าที่ ผิวสางน้ำไม้มี หรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ใด ๆ ทั้งสิ้น เรามีความเชื่อเพียงประการเดียวว่า ทุกอย่างที่เกิดขึ้นแก่ชีวิตของเรานั้นมันเป็นเรื่องของตัวเราทำเอง พระพุทธองค์ตรัสว่า “ความบวิสุทธิ์หรือไม่บวิสุทธิ์นั้นเป็นเรื่องเฉพาะตน ควรจะทำให้ได้บวิสุทธิ์หรือเคร้าหมายย่อมไม่ได้”

เมื่อมือไร่ไม่ได้เกิดขึ้นแก่ตน ชาวพุทธต้องคิดว่าคงมีความบกพร่องบางอย่างในตัวแล้ว พระธรรมบอกเราว่า “สิ่งที่หลายเกิดจากเหตุ ถ้าปราศจาก “เหตุ” “ผล” จักปรากฏเกิดขึ้นไม่ได้เป็นอันขาด” และด้วยเหตุนั้นมีได้อยู่ที่สิ่งภัยนอกแต่อยู่ที่การกระทำของตน อะไรรากเหง้า ทั้งหมดล้วนแต่เป็นเรื่องของตนทั้งนั้น ความเชื่อแบบนี้ทำให้คนรู้จักตนเอง ให้มองเห็นความผิดของตน ให้มีทางปรับปรุงตนเพื่อแก้ไขตนเองให้ดีขึ้น เพราะมาทราบชัดเจนว่าอะไร มันก็เป็นเรื่องของตนเอง ทั้งนั้น

ผู้เชือกรமจะไม่ทำการ เช่นสร้างขอร้องหรือเสียงหายด้วยวิธีใด ๆ เป็นอันขาด เพราะถือว่าการกระทำของตนเป็นเหตุ เข้าจะพิจารณาในเรื่องการกระทำของตนอยู่เสมอ แล้วพยายามแก้ไขตนให้ดีขึ้นโดยการกระทำดีด้วยตนเอง ไม่หวังพึงคราวหรืออะไรร้าย

อันการกระทำการมันนั้น ย่อมก่อให้เกิดผลทางใจก่อนเสมอ มีคนเป็นจำนวนมากยังสัญญาทำดีไม่ได้ ไม่มีผู้ให้รางวัล ทำช้าก็ไม่ได้ช้าถ้าการกระทำนั้นไม่มีผู้เห็น บางคนเข้าใจเข้าไปอีกว่า บางคนทำช้าแต่ได้ดีไป ทำให้เขามิเชื่อถือภัยแห่งกรรม เลยกลายเป็นคนทำช้าเข้าบ้าง ตัวก็ต้องเดือดเนื้อร้อนใจในภายหลัง ทั้งนี้ก็เพราะต่ความหมายของคำว่าดีและช้าพลาดไป คือเข้าใจเสียว่าดีหมายถึงการได้มาซึ่งวัตถุ เช่นได้เงิน ได้ชื่อเสียง ได้ทรัพย์เป็นต้น ช้าก็หมายถึงการสูญเสียสิ่งเหล่านั้นไป นี่เป็นความใช้เวลานอย่างแรงที่เดียว

คำว่า “ทำดี ได้ดี ทำช้า ได้ช้า” นั้นหมายความว่า ทำดี...ได้ความดี, ทำช้า...ได้ความช้า เช่นคนคิดจะให้ทาน ใจของเข้าได้ความดีแล้ว เมื่อทำทานก็ได้ความดีเพิ่มขึ้นอีก คือมีความอึมใจ (บุญ) ในทานนั้น ในด้านเสียก็เช่นกัน คนคิดจะฝากคน ใจก็ช้าๆ รวมมว่าพระความคิดนั้น เมื่อลองมือห่อกันตามความคิดนั้นแล้ว ใจก็วุ่นวาย ร้อนใจอยู่เรื่อยๆ มันเกิดกับใจของผู้ทำในรูปอย่างนี้

การได้ลักษณะทางวัตถุนั้น ไม่ใช่ผู้นั้นจะได้มา เพราะความดีเสมอไปตอก เช่นพากค้ายาเสพติดประเภทต่างๆ เขาย้ายขึ้นลง เพราะมันเป็นทางได้เงิน แต่เขามิใช่ความดีในใจ อันคนไม่มีความดีนั้น แม้มีเงินก็ขาดความสุขใจ ส่วนคนมีความดี แม้เขามิเงินเขาก็มีความสุขดี อย่างนี้ก้าวคนเมืองจะเป็นคนดีและมีความสุขเสมอไป และอย่างนี้ก้าวคนไม่มีเงินจะเป็นคนช้า มีทุกข์เสมอไป

ท่านมหาتمคานธิ มหาบุรุษผู้ยิ่งใหญ่ของอินเดีย ท่านไม่มีสมบัติอะไรเป็นของท่าน แต่ท่านมีสมบัติภายในใจมากmany จ่ายไม่หมด ความดีเป็นอริยทรัพย์แท้

ความชั่วทำลายทรัพย์ภายนอกให้หมดสิ้นไป การแสวงหาเงินทองเป็นสิ่งจำเป็น สำหรับชีวิต แต่อย่าแสวงหาโดยทำลายความดีของตน จงหาทรัพย์พร้อมกับแสวงหาความดีไว้เด็ด

สังคมจะอยู่กันอย่างสงบได้ก็ เพราะคนมีความดีประจำใจ คนดียอมมีทางทำงานทำ ทำทรัพย์ได้เสมอ ทรัพย์ที่ได้มากเป็นทรัพย์ยืน อยู่กับผู้คนได้นาน ถ้าเป็นทรัพย์ร้อนก็หายกับผู้คนได้นานไม่ ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว จึงเป็นหลักที่จริงอยู่ตลอดกาล และเป็นหลักที่สมบูรณ์จนไม่มีซึ่งกัน จะให้ผู้สังเวยาตราผู้เป็นเจ้า หรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์สอดแทรกเข้ามาเกี่ยวข้องได้อีกเลย ผู้ซึ่งมั่นในหลักนี้และกระทำตามหลักนี้ จะเป็นอยู่อย่างเรียบร้อยโดยมิต้องไปทำพิธีต้องอะไรงันอีก นอกจากคดอยะมตระหงการะทำของตนเองอย่าให้เป็นไปทางชั่วเท่านั้น

การนับถือพระพุทธศาสนาจึงเป็นการถือตามหลักของเหตุผล ต่อมาเมื่อคนไม่เชื่อในหลักนี้ หรือเชื่อ แต่ตันกระทำไม่ดีไม่งามก็เกิดความหาดกลัวต่อผลที่ตนจะได้รับ จึงคิดหาทางป้องกันมิให้เกิดผลในทางร้าย เช่นทำพิธีต่าง ๆ พากใจก่อนเข้าบ้านก็ต้องทำพิธีกันก่อน เพราะเหตุการณ์จะเป็นอันตรายจึงหาอนุญาตปลอดใจตนเองโดยวิธีต่าง ๆ แต่ก็ทำพ้นจากบานที่ตันกระทำไม่

ทำไม่คนไทยจึงชอบไปเที่ยวกราบไหว้สิ่งปลูกฯ? เช่น ไหว้เสาหลักเมือง ไหว้ศาลพระภาค ไหว้ครุลึงค์วัดโพธิ ไหว้จอมปลาด ไหว้ตันไม้ ขอนไม้ รากไม้ ที่มีรูปเปลกฯ และอะไรอีกมากมาย เขาเห็นว่าพระแก้วมรกตกับเสาหลักเมือง เท่ากัน เขายังคิดว่าจะขออะไรฯ ได้ตามความประสงค์ ช้างบ้านก็มีศาลพระภูมิ ห้ฯ ที่บ้านมีพระพุทธรูปอยู่แล้ว ช้างเป็นคนหลายใจเสียจริงฯ ถ้าเป็นหญิงหลายใจ ก็คงคงกันยกเสียแล้ว

ทำไม่เขาจึงทำเช่นนั้น?... ข้าพเจ้าเห็นว่า เพราะเขายาดความรู้ในพุทธศาสนา ขาดปัญญา ขาดเหตุผล ขาดความไว้วางใจตนเอง เขายกย่องเป็นคนขอทาน ขอจาก

โน้นจากนี้เสียเรื่อยไป อันเป็นสภาพที่น่าสงสารเต็มที่ เรายังควรคิดหากทางช่วยคน ไม่เหล่านี้บ้าง

เวลาใดคนมีความทุกข์ความเดือดร้อน เขายังไม่เคยคิดว่าตัวเขายังเป็นผู้ผิด แต่ เขายังคิดว่าโซคะจะไม่ดี จึงไปหาหมอเพื่อตรวจดูดู恙ของตน หมอยังหลายเชา ทางกินทางนั้นก็หายไปตามเรื่อง ความจริงหมอไม่ต้องหายดูกอก ผู้ไปพบหานอกให้หมอมารับหมดแล้ว หมอก็ตกบันไดพลอยโจนไปเลย “คุณนายหมูนี้โซคไม่ดี” พระราหู เข้าพระสาว์เทรา พระอังการถึงลักษณ์” ว่ากันไปตามเรื่อง คุยกับหมอมเพลินฯ ก็สบายนใจหน่อย พอดีพับบ้านหมอก็มีทุกข์ต่อไปอีก เข้าอาชีวิตไปฝ่ากับ “หมอด่า” ตลอดเวลา ไม่เป็นตัวของตัวเลย

บางคนไปวัดแต่ไม่ได้ไปศึกษาธรรมะ กลับไปขอร้านน้ำมนต์ น้ำมนต์จะไปล้างทุกข์ได้ที่ไหน ล้างได้เพียงชั่วคืนเท่านั้น เพราะความไม่เข้าใจเงินไปทำอย่างนั้น บางคุณก็ว่าพระภูมิให้โทษต้องตั้งศาลใหม่ ตัวเป็นทุกข์อยู่แล้วยังไปก้มหัวให้หมอมาร์ต์ตั้งศาลพระภูมิหลอกอาเจียนอีก นี่เรียกว่าโง่โดยแท้ เพราะไม่เคยคิดว่าตนเป็นคนทำผิด ค่อยซัดให้แก่อีกต่ออะไรภายนอกอยู่ตลอดเวลา

ในฤดูฝนภัยน์มักชนกันหรือตกคูเสียหายบ่อย ๆ ลองไปถามคนขับดู เคิด เขาจะตอบว่าถนนลื่นบ้าง ห้ามล้อไม่ดีบ้าง รถคันอื่นแซงบ้าง ล้านแต่โยน ความผิดให้ผู้อื่น สิ่งอื่นทั้งนั้น ไม่เคยรับว่าตนผิดโดยลักษณะเดียว รถพังแล้วเอามาซ่อมใหม่ และก็นำรถไปให้หลวงพ่อร้านน้ำมนต์ให้ หลวงพ่อจะเจิมด้วยแป้งและ ร้อนน้ำมนต์รถ ต่อมารากลังคูอีก เพราะว่าแก้ไม่ถูกเรื่อง พระไม่แก้ที่คนขับ กลับไปแก้ที่รถ จักเก็บน้ำได้อย่างไรล่ะ

ความจริงควรสอนเขาว่าให้เข้าใจว่า รบมันตกู เพราะอะไร เพราะความประมาท ขับเร็วเกินไป ขอให้ใช้ความระมัดระวังให้มากลักษณะน้อย ความเสียหายก็จักไม่เกิด ต่อไป อย่างนี้เป็นการแก้ถูกปม

พระพุทธศาสนาสอนว่าสิ่งทั้งหลายเกิดจากเหตุ เหตุอยู่ตรงไหน จงแก้ ตรัตน์ เหตุอยู่ที่คุณก็ต้องแก้ที่คุณ ไปแก้ที่วัตถุจะแก้ได้อย่างไร ถ้าท่านทั้งหลาย ข้องใจในผลกรรมของท่าน ควรแก้ไขการกระทำของท่าน แล้วทุกอย่างก็จะเรียบร้อย

ความเสียหายของคนเราที่สำคัญที่สุดก็คือ การไม่ยอมรับว่าตนเป็นผู้ผิด มีอะไรเกิดขึ้นก็ว่าคุณนั้นคนนี้ตลอดเวลา แต่ในทางพุทธศาสนา พระพุทธองค์ สอนให้ช้าๆพูดอยอมรับว่าตนเองนั้นเหละเป็นผู้กระทำการผิด คุณนั้นจึงสามารถ ปรับปรุงตนเองให้เป็นคนดีขึ้นมาได้ คนใดไม่รู้ว่าตนมีคิดตรงไหนแล้วเขาก็จะปรับปรุง ตนให้ถูกได้อ่องไว้เล่า

ในหมู่ภิกษุมีการปฏิบัติโดยอยู่อย่างหนึ่งทุกวัน คือ “การนั่งสมาธิ” ยอม รับว่าตนได้กระทำการผิดนั้น ๆ ขอแก้ตัวไม่กระทำการผิดซ้ำแบบเดิมอีก เรา ชานบันก์น่าจะนำมาใช้ได้ เช่นในครอบครัวหนึ่ง ๆ ถ้าคนใดคนหนึ่งทำอะไรผิด ลืมไป ก็ยอมรับความผิดนั้นเสีย ความกินแหงแคลงใจต่อ ก็จะไม่เกิดขึ้น การ เป็นอยู่ในครอบครัวก็จะเป็นไปด้วยดี

ใครเชื่อในเรื่องกรรม คนนั้นจักเป็นคนมีอิสรภาพในทางความคิด เป็นคน มีความเชื่อตระหง่าน เป็นคนไม่กลัวอะไร นอกจากกลัวความช้ำเท่านั้น คือว่า “สิ่ง คักดีสิทธิ์ดลบันดาล” ก็ดี ค่าว่า “เคราะห์” ก็ดี จักไม่ประกฎขึ้นในหัวใจของเขาก ไม่เรื่องอะไรเกิดขึ้นก็คันได้จากตัวเอง ไม่ใช่บนบานอ้อนวอนอะไร ๆ ทั้งสิ้น

แต่เพราะคนไม่เชื่ออย่างกรรมจึงได้กระทำการต่อต้านกันอยู่ไป อัน เป็นสิ่งที่น่าชายหน้าศาสนาอื่นเป็นอย่างมาก จึงขอเชิญชวนท่านทั้งหลายให้หันมา สนใจในความเชื่อที่ถูกต้องกันมีคิด แล้วจะไม่ต้องเสียทรัพย์ให้แก่พวกพระอาจารย์ หรือหมօประเภทหลอกหลวงประชาชนกันอีกต่อไป

อีกประการหนึ่ง ถ้าท่านรู้สึกว่าท่านโชคดายเคราะห์ร้าย ก็ขอให้ท่านคิดว่า มันมีได้เกิดจากผีสังเutherland หากเกิดจากภัยแห่งกรรมที่ตนได้กระทำไว้ ชีวิตของ

เราในวันนี้ ก็คือผลของการกระทำในอดีต การกระทำในวันนี้ ก็จะก่อให้เกิดเป็นผลในอนาคต มันเป็นผลที่ท่านได้หัวน่าวิหั้นนั้น

เมื่อคิดได้อย่างนี้ท่านก็ไม่ต้องไปปวดน้ามมตสະเดະເຄຣ໌ ไม่ต้องให้พระไปสาดมนต์ล้างช่วย ไม่ต้องทำบัดพลีນายศรี เช่นสรวงไครท์ใน แต่ท่านควรเข้าไปนั่งลงบจิตใจ แล้วคิดถึงตัวของท่านเองว่าได้ทำอะไรผิดพลาดเสียหายไปกับใครที่ใน มองให้ดีให้รอบคอบ ท่านก็สามารถมองหาความผิดพลาดของท่านได้ เมื่อพบแล้วจะแก้เหตุนั้นเสีย ผลมันก็จะหายไปเองโดยมิต้องขอร้องผีสารทเวดาที่คิดนั้นที่ในให้มาช่วยท่านดอก ตัวของท่านเป็นที่พึ่งของตัวอยู่แล้ว

วิชาที่พระพุทธเจ้ารู้แจ้งและนำท่านให้พ้นมาเสียจากความทุกข์ได้นั้นก็คือเรื่อง “ความทุกข์” และ “การดับทุกข์” พระองค์ตรัสว่า “ดูก่อนภิกษุหั้งหลาย ในกาลก่อนก็ตาม ในบัดนี้ก็ตาม เราย้อนเรื่องทุกข์และความดับทุกข์เท่านั้น” ฉะนั้น การศึกษาพุทธศาสนา ก็คือการทำความเข้าใจว่า ทุกข์เป็นอย่างไร เหตุที่ทำให้เกิดทุกข์คืออะไร ทุกข์เป็นสิ่งที่ดับได้ และจะดับทุกข์ได้โดยวิธีใด นี้เป็นการศึกษาเรื่องชีวิตของตนเองทั้งนั้น ถ้าเข้าใจสิ่งอื่นมากมายแต่ยังไม่เข้าใจในปัญหาเกี่ยวกับชีวิตของตนแล้ว ก็ยังมีเรื่องทุกข์อยู่นั้นเอง

พระผู้มีพระภาคฯ ตรัสว่า “ภิกษุหั้งหลาย เพราะไม่รู้ถึง ไม่แหงทดลองซึ่งอริยสัจจ์ ๔ อย่าง เรายัง เราและเชօเจึงได้ห่องเหี่ยวไปแล้วในสังสารวัฏภูตตลอดกาลยีด ยานานถึงเพียงนี้” เรื่องอริยสัจจ์เป็นเรื่องเหตุผลเกี่ยวกับปัญหาชีวิตโดยเฉพาะ เป็นเรื่องที่ต้องศึกษา เพราะถ้าเราเข้าใจในสิ่งนี้แล้ว ความทุกข์ก็จะหมดไป

อริยสัจจ์ตั้งกล่าวไว้อีกอย่างหนึ่งว่า หนาคืบหนีเอง โดยถือหลักว่าทุกอย่างมีเหตุ เหตุก็อยู่ในใจของตนเอง เช่นความอยาก (ตัณหา) และความยึดติด (อุปทาน) ในสิ่งต่างๆ ย่อมสร้างความทุกข์ให้เกิดขึ้น จงพยายามทำลายความอยากความยึดติดออกเสียบ้าง

การที่จะทำลายนั้นพระพุทธองค์ตรัสเตือนว่า “ภิกขุห้ามลาย!
จอมดุทุกสิ่งทุกอย่างตามที่มีมันเป็นจริงเสมอเดียว”

ความจริงของสิ่งทั้งปวงนั้นมีอยู่ ๓ ประการ คือ

๑. อนิจจ์ (ความไม่เที่ยง)

๒. ทุกข์ (ความทุกข์)

๓. อนตตา (ความไม่มีตัวตนที่แท้จริง)

โครงสร้างในเรื่องนี้จะมองเห็นความจริงและสามารถเข้าใจได้ดี
(โดยมีปัญญาเกิดขึ้นแทนความเชลา) และสามารถทราบถึงความทุกข์ของชีวิตได้
ถูกต้อง แต่วิธีที่จะเห็นความจริงนั้น ในทางพุทธศาสนาสอนวิธีการปฏิบัติไว้เป็น
๓ ชั้น คือ -

๑. ทาน การให้บันลือของแก่บุคคลที่ควรจะให้

๒. ศีล การรักษาภายาจาริให้ปกติปราศจากโถง

๓. กุณາ หมายถึงการปฏิบัติทางใจเพื่อให้ใจสงบและสามารถรู้แจ้งเห็นจริง
ได้อย่างถูกต้อง (วิปัสสนา)

เมื่อพูดถึง “วิปัสสนา” ก็ขอทำความเข้าใจกันหน่อย เพราะบางคนยังไม่รู้จัก
ว่าวิปัสสนามาอย่างไร คราวหนึ่งข้าพเจ้าได้พบท่านผู้หนึ่ง ท่านบอกว่าทางเถรวาท
เห็นอิมเมียอาจารย์ทางวิปัสสนา จึงได้ถามว่าที่ไหนมีมาก ได้รับคำตอบว่าทางภาค
กลางมีหลายรูป เมื่อได้ถามถึงชื่อก็ปรากฏว่าเป็นพระอาจารย์หลวงพ่อประneathลังฯ
ทั้งนั้น ทำให้นักวิปัสสนาไม่เข้าอกกว่าอาจารย์องค์นั้นเก่งวิปัสสนาจังเลย เสกน้ำ
เดือดบังเสกซ้ำสารเป็นกุ้งเป็นปลาบัง ภิกขุนักปลุกเสกเครื่องรางของลังเหล่า
นั้นคนชอบเรียกันว่า พระอาจารย์ลัง

คำว่า “ลัง” ก็หมายถึง “ความผิดปกติ” เช่นเราเรียกบางคนว่านายคน
นั้นแก่ซักจะลังๆ ก็หมายความว่าแก่ไม่ค่อยจะเต็มเต็งนัก จึงชอบอกว่าอาจารย์

พระมหาลังฯ นั่นไม่ใช่นกวิปัสสนาเลย บางคนคุยโตรัวได้คือกษัติร่วมกับวิปัสสนามาถึง ๓๐ ปีแล้ว แต่ถ้าไปดูการกระทำของເຫັນທີ່ງທ່ານິກຈາກແນວຂອງນกວິປັບສັນນາອຸ່ມາກມາຍ ເຫັນຕັ້ງຕັ້ງເປັນທຸກອັດຕິກະພະກົມບ້ານ ເປັນທຸກອັດຕິເຊົ້າຜູ້ເຫັນທີ່ງທ່ານິກຈາກ ອາກຫຼື ແສດດອກທັງທຸກມີໃຫ້ລັກຂະນະຂອງชาວຸທຸດ ແຕ່ເປັນອາກຫຼືອງຄົນໂງທັງມາຍໄມ່ ເປັນລັມມາທິຖູນີ້ ແລະທຸກລາວງຕົ້ມຄົນທັງເມື່ອງ

ทำไมคนไทยຈຶ່ງເຂົ້າໃຈເຮືອງວິປັບສັນນາຜິດໄປມາກອຍ່າງນີ້? ກໍພະຣາຍານ ໄກຍບ້ານແຕກຫລາຍຄັ້ງ ອຸກພມ່ມາຮຸກຮາວຫລາຍຫນ ຈິຕໃຈຂອງຄົນໄທຢ່າງທ່ານິກຈາກ ປະລຸງປະລູງໃຫ້ມີກົດໝາຍໃຫ້ມີກົດໝາຍ ກໍໄດ້ສມາංທີບ້ານພອສົມຄວາ ່າຍເກີດທຸກຕິດໃນຜລພລອຍໄດ້ ຂອງສມາංທີ ທ່ານໃນຂະແນ້ນກວານໄດ້ເຫັນອ່າໄຣໃນທຸກຈຳເຫຼົ້າ ກໍເກີດຄວາມຄົດວ່າຕຸນໄດ້ ບຽບລຸແລ້ວ ແລະສິ່ງທີ່ໄດ້ເຫັນນັ້ນຕຸນເຂົ້າໃຈວ່າເປັນຮ່ວມະ ຄວາມຈົງເປັນເພີ່ຍ “ວິປັບສຸນ໌ ກິເລັສ” ເມື່ອພອໃຈໃນກິເລັສກີໄມ່ກ້າວໜ້າຕ່ອໄປ ເຄົາວໜາຈິຕິທີ່ຕຸນຮຸນຮ່ວມໄວ້ໄດ້ນັ້ນ ໄປໃຫ້ໃນທຸກປຸລຸກເສກລົງເລີຍຍັນຕ່າງໆ ່າຍກາລຍເປັນອາຈາຍຍົງເທິ່ງໃນສາຍຫາຂອງຄົນ ເຂົ້າ ໄປທັນທີ່ ເມື່ອງເຮົາຈຶ່ງນກວິປັບສັນນາເກົ່າ ແບບນີ້ກັນເປັນລ່ວມມາກ ພຸທ່ອຮ່ວມ ຈຶ່ງໄມ່ກ້າວໜ້າເທິ່ງຄວາມ

ມາໃນສັນຍືນີ້ຄົນເຮັ່ມສັນໃຈການປົງປັບສັນນາກັນມາກັ້ນອັກ ແຕ່ກໍໄມ່ວ່າຍເຫຼົ້າໄປ ອາຈາຍຍູ້ສອນຫຼືອູ້ຈັດກາວິປັບສັນນາຄົດເຫັນວ່າຄົດທີ່ໄປຫຼື່ອໆ ຕຽງໆ ດັ່ງນີ້ໄດ້ ເຈັນທອງ ຈຶ່ງມີກໂລນຍາຍເຫັນປະໜຸມອາຈາຍວິປັບສັນນາແລ້ວທ່າການປຸລຸກເສກພະເຄົ່ອງ ບ້ານ ທ່າພິທີ່ຕອງອື່ນໆ ບ້ານ ຂາວບ້ານທີ່ໄດ້ກົບໃຈພະວະຕຸນໄດ້ຮັບອ່າໄໝ ທີ່ເປັນວັດຖຸ ຄວາມພັນທຸກໆທີ່ເທົ່າຈີນໄໝໄດ້ຄົງລົຍ ຍັງອຸ່ນໃນຫຼູບປັອງ ສີລັພພັບ/ຮ່າມາສ (ຄວາມມາຍ) ອຸ່ນ້ຳເອງ ທີ່ຮ້າຍໄປກ່າວ້ານັ້ນ ອື່ນ ບ້ານເກີດຄວາມເຫັ້ນໃຈເຫວ່າວິປັບສັນນາເປັນວິທີການ ລ້າງສ່ວນແບບຄວມມົວນິສຕໍ່ ໄປເລັກມື້

ຂ້າພເຈົ້າໄຄຣ໌ທີ່ຈະອັງຂ້ອງຄວາມຈາກຫັນສື່ອພິມພົງຫວາໄທລັບທີ່ ๓๐๘๔ ລົງ

วันที่ ๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๐๓ ได้ลงข่าวเกี่ยวกับการประชุมสามัคคีนัดวันที่ ๓ แห่งประเทศไทย ที่สำนักงานของสามัคคี ณ วัดมหาธาตุวรมิหาราม พระนครศูปปะรูปถาวร ๓ ท่านที่หนังสือพิมพ์อ้างถึงอาจเป็นผู้คงแก่เรียนในบางสาขาวิชาพเจ้าจึงยังไม่กล้าใจเชื่อเสียที่เดียวยกท่านทั้ง ๓ นั้นจะปล่อย “ความโง่” ออกมากันในท่ามกลางคนฟังเงรงอยู่ เมื่อก่อนกันว่าคนเข้าใจบันทึกมาผิด ๆ ก็เป็นได้

แต่ถ้าผู้กล่าวได้กล่าวอย่างนั้นจริง ๆ ก็นับว่าเป็นการกล่าวผิดจากหลักธรรม จำเป็นที่ข้าพเจ้าจักต้องกล่าวแก่ในนามของผู้เป็นทางของพระรัตนตรัย เมื่อเห็นว่าจะมีอะไรผิด ๆ ทำให้สังคมต้องเครียดมองแล้ว เราผู้เป็นศิษย์ของบรมครุฑ์ต้องกล่าวแก้กันตามสมควร เพื่อท่าความเข้าใจผิดให้กลายเป็นความเข้าใจถูก

ข้าพเจ้าไม่ได้มีเรื่องivic หรือเชิงเป็นการส่วนตัวกับท่านทั้ง ๓ ข้าพเจ้ามิได้รู้จักท่านเหล่านั้น แต่ส่วนท่านเหล่านั้นที่มีความเข้าใจผิดบางประการเกี่ยวกับวิปัสสนา จึงต้องขออภัยแก่ท่านทั้ง ๓ ไว้ ณ ที่นี้ด้วย ถ้าหากคำพูดของข้าพเจ้าจักกระทบกระเทือนใจของท่านบ้าง ข้าพเจ้าจะอ่านข้อความจากหนังสือพิมพ์ให้ท่านทั้งหลายได้ฟังก่อน มีจ่าหน้าโต ๆ ว่า

“สองแพทย์วิศวะ สอนวิชาฝึกจิต” (แล้วมีข้อความต่อไปนี้) เมื่อเวลา ๑๔.๘.๙๙ วันอาทิตย์ที่ ๓๑ เดือนกันยายน สามัคคีนัดวันที่ ๓ แห่งประเทศไทยได้เชิญนายแพทย์เชียร์ ศิริyanan นายนายแพทย์มานา ศีตະจิตต์ และ พ.ต.อ.ชล อุทกภานน แห่งกรมตำรวจนครบาล ประจำสำนักงานอธิบดี ให้มาอธิบายเรื่อง “การลังสมอง” (อ่านข้ามไปตอนที่เกี่ยวกับวิปัสสนา)

นายแพทย์เชียร์ ศิริyanan กล่าวว่า “การลังสมองด้วยวิธีปฏิรูปทางจิตใจขณะนี้ เมืองไทยมีสำนักวิปัสสนากรรมฐานอยู่หลายสำนักทั่วประเทศ ชาพุทธจำนวนมากซึ่งปราบဏความสุขทางจิต ได้สละเวลาไปนั่งบำเพ็ญทางจิต กันมาก ครูฝึกมีทั้งคนไทยและต่างประเทศ (พม่า) การฝึกจิตนั้นคือสะกดจิต ตัวเองให้อยู่ในสภาพครึ่งหลับครึ่งตื่น พร้อมที่จะเลิกถอนความเขื่อมนเดิม ๆ แล้ว

บรรจุหรือรับไว้ซึ่งความเชื่อมั่นใหม่ ๆ ไม่ว่าจะผิดหรือถูกก็ตาม ข้อนี้นำเป็นหัวมาก เพราะบางส้านัก (วัดมหาธาตุ) ที่สอนวิชาฝึกจิตนั้นก็ได้มีครูบาอาจารย์ที่ผ่านค่ายคอมมิวนิสต์มาแล้ว”

ต่อมานายแพทย์มาลา ศีรษะจิตต์ ได้กลุ่มนักล่าวسنับสนุอย่างล้น ๆ ว่า “ที่นายแพทย์เชียร์ได้แสดงมาแล้วนั้นเป็นข้อเท็จจริงที่เมืองไทยกำลังเผชิญอยู่ เนพะด้านเยาวชนนั้น รู้นາລกำลังเร่งรัดปราบยาเสพติดแล้ว แต่ทางด้านผู้ใหญ่ ซึ่งถูกล้างสมองโดยส้านักวิปัสสนาบางส้านักนั้น ยังหาได้มีครรภานหรือป้องกัน กำจัดแต่ประการใดไม่ จึงควรจะได้รับรู้ไว้เสียบ้าง”

คนสุดท้ายคือ พ.ต.อ.ชลอ อุทกภานุ กล่าวว่าตนเองได้ศึกษาค้นคว้าทาง จิตมา ๓๐ ปีแล้ว ศึกษาทั้งฝ่ายพุทธ พราหมณ์และต่างฝ่ายมาหลายเล่ม มีความรู้ ในลักษณะแห่งจิตของมนุษย์มากพอสมควร แต่จะกล่าวในที่นี้ขอพูดเฉพาะการ ล้างสมองที่คอมมิวนิสต์กระทำต่อผู้ใหญ่ในเมืองไทย คือการปฏิรูปทางจิตใจ ได้แก่ ส้านักวิปัสสนากรรมฐานบางส้านัก

พ.ต.อ.ชลอ ได้กล่าวถึงหนังสือเล่มหนึ่งชื่อพระมหานั้ส พวงคำเจียก แห่ง วัดมหาธาตุแต่งขึ้น มีข้อความตอนหนึ่งว่า “แม้แต่โซเวียตressเชียและจีนแดงใน ปัจจุบันนี้ ก็ยังไม่ถึงแก่นแท้กันลักษณะของคอมมิวนิสต์ เพราะลักษณะของคอมมิวนิสต์ นั้นก็คือพระพุทธศาสนาของเรานี้เอง”

พ.ต.อ.ชลอ กล่าวต่อไปว่า “นี่แหลกเป็นหนังสือที่มีมหานั้สแต่งขึ้นไว้ และ วัดมหาธาตุก็เป็นวัดวิปัสสนาที่ใหญ่โตมากแห่งหนึ่ง น่าวิศกเพียงไรถ้าขณะที่คน เรากำลังสะกดจิตตัวเอง แล้วมีโคเรอาคากล่าวข้างตันของมหานั้สไปกล่าวให้ฟัง การล้างสมองด้วยวิธีเช่นนี้กระทำได้ง่ายดายที่สุด และคนนั้น ๆ จะเชื่อมั่นไปจน ตายว่า คอมมิวนิสต์คือพุทธศาสนา นี่คือภัยการล้างสมองที่น่ากลัวยิ่ง”

(หมวดชื่อความจากหนังสือพิมพ์เพียงเท่านี้)

จากข้อความที่ได้อ่านให้ท่านฟังแล้วนี้ จะเห็นได้ว่าผู้แสดงปาฐกถาทั้ง ๓ ท่านมีความเข้าใจเชิงลึกเป็นอย่างมากในเรื่องวิปัสสนา จึงคร่าวๆ ทำความเข้าใจเพื่อให้ท่านทั้งหลายได้รู้ความจริงเสียบ้างว่าเป็นอย่างไร

ประการแรก คือเรื่อง การลังสมอง ความจริงในทางพุทธศาสนา้นั้นมีวิธีการลังใจคนให้สะอาดปราศจากกิเลสและเป็นการลังที่หมดจดจริงๆ ลังจนไม่มีอะไรจะถือจะยึดต่อไป ส่วนการลังของนักการเมืองนั้น (จะเป็นนักการเมืองในระบบอื่นหนึ่งตาม) ยังใช้กิเลสเป็นเครื่องดำเนิน คือเอา กิเลสลังกิเลส เมื่อน เอาหน้าโคลนลังซึ่โค่นอยู่นั้นเอง ลัดเข้าในจั่วพวงกิเลสอีกปั้ตัย เมื่อต้องการให้ คนเป็นอย่างไรเขา ก็ใช้อุบายชานเชื้อโดยวิธีต่างๆ จนคนทั้งหลายเห็นจริงทั้งแนว เก่ามายิดแนวใหม่ต่อไป จึงมิใช่เป็นการลังสมองที่แท้ สูญแบบ สจิตตบุรี ไวยาหาน... ลงทำจิตของตนให้หัวມัวริดหัว ของพระพุทธเจ้าไม่ได้เลย (อ่าน “ลังสมองเล่ม ๑”)

ปัญหาต่อไปก็ว่า การทำวิปัสสนาเป็นภัยแก่ผู้ทำหรือไม่ ข้อนี้ผู้ปาฐกถาทั้ง ๓ เข้าใจว่าวิปัสสนาคือการสะกดตนเองให้เป็นคนครึ่งหลับครึ่งตื่น จึงเขากันใหญ่ อันคนที่อยู่ในสภาพครึ่งหลับครึ่งตื่นนั้นมีสภาพแบบคนฝัน ทำอย่างไรแล้วก็จำไม่ได้

เมื่อข้าพเจ้าเป็นเด็กได้เคยเห็นการเล่นในฤดูสงกรานต์อย่างหนึ่งของทาง บ้านตีตี้ คือเล่น “ເຫຼືອຫ້າງ” ວິທີເລັ່ນຄົວເຄຸນມາຄນໍ້າ (โดยมากเป็นคนที่ไม่ค่อย จะเต็มบาก) ເຊິ່ງให้นั่งຢືດເຫຼືອແລ້ວເຄຸນມາຄລຸມຫັວ ມີຄົນດຶງຜັນໜັງຫນ້າເຂົາ ຄົນໜັງ ຫັງຫລັງເຂົາຄນໍ້າ ແລ້ວຄົນທັງສອງກົດຝັ້ງຜັນໜັງທຳໃຫ້ຄົນທີ່ນັ້ນເອົາໄປ ເຄືນມາ ພວັນກັບຄົນຫັງເຄີຍຫຍາຍຄົນກ່າວມືນບໍ່ຮ້ອງວ່າ “ຫັງເອຍຫັງ ຫັງກິນ ເທົ່ວ້າ ຫັງກິນໄມ້ໄຟ ລົງໄວໆ ເຕີດເວັ້ນນາງຫັງ” ວ່າໄປພລາງດຶງຜັນໄປພລາງ ດັນນັ້ນກີ ອຸກສະກຈິຕເກີດອາການງວ່າ ມີໜ້າຫຼັກ ລົມຕົວ ຈໍາອະໄໄມໄດ້ ໄດ້ຍິນແຕ່ຄ່າວ່າຫັງ ๆ ຖຸງຮ່າງຂອງຫັງແລກຮົາຍຂອງຫັງກີເກີດຂຶ້ນໃນຫັນນັກຂອງເຫຼືອ ໄນ່ນານເກົ່າໄດ້ເຫັນກີລຸກຂຶ້ນ ເຕີນທຳກ່າວ່າເມືອນຫັງ ປະເທົ່າຍາເດີຍກີລົມນອນດ້ວຍຄວາມເຫັນຍ ພອຫາຍເຫັນຍ

แล้วเขาก็จะถามเพื่อนว่า เมื่อตั้งกืนได้ทำอะไรไว้บ้าง เขายังไม่ได้ เพราะไม่มีความรู้สึกนี้คือการสะกดจิตให้เป็นคนครึ่งหลับครึ่งตื่น

พากที่มาปฏิบัติที่วัดมหาธาตุนี้ บางคนบังคับจิตสั่งตนเองให้นั่งตัวแข็งได้ เวลานั้นตัวแข็งก็ไม่รู้สึกเหมือนกันว่าเมื่อไรเกิดขึ้นแก่เข้าบ้าง หามແກไปปั้งน้ำแก๊ก ไม่รู้สึกตัว คนแบบนี้ไม่อาจพูดอะไรให้ฟังก็ไม่รู้เรื่อง คนเราจะถูกใจมากกว่าไปหาก ไหหนันด้วยพุดกันได้เรื่อง และพุดกันนาน ๆ จนเข้าplainใจเชื่อในเรื่องนั้น ๆ อีกอย่างหนึ่งสำนักวิปัสสนาของเมืองไทย ยังไม่เคยมีครุอาจารย์คนใด ที่ได้เคยผ่านค่ายคอมมิวนิสต์มาเลย มหามนัสก์ไม่เคยเรียนวิปัสสนา และไม่เคยเป็นครุสอนวิปัสสนาเหมือนกัน

ที่มหามนัสก์กล่าวว่า “คอมมิวนิสต์นั้นแท้จริงก็คือพระพุทธศาสนาของเรานะเอง” ข้าพเจ้าไม่ทราบว่าข้อซึ่ยนี้อยู่ในหนังสืออะไร ถ้าหากซึ่ยนจริงตามนี้ ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วย ข้าพเจ้าขออกกรา คอมมิวนิสต์ไม่เหมือนกับพระพุทธศาสนา และพุทธศาสนา ก็ไม่เหมือนกับคอมมิวนิสต์ ขออย่าได้อาหงຄ์ไปเปรียบกับตะกั่วเหล็กอย่างได้ดึงพระพุทธเจ้าผู้หานบุคคลได้เปรียบมิได้ มาเดียงกับかるล์มาร์กซ์ผู้เป็นแต่นักปฏิวัติในทางเศรษฐกิจเลย คำสอนทางพุทธศาสนาเป็นไปเพื่อความสะอาด สว่าง สงบของจิตใจ แต่ของคอมมิวนิสต์เป็นไปเพื่อความไม่มีช่องว่างในสังคม โดยอาศัยการบังคับ การจำกันฯลฯ

คำว่า “วิปัสสนา” นั้น หมายถึงความเห็นแจ้งตรงต่อสภาวะธรรมที่เป็นจริงของสิ่งต่าง ๆ ถ้าพูดถึงงานกีฬามายถึงธุรกิจที่กิจธุต้องเรียนด้วยปฎิบัติ จะนั่น การศึกษาหรือปฏิบัติในเรื่องของวิปัสสนาที่ถูกต้องจะไม่มีอะไรที่จะจูงใจคนให้หันไปสู่ความหลงผิดเป็นอันขาด

การสะกดจิตก็มิใช่เรื่องของวิปัสสนาที่แท้ แต่เป็นเรื่องของวิปัสสนาปลอม วิปัสสนาที่แท้ต้องเป็นสมາธิเพื่อให้เกิดความเห็นแจ้งตามที่เป็นจริงในสิ่งทั้งปวง จน

เราประพฤติปฏิบัติไม่ผิดในสิ่งทั้งปวง จนไม่เกิดทุกข์ เกิดโหะไรเข้ามา เป็นการกระทำให้เกิดปัญญา ถึงขั้นที่จะเห็นความจริงว่า สิ่งทั้งปวงไม่ควรยึดมั่นถือมั่น อันเป็นหลักสูตรสุดของพระพุทธศาสนา

เรื่องเกี่ยวกับวิปัสสนาเนื้อรากน้ำอาจเข้าใจเท่านี้ได้ เพราะพากคุบَاอาจารย์ หั้งหลายก็มีใจไม่ค่อยสะอาด เวลาสอนคิชช์ย์สอนกันอย่างเช่นๆ นอกทาง เช่น ก่อนทำก็ต้องมีพิธีเข้าครุ ต้องมีของนั้นของนี่ไปให้ครุ ต้องทำในวันนั้นวันนี้ เช่น ไปเอกสารที่วิภากยานออกเข้ามานะปน ทำอะไรๆ กล้ายเป็นพิธีการไปหมด

ความจริงในเรื่องของการเจริญภานุนัณ ไม่มีพิธีอะไร นอกจากรายงานให้ เข้าใจหลักที่ตนจะนำไปปฏิบัติ เมื่อรู้แล้วก็ลงมือปฏิบัติกันเลยทีเดียว เมื่อได้ก็ได้ เพราะธรรมะเป็นอภิลักษณ์ ไม่ประกอบด้วยเวลา ทำได้เสมอไป แต่พระความล้ำด้วย ความกล้าผลบางอย่าง อาจารย์จึงหาอุบายนปลอมใจลูกศิษย์ เรื่องไม่เหมาะสมจึงเกิดขึ้นในวงการภานุวิปัสสนาจึงได้เลี้ยงซื้อไปและกล้ายเป็นคนเสียสติไปก็มาก

อนึ่ง ควรจะเข้าใจเสียด้วยว่า ตัววิปัสสนา้น้อยตรรรศเห็นตามเป็นจริงว่า สิ่งหล่ายไม่เที่ยง เป็นทุกข์ เป็นอนัตตา เป็นการเห็นทางใจ เห็นอย่างแบบรู้ชัด ตามเป็นจริงในสิ่งนั้นๆ และใจมันก็เยื่อ เพราะมองเห็นว่าไม่มีอะไรที่น่าเอากัน น่าเป็น น่ามี มันล้วนแต่เป็นภาษา เกิดขึ้น ตั้งอยู่ ดับไป เท่านั้นเอง ถ้าเห็นชัดตามแบบนี้ก็เรียกว่าได้วิปัสสนาญาณหรือเห็นธรรม คือเห็นความไม่เป็นสาระของสิ่งทั้งปวงนี่คือวิปัสสนาตามแบบของพระพุทธเจ้าที่ถูกต้องแบบเดียว

เรื่องของวิปัสสนาควรจะมีแบบเดียว ผลก็คือมีอยู่อย่างเดียว มิใช่มีกันมากมายจนเป็นของวัดนั้นบ้างวัดนี้บ้าง ของไทยบ้าง ของพมานะ ของอาจารย์ในนั้นบ้างอาจารย์นั้นบ้างทั้งหมดนี้เป็นเรื่องเชาและก่อให้เกิดความไม่เห็นแจ้งในธรรมวิธี การเมืองต้นอาจแตกต่างกันบ้างเล็กๆ น้อยๆ แต่จุดหมายปลายทางก็ถูกที่ความไม่ยึดมั่นถือมั่นในสิ่งทั้งปวง ทำมือไวนอกไปจากเรื่องนี้ไม่ จึงควรเข้าใจเนื้อแท้

ของเรื่องนี้ไว้ จะได้ไม่ถูกคนหลอกให้หลงต่อไป

นกิปัลสันหั้งลายก์เช่นเดียวกัน ถ้ายังไม่เห็นชัดลงไปว่าสิ่งทั้งปวงไม่ควรยึดมั่น ท่านก็ยังไม่ถึงจุดหมายปลายทางที่ท่านจะมุ่งจะเข้าให้ถึง ใจของท่านยังกลับกลอกแบบบุญชุณอยู่ อาจเห็นโลกน่าอยู่น่าเป็นขึ้นมาอีกเมื่อใดก็ได้ เราจึงได้เข่าว่าว่า อาจารย์วิปัสสนาได้ล้าสมณเพศไปอยู่กับผู้หญิงเลี้ยงแล้ว ถ้าได้ถึงจุดหมายของวิปัสสนาแล้ว เขายังไม่ออกไปคลุกคุนเป็นอันขาด

ค่าที่ว่า คนนั้น “ล่าเร็ว” คนนี้ล่าเร็ว ก็เป็นค่าที่ไม่ควรนำมาใช้ชีวิตของใครๆ เป็นอันขาด เพราะผู้ซึ่งและผู้ถูกซึ่งเองก็มีเพียง “นักเดินทางที่ไม่ได้ถึงจุดหมาย” การ “ถึง” หรือ “ไม่ถึง” นั้นมิใช่เรื่องที่คนอื่นจะบอกันได้ แต่ความรู้สึกของตน จะบอกเองว่าตนได้พบรสของวิปัสสนาแล้วหรือยังขณะใดที่รูปเสียงกลืนรสมัมผัส อันไดมาถูกต้องประสาทของตนเข้า ตนรักษาความคงที่ของจิตใจได้หรือไม่ ถ้า ยังไหไปตามอารมณ์นั้นๆ ก็แสดงว่าใจของท่านยังเห็นอะไรเป็นตัวตน เป็นของตน ยังไม่ได้ผลของวิปัสสนา แต่อย่างได้หักโถอย จนก้าวต่อไป วันหนึ่งท่านก็ จะถึงจุดที่ท่านต้องการ และอย่าอย่างจะถึงจุดที่ท่านต้องการ ขอเพียงให้ทำโดยไม่อยากจะเป็นอะไร เมื่อท่านไม่ได้ต้องการมืออะไรเป็นอะไร จิตของท่านก็จะพ้นจากความยึดมั่นถือมั่น นั้นแหลกเป็นตัววิปัสสนาที่พระพุทธศาสนาต้องการ

อันบุคคลผู้ได้อบรมใจในทางภูวนาน จักระทั้งเกิดปัญญาู้เห็นตามเป็นจริงขึ้นในใจของตนแล้ว ปัญญาตัวนั้นย่อมทำลายอุปทานหรือความยึดมั่นถือมั่น ให้ออกจากใจได้ คือทำลายความเห็นดีเห็นงามในการคุณ เห็นกามเป็นดังหัวฝี เป็นดังลูกศรคอยเสียบแหงก่อให้เกิดทุกข์ตลอดเวลา ความพอดใจยินดีในการคุณ จะหายไป เพราะเห็นถูกตามเป็นจริงว่าสิ่งนั้นๆ ไม่มีสาระ ความคิดเห็นประหากผิดๆ นอกแนวทางของพุทธศาสนาเมื่อยุ่อย่างใด ผู้ได้วิปัสสนา ก็ “ลະ” ความเห็นผิดนั้นได้อย่างเด็ดขาด

ความเชื่อแบบเหลวไหลต่าง ๆ เช่นเชื่อศาลาพระภูมิเคยเป็นหมู่ตั้งศาลาพระภูมิ เชื่อถูกซ้ายมาตามดี เชื่อพิธีร่องหรืออะไรอย่างอื่น ๆ อันเป็นประเพทมงคลตี่น้ำข้า เป็นเรื่องของความมงายอันไม่เป็นทางการทำตนให้พ้นทุกชีวีได้ก็เลิกจะไปถ่ายเชื้อ ยังกระทำอยู่ แม้จะใจชนชาวไถ่เรียนพุทธศาสนามา ๓๐ ปีแล้ว เขายังเป็นแต่เพียงนักเรียน罷 ญาหาได้เคยทดลองกระทำการตามแนวที่ถูกต้องไม่พระพุทธเจ้าเรียกคนประเพทหนีว่า “ไม่ระบุรุษ”

อุปทานขึ้นที่สำคัญที่สุดคือความยึดถือว่ามีตัวตนควรจะหายไป เพราะวิปัสสนาทำให้มองเห็นชัดว่าทุกสิ่งทุกอย่างว่างเปล่าจากการมีตัวหรือมีอะไรเป็นของตัว แล้วจะเข้าไปยึดถือตรงไหนกันแล้ว วิปัสสนาอย่ามช่วยทำให้พ้นจากความเห็นแก่ตัวจัดได้อย่างนี้ นี่อีกพันจักความเห็นแก่ตัวจัดแล้ว จิตก็ว่างจากความยึดมั่น ถือมั่นโดยลื้นเชิง นี่คือผลของการวิปัสสนาที่ถูกต้อง ถ้าผิดไปจากนี้ก็เป็นนักวิปัสสนา ปลอมนักวิปัสสนาการค้นหาเงิน

ปัญหามีต่อไปว่าเมื่อเราเห็นว่าวิปัสสนาเป็นสิ่งเดียวประโยชน์แก่ชีวิตของตนแล้ว เราควรจะทำวิปัสสนาเมื่อไหร่กันแล้ว ข้าพเจ้าคริรชื่อแนะน่าว่าทำได้ทันที ทำที่ใดๆ ก็ได้ไม่จำกัด ขออย่างเดียวเพียงให้รู้ว่ากิจที่ตนจะทำนั้นทำกันอย่างไร การเข้าหาครูบาอาจารย์ที่ดี ๆ ก็เป็นสิ่งจำเป็นเหมือนกัน แต่ขอให้ถือว่าครูเป็นแต่เพียงกัลยาณมิตร คือเป็นผู้แนะนำในขณะปฏิบัติเท่านั้น อย่าคิดว่าครูจะทำอะไรให้แก่ตนไปหมดทุกอย่าง การทำตนให้พ้นทุกชีวีเป็นหน้าที่ของเราเองโดยเฉพาะ

ผู้ปฏิบัติอาจสงสัยอีกว่า การปฏิบัติวิปัสสนาหน้ามิต้องไปอยู่ท้องเล็ก ทำกันเป็นเดือน ๆ อย่างนั้นหรือ เรื่องนี้สุดแต่เวลาและการงานของท่าน ถ้าหากทำนั้นมีเวลาเหลือเพื่อทำนักไปทำในรูปเช่นนั้นได้ ถ้าทำนั้นมีเวลาน้อยก็ไม่จำเป็นทำนอย่างไร สามารถใช้ สมาร์ตามธรรมชาติ ที่ทุกคนมีอยู่แล้วนั้นคิดค้นในเรื่องอะไร ๆ ที่ควรคิด เช่นหัดพิจารณาให้เห็นว่าอะไร มันก็ไม่เที่ยง คิดไปนิดไปเพื่อให้เห็น

ความจริง

ขอให้จำค่าที่ว่า “วันคืนของนักการงาน คือ วันคืนแห่งการคิดค้น” ใจของคนชอบทำงาน ชอบคิด ชอบค้นอยู่ตลอดเวลา แต่มั่นคิดในเรื่องที่มั่นชอบ อันนำความยุ่งยากมาสู่ชีวิต เรายาเรื่องให้มั่นคิดใหม่ ให้มั่นคิดเสมอว่ารู้ปัจจุบันเที่ยงเท่านาไม่เที่ยง สัญญาไม่เที่ยง ลังหารไม่เที่ยง วิญญาณไม่เที่ยงเป็นทุกๆ เป็นอนัตตาอย่างไรคิดไปนีกไป เอาสิ่งนี้มาเป็นงานของใจตลอดเวลา ใจของท่านก็มีงานทำอย่างไม่หยุดยั้งติดต่อ กันอยู่เสมอ ๆ ท่านก็จะพบได้ด้วยตัวของท่านเองว่ามีผลอะไรเกิดขึ้นบ้าง เพราะการปฏิบัติธรรมเป็นเรื่องเฉพาะตนโครงการทำจริง คนนั้นก็ได้รับผลจริงโดยไม่ต้องไปพึงใคร ๆ

วิปัสสนาของพระพุทธศาสนาที่แท้ จึงไม่ใช่เรื่องของการสะกดตัวเองให้เป็นคนครึ่งหลับครึ่งตื่น หรือนั่งตัวแข็งเหมือนห่อนไม้ แต่เป็นคนคืนอยู่ตลอดเวลา คืนอยู่ด้วยสติสัมปชัญญะและปัญญา อย่างนี้才จะมาพุดอะไรให้ฟังก็ไม่สามารถถุงเข้าไปในทางที่ผิดได้เลย เพราะนักวิปัสสนาเน้นเข้าคิดกันแต่ปัญหาเรื่องจะทำตนให้พ้นทุกๆ ส่วนปัญหาการเมืองหรือการเศรษฐกิจอะไรนั้น เรายาได้คิดกันให้ราก梢อย่างไร ถ้าใครได้ศึกษาได้ปฏิบัติวิปัสสนาที่ถูกต้องแล้วเราจะเป็นคนที่มีความคิดเห็นในทางที่ถูกต้องอยู่ตลอดเวลา

จึงควรซื่อให้ท่านทั้งหลายได้เข้าใจกันเสียใหม่ อย่าได้หาดกลัววิปัสสนา กันเลย เพราะการล้างสมองของวิปัสสนาเน้นที่ให้เข้าสบายนิจ หมดกิเลส หมดความเห็นแก่ตัวอย่างแท้จริง การทำวิปัสสนาจึงมิใช่เป็นโภษแก่การพัฒนาบ้านเมือง ไม่เป็นเช่นยาเสพติดทั้งหลายที่หมอยา กลัวกันหรอก เพราะธรรมะในพุทธศาสนานั้น ยังศึกษา ยังปฏิบัติมากขึ้นเท่าใด ก็จะได้รับความเป็นอิสรภาพแก่ตนเองมากขึ้นเท่านั้น

ที่พวงคอมมิวนิสต์ทั้งหลายเข้าชอบกล่าวว่าศาสนาเป็นยาเสพติดและให้

โภชน์ หาได้มีพุทธศาสนารวมอยู่ด้วยไม่ พระพุทธศาสนาไม่ได้สอนให้ใครติดสารรค์ แต่สอนให้ปล่อยวางทุกสิ่งที่ทำให้ตนต้องตกเป็นทาของมันท่านหันทั้งหลาย จึงควรใช้วิชาภิปัสสนาของพระพุทธศาสนาแก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวันของท่าน ก็คง แล้วท่านจักมีชีวิตแห่งเสรีภาพอย่างแท้จริง ซึ่งไม่มีศาสนาใดลักษณะใดจักมอบให้แก่ท่านได้เลย

ก่อนจะจบ ข้าพเจ้าขอขอบอกข้อแตกต่างระหว่างพุทธศาสนา กับศาสนาอื่นๆ ลักษณะน้อย คือ:-

๑. ศาสนาอื่น ถือว่ามีพระเจ้าเป็นผู้สร้างมนุษย์ และบันดาลให้เป็นไปตามพระประสงค์

พระพุทธศาสนา มีได้พุดถึงเรื่องนี้ เพราะเห็นว่ามิใช่เป็นความจริงและไม่เป็นทางแก้ทุกข์ได้

๒. ศาสนาอื่น บอกว่า ผู้สอนมาจากพระเจ้าในฐานะเป็นพระบุตรบังเป็นผู้แทนบัง เป็นอวตารลงมาสอนคนในโลกบัง

พระพุทธเจ้า ไม่อ้างว่าเป็นเช่นนั้น ท่านเป็นมนุษย์ธรรมดามีพ่อแม่ผู้ให้กำเนิด มีความเป็นอยู่อย่างคนสามัญแต่ภายหลังทรงเมื่อท่านได้รับธรรมะเป็นอยู่เช่นนั้น จึงสละความสุขส่วนโภคทรัพย์ออกไปบัวช ต่อมาก็ได้เป็นพระพุทธเจ้า

๓. ศาสนาอื่น ถือว่ามีการตัดใจจากพระผู้เป็นเจ้าผู้สอนจึงได้ธรรมะมาสอนคน

พระพุทธศาสนา ถือว่าบรรดาความรู้ความเข้าใจทั้งหลายก็เกิดมาจากการศึกษาค้นคว้าของเราเองทั้งนั้น曼ุษย์ทุกคนจึงมีโอกาสดับทุกข์ได้ด้วยตนเอง

๔. ในศาสนาอื่น สอนว่าสุขและทุกข์เกิดมาจากการบันดาลของเทวดาหรือพระผู้เป็นเจ้า

แต่ พระพุทธศาสนา บอกว่าการกระทำของเราเองจะสร้างอนาคตให้แก่

ตัวของเราง ไม่มีครับบันดาล ให้การทำดีได้ดีให้ทำชั่วได้ชั่ว ให้ทำอย่างไรก็ได้ผล เป็นอย่างนั้น หมายความว่าต้องพยายามเกียรติข้องกับการกระทำของตนไม่ ความทุกข์ต่างๆ หรือความทุกข์ใดๆ ก็มาจาก การกระทำของตนเองเท่านั้น ไม่มีสิ่งใดก็สิ่งหนึ่ง อะไรมาบันดาล

๕. ในคําสอนนี้ มีพิธีการอ้อนวอนขอร้องจากเทพเจ้าให้มาช่วยตน แต่พระพุทธศาสนา ไม่มีพิธีอ้อนวอนอย่างไรเลยพุทธศาสนาไม่เต็ร่อง การศึกษาและปฏิบัติให้ได้ผลตามที่ตนศึกษามาเท่านั้น พิธีริบูตรต่างๆ ไม่มีในพุทธศาสนา

๖. บางคําสอนฯ เยกถือว่ารูปเคราะห์เป็นตัวแทนของคําสําداของเข้า แต่ชาวพุทธ ถือว่าพระพุทธรูปเป็นภาพเตือนใจให้ระลึกถึงความกรุณา ความบริสุทธิ์ และปัญญาของพระพุทธองค์ แล้วนำเอาความดีนั้นมาใส่ตน เรียกว่า ตนมีพระอยู่ในใจ

๗. ชาวพุทธแท้ยอมถือว่าพระรัตนตรัยประเสริฐกว่าสิ่งใดๆ ชาวพุทธจึงไม่ทำการกราบไหว้เทวดาผีสางนางไม้หรือพระภูมิ ตลอดถึงสิ่งศักดิ์สิทธิ์ต่างๆ ที่คนมักนึกไปว่ามีอยู่ในโลกนี้ ควรไปไหว้สิ่งเหล่านั้นเข้าก็ขาดจากพระรัตนตรัยและไม่ใช่พุทธบริษัท เพราะพุทธบริษัทต้องเชื่อมั่นในพระรัตนตรัยเท่านั้น

๘. ชาวพุทธเชื่อในการกระทำดีของตนอย่างมั่นคงจึงไม่จำเป็นต้องถืออุปกรณ์ ดวงดาวและพิธีไสยาสต์ต่างๆ อันเป็นเรื่องนอกแนวทางของพุทธศาสนา ซึ่งพระพุทธเจ้าห้ามไว้

๙. พระธรรมเป็นคำสอนที่ห้ามให้ตีนจากความโง่เขลาหรือความหลงผิด เรากล่าวพุทธจึงควรเป็นคนฉลาด ใช้แต่เหตุผลและสติปัญญาตลอดเวลา ไม่ใช่มีแต่ครัวเรือนเชื้อย่างมายาก

ในที่สุดนี้ ขอให้ธรรมะจะลั่นความสักปرا คือความเห็นผิดและการกระทำ

ผิด ๆ ของชาวพุทธให้หายไป จงพ้นจากความเขลา ความหลง จงได้หันมานับถือพระพุทธ พระธรรมพระสัมมาโดยประการเดียว การลั่นเสียงมี รดหัวมนต์ เสียงไทย ด้วยวิธีการต่าง ๆ จงหายไปจากผืนแผ่นดินไทย ขอให้อาจารย์เสกพระเครื่องรังหั้งหลาย จงได้เสกคนให้เป็นคนเดี่ยวพระในใจ มิใช่มีพระห้อยคอแต่เม้าเสื้อถึงเย็น ขอให้พากมิจนาทิญ្យุทั้งหลายจงกลับกล้ายเป็นคนมีความเห็นชอบตามกำหนดของคลองธรรม

นี้เป็นพรของข้าพเจ้า มอบให้แก่ท่านทั้งหลาย ตามทัศนะของพระพุทธ ศาสนาที่บูรสุทธิ์ ไม่มีสิ่งใดกรกสกปรกใด ๆ เจือปน ขอท่านทั้งหลายจงรับเอา พรนี้ไปปฏิบัติ ตามทางของพระพุทธองค์เดียว

แต่พระไว้ หรือไม่ว่าจะเป็นของใคร มันคักดีสิทธิ์เป็นจริงไป ไม่ได้ ถ้าผู้รับพรคนนั้นไม่ประพฤติดนเป็นคนเดี่ยวศีลธรรม หรือไม่ปฏิบัติตามคำสอน ในศาสนาของตน ๆ การปฏิบัติธรรมจึงเป็นพรอันประเสริฐสุด ที่เราไม่ต้องเทียบ ไปแสวงหาจากที่ใด ๆ ให้ล้ำนา กไปเปล่า ๆ ขอให้ท่านเข้าใจไว้เป็นประการสุดท้าย ด้วย.

วันเกิดของข้าพเจ้า

ปณิธานของหลวงพ่อปัญญาณทะ

การฉลองวันเกิดก็คือการฉลองวันตายหรือฉลองความทุกข์นั้นเอง เพราะความเกิดเป็นความทุกข์และมีเกิดก็ต้องมีตายเป็นของคู่กัน การอยู่ในโลกนี้จึงเป็นทุกข์ ชีวิตคือก้อนทุกข์ที่ต้องบริหารอยู่ทุกวัน มันจึงเป็นเหมือนหัวฟี เมื่อนลูกศรที่ดีดอยู่กับตัวตนเสมอ

พุทธศาสนาสอนให้กลั้งความเกิด เพราะถือว่าความเกิดเป็นมูลเหตุของความทุกข์ทุกชนิด มีเกิดตัวเดียว ก็มี แก่ เจ็บ ตาย และอะไรอีกหลายร้อยอย่าง รวมแล้วก็กล่าวว่าความเกิดเป็นทุกข์ และทุกข์นั้นแหลกเป็นภัยอันใหญ่หลวงของสัตว์โลก แต่ช่วงโคลไม่ชอบความจริง ทุกคนชอบลง จึงต้องจอมอยู่ในปลักลังสารวัณ្យ์ ตลอดมา ร่างกายของสัตว์อยู่ในสภาพเปลี่ยนแปลง ที่เป็นสิ่งที่มีชีวิตอยู่ได้ก็ เพราะยังมีการเปลี่ยนอยู่เท่านั้น หยุดเปลี่ยนเมื่อได้ก็แตกดับ ความแตกดับคือที่สุดของความเปลี่ยนแปลง จะนั้นถ้ากล่าวกันโดยเนื้อแท้เราเกิดทุกวินาที เวลาอยู่ทุกวินาที

ท่าไม่จึงไม่คล่องวินาทีเกิดกันเล่า คลองวันเกิดปีลุครังน้อยไป คลองวินาทีที่เกิด ก็คือการอยู่ด้วยความไม่ประมาท ดำเนงตนอยู่ในความเพียรขอบคือเพียรร่วมมิให้ บานปีกิดขึ้นในสันดาน เพียรลงบานที่เกิดแล้วให้หมดไป เพียรทำกุศลให้มาก และ เพียรรักษาภุคคลไว้มิให้เสื่อม บุคคลใดมีความเพียรในรูปนี้ผู้นั้นเชื่อว่าทำบุญวันเกิด ทุกวินาที สมกับที่ตนเกิดอยู่ทุกวินาที ตายอยู่ทุกวินาที

การทำบุญวันเกิดบางครั้งเป็นการเมียดเมียนคนอื่นเหมือนกัน เช่นท่าน ผู้ใหญ่ที่ปักครองคนมาก พอกถึงวันเกิดก็บอกลูกน้องให้ทราบโดยการแจกบัตร หรือให้ลูกน้องที่ใกล้ชิดเป็นคนจัดงาน ตัวผู้คล่องอยู่หลังฉาก และแสดงความ ประเสริฐที่อยากจะได้สิ่งนั้นสิ่งนี้ให้ทำเมื่อวันลูกน้องมีความภักดีและจัดมาให้อีก แต่ความจริงลูกน้องที่ได้ทำด้วยความเต็มใจไม่ ทำ เพราะเกรงใจนายเท่านั้น สมัยนี้ การเงินฝืดเคืองอยู่แล้วถ้าทำกันในรูปนี้เป็นการเมียดเมียนเหมือนกัน จะนั่งเงิน ควรถือว่าไม่เป็นบุญอะไร ถ้าคุณครริที่จะทำบุญวันเกิดก็ทำตามลำพัง ทำตามความ สามารถที่ตนมีไม่ต้องทำแบบอวดการแสดงผู้อื่นเดือดร้อนจะเป็นกุศลอ่างยิ่ง

อีกประการหนึ่งของการทำกุศลไม่มีความจำเป็นต้องตีมั่งร้องป้ำก็ได้ เพราะ ชาวพุทธมุ่งความบริสุทธิ์ใจเป็นข้อใหญ่ และพุทธศาสนาให้คำสอนที่เป็นไปเพื่อ ความอยากรู้ เพื่อความทรหดราฟุ่มเพื่อย ขอพากเรชาวพุทธจะไตรตรองดูกัน บ้างเกิด กุศลที่ควรทำโดยไม่ต้องลงทุนเลยนั้นคือการชาระใจของตนให้สะอาด เป็นงานที่ทำได้ไม่ต้องรบกวนใคร เป็นงานที่ให้ผลมาก เป็นงานที่ทำให้อายุ พุทธศาสนาถาวรสืบสานต่อไป จึงขอเสนอเรื่องนี้แก่พี่น้องผู้ไครธรรมะหั้งห้ายใน วันเกิดของข้าพเจ้า

ดุกร ภิกษุบุญญาณนท บัดนี้อายุของເຫຼືດ ៨០ ປີແລ້ວ ວ່າງກາຍຂອງເຫຼືດ ເປີ່ຍນມາຕາມວາරะຂອງການເກີດ ຕາຍເປັນຄໍາດັບໄມ້ຮູ້ກ່ຽວຂ້າວຄົງແລ້ວ ເດີຢັ້ງ ຜົມຂອງເຫຼືດທຳແລ້ວ ພັນຂອງເຫຼືດກີ່ຫຼຸດໄປແລ້ວ ນ້ຳນີ້ຕາຂອງເຫຼືດກີ່ຕ້ອງສົມແວ່ນ

ໜ່າຍສາຍຕາແລ້ວ ຄວາມເຢັງແຮງຂອງວ່າງກາຍກີ່ອ່ອນແລລງໄປທຸກວັນ ເຊື້ອເປັນແໜ້ອນໂຄທີ່
ເຫັນຈຸງໄປປ່າ ໄກລົດຄວາມຕາຍທີ່ແທ້ຈິງເຫັນໄປທຸກທີ່ ເຊື່ອຈຶ່ງໄມ່ຄວາມປະມາກ ໃນວັຍ
ໃນຫຼົວ ແລະໃນຄວາມໄມ່ມີຄວາມຕາຍທີ່ ສ້າງຕາມໄໝເຖິງ ຄວາມຕາຍເປັນຂອງເທິງ ເຊື່ອຈະ
ຕ້ອງຕາຍເວລາທີ່ເຫຼືອໄມ່ຕ້ອງກລັກບັນຄວາມຕາຍ ແຕ່ຈົງກລັກວ່າຄວາມເກີດເຄີດ ເພຣະມີ
ເກີດຈຶ່ງມີຕາຍ ຈົງພິຈາລະນາໃຫ້ເຫັນກໍໃນການເກີດແລ້ວທີ່ຈະການມີຄວາມເກີດເສີຍເຄີດ

ໃນຄວາມເປັນບຣະຜິຫຼາຍຂອງເຮົວ ເຊື້ອໄດ້ທ່ານີ້ໃຫ້ເປັນປະໂຍື້ນອຸ່ນບັງດ້ວຍ
ການປຸກໃຈຈຸນໃຫ້ຮູ້ຈັກພຣະຫຣມ ແລະເຕືອນເຫຼົາໃຫ້ທ່າຄວາມຕີ ແຕ່ເຫຼືອຢ່າເຕືອນຜູ້ອື່ນ
ຜ່າຍເດືຍວ່າ ຈົງເຕືອນແຕນຂອງຕຸນເສີຍດ້ວຍ ເຊື່ອມີຄວາມມຸ່ງໝາຍຍອຍ່າງໃດໃນຫຼົວທີ່ເຊື້ອໄດ້
ຕັ້ງໄຈໄວ ເມື່ອຄວາມເດີນທາງກັບຄະນະທາງຈັກໃນປີ ໨໔ຕະຕະ ເຊື່ອຍັງຄົມ້ນອູ້ຢູ່ໃນຄໍາ
ປະກິບປາແນ້ນ ນັ້ນເປັນຄວາມຕີຂອງເຮົວປະກາດທີ່ນີ້ ການທີ່ເຮົວທ່າເພື່ອຄະສານນັ້ນເປັນ
ການທັກແລະໄຫຼຸງໂຕ ການທ່ານຂອງເຮົວນັ້ນກະທບນໂດຍນັ້ນບັງຄັນນັ້ນບັງເຊື່ອມີທັງ
ຄົນຫອບແລະຄົນໄມ່ຫອບ ເຊື່ອມີຕ້ອງຫວັນໄຫວຈຳທ່ານໄປຕາມທັນທີ່ ອົງຮຽມເປັນ
ແນວທາງໄວ້ເຄີດຮຽມມະຍ່ອມຮັກໜ້າຄຸມຄະອງເຮົວເສມອ ເມື່ອງໄທຍັງຕ້ອງການພຣະທີ່ທ່າຈິງ
ໄຈເຕີດເສີຍສລະໄມ່ເຫັນແກ່ລາກສັກການບູ້ຫ້າຮຽມເປັນສຽນແອຸ່ນອູ້ອັກ ຂອໃຫ້ເຮົວຮ່ວມ
ພວກໃຫ້ມາກແລ້ວທັນພວກອໜ້າມໃຫ້ແລລກໄປເຄີດ ອ່າຍຕາຍຕ້ວຍຄວາມເຖິງຈົດກັ້ນແລຍ
ພຸທ່ອຄະສານໃນເມື່ອງໄທຍັງໄມ່ເຈົ້ມຢູ່ ດັນໄທຍເປັນຫາພຸທ່ອກັນເພີ່ງແຕ່ຫຼື້ອທ່າໄດ້ດໍາເນີນ
ຫຼົວຕາມແບບຫາພຸທ່ອທີ່ແກ່ໄນ ເພຣະເຂົາດການຄືກ່າຍອົບຮມໃນທາງທີ່ຖຸກ ເຊື່ອຈົງຫ້າ
ໃຫ້ພັບກັນແສງສ່ວ່ານັ້ນເກີດເພຣະຄົນຕ້ອງການເສັງມືອູ້ ສ່ວນພັກໄມ່ຕ້ອງການນັ້ນປ່ອຍເຫຼົດ
ເກີດ ຂອຍກາເປັນຕົວທັນອນໃນສ້າມກີ່ໄມ່ເປັນໄຮ

ນັ້ນຍູ້ນັ້ນທະເລ່ຍ ວັນເນື້ອນັ້ນເປັນວັນເກີດຂອງເຮົວເມື່ອເຂົ້ອໄດ້ປະກິບປາແນ້ນບັນຕົວເຂົວເອງ
ວ່າຈັກທ່ານໄວນັ້ນ ຈົບທ່າເສີຍເດືຍນີ້ ຫ້າພເຈົ້າຈຶ່ງວ່າລັກໄວ້ໃນໄຈດັ່ງນີ້

๑. ວ່າງກາຍຫຼົວ ເປັນຂອງພຣະວັດທະນຽຍ ຫ້າພເຈົ້າເປັນທາສພຣະວັດທະນຽຍ
ໂດຍສມນູ້ຮັນ

๒. ความมุ่งหมายของข้าพเจ้าอยู่ที่ประกาศคำสอนที่แท้ของพุทธศาสนา
๓. ข้าพเจ้าจึงต้องเป็นคนกล้าพูดความจริงทุกกระแส
๔. ข้าพเจ้าจักต้องสู้ทุกวิถีทางเพื่อทำลายสิ่งเหลวไหลในพระพุทธศาสนา
นำความเข้าใจถูกมาให้แก่ชาวพุทธ
๕. ข้าพเจ้าไม่ต้องการอะไรเป็นส่วนตัวนอกจากปัจจัยลี่พอลี้ยงอัตตภาพ
เท่านั้น ผลประโยชน์อันใดที่เกิดจากการของข้าพเจ้า สิ่งนั้นเป็นของงานที่เป็นส่วน
รวมต่อไป
๖. ข้าพเจ้าถือว่าคนประพฤติชอบตามหลักธรรมเป็นผู้ร่วมงานของข้าพเจ้า
นอกจากนี้ไม่ใช่ นี่คือความตั้งใจและแผนงานของข้าพเจ้า

นับตั้งแต่วันนั้นถึงวันนี้ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๔๙ พระเดชพระคุณ
หลวงพ่อปัญญาณนท มีชนมายุครบ ๙๕ ปี พระเดชพระคุณท่านยัง
ได้ดำเนินจริยวัตรของพระภิกษุผู้ทรงธรรม ทั้งปริยัติ ปฏิบัติ และปฏิเวช
โดยการสั่งสอนอบรมเผยแพร่และอุปถัมภ์ธรรมอย่างต่อเนื่องตลอดมา ซึ่งใน
ขณะนี้ พระเดชพระคุณ พระพรหมมังคลาจารย์ ได้อุปถัมภ์การก่อสร้าง
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ข้าเงอวังน้อย จังหวัดพระนคร
ศรีอยุธยา ร่วมกับพุทธศาสนิกชน โดยมี พระเดชพระคุณ พระธรรม
โภคอาจารย์ (ประยูร ธรรมจิตโต) เป็นผู้อธิการบดีมหาวิทยาลัยสังฆไนป์ฯ จนบัดนี้
ขอเชิญท่านสำคัญนร่วมสร้างบุญสร้างกุศลกับ พระเดชพระคุณ
หลวงพ่อปัญญาณนทภิกุ矩 ได้ทุกวัน ที่วัดคลประทานรังสฤษฎิ์ ข้าเงอ
ปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี โทรศัพท์ : ๐๒-๕๔๓๔๔๔๕

ธรรมสก เลขที่ ๑/๔-๕ ถนนบรมราชชนนี ๑๙๙ เชตทวีวัฒนา กทม. ๑๐๑๓๐
โทรศัพท์ / โทรสาร : (๐๒) ๔๔๑-๑๕๓๕, ๘๘๘-๗๙๔๐, ๔๔๑-๑๕๘๘
ธรรมสกฯ ได้รับงบสนับสนุนสืบสานภูมิปัญญาไทย ให้มีบริการแก่ผู้อ่านสาขาวิชาน จำกัดนักพิมพ์
และสำนักปฏิฐานที่ต่างๆ ท่านที่สนใจเดือยความได้รับสืบทอด ศูนย์หนังสือพระพุทธศาสนา
เลขที่ ๒๖-๑ ถนนบรมราชชนนี แขวงศาลาธรรมสพน์ เชตทวีวัฒนา กรุงเทพฯ ๑๐๑๓๐
โทรศัพท์ / โทรสาร : (๐๒) ๔๔๑-๑๕๓๕, ๘๘๘-๗๙๔๐, ๔๔๑-๑๕๘๘

สถาบันบันถือธรรม เป็นองค์กรเอกชนที่ก่อตั้งขึ้นเพื่อสืบสานและเผยแพร่องค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ ศิลปะ และวัฒนธรรมไทย ให้กับคนรุ่นหลัง สถาบันเป็นการสถานศึกษาเอกชน จัดการเรียนการสอนในระดับอนุบาล ปฐมวัย ประถมศึกษา ปีชั้น ๑-๖ (นายบริหาร อธิบดี ศูนย์รวม) อดีตเจ้าของจังหวัดอุดรธานี เป็นผู้ให้กำเนิด ธรรมสกฯ โดยมี พรห.พรมวงศ์ภาณุรักษ์ (หลวงพ่อปัญญาณทกิจ) เป็นองค์ประธาน

วัตถุประสงค์ของสถาบันบันถือธรรม

๑. เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์
๒. เพื่อปลูกฝังค่านิยมในการกระทำการท้าทายของตน
๓. เพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมแก่เด็กและเยาวชน
๔. เพื่อส่งเสริมในการนำหลักธรรมมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

กิจกรรมของสถาบันบันถือธรรม

๑. โครงการ เด็กตี้ของสังคม เรียนทุกวันเสาร์ ๐๙.๐๐ - ๑๔.๐๐ น.
๒. โครงการ พับพระ พับธรรม ทุกวันเสาร์ ๑๕.๐๐ - ๑๗.๐๐ น.
๓. โครงการ มอบทุนการศึกษา แก่เด็กผู้ยากไร้และประพฤติดี
๔. โครงการ อยู่กันด้วยความรัก ช่วยเหลือผู้ยากไร้ด้วยกิจกรรมต่างๆ

สถาบันบันถือธรรม ได้รับการสนับสนุนจากธรรมสกฯ และศูนย์หนังสือพระพุทธศาสนา ท่านที่เข้าร่วมโครงการต่างๆ ดังกล่าว ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใดๆ ทั้งสิ้น ติดต่อสอบถามได้ที่ ๑/๔-๕ ถนนบรมราชชนนี เชตทวีวัฒนา กทม. ๑๐๑๓๐ โทรศัพท์ : (๐๒) ๔๔๑๑๕๓๕

หนังสือ

ชีวิต การงาน หลักธรรม

ของ “ท่านปัญญาณทกวิจ”
เล่มนี้จัดพิมพ์เพื่อเป็นที่ระลึก
และเกิดทุนพระธรรมในวาระที่
ท่านเจ้าคุณพระพราหมณคลาจาร్ย
(หลวงพ่อปัญญาณทะ) ในวันที่
๑๑ พฤษภาคม ๒๕๔๙ ซึ่งได้
รวบรวม ประวัติ ผลงาน และ
หลักธรรม โดยแบ่งเป็น ๓ ส่วน
คือ ...

ภาคชีวิต ... เป็นประวัติที่ท่าน^{เมตตาเล่าไว้ให้ญาติโยมฟัง}
เป็นชีวิตอย่างที่น่าอศจรรย์ใจ
ว่าทำไม่ท่านจึงสร้างคน และ
สร้างงานได้ขนาดนี้

ภาคผลงาน ...

เป็นการเรียบเรียงผลงานที่ท่านได้
สร้างขึ้น พร้อมทั้งฝ่าพื้นอุปสรรค^{ต่างๆ} ที่ได้ประสบและเผชิญมา^{บังเกิดผลสำเร็จเป็นชุมชนรวม และ}
^{นามธรรมอย่างมากมาย}

ภาคหลักธรรม ...

รวมรวมพระเทศนา และป้ำฐกถา
ครั้งที่สำคัญที่สุดได้แก่ พระธรรม^{เทศนาน้ำพระที่นี่ และที่ล้าน}
^{อโศกวัดมหาธาตุ และอื่นๆ}

ธรรมสภา และ สถาบันลือธรรม

ขอกราบขอบพระคุณทุกท่านที่สนับสนุนและอุดมการจัดพิมพ์หนังสือเล่มนี้ จำนวน ๙๘ หน้า
โปรดช่วยกันรักษาธรรมรัตน์ให้มีอายุยืนยาวมั่น ๑๐๐ ปี เพื่อเป็นประทีปต่องทางชีวิตแห่งบุญชุ่นหลัง
ธรรมสภาจัดพิมพ์เผยแพร่ เป็นอาจารย์บูชา เอกุศลเมินคำให้ตามด้วยการเผยแพร่ของธรรมทานมูลนี้

